

**MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA
BIBLIOTECA NAȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA**

Marea Unire a românilor de la 1918

Contribuții bibliografice

Chișinău • 2018

**CZU 016:[94(478)+94(498)] „1918”
M 37**

Ediție îngrijită de Elena PINTILEI, director general al BNRM

Autor-alcătuitor: Maria SARGUN

Coordonator, redactor științific, studiu introductiv: Ion NEGREI

Redactor bibliografic: Valeria MATVEI

Selecția imaginilor de epocă și anexelor documentare: Ion NEGREI

Consilier editorial, redactor: Tatiana BAHMUTEANU

Coperta: Cristina CEOINAC, Ion NEGREI

Procesare computerizată: Diana ODOBESCU

Descrierea CIP a Camerei Naționale a Cărții

Marea Unire a românilor de la 1918 : Contribuții bibliografice / Bibl. Naț. a Rep. Moldova ; aut.-alcăt.: Maria Sargun ; coord., red. șt., st. introd.: Ion Negrei ; red. bibliogr.: Valeria Matvei. – Chișinău : BNRM, 2018 (Tipogr. „Primex-Com”). – 626 p. : fot.
40 ex.

ISBN 978-9975-3205-7-3.

016:[94(478)+94(498)] „1918”

M 37

TRASEUL SPRE LUMINĂ ȘI LIBERTATE AL BASARABIEI (1917-1918)

O 100 de ani în urmă, în toamna-iarna anului 1918, lumea a cunoscut o explozie socială și politică fără precedent: s-a produs o schimbare la față a întregii lumi, îndeosebi a Europei. În zona dintre spațiul german și cel rusesc, drept consecință directă a prăbușirii imperiilor multinaționale și în urma mișcărilor naționale ale popoarelor asuprite, au apărut o serie de state naționale, iar cehii, slovacii, polonezii, croații, slovenii, letonii, estonienii, lituanienii, finlandezii, ucrainenii etc., folosindu-se de dreptul popoarelor la autodeterminare, și-au declarat independența politică. Europa, brusc, a devenit continentul statelor naționale.

În această mișcare a popoarelor s-a înscris și lupta românilor pentru de-săvârșirea unității lor național-statale. Cronologic, procesul de de-săvârșire a statului național român a cunoscut trei episoade distincte: 1) la 27 martie/ 9 aprilie 1918, Sfatul Țării – organul reprezentativ al populației dintre Prut și Nistru – a votat, la Chișinău, declarația de Unire a Basarabiei (Republicii Democratice Moldovenești) cu România; 2) în toamnă, la 15/28 noiembrie 1918, Congresul General al Bucovinei proclamă unirea necondiționată a Bucovinei cu Regatul României iar, 3) peste trei zile, la 18 noiembrie/ 1 decembrie 1918, Adunarea Națională de la Alba Iulia a decis unirea românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș cu statul român. Prin deciziile luate la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia s-a încheiat procesul de întregire a tuturor românilor și a teritoriilor locuite de ei într-un singur stat, proces început în 1859 prin unirea Moldovei și a Țării Românești, prin dubla alegere a domnitorului Alexandru Ioan Cuza.

Deși mișcarea de emancipare națională n-a fost și nici nu putea fi sincronă și uniformă – s-a desfășurat în fiecare provincie, reieșind din condițiile concret-istorice – ea, totuși, a dus la strângerea legăturilor dintre români. Această apropiere s-a materializat prin activitatea desfășurată de patrioții români în fiecare provincie românească, prin susținerea și ajutorarea reciprocă. Mai mult, chiar întreaga mișcare de eliberare a românilor a fost subordonată unui obiectiv național unificator.

Din perspectiva istorică, evenimentele desfășurate în decursul anului 1918 nu au reprezentat fapte izolate, ci s-au constituit într-o acțiune comună a întregului neam românesc.

În acțiunea general-românească din anii 1916-1918, provinciile înstrăinate se prezentau ca niște vase comunicante, pe „coridoarele” cărora se mișcau într-o direcție sau alta cei chemați a împlini marele ideal național.

În acest context, subliniem că la readucerea în fruntariile firești ale statului național român a fiecărei bucăți de teritoriu înstrăinat și-au adus contribuția, într-o măsură mai mare sau mai mică, fiii tuturor provinciilor istorice.

La 27 februarie (12 martie) 1917, regimul absolutist din Rusia s-a prăbușit. Acest eveniment a schimbat din temelie orânduirea socială și politica națională din Imperiul Rus. Revoluția rusă a trezit la viața politică activă toate popoarele ce se aflau sub jugul crunt al țarismului. Pentru o scurtă perioadă de timp (februarie-octombrie 1917), fosta „pușcărie a popoarelor” (sintagma aparține poetului ucrainean Taras Șevcenko) a devenit una din cele mai libere și democratice țări din lume.

În Basarabia, vestea despre evenimentele întâmplăte la Petrograd la sfârșitul lunii februarie 1917 - căderea monarhiei Romanovilor, care au cărmuit Imperiul Rus, timp de 300 de ani, inclusiv Basarabia, mai bine de un secol, și formarea Guvernului Provizoriu - a ajuns relativ târziu, iar informațiile erau sărace și lapidare. Ziarul „Cuvânt Moldovenesc”, unica publicație periodică ce apărea la Chișinău, în limba română, cu caractere chirilice, sub redacția lui Pantelimon Halippa, într-o corespondență intitulată „Schimbarea feliului de ocârmuire în Rusia. În pragul vieții noi”¹, plasată în prima pagină, își anunța cititorii că noua orânduire le-a dăruit libertatea - „noi de-acum nu mai sântem robii stăpânirii vechi, care ani de-a rândul și-a bătut joc de țară și de noi în chipul cel mai grozav” - și că „stăpânirea nouă”, formată „din oameni noi, nepătați cu nimica”, a luat în mâinile ei ocârmuirea împărăției și este hotărâtă „să clădească o viață nouă”. Se menționa că oamenii din noua echipă guvernamentală „se bucură de încrederea țării și sânt însuflețiți de dorul de a scoate împărăția din starea de cumpănă, în care este aruncată din pricina războiului”. Cititorilor li se mai aducea la cunoștința că noua stăpânire este dispusă să continue războiul, totodată, fiind hotărâtă să acționeze și în vederea ameliorării stării intelectuale și situației materiale a maselor populare: „are de gând să adune toate puterile împărăției, să se războiască cu protivnicul, și biruindu-l, să se pue pe munca de luminare a poporului și pe îmbunătățirea vieții lui”.

Pe acest fundal general de schimbare, ce se proiecta la orizont, redacția ziarului exprima speranța deșteptării/ridicării și moldovenilor din starea de întuneric și umilință în care au fost aduși de regimul țarist: „Fie, ca soarele, ce răsare asupra împărăției, să ne dea o rază mântuitoare de lumină și de slobozenie și nouă moldovenilor, cari am fost robi nevinovați mai bine de o sută de ani”².

---

¹ *Cuvânt Moldovenesc*, Chișinău, anul IV, nr. 20, 8 martie 1917, p.1.

² *Ibidem*.

După schimbarea produsă la centru, în primăvara anului 1917, febra căutărilor unor noi rosturi sociale și naționale a cuprins întreaga societate rusă, inclusiv cea basarabeană. În noua conjunctură politică fiecare pătură socială din teritoriile naționale ale Imperiului Rus căuta să-și dobândească, în mod separat, corporativ, drepturile și libertățile de castă, de care fuseseră privată pe parcursul a mai bine de un veac de umilință și asuprire socială și națională.

Din păcate, explozia socială produsă în inima Imperiului Rus a găsit nepregătite forțele politice și naționale din Basarabia pentru o întorsătură atât de radicală a lucrurilor. Însă treptat, pe măsura articulării programului politic al românilor basarabeni, în sânul societății basarabene s-a produs o regrupare a forțelor politice după criteriul național. Revendicarea drepturilor naționale a devenit lozincă principală a românilor basarabeni. Mișcarea de emancipare națională a populației băștinașe din Basarabia a trebuit să contracareze, cu mult tact și dibăcie, acțiunile autorităților centrale rusești, precum și pe cele ale elementelor șovine rusești și rusificate din ținut, pentru care includerea în procesul revoluționar și regenerarea conștiinței de neam la românii basarabeni puneau în pericol de moarte stăpânirea străină din aceste teritorii.

Revista și ziarul „Cuvânt Moldovenesc”. La momentul producerii revoluției ruse din Februarie 1917, Basarabia era dominată de instituții rusești, inclusiv cele de presă. Unica oază de spirit național în spațiul dintre Prut și Nistru era „Cuvânt Moldovenesc”, „gazetă națională pentru moldovenii din Basarabia și de peste Nistru”, ce apărea, sub redacția lui Pantelimon Halippa, cu sprijinul financiar al boierului Vasile Stroescu³.

În numărul gazetei din 2 aprilie 1917 a fost inserată o înștiințare din partea redacției, cu următorul conținut: „Începând cu numărul de față, gazeta „Cuvânt Moldovenesc” va ieși sub redacția mea. Conducător de fapt al tipăriturilor „Cuvântului Moldovenesc”, de la înființarea lui, eu n-am putut iscăli cu numele meu nici un rând, fiindcă stăpânirea veche nu-mi recunoștea drepturile de cetățean, pe cuvânt că-s revoluționar. A fost deci mai cuminte să-mi ascund numele. Astăzi însă starea lucrurilor s-a schimbat și eu iau asupra mea răspunderea de față a tipăriturilor „Cuvântului Moldo-

³ Ștefan Ciobanu, *Cultura românească în Basarabia sub stăpânirea rusă*, Chișinău, Editura Enciclopedică „Gheorghe Asachi”, 1992, p. 239-243. Ziarul apărea din ianuarie 1914, inițial, ca supliment, la revista cu același nume, ce se edita din mai 1913, apoi, ca publicație independentă. Se tipărea cu alfabet chirilic și apărea de două ori pe săptămână: în zilele de joi și duminică. Din august 1914 până în noiembrie 1915, redactor al ambelor publicații a fost avocatul Simion Murafa, iar editor – Nicolae N. Alexandri. După aceasta, sarcina de redactor-editor i-a revenit lui Nicolae N. Alexandri.

venesc. *Pan Halippa*,⁴.

Pe lângă știrile politice și sociale, informațiile din domeniul agriculturii, cooperăției, științei, în paginile ziarului erau publicate un șir de scrieri ale literaților români din dreapta Prutului, precum și ale mânăitorilor de condei basarabeni. Ziarul adunase în jurul său elita intelectuală basarabeană: Simion Murafa, Ion Buzdugan, Ion Pelivan, Vasile Harea, Alexei Mateevici, Theodor Inculeț, Iorgu Tudor, T. Roman, Profirie Fală etc. În primăvara-vara anului 1917, în paginile ziarului „Cuvânt Moldovenesc” a publicat o serie de articole combative profesorul transilvănean Onisifor Ghibu, aflat în refugiu la Chișinău.

Odată cu declanșarea revoluției ruse, ziarul a devenit tribună a revendicărilor naționale moldovenești, îndeplinind, de la începutul lunii aprilie 1917, rolul de organ de presă al Partidului Național Moldovenesc. Autorii, în mare parte, angajați ai redacției, au publicat sistematic articole în care explicau pe înțelesul cititorilor noțiunile politice de curând intrate în discursul public (*revoluție, republică, slobozenie, autonomie* etc.), precum și sintagmele (*Adunare Întemeietoare, dreptul popoarelor la autodeterminare, dreptul la vot* etc.).

După un secol de stăpânire străină, realitățile din Basarabia cu adevărat erau îngrijorătoare. Într-unul din articole publicate în ziarul „Cuvânt Moldovenesc” autorul scria: „Nevrednicia noastră din trecut ... ne-a aruncat în bezna întunericului și a sărăciei, de care s-ar înfiora străbunii noștri din vechea Romă și nemuritorul nostru Vodă Ștefan cel Mare”⁵. Dar treptat, lucrurile se clarificau, redacția devenea mai combativă, iar cititorii mai cultivați. Etonimul *moldovan* frecvent utilizat în primele luni de după revoluție treptat apare alături sau este înlocuit de etnonimul *român*. Instructiv în acest sens este articolul „Moldoveni și români”, publicat în nr. 45, din 6 iunie 1917. Explicând cititorilor cine sunt moldovenii și care sunt legăturile lor de sânge cu românii de pretutindeni, autorul încheie pledoaria sa în felul următor: „De aici încolo noi moldovenii nu trebui să ne temem de a spune că suntem români, cum ne temeam sub vechea stăpânire, care ne prigonea pentru un astfel de lucru. Stăpânirea Vremelnică de acum a dat slobozenie tuturor noroadelor, cari până acum erau ținute în robie. De acum înainte ar fi o rușine dacă noi nu ne-am cunoaște și nu ne-an numi cu fală: români. Da! Suntem români, strănepoți de-ai lui Traian! O spunem cu mândrie și încredere! De o sută de ani ne-au fost astupate gurile, ca să nu putem grai cu frații noștri; de acum lacătele de pe guri ne-au căzut și stri-

---

⁴ *Cuvânt Moldovenesc*, Chișinău, anul IV, nr. 27, 2 aprilie 1917, p.2.

⁵ *Ibidem*.

găm din răspuțeri, cã ne recunoaștem frați cu toți românii din toate țãrile. Noi suntem români basarabeni, de acelaș sânge cu românii bucovineni, cu românii transilvãneni, cu românii bãnãțeni și maramureșeni și cu românii din România!⁶”

Rãspunzând unui cititor nerãbdãtor, care reproșã redacției cã nu vorbește fãțiș despre necesitatea includerii moldovenilor în lupta politicã, redacția (probabil, redactorul-șef Pantelimon Halippa) destãinuia tactica de lucru a colectivului ce-l îndruma: „Lucrarea, cu care ne-am însãrcinat, este grea și mare și în fugã nu se poate face. Cu țipetele și cu strigãtele celor nerãbdãtori, oricum, ea nu se poate face. Robia în care zac moldovenii noștri, nu poate fi desființatã cu una cu douã: lanțurile ei se pilesc cu o încetinealã înspãimãntãtoare pentru cei nerãbdãtori. Dar cei înțelepți știu, cã „cu muncã și îngãduialã dinții șorecuțului tae otgonul de la corabie” și cã „cu încetul se face oțetul”⁷.

Astfel, în complicatele condiții de dupã cãderea regimului țarist, redacția ziarului „Cuvânt Moldovenesc” și-a asumat rolul de promotor al spiritului național printre moldoveni, transformându-se într-un centru ce a coalizat forțele mișcãrii de eliberare naționalã a românilor basarabeni⁸.

Constituirea și activitatea Partidului Național Moldovenesc. Imediat dupã cãderea autocrației țariste, în rezultatul Revoluției ruse din Februarie 1917, una din revendicãrile principale, în plan politic, a mișcãrii naționale, proaspãt înfiripatã, a românilor basarabeni din spațiul dintre Prut și Nistru era dobândirea autonomiei Basarabiei. Cerința respectivã a fost statuatã în programul Partidului Național Moldovenesc, forțã național-politicã constituitã la sfãrșitul lunii martie - începutul lunii aprilie 1917.

Ideea constituirii unui partid național – democratic în Basarabia apãruse încã în timpul revoluției ruse din 1905-1907, dar, din cauza înfrãngerii acesteia și instaurãri reacțiunii, proiectul nu a putut fi realizat. Dupã cãderea monarhiei autocrate, în februarie 1917, discuțiile privind necesitatea constituirii unui partid național au fost reluate. La 13 martie 1917, la sediul redacției ziarului „Cuvânt Moldovenesc”, a fost convocatã o adunare a intelectualilor basarabeni, la care au participat Pantelimon Halippa, redactorul-șef al ziarului, Nicolae Alexandri, Paul Gore, Daniel Ciugureanu, Vasile Harea ș.a. Subiectul discutat – acțiunile moldovenilor în condițiile create de revoluția rusã. La adunare au fost prezenți și au participat la discuție și refugiații ardeleni: profesorul Onisifor Ghibu și scriitorul Romulus Ciofleac. La 17 martie 1917, pe adresa redacției ziarului „Cuvânt

⁶ *Cuvânt Moldovenesc*, Chișinău, anul IV, nr. 45, 6 iunie 1917, p. 2.

⁷ *Cuvânt Moldovenesc*, Chișinău, anul IV, nr. 21, 12 martie 1917, p.1.

⁸ Valeriu Popovschi, *Rolul ziarului „Cuvânt Moldovenesc” în trezirea conștiinței naționale a românilor basarabeni*, în „Destin românesc”. Revistã de istorie și culturã. 1995, nr. 4, p. 76–85.

Moldovenesc” sosește o scrisoare din Bolgrad, semnatarii acesteia - Ion Pelivan, Ștefan Ciobanu, Ion Văluță, cunoscuți militanți pentru drepturile naționale ale moldovenilor - propuneau convocarea unei „adunări a elementelor moldovenești”, care să constituie un „Comitet Național (era vorba de Partidul Național Moldovenesc – n.a.), care să poarte grijă tuturor nevoilor naționale ale neamului nostru din Basarabia”⁹.

La adunarea fruntașilor basarabeni din 20 martie 1917 a fost adoptat proiectul de program al Partidului Național Moldovenesc, iar a doua zi, programul semnat de 21 de membri fondatori ai partidului i-a fost prezentat (la Odesa) lui Vasile Stroescu, nobil basarabean cu vederi democratice, cunoscut filantrop, mare om de cultură (din 1910 – membru al Academiei Române), căruia i s-a propus să-și asume președinția partidului. Acesta a declarat că se pune la dispoziția țării „cu toată inima și cu toată averea”, făcând o donație de 10 mii de ruble pentru partid și punând la dispoziția ziarului „Cuvânt Moldovenesc” un vagon de hârtie.

La 5 aprilie 1917, membrii fondatori ai PNM adoptă programul partidului și aleg Comitetul de conducere. Președinte a fost confirmat Vasile Stroescu, vicepreședinți au fost aleși nobilii basarabeni Paul Gore și Vladimir Herța, iar secretar general – Pan Halippa, redactorul-șef al ziarului „Cuvânt Moldovenesc”. Printre membrii fondatori ai partidului se numără generalul M. Donici, profesorul O. Ghibu, arhimandritul Gurie, I. Pelivan, S. Murafa, P. Grosu, Vl. Bogos, Vl. Cazacliu, M. Minciună, T. Corobceanu, Gh. Buruiană, A. Botezat, I. Codreanu, Al. Gropa, V. Gafencu, preotul Partenie¹⁰ și alții. Din motive de sănătate, Vasile Stroescu a exercitat formal funcția de președinte, activitățile curente ale partidului fiind conduse, de facto, de către cei doi vicepreședinți, dar mai cu seamă de secretarul general.

La 9 aprilie 1917, ziarul „Cuvânt Moldovenesc” a publicat programul PNM, care-și propunea scopul „dobândirii drepturilor cetățenești și naționale pentru moldovenii din Basarabia și de dincolo de Nistru”. Alte importante obiective ale PNM erau: „dobândirea celei mai largi autonomii administrative, judecătorești, bisericești, școlare și economice a Basarabiei”. Programul, de asemenea, prevedea constituirea unei „Diete provinciale (Sfatul Țării)”, aria de competență a căruia urma să fie elaborarea tuturor legilor „care privesc viața din lăuntru a Basarabiei”. Toate legile care

---

⁹ Ștefan Ciobanu, *Unirea Basarabiei. Studii și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918*, Chișinău, 1993, p. 35; Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru, *Ioan Pelivan, părinte al mișcării naționale din Basarabia*, Chișinău, 2012, p. 82-83.

¹⁰ Valeriu Popovschi, *Despre Partidul Național Moldovenesc creat în 1917*, în „Destin Românesc”. Revistă de istorie și cultură, 1994, nr. 2, p. 119-128.

priveau viața internă a Basarabiei urmau să fie întocmite potrivit cu „obi-ceiurile vechi și nevoile de acum ale țării”. Programul mai prevedea înlăturarea limbii ruse din viața obștească prin utilizarea „limbii poporului” în administrație, școală, biserică, armată. Programul conținea și cerința firească ca „moldovenii să nu fie duși la oaste în afara Basarabiei”, să fie oprită colonizarea cu elemente străine a „pământului Basarabiei”, iar „săte-nilor plugari care n-au pământ deloc ori n-au de ajuns” să li se dea pământ. Pentru moldovenii de peste Nistru (atenție, de peste Nistru (!), adică din spațiul întregului Imperiu Rus, în afară de cel cuprins între Nistru și Prut, care era considerat teritoriu național al moldovenilor) se cereau „aceleași drepturi naționale pe tărâm cultural, bisericesc, politic și economic, pe care le vor avea în Basarabia locuitorii de alt neam”. În general, programul PNM prevedea ca Basarabia să rămână legată de Rusia doar „prin legile de inter-es de obște”. Reprezentarea Basarabiei în organele centrale de putere, în Parlament (Duma rusă) urma să fie decisă mai târziu, iar până atunci pe lângă Guvernul central de la Petrograd Basarabia urma să fie reprezentată printr-un însărcinat special

Ulterior, componenta agrară a programului PNM a suferit modificări, acestea fiind determinate de cerințele țăranilor și militarilor moldoveni, care revendicau drepturi de proprietate asupra pământului. În declarația „Cum privește Partidul Național Moldovenesc treaba pământului”¹¹, publi-cată la 31 mai 1917, se conțineau prevederi preluate din programul Parti-dului socialiștilor-revoluționari ruși în chestiunea agrară. PNM propunea ca viitorul „Sfat al Țării” să dea pământul țăranilor doar în folosință, fără drept de proprietate asupra acestuia.

Radicalizarea politicii agrare a creat divergențe la vârful partidului, de-terminându-i pe moșierii basarabeni Paul Gore și Vladimir Herța să-și prezinte demisia de la conducerea PNM, aceasta fiind asigurată ulterior de Teofil Ioncu.

PNM și-a creat structuri locale în majoritatea județelor din Basarabia, cele mai puternice organizații fiind cele din județul Bălți, de sub conduce-rea lui Ion Pelivan, din județul Lăpușna, condusă de Daniel Ciugureanu. La programul PNM au subscris organizațiile militarilor moldoveni din Odesa, Herson, Sevastopol, Novogeorghievsk și de pe Frontul român. Programul PNM a fost susținut de Congresul cooperabilor (6-7 aprilie 1917), adu-narea ostașilor moldoveni din Odesa (18 aprilie 1917), Congresul clerului

---

¹¹ *Cuvânt Moldovenesc*, Chișinău, anul IV, nr. 43, 31 mai 1917, p. 2; Ștefan Ciobanu, *Unirea Basarabiei. Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918*, Chișinău, 1993, p. 109-110.

și mirenilor (19-25 aprilie 1917), Congresul studenților moldoveni (20 mai 1917), Congresul învățătorilor moldoveni (25-28 mai 1917) etc. Zilnic, pe adresa PNM și ziarului „Cuvânt Moldovenesc” soseau scrisori de susținere din partea țăranilor, elevilor, studenților, ostașilor și altor categorii sociale.

Astfel, în primele luni de după revoluția rusă, Partidul Național Moldovenesc a jucat rolul de exponent principal al intereselor naționale și politice ale moldovenilor din Basarabia. El a avut o contribuție importantă în formularea revendicărilor populației moldovenești, în inițierea și consolidarea mișcării naționale a românilor dintre Prut și Nistru, pregătind societatea basarabeană pentru realizarea obiectivelor sale programatice – obținerea autonomiei teritoriale și politice a Basarabiei.

Congresul învățătorilor moldoveni (25-28 mai 1917). Odată cu căderea autocrației s-a prăbușit și sistemul de învățământ practicat de regimul țarist, scopurile cărui erau ștergerea memoriei istorice, diluarea identității naționale a popoarelor non-ruse și asimilarea lor. După răsturnarea vechiului regim, moldovenii, alături de revendicările politice, economice, administrative, bisericești etc., abordează cu deosebită intensitate și chestiunea școlii naționale.

Politica de deznaționalizare și rusificare promovată de țarism a determinat atitudinea ignorantă a băștinașilor față de școală, și ca urmare, în Basarabia, se înregistrează un nivel destul de scăzut al știutorilor de carte. După datele recensământului oficial rus din 1897, în rândurile populației băștinașe se înregistrează un grad scăzut de alfabetizare, în rândurile etniilor din Basarabia, moldovenii fiind depășiți doar de țigani. În rândurile bărbaților de etnie română, știutorii de carte alcătuiau 10,5%, iar printre femei – 1,7%¹².

Academicianul Anatol Ciobanu, studiind acest subiect, avea să constate: „Niciun imperiu, după prăbușirea lui, n-a lăsat în urmă atâta întuneric și ruină ca cel rus. În Basarabia nu exista nicio școală... care să fi funcționat în limba maternă. Deci, nu puteau exista nici cadre didactice care să predea limba și literatura română, istoria neamului, geografia Patriei etc. Verbul matern nu putea fi auzit nici măcar în biserică... Peste 90% din populația autohtonă era analfabetă”.

În spațiul dintre Prut și Nistru se atesta o lipsă totală a cărților românești; nu exista nicio bibliotecă, nicio librărie cu cărți românești. În afară de cărți în limba rusă, care dominau numeric, Biblioteca publică din Chișinău

---

¹² Știutor de carte era considerat cel care știa să citească și să scrie, evident, în limba rusă. Vezi: *Istoria învățământului și a gândirii pedagogice în Moldova*. Coordonator și redactor responsabil T. T. Cibotaru, Chișinău, 1991, p. 303.

conținea lucrări în majoritatea limbilor europene, dar nu dispunea de nicio carte în limba vorbită de majoritatea locuitorilor provinciei. În Basarabia exista o singură tipografie, cea a eparhiei locale, deschisă în 1908, care, la editarea cărților ecleziastice utiliza alfabetul chirilic/slavon și niciuna, care ar fi putut tipări cărți cu alfabet latin. Suplimentar, guvernul rus îngredea pătrunderea în spațiul dintre Prut și Nistru a cărților și ziarelor din România. Drept consecință a acestei politici, Basarabia devenise una din cele mai analfabete „țări” din Europa¹³. Aceasta era moștenirea lăsată de țarism după o administrare a provinciei timp de mai bine de o sută de ani.

În contextul cuceririi libertăților naționale de după revoluția din februarie 1917, liderii mișcării naționale din Basarabia au pus cu deosebită intensitate și problema învățământului. Era un lucru firesc, deoarece, după un veac de întuneric, setea de carte în limba maternă era nemărginită. În plină epocă modernă, moldovenii, deși formau majoritatea populației Basarabiei, nu aveau școală în limba națională! Or, cea mai gravă crimă a regimului țarist față de românii dintre Prut și Nistru a fost prohibirea conștiinței naționale prin intermediul întregului aparat de stat și rusificarea aproape totală a populației din spațiul basarabean.

În aprilie 1917, într-o ședință a Adunării Zemstvei guberniale, a fost discutată situația învățământului din Basarabia. S-a constatat că „treaba învățământului obștesc merge foarte rău, deoarece cea mai mare parte din copii fiind moldoveni și învățătura fiind rusească, ei, după împlinirea școlii, degrabă uită totul”. În urma dezbaterilor, Zemstva gubernială a luat hotărârea de a cere Ministerului Învățământului ca în școlile inferioare/primare din Basarabia predarea să se facă în „limba moldovenească”.

Fruntașii mișcării naționale din Basarabia, constituiți la începutul lunii aprilie 1917 în Partidul Național Moldovenesc, au elaborat și cerințele moldovenilor în materie școlară. Punctul 5 al programului Partidului Național Moldovenesc stipula: „În școlile de toate treptele, limba de predare să fie limba națională a poporului. Limba rusească se va învăța în școli ca obiect de învățământ (ca învățătură deosebită). În toate satele și orașele să se facă școli bune, cu mai mulți ani de învățătură, și toți copiii să fie îndatoriți a învăța la acele școli”¹⁴.

La scurt timp după publicarea programului Partidului Național Moldovenesc, la Chișinău, în zilele de 10-13 aprilie, a fost convocat primul congres (general) al învățătorilor din Basarabia. Din cei cca 800 de învățători – câți

¹³ Vasile Stoica, *Bessarabia*, New York, 1919, p. 17, 23.

¹⁴ Ștefan Ciobanu, *Unirea Basarabiei. Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918*, Chișinău, 1993, p. 87.

erau în întreaga provincie la acel moment – la congres erau prezenți doar vreo 40-50 de învățători moldoveni cu simțire națională, în rest, învățători ruși, ucraineni, polonezi, evrei, dar și moldoveni rusificați. La acest congres - al învățătorilor de toate naționalitățile din întreaga Basarabie - s-a înregistrat o atmosferă ostilă ideii școlii naționale. Întrunirea a fost dominată de elementele șovine angajate în sistemul de învățământ din Basarabia.

Fruntașii politici basarabeni Vladimir Herța, Pan Halippa, Ion Buzdugan și alți participanți la congres au atacat rusificarea învățământului, pledând pentru naționalizarea școlii. Legitimitatea cerințelor intelectualilor moldoveni era atât de evidentă încât străinii nu puteau invoca niciun argument care să le justifice împotrivirea. Cu toate acestea, un grup de învățători ruși și rusificați, în frunte cu Sîromeatnikov, șeful Secției învățământ primar din Basarabia, se opunea cu vehemență cerințelor moldovenilor. În plină adunare, demnitarul rus a avut obrăznicia să declare că moldovenii sunt un neam de oameni proști și înapoiați, că ei n-au niciun fel de cultură și trăiesc ca samoiezii (un popor din nordul Rusiei, foarte înapoiat – n.n.), utilizând în limbajul lor zilnic doar vreo sută de cuvinte. În replică, învățătorul Ion Buzdugan, delegat la congres, a adus în fața adunării o voluminoasă biblie scrisă în „limba moldovenească” și arătând-o oponentilor i-a somat să numere câte cuvinte conține această carte și dacă se mai poate susține că limba moldovenilor e săracă.

La congresul general al învățătorilor, moldovenii au obținut în principiu recunoașterea necesității naționalizării învățământului. Străinii, mai abili în ale politicii, pe mâna cărora s-a înscris și organizarea congresului, au reușit să strecoare în rezoluția congresului prevederea că: „predarea (în școli) trebuie să se facă în limba copiilor, însă, fiindcă învățătorii nu sunt pregătiți pentru aceasta, înfăptuirea acestei hotărâri se amână pe viitor”¹⁵. Astfel, la congresul învățătorilor din aprilie 1917 s-a făcut doar o abordare de principiu a situației școlare, problema naționalizării învățământului rămânând în continuare o doleanță a populației băștinașe.

Cu toate acestea, ideile naționale pătrund din ce în ce mai mult în societatea basarabeană. După congresul învățătorilor a urmat congresul preoților (19-25 aprilie), congresul studenților (20 mai), congresul țăranilor (21-24 mai) etc. Dintre toate acestea, doar congresul din aprilie al învățătorilor a dezbătut superficial problemele de ordin național, celelalte foruri au formulat o serie de revendicări de ordin național-cultural și s-au pronunțat pentru o largă autonomie a Basarabiei. De exemplu, clerul din Basarabia

---

¹⁵ Școala Moldovenească, nr. 1, iunie 1917, p. 25-26.

a cerut ca „limba moldovenilor, care alcătuiesc majoritatea populației, istoria Basarabiei și a poporului majoritar care o locuiește, literatura națională precum și cântecele moldovenești să se predea obligatoriu elevilor moldoveni”¹⁶.

Eșecul înregistrat la congresul învățătorilor din aprilie 1917 nu i-a descurajat pe învățătorii moldoveni. Marea reușită a congresului a fost crearea, la sugestia lui Onisifor Ghibu, profesor ardelean cu o bogată experiență în domeniul învățământului, aflat în refugiu la Chișinău, a Asociației învățătorilor moldoveni. La prima ședință generală a Asociației, ținută la 17 aprilie, a fost întocmit un memoriu către Zemstva gubernială, prezentat și comisarului gubernial al Basarabiei, Constantin Mimi, prin care se cerea:

1. Convocarea tuturor învățătorilor moldoveni într-un congres al lor, care să decidă măsurile de naționalizare a școlii în localitățile moldovenești.
2. Organizarea cursurilor de vară pentru învățătorii moldoveni, cu durata de 7-8 săptămâni.
3. Editarea unei reviste pedagogice.

În aceeași zi, Comitetul de conducere al Zemstvei guberniale, compus în majoritate din moldoveni, a decis constituirea Comisiei școlare moldovenești (în frunte cu profesorul Paul Gore), în sarcina căreia s-a pus organizarea pe baze noi a învățământului din Basarabia¹⁷. Prin aceste măsuri organizatorice, școala din Basarabia intră într-o nouă etapă în evoluția sa. Comisia școlară moldovenească din cadrul Zemstvei guberniale a început să pregătească naționalizarea învățământului.

Constituirea (organizarea) noii școli era o sarcină greu de realizat pentru toate popoarele din imperiu, inclusiv pentru românii din Basarabia. Edificarea unui sistem de învățământ național dicta, în primul rând, respingerea modelului țarist de organizare a acestuia. Era nevoie de a crea totul din nou, de a pune bazele unui sistem de învățământ național și democratic, ținându-se cont de situația concretă și posibilitățile reale, dar și de cerințele epocii moderne. Reieșind din realitățile basarabene, Comisia școlară moldovenească a susținut convocarea unui congres al învățătorilor moldoveni.

Dar până la convocarea unui congres gubernial, au loc întruniri județene ale cadrelor didactice. La 1 mai 1917 are loc congresul învățătorilor din orașul și județul Chișinău. În ziua de 7 mai 1917, învățătorii din Bălți țin un congres similar, întrunire la care fruntașii învățământului din oraș și

¹⁶ Ghibu Onisifor, *Pe baricadele vieții. În Basarabia revoluționară (1917–1918). Amintiri*. Ediție îngrijită, prefață, tabel cronologic, note, bibliografie și indice de nume de Octavian O. Ghibu, Chișinău, Editura „Universitas”, 1992, p. 243.

¹⁷ Vezi: Dinu Poștarencu, *Destinul românilor basarabeni sub dominația țaristă*, Chișinău, 2012.

județ pledează pentru naționalizarea școlii din Basarabia. Încă la 29 aprilie țărani din plasa Slobozia, județul Bălți, întruniți într-o adunare, cereau noii stăpâniri ca în toate școlile, bisericile, în administrație și armată să introducă limba moldovenească. „Școala noastră trebuie să fie adevăratul izvor de lumină și știință în limba noastră părintească”¹⁸, subliniau ei în hotărârea adoptată.

Manifestări de conștiință națională se constată pretutindeni în rândurile țărănimii basarabene. La adunările lor țărani din satul Brânzeni, județul Bălți, din plasele Lăpușna, Bujor și Hâncești din județul Lăpușna se pronunță pentru școală și biserică națională. Țărani își exprimau dorința ca limba rusă să se predea în școli numai în ultimul an de învățământ, iar cărțile de școală să fie tipărite cu alfabet latin. Primul congres al țăranilor din Basarabia, convocat la 21-24 mai 1917, a susținut chestiunea naționalizării școlii.

Delegații primului congres al studenților moldoveni, ce s-a ținut la Chișinău la 20 mai 1917, consideră școala ca cel dintâi mijloc de regenerare a moldovenilor și cer naționalizarea școlii primare și crearea învățământului secundar moldovenesc cu aplicarea alfabetului latin. Mișcarea națională și ideea naționalizării școlii au fost susținute și de către ofițerii și soldații moldoveni de la Odesa, Chișinău și de pe Frontul Român.

În zilele de 25-28 mai 1917, în Sala Eparhială din Chișinău, și-a ținut lucrările primul congres al învățătorilor moldoveni din Basarabia.

Comitetul organizatoric al congresului a decis ca, pe lângă învățătorii și preoții care predau religia în școală, la congres să participe și câte un delegat țăran din fiecare voloste, precum și reprezentanți ai studenților moldoveni de la universitățile din Rusia.

Programul congresului, alcătuit și tipărit în ajun, prevedea trei probleme ce urmau a fi discutate la prima întrunire a învățătorilor moldoveni din Basarabia, de după revoluția din februarie 1917:

1. organizarea învățământului moldovenesc;
2. pregătirea și organizarea învățătorilor moldoveni;
3. învățătorii moldoveni și treaba politică (momentul politic). Propuneri și alte puncte întâmplătoare.

Congresul învățătorilor moldoveni, la care au participat peste 500 de persoane, a început cu o slujbă religioasă, oficiată, în moldovenește, de arhimandritul Gurie, și cu o „lecție” de istorie națională predată delegaților la congres de reprezentantul Zemstvei guberniale Paul Gore, „un moldovean

---

¹⁸ Ștefan Ciobanu, *Unirea Basarabiei. Studii și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918*, Chișinău, 1993, p. 98.

cu alese simțiri naționale”, după cum îl caracterizează cronicarul congresului. Salutând pe cei convocați în congres din partea Comitetului de organizare cu cuvintele „Frați români!” mai mulți delegați au replicat: „Noi nu suntem români, ci moldoveni”. Calm, cu oarecare mirare, Paul Gore a continuat: „Îmi pare foarte rău, Domnilor, dar eu cunosc istoria neamului nostru și știu că el se numește neam românesc”. Întrerupt de aceleași voci: „Noi suntem moldoveni, nu români!”, oratorul, păstrându-și calmul, continuă: „Neamul românesc locuiește în mai multe țări, și astfel avem români ardeleni, români bucovineni, munteni, olteni, moldoveni și macedoneni, dar cu un cuvânt toți suntem români. Neam moldovenesc nu este. Dar dacă D-voastră vă face mare plăcere să vă zic frați moldoveni, iată că vă zic: Frați moldoveni! Deschid cu cea mai mare bucurie primul congres al învățătorilor moldoveni din Basarabia, adunați aici pentru a se sfătui cu privire la naționalizarea școlii”¹⁹. Captând atenția publicului, oratorul găsea de cuviință să contureze și câteva repere din trecutul istoric al neamului, acestea fiind raportate la sarcinile de moment: „Noi, moldovenii, am avut în durerosul nostru trecut o singură rază de lumină, care a fost autonomia noastră de la 1818-1828. De când s-a stins și această rază, noi am orbecăit în întuneric. Dar acum s-a făcut, în sfârșit, lumină, și noi ne putem îndrepta neîmpiedicați de nimeni spre cultura noastră națională. Să ne apucăm cât mai degrabă de lucru și să avem înaintea noastră frumosul testament național al poetului Enăchiță Văcărescu:

Urmașilor mei Văcărești

Las vouă moștenire:

Creșterea limbii românești

Și a Patriei cinstire”.

Cronicarul congresului menționează că „puținii învățători, care au ascultat cum trebuie aceste frumoase cuvinte, s-au bucurat din toată inima”²⁰.

În ședința de deschidere, discursul multor oratori s-a axat pe problema identității naționale a moldovenilor, populația majoritară din spațiul basarabean, problema dată fiind scoasă la suprafață de revoluție și, la moment, abordată la modul practic de cei chemați a pune bazele învățământului național din Basarabia. Soldatul Ion Codreanu, „care n-a fost nici un ceas la școală”, atrăgea atenția celor chemați să lumineze poporul asupra importanței limbii materne în procesul de instruire a oricărui individ, dar și a formării identității/conștiinței naționale a populației majoritare din Basarabia, în general. „Însemnătatea limbii mamei mare putere și mare bucurie aduce pentru cine o ascultă și pentru cine o poate vorbi neîmpiedicat.

¹⁹ *Primul congres al învățătorilor moldoveni din Basarabia (25–28 mai 1917)*, în *Cugetul*. Revistă de Istorie și Cultură, nr. 4, 1992, p. 48.

²⁰ *Ibidem*.

Pentru noi nu poate fi ceva mai sfânt decât limba moldovenească”. Implicându-se în discuție, soldatul autodidact lua apărarea profesorului Paul Gore, atacat de unii participanți la congres: „M-a durut odinioari când cineva dintre D-voastră l-a supărat pe dl Gore, spunându-i că limba noastră nu e limba românească. Apoi, eu, fraților, am citit prin fel de fel de cărți și am căutat să vedem cine suntem noi, și am aflat că, în adevăr, suntem români. (*Lungi aplauze*)”²¹. În acest context, părintele Alexei Mateevici considera necesar să atragă atenție asupra faptului că învățământul național în Basarabia poate avea sorti de izbândă doar în cazul în care „se va întemeia pe idei drepte” și era dezamăgit de faptul că unii delegați la congres „nu sunt uniți asupra unor idei drepte”. Ba mai mult, se arăta îngrijorat că „unii se socotesc moldoveni, alții – cei mai puțini – români”. Efectele politicii de rusificare și deznaționalizare erau atât de evidente încât în problema identității naționale a populației majoritare din Basarabia nici chiar în rândurile învățătorilor nu exista claritate, pentru mulți dintre ei identificarea națională fiind o piatră de poticnire. Un învățător (I. Buciușcan) luând cuvântul stăruia pentru păstrarea vechii școli și a limbii ruse în predare. „Noi fărâmăm școala rusească de până acum, dar ce punem în loc?”, întreba el. Pentru dânsul, dar și pentru alții, crearea unui învățământ național în Basarabia era un lucru greu de imaginat. Își spunea cuvântul politica țaristă de umilire și înjosire a populației băștinașe din Basarabia, argumentele lui fiind selectate din arsenalul propagandei oficiale ruse: „... noi n-avem limbă. Ne lipsesc cele mai multe cuvinte în limba moldovenească. De unde să le luăm?”. Nesocotind reacția sălii, tot el răspundea: „Să le luăm de la ruși, căci cu ei avem de a face!” Această atitudine disprețuitoare a trezit un val de indignare în rândurile delegaților, în adresa oratorului fiind rostite cuvinte de ocară: „Jos, vânzător de neam! Nu te-ai săturat de străini! Rusificator! Du-te la Moscova!”²². Un alt învățător (Dimitriu) sfătuia să nu se purceadă la naționalizarea întregului învățământ, ci, pentru început, să se facă acest lucru doar în clasele I și a II-a, iar, între timp, „norodul chemat la sfat”, să răspundă la întrebarea: „cum vrea să învețe, rusește sau moldovenește”. Este de presupus că asemenea predispoziții împărtășeau și alți participanți la congres, deoarece propunerea în cauză a fost susținută cu aplauze puternice. Și un țăran declara că satul său delegându-l la această adunare l-a însărcinat să ceară ca „școala să fie și mai departe în limba rusească”²³. Așadar, în problema naționalizării învățământului în Basara-

---

²¹ *Ibidem*, p. 51.

²² *Ibidem*, p. 56.

²³ *Ibidem*, p. 57.

bia, constatăm o polarizare evidentă în rândurile delegaților la congresul învățătorilor moldoveni.

Profesorul Ștefan Ciobanu respingea categoric ideea păstrării învățământului în limba rusă, deoarece „școala rusească de până acum nu ne-a dat nimic bun”, și explica că s-ar comite o gravă eroare în cazul în care s-ar admite ideea că naționalizarea învățământului este imposibil de îndeplinit din cauza „sărăciei limbii”, cum pretindeau unii delegați. Din contra, profesorul susținea că „limba noastră nu-i deloc săracă” și-și argumenta poziția prin aceea că Basarabia a dat culturii naționale „mai mulți scriitori români mari, care au o limbă bogată”, nominalizând în acest sens pe Alexandru Donici, Ion Sârbu, Constantin Stamati, Bogdan Petriceicu Hasdeu și alții. După limba folosită de marii scriitori în scrierile lor, era o absurditate să se întreprindă acțiuni de a „clădi o limbă nouă”. „Așa ceva nu s-a auzit niciodată!”, replica categoric Ștefan Ciobanu. Și chiar dacă va fi necesar să îmbogățim limba noastră, susținea oratorul, vom face acest lucru împrumutând cuvinte „din acele limbi cu care suntem înrudiți”²⁴.

Preotul Alexei Mateevici îi sfătuia pe învățători ca în problema naționalizării învățământului - o întreprindere destul de serioasă - să aleagă calea adevărului: „... dacă ați luat asupra D-voastră sarcina de a lumina poporul, apoi trebuie să dați poporului idei adevărate, căci altfel întreg învățământul e fără rost”. Faptul că majoritatea populației din spațiul pruto-nistean, neinstruită și analfabetă, sub aspect etnic, în cel mai bun caz, se identifica cu moldovenii nu trebuia să servească argument pentru crearea unui sistem de învățământ străin de valorile naționale autentice. În dorința de a evita această perspectivă neproductivă, părintele explica: „Da, suntem moldoveni, fii ai vechii Moldove, însă facem parte din marele trup al românismului, așezat prin România, Bucovina și Transilvania (*Aplauze.*) Frații noștri din Bucovina, Transilvania și Macedonia nu se numesc după locurile unde trăiesc, ci-și zic români. Așa trebuie să facem și noi”. (*Aplauze.*)

Părintele Alexei Mateevici plasa dimensiunea culturii naționale românești în contextul culturii și civilizației latine, explicând delegaților că românii, fiind „strănepoți de-ai romanilor”, sunt frați cu italienii, francezii, spaniolii și portughezii. Aceste adevăruri trebuiau să fie aduse la cunoștința copiilor și tuturor celor neluminați. „Să-i luminăm pe toți cu lumina dreaptă”²⁵, încheia părintele Mateevici.

Același îndemn, dar într-o formulă mai profundă și pătrunzătoare,

²⁴ *Ibidem*, p. 56.

²⁵ *Ibidem*, p. 52.

adresa delegaților la congres și soldatul țăran Ion Codreanu: „Mergeți ca apostolii prin Basarabia. Să aveți un suflet și un grai, să nu ziceți că acesta-i preot, acesta-i țăran, ci să zicem: acesta-i român, frate de al meu, pe care trebuie să-l ajut. Nu interesele de clasă să ne mâie, ci interesul național, care trebuie să fie mai presus de orice”²⁶.

De la un orator la altul problemele de ordin național deveneau din ce în ce mai clare, pregătind terenul pentru adoptarea unor decizii favorabile moldovenilor. Un învățător moldovean, căruia îi era „tare scârbă că nu știe a grăi moldoveneste” și înțelegând că de acest fapt se fac vinovați cei care l-au învățat doar în rusește, și mai conștientizând și faptul că „vrăjmașii luminii” sunt prezenți la congres, căutând să-i orienteze pe o cale greșită, adresa colegilor săi un mesaj ruso-moldovenesc, dar plin de încărcătură națională: „Gospoda! Să mergem progresivno; nici în jos, nici înapoi, ci în sus și înainte!”²⁷.

La finalul ședinței de deschidere a congresului a luat cuvântul Vladimir Herța, vicepreședinte al Partidului Național Moldovenesc și președinte a cele dintâi ședințe a congresului, după ce Paul Gore a trebuit să plece, pentru a participa la alte activități. A vorbit pe larg despre Partidul Național Moldovenesc și despre scopurile lui, principalul fiind de-a strânge pe toți moldovenii sub steagul acestui partid. Referindu-se la discuția purtată de participanții la congres a spus următoarele: „La începutul adunării de azi D-voastră ați protestat contra Dlui Gore, care v-a numit români, dar în cursul ședinței, D-voastră ați recunoscut că de fapt suntem români. Da! Suntem români de la Roma, strănepoți de-ai lui Traian. Strămoșii noștri au fost cei mai mari în lume și frații noștri sunt cei mai luminați din câți încălzește pe pământ soarele lui Dumnezeu. Să fim mândri de aceea cine suntem și să facem totul ca să ne ridicăm cât mai degrabă la înălțimea către care am fost opriiți până acum”²⁸.

Acesta a fost diapazonul discuțiilor la congresul învățătorilor moldovenii în problema organizării învățământului în Basarabia.

Ulterior, s-a trecut la realizarea agendei aprobate. Raportul „Organizarea învățământului moldovenesc în școlile de toate treptele” a fost prezentat de către Ștefan Ciobanu, profesor la gimnaziul din Bolgrad, bun cunoscător al limbii, literaturii și istoriei neamului românesc. Raportorul a menționat că, dintre toate popoarele din Rusia, moldovenii au fost și sunt cei mai nedreptățiți. Ei nu s-au folosit de dreptul acordat de prima dუმă rusească privind predarea în limba maternă în școala primară de două clase. Revoluția din februarie a deschis acum calea „cătredobândirea drepturilor noastre pe

---

²⁶ *Ibidem*.

²⁷ *Ibidem*, p. 56.

²⁸ *Ibidem*, p. 54.

tărâm școlar. Congresul nostru trebuie să ceară naționalizarea întregului învățământ pentru moldoveni”. Raportul a fost ascultat „cu plăcere și în sufletele multora a stârnit o bucurie care nici nu se mai poate spune”²⁹.

În cele din urmă, după largi dezbateri, punându-se la vot propunerile conținute în referatul prezentat de către Ștefan Ciobanu și cele înaintate de alți vorbitori, s-au votat următoarele rezoluții:

„1. De la 1 septembrie 1917, școlile din satele moldovenești sau în majoritate moldovenești se vor preface în școli moldovenești.

2. Limba rusă se va învăța în aceste școli ca obiect de învățământ obligator, începând de la anul al treilea, în 6 ceasuri pe săptămână.

3. În școlile cu 2 clase limba rusă se va învăța tot de la al treilea an, câte 6 ceasuri pe săptămână.

4. Să se deschidă școli moldovenești și la orașe.

5. Programele școlare să fie în conformitate cu programele rusești.

6. În Chișinău și în ținuturile unde moldovenii sunt în majoritate, să se deschidă încă la 1 septembrie 1917 câte un liceu de băieți și [câte] unul de fete.

7. Programele liceelor să fie potrivite cu cele ale liceelor rusești, iar limba rusă, istoria și literatura rusă să se predea după un program pe care-l va elabora o comisie anume.

8. La Universitatea din Odesa și la cea din Kiev să se deschidă câte o catedră de limbă, literatură și istorie moldovenească, până când se va înființa o universitate la Chișinău”³⁰.

După cum vedem, prin hotărârile adoptate la congres a fost declanșat procesul de naționalizare a școlii primare din mediul rural, de deschidere de școli secundare moldovenești la orașe, unde exista o populație mixtă. Inițial, naționalizării era supusă doar prima treaptă a sistemului de învățământ – școlile primare. Dar se preconiza și crearea învățământului secundar (prin deschiderea liceelor moldovenești la Chișinău și în centrele de ținut) și a celui superior (prin înființarea de catedre de limbă, literatură și istorie la universitățile din Odesa și Kiev).

Conform hotărârilor congresului, limba rusă nu mai era limbă de predare, ea căpăta statut de obiect de studiu și i se rezerva, săptămânal, un anumit număr de ore. Elaborarea programelor școlare pentru necesitățile învățământului moldovenesc, în conformitate cu cele rusești, a fost determinată de faptul că, în mai 1917, forma de organizare politică a fostei gubernii era autonomia administrativă și culturală în cadrul statului federativ rus.

²⁹ *Ibidem*, p. 55.

³⁰ *Ibidem*, p. 57.

Astfel, congresul învățătorilor moldoveni a pus bazele conceptului de școală națională, școală de tip nou, democratică, ce se deosebea radical de școala țaristă, care a făcut ravagii în Basarabia.

Subiectul identitar a revenit în discuție în ședința din 26 mai 1918, când s-a discutat problema introducerii în învățământ a alfabetului latin. Unii delegați, în special oficialitățile ruse, acceptau naționalizarea învățământului doar în sensul introducerii instruirii în limba moldovenilor. În opinia lor, școala trebuia să devină moldovenească doar ca formă, păstrându-și conținutul rusesc. Instruirea urma să se facă prin traducerea manualelor rusești, utilizându-se, evident, alfabetul chirilic. Privit prin această optică, alfabetul rusesc și evident conținuturile rusești ale învățământului rămăneau în continuare drept mijloace de asuprire spirituală și de înstrăinare de cultura națională.

Viziunea fruntașilor moldoveni (Paul Gore, Pan Halippa, Ștefan Ciobanu, Ion Buzdugan etc.) era diametral opusă. Prin naționalizarea învățământului, ei urmăreau introducerea în școală a conținuturilor naționale și a spiritului național³¹.

Adoptarea hotărârii în problema alfabetului s-a dovedit a fi destul de complicată. În ajunul congresului, în presa din Basarabia, cu preponderență în cea de expresie rusă, s-a dezlănțuit o adevărată campanie împotriva scrisului latin, lansându-se zvonul că, odată cu trecerea la scrierea cu alfabet latin, Basarabia se va alipi automat la România. Organizarea învățământului în limba maternă, în baza alfabetului latin, era calificată de oponentii fruntașilor moldoveni ca o tentativă camuflată de separatism.

După discuții aprinse și îndelungate (la dezbateră acestui subiect au participat peste 27 de delegați), în ședința din 26 mai 1917, congresul a adoptat următoarea rezoluție: „În școala moldovenească se introduce alfabetul latin, care va fi întrebuițat atât în cărțile didactice, cât și în scris”. Profesorul Ion Buzdugan, care a prezentat în congres referatul în problema alfabetului, a apreciat importanța hotărârii respective astfel: „Prin alfabetul latin noi ne deschidem deodată porțile spre întreaga cultură românească, din care până acum nu ne-am împărtășit aproape deloc”³².

Așadar, congresul învățătorilor moldoveni din 25-28 mai 1917 a pus bazele școlii naționale în Basarabia, respingând modelul țarist de instruire a copiilor moldoveni, orientat spre deznaționalizarea și rusificarea populației băștinașe.

---

³¹ Negrei Ion, *Introducerea alfabetului latin în Basarabia*, în *Cugetul. Revistă de Istorie și Cultură*, nr. 2 (26), 2005, p. 37-41.

³² *Primul congres al învățătorilor moldoveni din Basarabia (25-28 mai 1917)*, în *Cugetul. Revistă de Istorie și Cultură*, nr. 4, 1992, p. 57.

Naționalizarea învățământului din Basarabia. După congres a fost desfășurată o activitate intensă pentru traducerea în practică a hotărârilor adoptate, lucru extrem de dificil la acel moment, dar totodată realizabil, în condițiile „de svobodă” (de libertăți democratice), oferite de revoluția rusă din februarie 1917.

În iulie 1917, Pantelimon Halippa, împreună cu încă alți 15 delegați din partea Basarabiei, participă la Congresul țăranilor din întreaga Rusie, care și-a ținut lucrările la Petrograd. Peste ani, experimentatul militant al cauzei naționale avea să mărturisească: „În capitala Rusiei am luat contact cu guvernul Kerenski și am pus problema pregătirilor necesare pentru naționalizarea învățământului, pentru ca anul școlar 1917/1918 să-l facem în limba elevilor, nu în limba rusă, ca sub țar. Se cerea să ne pregătim manuale și cadre didactice, dar lucrul acesta nu putea fi realizat în două-trei luni. Am cerut deci aprobarea guvernului, ca să colaborăm cu România pe frontul cultural cum colaborăm pe cel militar. Kerenski s-a opus, spunând că această chestiune se va putea rezolva numai în Constituanta Rusiei. Am încercat să-l lămuresc că noi, moldovenii, nu putem aștepta ca Adunarea Constituantă să ne dea școală moldovenească. Această școală trebuie să se facă de îndată, în 1917, cu puterile locale ale Moldovei noastre”³³.

O piedică serioasă în crearea sistemului de învățământ național era lipsa de cadre didactice calificate, nemaivorbind de programe, manuale și alte materiale didactice în limba română. Majorității învățătorilor moldoveni le era străină cultura românească, nu cunoșteau alfabetul latin, aveau o conștiință națională deformată. Aceste „lacune” în pregătirea corpului didactic au fost înlăturate, desigur, parțial, la cursurile pentru învățători, organizate imediat după congres. În fața învățătorilor moldoveni au ținut prelegeri atât profesori basarabeni, cât și cei veniți din Bucovina, Ardeal și Vechiul Regat. Din Basarabia au participat: profesorul Iustin Frățiman (limba și literatura română, istoria românilor), profesorul Ștefan Ciobanu (limba și literatura română), profesorul Nicolae Popovschi (activitatea extrașcolară), preotul Mihail Berezovschi (muzică); la buna organizare a cursurilor au contribuit profesorii din Bucovina – George Tofan (limba română, istoria românilor, lecții practice), Liviu Marian (limba română), O. Țopa (limba română); din Ardeal – profesorul Onisifor Ghibu (metodică, limba română, istoria literaturii române, lecții practice); din Vechiul Regat – George Aslan (limba română) și alții.

La cursurile ținute la Chișinău, în perioada 17 iunie-15 august 1917, învățătorii moldoveni au învățat să citească și să scrie utilizând alfabetul

³³ Ion Constantin, Ion Negrei, *Pantelimon Halippa- Apostol al Basarabiei. Studii. Documente. Materiale*, Chișinău, 2013, p. 128.

latin, au dobândit o primă cunoaștere a gramaticii române, au căpătat primele cunoștințe de literatura română, istoria românească, conștientizând descendența română a moldovenilor, și-au cultivat unele elemente de conștiință națională. Cele învățate i-au făcut pe învățători să înțeleagă că limba moldovenească și limba română sunt identice. Cursurile din vara anului 1917 nu au putut să cuprindă toți învățătorii din satele moldovenești. De aceea, Comisia școlară moldovenească de pe lângă Zemstva gubernială a hotărât ținerea unei noi serii de cursuri, în lunile de toamnă, concomitent în trei orașe: la Chișinău, cu 220 de cursiști, la Soroca, cu 100 de cursiști, la Bălți, cu 110 cursiști. Drept rezultat, în acest fel, către începutul anului de învățământ 1917-1918, erau pregătiți peste 850 de învățători.

Evident, cursurile respective, fiind de scurtă durată, nu au atins toate obiectivele preconizate, nu au rezolvat toate problemele, nu au putut substitui pregătirea temeinică a cadrelor didactice prin intermediul școlilor cu profil pedagogic, dar ele, totuși, au contribuit la trezirea conștiinței naționale la acei învățători moldoveni care, în toamna anului 1917, au fost chemați a pune bazele învățământului în limba maternă.

Naționalizarea învățământului era de neconceput fără elaborarea programelor de instruire, fără tipărirea manualelor în limba română, fără asigurarea școlii cu alte materiale didactice. În acest scop, în vara anului 1917, Zemstva gubernială a alocat 20 000 de ruble, sumă nesemnificativă, dacă luăm în considerare necesitățile generale ale învățământului național din Basarabia la acel moment.

În cadrul Comisiei școlare moldovenești de pe lângă Zemstva gubernială a fost creată o subcomisie specială, chemată să supravegheze tipărirea manualelor în grafie latină. Elaborarea materialelor didactice s-a dovedit a fi un lucru anevoios, deoarece profesori cu experiență în acest domeniu lipseau cu desăvârșire. După cum am menționat mai sus, în Basarabia nu exista nicio tipografie care ar fi putut tipări cărți cu litere latine. Această problemă a fost rezolvată de Onisifor Ghibu și prietenii săi de la Iași, care, urgent, au trimis la Chișinău o tipografie cu caractere latine. În noiembrie 1917, în tipografia proaspăt instalată, au fost tipărite primele manuale românești apărute aici: *Abecedarul*, de arhimandritul Gurie Grossu, *Cartea de citire*, de Ștefan Ciobanu, *Legea lui Dumnezeu*, de preotul Nicolae Vlad, *Aritmetica practică*, de Constantin Popescu³⁴.

Un rol de seamă în naționalizarea învățământului din Basarabia l-a jucat revista pedagogică „Școala Moldovenească”, ce a început să apară în iunie 1917, fiind redactată de profesorul transilvănean Onisifor Ghibu. În

---

³⁴ Gh. V. Andronachi, *Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii*, Chișinău, 1933, p. 127-128.

paginile revistei au fost publicate procesele-verbale, dezbaterile și hotărârile congresului învățătorilor din aprilie 1917, congresului învățătorilor moldoveni din mai 1917, precum și alte documente de program, apeluri și recomandări metodice pentru învățătorii din învățământul primar din Basarabia. Pe lângă orientarea sa profesională, revista, prin publicarea unor opere din literatura română și a unor texte de lectură cu conținut istoric, încerca să le cultive învățătorilor, respectiv, elevilor din Basarabia sentimente naționale.

Astfel, în urma eforturilor depuse de frunțașii basarabeni, în toamna anului 1917, pentru prima oară, școala din Basarabia a început anul de studii (1917-1918) ca instituție națională.

Naționalizarea învățământului din Basarabia s-a produs în condițiile libertăților democratice oferite de revoluția rusă din februarie 1917. Primii pași pentru înființarea unui sistem de învățământ național s-au făcut în vara-toamna anului 1917, când provincia dintre Prut și Nistru era încă parte componentă a Rusiei democratice. În toamna anului 1917, în satele moldovenești și orașele cu populație mixtă au fost deschise primele școli cu predarea în limba moldovenească (română). Naționalizarea învățământului primar în Basarabia a fost opera învățătorilor, profesorilor, frunțașilor politici basarabeni, într-un cuvânt, a intelectualității române din Basarabia, așa slabă și firavă cum se prezenta ea la acel moment.

Acțiunea de naționalizare a învățământului în Basarabia s-a înfăptuit cu sprijinul Zemstvei guberniale, instituție neguvernamentală, cu competență administrativă locală caracteristică Imperiului Rus. După Unire, naționalizarea învățământului din Basarabia și integrarea lui în sistemul de învățământ românesc s-a aflat în grija statului român, deși cea mai mare parte a poverii financiare cădea asupra comunităților locale.

În opera de organizare a școlii naționale din Basarabia, în primăvara-toamna anului 1917, învățătorii și intelectualii locali au fost ajutați, îndrumați și susținuți de prizonierii transilvăneni și bucovineni, printre care erau mulți învățători cu o bogată experiență pedagogică, precum și de unii refugiați din Vechiul Regat.

Naționalizarea învățământului în Basarabia a fost o formulă de expresie a identității naționale a românilor basarabeni. Acest act de o importanță majoră a schimbat radical nu numai viața școlii, ci și întreaga viață culturală și națională a românilor basarabeni. Învățământul organizat pe baze naționale (în primul rând, pe baza limbii, literaturii și istoriei naționale) a readus Basarabia în albia românismului.

Congresul militarilor moldoveni (20-27 octombrie 1917). Proclamarea autonomiei Basarabiei. După cum s-a menționat mai sus, ideea autonomiei Basarabiei formulată în programul Partidului Național Moldovenesc a fost revendicată în numeroase congrese și adunări, mitinguri și demonstrații, la care participau diverse pături și categorii sociale: Congresul cooperatorilor (6-7 aprilie 1917), adunarea militarilor moldoveni din garnizoana Odesa (18 aprilie 1917), Congresul clerului și mirenilor (19-25 aprilie 1917), Congresul studenților moldoveni (20 mai 1917), Congresul gubernial al țăranilor (21-23 mai 1917) etc. La Congresul învățătorilor moldoveni (25-28 mai 1917), Vladimir Herța, vicepreședinte al Partidului Național Moldovenesc, declara răspicat: „Nu mai vrem să fim robi și fii ai întunericului. Noi vrem să fim stăpâni pe soarta noastră, vrem să fim autonomi! Vrem autonomia cea mai largă pentru Basarabia și vrem ca Rusia să se prefacă în republică federativă”. Lupta pentru autonomia ținutului dintre Prut și Nistru s-a intensificat îndeosebi după înaintarea de către guvernul de la Kiev, în iulie 1917, a unor pretenții de încorporare a teritoriului Basarabiei în componența statului ucrainean.

Revendicarea basarabenilor consuna cu dreptul națiunilor la autodeterminare, proclamat de revoluția rusă, și mai era motivată și de faptul că, inițial, la fața incipientă de încorporare a ținutului dintre Prut și Nistru în cadrul Imperiului Rus, în timpul domniei țarului Alexandru I, Basarabia s-a bucurat de statutul de autonomie. Aspirațiile de autonomie, libertate națională, autodeterminare au fost mereu prezente în Basarabia, aflată sub dominația Rusiei țariste. Fiind nevoit să cedeze rezistenței populației românești din Basarabia, guvernul rus, în 1818, printr-un regulament (așezământ) acordă provinciei autonomie teritorială. Autonomia Basarabiei a avut aceeași soartă cu autonomiile altor provincii neruse. În anul 1828 aceasta este desființată, păstrându-se doar unele elemente ale ei. Totuși, ideea autonomiei, dorința revenirii la vatra românismului nu dispare în Basarabia. Aproape toți intelectualii basarabeni (T. Vârnav, C. Stamati, Al. Hâjdeu, Al. Sturdza, Al. Donici, D. C. Moruzi, Z. Arbore, C. Stere, A. Mateevici etc.) propagă în scrierile lor, în mod direct sau indirect, idealul dezrobirii poporului românesc din Basarabia.

În noile condiții, la distanța de peste o sută de ani, Basarabia se declară dispusă „să-și ocârmuiască singură viața ei din lăuntru”, angajându-se să respecte „drepturile naționale ale tuturor locuitorilor ei”.

Îndelung discutată, autonomia Basarabiei a fost proclamată de Congresul militarilor moldoveni (20-27 octombrie 1917), acțiune prin care românii basarabeni, după perioada romantismului revoluționar din primăva-

ra-vara anului 1917, pășesc în faza organizării practice a vieții naționale, inclusiv pe dimensiunea politică.

Inițiativa convocării Congresului militarilor moldoveni aparține Comitetului Executiv al Sfatului militarilor moldoveni din Odesa, care, în ședința din 20 septembrie 1917, a decis „să convoace Congresul ostășesc moldovenesc al delegaților tuturor moldovenilor din întreaga Rusie, ca organ revoluționar cel mai îndreptățit să declare autonomia Basarabiei, atât teritorială, cât și politică”³⁵.

Comitetul de la Odesa a desemnat o delegație, compusă din sublocotenentul Ion Păscăluță și voluntarul Ștefan Holban, care a plecat, inițial, la Chișinău, urmând apoi să se deplaseze la Petrograd sau la Marele Cartier General al armatei ruse, ca să obțină aprobarea pentru convocarea congresului. La Chișinău, solii de la Odesa au insistat asupra necesității convocării „cât mai curând posibil” a „Congresului reprezentanților organizațiilor militare moldovenești”.

În ședința din 29 septembrie 1917, Comitetul Executiv Central al Sovietului deputaților soldați, ofițeri și marinari moldoveni a decis „să ceară Comandantului Suprem să aprobe și să sprijine convocarea pentru data de 20 octombrie 1917, la Chișinău, a Congresului Soldaților și Ofițerilor Moldoveni”, stabilind și norma de reprezentare: câte un ofițer și doi soldați de la fiecare 250 de oameni și câte un ofițer și un soldat de la unități sub 100 de oameni. Pentru susținerea acestor cereri, s-a decis delegarea sublocotenentului Ion Păscăluță, sergentului termen redus Ștefan Holban și căpitanului A. Popa la Marele Cartier General pentru a obține aprobarea legală a congresului, „spre a se evita deschiderea lui cu de la sine putere, fără autorizație prealabilă”³⁶.

Delegația s-a deplasat la Moghiliiov, la reședința Cartierului General al armatei ruse, dar cu puțin timp înainte de a ajunge la destinație, comandantul suprem Al. Kerenski tocmai plecase pe front. În lipsa acestuia, solii basarabeni au cerut audiență la generalul Duhonin, șeful marelui stat major. Acesta, declarându-le că nu poate aproba convocarea primului Congres al Ostașilor Moldoveni din întreaga Rusie, le-a sugerat, indirect, că, în situația revoluționară concretă, congresul poate fi convocat și fără aprobare oficială. În situația dată, Ion Păscăluță și Ștefan Holban, cu de la sine putere, au expediat de la Oficiul Poștal al Cartierului General o telegramă, adresată „tuturor comandanților și președinților Comitetelor revoluționare ale fronturilor, armatelor, corpurilor de armată, diviziilor, regimentelor și unităților speciale”, prin care îi informa despre aprobarea convocării con-

³⁵ Iurie Colesnic, *Generația Unirii*, Chișinău, 2016, p. 512-514.

³⁶ *Ibidem*.

gresului de către Comandantul Suprem A. F. Kerenski și solicita acestora să trimită la Chișinău delegații moldoveni aleși, conform normei prestabilite³⁷.

Suplimentar, Ștefan Holban, deplasându-se la Petrograd, prin intermediul Direcției Generale a Agenției Telegrafice, a reușit să publice telegrama respectivă „în toate edițiile periodice din Rusia”, contribuind astfel la mediatizarea ei, la informarea comandanților și la determinarea lor de a trimite delegați la congres.

După cum era programat, în ziua de 20 octombrie 1917, după o defilare impresionantă a delegaților pe artera principală a orașului, de la Palatul Libertății (localul în care-și desfășura activitatea Comitetul Executiv Central al Sovietului deputaților soldați, ofițeri și marinari moldoveni) spre Sala Eparhială (localul unde și-a ținut lucrările congresul), la ora 15.00, s-a deschis în mod solemn Congresul militarilor moldoveni. Președinte al congresului a fost ales căpitanul de cavalerie Vasile Cijevschi, vicepreședinți - sublocotenenții Gherman Pântea, Ion Păscăluță și soldatul Braga, secretari – voluntarul Ștefan Holban, marinarul Plătică, sublocotenenții Rugină și Gheorghe Năstase, soldații Lungu și Buga. Congresul a fost salutat de „împuțerniciții ocârmuirii locale, a partidelor obștești și politice, a organizațiilor naționale de pe front și din spate”. În fața delegaților au luat cuvântul: Ion Inculeț, Pan Halippa, dr. Arzumaneanț, dr. Lurie, Elena Alistar, Teofil Ioncu, V. Prahnițchi, Vasile Gafencu, Ștefan Holban, Anton Crihan, Vasile Țanțu, Grigore Cazacliu, Pantelimon Erhan, Toma Jalbă etc.

A doua zi, la 21 octombrie 1917, după dezbaterea raportului lui Gherman Pântea despre activitatea Comitetului Executiv Central al militarilor moldoveni, discuțiile s-au axat, în principal, pe dreptul Basarabiei la autonomie, delegaților explicându-li-se noțiunile *republică*, *federație*, *autonomie* (I. Buzdugan), precum și sensul sintagmei „*dreptul popoarelor la autodeterminare*” (V. Cijevschi, T. Ioncu). A rămas memorabilă cuvântarea lui Ștefan Holban, bun cunoscător al realităților politice din Rusia, care contrazicându-i pe unii oratori indeciși, a declarat că „nu e vremea de rugat să ni se dea autonomia... De sus nu vom căpăta nimic, căci acolo nimenea n-are putere. Trebuie ca noi acum să hotărâm autonomia Basarabiei și să alegem Sfatul Înalt care va ocârmui țara”.

Cei peste 800 de delegați – ofițeri, soldați, învățători etc. – sosiți la Chișinău, de pe toate fronturile războiului mondial, la acest „mare congres”, constatând că Rusia e foarte mare și e locuită de o mulțime de popoare, fiecare cu cultura lui deosebită și cu conștiința lui națională, iar ocârmuirea centrală (din Petrograd) doar împiedică propășirea culturală și îmbunătățirea

---

³⁷ Gh. V. Andronachi, *Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii*, Chișinău, 1933, p. 127-128.

stării lor economice, au votat o rezoluție prin care recunoșteau că forma cea mai potrivită a ocârmuirii Rusiei este republica federativă democratică. Din această perspectivă, „având în vedere cultura națională a neamului moldovenesc și trecutul lui, și plecând de la principiul revoluției că fiecare norod are dreptul să-și hotărască soarta lui, în dorința de a uni neamul moldovenesc și a-i chezașlui drepturile lui naționale și propășirea lui economică și culturală”, la 21 octombrie 1917, Congresul a hotărât în unanimitate „să declare autonomia teritorială și politică a Basarabiei”. Documentul adoptat preconiza, de asemenea, ca Basarabia autonomă să fie reprezentată pe lângă guvernul provizoriu de la Petrograd de un „împuternicit al neamului moldovenesc”.

În plan legislativ, la modul practic, autonomia politică și teritorială a provinciei urma să fie asigurată de Sfatul Țării ca organ suprem de conducere al Basarabiei, rezoluția de înființare a căruia a fost votată de Congresul militarilor moldoveni la 23 octombrie 1917. După dezbaterile raportului „Basarabia și ocârmuirea ei”, prezentat de Ion Buzdugan, a fost adoptată hotărârea *Despre Sfatul Țării*, conform căreia s-a decis formarea unui organ legislativ suprem al Basarabiei, format din 120 de deputați: 84 de moldoveni (70 %) și 36 de reprezentanți ai „celorlalte neamuri” (30%). 44 de deputați urmau să fie aleși din partea militarilor moldoveni. Suplimentar, la cele 120 de mandate votate de congres, în legislativul basarabean au fost rezervate 10 locuri de deputat pentru moldovenii de peste Nistru, „dacă dânșii vor dori să le prindă”. Sfatul Țării ca organ legislativ suprem al Basarabiei trebuia să activeze doar până la alegerea „Adunării întemeietoare basarabene”. Întreaga administrație din Basarabia urma să treacă în subordinea *Sfatului Țării*, organizațiilor și comitetelor revoluționare recent create rezervându-li-se „un caracter curat profesional”, fără dreptul „să se amestece în treburile politice”.

În ședințele din 25-27 octombrie 1917, congresul a ales primii 32 de deputați în *Sfatul Țării* (câte 4 deputați de la fiecare județ) din cei 44 care trebuiau aleși de militarii moldoveni. Ceilalți 12 deputați urmau să fie aleși de către comitetele militare ale moldovenilor.

Congresul Militarilor Moldoveni a făcut primul pas în direcția desprinderii Basarabiei de fosta metropolă și constituirii unor instituții naționale supreme chemate să asigure administrarea treburilor Basarabiei, ținând cont de interesele naționale ale moldovenilor.

Biroul de organizare a Sfatului Țării. Convocarea Sfatului Țării. În ultima zi a Congresului militarilor moldoveni, la 27 octombrie 1917, a fost Biroul de organizare a Sfatului Țării, care era chemat să asigure transpunerea în viață a hotărârilor adoptate. În birou au fost aleși sublocotenen-

tul Vasile Țanțu, marinarul Grigore Turcuman, voluntarul Ion Buzdugan, soldatul Zamfir Munteanu și sublocotenentul Nicolae Suruceanu, acestora recunoscându-se dreptul să coopteze și pe „acei din părtașii congresului, care îi vor fi de folos”.

În fruntea Biroului de organizare a Sfatului Țării, a fost ales, în calitate de președinte, sublocotenentul Vasile Țanțu, iar vicepreședinți – sublocotenentul Vitalie Zubac și funcționarul militar Boris Epure. La ședința din 10 noiembrie 1917 a Biroului a fost ales al treilea vicepreședinte - Pantelimon Halippa. Funcția de secretari ai Biroului a fost exercitată de Ștefan Holban și Atanasie Chriac. Biroul de organizare a Sfatului Țării a activat în comisii pe direcții de profil: financiară, militară, organizatorică, gospodărească, administrativă, alimentară, de personal etc.

În ședința din 4 noiembrie 1917, după îndelungate discuții, a fost decisă crearea unei comisii speciale alcătuită din cinci persoane – Ion Inculeț, Pantelimon Halippa, Pantelimon Erhan, Teofil Ioncu, Ion Buzdugan, completată ulterior și cu alți membri – în sarcina căreia s-a pus elaborarea „Schemei de repartizare a locurilor de deputat” în Sfatul Țării, respectându-se componența etnică a Basarabiei: 70% - pentru românii moldoveni, 30% - pentru minoritățile naționale, respectându-se și reprezentanța profesională și politică a acestora³⁸.

Conform schemei aprobate în ședința din 6 noiembrie 1917, 105 (70%) locuri de deputat le-a revenit românilor, 45 (30%) locuri – grupurilor etnice, inclusiv 15 – ucrainenilor, 13 – evreilor, 7 – rușilor, 3 – bulgarilor, câte 2 – găgăuzilor, nemților, câte un mandat – polonezilor, armenilor și grecilor. Comisia a decis majorarea numărului de deputați: de la 120+10, stabilit de Congresul militarilor moldoveni, la 150 de deputați³⁹.

Biroul a stabilit și data deschiderii lucrărilor Sfatului Țării – 21 noiembrie 1917, iar în cazul în care la ședința inaugurală nu se va prezenta un număr suficient de deputați – ziua de 26 noiembrie.

La ședința din 20 noiembrie 1917 s-a decis ca solemnitatea de deschidere a Sfatului Țării să fie precedată de un serviciu divin, o paradă militară, iar onoarea de a rosti cuvântul de începere a lucrărilor parlamentului basarabean să revină decanului de vârstă, deputatului Nicolae Alexandri. La postul de președinte al Sfatului Țării a fost recomandat marele luptător național Ion Pelivan, care, ulterior, a renunțat în favoarea lui Ion Inculeț, agreat de grupurile etnice.

După cum a fost stabilit, inaugurarea oficială a Sfatului Țării a avut loc în

---

³⁸ Valeriu Popovschi, *Biroul de organizare a Sfatului Țării (27 octombrie – 21 noiembrie 1917). Studiu și documente*. Chișinău, 2013, p. 73, 115.

³⁹ *Ibidem*, p. 74-776, 116-118.

ziua de 21 noiembrie 1917, solemnitatea desfășurându-se într-o atmosferă înălțătoare de entuziasm, de bucurie nemărginită și de speranțe în viitor nu doar pentru moldoveni ci și pentru toate etniile conlocuitoare în Basarabia. Deasupra sediului Sfatului Țării a fost arborat „drapelul Basarabiei”, care, conform numeroaselor mărturii din acea perioadă, era tricolorul. La ceremonia de inaugurare, corul condus de M. Berezovschi a interpretat imnul „Deșteaptă-te, române!”⁴⁰. Înălțătoarea melodie revoluționară devenise cea mai populară în mediul românilor basarabeni, fiind interpretată pretutindeni.

Creat după principiile revoluționare, Sfatul Țării exprima nu doar interesele naționale ale românilor basarabeni, ci și ale minorităților din Basarabia. Acestea din urmă își trimit deputații lor în parlamentul Basarabiei, sporind prin aceasta prestigiul lui. Prin faptul că reprezentanții zemstvei guberniale basarabene intră în guvernul ales de către Sfatul Țării, toată autoritatea din provincie se concentrează în mâinile acestei instituții.

Din momentul inaugurării Sfatul Țării a devenit organul suprem de putere al Basarabiei, având cea mai largă reprezentativitate. Structura lui era o oglindă a structurii sociale, politice, administrative și profesionale a provinciei. 44 de locuri din legislativul basarabean au fost ocupate de reprezentanții militarilor moldoveni, 30 – de reprezentanții țăranilor aleși de către Sovietul gubernial de deputați ai țăranilor, 1 – zemstva gubernială, 9 – zemstvele județene, 3 – orașul Chișinău, 8 – orașele județene, 3 – Sovietul gubernial de deputați ai muncitorilor, soldaților și țăranilor, 1 – Partidul socialist-revoluționar, 1 – Partidul Social-Democrat, 1 – Partidul Socialist-poporan, 3 – Partidul Național Moldovenesc, 5 – organizațiile cooperatiste, 2 – Asociația juriștilor, 2 – organizația lucrătorilor de la căile ferate, 2 – organizația lucrătorilor poștei și telegrafului, 1 – Uniunea sindicatelor, 1 – Societatea de iluminare culturală, 1 – Uniunea învățătorilor din Basarabia, 2 – Uniunea învățătorilor moldoveni, 1 – Liga femeilor moldovence⁴¹.

În ședința inaugurală, Ion Inculeț, care deținea funcția de vicecomisar gubernial, reprezentant al guvernului provizoriu de la Petrograd în Basarabia, a fost ales, cu unanimitate de voturi, președinte al Sfatului Țării. În momentul în care Ion Inculeț a fost ales președinte al Sfatului Țării, deputata Elena Alistar, îmbrăcată în costum național, a așezat pe umărul lui o frumoasă panglică națională tricoloră.

În discursul rostit Ion Inculeț a formulat ca obiectiv principal al primului parlament basarabean, în condițiile „lipsei de autoritate în centru și a

⁴⁰ *Unirea Basarabiei și a Bucovinei cu România. 1917-1918. Documente.* Antologie de Ion Calafeteanu și Viorica – Pompilia Moisuc. Prefață - Viorica – Pompilia Moisuc, Chișinău, 1995, p. 77-78.

⁴¹ Ion Țurcanu, Sfatul Țării. *Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918*, Chișinău, 2018, p. 26.

anarhiei care a cuprins întreaga țară”, „salvarea ținutului de la distrugerea definitivă” și pregătirea, apoi convocarea Adunării Constituante a Basarabiei, în baza unor „alegeri generale egale, directe și secrete”. Solicită sprijinul cetățenilor, încheindu-și cuvântarea cu cuvintele: „Slobozeniile dobândite cu mult sânge frățesc nu le-om scăpa din mâinile noastre”⁴².

Activitatea Sfatului Țării era coordonată de un prezidiu alcătuit din 8 persoane, din care, în afară de președinte, mai făceau parte vicepreședinții și secretarii. Prim-vicepreședinte a fost ales deputatul ucrainean M.G. Savenko (la 29 noiembrie 1917), al doilea vicepreședinte – Pan Halippa, secretarul prim – Boris Epure, secretarul doi – deputatul evreu V.I. Grinfeld (ales mai târziu, la 29 noiembrie 1917), secretarul trei – postul revenit unui deputat rus nu a fost ocupat, secretarul patru – C.P. Misirkov, din partea „naționalităților puțin numeroase”, secretarul cinci – Ion Buzdugan.

Deputații își desfășurau activitățile în comisii: 1) aprovizionarea cu produse alimentare; 2) redacțională; 3) de validare; 4) statutară; 5) administrativă; 6) pentru poruncile alegătorilor; 7) militară; 8) de interpelări; 9) juridică. Pe parcursul activității Sfatului Țării, în funcție de necesități, au fost organizate și comisii speciale, cum ar fi, de exemplu, comisia pentru demobilizare și cea pentru combaterea anarhiei.

Proclamarea Republicii Democratice (Populare) Moldovenești. Lovitura de stat din 25 octombrie/7 noiembrie 1917 și preluarea puterii de către bolșevici au modificat radical opțiunile românilor basarabeni în problema construcției de stat și raporturile lor cu fosta metropolă. Schimbarea de opțiune a fost generată de criza politică din Rusia, lipsa unei autorități la centru, anarhia extinsă la scara întregii țări, neputința guvernului de a pune capăt războiului și de a asigura cu mărfuri de primă necesitate populația sărăcită și înfometată. Ajunsă pe marginea prăpastiei, cuprinsă de anarhie și amenințată de vărsări de sânge fratricid, sărăcie, foamete și frig, Rusia era în pragul dispariției ei ca stat.

În aceste condiții îngrozitoare, conducătorii politici ai Basarabiei, urmând exemplul liderilor altor popoare din fostul Imperiu Rus, făcând uz de principiul autodeterminării popoarelor, proclamat și de revoluția rusă, au considerat că „singura cale de salvare a republicii democratice rusești este ca noroadele să se unească și să-și ieie soarta în mâinile lor, alcătuiind stăpâniri naționale, în hotarele țărilor unde locuiesc”. În puterea acestui principiu și în dorința de a păstra drepturile și libertățile câștigate în revoluție, Basarabia, „sprijininându-se pe trecutul său istoric”, la 2 decembrie 1917, s-a

---

⁴² *Unirea Basarabiei și a Bucovinei cu România. 1917-1918. Documente.* Antologie de Ion Calafeteanu și Viorica – Pompilia Moisuc. Prefață - Viorica – Pompilia Moisuc, Chișinău, 1995, p. 78.

proclamat Republică Democratică (Populară) Moldovenească. Actul politic respectiv a fost votat de Sfatul Țării, organul reprezentativ și legislativ suprem al populației dintre Prut și Nistru, printr-o declarație oficială, citită inițial în limba rusă de deputatul Teofil Ioncu, apoi, în română, de Pan Halippa, vicepreședintele Sfatului Țării.

Ca formă de organizare politică s-a optat pentru republică parlamentară (în epocă, substantivul *republică* era însoțit de atributele, *populară, norodnică*), cu un regim democratic de formare și funcționare a instituțiilor, cu asigurarea și garantarea drepturilor și libertăților cetățenești tuturor locuitorilor Basarabiei. La baza constituirii și denumirii noului stat a fost pus principiul național, republica numindu-se *moldovenească*, accentuându-se astfel caracterul național românesc al provinciei locuite în majoritate de moldoveni (cca 70%), dar și faptul că istoricește spațiul dintre Prut și Nistru a fost parte integrantă a vechii Moldove, de la care, în 1812, a fost anexat de Rusia țaristă. Denumirea republicii a trezit discuții aprinse, deși unii deputați minoritari insistau să se numească *basarabeană*, totuși, bunul simț a prevalat, exemplul fiind atitudinea deputatului minorității armenice P. Bajbeuc-Melikov, care a declarat că susține ideea ca republica să se numească *moldovenească*, „deoarece aceasta este vrerea moldovenilor ca reprezentanți ai populației băștinașe din ținut”⁴³. La 7 decembrie 1917, președintele Sfatului Țării Ion Inculeț saluta comisia țărilor aliate (România, Franța, Anglia și America), sosită la Chișinău, cu scopul de a analiza situația politică, precum și pentru a achiziționa produse alimentare pentru front, „pe pământul liber al noii republici latine”. De fapt, prin trecutul său istoric, la care face trimitere declarația din 2 decembrie 1917, și compoziție națională, RDM era un stat românesc, firește gradul de exprimare a conștiinței naționale, mai ales în rândurile populației rurale, analfabete, din cauza înstrăinării și ignoranței, fiind la o cotă scăzută. Proclamată ca stat național, RDM în egală măsură exprima și interesele „noroadelor înfrățite ale Basarabiei”, mărturie în acest sens fiind faptul că reprezentanții etniilor conlocuitoare din Sfatul Țării, prin vot unanim, au susținut acest important act politic.

Prin organizarea propriei vieți politice și administrative se urmărea nu doar contracararea pretențiilor anexioniste ale Ucrainei, ci și desprinderea ținutului de Rusia, intrată după puciul bolșevic din octombrie 1917 într-un proces de disoluție. Declarația adoptată de Sfatul Țării nu stipula, sub nicio formă, raporturile Republicii Democratice Moldovenești cu instituțiile de

⁴³ Sfatul Țării. Documente. Procesele-verbale ale ședințelor în plen. Ediție de Ion Țurcanu, Chișinău, 2016, p. 206-207.

putere din Rusia, documentul menționa doar disponibilitatea participării, în perspectivă, a RDM, „ca părtașă, cu aceleași drepturi”⁴⁴, într-o eventuală republică federativă și democratică, statutul căreia urma să fie stabilit de părțile interesate de proiectul respectiv. De altfel, Sfatul Țării sub nicio formă nu a recunoscut oficial guvernul bolșevic de la Petrograd, în frunte cu V.I. Lenin.

Declarația lansată cu ocazia proclamării RDM stabilea direcțiile strategice ale politicii interne și externe ale tânărului stat. Ca prioritate în domeniul politicii interne se stabilea alegerea, pe baza votului universal, egal, direct și secret, după sistemul proporțional, a Adunării Populare a RDM și a organelor de administrare locală. Până la convocarea Constituantei basarabene, forul suprem legislativ al RDM rămânea Sfatul Țării, format din reprezentanții tuturor partidelor politice, organizațiilor democratice și revoluționare, asociațiilor și societăților cultural-naționale a etniilor conlocuitoare, organelor administrative locale. Puterea executivă în RDM era reprezentată de Consiliul Directorilor Generali (Guvernul), format din 10 directorate, responsabil numai în fața Sfatului Țării. În materie de politică internă RDM își mai propunea anularea pedepsei cu moartea; consolidarea drepturilor și libertăților cucerite în timpul revoluției democratice (libertatea cuvântului, presei, confesiunilor, întrunirilor, grevelor etc); asigurarea drepturilor minorităților etnice; naționalizarea învățământului; organizarea forțelor armate naționale etc.

Pe dimensiunea administrativă și cea social-economică Sfatul Țării și guvernul RDM își propuneau ca prioritate instaurarea ordinii în toate domeniile vieții, lichidarea anarhiei și dezastrului economic, organizarea administrației Basarabiei, organizarea producției și aprovizionarea populației cu produse alimentare și mărfuri de primă necesitate, reglementarea funcționării întreprinderilor, stabilirea zilei de muncă de 8 ore, organizarea controlului de stat asupra producției și profiturilor, elaborarea unui plan în vederea demobilizării armatei. Conformându-se situației reale, când pe teritoriul Basarabiei se mai afla armată rusească - în plin proces de descompunere, anarhizare și bolșevizare - iar masele de țărani erau cuprinse de morbul revoluționar, în declarație a fost inclusă prevederea maximalistă de trecere a pământului, în mod egal și fără plată, în folosință țăranilor. Întru evitarea foametei și consecințelor ei, Sfatul Țării și guvernul își propuneau să întreprindă măsuri imediate pentru prelucrarea și însămânțarea tuturor câmpurilor libere din Basarabia.

---

⁴⁴ *Ibidem*, p. 179; Ștefan Ciobanu, *Unirea Basarabiei. Studiu și documente...* p.181.

În plan extern, Sfatul Țării și guvernul RDM urmau să acționeze în vederea încheierii păcii, fără anexiuni și contribuții, în baza respectării dreptului la autodeterminare a popoarelor.

Faptul proclamării Republicii Democratice Moldovenești a fost anunțat public la 6 decembrie 1917, zi în care creștinii ortodocși sărbătoreau Sf. Nicolae, organizându-se o mare serbare națională, cu participarea oficialităților, clerului, oștirilor moldovenești, unui escadron din armata poloneză și a unei unități militare ucrainene. După serviciul divin, oficiat în capela Palatului Sfatului Țării, Ion Inculeț, președintele Sfatului Țării, a citit, în fața publicului adunat în curtea Palatului în care își ținea ședințele parlamentul basarabean, Declarația de proclamare a Basarabiei Republică Democratică Moldovenească, după care a urmat defilarea oștilor moldovenești și străine.

Proclamarea Republicii Democratice Moldovenești a fost salutată de populația basarabeană, noua structură statală fiind asociată cu libertățile și drepturile dobândite în revoluție, dar și cu tendința de dezrobire națională atât de mult râvnită de populația moldovenească.

Printr-o telegramă transmisă la 3 decembrie 1917 agențiilor telegrafice din Rusia (de fapt, documentul era adresat în mod discret conducerii bolșevice de la Petrograd, dar și altor entități statale recent proclamate în fostele hotare ale Imperiului Rus – conducerii Republicii Democratice Ucrainene, Republicii de Ural, Republicii Musulmane (Tătărești) etc.) – Sfatul Țării a adus la cunoștința opiniei publice faptul proclamării Republicii Democratice Moldovenești, aceasta „făcând parte, ca un membru egal, cu aceleași drepturi, din Republica Rusă Federativă și Democratică”, entitate statală inexistentă, la moment. De jure, după preluarea puterii de către bolșevici, Rusia a fost proclamată republică a sovietelor. Totodată, în telegramă se mai menționa, și aceasta este esențial, că „până la convocarea Constituantei Republicii Moldovenești, suprema autoritate din Basarabia este Consiliul Suprem Sfatul Țării, care este singurul organ îndreptățit a conduce Republica Moldovenească”⁴⁵.

Conducătorii Basarabiei la fel comunicau faptul că Sfatul Țării „se compune din reprezentanții soldaților, muncitorilor, partidelor socialiste și organizațiilor autonome”. Telegrama, adresată în primul rând autorităților sovietice de la Petrograd, dar și altor entități statale recent formate în cuprinsul fostului imperiu, anunța de fapt preluarea de către autoritățile de la Chișinău a administrării treburilor ținutului dintre Prut și Nistru, menționarea componenței sociale a Sfatului Țării fiind chemată să potolească elanul devastator al armatei ruse bolșevizate, aflate încă pe teritoriul Basarabiei.

⁴⁵ Ștefan Ciobanu, *Unirea Basarabiei. Studii și documente...* p.181.

În realitate, prin proclamarea RDM în cadrul Republicii Federative Democratice Ruse – entitate politică care de jure nu exista, căci, după preluarea puterii de către bolșevici Rusia fusese proclamată stat al Sovietelor muncitorilor, soldaților și țăranilor – Basarabia se declara stat independent, legăturile cu Rusia rămânând doar formale, părere susținută de însuși Ion Inculeț, președintele Sfatului Țării. Declarația formală a independenței s-a făcut mai târziu (la 24 ianuarie 1918), în condiții mult mai prielnice pentru o acțiune atât de responsabilă.

În ședința din noaptea de 7 spre 8 decembrie 1917, Sfatul Țării a votat primul guvern al RDM - Consiliul Directorilor Generali, acesta având următoarea componență nominală: Pantelimon Erhan, președinte al Consiliului Directorilor Generali și director general la Agricultură; Vladimir Cristi, director general la Interne; Ștefan Ciobanu, director general al Instrucțiunii Publice; Teofil Ioncu, director general la Finanțe; Nicolae Bosie-Codreanu, director general al Căilor ferate, Poștei, Telegrafului și Telefonului; Teodosie Cojocaru, director general de Război și Marină; Mihai Savenko, director general al Justiției și Cultelor; Veniamin Grinfeld, director general al Industriei, Comerțului și Muncii; Ion Pelivan, director general pentru Relații internaționale (la Externe); V. Podvinski, director general al Controlului de stat. Structura guvernului a fost stabilită în corespundere cu prevederile Regulamentului cu privire la administrarea Basarabiei, adoptat în ședința Sfatului Țării din 29 noiembrie 1917, și a fost format respectându-se principiul reprezentării etnice proporționale, fiind alcătuit din 7 moldoveni, 2 ucraineni și 1 evreu.

Situația tensionată și dinamica evenimentelor nu au permis operarea de schimbări radicale la nivelul administrației locale, de aceea, inițial, Sfatul Țării s-a limitat la reconfirmarea comisarilor numiți de Guvernul Provizoriu, ulterior, efectuându-se și numiri de comisari județeni, acestora revenindu-le sarcina să supravegheze executarea ordinelor și dispozițiilor organelor centrale de către administrațiile locale. În rest, în teritoriu, organele locale și-au continuat activitatea în formula stabilită în perioada administrației țariste și/sau Guvernului Provizoriu, vechile cadre fiind obligate să depună jurământul față de Sfatul Țării și RDM. Prin această acțiune, ele depuneau la dispoziția organului suprem al Basarabiei autoritatea ce o aveau de la statul rus, primind de la guvernul local confirmarea în funcții, ca deținători ai puterii și autorității izvorâte de la RDM. Însă, dominate de elementele țariste, nostalgice, organele locale ale puterii – comitetele/consiliile județene și cele de plase (voloste) – deseori, se opuneau oricăror schimbări. În orașe și centrele județene, dominate de populația alogenă,

s-au format soviete/comitete care exprimau interesele populației rusofone, neavând nimic comun cu tradițiile administrării locale din provincie. De aici se trag și greutățile de comunicare pe care le-a avut Sfatul Țării și guvernul RDM cu structurile administrative din teritoriu și faptul că organele centrale nu și-au putut promova eficient politica în teritoriu.

Într-o atmosferă de mare solemnitate, au depus jurământ de credință RDM, ostașii moldoveni, fiecărei unități înmânându-i-se drapele tricolore.

Astfel, treptat, printr-un complex de măsuri întreprinse de Sfatul Țării și Guvernul RDM, s-a făcut transferul de suveranitate de la organele de putere, ce reprezentau Rusia în Basarabia, către organele de putere ce exprimau suveranitatea Republicii Democratice Moldovenești. Practic, după constituirea Sfatului Țării și a guvernului Republicii Democratice Moldovenești, toată administrația Basarabiei a trecut în mod real în subordinea acestor două organe supreme de putere.

Republica Democratică Moldovenească proclamată la 2 decembrie 1917 nu a avut o constituție. Lipsa acesteia, parțial, a fost acoperită de Regulamentul cu privire la conducerea administrativă a Basarabiei, adoptat în ședința Sfatului Țării din 29 noiembrie 1917 și Declarația Sfatului Țării din 2 decembrie 1917.

Provizoriu, pe teritoriul RDM a rămas în vigoare legislația rusă și cea locală basarabeană. Decizia în acest sens a aparținut Sfatului Țării, care în ședința din 29 noiembrie 1917 a hotărât ca „trebile țării să se hotărască după zacoanele (legile) de până acuma, care n-au fost desființate de Guvernul Provizoriu (Rusesc sau de Sfatul Țării). De asemenea, în procesul de administrare a treburilor statului, urmau a fi luate în seamă măsurile și poruncile Guvernului Provizoriu, emise după 1 martie 1917, dar care „se potriveau cu împrejurările din țara noastră”.

La 14 decembrie 1917, ziarul „Sfatul Țării”, organul oficial al parlamentului basarabean (de fapt, un fel de Monitor Oficial, în înțelesul actual al lucrurilor), a publicat decretul președintelui Consiliului Directorilor Generali Pantelimon Erhan, prin care aducea la cunoștința opiniei publice componența nominală a guvernului recent format și faptul că din momentul publicării documentului respectiv, „toate instituțiile de stat, obștești și particulare ale țării, precum și toate organizațiile, în toate chestiunile care privesc ocârmuirea superioară a țării se adresează Directorului respectiv prin cancelaria Consiliului Directorilor Generali. Niciun fel de acte în sfera ocârmuirii administrative, săvârșite fără sancțiunea Directorului general respectiv, nu au niciun fel de putere”. Prin publicarea documentului respectiv, Sfatul Țării și guvernul RDM anunțau asumarea guvernării și intrarea în faza de realizare responsabilă a programului lor de activitate.

Și simbolurile utilizate de Republica Democratică Moldovenească au avut la bază „trecutul său istoric”. Deși, oficial, ele nu au fost aprobate, pe parcursul existenței sale RDM s-a folosit de stema medievală a Țării Moldovei – capul de bour, având steaua cu cinci colțuri între coarne, soarele (sau roza), în partea dreaptă, și luna în formă de seceră, în partea stângă – precum și de simbolurile revoluției române de la 1848-1849 – cântecul patriotic *Deșteaptă-te, române* (versuri – Andrei Mureșanu, muzică – Anton Pann) și tricolorul românesc – albastru-galben-roșu. Stema Moldovei istorice a fost aplicată și pe sigiliul Sfatului Țării.

Steagul național era prezent la toate manifestările naționale (congrese, mitinguri, adunări), iar înălțătoarea melodie revoluționară *Deșteaptă-te, române!* devenise cea mai populară în mediul românilor basarabeni, fiind interpretată pretutindeni.

Indiscutabil, proclamarea Republicii Democratice Moldovenești la 2 decembrie 1918 a fost un eveniment important în lupta de emancipare a românilor basarabeni, semnificând un prim pas în direcția desprinderii ținutului de Rusia. Dar, acesta, în linii mari, a fost un eveniment pasager în firescul proces de revenire a românilor basarabeni la matca de la care fuseseră desprinși mai bine de o sută de ani în urmă. Adevăratul ideal al luptătorilor național fiind cel de revenire a Basarabiei la trunchiul național de la care fuseseră ruptă prin forța armelor.

Republica Democratică Moldovenească luptă cu anarhia. Consolidarea noului stat – Republica Democratică Moldovenească – întâmpina mari dificultăți: armata națională se afla în stadiul de constituire și nu avea forța și disciplina necesară pentru a putea asigura pacea și ordinea în țară. Basarabia este „inundată” de soldați ruși demobilizați și dezertați de pe Frontul Român aflat în destrămare și bolșevizare. Aceștia, organizați în cete, terorizau populația civilă, săvârșind acte de violență, prădăciuni, jafuri, devastări și asasinat. Victime ale acestor fărâdeleși au fost și fruntașii mișcării naționale din Basarabia avocatul Simion Murafa și inginerul cadastral Andrei Hodoroșea, asasinați la 20 august 1917.

Situația s-a complicat și mai mult la sfârșitul lunii decembrie, când forțele bolșevice din unitățile militare rusești dislocate în Chișinău încearcă să preia puterea. În acest scop, în capitala provinciei, a fost creat un „stat-major revoluționar” al trupelor ruse din Basarabia, iar o altă instituție revoluționară – Secția pentru Frontul Român a Comitetului Executiv al Sovietelor din sud-vestul Rusiei – este transferată de la Odesa la Chișinău.

Aceste organizații conduse de bolșevici formează din unitățile de rezervă ale armatei ruse detașamente militare de șoc pentru a lupta cu forțele

naționale moldovenești. Existența Republicii Democratice Moldovenești este pereclitată de rebeliunea militară organizată de bolșevici la Chișinău. La 6 ianuarie 1918, forțe anarhice și bolșevice au atacat și dezarmat în gara Chișinău un batalion de voluntari ardeleni care trecea de la Kiev spre Iași. Au fost arestați și escortați la Odesa reprezentantul României de pe lângă guvernul Republicii Democratice Moldovenești, membri ai Comisiei interaliatate pentru achiziționarea produselor cerealiere, acreditată în Basarabia. Au fost arestați și unii deputați ai Sfatului Țării.

În aceste momente critice, când forțele bolșevice erau pe cale de a pune stăpânire asupra Chișinăului, deputații Blocului Moldovenesc Sfatul din Țării, care constituiau majoritatea parlamentară, s-au întrunit în ședință, la 5 ianuarie 1918, și au hotărât să trimită o delegație la Iași pentru a cere Guvernului român ajutor militar în lupta cu anarhia bolșevică.

Guvernul român, după lungi deliberări, cu acordul Statului-major al armatelor ruse de pe Frontul Român și cu încuviințarea Antantei și Germaniei, a decis trimiterea de trupe în Basarabia pentru a ajuta Sfatul Țării să restabilească ordinea și să apere viața cetățenilor.

La 13 ianuarie 1918, Divizia a 11-a română sub conducerea generalului Ernest Broșteanu a intrat în Chișinău. Unitățile armate rusești bolșevizate au fost forțate să se retragă peste Nistru. În capitala Basarabiei a fost restabilită ordinea. Sfatul Țării și celelalte autorități ale Republicii Democratice Moldovenești și-au continuat nestingherit activitatea.

Proclamarea independenței Republicii Democratice Moldovenești. La începutul anului 1918, factorul rusesc în spațiul românesc slăbise considerabil. Decretul despre pace a lui Lenin a produs efecte și asupra Basarabiei: către sfârșitul lunii ianuarie 1918, Frontul Român se descărcase, armatele ruse anarhizate și bolșevizate fiind retrase în interiorul Rusiei, unde o parte din ele au fost angajate în luptele politice interne. După intrarea armatei române în Basarabia (10 ianuarie 1918), forțele naționale au căpătat posibilitate să se afirme în deplină libertate și în mod deschis, iar Sfatul Țării și guvernul încercau să facă față multiplelor probleme de ordin politic, economic, național, cultural, social, militar etc.

În toiul crizei politice de la Chișinău, la 12 ianuarie 1918, Ucraina și-a proclamat independența față de Rusia sovietică.

Criza politică de la Chișinău de la începutul anului 1918, parțial a fost depășită prin numirea unui nou guvern al Republicii Democratice Moldovenești, la 19 ianuarie 1918, în fruntea executivului fiind desemnat doctorul Daniel Ciugureanu. La Justiție a fost numit Mihail Savenko, care în curând a demisionat, fiind înlocuit cu Gh. Grosu. La Interne a fost

reconfirmat Vladimir Cristi, la Finanțe – Teofil Ioncu, la Război a fost numit colonelul Constantin Brăiescu, la Lucrări Publice și Comunicații – Nicolae Codreanu, la Externe – Ion Pelivan, la Instrucție – Pantelimon Erhan, la Control – V. Podvinski. Portofoliul Agriculturii, unul foarte dificil, a rămas în responsabilitatea directorului general al guvernului, pe post de director-adjunct la acest minister fiind numit Anton Crihan.

În continuare, pe agenda Sfatului Țării și a guvernului Republicii Democratice Moldovenești figurau o serie de probleme, unele din ele urgente, precum reforma agrară și organizarea lucrărilor agricole de primăvară; crearea Băncii Naționale, în baza sucursalei Chișinău a Băncii Imperiale Ruse; trecerea căilor ferate de pe teritoriul Basarabiei sub controlul statului moldovenesc; crearea Direcției poștelor, telegrafului și telefoanelor; naționalizarea justiției; acordarea de credite armatei, căilor ferate, învățământului; convocarea Constituantei Republicii Democratice Moldovenești, elaborarea și votarea Constituției statului moldovenesc și multe altele.

După intrarea armatei române în Basarabia, în rândurile populației, mai pronunțat în cercurile intelectuale, s-au conturat trei curente de opinie referitor la perspectiva de dezvoltare a provinciei:

O parte din populație, dar și unii politicieni, doreau ca Basarabia să-și păstreze independența politică și economică, sub forma statului independent de curând proclamat.

Elementele străine venite în Basarabia în timpul stăpânirii țariste, preponderent funcționarii ruși, se pronunțau pentru rămânerea Basarabiei în cadrul Rusiei federative, fie ea democratică, fie ea sovietică. (Unii dintre aceștia erau gata să accepte orice stăpânire, numai ca să-și poată căuta de interesele lor.)

Majoritatea politicienilor moldoveni, dar și o parte apreciabilă a populației basarabene, de curând eliberată de sub stăpânirea țaristă și emancipată de revoluția rusă, își legau speranța de dezvoltare în cadrul statului român, perspectiva respectivă garantând o stare materială și culturală mai bună decât cea pe care au avut-o în Rusia de până la revoluție.

Pentru prima oară, problema proclamării independenței Republicii Democratice Moldovenești s-a pus în discuție, în mod deschis, într-un cadru oficial, în cadrul ședinței Sfatului Țării din 22 ianuarie 1918. La inițiativa guvernului, raport în această chestiune a prezentat Pantelimon Erhan, ministrul Instrucțiunii, care a menționat că „din toate popoarele care locuiesc în Rusia, poporul ucrainean merge înaintea tuturor pe calea organizării de stat”, amintind în acest sens declarația de independență din 12 ianuarie 1918. Oratorul a exprimat părerea că atât timp cât naționalitățile din Rusia

nu se vor ocupa, fiecare în parte, de soarta lor, nu se va putea organiza o republică democratică rusească. P. Erhan a adus la cunoștința deputaților opinia executivului republicii în această problemă: „Guvernul Republicii Moldovenești, judecând chestiunea situației și a republicii noastre față de aceste evenimente, a văzut că după declararea independenței Ucrainei, noi trebuie să întindem mâinile peste ea la alte popoare. Odată ce Ucraina este independentă și Republica Moldovenească nu poate rămâne neindependentă, fiindcă dacă va fi neindependentă, va fi anexată de cineva”. În final, raportorul concluziona: „Examinând situația, am ajuns la concluzia că în această direcție trebuie întreprinse acțiuni ferme, ca republica noastră să devină independentă”⁴⁶. P. Erhan informa asistența că chestiunea privind proclamarea independenței Republicii Moldovenești a fost tratată cu „puterile aliate” și părerea lor este similară cu cea a guvernului.

În aceeași ședință, s-a decis formarea unei comisii pentru elaborarea textului Declarației de independență, în aceasta fiind incluși deputații: P. Erhan (președinte), P. Halippa, A. Crihan, V. Ciorăscu, I. Buzdugan, I. Costin, N. Alexandri, A. Gropa, M. Starenki, V. Kurdinovski, S. Botnariuk, F. Dudkevici, K. Misirkov, R. von Lesch și N. Codreanu (membri). S-a fixat și termenul de redactare a documentului – 24 ianuarie, ziua în care armata română „va sărbători ziua națională”.

Elaborată în regim de urgență, Declarația a fost votată în unanimitate și fără dezbateri în ședința din noaptea de 23-24 ianuarie. În ea se menționa că acțiunea politică a Sfatului Țării era determinată de faptul că „Republica Democratică a Ucrainei, vecina noastră de peste Nistru, s-a proclamat neatârnată, și noi ne-am văzut despărțiți de Rusia și republicile celelalte în vechile ei hotare. În astfel de împrejurări și noi suntem nevoiți să ne proclamăm, în unire cu voința norodului, Republică Democratică Moldovenească slobodă, de sine stătătoare și neatârnată”⁴⁷. Declarația lăsa deschisă porțiță pentru împlinirea aspirațiilor la unitate națională a românilor basarabeni, Republica Moldovenească rezervându-și dreptul ca singură, nesilită de nimeni, „să-și hotărască soarta în viitor”⁴⁸.

Președintele al Republicii Democratice Moldovenești independente a fost ales președintele Sfatului Țării Ion Inculeț. Ca drapel de stat Republica Democratică Moldovenească adoptase drapelul tricolor al neamului – roșu-albastru-galben.

⁴⁶ *Sfatul Țării. Documente. Procesele-verbale ale ședințelor în plen*. Ediție de Ion Țurcanu, Chișinău, 2016, p. 337-338.

⁴⁷ *Unirea Basarabiei și a Bucovinei cu România. 1917-1918. Documente*. Antologie de Ion Calafeteanu și Viorica – Pompilia Moisuc. Prefață - Viorica – Pompilia Moisuc, Chișinău, 1995, p. 148-149.

⁴⁸ *Ibidem*.

Percepută în mod diferit atât de fracțiunile parlamentare, cât și de forțele politice din afara parlamentului basarabean, independența Republicii Democratice Moldovenești, pentru moment, i-a unit pe toți cei implicați în procesul politic din Basarabia: „și pe cei care se temeau de anexarea la Rusia și Ucraina, și pe cei care se temeau de unirea cu România”. Dar fiecare grupare percepea în mod diferit perspectiva post-independență: pentru mulți politicieni moldoveni independența și asumarea suveranității era o treaptă necesară spre unire, pentru reprezentanții minorităților etnice – ruși, ucrainenii rusificați și bulgari – independența constituia o perspectivă contra unirii și le menținea speranța unei noi anexiuni la Rusia.

Votarea de către Sfatul Țării a Declarației de Unire a Republicii Democratice Moldovenești (Basarabiei) cu România. Deși își proclamase independența politică și se afla sub protecția armatei române, Republica Democratică Moldovenească rămânea un stat vulnerabil: proaspăt înființata organizație statală nu avea resursele necesare pentru dezvoltarea ei ca entitate independentă: ducea lipsă de finanțe, nu dispunea de armată, n-avea cadrele necesare pentru organizarea și asigurarea funcționării instituțiilor statului.

Complexitatea situației în care se afla Republica Democratică Moldovenească i-a determinat pe liderii basarabeni să vadă soluția salvatoare în Unirea ei cu România. Prezența armatei române în Basarabia a demonstrat că ea este o forță organizată, capabilă să înlăture haosul, să apere munca pașnică a locuitorilor și să creeze o atmosferă de siguranță pentru populație. În această atmosferă, ideea de Unire a Basarabiei cu România capătă amploare. Apeluri de a se uni cu România, dar și rezoluții de unire, au adoptat studenții moldoveni din Basarabia, învățătorii din județul Chișinău, zemstvele din județele Bălți, Soroca, Orhei ș.a. Până și cei mai înfocați adepți ai păstrării independenței Republicii și, evident, adversarii ai unirii Basarabiei cu România, au înțeles că existența în continuare a Republicii Democratice Moldovenești era o aberație și un proiect irealizabil în situația în care imperialismul bolșevic încerca să compromită independența Poloniei, sugruma dorința de libertate a Bielorusiei, Ucrainei, Georgiei etc. Rusia sovietică devenise o amenințare și a independenței Republicii Democratice Moldovenești, a drepturilor naționale și libertăților democratice ale populației basarabene, câștigate prin revoluție din Februarie 1917.

În zilele de 20-23 martie 1918, o delegație a Sfatului Țării (Ion Incuț, Pan Halippa, Daniel Ciugureanu) s-a aflat la Iași pentru a discuta problema unirii cu guvernul român, recent constituit. Guvernul român, în frunte cu Alexandru Marghiloman, a acceptat propunerile de unire făcute de repre-

zentanții populației dintre Prut și Nistru, având în această privință și asentimentul Puterilor Centrale și al Antantei.

În dimineața zilei de 26 martie 1918, la Chișinău, sosește președintele Consiliului de Miniștri al României Alexandru Marghiloman, însoțit de ministru de Război, generalul Hâjdeu, și alte persoane oficiale.

La 27 martie 1918, Sfatul Țării s-a întrunit în ședință solemnă și a votat, „în numele poporului Basarabiei”, Declarația de unire a Basarabiei cu România: *Republica Democratică Moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului ca noroadele singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama sa România!*

La baza declarației de Unire s-a aflat rezoluția elaborată de deputații din Blocul Moldovenesc, fracțiunea majoritară a Sfatului Țării.

Din cei 125 de deputați prezenți la ședință, 86 au votat pentru unire (83 de deputați moldoveni și 3 reprezentanți ai grupurilor entice conlocuitoare (Ștefan Botnariuc - ucrainean; Nicolae Cernov - rus; Felix Dudkevici - polonez), 3 voturi au fost împotriva (deputații ucraineni - M. Starenki și A. Osmolovski, și deputatul bulgar Ștefan Balamez), iar 36 s-au abținut. Mulți dintre cei care s-au abținut, anterior, nu o singură dată se pronunțaseră împotriva unirii românilor de pe ambele maluri ale Prutului. Din varii motive, la ședință au lipsit 13 deputați, cu mandate valide.

Unirea Republicii Democratice Moldovenești (Basarabiei) cu România se înfăptuia pe baza a unor principii ce rezultau din situația concretă din Basarabia, precum și a păstrării unor particularități și drepturi locale. Conform acestora, Sfatul Țării își continua activitatea, păstrându-și competența asupra înfăptuirii reformei agrare, asigurării autonomiei provinciale, recrutarea armatei pe baze teritoriale, respectarea drepturilor minorităților, votul universal, libertăți cetățenești, amnistie generală. Multe din aceste condiții erau o necesitate a zilei, cum, de exemplu, era reforma agrară, care prin punerea ei în aplicare trebuia să atragă pătura țărănească pentru noul regim.

La 28 martie 1918, Regele României Ferdinand I, a adresat conducătorilor Republicii Democratice Moldovenești o telegramă de felicitare: „Cu o adâncă emoție și cu inima plină de bucurie am primit știrea despre spontaneul act ce s-a săvârșit la Chișinău. Sentimentul național ce se deșteaptă atât de puternic în timpul din urmă în inimile moldovenilor de dincolo de Prut, a primit prin votul înălțător al Sfatului Țării o solemnă afirmare: un vis frumos s-a înfăptuit”⁴⁹.

⁴⁹ *Ibidem.*

La 30 martie 1918, o delegație a Basarabiei condusă de Ion Incuț, Pan Halippa și Constantin Stere a înmănat regelui Ferdinand I *Declarația de Unire a Basarabiei cu România*, aceasta fiind promulgată prin decret regal la 9 aprilie 1918. După Unire, Ion Incuț și Daniel Ciugureanu au fost desemnați ca miniștri în Guvernul României, iar în funcția de președinte al Sfatului Țării a fost ales, la 2 aprilie 1918, Constantin Stere.

Astfel s-a înfăptuit un fapt măreț în viața neamului nostru. Însemnăta-tea acestui act a fost de o importanță adevărat vitală. Prin Unirea Basarabiei cu România se încheia un capitol din istoria tragică a neamului românesc din Basarabia. Unirea Basarabiei cu România a stimulat lupta de eliberare națională a românilor aflați sub dominația Imperiului Austro-Ungar.

Solii Basarabiei la Congresul General al Bucovinei. Procesul de dez-agregare ce a cuprins Imperiul Austro-Ungar la sfârșitul Primului Război Mondial a descătușat energiile naționale și din Bucovina. La 17 octombrie 1918, deputații români din partea Bucovinei în Parlamentul de la Viena s-au constituit în Consiliul Național Român, solicitând satisfacerea dreptului de autodeterminare al românilor din Bucovina. La 27 octombrie 1918, foștii deputați români bucovineni din Parlamentul de la Viena, foștii deputați din Dieta Bucovinei, primarii din localitățile românești, împreună cu alți reprezentanți ai provinciei s-au convocat, la Cernăuți, în Adunarea Constituantă a românilor din Bucovina, care a votat moțiunea de Unire a Bucovinei cu celelalte țări românești într-un stat național independent, în deplină solidaritate cu românii din Transilvania și Ungaria.

Adunarea Constituantă a ales Consiliul Național – organul reprezentativ suprem al românilor din Bucovina – alcătuit din 50 de membri. Președinte al Consiliului a fost ales Iancu Flondor, cunoscut luptător pentru drepturile românilor bucovineni. Consiliul Național Român s-a declarat hotărât de a prelua puterea⁵⁰.

La 3 noiembrie 1918, la Cernăuți, a fost convocată Adunarea Națională a Ucrainenilor, care a contestat deciziile adoptate de Constituanta românilor din 27 octombrie și a decis împărțirea Bucovinei după criteriul etnic, între români și ucraineni. Consiliul Național Român a refuzat să se tocmească cu delegații Radei ucrainene în privința împărțirii Bucovinei.

Constrâns de situație, guvernatorul Bucovinei Etdorf decide transmiterea puterii către Omelian Popovici, reprezentantul Consiliului Național Ucrainean, și Aurel Onciul, reprezentantul Consiliului Național Român, care acționa în nume propriu. Consiliul Național Român a dezaprobat asemenea modalitate de rezolvare a problemei.

---

⁵⁰ Ion Nistor, *Istoria Bucovinei*. Ediție și studiu bio-bibliografic de Stelian Neagoe, București, 1991, p. 381.

Lipsit de propriile forțe militare, Consiliul Național Român a solicitat sprijin guvernului român, aflat la Iași. La 22 noiembrie 1918, Divizia a VIII-a română, sub comanda generalului Iacob Zadic, intră în Cernăuți, unde a fost întâmpinată cu mare entuziasm de populație. Trupele române au înaintat până la vechea graniță a Bucovinei de la Ceremuș, Colacin și Nistru. Consiliul Național Român a preluat în mod efectiv conducerea provinciei prin guvernul condus de Iancu Flondor.

Pentru a stabili raportul politic al Bucovinei față de Regatul României, la 28 noiembrie a fost convocat Congresul General al Bucovinei, la care au participat 76 de delegați ai Consiliului Național Român, 7 delegați ai Consiliului Național German, 6 delegați ai Consiliului Național Polon și 13 reprezentanți ai localităților ucrainene.

Congresul General al Bucovinei a adoptat în unanimitate moțiunea de unire necondiționată și pentru vecie a Bucovinei, în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru, cu Regatul României⁵¹.

La Congresul General al Bucovinei a participat și o delegație din partea Basarabiei, alcătuită din Pantelimon Halippa, vicepreședinte al Sfatului Țării, Ion Pelivan, ministru al Justiției, Ion Buzdugan, secretar al Sfatului Țării și Grigore Cazacliu, deputat în Sfatul Țării. La Cernăuți, pe adresa Congresului General al Bucovinei, a sosit o telegramă de felicitare și de susținere semnată de Petru Cazacu, președinte al Consiliului Directorilor din Basarabia. În numele Societății Culturale a Românilor din Basarabia, Congresul a fost salutat, de asemenea printr-o telegramă, de către Paul Gore, președinte al acestei societăți. La congres s-a dat citire scrisorii de salut sosite din partea ziarului „România Nouă”, publicație ce apărea la Chișinău sub redacția patriotului român Onisifor Ghibu⁵².

Iancu Flondor, în calitate de președinte al Congresului General al Bucovinei, înainte de a propune spre discuție moțiunea de unire a Bucovinei cu Regatul României, a salutat în mod deosebit pe reprezentanții Basarabiei, tratându-i ca fii ai vechii Moldove, din a cărei trup a fost desprinsă și Bucovina.

„Onorat Congres, înainte de a trece la ordinea de zi, am datorința, ca președinte al Congresului, să binecuvânteț pe d-nii delegați ai Consiliului de Directori din Chișinău.

Onorat Congres, ca după o iarnă lungă și grea când toată viața naturii pare moartă sub sloiul de gheață, primele brândușe ne vestesc că se apropie primăvara, când toată natura sub razele calde ale soarelui își serbează

⁵¹ *Ibidem*, p. 67.

⁵² Anton Moraru, Ion Negrei, *Anul 1918. Ora astrală a neamului românesc*, Chișinău, 1998, p. 114-115.

învierea, astfel și frații noștri din Basarabia, cu prezența lor, la Congresul bucovinean, ne vestesc că sub razele strălucitoare ale Coroanei române se va deștepta tot românul la o viață națională fericită.

Iubiți frați basarabeni, sângele strămoșilor noștri, vărsat împreună pe plaiurile Moldovei, s-a amestecat și încheșat astfel, că toată cruzimea și viclenia dușmanilor noștri n-au izbutit să desfacă această sfântă legătură. Din adâncul inimilor noastre vă zicem bine ați venit pe acest vechi pământ al Moldovei, care nu e numai al nostru, ci și al vostru. Trăiască frații basarabeni”⁵³. Acest cuvânt de salut al conducătorului Congresului a fost susținut cu aplauze călduroase de către delegați.

În ședința Congresului General al Bucovinei, din partea Basarabiei recent unite la trupul țării, mesaje de salut au rostit Pan Halippa și Ion Pelivan. Reprezentanții Basarabiei au felicitat călduros delegații Congresului General al Bucovinei, exprimându-și deplinul atașament față de hotărârile adoptate. Totodată, mesagerii de la Chișinău au exprimat adâncă recunoștință fiilor Bucovinei pentru sprijinul pe care l-au avut basarabeni în opera de renaștere a vieții naționale în ținutul dintre Prut și Nistru, în procesul de naționalizare a învățământului și, în fine, în realizarea Unirii Basarabiei cu România.

Este cunoscut faptul că o anumită perioadă de timp (sfârșitul anului 1917 - sfârșitul anului 1918), Basarabia a fost singurul teritoriu românesc care a oferit cadrul favorabil luptei pentru realizarea unității naționale. Dacă după ocuparea Bucureștilor de către trupele germane, Iașiul a devenit centrul politic unde și-a desfășurat activitatea guvernul român, Casa Regală și alte instituții, ale statului, apoi Chișinăul, după părerea unor militanți naționali, a devenit capitala românismului. În ținutul dintre Prut și Nistru, din varii motive, au găsit caldă ospitalitate și teren propice desfășurării activității lor un mare număr de fruntași ai mișcării naționale a românilor ardeleni și bucovineni.

Din martie și până la începutul lui noiembrie 1918, la Chișinău, s-a aflat un grup de bucovineni în frunte cu profesorul Ion Nistor, președinte al Comitetului refugiaților și voluntarilor ardeleni și bucovineni. Animați de „credința sfântă în dreptatea cauzei naționale și în așteptarea ceasului izbăvirii”, Ion Nistor și cei circa o sută de intelectuali bucovineni au desfășurat, atât în capitala Basarabiei cât și în unele centre județene, o intensă activitate în vederea realizării dezideratului național. Intelectualii bucovineni - învățători, profesori, ziariști, juriști etc. - (Ion Nistor, George Tofan, Liviu Marian, Octavian Țopa și alții) - au contribuit la organizarea pe baze românești

---

⁵³ Ion Nistor, *Unirea Bucovinei. Studii și documente*, Editura „Cartea românească”, București, 1928, p. 171.

a învățământului și culturii din Basarabia, la constituirea presei în limba maternă, la cultivarea conștiinței naționale a românilor de la est de Prut, lucruri absolut necesare din perspectiva integrării acestei părți de moșie în hotarele statului român.

În cadrul Universității Populare din Chișinău, profesorul istoric Ion Nistor a ținut o serie de prelegeri despre istoria, literatura, etnografia și geografia Basarabiei și a tuturor românilor în general. Ulterior, textele acestor lecții au stat la baza sintezei *Istoria Basarabiei*, care a văzut lumina tiparului în 1923 și care a rămas până în prezent o lucrare de referință privind istoria teritoriului dintre Prut și Nistru.

Profesorul Ion Nistor, participant la ședința Sfatului Țării din 27 martie 1918, la care s-a votat declarația de unire a Basarabiei cu România, într-o intervenție din presa basarabească, avea să menționeze importanța acestui act istoric, subliniind că revenirea ținutului dintre Prut și Nistru la patria-mamă, constituie „unul dintre cele mai mari, mai remarcabile și mai fericite evenimente din întreg trecutul neamului nostru... și va rămâne incrustat cu litere de aur în letopisețele acestuia”⁵⁴..

La Congresul General al Bucovinei, Pantelimon Halippa, vicepreședinte al Sfatului Țării de la Chișinău, cu simțul datoriei parțial împlinite și al responsabilității personale pentru viitorul statului român avea să declare: „Pe noi ne poartă o putere providențială din țară în țară românească și ne-a adus și aici, în Bucovina, și ne va purta și mai departe, în Ardeal, și în toate părțile care au nevoie de noi, până când această Dacie va fi spălată de străinism și să spunem că cerem dezrobirea noastră prin unirea cu România”⁵⁵.

Este cunoscut faptul că la Congresul General de la Cernăuți s-a propus formula unirii necondiționate a Bucovinei cu Regatul României, o formulă deosebită de cea votată de Sfatul Țării de la Chișinău, în primăvara anului 1918, Solicitat să explice cauzele ce i-au determinat pe basarabenii, ca în primăvara anului 1918, să opteze și să voteze unirea condiționată cu România, Pan Halippa a menționat că la momentul unirii Basarabiei, contextul internațional, era complet diferit de cel pe care-l trăia lumea către sfârșitul anului 1918, că condițiile de unire ale Basarabiei „nu erau chezașii împotriva României, ci împotriva guvernului din acel timp, care guverna cu baioneta germană la spate”.

Către toamna anului 1918 contextul politic, atât cel intern cât și cel internațional, se modificase substanțial. Unirea Bucovinei cu România s-a sincronizat cu fenomenul mai cuprinzător al formării statelor naționale pe

⁵⁴ „România nouă”, Chișinău, nr. 62, 3 aprilie 1918

⁵⁵ Constantin Kirițescu, *Istoria războiului pentru întregirea României, 1916-1919*, vol. II, București, 1989, p. 394.

ruinele fostei monarhii austro-ungare. Din aceste considerente, Pan Halippa menționa că, „astăzi însă, când dușmanul s-a năruit, când regele însuși decretează împărțirea pământului țăranilor și când suntem numai între frați, orice teamă ar fi zadarnică și orice rezervă, un element de slăbire”.

Reprezentanții Basarabiei au salutat și au susținut unirea necondiționată a Bucovinei cu România, subliniind că aceasta este o cerință istorică a întregului popor român, este garanția desăvârșirii procesului de formare a statului național român. În acest context, Pan Halippa i-a asigurat pe frații bucovineni că, în curând, Sfatul Țării își va revizui actul Unirii votat la 27 martie 1918 și va proclama unirea necondiționată a Basarabiei cu România, lucru care s-a și întâmplat la 27 noiembrie/10 decembrie 1918⁵⁶.

Ion Pelivan, ministru al Justiției în guvernul Basarabiei, în luarea sa de cuvânt la Congresul General al Bucovinei, a pledat pentru unirea tuturor forțelor naționale întru atingerea scopului măreț de constituire a statului român. El spunea: „A venit ceasul când se va împlini visul tuturor românilor din toate timpurile. Acum ori niciodată să ne croim o altă soartă. Numai un singur lucru ne trebuie – ca toți românii de sus și de jos să dăm mână cu mână. Dacă nu ne vom uni în aceste ceasuri, nu vom avea odihnă în următorii ani. Urmașii noștri ne vor blestema pentru că nu ne-am folosit de aceste vremuri mari prin care trecem. Deci, să ne dăm mână cu mână cei cu inima română”⁵⁷. Astfel își încheia discursul său marele patriot Ion Pelivan.

Cei patru mesageri ai Basarabiei aflați la Cernăuți, au avut însemnate contribuții în presa locală. Tema principală a intervențiilor din presă de la Cernăuți erau imperativele românești. În „Glasul Bucovinei”, principala tribună a românilor bucovineni pentru afirmarea intereselor lor naționale, delegații basarabeni au publicat articole în care și-a exprimat opiniile pe marginea evenimentelor pe care le trăia la acea oră între neamul românesc.

Ion Buzdugan, secretar al Sfatului Țării, unul din cei mai aprigi și devotați luptători pentru unitatea națională, scria: „Azi noi luptăm pentru cauza noastră națională, pentru trezirea întregului neam de la Nistru până la Tisa. Ne batem pentru cauza neamului nostru, pentru idealul Unirii. Și

---

⁵⁶ *Declarația Sfatului Țării despre unirea necondiționată a Basarabiei cu România*: „În urma unirii cu România-mamă a Bucovinei, Ardealului, Banatului și ținuturilor ungurești locuite de români, în hotarele Dunării și ale Tisei, Sfatul Țării declară că Basarabia renunță la condițiile de unire, stipulate în actul de la 27 martie a.c. fiind încredințată că în România tuturor românilor regimul curat democratic este asigurat pe viitor. Sfatul Țării, în prezenta Constituintei Române, care se va alege după votul universal, și rezolvând chestiunea agrară după nevoile și cererile poporului, anulează celelalte condiții din actul Unirii din 27 martie și declară unirea necondiționată a Basarabiei cu România-mamă. Președinte: Pan Halippa Vicepreședinți: Barcă, Buruiană, Secretar: A. Scobioală”.

⁵⁷ *Bătălia pentru Bucovina. Volum îngrijit de Stelian Neagoe, Timișoara, 1992, p. 104.*

această clipă a sosit pentru întreg neamul de pretutindeni. Ieri, ideea Unirii s-a împlinit în Basarabia, azi ea se împlinește în Bucovina și mâine [se va împlini] în Ardeal, așa că vom avea fericirea să avem o Românie mare”⁵⁸.

Cuvinte de înaltă simțire românească a publicat în paginile ziarului „Glasul Bucovinei” și Grigore Cazacliu: „În istoria neamului românesc și îndeosebi în istoria moldovenilor, constata deputatul de la Chișinău, au fost înscrise două zile negre, pline de jale și de scârbă. Una e ziua când în anul 1775 s-a smuls de la sânul Moldovei cel mai scump și mai sfânt pământ și alta e ziua când călăul de muscal, în anul 1812, a răpit cea mai mare parte din vechea Moldovă. De atunci au început pentru neamul din aceste părți zile de sclavie și de rușine...” Într-adevăr, sângerosul război mondial, deznaționalizarea sub regim străin, înstrăinarea de neam i-au postat pe ostașii basarabeni și pe cei bucovineni de părți opuse, ostile, vrăjmașe, pe Frontul român. Feciorii români stăteau cu armele îndreptate unii împotriva altora, chiar în tranșeele din imediata vecinătate de locul unde își dormea somnul de veci marele domn al strămoșilor lor – Ștefan cel Mare, la mănăstirea Putna. „Dar acu au venit și zilele dreptății, continua patriotul basarabean. Bocetele și strigătele flăcăilor bucovineni și basarabeni care se ucideau unul pe altul în jurul Putnei, neavând pentru cine și [pentru] ce, au fost auzite de voievodul sfânt și el s-a înălțat din mormânt și a sunat din corn și noi vedem cum toată Moldova s-adună. La 27 martie Basarabia, iar la 15 noiembrie Bucovina se unesc pentru totdeauna la vechiul trunchi al Moldovei. Sunt două zile mari, zile de dreptate, zile de răsplată pentru neamul nostru. Să fim deci cu toții demni și vrednici de aceste zile, să fim la înălțimea vremurilor”⁵⁹.

După unirea Bucovinei cu România triumful ideii naționale românești era asigurat. În acele clipe, liderii politici ai Basarabiei, Bucovinei, Ardealului și Vechiului Regat erau cu gândul la viitorul statului român, la organizarea lui pe baze democratice. Chiar în momentul când la Cernăuți se vota unirea Bucovinei cu Țara, Pan Halippa a găsit de cuviință să-și împărtășească opiniile sale privind perspectivele de dezvoltare ale statului român. El susținea: „În aceste zile de bucurie, când se făurește unirea tuturor țărilor locuite de români într-un stat național unitar, un gând, care trebuie să preocupe pe conducătorii românismului mai presus de toate – este să ajungem cât mai degrabă la acea unitate sufletească, care trebuie să fie pusă la baza statului român”⁶⁰.

⁵⁸ Ibidem.

⁵⁹ „Glasul Bucovinei”, nr. 14, 29 noiembrie 1918.

⁶⁰ Ibidem, nr. 15, 30 noiembrie 1918.

Este evident că după o viață îndelungată în hotarele unor imperii străine interesului național, la 1918, românii se prezentau ca o națiune departe de a fi unită „în cuget și simțiri”. „Trebuie să recunoaștem, constata liderul basarabean, că românii încă nu cugetă și simțesc la fel. Vederile și simțurile românilor diferă nu numai de la clasă la clasă, dar și de la provincie la provincie”⁶¹ După formarea statului român, prin unirea Basarabiei, Bucovinei, (la ordinea zilei era unirea românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș), zidirea sufletului unitar românesc devenise o chestiune de interes național.

În paginile „Glasului Bucovinei” luptătorul basarabean pentru unitatea națională atrăgea atenția că deși, în decursul veacurilor, țărănimea, atât cea din Basarabia, cât și cea din Bucovina și Transilvania, s-a manifestat ca purtătoarea statornică a naționalității românești, ea, „totuși, n-a fost scutită de invazia străinismului cotropitor”. În acest sens, Pan Halippa susținea că, imediat după desăvârșirea unității politice, statul va trebui să întreprindă o serie de acțiuni care să facă cu putință participarea țărânimii la viața statului, măsuri chemate să amelioreze situația ei economică și culturală, să înlăture indiferența și să curme apolitismul. „Agenții statului vor trebui să fie deprinși cu gândul, că țărănimea nu-i numai un element ce trebuie condus, ci și un element care are dreptul de a fi servit de organele statului.

Numai așa vom ajunge un stat puternic și [numai] așa vom căpăta și acea unitate sufletească, care astăzi ne lipsește”⁶²

Unitatea sufletească a națiunii putea fi realizată prin democratizarea vieții sociale. „Este în deajuns cunoscută, menționa Pan Halippa, puterea de unificare a democrației în viața statelor și de aceea nu-i nevoie să stăruim mai mult asupra lucrului acesta”. Liderul basarabean își îndemna compatrioții să se pătrundă cu toții mai degrabă de gândul acesta și „prin democratizarea vieții să pășim la făurirea sufletului românesc unitar”⁶³. Democratizarea statului român era chezașia dispariției acelor „ziduri chinezești” care despărțeau încă atât clasele sociale cât și provinciile românești revenite la trupul țării în 1918.

1 Decembrie 1918. Chișinăul salută Alba Iulia. Acțiunile românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș decurgeau din situația politică a Imperiului Austro-Ungar. Sub presiunea luptei popoarelor asuprite pentru autodeterminare națională, la 3/16 octombrie 1918, împăratul Carol I de Habsburg adresează un manifest intitulat *Către popoarele mele credincioase*, în care anunță intenția de federalizare a imperiului prin

---

⁶¹ *Ibidem.*

⁶² *Ibidem.*

⁶³ *Ibidem.*

crearea a 6 regate independente: austriac, ungar, ceh, iugoslav, polonez și ucrainean, toate urmând să rămână sub autoritatea dinastiei Habsburgilor. În proiectul imperial, românii din Transilvania și din celelalte teritorii nu figurau ca identitate națională cu drepturi politice, ei urmând să rămână în componența Ungariei.

La 18 octombrie, deputatul român în Parlamentul de la Budapesta Alexandru Vaida-Voevod a dat citire Declarației de autodeterminare a națiunii române. Guvernului și parlamentului de la Budapesta li se contesta dreptul de a reprezenta națiunea română. La 30 octombrie 1918, a fost înființat Consiliul Național Român Central, constituit din 6 reprezentanți ai Partidului Național Român și 6 reprezentanți ai Partidului Social-Democrat – organ politic ce și-a asumat întreaga responsabilitate pentru conducerea mișcării naționale din Ardeal.

La 7/20 noiembrie 1918, Marele Sfat Național (denumire adoptată ulterior de Consiliul Național Român) a lansat apelul de convocare a Adunării Naționale de la Alba Iulia, pentru ziua de duminică, 18 noiembrie/1 decembrie 1918. Apelul începea cu cuvintele „Istoria ne cheamă la fapte”⁶⁴

La Adunarea Națională de la Alba Iulia au sosit în total 1228 de delegați dintre care 680 erau aleși prin vot universal în cele 130 de circumscripții electorale din toate județele Transilvaniei, iar restul, de 548 de delegați reprezentau organizațiile politice, economice, culturale, religioase, militare și sportive românești de pe întreg teritoriul Transilvaniei⁶⁵. În cetatea istorică a neamului nostru erau prezenți numeroși oameni politici, fruntași ai mișcării naționale, ca Gheorghe Pop de Băsești, Ștefan Cicio-Pop, Vasile Goldiș, Iuliu Maniu, Alexandru Vaida-Voevod, Aurel Lazăr, Ioan Suciu și mulți alții.

În ciuda tuturor greutăților și opreliștilor, la Alba Iulia au sosit peste 100 000 de oameni ca să hotărască unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu Regatul României. În dimineața zilei de 1 decembrie 1918, relatau martorii oculari, zi de iarnă, deși cădeau fulgi de zăpadă, orașul Alba Iulia, de la gară până la vârful cetății, era ticsit de mulțime. Pretutindeni fâlfâiau drapelul tricolor, iar în oraș domnea o atmosferă sărbătorească. Soseau mereu trenuri încărcate cu țărani, învățători, preoți, avocați, studenți, ofițeri, soldați, muncitori, meseriași etc, reprezentând toate categoriile sociale, organizațiile de partid și militare, asociațiile și societățile culturale. Șoselele erau împânzite de căruțe, călăreți și pietoni.

Adunarea Națională de la Alba Iulia a fost deschisă la ora 10.30 de către Ștefan Cicio-Pop, președintele Marelui Sfat Național Român, care în cuvîn-

⁶⁴ Anton Moraru, Ion Negrei, *Anul 1918. Ora astrală a neamului românesc*, Chișinău, 1998, p. 126-127.

⁶⁵ *Ibidem*, p. 130.

te emoționante a remarcat importanța momentului istoric. Prin convocarea Adunării Naționale, Marele Sfat Național Român (Consiliul Național Român) și-a îndeplinit datoria față de națiune, de aceea și-a depus mandatul și a predat întreaga putere în mâinile înaltei Adunări. Astfel, Adunarea Națională era abilitată să ia hotărâri decisive.

Discursul solemn a fost rostit de Vasile Godiș. Marele luptător pentru cauza națională a făcut o incursiune în istoria românilor din teritoriile aflate, o perioadă mai lungă sau mai scurtă, sub stăpânire străină, propunând în finalul discursului său rezoluția de unire, care a fost adoptată în unanimitate. „Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țara Ungurească, adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia, în ziua de 18 noiembrie/1 decembrie 1918, decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România. Adunarea Națională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre”.

Actul unirii românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș cu România, pecetluit la Alba Iulia, a avut un puternic ecou în întreaga țară. Adunarea Națională de la Alba Iulia s-a transformat într-o adevărată sărbătoare a întregului neam românesc. În timp ce la Alba Iulia se săvârșea mărețul act al Unirii, cei ce n-au putut fi de față îl sărbătoreau cu entuziasm în toată Transilvania, în celelalte teritorii locuite de români. Adunări naționale au avut loc la Oradea, Beiuș, Arad, Timișoara, Lugoj, Mediaș, Deva, Turda, Bistrița, Năsăud, Sibiu, Brașov și în alte localități din Ardeal. Cu deosebită căldură ea a fost salutată de frunțașii vieții politice și intelectuale din Vechiul Regat. Impresionante au fost acțiunile de manifestare și patriotism românesc în orașele, târgurile și satele din părțile Moldovei, Olteniei, Dobrogei și Munteniei, ieșind în evidență cele de la București, Iași, Craiova, Tumu Severin, Galați, Constanța, Bacău și altele.

În calitate de oaspeți de onoare la Adunarea Națională de la Alba Iulia au participat din partea românilor din Basarabia, Pantelimon Halippa, vicepreședinte al Sfatului Țării, Ion Pelivan, director general de Externe al Basarabiei, și Grigore Cazacliu, deputat în Sfatul Țării de la Chișinău. Din partea Bucovinei, proaspăt revenită la sânul României, a participat profesorul Alecu Procopovici.

Mărețul act săvârșit la Alba Iulia a fost salutată de românii din Basarabia și cei din Bucovina, care de curând intraseră în componența statului român. Chișinăul, capitala Basarabiei, în ziua de 1 decembrie 1918, a trăit clipe de înaltă simțire românească, similare celor ale mulțimii adunate pe Câmpul lui Horea din inima orașului și a Ardealului. Iată ce scria despre

evenimentul ce avea loc în acea zi la Alba Iulia ziarul chișinăuian „România Nouă”, care apărea sub redacția inimosului ardelean Onisifor Ghibu:

„În cetatea de la Alba Iulia, care a văzut acum 318 ani în cuprinsul ei pe făptuitorul unirii tuturor românilor, se petrece astăzi cel mai însemnat fapt din întreaga noastră istorie de aproape două mii de ani.

Reprezentanții legali ai celor patru milioane de români transilvăneni, care de aproape un mileniu întreg sufăr sub jugul unguresc, sunt adunați acolo pentru a croi, în deplină libertate, o soartă nouă pe seama poporului nostru, declarând pentru vecie unirea Ardealului cu toate țările române.

Visul neîmplinit până acum, de dorul căruia ne-au răposat și moșii și părinții, ia astăzi aievea ființă în simbolică noastră cetate de pe malul Mușului, unde el se mai înfiripase o dată pentru scurtă vreme”⁶⁶.

Adeziuni entuziaste la istoricele hotărâri sunt consemnate în scrisori și telegrame adresate Adunării Naționale de la Alba Iulia.

În ziua de 1 decembrie 1918, din Chișinău, pe adresa Adunării Naționale de la Alba Iulia, au fost expediate trei telegrame de salut: din partea unui grup de români de pretutindeni, din partea ardelenilor aflați în refugiu în Basarabia și din partea redacției ziarului, „România Nouă”.

Grupul de români de pretutindeni care semnau textul telegramii – Dimitrie Munteanu-Râmnic, Gheorghe Tofan, Constantin Noe, Atanasie Popovici, Ioan U. Soricu, Sebastian Bornemisa, Apostol Culea, L. Căpriță, Leon T. Boga, L. Dragoslov, Gh. Lungulescu, Gherman Pânteș, T. Pamfil, Cezar Titus Stoica – se declarau „pătrunși de cea mai curată și adâncă venerație pentru marele act care se pecetluiește astăzi în simbolică cetate a Unirii tuturor românilor”⁶⁷ și transmiteau la Alba Iulia urările lor călduroase și prinosul de recunoștință pentru fericita generație care l-a pregătit și l-a îndeplinit.

Ardelenii refugiați în capitala Basarabiei își exprimau, prin intermediul telegramii expediate, pe lângă salutările lor frățești și patriotice, deplina adeziune la marea hotărâre luată de reprezentanții poporului român din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș. „La iscăliturile voastre prin care întăriți unirea Ardealului cu Țările Române vă rugăm să le adăugați și pe ale noastre”⁶⁸. Semnează: dr. G. Baiulescu, I. A. Preda, Nicolae Petra-Petrescu, Onisifor Ghibu, dr. Iancu Meșianu, Axente Banciu, dr. Ioan Mateiu, dr. Dobrescu, Ioan U. Soricu, dr. Sebastian Bornemisa, dr. Constantin Papuc, dr. I. Negoiescu, dr. Dumitru Cazacu, dr. V. Glăjariu, dr. Mateș, dr. Cernea, Ioan Moța, Candid Mușlea, Adrian Cristea, Constantin Proca, Corneliu Medrea,

⁶⁶ 1918 la români. *Documentele Unirii*, vol. X, București, 1989, p. 342.

⁶⁷ *Ibidem*, p. 311.

⁶⁸ *Ibidem*, p. 311-312.

Constantin Tipuriță, Daniil Săroiu, Aurel Vlad, G. Tămaș, Constantin Bobancu, Iosif Moldovan, L. Murăroiu. În telegrama expedită de redacția ziarului „România Nouă” se sublinia că prin unirea Transilvaniei cu România colectivul își „vede realizat programul pe care și l-a fixat acum aproape un an: unirea tuturor românilor”⁶⁹ și-și exprima admirația pentru lucrul sfânt pe care-l săvârșește, „astăzi” poporul din Transilvania.

În ziua când la Alba Iulia românii ardeleni își spuneau în fața lumii hotărârea lor, prin care se rupeau de Ungaria și se alipeau definitiv la România, la Chișinău, în Sala Eparhială, cea mai încăpătoare sală din oraș, s-a ținut o grandioasă adunare națională. Refugiații ardeleni, înconjurați de un număr mare de români din toate țările, și-au spus și ei dorințele lor, identice cu ale fraților de acasă. La această adunare au ținut cuvântări: un ardelean, un bucovinean, un român din Regat, un basarabean, un macedonean și un român din Valea Timocului. Este edificator cuvântul rostit de reprezentantul Basarabiei - Teofil Ioncu, ministru de Finanțe de la Chișinău.

„Noi azi asistăm la ultimul act de formare a României Mari, cuprinsă aproape de toți românii neamului nostru și tot pământul strămoșesc.

În România Mare, Ardealul, are să joace un rol foarte important. Unirea Ardealului ne dă o garanție că de acu înainte conducerea țării are să fie în mâinile democrației.

La unirea Basarabiei unii stăteau la îndoială. Ei spuneau: „Am luptat, vărsând sânge atâția ani cu oligarhia rusească și când s-a apropiat timpul să trăim fericiți, în libertate, să începem lupta din nou cu altă oligarhie?”

Ca să ușureze această luptă, Basarabia a făcut unirea cu condiția de a păstra drepturile dobândite cu atâta greutate.

Astăzi, această teamă nu mai are bază. Contra democrației Basarabiei, Bucovinei și Ardealului numai există putere care să împiedice organizarea țării pe bazele democrației.

Astăzi, chiar partidele istorice din țară își revizuiesc programele ca să câștige simpatia democrației provinciilor noi ale țării”⁷⁰.

Adunarea de la Chișinău din 1 decembrie 1918 a fost un fericit prilej de exprimare a grațitudinii basarabenilor pentru susținerea avută din partea fraților de suferință din Ardeal. Teofil Ioncu sublinia în acest sens: „Unirea sufletească între basarabeni și ardeleni s-a făcut mai de mult. Românizarea școlii a fost posibilă numai cu ajutorul ardelenilor și a bucovinenilor. Ardelenii au fost cei dintâi ajutori la organizarea cursurilor pentru învățători.

Ardelenii soldați, răspândeau ideile și simțământul național între basarabeni pe front, pe stradă, în piață. Ardelenii voluntari aveau strânsă legă-

---

⁶⁹ *Ibidem*, p. 311.

⁷⁰ Onisifor Ghibu, *De la Basarabia rusească la Basarabia românească*, București, 1997, p. 404-405.

tură cu studenții basarabeni la Odesa și Kiev⁷¹.

Hotărârile Adunării Naționale de la Alba Iulia, prin semnificația lor politică, au depășit mult hotarele geografice ale Ardealului. De acest adevăr erau pătrunși și participanții la adunarea de la Chișinău. Teofil Ioncu își încheia cuvântarea astfel: „Împlinindu-se acum visul ardelenilor, prin Unirea care se pecetluiește la Alba Iulia, vis sfânt, care este al întregului neam românesc, sunt fericit că pot să aduc din partea românilor basarabeni cele mai călduroase urări de bine fraților noștri scăpați de sub jugul milenar și că, totodată, pot să dau expresiune credinței mele nezăgăzuite că, prin această unire, se asigură nu numai fericirea Ardealului, ci și a noastră și a întregului neam românesc⁷².

Hotărârile adoptate de Adunarea Națională de la Alba Iulia au fost salutate călduros de mii de basarabeni. Pe adresa ziarelor „Cuvânt Moldovenesc” „Sfatul Țării” etc. au sosit numeroase telegrame prin care cititorii își exprimau sentimentul de bucurie pentru cele săvârșite de fiii Ardealului. Iată, de exemplu, ce scriau un grup de locuitori din Leova: „Subsemnații, cetățeni ai orașului Leova, primii care am primit cele dintâi armate române pe teritoriul Basarabiei, cu bucurie și însuflețire aflând vestea înfăptuirii idealului național prin unirea definitivă și necondiționată a Bucovinei și Ardealului cu Patria-mamă, ni s-au împlut inimile de bucurie și, pătrunși de cel mai cald patriotism, strigăm: Trăiască Națiunea Română, una și nedespărțită sub sceptrul celui mai mare și iubit rege⁷³.

Telegrame cu un conținut similar au sosit din Chilia Nouă, Hotin, Tarutino, Felinei, Cetatea Albă, Lipcani, Abaclia, Cotiujenii Mari, Reni, Ialoveni, Gotești, Secăreni, Ismail și din alte sate și orașe. Din șirul localităților de mai sus se poate desprinde ușor faptul că actul de la Alba Iulia și, respectiv, încheierea procesului de constituire a statului unitar național român, au fost salutate atât de populația română cât și de alte etnii conlocuitoare.

Paralel cu adeziunea la deciziile de la Alba Iulia, basarabeni își exprimau dorința de unire necondiționată cu România. Având în vedere că libertățile democratice obținute de basarabeni în lupta pentru drepturile lor naționale și sociale, prin actul de la Alba Iulia, au căpătat o consacrare pe scara întregii Români, Sfatul Țării, în ultima sa ședință – din 27 noiembrie/10 decembrie 1918 –, a hotărât să anuleze condițiile de unire conținute în rezoluția din 27 martie/9 aprilie 1918 și să proclame unirea necondiționată a Basarabiei cu Patria-mamă. Condițiile de unire nu-și mai aveau rostul după votarea de către Sfatul Țării a legii agrare și în urma democratizării

⁷¹ *Ibidem.*

⁷² *Ibidem.*

⁷³ Ziarul „Sfatul Țării”, 11 decembrie 1918.

vieții politice din România care s-a produs în ultimul timp.

Actul Unirii necondiționate a Basarabiei cu România (27 noiembrie/10 decembrie 1918). După ce în ședința plenară din 27 noiembrie 1918, Sfatul Țării a votat în unanimitate proiectul de reformă agrară, deputații basarabeni, fiind încredințați că România va asigura un viitor democratic tuturor cetățenilor din cuprinsul țării întregite, au discutat și au aprobat o declarație prin care renunțau la condițiile stipulate în declarația din 27 martie 1918 și anunțau unirea necondiționată a Basarabiei cu România. La ședința forului legislativ basarabean din 27 noiembrie/10 decembrie 1918 au fost prezenți 91 de deputați. Textul declarației a fost citit de la tribuna centrală de Pantelimon Halippa, președintele Sfatului Țării:

„În urma unirii cu România-mamă a Bucovinei, Ardealului, Banatului și ținuturilor ungurești, locuite de români, în hotarele Dunării și ale Tisei, Sfatul Țării declară că Basarabia renunță la condițiunile de unire, stipulate în actul de la 27 martie a.c., fiind încredințată că în România tuturor românilor regimul curat democratic este asigurat pe viitor.

Sfatul Țării în preziua Constituantei Române, care se va alege după votul universal, și rezolvând chestiunea agrară după nevoile și cererile poporului, anulează celelalte condițiuni din actul Unirii din 27 martie și declară unirea necondiționată a Basarabiei cu România-mamă”.

Actul Unirii Basarabiei cu România a fost semnat de Pantelimon Halippa în calitate de președinte al Sfatului Țării, Vasile Bârcă și Gheorghe Buruiană în calitate de vicepreședinți, precum și de secretarul Sfatului Țării Andrei Scobioală.

Odată cu votarea Declarației de unire necondiționată a Basarabiei cu România, Sfatul Țării și-a încetat existența. Actul de Unire necondiționată reliefa decizia clasei politice basarabene de integrare ireversibilă în cadrul statului român întregit.

Conferința de Pace de la Paris. Recunoașterea internațională a actelor Unirii Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei cu Regatul României. Principala preocupare a diplomației românești la sfârșitul Primului Război Mondial a fost recunoașterea, prin tratate internaționale, a actelor de unire proclamate de poporul român în 1918. Conferința de Pace de la Paris, ce și-a deschis lucrările la 18 ianuarie 1919, în prezența reprezentanților a 32 de state, era chemată să examineze probleme de interes vital pentru popoarele europene: trasarea noilor frontiere în Europa, restaurarea vieții economice, stabilirea mărimii pagubelor de război, asigurarea unui echilibru politic și militar pe continentul european și în lume, în general.

Marile Puteri învingătoare – Franța, Marea Britanie, Italia și SUA – constituite în Consiliul Suprem (Consiliul celor patru), au încercat să trateze celelalte țări, inclusiv România, ca state cu „interese speciale”, limitate. Delegația română la Conferința Păcii, condusă de Ion I. C. Brătianu, președintele Consiliului de Miniștri, pretindea recunoașterea Unirii din 1918 pe baza tratatului dintre România și Antanta, semnat în august 1916, care prevedea participarea României cu drepturi egale la tratatele de pace. Țările Antantei, foste aliate ale României în război, considerau că tratatul din 1916 își pierduse valabilitatea ca urmare a semnării păcii de la București, iar SUA refuzau să recunoască orice acord încheiat înainte de intrarea lor în război, așadar și tratatul de aderare a României la Antanta.

Marile Puteri, de asemenea, au încercat să-și impună dreptul de supraveghere asupra regimului aplicat minorităților naționale, în special, celei evreiești, în teritoriile proaspăt intrate în componența statului român. Prin includerea unor clauze privind comerțul exterior și de tranzit, ele căutau să-și asigure unele avantaje economice. România era predispusă să recunoască minorităților naționale drepturi egale cu ale celorlalți cetățeni români.

Delegația română, în mod special Ion I. C. Brătianu, a protestat ferm împotriva unor astfel de ingerințe în treburile interne ale statului român, refuzând să semneze, la 10 septembrie 1919, tratatul de la Saint Germain cu Austria. Conducătorul delegației române a părăsit Parisul, iar la 12 septembrie 1919 și-a prezentat demisia. Guvernul prezidat de generalul Arthur Văitoianu de asemenea a refuzat, în mod constant, semnarea tratatului cu Austria. Abia guvernul de sub președinția lui Alexandru Vaida-Voevod a reușit să dezamorseze relațiile dintre București și Paris. Obținând unele modificări ale textului, România a semnat, la 10 decembrie 1919, tratatul de pace cu Austria.

Prin semnarea tratatului de la Saint Germain s-a pus capăt Imperiului Austro-Ungar ca entitate politică. Tratatul fixa granițele Austriei, în hotarele ei strict etnice, despărțind acest stat de Ungaria. Austria renunța în favoarea Italiei, Iugoslaviei, Cehoslovaciei și României la toate drepturile și titlurile asupra teritoriilor din fosta monarhie austro-ungară, mai precis din interiorul granițelor acesteia.

Astfel, tratatul de la Saint Germain recunoștea faptul împlinit la 28 noiembrie 1918 – Unirea Bucovinei cu România – și anula astfel Convenția austro-turcă din 1775, prin care Bucovina fusese răpită de Imperiul Habsburgic.

Tratatul de pace cu Ungaria, semnat la Trianon, la 4 iunie 1920, prin

articolul 27, stabilea hotărârile Ungariei în granițele ei etnice. Celorlalte națiuni – românilor, slovenilor, croaților, nemților etc., - care până la desțărârea Imperiului Austro-Ungar s-au aflat sub jurisdicția guvernului de la Budapesta, li s-a recunoscut dreptul la viață politică independentă sau alăturarea la statele naționale pentru care au optat.

Astfel, prin art. 45 al tratatului se recunoștea valabilitatea juridică a hotărârii Adunării Naționale de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918 cu privire la unirea românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș cu Regatul României.

Calea spre obținerea confirmării internaționale a declarației Sfatului Țării de la Chișinău din 27 martie 1918 a fost mai complicată, deoarece guvernul Rusiei sovietice, nefiind recunoscut de Marile Puteri, nu a fost invitat să participe la lucrările Conferinței de Pace. Inițial, Comisia pentru afacerile române a Conferinței de Pace de la Paris a hotărât să nu ia nicio decizie în stare să compromită unitatea Rusiei. O asemenea atitudine era dictată de faptul că în acel timp Europa își puna mari speranțe în acțiunile amiralului Kolceak, a cărui armată trebuia să deturneze regimul bolșevic și să preia puterea în Rusia. Puterile aliate sperau să obțină soluționarea problemei basarabene printr-o înțelegere reciprocă dintre Rusia și România. Bineînțeles, această poziție nu putea satisface România, care accepta doar punctul de vedere istoric, deși a întreprins și acțiuni de apropiere de Rusia, în speranța identificării unei soluții în problema basarabească.

Dar înfrângerea lui Kolceak și Denikin în războiul civil declanșat în Rusia a subminat serios ideea păstrării integrității teritoriale a fostului Imperiu Rus. Puterile europene au înțeles că în soluționarea problemelor litigioase trebuie să se conducă doar de raționamente de justiție și de interesele proprii ale statelor implicate, poziție ce s-a manifestat și în atitudinea față de problema basarabească.

La această reuniune internațională, interesele Rusiei erau reprezentate de „Conferința politică rusă”, o organizație formată din emigranți politici ruși, precum Lvov, Maklakov, Sazonov, Chaikovsky etc., precum și de „delegația Basarabiei”, alcătuită din A. K. Schmidt, fost primar al Chișinăului (1917-1918), și A. N. Krupensky, mare proprietar basarabean, afiliat intereselor rusești, care „nu aveau nicio însărcinare de a vorbi în numele Basarabiei”⁷⁴.

Portavocea guvernului român la Conferința de Pace de la Paris în problema Basarabiei a fost Ion Pelivan, militant de vază al mișcării de eliberare națională a românilor basarabeni, membru al delegației oficiale române la

---

⁷⁴ A.N.I.C., București, Fond Ioan Pelivan (1449), dosar 432, f. 11; Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru, *Ioan Pelivan, părinte al mișcării naționale din Basarabia*, Chișinău, 2012, p. 149.

acest for european. Într-o serie de broșuri și articole publicate în periodicele franceze de largă circulație, el a explicat esența problemei basarabene. La începutul lunii august 1919, în capitala Franței, s-a deplasat o delegație compusă din moș Ion Codreanu, țăran din satul Ștefănești, județul Soroca, delegat din partea congresului țăranesc panbasarabean, poetul Sergiu Cujbă, reprezentant al cooperativelor și cercurilor intelectuale basarabene, și studentul Gheorghe Năstase, delegat al studențimii basarabene. Timp de o lună, cât acești mesageri ai Basarabiei s-au aflat la Paris, delegația a izbutit să realizeze contacte cu 30 de membri ai Conferinței Păcii, au avut întâlniri cu diplomați francezi, italieni și englezi, au vizitat redacțiile marile cotidiene franceze, distribuind câteva mii de exemplare a unui memoriu tipărit din timp.

„Delegația rusă”, nerecunoscând votul exprimat de Sfatul Țării în ședința din 27 martie 1918, a solicitat organizarea unui plebiscit în acele județe ale Basarabiei, în care predomina populația moldovenească, propunere respinsă de delegația română ca fiind nejustificată.

La 3 martie 1920, Consiliul Suprem al Conferinței de Pace a informat guvernul român despre hotărârea de a recunoaște Unirea Basarabiei cu România. La 28 octombrie 1920, reprezentanții Marii Britanii, Franței, Italiei, Japoniei, pe de o parte, și ai României, pe de altă parte, recunoscând că din punct de vedere geografic, etnografic, istoric și economic, Unirea Basarabiei cu România este justificată și având în vedere că populația Basarabiei a manifestat dorința de a vedea Basarabia unită cu România, au recunoscut suveranitatea României asupra teritoriului Basarabiei.

Ca măsură de prevenire a eventualelor pretenții ale Rusiei, statele semnatare au precizat în art. 9 că „vor invita Rusia să adere la tratatul de pace, de îndată ce va exista un guvern rus recunoscut de ele”. Statele semnatare își rezervau dreptul „de a supune arbitrajului în Consiliul Societății Națiunilor chestiunile care ar putea fi puse de guvernul rus cu privire la detaliile acestui tratat, fiind bine stabilit că fruntariile definite de acest tratat, precum și suveranitatea României asupra teritoriilor pe care le cuprinde, nu vor putea fi puse în discuție”.

Tratatul de la Paris avea să fie ratificat de către România și Marea Britanie la 19 mai 1922, de către Franța – la 11 mai 1924 și de către Italia la 7 martie 1927. Japonia, preocupată de ameliorarea relațiilor cu URSS, nu a ratificat tratatul din 28 octombrie 1920 și, prin urmare, convenția (care capătă putere juridică numai după ratificarea ei de toate părțile semnatare) nu a intrat în vigoare. Dar acest fapt nicidecum n-a însemnat că României i s-a contestat suveranitatea asupra Basarabiei. Recunoașterea Unirii Ba-

sarabiei cu România a devenit efectivă din momentul semnării tratatului, adică începând cu 28 octombrie 1920.

La încheierea tratatelor și recunoașterea Unirii cu România a teritoriilor românești din imperiile multinaționale Austro-Ungar și Rus, Conferința de Pace de la Paris a respectat patru principii fundamentale:

dreptul de autodeterminare al popoarelor;

hotărârea unanimă de unire a poporului român și adeziunea minorităților naționale la această decizie;

situația etnică reală din teritoriile unite cu România;

respectarea legilor în vigoare.

Așadar, Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) a consfințit prin tratate internaționale hotărârea Sfatului Țării din 27 martie 1918 de Unire a Basarabiei cu România, decizia Congresului General al Bucovinei din 28 octombrie 1918 de unire necondiționată a Bucovinei cu Regatul României și rezoluția Adunării Naționale de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918, prin care s-a decis unirea românilor din Transilvania, Banat și Maramureș cu România.

***Ion NEGREI, cercetător științific,
Institutul de Istorie, Chișinău***

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Prezenta lucrare este elaborată cu prilejul Centenarului Marii Uniri a românilor de la 1918 și este un omagiu bibliografic al Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova adus acestui mare eveniment istoric.

Lucrarea este realizată din marea dorință de a readuce în memoria generațiilor de azi, prin intermediul cercetării bibliografice, un important material istoric despre evenimentele ce s-au derulat în spațiul locuit de români, acum 100 de ani, și este, totodată, o aducere aminte despre GENERAȚIA de AUR a NEAMULUI, care a înfăptuit Unirea de la 1918.

Elaborarea unei lucrări bibliografice de acest gen am considerat-o ca o datorie morală și ne-am avântat cu multă dăruire în această acțiune temerară, fiind convingși de necesitatea ei pentru cunoașterea mai bună a trecutului nostru, dar și ghidați de dorința întocmirii într-un corpus bibliografic a referințelor documentare legate de evenimentele din 1918, indiferent de interpretare, chiar dacă nu putem vorbi despre o bibliografie exhaustivă.

Ne-am propus să oferim cititorului pasionat de istoria națională posibilitatea de a parcurge, prin intermediul notițelor bibliografice, documentelor și imaginilor de epocă, incluse în anexe, complexul și complicatul proces de desăvârșire a unității naționale românești, începând cu Primul Război Mondial (1914-1918), continuând cu evenimentele ce s-au derulat în spațiul dintre Prut și Nistru în rezultatul căderii regimului autocrat al Romanovilor, încheiat cu unirea Basarabiei cu România (27 martie/9 aprilie 1918), dar și cu cele din cadrul Imperiului Austro-Ungar aflat în disoluție, situație în care Congresul General al Bucovinei decide, la 15/28 noiembrie 1918, unirea Bucovinei cu Regatul României, iar Adunarea Națională de la Alba Iulia din 18 noiembrie/1 decembrie 1918 hotărăște unirea românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș cu Țara. Firește, am extins limitele cronologice până la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920), punând în evidență astfel faptul recunoașterii internaționale a actelor Unirii votate de adunările reprezentative de la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia.

Cercetarea bibliografică a fost efectuată în baza colecțiilor și a surselor de informare și documentare ale Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, Bibliotecii Științifice (Institut) a Academiei de Științe a Moldovei, Bibliotecii Științifice a Arhivei Naționale a Republicii Moldova, Bibliotecii Muzeului Național de Istorie a Moldovei și a Bibliotecii Municipale „B.P. Hasdeu” din Chișinău.

În lucrare au fost incluse titluri de cărți, titluri de articole (părți componente) din culegeri și publicații seriale, recenzii, imagini de epocă, anexe documentare.

Amploarea temei, căreia îi este consacrată prezenta contribuție bibliografică – Marea Unire a românilor de la 1918 – a determinat consultarea unui foarte mare număr de lucrări și mai ales de publicații periodice și seriale ce se păstrează adesea sub formă de unicat în colecțiile speciale ale bibliotecilor, în care s-a efectuat cercetarea. Indexul publicațiilor seriale inclus la sfârșitul bibliografiei orientează pe cititor asupra revistelor și ziarelor consultate la elaborarea acestei contribuții bibliografice. Majoritatea documentelor și publicațiilor seriale au fost consultate *de visu*.

La elaborarea lucrării au fost studiate colecțiile: fondurile Ștefan Ciobanu, Andrei Eșanu, Ion Dron (Biblioteca Științifică (Institut) a Academiei de Științe a Moldovei); colecțiile Anton Crihan, Alexandru Șoltoianu, Clara și Pavel Balmuș, Paul Mihail, Aurel Marinciuc, Ion și Victor Bârsan (Biblioteca Națională a Republicii Moldova) etc.

De asemenea, au fost consultate *de visu* publicațiile seriale: „Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici” (1998-2011); „Arhivele Basarabiei” (1929-1938); „Basarabia” (ziar) (1919-1943) (Arhiva Națională a Republicii Moldova); „Caiete de istorie” (2001-2006); „Cugetul” (1990-2007); „Destin românesc” (1994-2017); „Dosarele istoriei” (1999-2007); „Luminătorul (1917-1943, 1992-2016); „Magazin istoric” (1967-2016); „Memoria. Revista gândirii arestate” (1991-2016); „Patrimoniu” (1990-1993); „Pergament: Anuarul Arhivelor Republicii Moldova” (1998-2006); „Revista de istorie” (București) (1975-1989); „Revista de istorie a Moldovei” (1997-2017); „Revista istorică”(1923, 1929, 1933, 1937-1945, 1990-2004, 2007-2017); „Revista istorică română” (1931, 1943, 1944, 1946); „România Mare: săptămânal absolut independent” (1991-2000); „Sfatul Țării”(1917-1918), (Arhiva Națională a Republicii Moldova); „Studii și articole de istorie” (1989-2017); „Tyragetia”(1997-2015); „Viața Basarabiei”(1932-1943) și „Viața Basarabiei: serie nouă”; precum și revista de limbă rusă „Красная Бессарабия”(1926-1938) etc.

Criteriul de aranjare a materialului este criteriul alfabetic. În fiecare compartiment la început sunt indicate titlurile de cărți apoi titlurile părților componente ale documentelor.

Descrierile bibliografice au fost realizate conform standardului STAS 7.1-2003 **Descrierea bibliografică a documentelor**.

Abrevierile cuvintelor în limba română au fost realizate conform standardului interstatal STAS 7.11-2004 (ISO 832:1994) **Prescurtările cuvintelor și expresiilor în limbile străine europene**, introdus din 09.01.2005.

Materialele publicate în limba română cu caractere chirilice (până la anul 1990) au fost transcrise în grafie latină. În informația selectată din

publicațiile de până la 1940 s-a păstrat caracterul original al scrisului, stilul și limbajul specific timpului, fără a interveni pentru actualizarea textului, astfel păstrând autenticitatea fiecărui document descris. Ex.: „Moldova dela Nistru”, „Basarabia desrobotă” etc. Titlurile în limbă străină sunt reproduse în original, fără a fi traduse în limba română.

Materialele apărute în limba rusă sunt aranjate la sfârșitul fiecărui compartiment, într-un șir aparte, păstrând caracterul originalului.

Această lucrare este o istorie bibliografică despre Marea Unire a românilor realizată în 1918 și debutează cu un studiu referitor la felul cum Basarabia, ruptă din trupul Principatului Moldovei și anexată la Imperiul Rus în 1812, după o stăpânire străină de mai bine de o sută de ani, beneficiind de conjunctura creată de căderea regimului autocrat și de condițiile democratice oferite de Revoluția rusă din Februarie 1917, prin organul său legislativ suprem – Sfatul Țării – și-a exercitat dreptul la libertate, votând Declarația de Unire a Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România. Articolul este semnat de istoricul Ion Negrei.

Bibliografia conține 3032 descrieri bibliografice, integrate în următoarele compartimente: I. Contextul intern și extern al reîntregirii naționale românești ; II. Unirea Basarabiei cu România (27 martie/9 aprilie 1918) ; III. Unirea Bucovinei cu Regatul României (15/28 noiembrie 1918) ; IV. Unirea românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș cu Regatul României (18 noiembrie/1 Decembrie 1918) ; V. Recunoașterea internațională a actelor Unirii ; VI. Făuritori ai unității naționale românești ; VII. Iconografia Marii Uniri ; VIII. Anexe documentare.

Compartimentul VI. *Făuritori ai unității naționale românești* este consacrat militanților și personalităților ilustre care au făurit Unirea. În cadrul acestui compartiment au fost create 16 rubrici dedicate marilor personalități din spațiul basarabean, care prin activitățile desfășurate au influențat în mod hotărât Unirea Basarabiei cu România: Alistar Elena, Baltaga Alexandru, Buzdugan Ion, Ciobanu Ștefan, Ciugureanu Daniel, Crihan Anton, Erhan Dionisie, Găină Andrei, Gurie Grosu, Inculeț Ion, Halippa Pantelimon, Holban Ștefan, Pântea Gherman, Pelivan Ion, Stere Constantin, Stroescu Vasile. În aceste rubrici s-a păstrat criteriul alfabetic de aranjare, fiecare rubrică având câte două subrubrici: a). *Din opera* protagonistului și b). *Despre viața și activitatea* protagonistului. În cadrul subrubricilor, la început sunt indicate titlurile de cărți apoi titlurile părților componente (articole) ale documentelor.

Cercetarea bibliografică a început la 5 februarie 2018 și s-a încheiat la 10 septembrie 2018.

Lucrarea este însoțită de **Index de titluri**, **Index de nume** (include toate numele de persoane: autori, redactori, traducători, coordonatori, prefațatori, pictori, fotografi, recenzenți etc., precum și persoane cărora le sunt dedicate lucrările. În acest caz numerele de trimitere la notițele bibliografice se redau în paranteze rotunde care semnifică „despre dânsul”) și **Indexul publicațiilor seriale consultate la depistarea materialului**.

Lucrarea este destinată unui cititor atent, cultivat, răbdător, îndemnat spre lectură de curiozitate și interes pentru cunoașterea trecutului nostru istoric. Va fi de un real folos pentru cercetători, profesori, studenți, elevi, bibliotecari, pentru toți cei care doresc să cunoască istoria adevărată a Moldovei dintre Prut și Nistru și a neamului românesc în ansamblu.

*Maria SARGUN,
autor-alcătuiitor*

BIBLIOGRAFIE

I. CONTEXTUL INTERN ȘI EXTERN AL REÎNTREGIRII NAȚIONALE ROMÂNEȘTI

1. **Agrigoroaiei, Ion.** Opinie publică și stare de spirit în vremea Războiului de Întregire și a Marii Uniri: Iași, 1916-1918 [Text tipărit] / Ion Agrigoroaiei. – Iași : Editura Fundației „AXIS”, 2004. – 303, [40] p. : fot., h. – (Universitaria ; 40).

Texte în lb. rom., engl., germ., fr., rusă.

Conține indice de nume proprii : p. 251-262.

Bibliogr. : în notele de subsol.

ISBN 973-7742-07-9

2. **Boldur, Alexandru.** Unirea : analiza psihologică a evenimentelor : 1918-1928 [Text tipărit] / Alexandru Boldur. – Chișinău : [S. n.], 1928. – 16 p.

3. **Botoran, Constantin.** 1918 – Făurirea României Mari [Text tipărit] / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – 158 p.

Bibliografie : p.155-157.

ISBN 973-95050-1-3

4. **Burlacu, Valentin.** Curs universitar la Istoria contemporană a românilor [Text tipărit] / Valentin Burlacu. – Chișinău : [S. n.], 2016-

ISBN 978-9975-115-88-9

Partea I-a : (1918-1944), Vol. I : (1918-1940). – 2016. – 368 p.

Pe cop.: Istoria contemporană a românilor.

ISBN 978-9975-115-89-6

5. **Calendarul Ligii Culturale pe anul 1920 : Comemorând Marea Unire** [Text tipărit]. – București : Editura „Ligii Culturale”, 1920. – 126 p. : il.

6. **Cartea de aur a Centenarului Marii Uniri** [Text tipărit] / vol. aniversar editat de Bogdan Bucur ; cuvânt-înainte de Bogdan Murgescu. – București : Rao Distribuție, 2017. – LXIII, 752 p. : fot.

Conține bibliogr.

ISBN 978-606-8905-82-2

7. **Cartea neamului** [Text tipărit] : Marea Unire din 1918 : Documente istorice / alcăt.: Arimia V. [et al.]. – București : Globus, 1993. – 288 p.
ISBN 973-49-0046-3

8. **Căzănișteanu, Constantin.** Documente ale Unirii [Text tipărit] : 1600-1918 / Constantin Căzănișteanu [et al.]. – București : Editura Militară, 1984. – 502 p.

9. **Curticăpeanu, V.** Mișcarea culturală românească pentru unirea din 1918 [Text tipărit] / V. Curticăpeanu. – București : Editura Științifică, 1968. – 287 p.

10. **Dascălu, Nicolae.** Unirea din 1918 și minoritățile Naționale din România [Text tipărit] : Extras din Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie „A.D. Xenopol” XX, 1983 / Nicolae Dascălu. – Iași : Editura Academiei Republicii Socialiste Române, 1983. – P. 51-67.
Descriș de pe cop.
Antetitlu : Academia de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România.

11. **Deaconu, L.** Momente din epopeea făuririi statului național unitar român [Text tipărit] / L. Deaconu. – Craiova : Scrisul Românesc, 1988. – 253 p.

12. **Documentele Unirii 1918** [Text tipărit] : România : Marea Unire 1918-2018 / coordonator și argument : Ioan Scurtu ; proiect administrat de Roxana Alexandra Constinescu. – Ediție revizuită și adăugită. – Iași : Tipo Moldova, 2017. – 177 p. : il., fot., tab., h., doc.
Prezenta lucrare s-a tipărit în 100 exemplare numerotate de la 1-100.
Texte : lb. rom., engl., fr.
ISBN 978-606-676-952-5

13. **Dudaș, Vasile.** Voluntarii Marii Uniri [Text tipărit] / Vasile Dudaș. – Timișoara : Augusta, 1996. – 224 p.
ISBN 973-97738-2-6

14. **Dumitrescu, Constantin.** Când ceasul bate mai presus de vreme [Text tipărit] : Pagini memorialistice din anotimpul Marii Uniri și Studiul „Contribuția băncilor ardeleni la renașterea națională a românilor” / Con-

stantin Dumitrescu, Ioan Sima. – Cluj-Napoca : Daco-Press, 1993. – 248 p.
ISBN 973-95712-6-3

15. **Dumitrescu, Constantin.** Clipa și istoria [Text tipărit] : Convorbiri : Liceeni în anotimpul Marii Uniri / Constantin Dumitrescu. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1997. – 130 p.
ISBN 973-30-5201-9

16. **Dumitrescu, Constantin.** Din lunga timpului bătaie [Text tipărit] : Anul 1918 în amintirile unor martori oculari / Constantin Dumitrescu. – Cluj-Napoca : Dacia, 1978. – 277 p.

17. **Făurirea statului național unitar Român** [Text tipărit] : Contribuții documentare bănățene 1914-1919 / coordonator: I. Munteanu. – București : [S. n.], 1983. – 253 p.
Antetitlu : Academia de științe sociale și politice. Direcția generală a arhivelor statului.

18. **Găvănescul, C.** Războiul nostru pentru întregirea neamului : August 1916 – Aprilie 1918 [Text tipărit] / C. Găvănescul. – Iași : Serviciul Geografic și Armatei, 1918. – 168 p.

19. **Găvănescul, Constantin.** Războiul nostru pentru întregirea neamului (1916-1918) / studiu introductiv de Șerban Rădulescu-Zoner ; ed. îngrijită de Anca Andrei-Fanea. – București : Coresi, 1993. – 64 p.
ISBN 973-608-154-0

20. **Giurcă, Ion.** Armata română de la București la Mărășești : 1916-1917 [Text tipărit] / Ion Giură. – București : Editura Militară, 2017. – 304 p. : fot.
Conține bibliogr.
ISBN 978-973-32-1061-0

21. **Harta României mari** [Harta]. – București : [S. n.], [S. a.].

22. **Iliescu, D.** Documente privitoare la războiul pentru întregirea României : Discurs rostit în ședința Senatului de la 13 iunie 1924 [Text tipărit] / D. Iliescu. – București : Imprimeria Statului, 1924. – 154 p.

23. **Istoria României între anii 1918-1944** [Text tipărit] : Culegere de documente / conf. dr. Ioan Scurtu [et al.]. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – 526 p.

24. **Istoria românilor** [Text tipărit] : [în vol.] / coord.: Mircea Petrescu-Dîmboviță, Alexandru Vulpe ; Academia Română. Secția de Științe istorice și arheologie. – București, 2001-2003.

ISBN 973-45-0431-2

Vol. 8: România întregită (1918-1940) / coord.: Ioan Scurtu, Petre Otu. – București : Editura Enciclopedică, 2003. – 856 p., 48 f. il. – ISBN 973-45-0431-2.

25. **Lache, Ștefan**. O istorie a Marii Uniri a românilor [Text tipărit] / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – 228 p. – (Centenarul Marii Uniri ; 1).

Bibliogr.: p. 219-227.

ISBN 978-606-20-0229-9

26. **Livezeanu, Irina**. Cultură și naționalism în România Mare [Text tipărit] : 1918-1930 / Irina Livezeanu ; trad. din engl. de Vlad Russo. – București : Humanitas, 1998. – 391 p.

ISBN 973-28-0865-0

27. **Lupaș, Ioan**. Istoria Unirii românilor [Text tipărit] / Ioan Lupaș. – Ed.a 2-a. – București : Scripta, 1993. – 304 p.

ISBN 973-96070-7-1

28. **Lupescu, Ioan V**. Monumentele Unirii [Text tipărit] / Ioan V. Lupescu. – București : Editura Sport-Turism, 1985. – 226 p.

29. **Marea Unire din 1918 în context european** / Ion Agrigoroaie, Dan Berindei, Ion Ciuperca [et al.] ; coord.: Ioan Scurtu ; Acad. Română. – București : Editura Enciclopedică, 2003. – 447 p.

ISBN 973-45-0456-8

30. **Marinescu, C. Gh**. Epopeea Marii Uniri [Text tipărit] / C. Gh. Marinescu. – Galați : Porto-Franco, 1993. – 424 p.

ISBN 973-557-131-5

31. **Marinescu, Constantin.** Preludiu la aniversarea centenarului Marii Uniri : 1918-2018 [Text tipărit] : „Momente cruciale din lupta românilor pentru independență și unitate națională. Ecouri internaționale” / Constantin Marinescu ; Univ. „Apollonia”, Inst. de Cercetări „Acad. Ioan Haulica”. – Iași : Danaster, 2015. – 308 p.
Bibliogr. în notele de subsol.
ISBN 978-606-8144-15-3
32. **Moraru, Anton.** Anul 1918. Ora astrală a neamului românesc [Text tipărit] / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – 224 p.
ISBN 9975-936-15-6
33. **Mușat, Mircea.** România după Marea Unire [în vol.] / Mircea Mușat, Ion Ardeleanu. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1986.
Vol. 2. Partea 1. 1918-1933 [Text tipărit]. – 1986. – 1171 p.
34. **95 de ani de la Marea Unire** [Text tipărit] : (Culegere de studii) / coord. : Marius Ioan Grec ; Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad. – Arad : „Vasile Goldiș” University Press, 2013. – 312 p. : fot., tab., hărți.
Volum omagial.
Bibliogr. la sf. art.
ISBN 978-973-664-656-0
35. **Neagoe, Stelian.** Marea Unire a românilor în izvoare narative [Text tipărit] / ediție, studiu introd. și note de Stelian Neagoe. – București : Editura Eminescu, 1984. – 787 p.
36. **1918 la Români : Desăvârșirea unității național-statale a popoului român : Documente externe** [Text tipărit] / ed. de doc. întocmit de : Ion Ardeleanu, Vasile Arimia, Ileana Chirtu [et al.] ; col. de coord. : Ion Ardeleanu [et al.] ; au mai tradus și transcris docum.: Eugenia Ciocan [et al.]. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1983.
Antetitlu : Direcția Generală a Arhivelor Statului.
În lb.: rom., engl., fr., hun.
Vol. 1 : 1879-1916. – 1983. – 779 p. : il.
Vol. 2 : 1916-1918. – 1983. – P. 781-1342 : il.
37. *Rec.: Mocanu, Constantin. O remarcabilă operă întrunind mărturii documentare despre Marea Unire din 1918 / Constantin Mocanu // Revista de istorie. – 1988. – Tom 41, nr 11. – P. 1113-1118.*

38. **1918. Sfârșit și început de epocă** [Text tipărit] / coord.: Cornel Grad, Viorel Ciubotă. – Zalău : Lekton, 1998. – 578 p.
Bibliogr.: p. 547-578.
Text paral.: rom., magh., eng.
ISBN 973-98026-6-4
ISBN 973-98386-2-6
39. **Otu, Petre. România în Primul Război Mondial** [Text tipărit] / Petre Otu. – București : Litera, 2017-
Cărți în suprapertă.
[Vol.] 1 : Criza balcanică : 1912-1914 [Text tipărit]. – București : Litera, 2017. – 144 p. : il., fot., h., portr.
Bibliogr.: p. 140-142.
ISBN 978-606-33-2067-5
[Vol.] 2 : Neutralitatea : 1914-1918 [Text tipărit]. – București : Litera, 2017. – 144 p. : il., fot., h., portr.
Bibliogr.: p. 140-143.
ISBN 978-606-33-2068-2
[Vol.] 3 : Beligeranța : 1916-1917 [Text tipărit]. – București : Litera, 2017. – 144 p. : il., fot., h., portr.
Bibliogr.: p. 141-143.
ISBN 978-606-33-2069-9
[Vol.] 4 : Marea Unire : 1918 [Text tipărit]. – București : Litera, 2017. – 144 p. : il., fot., h., portr.
Bibliogr.: p. 141-142.
ISBN 978-606-33-2070-5
40. **Pascu, Ștefan. Răsunetul internațional al luptei românilor pentru unitate națională** [Text tipărit] / Ștefan Pascu, C. Gh. Marinescu. – Cluj-Napoca : Dacia, 1980. – 434 p.
41. **Pascu, Ștefan. Răsunetul internațional al luptei românilor pentru unitate națională** [Text tipărit] / Ștefan Pascu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983. – 432 p.
42. **Pascu, Ștefan. Răsunetul internațional al luptei românilor pentru unitate națională** [Text tipărit] / Ștefan Pascu, C. Gh. Marinescu. – Ed. a 2-a, revăzută și completată. – Iași : Ed. „Samia”, 2009. – 312 p.

43. **Pascu, Ștefan.** The making of the Romanian unitary national state, 1918 [Text tipărit] / Ștefan Pasu. – București : Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1988. – 278 p. : il. – (Bibliotheca Historica Romaniae. Monographs; 24).

Short. version of : Faurirea statului național unitar român.1918.

44. **Pe aici nu se trece!** : Mărturii. Amintiri [Text tipărit] / antol., pref., note și comentarii de Constantin Căzănișteanu și Dorina Rusu. – București : Albatros, 1982. – 284 p.

45. **Platon, Gh.** De la constituirea națiunii la Marea Unire : Studii de istorie modernă [Text tipărit] : [în vol.] / Gh. Platon. – Iași : Editura Universității „Al. I. Cuza”, 1995

ISBN 973-9149-36-7

Vol. 1. – 1996. – 286 p. – (Historica ; 7).

46. **Preda, Dumitru.** În apărarea României Mari [Text tipărit] : Campania armatei române din 1918-1919 / Dumitru Preda, Vasile Alexandrescu, Costică Prodan ; cuvânt înainte de Liviu Maior. – București : Editura Enciclopedică, 1994. – 336 p. : il., h., fig., 12 f. il.

Antetitul: Institutul de istorie și teorie militară. Comisia română de istorie militară.

ISBN 973-45-0094-5

47. **Preduşel, Iulius.** România în Primul Război Mondial [Text tipărit] : [în vol.] / Iulius Preduşel. – Constanța : Next Book, 2013 –

ISBN 978-606-93450-4-7

Vol. 4 : Făurirea României Mari : 1918-1920 [Text tipărit]. –

Constanța, 2015. – 371, 16 p.: il.

Bibliogr.: p. 367-368.

ISBN 978-606-8634-29-6

48. **Radan, Marin.** Frânturi din războiul de întregirea neamului [Text tipărit] : (1916-1918) / Marin Radan. – București : Editura Vasile Cârlova, 1996. – 111 p.

ISBN 973-9233-19-8

49. **Rădulescu-Zoner, Șerban.** Bucureștii în anii Primului Război Mondial. 1914-1918 [Text tipărit] / Șerban Rădulescu-Zoner, Beatrice Ma-

---

rinescu. – București : Albatros, 1993. – 320 p.
ISBN 973-24-0314-4

50. **România – documentele unirii, 1918** [Text tipărit] : Album / Arhivele Statului din România ; aut. text.: Scurtu I. [et al.] ; trad.: Roxana Petcu, Bogdana Savu. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1993. – 176 p. : il.
ISBN 973-95711-8-2

51. **România în anii premergători Marii Uniri : 1916-1917** [Text tipărit] : Proiect – Culegere de studii / coord.: Gheorghe Sbârnă, Ioan Opreș. – București : Editura Muzeului Literaturii Române, 2017. – 460 p.
ISBN 978-974-167-426-1

52. **România Mare** : Documentar istoric [Text tipărit] / realizat de prof. dr. Valeriu Achim. – Baia Mare : Casa de presă și editură „Gutinel”, 1990. – 27 p.
ISBN 973-9083-00-5

53. **România 1918. Marea Unire** [Text tipărit] : album / coord.: Vasile Pușcaș. – Cluj-Napoca : Studia, 1998. – 87 p. : il.
ISBN 973-98837-3-7

54. **Românii din afara granițelor țării** : 90 de ani de la întregirea Regatului României / vol. coord. de Iulian Pruteanu-Isăcescu și Irina Ioniță ; pref. de Iulian Pruteanu-Isăcescu, cu un Preambul de acad. Mihai Cimpoi. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – 141 p.
Antetitul : Despărțământul ASTRA „Mihail Kogălniceanu”.
ISBN 978-973-152-092-6

55. *Rec.: Armașu, Liliana. ...sub semnul Marii Uniri / Liliana Armașu // Destin românesc : ser. nouă. – 2008. – Nr 4 (56). – P. 203-206.*

56. **Rotaru, Jipa. Grănicerii Marii Uniri** : Basarabia și Bucovina [Text tipărit] / Jipa Rotaru, Iulian P. Lică ; cuvânt înainte de Ioan Bălăie ; pref. de Gheorghe Buzatu. – București : Majadahonda, 1998. – 200 p.
ISBN 973-9335-05-5

57. **Sărbătorile Unirii.** [Text tipărit] – București : [S. n.], 1929. – 191 p.

58. **Scurtu, Ioan. Documente privind istoria României între anii 1918-1944** [Text tipărit] / coord.: Scurtu I. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1995. – 732 p.
ISBN 973-30-2756-1

59. **Scurtu, Ioan.** Istoria civilizației românești [Text tipărit] : Perioada interbelică : (1918-1940) / Ioan Scurtu. – Ed. a 2-a. – București : Editura Enciclopedică, 2012. – 374 p. : il.

Antetitul : Biblioteca de Istorie a României.

ISBN 978-973-45-0620-0

60. *Rec.: Enciu, Nicolae // Destin românesc : ser. nouă. – 2010. – Nr 1 (65). – P. 244-246.*

61. **Scurtu, Ioan.** Istoria românilor în secolul XX: (1918-1948) [Text tipărit] / Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu. – București : Paideia, 1999. – 712 p. – (Colecția cărților de referință. Seria „Istorie”).

Bibliogr.: p. 593-663.

ISBN 973-9368-64-6

62. **Stănescu, Eugen.** România mare. Puterea politică [Text tipărit] / Eugen Stănescu, Iulia Stănescu, Gavriil Preda ; cuvânt înainte: Mircea Cosma. – Ploiești : Karta-Graphic, 2010. – 324 p. : tab.

Bibliogr.: p. 315-319.

ISBN 978-973-1959-82-5

63. **75 ani de la Marea Unire. Expoziție Filatelică Națională „75 ani de la Marea Unire”** [Text tipărit] : Alba Iulia, 1 dec. 1993 / F.R.F. București, Asociația Filateliștilor din jud. Alba, Dir. jud. de Poșta Alba. – Alba Iulia : [S. n.], 1993. – 32 p.

64. **Știucă, Sevastian.** Românii în lupta pentru Unire de la 1600 la 1918 [Text tipărit] / colonel (r.) Sevastian Știucă. – Ed. a 2-a, revăzută și adăugită. – Bacău : Rovimed Publishers, 2012. – 472 p. : il.

Bibliogr.: p. 465-470.

ISBN 978-606-583-304-3

65. **Țepelea, Ioan.** 1919 – o campanie pentru liniștea Europei [Text tipărit] / Ioan Țepelea. – Cluj-Napoca : Dacia, 1995. – 278 p. : 6 scheme. – (Col. Istorie recuperată).

ISBN 973-35-0501-3

66. **Țurcanu, Ion.** Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire [Text tipărit] / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – 912 p. : il.

ISBN 978-9975-74-010-4

67. **Țurcanu, Ion.** Istoria românilor [Text tipărit] : (Cu o privire mai largă asupra culturii) / Ion Țurcanu ; ed.: Victor Spinei, Ionel Cândea. – Brăila : Istros, 2007. – 826 p.

Antetitul : Academia Română. Institutul de Arheologie.

Bibliogr.: p. 729-761.

ISBN 978-973-1871-02-8

68. **Unirea din 1918, Act fundamental al istoriei României** [Text tipărit] : [simpozion științific național : Sibiu, 2008] / Unirea din 1918, Act fundamental al istoriei României, simpoz. național (1 ; 2008 ; Sibiu) ; coord.: Vasile Ciobanu, Sorin Radu. – Sibiu : [S. n.], 2008. – 312 p.

Antetitul : Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Facultatea de Istorie și Patrimoniu „Nicolae Lupu”. Consiliul Județean Sibiu.

Primăria Municipiului Mediaș.

ISBN 978-973-7865-98-4

69. **Unitate și continuitate în istoria poporului român** [Text tipărit] / sub red. prof. univ. D. Berciu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste Române, 1968. – 461 p.

70. **Vârstele unirii** [Text tipărit] : De la conștiința etnică la unitatea națională / volum ed. de Dumitru Ivănescu [et al.] ; cu un cuvânt înainte de Alexandru Zub. – Iași : Fundația Academică „A.D. Xenopol”, 2001. – 229 p. – (Biblioteca Fundației Academice „A.D. Xenopol” ; 5).

ISBN 973-8108-02-0

71. **Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei** [Text tipărit] : [în vol.]. – București : Ars Historica, 2018 –

Vol. 1 : Promovarea idealului Unirii Basarabiei, Transilvaniei și Bucovinei : 21 Martie - 15 Decembrie 1917 / articole selectate și editate de: Marius Diaconescu (coord.), Andrei Florin Sora (coord.), Oana Avram [et al.]. – 2018. – 495 p.

Bibliogr.: p. 471-472.

ISBN 978-606-94594-1-6

Vol. 2 : Basarabia pe calea Unirii cu România : 16 Decembrie 1917 – 8 Aprilie 1918 / articole selectate și editate de: Marius Diaconescu (coord.), Andrei Florin Sora (coord.), Oana Avram [et al.]. – 2018. – 575 p.

Bibliogr.: p. 549-550.

ISBN 978-606-94595-2-3

Vol. 3 : Entuziasmul Unirii Basarabiei : 9 Aprilie - 7 Mai 1918 / articole selectate și editate de: Marius Diaconescu (coord.), Andrei Florin Sora (coord.), Oana Avram [et al.]. – 2018. – 527 p.

Bibliogr.: p. 509-510.

ISBN 978-606-94594-3-0

* * *

72. **Adam, Ioan.** Ceasul unu al României Mari: Unirea din 1918 / Ioan Adam // Glasul Națiunii. – 1999. – 24 mar. – P. 1, 5.

73. **Albani, Tiron.** Unirea – Amintiri / Tiron Albani // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 285-292. – (Acta Musei Apulensis).

74. **Anii 1919-2010** // Bibliografia istorică a României. Vol.13 : 2009-2010 : Bibliografie selectivă. – București : Editura Academiei Române ; Cluj-Napoca : Agronaut, 2011. – Cap. V, 1. – P. 211-222. – ISBN 978-973-272-155-1, ISBN 978-973-109-300-0.

75. **Anii 1919-1937** // Bibliografia istorică a României. Vol.13 : 2009-2010 : Bibliografie selectivă. – București : Editura Academiei Române ; Cluj-Napoca : Agronaut, 2011. – Cap. V, 2. – P. 222-225. – ISBN 978-973-272-155-1, ISBN 978-973-109-300-0.

76. **Anul 1918** // Bibliografia istorică a României. Vol.13 : 2009-2010 : Bibliografie selectivă. – București : Editura Academiei Române ; Cluj-Napoca : Agronaut, 2011. – Cap. IV, 4, e. – P. 209-211. – ISBN 978-973-272-155-1, ISBN 978-973-109-300-0.

77. **Apostol, Ion.** Simpozion științific dedicat aniversării a 70 de ani de la făurirea statului național unitar român / Ion Apostol // Revista de istorie. – 1989. – Tom. 42, nr 2. – P. 199-200.

78. **Babel, Antony.** L'union sans conditions // Babel, Antony. La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique / par Antony Babel, docteur en Sociologie, privat-docent a l'Universite de Geneve. – Paris : Librairie Félix Alcan, 1926. – Chap. VII, VI. – P. 271-275.

79. **Bantoș, Alexandru.** Centenarul Marii Uniri: popas retrospectiv și imbold prospectiv / Alexandru Bantoș // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – ISSN 0235-9111.

80. **Bodea, Gheorghe I.** 1 Decembrie 1918 – împlinirea năzuinței și a luptei poporului român. Armata română, factor de garanție și de siguranță a Marii Uniri. Campania din 1919 / Gheorghe I. Bodea, Vasile Tutula // Armata română și Marea Unire : Contribuții la realizarea Unirii și la consolidarea statului național. – Cluj-Napoca : Daco-Press, 1993. – P. 201-235. – ISBN 973-95712-5-5.

81. **Boldișor, Veronica.** Unirea de la 1918 a fost o mare realizare istorică, dar a rămas și o năzuință fierbinte a românilor : 80 de ani de la Marea Unire / Veronica Boldișor // Literatura și arta. – 1998. – 26 noiem. – P. 2.

82. **Botoran, Constantin.** România după Marea Unire din 1918 : Hartă // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București ; Vatra Românească, 1993. – P. 95, [fot.]. – ISBN 973-95050-1-3.

83. **Briciu, Alexandru.** Marea Unire și Biserica / Alexandru Briciu // Basarabia literară. – 2013. – 12 dec. – P. 3.

84. **Buburuz, Petru.** Lumina adevărului: Cuvântul rostit la sărbătorirea a 80 de ani de la Marea Unire / Prot. Petru Buburuz // Luminătorul. – 1998. – Nr 2 (35). – P. 36-39.

85. **Buga, Ion.** Marea Unire – o victorie firească și legitimă : [92 de ani de la Marea Unire din 1 decembrie 1918] / Ion Buga // Literatura și arta. – 2010. – 2 dec. – P. 2. – ISSN 1857-2472.

86. **Buga, Ion.** Marea Unire – realizare plenară a idealului tuturor românilor / Ion Buga // Literatura și arta. – 1998. – 10 dec. – P. 2 ; Buga, Ion. Basarabia română la cumpănă de milenii : (Antologie, 1988-2010) / Ion Buga. – Chișinău : Litera, 2011. – P. 213-217. – ISBN 978-9975-74-220-7.

87. **Buga, Ion.** Marea Unire – realizarea visului tuturor românilor / Ion Buga // Literatura și arta. – 2008. – 20 noiem. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

88. **Buga, Ion.** Primăvara Marii Uniri / Ion Buga // Glasul Națiunii. – 2000. – 15 mar. – P. 8 ; Buga, Ion. Basarabia română la cumpănă de milenii : (Antologie, 1988-2010) / Ion Buga. – Chișinău : Litera, 2011. – P. 253-256. – ISBN 978-9975-74-220-7.

89. **Călinescu, Armand.** Însemnări politice 1916-1918. File din epopeea Marii Uniri / Armand Călinescu // Lumea azi. – 1990. – Nr 28. – P. 22-23, 27.

90. **Cimpoi, Mihai.** Marea Unire ca eveniment coronar al luptei pentru unitate / Mihai Cimpoi // Românii din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 9-10. – ISBN 978-973-152-092-6.

91. **Ciobanu, Nicolae.** Biruințele de la Mărăști, Mărășești și Oituz, un pas spre Marea Unire / Nicolae Ciobanu // Armata română și Marea Unire : Contribuții la realizarea Unirii și la consolidarea statului național. – Cluj-Napoca : Daco-Press, 1993. – P. 133-155. – ISBN 973-95712-5-5.

92. **Cloșcă, Constantin.** Făurirea Statului național unitar (1918) – moment de referință în afirmarea culturii și civilizației românești // Cloșcă, Constantin. Istoria culturii și civilizației românești / Constantin Cloșcă. – Iași, 1994. – Cap. IX. – P. 158-179.

93. **Cloșcă, Constantin.** Unirea tuturor provinciilor românești. Desăvârșirea statului național unitar // Cloșcă, Constantin. Istoria culturii și civilizației românești / Constantin Cloșcă. – Iași, 1994. – P. 174-179.

94. **Codreanu, Theodor.** Iorga și Marea Unire / Theodor Codreanu // Limba română. – 2018. – Nr 3/4. – ISSN 0235-9111.

95. **Condiescu, N. M.** Iași, 1918. La Marele Cartier General – Unirea românilor / N. M. Condiescu // Magazin istoric. – 1995. – Nr 12. – P. 3-9.

96. **Constantinescu, N. N.** Marea Unire în retrospectiva dezvoltării economice a românilor : [luare de cuvânt la sesiunea științifică aniversară a Academiei Române „România: 1918-1993”, 29 noiem. 1993] / N. N. Constantinescu // Academica. – 1993. – Decembrie (Nr 38). – P. 11, 12.

97. **Constantiniu, Fl.** Sprijinul și lupta românilor din străinătate pentru cauza unității românești (1914-1918) / Fl. Constantiniu, Ion Stanciu // Revista de istorie. – 1976. – Tom 29, nr 12. – P. 1873-1888.

98. **Constantiniu, Florin.** „România Mare” // Constantiniu, Florin. O istorie sinceră a poporului român / Florin Constantiniu. – Ed. a 3-a revăzută și adăugită. – București : Univers Enciclopedic, 2002. – Cap. 5. – P. 255-288. – ISBN 973-8240-67-0.

99. **Crețu, Gh.** Contribuția Armatei Române la realizarea Marii Uniri de la 1918 (6) / Gh. Crețu // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1997. – 10 ian. – P. 9.

100. **Cristescu, Octavian.** Marea Unire din 1918 și importanța sa // Istoria românilor : Epoca modernă și contemporană : Manual pentru clasa a VIII-a / Octavian Cristescu, Vasile Păsăilă, Bogdan Teodorescu [et al.]. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1997. – 208 p. – ISBN 973-30-3324-3.

101. **Cupșa, I.** Armata română în lupta pentru libertate, independență și unitate politică / colonel I. Cupșa // Unitate și continuitate în istoria poporului. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste Române, 1968. – P. 359-380.

102. **Curticăpeanu, I.** Oglindirea procesului de unitate național-politică a românilor în istoriografia modernă / I. Curticăpeanu // Unitate și continuitate în istoria poporului român. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste Române, 1968. – P. 381-394.

103. **Decretele-legi de consfințire a Marii Uniri** // România mare : Documentar istoric / realizat de prof. dr. Valeriu Achim. – Baia Mare : Casa de presă și editură „Gutinel”, 1990. – P. 19.

104. **Desăvârșirea procesului de constituire a statului unitar român** // Istoria românilor : Epoca modernă : Manual pentru clasa a 11-a / Nicolae Chicuș, Nicolae Ciubotaru, Gheorghe Gonța [et al.]. – Chișinău : Asociația Istoricilor din Republica Moldova, 2006. – Cap. IV, Tema 38. – P. 156-159. – ISBN 978-9975-100-17-5.

105. **Dragnev, Demir.** Consolidarea Statului modern român. Marea Unire // Dragnev, Demir. Istoria românilor : Epoca modernă (a doua jumătate a secolului al XVIII-lea - 1918) / Demir Dragnev, Ion Varta. – Chișinău : CIVITAS, 2000. – P. 145-208. – ISBN 9975-936-66-00-04.

106. **Documentele întregirii Regatului României** // Români din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 125-140. – ISBN 978-973-152-092-6.

107. **Dumitrașcu, Gh.** Capitala României întregite / Gh. Dumitrașcu, Șt. Lascu // Magazin istoric. – 1983. – Nr 12. – P. 51-56.

108. **Emilciuc, Andrei.** Romania's Entry in the First World War As Seen in the Russian Military Press / Andrei Emilciuc // Transylvanian Review. – 2018. – No. 2. – P. 3-15. – ISSN 1221-1249.

109. **Enciu, Nicolae.** Partidul Comunist Român și „problema națională” în România Mare / Nicolae Enciu // Caiete de istorie. – 2002. – Nr 4. – P. 1-7.

110. **Enciu, Nicolae.** Marea Unire din 1918: o strălucită victorie a geografiei asupra istoriei nedrepte / Nicolae Enciu // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – ISSN 0225-9111.

111. **Făurirea statului național unitar român** // Bibliografia istorică a României. Vol. 6 : 1979-1984. – București : Editura Acad. R.S.R., 1970. – Cap. V, 7. – P. 264-270.

112. **Făurirea statului național unitar român** // Bibliografia istorică a României. Vol. 7 : 1984-1989. – București : Editura Academiei Române, 1990. – Cap. V, 8. – P. 267-275. – ISBN 973-27-0204-4.

113. **Făurirea statului național unitar român** // Istoria românilor : Epoca modernă. Partea a 2-a : (1850-1918) : Manual pentru clasa a 8-a / Nicolae Chicuș, Eugenia Danu, Demir Dragnev [et al.]. – Chișinău : Prut Internațional, 2005. – Cap. III. – P. 62-84. – ISBN 9975-69-805-0.

114. **Făurirea statului național unitar român – 1918** // Bibliografia istorică a României. Vol. 8 : 1989-1994. – București : Editura Academiei Române, 1996. – Cap. V, 7. – P. 192-198. – ISBN 973-27-0559-0 ; ISBN 973-27-0203-6.

115. **Făurirea statului național unitar român – 1918** // Bibliografia istorică a României. Vol. 9 : 1994-1999 : Bibliografie selectivă. – Cluj-Napoca, 2000. – Cap. V, 7. – P. 289-295. – ISBN 973-595-061-8.

116. **Făurirea statului național unitar român – 1918** // Bibliografia istorică a României. Vol. 10 : 1999-2004. – Cluj-Napoca, 2000. – București : Editura Academiei Române, 2005. – Cap. V, 7. – P. 455-461. – ISBN 973-27-1193-0.

117. **Filipescu, N.** Pentru România Mare / N. Filipescu // Magazin istoric. – 1993. – Nr 11. – P. 2.

118. **Filitti, Georgeta P.** 1 Decembrie 1918 / Georgeta P. Filitti // Curierul Național. – 1992. – 1 dec. (Nr 528). – P. 1, 3.

119. **Georgescu, Titu.** Academia și Universitatea în slujba înfăptuirii unității național-statale a românilor : [65 de ani de la făurirea statului național unitar român] / Titu Georgescu // Revista de istorie. – 1983. – Tom. 36, nr 12. – P. 1167-1188.

120. **Gheorghe, Cristache.** Unirea cea Mare și cărturarul Nicolae Iorga (1) / Cristache Gheorghe // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1997. – 12 dec. – P. 8.

121. **Gheorghe, Cristache.** Unirea cea Mare și cărturarul Nicolae Iorga (2) / Cristache Gheorghe // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1997. – 12 dec. – P. 7.

122. **Giurescu, Constantin C.** România și Primul Război Mondial. Știri noi din arhivele Vienei / Constantin C. Giurescu // Unitate și continuitate în istoria poporului român. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste Române, 1968. – P. 345-357.

123. **Grosu, Vasile.** Calea anevoioasă spre întregire (80 de ani de la crearea României Mari) / Vasile Grosu // Destin românesc. – 1999. – Nr 2. – P. 8-18. – ISSN 1221-6984.

124. **Hulea, Eugen.** Documentele Unirii / Eugen Hulea // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 3-314. – (Acta Musei Apulensis).

125. **Hulea, Eugen.** Evocare. Unirea în perspectiva semicentenarului / Eugen Hulea // *Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2.* – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 11-22. – (Acta Musei Apulensis).

126. **Hurezeanu, Damian.** Receptarea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie în mișcarea muncitorească din România (1917-1921) / Damian Hurezeanu // *Revista de istorie.* – 1987. – Tom. 40, nr 10. – P. 1017-1026.

127. **Iacob, Gh.** Modernizarea României, premisa desăvârșirii unității național-statale. Aspecte economice / Gh. Iacob // *Vârstele unirii : de la conștiința etnică la unitatea națională.* – Iași : Fundația Academică „A.D. Xenopol”, 2001. – P. 194-204. – (Biblioteca Fundației Academice „A.D. Xenopol” ; 5). – ISBN 973-8108-02-0.

128. **Ioniță, Gheorghe I.** România socialistă la cea de-a 60-a aniversare a Marii Uniri din 1918 / Gheorghe I. Ioniță // *Revista de istorie.* – 1978. – Tom 31, nr 11. – P. 1923-1939.

129. **Ivănescu, Dumitru.** Marea Unire / Dumitru Ivănescu // *Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice.* – 1992. – Nr 1. – P. 29-33. – ISSN 0868-7730.

130. **Lache, Ștefan.** Adunarea Națională de la Alba Iulia, 1 Decembrie 1918 // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 171-177. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

131. **Lache, Ștefan.** Înfăptuirea Marii Uniri a românilor // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – Cap. IV. – P. 143-181. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

132. **Lache, Ștefan.** Semnificații istorice ale înfăptuirii Marii Uniri a românilor // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 178-180. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

133. **Legile pentru ratificarea Unirii (29 decembrie 1919)** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 28-30.

134. **Liu, Nicolae.** Lupta pentru Marea Unire din 1918 reflectată în activitatea și corespondența lui Nicolae Iorga / Nicolae Liu // Revista de istorie. – 1983. – Tom 36, nr 11. – P. 1104-1119.

135. **Lucian Blaga și Marea Unire** // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1993. – 3 dec. – P. 1, 10.

136. **Lupaș, Ioan.** Temeiurile Unirii românilor // Lupaș, Ioan. Istoria Unirii românilor / Ioan Lupaș. – Ed. a 2-a. – București : Scripta, 1993. – Partea I. – P.13-42. – ISBN 973-96070-7-1.

137. **Manea, Mihai.** Desăvârșirea unității naționale a statului român // Manea, Mihai. Istoria românilor : De la 1821 până în 1989 : Manual pentru cl. a 12-a / Mihai Manea, Bogdan Teodorescu. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1997. – P. 223-286. – ISBN 973-30-5794-0.

138. **Marea Unire din 1918 în istoria poporului român** : [65 de ani de la făurirea statului național unitar român] // Revista de istorie. – 1983. – Tom 36, nr 11. – P. 1061-1068.

139. **Marinescu, C. Gh.** Marea Unire din anul 1918 în conștiința românilor // Marinescu, C. Gh. Epopeea Marii Uniri / C. Gh. Marinescu. – Galați : Porto-Franco, 1993. – P. 349-356. – ISBN 973-557-131-5.

140. **Marinescu, C. Gh.** Procesul înfăptuirii Marii Uniri în anul 1918 // Marinescu, C. Gh. Epopeea Marii Uniri / C. Gh. Marinescu. – Galați : Porto-Franco, 1993. – Cap. VI. – P. 287-377. – ISBN 973-557-131-5.

141. **Meurs, Wilhelmus Petrus van.** Statutul României Mari // Meurs, Wilhelmus Petrus van. Chestiunea Basarabiei în istoriografia comunistă / Wilhelmus Petrus van Meurs ; trad.: Ion Stanciu. – Chișinău : ARC, 1996. – P. 93-106. – ISBN 9975-61-005-6.

142. **Moldovan, Silviu B.** România Mare: iluzia „situației ireversibile” / Silviu B. Moldovan // Dosarele istoriei. – 2003. – Nr 11. – P. 52-55.

143. **Moraru, Anton.** Marea Unire din 1918 și consecințele ei / Anton Moraru // *Literatura și arta.* – 2009. – 26 noiem. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

144. **Moraru, Anton.** Ratificarea actelor Unirii / Anton Moraru, Ion Negrei // *Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei.* – Chișinău : CIVITAS, 1998. – Cap. VI. – P. 146-161. – ISBN 9975-936-15-6.

145. **Moraru, Anton.** România și Basarabia în anii războiului pentru întregirea națională // *Moraru, Anton. Istoria românilor : Basarabia și Transnistria (1812-1993) / Anton Moraru.* – Chișinău : AIVA, 1995. – Cap. III. – P. 100-136. – ISBN 5-86892-024-4.

146. **Munteanu, Cristinel.** O manifestare științifică dedicată Unirii de la 1918 : [despre manifestarea științifică intitulată „Aspecte esențiale ale Unirii de la 1918”, organizată de Universitatea „Danubius” din Galați și Centrul de Studii și Cercetări Danubiene] / Cristinel Munteanu // *Limba română.* – 2018. – Nr 5/6. – P. 133-137.

147. **Mureșan, Maria.** Marea Unire și dezvoltarea economiei românești / Maria Mureșan, Dumitru Mureșan // *Destin românesc.* – 1998. – Nr 2. – P. 23-30. – ISSN 1221-6884.

148. **Mușat, M.** Trepte spre Marea Unire de la 1918: I. Basarabia ; II. Bucovina / M. Mușat // *Tineretul Moldovei.* – 1990. – 1, 9 dec.

149. **Mușat, Mircea.** Consolidarea statului național român unitar. 1919-1923 // *Mușat, Mircea. România după Marea Unire. Vol. 2. Partea 1. 1918-1933 / Mircea Mușat, Ion Ardeleanu.* – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1986. – Cap. I. – P. 1-348.

150. **Mușat, Mircea.** România – Patria tuturor românilor : [despre Marea Unire] / Mircea Mușat, Ion Ardeleanu // *De la Statul Geto-Dac la Statul Român Unitar / Mircea Mușat, Ion Ardeleanu.* – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1983. – P. 554-657.

151. **Negrei, Ion.** Omagiu generației Unirii / Ion Negrei // *Limba română.* – 2017. – Nr 1. – P. 22-32. – ISSN 0235-9111.

152. **Niculae, Vasile.** 14 mai 1919. Academia Română omagiază Marea Unire / dr. Vasile Niculae // Magazin istoric : ser. nouă. – 1991. – Nr 12. – P. 9-12.

153. **Nistor, Ion I.** Însemnătatea Unirii / Ion I. Nistor // Magazin istoric. – 1994. – Nr 1. – P. 2.

154. **Noul Cadru de dezvoltare a României după Marea Unire Națională din 1918** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 25-88.

155. **Nucă, Sergiu.** Unirea cea mare / Sergiu Nucă // Literatura și arta. – 2006. – 7 dec. – P. 7. – ISSN 1857-3835.

156. **1918** // Istoria României în date. – București : Editura Enciclopedică Română, 1971. – P. 307-313.

157. **1918: Marea Unire a românilor** // Grai și suflet. – 1993. – 17-18 noiem. – P. 2.

158. **Onișoru, Gheorghe.** Rusia, România și Basarabia între Revoluția din februarie și cea din octombrie 1917 / Gheorghe Onișoru // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 4. – P. 10-15. – ISSN 1857-2022.

159. **Otu, Petre.** Acțiunile armatei române în Basarabia și Bucovina în sprijinul Marii Uniri / Petre Otu, Ion Giurcă // Armata română și Marea Unire : Contribuții la realizarea Unirii și la consolidarea statului național. – Cluj-Napoca : Daco-Press, 1993. – P. 156-187.

160. **Palade, Gheorghe.** Statul național unitar român în perioada interbelică (1918-1939) // Palade, Gheorghe. Istoria românilor : Epoca contemporană : Manual pentru cl. a 9-a / Gheorghe Palade, Igor Șarov. – Chișinău : Reclama, 2002. – Cap. I. – P. 5-36. – ISBN 9975-932-25-8 ; ISBN 9975-940-45-5.

161. **Paraschiv, Constantin.** Parlamentul român și pregătirea Marii Uniri / Constantin Paraschiv // Revista de istorie. – 1987. – Tom. 40, nr 1. – P. 38-50.

162. **Pascu, Ștefan.** Premisele unității politice a românilor / Ștefan Pascu // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 41-60. – (Acta Musei Apulensis).

163. **Patca, Iulian.** Gândirea militară românească după Marea Unire / Iulian Patca // Armata română și Marea Unire : Contribuții la realizarea Unirii și la consolidarea statului național. – Cluj-Napoca : Daco-Press, 1993. – P. 248-256.

164. **Păcurariu, M.** Preoți militari și Marea Unire din 1918 / M. Păcurariu // Totuși, iubirea. – 1993. – 2-9 dec. (nr 46). – P. 14.

165. **Plămădeală, Antonie.** 90 de ani de la făurirea statului unitar român ; Unirea din 1918 – împlinire și speranță / Antonie Plămădeală // Literatura și arta. – 2008. – 27 noiem. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

166. **Pop, Ioan-Aurel.** Reflecții polemice despre anul 1918 în istoria românilor / acad. Ioan-Aurel Pop // Magazin istoric : ser. nouă. – 2015. – Nr 11. – P. 5-11 ; Nr 12. – P. 5-10. – ISSN 0541-88IX.

167. **Preda, Dumitru.** Locul și rolul comunității poloneze din societatea românească în relațiile dintre România și Polonia. 1918-1939 : [despre acțiunile comunității poloneze în actul Unirii Basarabiei și Bucovinei cu România] / Dumitru Preda, Florin Anghel // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2001. – Nr 3/4. – P. 90-92. – ISSN 0868-7730.

168. **Preliminariile Unirii** // România – documentele unirii, 1918 : Album / Arhivele Statului din România. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1993. – P. 14-71. – ISBN 973-95711-8-2.

169. **Puia, Ilie.** Relațiile economice externe ale României în primul deceniu după Marea Unire / Ilie Puia // Revista de istorie. – 1978. – Tom 31, nr 11. – P. 2029-2044.

170. **Purici, S.** Actul Unirii, eveniment remarcabil din istoria neamului nostru / S. Purici // Glasul Națiunii. – 1990. – 29 noiem. – P. 1, 4.

171. **Pușcaș, Vasile.** Procesul de modernizare în România interbelică / Vasile Pușcaș // Revista de istorie. – 1989. – Tom. 42, nr 4. – P. 335-348.

172. **Răcilă, Emil.** Organizarea militaro-administrativă a teritoriului românesc vremelnic ocupat (1916-1918) / Emil Răcilă // Revista de istorie. – 1978. – Tom 31, nr 10. – P. 1839-1847.

173. **România între anii 1918-1938** // Bibliografia istorică a României. Vol. 8 : 1989-1994. – București : Editura Academiei Române, 1996. – Cap. VI, 2. – P. 203-207. – ISBN 973-27-0559-0 ; ISBN 973-27-0203-6.

174. **România între anii 1918-1938** // Bibliografia istorică a României. Vol. 9 : 1994-1999 : Bibliografie selectivă. – Cluj-Napoca, 2000. – Cap. VI, 2. – P. 307-314. – ISBN 973-595-061-8.

175. **România între anii 1918-1938** // Bibliografia istorică a României. Vol. 10 : 1999-2004. – Cluj-Napoca, 2000. – București : Editura Academiei Române, 2005. – Cap. VI, 2. – P. 491-505. – ISBN 973-27-1193-0.

176. **România între 1 Decembrie 1918 – 23 august 1944** // Bibliografia istorică a României. Vol. 4 : 1969-1974. – București : Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1975. – Cap. VI, 2. – P. 261-298.

177. **România între 1 Decembrie 1918 – 23 august 1944** // Bibliografia istorică a României. Vol. 5 : 1974-1979. – București : Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1980. – Cap. VI, 2. – P. 2-276.

178. **România între 1 Decembrie 1918 – 23 august 1944** // Bibliografia istorică a României. Vol. 6 : 1979-1984. – București : Editura Acad. R.S.R., 1970. – Cap. VI, 2. – P. 272-296.

179. **România între 1 Decembrie 1918 – 23 august 1944** // Bibliografia istorică a României. Vol. 7 : 1984-1989. – București : Editura Academiei Române, 1990. – Cap. VI, 2. – P. 292-309. – ISBN 973-27-0204-4.

180. **România Mare** // Cartea de aur a Centenarului Marii Uniri. – București : Rao Distribuție, 2017. – Cap. VI. – P. 457-599. – ISBN 978-606-8905-82-2.

181. **România – Stat național, unitar și independent** // România – documentele unirii, 1918 : Album / Arhivele Statului din România. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1993. – P. 158-175. – ISBN 973-95711-8-2.

182. **Romînașu, Radu.** Reuniunea culturală „Cele Trei Crișuri,, din Oradea și granița culturală a României întregite / Radu Romînașu // Frontierele spațiului românesc în context european. – Chișinău : Cartdidact, 2008. – P. 283-293. – ISBN 978-973-759-559-1 ; ISSN 978-9975-940-70-2.

183. **Rosetti, Radu R.** Din zilele Marii Uniri / Radu R. Rosetti // Magazin istoric. – 1993. – Nr 11. – P. 3-6.

184. **Rosetti, Radu R.** Din zilele Marii Uniri (II) / Radu R. // Magazin istoric. – 1993. – Nr 12. – P. 26-31.

185. **Rosetti, Radu R.** Din zilele Marii Uniri (III) / Radu R. Rosetti // Magazin istoric. – 1994. – Nr 1. – P. 3-6.

186. **Rotaru, Jipa.** Marea Unire din 1918 și salvagardarea ei prin lupta armată // Rotaru, Jipa. Grănicerii Marii Uniri : Basarabia și Bucovina / Jipa Rotaru, Iulian P. Lică. – București : Majadahonda, 1998. – P. 26-29. – ISBN 973-9335-05-5.

187. **Rotaru, Jipa.** Trupele de grăniceri în Basarabia și Bucovina // Rotaru, Jipa. Grănicerii Marii Uniri : Basarabia și Bucovina / Jipa Rotaru, Iulian P. Lică. – București : Majadahonda, 1998. – P. 29-37. – ISBN 973-9335-05-5.

188. **Sabou, Mihaela.** Documente referitoare la Marea Unire de la 1918 păstrate în fondurile parohiale / Mihaela Sabou // Acta Mvsei Porolissensis. – 2008. – Vol. 30. – P. 459-464. – ISSN 1016-2801.

189. **Scurtu, Ioan.** Integrarea provinciilor românești unite în 1918, în cadrul statului național român / Ioan Scurtu // 1918. Sfârșit și început de epocă. – Zalău : Lekton, 1998. – P. 47-74. – ISBN 973-98026-6-4 ; ISBN 973-98386-2-6.

190. **Scurtu, Ioan.** Mentalul colectiv al românilor după 1918 // Scurtu, Ioan. Istoria românilor în secolul XX : (1918-1948) / Ioan Scurtu,

---

Gheorghe Buzatu. – București : Paideia, 1999. – P.17-34. – (Colecția cărților de referință. Seria „Istorii”). – ISBN 973-9368-64-6.

191. **Scurtu, Ioan.** Minorități și majorități : [minoritățile și actele de Unire] // Scurtu, Ioan. Istoria românilor în secolul XX : (1918-1948) / Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu. – București : Paideia, 1999. – P. 35-52. – (Colecția cărților de referință. Seria „Istorii”). – ISBN 973-9368-64-6.

192. **Scurtu, Ioan.** Viața politică din România după Marea Unire (1918-1923) / Ioan Scurtu // Dosarele istoriei. – 2003. – Nr 11. – P. 14-33. – ISSN 1224-4287 ; Scurtu, Ioan. Istoria românilor în secolul XX : (1918-1948) / Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu. – București : Paideia, 1999. – P. 113-143. – (Colecția cărților de referință. Seria „Istorii”). – ISBN 973-9368-64-6.

193. **Semnificația istorică a Unirii reliefată de personalități ale vieții noastre politice și culturale** // România mare : Documentar istoric. – Baia Mare : Casa de presă și editură „Gutinel”, 1990. – P. 24-26.

194. **Speranția, Th.D.** Unirea și unitatea națională / Th.D. Speranția // Revista societății „Tinerimea Română”. – 1926. – An. 7, nr 5. – P. 98-99.

195. **Stamate, Grigore.** Generalul Prezan și începuturile Marii Uniri / Grigore Stamate, Mihai Hodoroștea // Stamate, Grigore. Bătăliile mareșalului Prezan: între autoritate și modestie / Grigore Stamate, Mihai Hodoroștea. – București : Axioma Print, 2016. – Cap. XIV. – P. 365-385. – ISBN 978-606-8206-12-7.

196. **Stan, Constantin I.** Din primul Parlament al României Mari [1918] / Constantin I. Stan // Glasul Națiunii. – 2007. – 29 mar. – P. 1, 3.

197. **Stan, Constantin I.** România și regimul bolșevic din Rusia (1917-1920) / Constantin I. Stan, Alexandru Gaiță // Destin românesc. – 1999. – Nr 2. – P. 81-106. – ISSN 1221-6984.

198. **Stanciu, Ion.** Colocviul româno-american de istorie cu tema „60 de ani de la formarea statului național unitar român” / Ion Stanciu // Revista de istorie. – 1978. – Tom 31, nr 11. – P. 2107-2110.

199. **Stratulat, M.** 1918 – anul întregirii ființei noastre naționale / M. Stratulat // Glasul Națiunii. – 1991. – 31 ian. – P. 8.

200. **Surdu, A.** Semnificația Marii Uniri în gândirea filosofică românească : [luare de cuvânt la sesiunea științifică aniversară a Academiei Române „România: 1918-1993”, de la 29 noiem. 1993)] / A. Surdu // Academica. – 1993. – Decembrie (Nr. 38). – P. 12, 13.

201. **Șandru, Dumitru.** Unificarea mișcării cooperatiste după realizarea unității naționale a României / Dumitru Șandru // Vârstele unirii : de la conștiința etnică la unitatea națională. – Iași : Fundația Academică „A.D. Xenopol”, 2001. – P. 221-229. – (Biblioteca Fundației Academice „A.D. Xenopol” ; 5). – ISBN 973-8108-02-0.

202. **Ștefănescu, Ștefan.** Anul 1918 – triumful ideii de unitate a românilor / Ștefan Ștefănescu // Literatura și arta. – 1994. – 7 apr. – P. 1, 4-5.

203. **Ștefănescu, Ștefan.** 1 decembrie 1918. Întregire națională și spirit european / Ștefan Ștefănescu // Dosarele istoriei. – 2003. – Nr 11. – P. 11-13.

204. **Țurcanu, Ion.** Condiția fundamentală: democratizarea „Noului Stat Român” // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 855-860. – ISBN 978-9975-74-010-4.

205. **Țurcanu, Ion.** Inițiativele Unirii // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 835-836. – ISBN 978-9975-74-010-4.

206. **Țurcanu, Ion.** Marea Unire : apreciere și destin / Ion Țurcanu // Români din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 113-114. – ISBN 978-973-152-092-6.

207. **Țurcanu, Ion.** Marile realizări ale spiritualității românești în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea // Țurcanu, Ion. Istoria românilor : (Cu o privire mai largă asupra culturii) / Ion Țurcanu. – Brăila : Istros, 2007. – Cap. XXI. – P. 381-414. – ISBN 978-973-1871-02-8.

208. **Țurcanu, Ion.** Pregătirea Unirii // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 850-852. – ISBN 978-9975-74-010-4.

209. **Țurcanu, Ion.** România Mare (1918-1940) // Țurcanu, Ion. Istoria românilor : (Cu o privire mai largă asupra culturii) / Ion Țurcanu. – Brăila : Istros, 2007. – Cap. XXIII. – P. 443-508. – ISBN 978-973-1871-02-8.

210. **Țurcanu, Ion.** Românii în anii Primului Război Mondial // Țurcanu, Ion. Istoria românilor : (Cu o privire mai largă asupra culturii) / Ion Țurcanu. – Brăila : Istros, 2007. – Cap. XXII. – P. 415-442. – ISBN 978-973-1871-02-8.

211. **Țurcanu, Ion.** Spațiul românesc de la 1878 și până la 1914 // Țurcanu, Ion. Istoria românilor : (Cu o privire mai largă asupra culturii) / Ion Țurcanu. – Brăila : Istros, 2007. – Cap. XX. – P. 343-380. – ISBN 978-973-1871-02-8.

212. **Țurcanu, Ion.** Un fenomen mai mare decât o surpriză : realizarea unității naționale. a) Unirea a început în Basarabia ; b) Unirea Bucovinei ; c) Unirea Transilvaniei // Țurcanu, Ion. Istoria românilor : (Cu o privire mai largă asupra culturii) / Ion Țurcanu. – Brăila : Istros, 2007. – Cap. XXII. 2. – P. 420-435. – ISBN 978-973-1871-02-8.

213. **Țurcanu, Ion.** Viața economică, politică și socială a României // Țurcanu, Ion. Istoria românilor : (Cu o privire mai largă asupra culturii) / Ion Țurcanu. – Brăila : Istros, 2007. – Cap. XX. 1. – P. 343-357. – ISBN 978-973-1871-02-8.

214. **Unc, Gh.** Națiunea română într-un singur stat / Gh. Unc // Magazin istoric. – 1988. – Nr 12. – P. 11-14, 33.

215. **Unirea românilor din Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș cu România** // Istoria românilor : Epoca modernă. Partea a 2-a : (1850-1918) : Manual pentru clasa a 8-a / Nicolae Chicuș, Eugenia Danu, Demir Dragnev [et al.]. – Chișinău : Prut Internațional, 2005. – Cap. III, Tema 18. – P. 74-78. – ISBN 9975-69-805-0.

216. **Varta, Ion.** Desăvârșirea constituirii Statului unitar român (începutul sec. XX) // Varta, Ion. Istoria românilor : Epoca modernă : Manual pen-

tru cl. a 11-a de liceu / Ion Varta, Demir Dragnev. – Chișinău : CIVITAS, 2002. – Cap. XII. – P. 186-197. – ISBN 9975-936-95-4.

217. **Varta, Ion.** Făurirea statului național unitar român / Ion Varta, Igor Șarov // Istorie. Epoca modernă : Istoria Românilor, Istoria Universală : Manual pentru clasa a 8-a / Ion Varta, Igor Șarov, Igor Ojog [et al.]. – Chișinău : Cartdidact, 2009. – Cap. III. – P. 63-88. – ISBN 978-9975-4001-7-6.

218. **Varta, Ion.** Unirea Bucovinei și Transilvaniei cu România / Ion Varta, Igor Șarov // Istorie. Epoca modernă : Istoria Românilor, Istoria Universală : Manual pentru clasa a 8-a / Ion Varta, Igor Șarov, Igor Ojog [et al.]. – Chișinău : Cartdidact, 2009. – Cap. III, § 17. – P. 82-86. – ISBN 978-9975-4001-7-6.

219. **Vetișanu, V.** Unirea ca datină a vieții românești : Din aceste strămoșii vine Unirea / V. Vetșanu // Basarabia. – 1992. – Nr 7. – P. 201-203.

220. **Vîrgolici, T.** Scriitorii și Marea Unire / T. Vîrgolici // Literatorul. – 1993. – 26 noiem.-3 dec. (Nr 47). – P. 11 ; Glasul Națiunii. – 1994. – Iunie (Nr 25). – P. 7.

221. ***Vlădescu-Răcoasa, Gh.** Unirea ca factor moral / Gh. Vlădescu-Răcoasa // Revista societății „Tinerimea Română”. – 1926. – An. 7, nr 5. – P. 109-113 ; Moldova dela Nistru : revistă ilustrată scrisă pe înțelesul poporului. – 1926. – An. VII, nr 5. – P. 109-113.

222. **Voluntarii unității** // Magazin istoric. – 1968. – Nr 10. – P. 40-46. – Conține: „Ne punem în cumpănă tot ce avem” / Ion Mamina ; Batalioanele „Horea”, „Cloșca” și „Crișan” în Italia / Petre Ugliș Delapeca, G. Dimitriu-Serea ; Izvorât din aspirațiile seculare ale compatrioților / Ion Borcan ; Dincolo de ocean / Fl. Tănăsescu ; Drepturile noastre sunt clare! / I. Butnaru ; Octombrie 1918, la Praga / dr. Fl. Dragnea ; „Vom purta tricolorul nostru...” / N. Bîrdeanu.

223. **Xianggan, Lu.** Similitudini și legături firești : 1918. Marea Unire – ecouri chineze / Lu Xianggan ; în românește de Tatiana Isticioaia // Magazin istoric. – 1996. – Nr 12. – P. 9-10.

---

*În informația din publicațiile de până la 1940 s-a păstrat caracterul original al scrisului.

224. **Zub, Alexandru.** Un eveniment cardinal : 80 de ani de la Marea Unire / Alexandru Zub // Memoria : revista gândirii arestate. – 1998. – Decembrie (Nr 25). – P. 6-7. – ISSN 1220-6369.

* * *

225. **Агригороаеи, I.** История румын : Новейшая эпоха / I. Агригороаеи. – Кишинев ; Яшь, 1992. – 127 с. : il.

226. **История Румынии** [Text tipărit] : 1918-1970 [Т. 2] / ред. кол.: Н.И. Лебедев [et al.] ; АН СССР. Ин-т славяноведения и балканистики. – Москва : Наука и техника, 1971. – 742 с.: il.

Bibliogr.: p. 728-731.

* * *

227. **Бадулеску, Ал.** „Великая Румыния” – ее классовые силы, ее правительство, ее парламент / Ал. Бадулеску // Красная Бессарабия. – 1926. – Nr 3/4. – С. 13-18.

228. **Мадиевский, С. А.** Из истории общественно-политической жизни Румынии: личностные и межличностные факторы политического успеха в 1866-1918 гг. / С. А. Мадиевский // Revista de istorie a Moldovei. – 1991. – Nr 4 (8). – P. 12-26 ; 1992. – Nr 2 (10). – P. 33-48.

229. **Михайлеску, М.** Операции оккупационных войск в изображении румынских военных историков / М. Михайлеску // Красная Бессарабия. – 1935. – Nr 1 (91). – С. 5-6. – [Из статьи капитана М. Михайлеску в румынском военном журнале „Revista infanteriei”].

230. **Покивайлова, Т. А.** Российско-румынские отношения в годы Первой Мировой Войны и проблема взаиморасчётов / Т. А. Покивайлова // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 1. – P. 105-121. – ISSN 1857-2022.

231. **Савченко, Виктор.** Сфатул Цэрий, Центральная Рада и Румчород: конфликт интересов в Южной Бессарабии (декабрь 1917 – февраль 1918) / Виктор Савченко // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 4. – P. 102-107. – ISSN 1857-2022.

II. UNIREA BASARABIEI CU ROMÂNIA (27 martie/9 aprilie 1918)

232. **Adauge, Mihai.** Mișcarea națională din Basarabia: Cronica evenimentelor din anii 1917-1918 [Broșură tipărită] / Mihai Adauge, Eugenia Danu, Valeriu Popovschi. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – 103 p. – (Colecția istorică CIVITAS).

Antetitul : Institutul de Istorie al Academiei de Științe a RM.

ISBN 9975-936-14-8

233. *Rec.: Negru, Gheorghe. O cronică a mișcării naționale din Basarabia / Gheorghe Negru // Destin românesc. – 1999. – Nr 3. – P. 138-139. – ISSN 1221-6984.*

234. **Afteniuc, Simion Iacov.** Mișcarea revoluționară în anul 1917 – începutul anului 1918 și stabilirea Puterii Sovietice în Moldova [Text tipărit] / Simion Afteniuc. – Chișinău : [S. n.], 1957. – 38 p.

Text în grafie chirilică.

235. **Agrigoroaiei, Ion.** Basarabia de la Unire la integrare [Text tipărit] / Ion Agrigoroaiei. – Chișinău : Cartdidact, 2007. – 334 p. – (Studium).

ISBN 978-9975-940-82-5

236. *Rec.: Olaru-Cemârtan, Viorica // Destin românesc : ser. nouă. – 2008. – Nr 1 (53). – P. 143-146.*

237. **Agrigoroaiei, Ion.** Basarabia în cadrul României întregite, 1918-1940 [Text tipărit] / Ion Agrigoroaiei, Gheorghe Palade. – Chișinău : Universitas, 1993. – 256 p.

ISBN 5-362-00867-6

238. **Agrigoroaiei, Ion.** Iași și Unirea Basarabiei cu România : (27 martie/9 aprilie 1918) : Studii / Ion Agrigoroaiei ; pref.: Dumitru Vitcu, Ion Solcanu. – Iași : Junimea, 2018. – 240 p.

ISBN 978-973-237-2121-5

239. **Andronachi, Gh. V.** Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii [Text multigrafat] / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Impri-meria Chișinău, 1933. – 256 p. : il.

240. **Antoniuc, Dumitru Ion.** „Sfatul Țării” – organ antipopular [Text tipărit] / D. I. Antoniuc, S. Ia. Afteniuc, A. S. Esaulenco. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1984. – 144 p.

Text în grafie chirilică.

241. **Atanasov, Nicolae.** Industria, comerțul, băncile și sistemele de comunicație ale Basarabiei în anii 1918-1940 [Text tipărit] / Nicolae Atanasov. – Chișinău : CIVITAS, 2000. – 156 p.

Antetitlu : Academia de Științe a Republicii Moldova. Institutul de Istorie. Universitatea Real – Umanistică.

Bibliogr.: p.144-156.

ISBN 9975-936-58-X

242. **Axentii, Ioana Aurelia.** Gândirea pedagogică în Basarabia (1918-1940) : Studiu istorico-pedagogic [Text tipărit] / Ioana Aurelia Axentii. – Chișinău : CIVITAS, 2006. –160 p.

Antetitlu : Univ. de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul.

Bibliogr.: p. 131-145.

ISBN 978-9975-912-36-5

243. **Basarabia – 100 de ani de la Unirea cu România = Bessarabia – 100 years since the Union with Romania : Catalogul expoziției** / Muzeul Național de Istorie a României: Cornel-Constantin Ilie [et al.] ; Arhivele Naționale ale României: Elena Mușat, Laura Dumitru ; Muzeul Național de Istorie a Moldovei: Elena Ploșniță, Ana Grițco, Vera Serjant ; Consiliul Național pentru Studierea Securității: Oana Demetriade, Mihai Demetriade. – București : Muzeul Național de Istorie a României, 2018. – 135 p. : il.

Text paralel: rom., engl.

ISBN 978-606-622-363-8

244. **Basarabia 1812-1947 : Oameni, locuri, frontiere** [Text tipărit] : Catalogul expoziției, București-Chișinău, mai-iunie 2012 / com. de org. : Ernest Oberländer-Târnoveanu [et al.] ; red.: Diana Mandache, Cornel Constantin Ilie ; Muzeul Național de Istorie a României ; Institutul Cultural Român. – Chișinău : MNIR & ICR, 2012. – 156 p. : il., fot.

ISBN 978-973-0-12717-1

245. **Basarabia în actul Marii Uniri de la 1918 = Bessarabia in the Act of the Great Union of 1918** [Text tipărit] / ediție de Ion Țurcanu, Mihai

Papuc ; trad. în lb. engl.: Ina Cibotaru ; resp. de ed.: Mircea Ciobanu. – [Chișinău] : Î.E.P. Știința, 2017. – 180 p. : il., fot.

Tit., text paral.: rom., engl.

Aprobat de Comisia de selecție pentru editarea cărții naționale și editat cu contribuția Ministerului Culturii.

ISBN 978-9975-85-101-5

246. *Rec.: Omagiu făuritorilor Marii Uniri de la 1918 // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 265-282. – ISSN 0225-9111.*

247. *Rec.: Rogac, Raia. Lansarea albumului „Basarabia în actul Marii Uniri de la 1918” / Raia Rogac // Viața Basarabiei : ser. nouă. – 2018. – Nr 1. – P. 135-137. – ISSN 2345-1629.*

248. **Basarabia în parlamentul Marghiloman** [Text tipărit] / text ales și stabilit, note și coment., posf. de Victor Durnea ; pref. de Ion Țurcanu. – Chișinău : Știința, 2018. – 204 p. – (Pagini despre Basarabia).

Bibliogr. la sfârșitul art.

ISBN 978-9975-85-111-4

249. **Basarabia în presa anului 1918** : Interviuri și anchete / text ales și stabilit, studiu introductiv, note și comentarii de Victor Durnea. – Chișinău : Î.E.P. Știința, 2018. – 264 p. – (Col. „Pagini despre Basarabia”, ISBN 978-9975-67-995-4).

ISBN 978-9975-85-107-7

250. **Basarabia – pământ românesc** : Antologie / Proiectul „Românii din jurul României” ; coord. dr. Vasile Șoimaru ; editor și red. șt. dr. Mihai Tașcă. – Chișinău : Serebia, 2017. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7).

ISBN 978-9975-936-79-8

Vol. 1 [Text tipărit]. – 2017. – 904 p. – Apare cu spijinul Fundației Culturale „Memoria”, filiala Argeș.

Rez. în lb. rom., engl.

Conține indice de nume : p. 877-890 ; indice geografic : p. 891-904.

ISBN 978-9975-128-99-5

Vol. 2 [Text tipărit]. – 2018. – 920 p. – Apare cu spijinul Fundației Culturale „Memoria”, filiala Argeș, președinte Ilie Popa. – ISBN 978-9975-3219-2-1.

Conține indice de nume : p. 861-891 ; indice geografic : p. 893-919.

251. **Basarabia românească : Comemorarea a 66 ani de la realipire : 27 martie 1918 – 27 martie 1984** [Text tipărit] / Cercul cultural-independen-
dent Köln. – Madrid : Carpații, 1984. – 55 p.

252. **Basarabia sub drapelul Sfatului Țării** [Text tipărit] : Ghid crono-
logic / alcăt.: Mihai Aduge. – Chișinău : CIVITAS, 1997. – 43 p.

253. **Basciani, Alberto.** Dificila unire [Text tipărit] : Basarabia și Ro-
mânia Mare 1918-1940 / Alberto Basciani ; pref.: Keith Hitchins ; trad. din
ital.: George Doru Ivan, Maria Voicu. – Chișinău : Cartier, 2018. – 428 p.
– (Cartier istoric).

Titlul original : La dificile unione. La Basarabia e la Grande
Romania 1918-1940.

Conține indice de nume proprii : p. 418-428.

Bibliogr.: p. 390-417. – Referințe bibliogr. în notele de subsol.

ISBN 978-9975-86-259-2

254. **Basciani, Alberto.** La difficile unione [Text tipărit] : La Bessarabia e
la Grande Romania 1918-1940 / Alberto Basciani ; pref. de Keith Hitchins.
– 2da ed. ampliata e rivista. – Roma : Aracne, 2007. – 414 p.

Bibliogr.: p. 369-402.

ISBN 978-88-548-1248-2

255. **Bobeciă, Alexandru.** Sfatul Țării : Stindard al renașterii naționale
[Text tipărit] / Alexandru Bobeciă. – Chișinău : Universitas, 1993. – 174 p.
ISBN 5-362-01039-5

256. **Bobeciă, Alexandru.** Sfatul Țării – Stindard al renașterii naționale
[Text tipărit] / Alexandru Bobeciă. – Satu Mare : Citadela, 2018. – 205 p., fot.
ISBN 978-606-8727-78-3

257. **Bobeco, I.** Douăzeci și doi de ani de luptă eroică [Text tipărit] :
(din istoria mișcării revoluționare de eliberare din Basarabia în anii 1918-
1940) / I. Bobeco, I. Kopanski. – Chișinău : Editura Comitetului Central al
PC al Moldovei, 1966. – 46 p.

Text în grafie chirilică.

258. **Boga, L.T.** Regele Ferdinand I și Basarabia [Text tipărit] / L.T. Boga
//. – Chișinău, 1938. – 32 p. ; il.

259. **Bogos, Dimitrie.** La răspântie [Text tipărit] : Moldova de la Nistru 1917-1918 / Dimitrie Bogos. – Chișinău : Știința, 1998. – 223 p. – (Pagini despre Basarabia).

ISBN 9975-67-056-3

260. **Boldur, Al.** Le recit du temeîn 1918 [Text tipărit] : (L'Union de la Bessarabie avec la Roumanie) / Al. Boldur. – Roma, 1978. – 92 p.

261. **Boldur, Alexandru.** Un an de luptă pentru binele poporului : 10 noiembrie 1918 – 10 noiembrie 1929 / Alexandru Boldur. – Chișinău : [S. n.], 1929. – 24 p.

262. **Boldur, Alexandru V.** Basarabia românească [Text tipărit] / Alexandru V. Boldur. – București : [S. n.], 1943. – 188 p. : il. – (Biblioteca Institutului ; 1).

Antetitul : Biblioteca Institutului de Istorie Națională
„A.D. Xenopol” din Iași.

263. **Boldur, Alexandru V.** Basarabia românească [Text tipărit] / Alexandru V. Boldur. – Bacău : Vicovia, 2014. – 292 p. : il., fot.

Prezenta lucrare reproduce textul și imaginile din prima ediție a cărții publicată în anul 1943.

Bibliogr.: p. 260-283.

ISBN 978-606-8541-46-4

264. **Boldur, Alexandru V.** Basarabia și relațiile româno-ruse [Text tipărit] / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2017. – 296 p. : tab., h., facs. – (Domnitorii).

Anexe : p. 253-275.

Bibliogr.: p. 276-294.

ISBN 978-9975-3149-1-6

265. **Boldur, Alexandru V.** 1918. Le Récit du témoin Alexandru V. Boldur : (L'Union de la Bessarabie avec la Roumanie) [Text tipărit] / Alexandru V. Boldur. – Roma : Editrice Nagard, 1978. – 92 p.]

Note : p. 91-92.

266. **Boldur, Alexandru V.** Istoria Basarabiei [Text tipărit] : [în vol.] / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2015. – (Colecția „Alexandru

Boldur” / coord. de Silviu Tănase,

ISBN 978-9975-9598-8-9). – ISBN 978-9975-9598-6-5.

Vol. 2 : Sub dominația rusă (1812-1918) : Basarabia românească : Unirea – analiza psihologică. – 2016. – 272 p. – ISBN 978-9975-9598-9-6.

267. **Brătianu, Gheorghe I.** Basarabia : Drepturi naționale și istorice [Text tipărit] / Gheorghe I. Brătianu ; ed. îngrijită și note de Florin Rotaru ; trad. de Ecaterina Holban ; Inspectoratul pentru Cultură al Municipiului București ; Așezământul Cultural „Ion C. Brătianu”. – București : SEMNE, 1995. – 144 p. : il.

Bibliogr.: p.127-140.

268. **Brătianu, Gheorghe I.** La Bessarabie [Text tipărit] : Droits nationaux et historiques / Gheorghe I. Brătianu ; edit. augm. par: Florin Rotaru. – Bucarest : Impr. SEMNE, 1995. – 208 p. : h., il.

Antetitul : Direct. region. des affaires cultur. de Bucarest ; La Fond. cultur. „Ion C. Bratianu”.

Bibliogr.: p.193-201.

269. **Brîseakin, S. C.** Triumful adevărului istoric : Anii 1918 și 1940 în destinul poporului moldovenesc [Text tipărit] / S. C. Brîseakin, M. C. Sîtnik. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1970. – 239 p.

Text în grafie chirilică.

270. **Bruhîs, Mihail.** Rusia, România și Basarabia : 1812-1918, 1924, 1940 [Text manuscris] : [Traducere] / Mihail Bruhîs. – Ierusalim : Graph Press Ltd, [1980-1981].

1 vol. (pag. var.).

271. **Bruhîs, Mihail.** Rusia, România și Basarabia : 1812, 1918, 1924, 1940 [Text tipărit] / Mihail Bruhîs ; trad. din lb. rusă de Alexandru Chiriac ; pref.: Ion Țurcanu. – Chișinău : Universitas, 1992. – 362 p.

ISBN 5-362-00964-8

272. **Burlacu, Valentin.** Curs universitar la Istoria contemporană a românilor [Text tipărit] : [în vol.] / Valentin Burlacu. – Chișinău : [S. n.], 2016-

Pe cop.: Istoria contemporană a românilor.

ISBN 978-9975-115-88-9

Partea 1, vol. 2 : Basarabia și RASSM (1918/1924-1940)

[Text tipărit]. – 2016. – 360 p.

Bibliogr.: p. 358-360 (43 tit.).

ISBN 978-9975-3005-5-1

273. **Buzilă, Boris.** Din istoria vieții bisericești din Basarabia (1812-1918; 1918-1944) [Text tipărit] / Boris Buzilă ; cuvânt înainte de A. Plămădeală. – Chișinău : Știința, 1996. – 376 p.

ISBN 973-577-061-X

ISBN 9975-67-312-0

274. **Cardaș, Agricola.** Aspecte din reforma agrară basarabeană [Text tipărit] / Agricola Cardaș. – Chișinău : Foaia plugarului, 1924. –132 p. : 1 tab.

275. **Cazacu, Dumitru.** Probleme de actualitate. Cuvinte adevărate relativ la frământările politico-sociale din Basarabia [Text tipărit] / Dumitru Cazacu. – Tighina: Tipografia B. Abelman, 1925. – 28 p.

276. **Cazacu, P.** A XV-a aniversare a Unirii Basarabiei. 27 martie 1918 – 27 martie 1933 : Conferință festivă ținută la 9 aprilie 1933 la Teatrul Național din Chișinău [Text tipărit] / dr. P. Cazacu. – Iași : Tip. „Opinia”, 1933. – 13 p.

277. **Cazacu, P.** Zece ani de la unire : Moldova dintre Prut și Nistru [Carte multigrafată] / dr. P. Cazacu. – [S. l. ; S. n.], [1929]. – 301 p.
Xerocopie.

278. **Cazacu, P.** Zece ani de la Unire : Moldova dintre Prut și Nistru : 1918-1928 [Text tipărit] : în 4 vol. / P. Cazacu. – București: Universul, [S.a.].

Vol. 1 : Mișcarea populației în Basarabia [Text tipărit]. – București : Universul, [S. a.]. – 92 p.

Vol. 2 : Industria [Text tipărit]. – București : Universul, [S. a.]. – 132 p.

Vol. 3 : Comerțul, moneda, creditul și impozitele [Text tipărit]. – București : Universul, [S. a.]. – 100 p.

Vol. 4 : Școlile [Text tipărit]. – București : Universul, [S. a.]. – 68 p.

279. **Cazacu, Petre.** The Truth about the question of Bessarabia [Text tipărit] / Petre Cazacu. – Bucharest : Cultura Națională, 1926. – 61 p. : il.

Descris de pe cop.

280. **Centenar Sfatul Țării : 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017)** [Text tipărit] : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017 / coord.: Gheorghe Cliveti [et al ; col. red.: acad. Gheorghe Duca, acad. Victor Spinei, acad. Ioan Aurel Pop ; referenți șt.: Andrei Eșanu, Vasile Bahnaru, Anatol Țăranu. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – 800 p. : fig., tab.

Texte : lb. rom., fr., ital. – Rez.: lb. engl.

Antetitul : Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Istorie, Academia Română [et al.].

Bibliogr. în notele de subsol.

ISBN 978-9975-139-54-0

281. **Cetatea Albă** [Text tipărit] : Zece ani de la realipire. – București : Tipografia Fundației Culturale Principele Carol, [S. a.]. – 190 p.

282. **Chioru, P. I.** Basarabia sub călcâiul boieresc [Microfilm] / P. I. Chioru. – Balta : [S. n.], 1928. – 50 p.

Text în grafie chirilică.

283. **Ciobanu, Ștefan.** Din istoria mișcării naționale în Basarabia [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : [S. n.], 1933. – 23 p.

284. **Ciobanu, Ștefan.** Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918. – București : Cartea Românească, 1929. – 314 p.

[Fotocopie].

285. **Ciobanu, Ștefan.** Unirea Basarabiei [Text tipărit] : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : Universitas, 1993. – 332 p.

ISBN 5-362-01025-5

286. **Ciobanu, Ștefan.** Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la Mișcarea Națională din Basarabia în anii 1917-1918 [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – 316 p.

ISBN 973-8278-07-4

287. **Ciobanu, Vitalie N.** Militarii basarabeni, 1917-1918 : Studiu și documente / Vitalie N. Ciobanu ; contribuții doc. la realizarea studiului :

Sergiu Munteanu [et al.] ; red.: Valeriu Rusu, Eduard Ohladciuc ; trad.: Nicolae Gîrbu [et al.]. – Chișinău : Bons Offices, 2010. – 240 p. : il., fot.

Antetitul : Ministerul Apărării al Republicii Moldova.

Muzeul Armatei Naționale. Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate.

ISBN 978-9975-80-330-4

288. *Rec.: Xenofontov, Ion // Revista de istorie a Moldovei. – 2010. – Nr 1 (81). – P. 170-171. – ISSN 1857-2022.*

289. **Ciorănescu, George.** Bessarabia : Disputed land between East and West [Text tipărit] / George Ciorănescu. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1993. – 354 p.

ISBN 973-9155-17-0

290. **Cojocaru, Gheorghe E.** Integrarea Basarabiei în cadrul României (1918-1923) [Text tipărit] / Gheorghe E. Cojocaru. – București : SEMNE, 1997. – 270 p. – (Fundația Culturală „Onisifor și Octavian Ghibu,,).

ISBN 973-9318-29-0

291. *Rec.: Andrieș-Tabac, Silviu // Pergament : Anuarul arhivelor Republicii Moldova, Vol. I : 1998. – Chișinău : Ruxanda, 1998. – P. 159. – ISBN 9975-72-038-2.*

292. *Rec.: Danu, Eugenia // Revista de istorie a Moldovei. – 1999. – Nr 1/2 (37-38). – P. 109-112.*

293. **Cojocaru, Gheorghe E.** Sfatul Țării : Itinerar [Text tipărit] / Gheorghe E. Cojocaru. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – 176 p.

ISBN 9975-936-20-2

294. *Rec.: Popovschi, Valeriu. O lucrare istorică meritorie / Valeriu Popovschi // Destin românesc. – 1999. – Nr 3. – P. 135-137. – ISSN 1221-6984.*

295. **Colesnic, Iurie.** Sfatul Țării [Text tipărit] : Enciclopedie / Iurie Colesnic. – Chișinău : Museum, 1998. – 348 p. : il.

Antetitul : Casa Cărții „Mitropolit Petru Movilă”.

Bibliogr.: p. 349-351.

ISBN 9975-906-24-9

296. *Rec.: Bahnaru, Vasile. Sfatul Țării – Parlament – model pentru urmași / Vasile Bahnaru // Mesagerul. – 1998. – 24 apr. – P. 4.*

297. **Danilov, Maria.** Carte și cenzură în Basarabia (1812-1917) = Books and Censorship in Bessarabia (1812-1917) [Text tipărit] / Maria Danilov. – Chișinău : Epigraf, 2018. – 400 p. : tab.

Rez. : lb. engl., rusă.

Antetitul : Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Istorie.

Bibliogr.: p. 281-301 (416 tit.) și în notele de subsol.

ISBN 978-9975-60-285-3

298. **Darie, Vlad.** Cronica Basarabiei 1918-1944 : Mărturii din presa timpului și imagini de epocă / aut.: Vlad Darie, Mihai Potârniche ; red.: Gheorghe Chiriță, Ion Proca ; trad. din fr.: Gheorghe Chiriță ; trad. din ucr.: Ecaterina Cojuhari ; trad. din rusă: Lilia Botnariuc. – Chișinău : Moldpress, 2012. – 432 p. : fot.

ISBN 978-9975-4363-3-5

299. **David, Al.** Bibliografia lucrărilor privitoare la Basarabia apărute de la 1918 încoace [Text tipărit] / Al. David. – Chișinău : Cartea Românească, 1933. – 47 p.

300. **Dăscălescu, H.** Revoluția dela 1917 în Basarabia : Lupta moldovenilor pentru Limba, școala și cultura națională : Extras din omagiu lui Constantin Kirițescu [Text tipărit] / H. Dăscălescu. – Chișinău : Tipografia „Tiparul Moldovenesc”, 1938. – 51 p.

301. Rec.: Costenco, N.F. // *Viața Basarabiei.* – 1938. – Nr 4. – P. 122-123.

302. Rec.: Ochișor, Ionică // *Viața Basarabiei.* – 1937. – Nr 7/8. – P. 137-138.

303. **Decret-Lege relativ la reforma agrară : votată de Sfatul Țării din Basarabia** [Text tipărit] / Președinția Consiliului de Miniștri [al României]. – Chișinău : România nouă, 1919. – 20, 6 p.

Text paralel: român, mold. (cu grafie slav.), rusă (grafie veche).

304. **Despre Basarabia** [Text tipărit]. – [S. l.] : [S. n.], 1918. – 569 p.

305. **Drachenberg, Constantin Mihail.** 1918-1940 : solidaritate proletară! [Text tipărit] / Constantin Drachenberg ; red.: S. Brîseakin. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1975. – 180 p.

Text în grafie chirilică.

306. **Dragnev, Demir.** Istoria românilor [Text tipărit] : Epoca modernă (a doua jumătate a secolului al XVIII-lea – 1918) / Demir Dragnev, Ion Varta. – Chișinău : CIVITAS, 2000. – 268 p.

Bibliogr.: p. 262-268.

ISBN 9975-936-66-00-04

307. **Ecoul Unirii : 100 de ani** [Text tipărit] / ed.: Alexandru Moraru, Alexandru Ganenco. – [Chișinău] : [S. n.], 2018. – 60 p.

Bibliogr. în notele de subsol.

ISBN 978-9975-133-87-6

308. **Enciu, Nicolae.** Basarabia în anii 1918-1940 [Text tipărit] : Evoluție demografică și economică / Nicolae Enciu. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – 96 p. – (Colecția istorică CIVITAS).

Antetitul : Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei.

ISBN 9975-936-14-8

309. **Enciu, Nicolae.** 1918 pe ruinele imperiului spulberat de istorie. Basarabia în pragul modernității [Text tipărit] / Nicolae Enciu ; ed.: Iurie Bîrsa ; red.: Lucia Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – 352 p. : tab.

Rezumatul în lb. franceză.

Bibliogr.: p. 246-266. – Referințe bibliogr. în notele de subsol.

ISBN 978-9975-0-0123-6

310. **Enciu, Nicolae.** Populația rurală a Basarabiei în anii 1918-1940 [Text tipărit] / Nicolae Enciu. – Chișinău : Epigraf, 2002. – 270 p.

Bibliogr.: p. 238-263.

ISBN 9975-903-55-X

311. *Rec.: Negru, Elena // Revista de istorie a Moldovei. – 2002. – Nr 1/2 (49-50). – P. 101-103.*

312. **Enciu, Nicolae.** Tradiționalism și modernitate în Basarabia anilor 1918-1940 = Traditionalisme et modernité en Bessarabie des années 1918-1940 = Традиционализм и модернизм в Бессарабии 1918-1940 годов [Text tipărit] / Nicolae Enciu. – Chișinău : Lexon-Prim, 2013

Antetitul : Academia de Științe a Moldovei ; Institutul de Istorie, Stat și Drept.

ISBN 978-9975-4436-5-4

Vol. 1 : Populația Basarabiei interbelice. Aspecte demografice = La Popula-

tion de la Bessarabie à l'époque d'entre-deux-guerres. Aspects démographiques = Население Бессарабии в межвоенный период. Демографические аспекты [Text tipărit]. – Chișinău : Lexon-Prim, 2013. – 424 p. : tab.

Bibliogr.: p. 405-423.

ISBN 978-9975-4436-6-1

313. **Fala, Profirie.** Ștefan cel Mare și Sfânt [Text tipărit] : [carte] scoasă la dezvelirea statuei Marelui Voevod Ștefan cel Mare cu prilejul sărbătoririi a 10 ani de la Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă / Profirie Fala. – Chișinău : Cartea Românească, 1928. – 40 p. – (Biblioteca „Astrei” basarabene, Nr 14).

314. **Fassel, Luminița.** Das deutsche Schulwesen in Bessarabien (1812-1940) [Text tipărit] : Eine komparativ-historische und sozio-kulturelle Untersuchung / Luminița Fassel. – München : Verlag Südostdeutsches Kulturwerk, 2000. – 248 p. : il. ; 24 cm. – (Veröffentlichungen des Südostdeutschen Kulturwerks : Reihe B, Wissenschaftliche Arbeiten ; Band 75).

Bibliogr.: p. 187-205 (295 tit.).

ISBN 3-88356-122-3

315. **Fiodorov, Grigori K.** Regim de represii sângeroase : (Cu privire la politica represivă dusă de România regală în Basarabia în anii 1918-1940) [Text tipărit] / Grigori K. Fiodorov. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1973. – 204 p.

Text în grafie chirilică.

316. **Fruntașu, Iulian.** O istorie etnopolitică a Basarabiei. 1812-2002 [Text tipărit] / Iulian Fruntașu. – Chișinău : Cartier, 2002. – 592 p.

Bibliogr.: p. 575-584.

ISBN 9975-79-146-8

317. **Galaction, Gala.** Zile basarabene [Text tipărit] / Gala Galaction ; text ales și îngrijit, studiu introductiv de Gheorghe Cunesco. – Chișinău : Știința, 1993. – 226 p. – (Pagini despre Basarabia).

ISBN 5-376-01502-5

318. **Gheorghiu, Aurel I.** Pe drumuri basarabene : A doua zi după unire [Text tipărit] / Aurel I. Gheorghiu. – București : Tip. Dimitrie M. Ionescu, 1923. – 123 p.

319. **Ghibu, Octavian O.** Gânduri despre Basarabia / Fundația Culturală Onisifor și Octavian Ghibu ; texte selectate de Valentina Roșca. – Chișinău : Editura Uniunii Scriitorilor, 1997. – 238 p. : 6 foi.

ISBN 995-68-003-8

320. **Ghibu, Onisifor.** Ardealul în Basarabia : O pagină de istorie contemporană [Text tipărit] / Onisifor Ghibu. – Cluj : [S. n.], 1928. – 260 p.

321. **Ghibu, Onisifor.** Călătorind prin Basarabia : Impresiile unui român ardelean [Broșură tipărită]. – Chișinău : [S. n.], 1923. – 23 p.

322. **Ghibu, Onisifor.** Cuvinte către tineretul intelectual basarabean [Broșură tipărită] : Rezumat după Conferința dlui O. Ghibu, prof. la Universitatea din Cluj, ținută studenților basarabeni din București în ziua de 27 martie 1927 și la Universitatea din Iași, în ziua de 3 aprilie 1927 / Onisifor Ghibu. – Chișinău : Cartea Românească, 1927. – 13 p. – (Biblioteca „Astrei” basarabene, Nr 6).

323. **Ghibu, Onisifor.** De la Basarabia rusească la Basarabia românească : Analiza unui proces istoric : Vol. 1 [Text tipărit] / Onisifor Ghibu. – Cluj : [S. n.], 1926. – 197 p.

324. **Ghibu, Onisifor.** De la Basarabia rusească la Basarabia românească [Text tipărit] : [Cu autograf] / Onisifor Ghibu ; îngrijirea ediției, cuvânt introductiv, note și indice de nume de Marian Radu. – București : SEMNE, 1997. – 504 p.

Ex. II-699072 cu autograf.

ISBN 973-9318-00-2

325. **Ghibu, Onisifor.** Pe baricadele vieții : În Basarabia revoluționară (1917-1918) [Text tipărit] : Amintiri / Onisifor Ghibu ; cuvânt înainte de Iu. Colesnic ; ed. îngrijită, prefață, tabel cronologic, note bibliografic și indice de nume de Octavian O. Ghibu. – Chișinău : Universitas, 1992. – 636 p. : il.

Bibliogr.: p. 607-625.

ISBN 5-362-01002-6

326. **Ghibu, Onisifor.** Trei ani pe frontul basarabean : Bilanțul unei activități [Text tipărit]. – Chișinău : [S. n.], 1927. – 148 p.

327. **Ghibu, Onisifor.** Trei ani pe frontul basarabean [Text tipărit] : Bilanțul unei activități / Onisifor Ghibu ; Ed. îngrijită, introd. și note de Marian Radu. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1996. – 224 p. – (Argumente).

ISBN 973-577-043-1

328. **Giurgea, Eugeniu N.** Observațiuni economice asupra Basarabiei. / Eugeniu N. Giurgea – Chișinău: Imprimeria Statului, 1921. – 66 p.

329. **Goga, Octavian.** Mustul care fierbe [Text tipărit] / Octavian Goga ; ed. îngrijită, pref. și nota bibliogr. de Teodor Vârgolici. – București : Scripta, 1992. – ISBN 973-95414-3-7. – Conține: Mustul care fierbe : [despre anul 1918 la Chișinău]. – P. 136-139 ; Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 1999. – Nr 4. – P. 3-5. – ISSN 0868-7730.

330. **Grossu, Silvia.** Valențele presei clericale din Basarabia (1918-1940) [Carte multigrafată] / Silvia Grossu. – Chișinău : [S. n.], 2002. – 173 f.

Antetitulă : Universitatea de Stat din Moldova.

331. **Haneș, V. V.** Amintiri din anul Unirii în Basarabia / V. V. Haneș // Viața Basarabiei. – 1932. – Nr 6. – P. 3-9.

332. **Haneș, V. V.** Sufletul românesc în Basarabia : Cuvântarea pentru aniversarea Unirii Basarabiei cu Patria-Mamă, organizată de Asociația generală a Profesorilor Secundari la Teatrul Național și la Ateneul Român, la 27 Martie 1919 / V. V. Haneș. – Târgoviște : Tip. „Viitorul”, 1919. – 16 p. – Extras din „Săptămâna”.

333. **Harea, V.** Români de peste Nistru / V. Harea. – București : Cartea Românească, [S. a.]. – 32 p. – (Științe folositoare din lumea largă. No 14).

Fără f. de tit.

334. **Harea, Vasile.** Amintiri din primăvara reîntregirii [Text tipărit] : (Din istoria amănunțită a unirii Basarabiei) / Vasile Harea ; ed., cuvânt înainte și note de Harea M. – Iași : Cronica, 1998. – 111 p. – (Biblioteca Historica).

ISBN 973-9206-28-X

335. **Harea, Vasile.** Basarabia pe drumul unirii [Text tipărit] : Amintiri și comentarii / Vasile Harea ; ed îngrijită și cuvânt înainte de Vlad Bejan. –

București : Editura Eminescu, 1995. – 298 p. – (Document).

ISBN 973-22-0423-0

ISBN 973-557-340-7

336. **Harea, Vasile.** Unirea Basarabiei cu Patria Mamă [Carte multigrafia-tă] / Vasile Harea ; colab.: Vlad Bejan. – Iași : Fundația „Axis”, 1998. – 316 p.

Anexe : p. 299-316.

ISBN 973-96653-9-X

337. **Holban, Eugen.** Pentru restabilirea adevărului istoric [Text tipărit] / Eugen Holban. – Piatra-Neamț : Căpriana-Paris, 2002. – 52 p.

Bibliogr.: p. 49.

338. **Holban, Eugen Ștefan.** Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Uni-rrii [Text tipărit] / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – 60 p.

ISBN 5-7790-0161-8

339. **Holban, Eugen Ștefan.** Prin Veacurile Învolverate ale Moldovei dintre Prut și Nistru [Text tipărit] : Studiu cronologic / Eugen Ștefan Hol-ban. – Paris : Ed. Capriana, 1991. – 186 p.

340. **Ilica, Vasile.** Basarabia la întâlnire cu istoria 1917-1918 [Text tipărit] : Evocarea evenimentelor revoluționare în preajma constituirii „Sfatului Ță-rii” la Chișinău, la aniversarea a 90 de ani de la Unire cu România – 27 martie 2008 / Ilica Vasile. – Oradea : [S. n.], 2008. – 49 p. : fot.

341. **Intervenția română în Basarabia. Vol. 1 (anii 1917-1918)** [Text tipărit] : Culegeri de materiale și documente / sub red. lui E. Bagrov. – Ti-raspol : Editura de Stat a Moldovei, 1933. – 239 p.

342. **Iorga, Nicolae.** Adevărul asupra trecutului și prezentului Basarabi-ei (1914-1940) [Text tipărit] / Nicolae Iorga ; selecție și argument editorial : Pavel Balmuș. – București : Institutul Cultural Român, 2008. – 280 p.

ISBN 978-973-577-522-0

343. *Rec.: Danu, Eugenia // Destin românesc : ser. nouă. – 2008. – Nr 2/3 (54-55). – P. 253-256. – ISSN 1857-1964.*

344. **Iov, D.** Basarabia, pământ românesc [Text tipărit] / D. Iov. – [S. l. : S. n.], 1940. – 15 p.

345. **Istoria Moldovei** [Text tipărit] : [în vol.] / coord. proiectului: Nazaria Sergiu ; col. red.: Beniuc Valentin [et al.]. – Chișinău : Asociația Istoricilor și Politologilor „Pro-Moldova”, 2016 -

ISBN 978-9975-53-675-2

Vol. 3 : Moldova în perioada contemporană [Text tipărit] : (1917-începutul sec. al XXI-lea). – Chișinău : Asociația Istoricilor și Politologilor „Pro-Moldova”, 2016. – 694, [4] p.

Referințe bibliogr. în subsol.

ISBN 978-9975-53-678-3

346. **Istrati, E.** Cronica unirii / E. Istrati, V. Popovschi // Literatura și arta. – 1994. – 7 apr. – P. 2 ; 21 apr. – P. 2.

347. **Jalea, Ion.** Basarabia [Text tipărit] : Descrierea – Istoria – Unirea / Ion Jalea. – Craiova : Editura Curierul Doljean, 1990. – 31 p.

ISBN 973-682-004-1

348. **Jalea, Ion.** Basarabia [Text tipărit] : Descrierea – Istoria – Unirea / Ion Jalea. – Chișinău : Logos, 1991. – 35 p.

ISBN 5-85886-019-2

349. **Kopanski, Ia. M.** Diplomația sovietică în lupta pentru soluționarea echitabilă a problemei Basarabene, 1918-1940 [Text tipărit] / Ia. M. Kopanski. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1985. – 132 p.

Text în grafie chirilică.

350. **Kopanski, Ia. M.** Lupta oamenilor muncii din Basarabia pentru unirea lor cu Patria Sovietică (1918-1940) [Text tipărit] / Ia. Kopanski, S. Levit ; sub red.: S. Afteniuc. – Chișinău : [S. n.], 1957. – 40 p. – (Biblioteca în ajutorul lectorului).

Text în grafie chirilică.

351. **Kopanski, Ia. M.** Tradițiile internaționaliste ale luptei pentru reunirea Basarabiei cu Patria Sovietică (1918-1940) [Text tipărit] / Ia. M. Kopanski. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1973. – 123 p.

Text în grafie chirilică.

352. **Levit, Izeaslav.** An de răspântie [Text tipărit] : De la proclamarea Republicii Moldovenești până la desființarea autonomiei Basarabiei (noiembrie 1917 – noiembrie 1918 / Izeaslav Levit ; trad. din lb. rusă de Angela Munteanu. – Chișinău : Universal, 2003. – 400 p. – (Biblioteca „Pro Moldova”).

Pe cop.: Republica Moldovenească (noiembrie 1917 - noiembrie 1918).
ISBN 9975-944-59-0

353. **Levit, Izeaslav.** Moldova dintre Prut și Nistru. 1917 [Text tipărit] : Mișcarea pentru autonomia Republicii Moldovenești / Izeaslav Levit. – Chișinău : Cartea Moldovei, 2008. – 366 p.

ISBN 978-9975-60-144-3

354. **Lisnic, Ioan.** Clerici ortodocși din Basarabia și Bucovina de Nord în închisorile comuniste [Text tipărit] : Centenarul Marii Uniri, 1918-2018 / Protoiereu Ioan Lisnic ; red. coord.: Angela Levița. – Chișinău : Cuvântul-ABC, 2018. – 330 p. : facs., fot., portr.

Bibliogr.: p. 303-320 și în notele de subsol.

ISBN 978-9975-3216-1-7

Apare cu binecuvântarea Înalt Preasfințitului Vladimir, Mitropolit al Chișinăului și a Întregii Moldove.

355. **Lungu, Vladimir Nicolaevici.** Politica de teroare și jaf în Basarabia [Text tipărit] : Anii 1918-1920 / V. Lungu ; trad. din lb. rusă de S. Andronic. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1982. – 247 p.

Text în grafie chirilică.

356. **Lupta oamenilor muncii din Basarabia pentru eliberarea și reunirea ei cu Patria Sovietică : anii 1918-1940** [Text tipărit] / N. V. Berezneakov, I. M. Bobeico, Ia. M. Kopanski [et al.]. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1973. – 786 p.

Text în grafie chirilică.

357. **Macovei, Ion.** 15 ani de la Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă [Text tipărit] / Ion Macovei, Directorul Liceului „A. Donici” (fost „Sfatul Țării”), Chișinău. – Chișinău : Tipografia Eparhială „Cartea românească”, 1933. – 8 p.

358. **Malinschi, Vasile.** „Reforma” agrară din anii 1918-1924 în Basarabia [Text tipărit] / V. Malinschi ; sub red.: Ia. S. Grosul. – Chișinău : Editura

de Stat a Moldovei, 1949. – 155 p.
Text în grafie chirilică.

359. **Mateiu, Ion.** Renașterea Basarabiei : Pagini de luptă pentru unitatea națională / Ion Mateiu. – București : Cartea Românească, 1921. – 304 p.

360. **Meurs, Wilhelmus Petrus van.** Chestiunea Basarabiei în istoriografia comunistă [Text tipărit] / Wilhelmus Petrus Van Meurs ; trad.: Ion Stanciu. – Chișinău : ARC, 1996. – 526 p.
ISBN 9975-61-005-6

361. **Nazaria, Sergiu.** Problema Basarabeană și interpretările ei în istoriografie : de la apariție la Tratatul de la Paris (1917-1947) [Text tipărit] / Nazaria Sergiu, Stepaniuc Victor. – Chișinău : [S. n.], 2010. – 392 p.
Antetitul : Centrul de Analiză Strategică și Prognoză „Est-Vest” din Republica Moldova. Asociația Istoricilor și Politologilor „Pro-Moldova”
Bibliogr.: p. 364-391.
ISBN 978-9975-78-951-6

362. **Nedelciuc, Corneliu.** Unirea Basarabiei cu România [Text tipărit] / Corneliu Nedelciuc, Manuela Stroe, Ion D. Tîlvănoiu. – Caracal : Editura Hoffman, 2018. – 106 p.
ISBN 978-606-46-0127-8

363. **Negrei, Ion.** Basarabia : Mărturii documentare: 1812-2012 [Text tipărit] : Selecție de documente și studii / Ion Negrei, Ion Șișcanu ; argument de Dragoș-Cristian Caldararu și Ion Negrei. – Galați : Editura Muzeului de Istorie Galați, 2012. – 160 p.
ISBN 978-606-93040-3-7

364. **Nistor, I.** Drepturile noastre asupra Hotinului [Text tipărit] : Conferință la matineul Univ. Populare din Chișinău, 1. IV. 1918 / I. Nistor. – Chișinău : Tipografia românească, 1918. – 31 p.

365. **Nistor, Ion.** Basarabia sub dominațiunea românească [Text tipărit] : La 20 de ani dela Unire / Ion Nistor. – Cernăuți : [S. n.], 1938. – 72 p.

366. **Nistor, Ion.** La Bessarabie et la Bucovine [Text tipărit] / I. Nistor. – Bucarest : [S. n.], 1937. – 54 p. : 18 p. fot., 3 f. hertes.

367. **Noroc, Larisa.** Cultura Basarabiei în perioada interbelică (1918-1940) [Text tipărit] / Larisa Noroc. – Chișinău : UPS „Ion Creangă”, 2009. – 191 p. : il. Antetitul : Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.

Bibliogr.: p. 156-160, 178.

ISBN 978-9975-46-043-9

368. **Noroc, Larisa.** Cultura Basarabiei în perioada interbelică (1918-1940) [Text tipărit] / Larisa Noroc ; Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. – Ed. a 2-a, revăzută și adăugită. – Chișinău : [S. n.], 2011. – 168 p. : il.

ISBN 978-9975-4259-0-2

369. **Noroc, Larisa.** Renașterea culturii Basarabiei în contextul României întregite (1918-1940) [Carte multigrafată] / Noroc Larisa. – Chișinău : [S. n.], 2006. – 214 f.

Antetitul : Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”.

370. **Nouzille, Jean.** La Moldavie : Histoire tragique d'une region européenne [Text tipărit] / Jean Nouzille. – [Paris] : Bieler, 2004. – 439 p. : h.

Bibliogr.: p. 394-423.

ISBN 2-9518303-0-0

371. **Nouzille, Jean.** Moldova : Istoria tragică a unei regiuni europene [Text tipărit] / Jean Nouzille. – Chișinău : Prut Internațional, 2005. – 369 p.

ISBN 9975-69-720-8

372. **O pagină din istoria Basarabiei – Sfatul Țării (1917-1918)** [Text tipărit] / ed. îngrijită, studiu introductiv și selecția imaginilor de Ion Negrei și Dinu Poștarencu. – Chișinău : Prut Internațional, 2004. – 288 p. : il. – (CLIO).

ISBN 9975-69-717-8

373. **Ostașii basarabeni în Primul Război Mondial (1914-1918)** [Text tipărit] : Documente. Vol. 1 / Academia de Științe a Moldovei, Inst. de Istorie ; alcăt., coord.: Andrei Emilciuc ; au contribuit: Sergiu Bacalov [et al.] ; rec. șt.: Valentin Tomuleț [et al.]. – Chișinău, Tehnica-Info, 2015. – 561 p.

374. **Palade, Gheorghe.** Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) [Text tipărit] : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – 298 p. – (Studium).

ISBN 978-9975-9847-7-5

375. **Pentru puterea Sovietelor!** [Text tipărit] : Cronica evenimentelor revoluționare din Moldova (Martie 1917 – Ianuarie 1918) / E. N. Istrati, M. Itkis, N. D. Roitman ; colegiul de red.: S.Ia. Afteniuc, N.D. Roitman, M.A. Kalinionok. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1979. – 287 p.

Text în grafie chirilică.

376. **Plămădeală, Filaret.** Rolul României în mișcarea națională a Uniunii Basarabiei cu România la 27 martie 1918 a ofițerilor, gradelor inferioare și „deputaților din Sfatul Țării” din fosta Republică Moldovenească [Text tipărit] / Filaret Plămădeală. – [S. l.], 1933. – 16 p.

377. **Popa-Lisseanu, G.** Basarabia [Text tipărit] : Privire istorică / G.Popa-Lisseanu. – București : Tipografia „Jockey-Club”, Ion C. Văcărescu, 1924. – 95 p.

378. **Popovschi, Valeriu.** Biroul de organizare a Sfatului Țării : (27 octombrie - 21 noiembrie 1917) [Text tipărit] : Studiu și documente / Valeriu Popovschi ; Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Istorie, Stat și Drept. – Chișinău : Pontos, 2010. – 108 p.

Bibliogr.: p. 105-107.

ISBN 978-9975-51-188-9

379. **Popovschi, Valeriu.** Biroul de organizare a Sfatului Țării (27 octombrie-21 noiembrie 1917) [Text tipărit] : Studiu și documente / Valeriu Popovschi. – Ed. a 2-a revăzută și adăugită. – Chișinău : Pontos, 2013. – 223 p.

Antetitul : Academia de Științe a Moldovei ; Institutul de Istorie.

Bibliogr.: p. 214-219.

ISBN 978-9975-51-495-8

380. **Popovschi, Valeriu.** Biroul de organizare a Sfatului Țării (27 octombrie-21 noiembrie 1917) ; Republica Democratică Moldovenească. 1917-1918 : (Formarea, organizarea internă, simbolurile oficiale) [Text tipărit] / Valeriu Popovschi ; vol. îngrijit de Gh. E. Cojocar. – București; Brăila : Editura Academiei Române; Editura Ostros, 2017. – 366 p.

381. *Rec.: Corlăteanu-Granciuc, Silvia. Două lucrări fundamentale ale unui mare și regretat cercetător al Sfatului Țării / Corlăteanu-Granciuc Silvia // Akademos. – 2017. – Nr. 4 (47). – P. 169-170. – ISSN 1857-4300.*

382. *Rec.: Danilov, Maria // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 4. – P. 124-129. – ISSN 1857-2022.*

383. **Popovschi, Valeriu.** Republica Democratică Moldovenească. 1917-1918 : (Formarea, organizarea internă, simbolurile oficiale) [Text tipărit] / Valeriu Popovschi. – Chișinău : CIVITAS, 2002. – 60 p. – (CIVITAS).

Antetitul : Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Moldovei.

Note : p. 59.

ISBN 9975-936-92-X

384. **Primul Război Mondial și Basarabia (1914-1918)** [Text tipărit] : (Culegere de studii și articole) / Academia de Științe a Moldovei, Institutul de Istorie ; coord.: Andrei Emilciuc ; rec. șt.: Constantin Ungureanu. – Chișinău: Bons Offices, 2015. – 251 p.

385. **Purcaru, Mihai.** Basarabia – pământ românesc : 100 ani [Text tipărit] : 27 Martie 1918 – 27 Martie 2018 / Mihai Purcaru. – Onești : Magic Print, 2017. – 308 p. : il., h.

Bibliogr.: p. 297-302.

ISBN 978-606-622-293-8

386. **Radțibor, Eugen I.** Basarabia și Unirea [Text tipărit] : [din 27 martie 1918] / Eugen Ion Radțibor. – Iași : [S. n.], 1983. – 143 p. : hărți.

Aut. este indicat pe foaia de titlu.

387. **Rădulescu, Nicolae.** Basarabia de la cotropire până la Unirea cu Patria-Mamă [Text tipărit] : 16 mai 1812 – 27 martie 1918 / Nicolae Rădulescu. – Tulcea : [S. n.], 2012. – 200 p. : fot.

ISBN 978-973-0-12689-1

388. **Regele Ferdinand I și Unirea Basarabiei** [Text tipărit]. – Chișinău : Tipografia „Dreptatea”, 1939. – 144 p. : 9 fot.

Comitetul pentru ridicarea statuii regelui Ferdinand I în capitala Basarabiei – Chișinău.

389. **Revoluția românească din Basarabia și Unirea Basarabiei cu Patria-mumă.** – [S. l. : S. n. , S. a.] – 127 p.

390. **Rolul trădător al „Sfatului Țării”** [Text tipărit] / D.I. Antoniuc, S. Ia. Afteniuc, A. S. Esaulenco [et al.]. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1969. – 203 p.

Text în grafie chirilică.

391. **Rotari, Ludmila.** Mișcarea subversivă din Basarabia în anii 1918-1924 [Text tipărit] / Ludmila Rotari. – București : Editura Enciclopedică, 2004. – 300 p.

Editat cu sprijinul Ministerului Educației, Cercetării și Tineretului.

Bibliogr.: p. 287-296.

ISBN 973-45-0490-8

392. *Rec.: Boldișor, Ștefan // Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 2 (94). – P. 145-149.*

393. **Sava, Lucia.** Viața cotidiană în orașul Chișinău la începutul secolului al XX-lea (1900-1918) [Text tipărit] / Lucia Sava. – Chișinău : Pontos, 2010. – 318 p. : il., portr. – (Monografii ; 8).

Bibliogr. : p. 239-266.

ISBN 978-9975-51-199-5

394. **Sărbătoarea Basarabiei : Deschiderea celui dintâiu Sfat al Țării, la Chișinău, în ziua de 21 noiem. 1917** [Text tipărit] : Extras din gazeta „Ardealul” No. 9. – Chișinău : Tipografia Soc. Culturale a Românilor din Basarabia, 1917. – 134 p. : il.

Biblioteca Națională No. 1.

395. **Sfatul Țării** [Text tipărit] : Documente : [în vol.] / ediție de Ion Țurcanu. – Chișinău : Știința, 2016

ISBN 978-9975-85-045-2

Vol.1.: Procesele verbale ale ședințelor în plen [Text tipărit] / îngrijirea ediției, studiu introductiv, note, comentarii: Ion Țurcanu. – Chișinău : Î.E.P. Știința, 2016. – 824 p.

Referințe bibliogr. în subsol.

ISBN 978-9975-85-046-9

396. **Statul moldovenesc** [Text tipărit] : Continuitatea devenirii și consolidării : Materialele Conf. șt.-practice intern. consacrată aniversării a 90 de ani de la proclamarea RDM și 15 ani de la recunoașterea internațională a Rep. Moldova, 19 noiem. 2007. – Chișinău : IRIM, 2008. – 188 p.

Antetitul : Institutul de Relații Internaționale din Moldova.

ISBN 978-9975-70-554-7

397. **Stănescu, Marin C.** Armata română și unirea Basarabiei cu România : 1917-1919 [Text tipărit] / Marin C. Stănescu. – Constanța : Ex Ponto,

1999. – 242 p.

ISBN 973-9385-75-3

398. **Stepaniuc, Victor.** Evoluția statalității moldovenești în epoca contemporană / Stepaniuc Victor. – Chișinău, 2007. – 182 p. +1CD.

Antetitul : Academia de Administrare publică pe lângă Președintele Republicii Moldova.

399. **Stepaniuc, Victor.** Statalitatea poporului moldovenesc : Aspecte istorice, politico-juridice [Text tipărit] / Victor Stepaniuc. – Chișinău : Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”, 2005. – 520 p. : il.

Bibliogr.: p. 484-499.

ISBN 9975-78-452-6

400. **Stoika, Cesar.** Basarabia - pământ românesc [Text tipărit] : Culegere de date și documente istorice cu prilejul aniversării a 6 ani de la alipirea Basarabiei la Patria-Mumă 27 Martie 1918 – 27 Martie 1924 / Cesar Stoika, Titus Stoika. – Chișinău : Impr. Statului, 1924. – 24 p.

401. **Suveică, Svetlana.** Basarabia în primul deceniu interbelic (1918-1928) : Modernizare prin reforme [Text tipărit] / Svetlana Suveică. – Chișinău : Pontos, 2010. – 360 p.

Bibliogr.: p. 312-341.

ISBN 978-9975-51-070-7

402. **70 de ani de la reunirea din 1918 a Basarabiei cu România** / broșură redactată de N. Lupan. – Bruxelles : Nistru, 1988. – 67 p. – („Pro Basarabia și Bucovia”).

Pe cop. tit.: Basarabia. 1918-1988.

403. **Țurcan, I. A.** Satul basarabean în anii 1918-1940 : Studii socio-economice [Text tipărit] / I. A.Țurcan. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1980. – 253 p.

Text în grafie chirilică.

404. **Țurcanu, Ion.** Bessarabiana : Teritoriul dintre Prut și Nistru în câteva ipostaze istorice și reflecții istoriografice [Text tipărit] / Ion Țurcanu. – Chișinău : [S. n.], 2012. – 344 p.

ISBN 978-9975-4337-0-9

405. **Țurcanu, Ion.** Relații agrare din Basarabia în anii 1918-1940 [Text tipărit] / Ion Țurcanu. – Chișinău : Universitas, 1991. – 356 p., 1 f. : tab.
ISBN 5-362-00656-8

406. **Țurcanu, Ion.** Sfatul Țării [Text tipărit] : Istoria zburciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu ; editor: Iurie Bârsa ; redactori: Elena Oteanu, Liliana Armașu. – Chișinău : ARC, 2018. – 428 p. : il., tab.

Conține index: p. 415-428.

Bibliogr.: în notele de subsol.

ISBN 978-9975-0-0124-3

407. **Țurcanu, Ion.** Unirea Basarabiei cu România, 1918 : Preludii, premise, realizări [Text tipărit] / Ion Țurcanu. – Chișinău : Tipografia Centrală, 1998. – 259 p.

ISBN 9975-923-71-2

408. **Unirea Basarabiei cu România 1918-1927** [Text tipărit] : Documente / introd., tabel cronologic, note, selecția documentelor: Adina Berciu-Drăghicescu, Lidia Brânceanu. – București : Globus, [S. a.]. – 138 p.

ISBN 973-49-0026-9

409. **Unirea Basarabiei și a Bucovinei cu România 1917-1918** : Documente [Text tipărit] / antologie de Ion Calafeteanu și Viorica-Pompilia Moisuc; pref.: Viorica-Pompilia Moisuc. – Chișinău : Hyperion, 1995. – 348 p.

ISBN 5-368-01829-0

410. *Rec.: Holban, I. O carte de documente mult așteptată / I. Holban // Literatura și arta. – 1995. – 7 dec. – P. 7.*

411. **Unirea în destinul românilor basarabeni** [Text tipărit] / Angela Mândăcanu, Virgil Ciucă, Virgil Mândăcanu [et al.] ; coord. : Virgil Mândăcanu, Daniela Vacarciuc. – Chișinău : Pontos, 2017. – 596 p.

Bibliogr. la sfârșitul cap. și în subsol.

ISBN 978-9975-51-878-9

* * *

412. **Actul de ratificare al unirii Basarabiei** // Basarabia și basarabeni : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 268. – ISBN 5-88568-022-1.

413. **Actul unirii Basarabiei cu România-mamă la 27 noiembrie 1918 (renunțarea la condiții)** // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 264. – ISBN 5-88568-022-1 ; Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 276-277. – ISBN 973-8278-07-4.

414. **Actul Unirii. (Rezoluția Blocului Moldovenesc primită de către Blocul Moldovenesc în ședința din 27 Martie 1918)** // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 239-240. – ISBN 973-8278-07-4.

415. **Actul Unirii, votat de Sfatul Țării la 27 martie 1918** // Armonia : Revista Societății corale muzicale de pe lângă Liceul „Alec Russo”. – 1937. – Nr 2. – P. 21 ; Albina : revistă enciclopedică populară. – 1928. – Nr 3. – P. 141.

416. **Adauge, Mihai.** Unirea Basarabiei de la 1918 – un act de lichidare a consecințelor fraudei istorice / Mihai Adauge // Flux: ediția de vineri. – 2007. – 23 mar. – P. 2.

417. **Adăniloae, Nichita.** Unirea Basarabiei cu România (1918) / Nichita Adăniloae // Studii și articole de istorie : ser. nouă. – 1995. – Vol. LXII. – P. 5-26. – ISSN 0585-749X.

418. **Agârbiceanu, I.** Un sfert de veac de la Unirea Basarabiei / I. Agârbiceanu // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 5. – P. 65-66.

419. **Agrigoroaiei, Ion.** Basarabia în perioada 1918-1940 / Ion Agrigoroaiei, Gheorghe Palade // Agrigoroaiei, Ion. Basarabia în cadrul României întregite, 1918-1940 / Ion Agrigoroaiei, Gheorghe Palade. – Chișinău : Universitas, 1993. – P. 62-110. – ISBN 5-362-00867-6.

420. **Agrigoroaiei, Ion.** Iașii și Unirea Basarabiei cu România / Ion Agrigoroaiei // Literatura și arta. – 2008. – 20 noiem. – P. 3. – ISSN 1857-3835 ; Români din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 68-80. – ISBN 978-973-152-092-6.

421. **Agrigoroaiei, Ion.** Probleme ale integrării Basarabiei în cadrul României întregite / Ion Agrigoroaiei // Basarabia. Dilemele identității. – Iași : Fundația Academică „A.D. Xenopol”, 2001. – P. 165-174. – (Biblioteca Fundației Academice „A.D. Xenopol” ; 6). – ISBN 973-9135-99-4.

422. **Agrigoroaiei, Ion.** Unirea Basarabiei : [27 martie 1918] // Agrigoroaiei, Ion. Basarabia de la Unire la integrare / Ion Agrigoroaiei. – Chișinău : Cartdidact, 2007. – P. 141-158. – ISBN 978-9975-940-82-5.

423. **Agrigoroaiei, Ion.** Unirea Basarabiei cu România. Momente și etape / Ion Agrigoroaiei // Vârstele unirii : de la conștiința etnică la unitatea națională. – Iași : Fundația Academică „A.D. Xenopol”, 2001. – P. 181-193. – (Biblioteca Fundației Academice „A.D. Xenopol” ; 5). – ISBN 973-8108-02-0.

424. **Agrigoroaiei, Ion.** Unirea Basarabiei cu România și problema reformelor democratice / Ion Agrigoroaiei // Romanitate și românită la Nord de Balcani : (Materialele Simpozionului Internațional din 7-8 aprilie 2000). – Chișinău, 2000. – P. 133-136 ; Agrigoroaiei, Ion. Basarabia de la Unire la integrare / Ion Agrigoroaiei. – Chișinău : Cartdidact, 2007. – P. 159-168. – ISBN 9975-940-31-5.

425. **Albu, A.** Scrisoarea unui basarabean refugiat, către frații săi basarabeni rămași acasă : [Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă România, 1918] / A. Albu // Literatura și arta. – 1995. – 23 mart. – P. 7.

426. **Albu, A.** Unirea Basarabiei cu România / A. Albu // Economistul. – 1995. – 19 apr. – P. 6. – ISSN 1221-8669.

427. **Aldea, Constantin.** Înfăptuirea Unirii Basarabiei cu Patria-Mamă – România, la 27 martie 1918 // Aldea, Constantin. O istorie zbuciumată – Basarabia până în anul 1920 / Constantin Aldea. – București : Editura Academiei de Înalte Studii Militare, 1993. – P. 165-246. – (Ciclul „Suflet românesc”).

Pe cop. tit. : Pagini dintr-o istorie zbuciumată. – ISBN 973-95375-4-5.

428. **Aldea, Constantin.** Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă (27 martie 1918) // Aldea, Constantin. O istorie zbuciumată – Basarabia până în anul 1920 / Constantin Aldea. – București : Editura Academiei de Înalte Studii

Militare, 1993. – Cap. II. – P. 85-247. – (Ciclul „Suflet românesc”).

Pe cop. tit. : Pagini dintr-o istorie zbuciumată. – ISBN 973-95375-4-5.

429. **Andrieș-Tabac, Silviu.** Sigilii din epoca Republicii Democratice Moldovenești (1917-1918) // Pergament : Anuarul arhivelor Republicii Moldova. – 1999. – Vol. II. – P. 289-296. – ISSN 9975-78-150-0.

430. **Andrieș-Tabac, Silviu.** Stema Republicii Democratice Moldovenești (1917-1918) // Andrieș-Tabac, Silviu. Heraldica teritorială a Basarabiei și Transnistriei / Silviu Andrieș-Tabac. – Chișinău : Museum, 1998. – Cap. IV. – P. 91-95. – ISBN 9975-906-20-6.

431. **Andronachi, Gh. V.** Desfășurarea evenimentelor după 21 Noiembrie 1917 și până la Marele Act al Unirii // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 175-190.

432. **Andronachi, Gh. V.** Foștii miniștri de război ai Republicii Moldovenești cu locțiitorii și subsecretarii de stat al departamentului respectiv // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 147-174.

433. **Andronachi, Gh. V.** Intrarea trupelor române în Basarabia // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 191-190.

434. **Andronachi, Gh. V.** Organizatorii Comitetelor Naționale Ostășești din Iași, Chișinău, Odessa, Sevastopol, Kiev, Ecaterinoslav etc., de la care a pornit organizarea Sfatului Țării, a armatei moldovenești și proclamarea autonomiei // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 109-122.

435. **Andronachi, Gh. V.** Primii pași în organizarea Armatei Naționale Moldovenești și convocarea Congresului Ostășesc la Chișinău, 20 Octombrie 1917 // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 123-146.

436. **Andronachi, Gh. V.** Unirea // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 205-190.

437. **Anghel, Florin.** Construcții geopolitice : Unirea Basarabiei în varianta de „cordon sanitaire” / Florin Anghel // Revista istorică : ser. nouă. – 2011. – Tom XXII, nr 1/2. – P. 49-60.

438. **Angeluța, V.** Lenin și Unirea Basarabiei cu România / V. Angheluța // Glasul Națiunii. – 1995. – Decembrie (Nr 49). – P. 6.

439. **Aniversarea Sfatului Țării** : [80 de ani de la constituire] // Glasul Națiunii. – 1997. – 26 noiem. – P. 1.

440. **Aniversarea Unirii Basarabiei** // Viața Basarabiei. – 1938. – Nr 1/2. – P. 111.

441. **Apelul scriitorilor români către neamul moldovenesc din Basarabia** : [în legătură cu Unirea din 27 martie 1918] // Glasul Națiunii. – 1993. – Martie (Nr 12). – P. 7.

442. **Aramă, Cezar.** Integrarea județului Bălți în structura administrativă a României 1918-1925 / Cezar Aramă // Revista de istorie a Moldovei. – 2010. – Nr 3/4. – P. 235-241. – ISSN 1857-2022.

443. **Ardeleanu, Constantin.** Situația din Basarabia reflectată în presa din Statele Unite ale Americii (octombrie 1917-aprilie 1918) / Constantin Ardeleanu // Destin românesc : ser. nouă. – 2009. – Nr 1 (59). – P. 88-96. – ISSN 1857-1964.

444. **Babel, Antony.** L'union de la Bessarabie à la Roumanie // Babel, Antony. La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique / par Antony Babel, docteur en Sociologie, privat-docent a l'Université de Geneve. – Paris : Librairie Félix Alcan, 1926. – Chap. VII. – P. 234-285.

445. **Babel, Antony.** L'union de la Bessarabie à la Roumanie // Babel, Antony. La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique / par Antony Babel, docteur en sociologie, privat-docent a l'Université de Geneve. – Paris : Librairie Félix Alcan, 1926. – Chap. VII, V. – P. 264-270.

446. **Babel, Antony.** La crise bolchévique en Bessarabie ; Premières manifestations en faveur de l'autonomie // Babel, Antony. La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique / par Antony Babel, docteur en Sociologie, privat-docent a l'Université de Geneve. – Paris : Librairie Félix Alcan, 1926. – Chap. VII, II. – P. 242-254.

447. **Babel, Antony.** La position actuelle du problème bessarabien // Babel, Antony. La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique / par Antony Babel, docteur en Sociologie, privat-docent a l'Université de Geneve. – Paris : Librairie Félix Alcan, 1926. – Chap. IX. – P. 343-355.

448. **Babel, Antony.** La situation économique de la Bessarabie ; La Réform agraire // Babel, Antony. La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique / par Antony Babel, docteur en Sociologie, privat-docent a l'Université de Geneve. – Paris : Librairie Félix Alcan, 1926. – Chap. VIII. – P. 286-342.

449. **Babel, Antony.** Proclamation de l'autonomie de la Bessarabie // Babel, Antony. La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique / par Antony Babel, docteur en Sociologie, privat-docent a l'Université de Geneve. – Paris : Librairie Félix Alcan, 1926. – Chap. VII, III. – P. 255-258.

450. **Babel, Antony.** Proclamation de l'indépendance de la Bessarabie // Babel, Antony. La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique / par Antony Babel, docteur en Sociologie, privat-docent a l'Université de Geneve. – Paris : Librairie Félix Alcan, 1926. – Chap. VII, IV. – P. 259-263.

451. **Badiu, V.** Contribuția scriitorilor basarabeni la Unirea din 1918 / V. Badiu // Literatura și arta. – 1992. – 26 mar. – P. 5 ; Timpul. – 1993. – Aprilie (Nr 9). – P. 16.

452. **Balan, Șt.** Relațiile antebelice și postbelice dintre românii transnistreni și basarabeni / Șt. Balan // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 8. – P. 25-30.

453. **Bantoș, Alexandru.** Unirea, o stare de spirit / Alexandru Bantoș // Limba română. – 2017. – Nr 1. – P. 7-9. – ISSN 0235-9111.

454. **Barnovschi, D. V.** Presa și Unirea ; După Unirea Basarabiei / D. V. Barnovschi // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 4/5. – P. 94-96.

455. **Barus, T.** Basarabia după unire (27 martie 1918) / T. Barus // Glasul Națiunii. – 1995. – Martie (Nr 13). – P. 8.

456. **Basarabia. Actul Unirii votat de Sfatul Țării la 27 martie 1918** // România – documentele unirii, 1918 : Album / Arhivele Statului din România. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1993. – P. 91, [fot.]. – ISBN 973-95711-8-2.

457. **Basarabia : 27 martie 1918 – 27 martie 1990** // Flacăra. – 1990. – 28 mar. (Nr 13). – P. 7-18.

458. **Basarabia în componența României regale** // Istoria Republicii Moldova [Text tipărit] : Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. – Ed. a 3-a, revăzută și completată. – Chișinău : Î.S.F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2015. – Cap. XI. – P. 233-249. – ISBN 978-9975-53-472-7.

459. **Basarabia înainte de Unire** : [1917, hărți] // România – documentele unirii, 1918 : Album / Arhivele Statului din România. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1993. – P. 75, [fot.]. – ISBN 973-95711-8-2.

460. **Basarabia – ziua întâi a Marii Uniri** : [Chișinău: 27 martie 1918. Documente și mărturii memorialistice] / cronologie documentară de Marian Ștefan // Magazin istoric : ser. nouă. – 1991. – Nr 3. – P. 3-16, 23. – ISSN 0541-88IX.

461. **Basciani, Alberto.** Basarabia de la gubernie a Imperiului Rus la Republică autonomă, 1878-1918 // Basciani, Alberto. Dificila unire : Basarabia și România Mare 1918-1940 / Alberto Basciani. – Chișinău : Cartier, 2018. – Cap. I. – P. 17-112. – ISBN 978-9975-86-259-2.

462. **Basciani, Alberto.** Basarabia în perioada 1933-1940 ; Apusul prezenței românești pe teritoriul dintre Prut și Nistru // Basciani, Alberto. Dificila unire : Basarabia și România Mare 1918-1940 / Alberto Basciani. – Chișinău : Cartier, 2018. – Cap. IV. – P. 297-389. – ISBN 978-9975-86-259-2.

463. **Basciani, Alberto.** Basarabia în România Mare (1918-1923) ; O stare de necesitate continuă // Basciani, Alberto. Dificila unire : Basarabia și România Mare 1918-1940 / Alberto Basciani. – Chișinău : Cartier, 2018. – Cap. II. – P. 113-197. – ISBN 978-9975-86-259-2.

464. **Basciani, Alberto.** Încercarea de a restabili normalitatea într-o regiune agitată ; Dificultățile permanente întâmpinate de România în Basarabia anilor 1924-1934 // Basciani, Alberto. Dificila unire : Basarabia și România Mare 1918-1940 / Alberto Basciani. – Chișinău : Cartier, 2018. – Cap. III. – P. 198-296. – ISBN 978-9975-86-259-2.

465. **Bălan, I.** Semnificația istorică a Unirii : [27 martie 1918] / I. Bălan // Literatura și arta. – 1997. – 27 mar. – P. 3.

466. **Bâtcă, Veronica.** Biserica ortodoxă și spiritualitatea românească în Basarabia interbelică / Veronica Bâtcă // Luminătorul. – 1999. – Nr 4 (43). – P. 14-21.

467. **Bejan, S.** O pagină din istoria Bisericii Ortodoxe Basarabene : [anul 1917] / prot. S. Bejan // Luminătorul. – 1920. – Nr 7. – P. 3-15.
Text în grafie chirilică.

468. **Bejan, S.** O pagină din istoria Bisericii Ortodoxe Basarabene : [anii 1917-1918] / prot. S. Bejan // Luminătorul. – 1920. – Nr 9. – P. 1-6.
Text în grafie chirilică.

469. **Bejan, S.** O pagină din istoria Bisericii Ortodoxe Basarabene : [anul 1918] / prot. S. Bejan // Luminătorul. – 1920. – Nr 11. – P. 33-38 ; 1921. – Nr 1. – P. 12-21 ; 1923. – Nr 9. – P. 1-14 ; 1923. – Nr 18. – P. 21-29 ; 1923. – Nr 24. – P. 7-11.

470. **Benu, Aureliu.** 95 de ani de la deschiderea Sfatului Țării / Aureliu Benu // Literatura și arta. – 2012. – 13 dec. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

471. **Benu, Aureliu.** Tineretul ca o locomotivă a istoriei ; Rolul studenților în mișcarea națională românească din Basarabia în anii 1917-1918 / Aureliu Benu // Glasul Națiunii. – 2001. – 21 noiem. – P. 4 ; 28 noiem. – P. 4-5.

472. **Berindei, Dan.** Locul unirii Basarabiei în procesul de desăvârșire a statului unitar român / Dan Berindei // Destin românesc. – 1998. – Nr. 2. – P. 3-6. – ISSN 1221-6984.

473. **Beșliu, V.** Calea spre Marea Unire : [din istoria Unirii Basarabiei cu România la 27 martie 1918] / V. Beșliu // Glasul Națiunii. – 1994. – Aprilie (Nr 13). – P. 1.

474. **Beșliu, Victor.** Prima declarație de Unire a tuturor românilor [1918] / V. Beșliu // Literatura și arta. – 2000. – 30 mar. – P. 1.

475. **Bîcșa, D.** Basarabia – destin istoric românesc / D. Bîcșa // Dreptatea. – 1991. – 27 mar. – Conține: Activitatea Sfatului Țării ; Marea Unire ; Moldova de azi.

476. **Bîrsa, Grigore.** 27 martie 1918 : Istoria neamului în denumirile străzilor / Grigore Bîrsa // Curierul de seară. – 1998. – 2 apr.

477. **Boboc, Daniel-Valeriu.** Integrarea Basarabiei în România Mare – pentru un nou demers istoriografic / Daniel-Valeriu Boboc // Pro Basarabia – repere istorice și naționale. – Iași : ALFA, 2007. – P. 203-206. – ISBN 973-8953-46-4 ; ISBN 978-973-8953-46-8.

478. **Bobocescu, V.** Unirea Basarabiei cu România – moment memorabil în istoria poporului român / V. Bobocescu // Democrația. – 1991. – Nr 62. – P. 6.

479. **Bogdănaș, Silvia.** La 87 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Silvia Bogdănaș // Timpul de dimineață. – 2005. – 25 mar. – P. 2.

480. **Bogos, D.** Basarabia și negocierile de la Riga / D. Bogos // Viața Basarabiei. – 1932. – Nr 1. – P. 51-53.

481. **Boico, Piotr.** Tragicul an 1918: lecțiile de acum un secol / Piotr Boico // Comunistul. – 2016. – 22 iul. – P. 12-13 ; Коммунист. – 2016. – 22 июля. – P. 12-13.

482. **Bojoga, Eugenia.** Căpitanul Aurel I. Gheorghiu despre Basarabia : [pe marginea vol. „Pe drumuri basarabene: A doua zi după Unire” de

Aurel I. Gheorghiu, București, 1923] / Eugenia Bojoga // *Contrafort*. – 2012. – Iul.-Aug. (Nr 7/8). – P. 14-15.

483. **Boldișor, Ștefan**. Actul Unirii Basarabiei cu România în viziunea istoricilor de astăzi / Ștefan Boldișor // *Revista de istorie a Moldovei*. – 2013. – Nr 1 (93). – P. 136-137. – ISSN 1857-2022.

484. **Boldișor, Veronica**. Unirea Basarabiei cu România: între ortodoxismul românesc și cel rusesc / Veronica Boldișor // *Literatura și arta*. – 2004. – 5 iun. – P. 7.

485. **Bolduma, Viorel**. Contribuția preoțimii basarabene la Actul Unirii din 27 martie 1918 / Viorel Bolduma // *Misionarul*. – 2004. – Martie (Nr 2). – P. 6.

486. **Boldur, A.** Cum s-a pregătit Unirea Basarabiei: O înșirare a momentelor mai însemnate / A. Boldur // *Țara noastră*. – 1928. – An. 9, nr 18. – P. 587-590.

487. **Boldur, A.** 27 martie 1918 – Unirea Basarabiei cu țara: un act al înțelepciunii istorice / A. Boldur // *Țara*. – 1994. – 22 mar. – P. 4.

488. **Boldur, A.** Revoluția națională în Basarabia în 1917-1918 și Unirea / A. Boldur // *Tineretul Moldovei*. – 1990. – 13 iun.

489. **Boldur, Alexandru**. 27 martie 1918, Ziua Unirii Basarabiei cu România / Alexandru Boldur // *Academica*. – 2000. – Martie (Nr 5). – P. 16-17. – ISSN 1220-5737.

490. **Boldur, Alexandru**. „Unirea s-a făcut de Sfatul Țării” / Alexandru Boldur // *Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice*. – 1991. – Nr 4. – P. 31-32. – ISSN 0868-7730.

491. **Boldur, Alexandru**. Unirea s-a făcut de Sfatul Țării / Alexandru Boldur // *Magazin istoric : ser. nouă*. – 1991. – Nr 3. – P. 21-22.

492. **Boldur, Alexandru V.** Adversarii Unirii Basarabiei cu România // Boldur, Alexandru V. Basarabia și relațiile româno-ruse / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2017. – Cap. XIV. – P. 125-132. – (Domnitorii). – ISBN 978-9975-3149-1-6.

493. **Boldur, Alexandru V.** Conștiința națională și revoluția rusă din 1917 // Boldur, Alexandru V. Basarabia și relațiile româno-ruse / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2017. – Cap. IV. – P. 33-38. – (Domnitorii). – ISBN 978-9975-3149-1-6.

494. **Boldur, Alexandru V.** Declarația Sfatului Țării al Republicii Moldovenești din 24 ianuarie 1918 // Boldur, Alexandru V. Basarabia și relațiile româno-ruse / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2017. – P. 253-258. – (Domnitorii). – ISBN 978-9975-3149-1-6.

495. **Boldur, Alexandru V.** Hotărârea Sfatului Țării din 27 martie (9 aprilie) 1918 privind Unirea Basarabiei cu România // Boldur, Alexandru V. Basarabia și relațiile româno-ruse / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2017. – P. 263-264. – (Domnitorii). – ISBN 978-9975-3149-1-6 ; România Mare : Documentar istoric. – Baia Mare : Casa de presă și editură „Gutinel”, 1990. – P. 4-5. – ISBN 973-9083-00-5.

496. **Boldur, Alexandru V.** Mișcarea națională din Basarabia în 1917 // Boldur, Alexandru V. Basarabia și relațiile româno-ruse / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2017. – Cap. V. – P. 39-48. – (Domnitorii). – ISBN 978-9975-3149-1-6.

497. **Boldur, Alexandru V.** Restabilirea suveranității românești în Basarabia // Boldur, Alexandru V. Basarabia românească / Alexandru V. Boldur. – Bacău : Vicovia, 2014. – Partea III. – P. 194-252. – ISBN 978-606-8541-46-4.

498. **Boldur, Alexandru V.** Revoluția națională în Basarabia în anii 1917-1918 și Unirea // Boldur, Alexandru V. Basarabia românească / Alexandru V. Boldur. – Bacău : Vicovia, 2014. – Cap. 12. – P. 195-215. – ISBN 978-606-8541-46-4.

499. **Boldur, Alexandru V.** Succesele administrării românești în Basarabia // Boldur, Alexandru V. Basarabia românească / Alexandru V. Boldur. – Bacău : Vicovia, 2014. – Cap. 14. – P. 216-227. – ISBN 978-606-8541-46-4.

500. **Botoran, Constantin.** Declarația Sfatului Țării din Chișinău de renunțare la condițiile formulate în actul Unirii, la 27 martie 1918 (10 decembrie 1918) / Constantin Botoran, Mihai Retegan // Botoran, Constantin.

1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 143. – ISBN 973-95050-1-3.

501. **Botoran, Constantin.** Declarația oficială a Sfatului Țării din Chișinău de unire a Basarabiei cu România (27 martie / 9 aprilie 1918) / Constantin Botoran, Mihai Retegan // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 134-135. – ISBN 973-95050-1-3.

502. **Botoran, Constantin.** Decretul regal pentru promulgarea unirii Basarabiei cu România / Constantin Botoran, Mihai Retegan // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 136-137. – ISBN 973-95050-1-3.

503. **Botoran, Constantin.** Primăvara biruinței noastre. Chișinău, aprilie 1918 / Constantin Botoran, Mihai Retegan // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – Cap. II. – P. 40-60. – ISBN 973-95050-1-3.

504. **Brătianu, Gheorghe I.** Basarabia și relațiile dintre România și URSS // Brătianu, Gheorghe I. Basarabia : Drepturi naționale și istorice / Gheorghe I. Brătianu. – București : SEMNE, 1995. – Cap. VI. – P. 65-91.

505. **Brătianu, Gheorghe I.** Problema Basarabiei între 1917-1929 // Brătianu, Gheorghe I. Basarabia : Drepturi naționale și istorice / Gheorghe I. Brătianu. – București : SEMNE, 1995. – Cap. V. – P. 50-64.

506. **Briciu, Alexandru.** Marea Unire și Biserica / Alexandru Briciu // Basarabia literară. – 2013. – 12 dec. – P. 3.

507. **Brus, Nicolae.** Sfatul Țării // Brus, Nicolae. Horodiște, leagăn de vis și de dor / Nicolae Brus. – Chișinău : Pontos, 2003. – P. 22-30. – ISBN 9975-902-71-5.

508. **Buga, Ion.** 85 de ani de la Unirea Basarabiei cu România // Buga, Ion. Basarabia română la cumpănă de milenii : (Antologie, 1988-2010) / Ion Buga. – Chișinău : Litera, 2011. – P. 323-325. – ISBN: 978-9975-74-220-7 ; Literatura și arta. – 2003. – 13 mar. – ISSN 1857-3835.

509. **Buga, Ion.** Realizarea firească a dreptului națiilor la autodeterminare : Comunicare prezentată la Conferința Internațională „80 de ani de la Unirea Basarabiei cu România”, Chișinău, 27-28 martie 1998 / Ion Buga // *Limba română.* – 1998. – Nr 5. – P. 25-27. – ISSN 0235-9111.

510. **Buga, Ion.** Un drept firesc și legitim : [98 de ani de la reunirea firească și legitimă a Basarabiei cu România] / Ion Buga // *Literatura și arta.* – 2016. – 24 mar. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

511. **Buga, Ion.** Unirea Basarabiei cu România în 1918 // Buga, Ion. *Basarabia română la cumpănă de milenii : (Antologie, 1988-2010)* / Ion Buga. – Chișinău : Litera, 2011. – P. 199-202. – ISBN 978-9975-74-220-7 ; *Destin românesc.* – 1998. – Nr 3/4. – P. 33-36. – ISSN 1221-6984.

512. **Buga, Ion.** Unirea Basarabiei cu România – o realizare a dreptului națiunilor la autodeterminare / Ion Buga // *Destin românesc.* – 1998. – Nr 3/4. – P. 33-36. – ISSN 1221-6984.

513. **Buga, Ion.** Unirea – ideal național // Buga, Ion. *Basarabia română la cumpănă de milenii : (Antologie, 1988-2010)* / Ion Buga. – Chișinău : Litera, 2011. – P. 166-168. – ISBN 978-9975-74-220-7.

514. **Bulancea, Denis.** Clerul militar basarabeian în anii Primului Război Mondial : [1914-1918] / Denis Bulancea // *Cohorta : revistă de istorie militară.* – 2015. – Nr 1. – P. 89-99. – ISSN 1857-0100.

515. **Bulat, Nicolae.** „Solidaritatea” – Asociația corpului didactic din județul Soroca în anii 1918-1940 / Nicolae Bulat // *Tyragetia : Anuar.* – 1998. – [Vol.] 6/7. – P. 279-285. – Rez. în lb. fr.

516. **Burlacu, Valentin.** Actul Unirii Basarabiei cu România în sistemul cultural propagandistic din RSSM (anii 1960-1970) / Valentin Burlacu // *Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017.* – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 687-697. – ISBN 978-9975-139-54-0.

517. **Burlacu, Valentin.** Istoriografia din Republica Moldova în procesul de revenire la valorile naționale : [cu referire la Unirea Basarabiei cu

România din 1918] / Valentin Burlacu // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 3. – P. 111-152. – ISSN 1857-2022.

518. **Burlacu, Valentin.** The Union of Bessarabia with Romania in the Cultural Propaganda System of the Moldovan Soviet Socialist Republic (1960-1970) / Valentin Burlacu // Transylvanian Review. – 2018. – No 2. – P. 52-67.

519. **Buruiană, Gheorghe.** O amintire : [despre Unirea Basarabiei cu România] / Gheorghe Buruiană // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1993. – Nr 2. – P. 129-132. – ISBN 5-368-03082-7.

520. **Butnaru, Val.** Istoria subiectivă : [actul Unirii din 27 martie 1918 a Basarabiei cu România] / Val Butnaru // Jurnal de Chișinău. – 2004. – 25 mar. – P. 5. – ISSN 1857-3223.

521. **Buzilă, Boris.** Clerul din Basarabia și Unirea / Boris Buzilă // Luminătorul. – 1998. – Nr 2 (35). – P. 28-35.

522. **Carauș, Silvia.** Schimbări conceptuale ale istoriografiei românești în problema Basarabiei la începutul secolului al XX-lea : [cu referire și la Unirea Basarabiei cu România] / Silvia Carauș // Chronos : revistă de istorie. – 2006. – An. IV, nr 1/2 (6/7). – P. 19-26. – ISSN 1584-434X.

523. **Carte de la Bessarabie: L'union Bessarabie a la Roumania 27.III.1918** // L'image (Paris). – 1920. – Mars (Nr 1). – F. 5.

524. **Cavarnali, Vladimir.** Atitudine basarabeană : [viață din ținut după Unire] / Vladimir Cavarnali // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 11/12. – P. 3-6.

525. **Cazacliu, V.** Prin cine se face Unirea / V. Cazacliu // România Nouă (Chișinău). – 1918. – 28 febr. (Nr 22). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 352-353.

526. **Cazacu, P.** Pagini din istoria Unirii Basarabiei / P. Cazacu // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 4/5. – P. 25-38.

527. **Cazacu, Petre.** Atitudinea elementelor din Sfatul Țării // Cazacu, Petre. Moldova dintre Prut și Nistru : 1812-1918 / Petre Cazacu. – Iași : Viața Românească, [S. a.]. – P. 338-344.

528. **Cazacu, Petre.** Câteva date din istoria Basarabiei / dr. P. Cazacu // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 1. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 413-448. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

529. **Cazacu, Petre.** Lucrările guvernului și ale Sfatului Țării // Cazacu, Petre. Moldova dintre Prut și Nistru : 1812-1918 / Petre Cazacu. – Iași : Viața Românească, [S. a.]. – P. 378-379.

530. **Cazacu, Petre.** Unirea // Cazacu, Petre. Moldova dintre Prut și Nistru : 1812-1918 / Petre Cazacu. – Iași : Viața Românească, [S. a.]. – Cap. VII. – P. 401-433.

531. **Căciulă, Ion.** Studiarea evenimentelor istorice din anii 1917-1918 din Basarabia prin valorificarea tehnologiilor digitale / Ion Căciulă // Centenar Sfatul Țării : 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 766-780. – ISBN 978-9975-139-54-0.

532. **Călătoria MM. LL. Regelui și Reginei în Bucovina și Basarabia: 15-25 mai 1920** // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 1. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 73-114. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

533. **Câmpeanu, Al.** Treptele Unirii. Basarabia / Al. Câmpeanu // Curi-erul național. – 1993. – 25 mar. (Nr 618). – P. 1, 7.

534. **Ce-au spus d-nii Inculeț și Ciugureanu la Iași?** // Cuvânt Moldo-venesc (Chișinău). – 1918. – 31 mar. (Nr 26). – P. 1-2 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 494-496.

535. **Cemârtan, Romeo.** Raportul dintre Biserică și Stat în Rusia țaristă ; Politica religioasă promovată în Basarabia în 1812-1918 / Romeo Cemârtan // Destin românesc : ser. nouă. – 2009. – Nr 3 (61). – P. 40-51.

536. **Centenarul Unirii Basarabiei cu România** // Historia special. – 2018. – Martie (Nr 22). – P. 3. – ISSN 2286-0258.

537. **Cernea, Gheorghe.** Basarabia în contextul Marii Uniri de la 1918 / Gheorghe Cernea // Literatura și arta. – 2006. – 23 mar. – P. 6. – ISSN 1857-3835.

538. **Cernea, Gheorghe.** 27 martie 1918 – ziua Unirii Basarabiei cu România / Gheorghe Cernea // Literatura și arta. – 2006. – 23 mar. – P. 6. – ISSN 1857-3835.

539. **Cernea, Gheorghe.** 90 de ani de la Unirea Basarabiei cu Țara-Mamă / Gheorghe Cernea // Literatura și arta. – 2008. – 6 noiem. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

540. **Cernea, Gheorghe.** Proclamarea independenței Basarabiei la 24 ianuarie 1918 / Gheorghe Cernea // Literatura și arta. – 2011. – 20 ian. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

541. **Cernea, Gheorghe.** Răsfoind filele istoriei : [despre procesul istoric de unire al românilor din 1859 și 1918] / Gheorghe Cernea // Literatura și arta. – 2008. – 20 mar. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

542. **Cernea, Gheorghe.** Un fenomen definitoriu pentru dimensiunea națională românească a Basarabiei: Unirea din 27 martie 1918 / Gheorghe Cernea // Literatura și arta. – 2011. – 24 mar. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

543. **Cernovodeanu, Paul.** Unirea Basarabiei cu România (1918) și recunoașterea ei internațională (1920) // Cernovodeanu, Paul. Basarabia : Drama unei provincii istorice românești în context politic internațional (1806-1920) / Paul Cernovodeanu. – București : Albatros, 1993. – P. 115-189. – (Historia). – ISBN 973-24-0311-X.

544. **Chilianu, M.** Pretențiunile Ucrainei și Sfatul Țării din Basarabia / M. Chilianu // Mișcarea (Iași). – 1918. – 7 apr. (Nr 68). – P. 1 ; Ziarele ro-

mânești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 543-545.

545. **Chiper, Constantin.** 96 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Constantin Chiper // *Gazeta de Sud*. – 2014. – 28 mar. – P. 10.

546. **Chiriac, A.** Cum a fost : [Hotărârea din 1918 a Sfatului Țării referitor la unirea Basarabiei cu România] / A. Chiriac // *Tineretul Moldovei*. – 1990. – 28 mar. – P. 4-6.

547. **Chirtoagă, Ion.** Evoluția demografică și sanitară în localitatea Nisporeni (1914-1940) / Ion Chirtoagă // *Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă*. – 2015. – Vol. 9 (24), nr 2. – P. 227-238. – Rez. în lb. engl.

548. **Ciachir, Nicolae.** Basarabia în cadrul Imperiului Rus, de la începutul secolului al XX-lea până la detronarea țarului (1917) // Ciachir, Nicolae. *Basarabia sub stăpânire țaristă (1812-1917)* / Nicolae Ciachir. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1992. – P. 75-92. – ISBN 973-30-2299-3.

549. **Cimpoeșu, Dorin.** Basarabia și Centenarul Unirii / Dorin Cimpoeșu // *Limba română*. – 2018. – Nr 1/2. – P. 145-151. – ISSN 0225-9111.

550. **Cimpoi, M.** Basarabia, parte din vatra strămoșilor noștri / M. Cimpoi // *Moldova suverană*. – 1991. – 15 ian.

551. **Cimpoi, Mihai.** Intelectualitatea basarabească și Marea Unire : Comunicare ținută la 1 Decembrie 1998 în cadrul Sesiunii Științifice a Academiei Române consacrate Marii Uniri de la 1918 / acad. Mihai Cimpoi // *Destin românesc*. – 1999. – Nr 1. – P. 6-8. – ISSN 1221-6984.

552. **Cimpoi, Mihai.** Mișcarea culturală basarabească – formatoare a ideii de Unire / acad. Mihai Cimpoi // *Centenar Sfatul Țării : 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017*. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 41-44. – ISBN 978-9975-139-54-0.

553. **Ciobanu, Constantin Gh.** Unirea Basarabiei cu România în imagini filatelice / Constantin Gh. Ciobanu // *Limba română*. – 2018. – Nr 1/2. – P. 258-264. – ISSN 0225-9111.

554. **Ciobanu, Maria.** Unirea Basarabiei cu România, 27 Martie 1918 / Maria Ciobanu // Calendar Național 2018. – Chișinău, 2017. – P. 91-92. – [Semnat: M.C.].

555. **Ciobanu, Ștefan.** Componenta Sfatului Țării // Ciobanu, Ștefan. Basarabia : Populația, istoria, cultura / Ștefan Ciobanu. – București : Clio, 1992. – P. 123-124. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01526-2.

556. **Ciobanu, Ștefan.** Declarația Blocului Moldovenesc de unire a Basarabiei cu România propusă Sfatului Țării și citită de I. Buzdugan în ședința de la 27 martie 1918 // Ciobanu, Ștefan. Basarabia : Populația, istoria, cultura / Ștefan Ciobanu. – București : Clio, 1992. – P. 115-116. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01526-2.

557. **Ciobanu, Ștefan.** Declarația Sfatului Țării din 24 Ianuarie 1918 // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 148-151. – ISBN 973-8278-07-4.

558. **Ciobanu, Ștefan.** Declarația Sfatului Țării privind renunțarea la condițiile în vederea Unirii // Ciobanu, Ștefan. Basarabia : Populația, istoria, cultura / Ștefan Ciobanu. – București : Clio, 1992. – P. 122-123. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01526-2.

559. **Ciobanu, Ștefan.** Declarația Sfatului Țării Republicii Democratice Moldovenești de Unire a Basarabiei cu România // Basarabia : Populația, istoria, cultura / Ștefan Ciobanu. – București : Clio, 1992. – P. 116-117. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01526-2.

560. **Ciobanu, Ștefan.** Din dezbaterile Adunării deputaților ; Chestiunea unirii Basarabiei // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 255. – ISBN 973-8278-07-4.

561. **Ciobanu, Ștefan.** Hotărârea congresului coloniștilor germani din Basarabia, ținutul Tarutino, unde, cu unanimitate de voturi, comunitatea germană aderă la unirea Basarabiei cu România (7 martie 1919) // Ciobanu, Ștefan. Basarabia : Populația, istoria, cultura / Ștefan Ciobanu. – București : Clio, 1992. – P. 121-122. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01526-2.

562. **Ciobanu, Ștefan.** Hotărârea congresului din Tarutino a coloniștilor germani din Basarabia din 7 Martie 1919 cu privire la unirea Basarabiei cu România (hotărârea a fost luată cu unanimitate de voturi) // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 258-260. – ISBN 973-8278-07-4.

563. **Ciobanu, Ștefan.** Închiderea sesiunii Sfatului Țării // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 256-257. – ISBN 973-8278-07-4.

564. **Ciobanu, Ștefan.** Premizele înfăptuirii Unirii celei Mari : [80 de ani de la Unirea Basarabiei cu România] / Ștefan Ciobanu // Glasul Națiunii. – 1998. – 30 noiem. – P. 2.

565. **Ciobanu, Ștefan.** Procesul verbal al ședinței Sfatului Țării din 27 martie 1918 // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 225-239. – ISBN 973-8278-07-4 ; Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1993. – Nr 2. – P. 45-58. – ISBN 5-368-03082-7. – [Reprodus din: Șt. Ciobanu. Unirea Basarabiei, 1925, p. 225].

566. **Ciobanu, Ștefan.** Programul Serbării Unirii Basarabiei cu România din 30 Martie 1918 la Iași. După Monitorul Oficial // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la Mișcarea Națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 247-248. – ISBN 973-8278-07-4.

567. **Ciobanu, Ștefan.** Promulgarea actului Unirii // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 248-249. – ISBN 973-8278-07-4.

568. **Ciobanu, Ștefan.** Răspunsul la mesajul tronului și Unirea Basarabiei // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 255-256. – ISBN 973-8278-07-4.

569. **Ciobanu, Ștefan.** Serbarea de la Iași în ziua de 30 Martie 1918 // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 253-256. – ISBN 973-8278-07-4.

570. **Ciobanu, Ștefan.** Trecutul Basarabiei : [inclusiv despre Unirea de la 27 martie 1918] // Ciobanu, Ștefan. Basarabia : Populația, istoria, cultura / Ștefan Ciobanu. – București : Clio, 1992. – Cap. III. – P. 47 – 72. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01526-2.

571. **Ciobanu, Ștefan.** Unirea Basarabiei cu România (Iași, 29 martie 1918) // Ciobanu, Ștefan. Basarabia : Populația, istoria, cultura / Ștefan Ciobanu. – București : Clio, 1992. – P. 118-120. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01526-2.

572. **Ciobanu, Ștefan.** Unirea Basarabiei cu România după Monitorul Oficial // Ciobanu, Ștefan. Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 243-246. – ISBN 973-8278-07-4.

573. **Ciobanu, Vitalie.** Directoratul general de război și marină al Basarabiei (1917-1918) / Vitalie Ciobanu // Oastea Moldovei. – 2007. – 5 iul. – P. 6 ; 28 iul. – P. 9. – ISSN 1857-3703.

574. **Ciobanu, Vitalie.** Militarii ruși și Basarabia : (1914-1918) / Vitalie Ciobanu // Cohorta : revistă de istorie militară. – 2015. – Nr 2. – P. 49-59. – ISSN 1857-0100.

575. **Ciobanu, Vitalie.** Organizarea și desfășurarea Congresului Militarilor Moldoveni (1917) / Vitalie Ciobanu, Mihai Tașcă // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 546-564. – ISBN 978-9975-139-54-0 // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 4. – P. 16-35. – ISSN 1857-2022.

576. **Ciobanu, Vitalie.** Organization and Activity of the Moldovan Military Congress (20-27 October 1917) / Vitalie Ciobanu, Mihai Tașcă // Transylvanian Review. – 2018. – No. 2. – P. 16-32. – ISSN 1221-1249.

577. **Ciobanu, Vitalie.** Restanțierii istoriei : 80 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Vitalie Ciobanu // Contrafort. – 1998. – Nr 3. – P. 1-2.

578. **Ciobanu, Vitalie N.** Congresul ostașilor moldoveni // Ciobanu, Vitalie N. Militarii basarabeni, 1917-1918 : Studiu și documente / Vitalie N. Ciobanu. – Chișinău : Bons Offices, 2010. – P. 65-84. – ISBN 978-9975-80-330-4.

579. **Ciobanu, Vitalie N.** Formarea comitetelor militare ale basarabenilor // Ciobanu, Vitalie N. Militarii basarabeni, 1917-1918 : Studiu și documente / Vitalie N. Ciobanu. – Chișinău : Bons Offices, 2010. – P. 41-64. – ISBN 978-9975-80-330-4.

580. **Ciobanu, Vitalie N.** Militari în Sfatul Țării // Ciobanu, Vitalie N. Militarii basarabeni, 1917-1918 : Studiu și documente / Vitalie N. Ciobanu. – Chișinău : Bons Offices, 2010. – P. 83-84. – ISBN 978-9975-80-330-4.

581. **Ciobanu, Vitalie N.** Militarii basarabeni și Armata Română // Ciobanu, Vitalie N. Militarii basarabeni, 1917-1918 : Studiu și documente / Vitalie N. Ciobanu. – Chișinău : Bons Offices, 2010. – P. 133-140. – ISBN 978-9975-80-330-4.

582. **Ciubotaru, Nicolae.** Afirmarea curentului național românesc în Basarabia (1859-1917) / Nicolae Ciubotaru // Frontierele spațiului românesc în context european. – Chișinău : Cartdidact, 2008. – P. 315-333. – ISBN 978-973-759-559-1 ; ISSN 978-9975-940-70-2.

583. **Ciubuc, Vasile D.** De ce Lenin nu a recunoscut libertatea Basarabiei și Unirea ei cu România // Ciubuc, Vasile D. Basarabia și Transnistria: restanțe ale istoriei / Vasile D. Ciubuc. – Chișinău : Știința, 2010. – P. 12-16. – ISBN 978-9975-67-732-5.

584. **Ciubuc, Vasile D.** Situațiile incerte și anihilarea României : [Unirea de la 27 martie 1918] // Ciubuc, Vasile D. Basarabia și Transnistria : restanțe ale istoriei / Vasile D. Ciubuc. – Chișinău : Știința, 2010. – P. 9-11. – ISBN 978-9975-67-732-5.

585. **Ciurcă, Ion.** Unele aspecte privind acțiunile armatei române în spațiul dintre Carpații Orientali și Nistru la sfârșitul anului 1917 și primele

luni ale lui 1918 / Ion Ciurcă // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1993. – Nr 3/4. – P. 21-22. – ISSN 0868-7730.

586. **Ciută, Jean.** Unirea – expresie a politicii faptului împlinit : [Unirile de la 1600, 1859 și 1918] / Jean Ciută // Glasul Națiunii. – 1999. – 27 ian. – P. 1, 2.

587. **Cojocaru, Gh.** Cu privire la problema Adunării Constituante în Basarabia în anul 1917 : [campania preelectorală și alegerile în Adunarea Constituantă] / Gh. Cojocaru // Revista de istorie a Moldovei. – 1991. – Nr 2 (6). – P. 3-13 ; Nr 3 (7). – P. 3-18. – ISSN 1857-2022.

588. **Cojocaru, Gh.** Moldova la răspântie : Problema construcției statale în viziunea Sfatului Țării : [reconstruirea istoriei, 1917-1918] / Gh. Cojocaru // Vocea poporului. – 1990. – 5 sept. – P. 6.

589. **Cojocaru, Gheorghe.** Autodeterminarea Basarabiei în contextul anului 1917, în concepția lui Alexandru V. Boldur / Gheorghe Cojocaru // Revista de istorie a Moldovei. – 2016. – Nr 2. – P. 22-26. – ISSN 1857-2022.

590. **Cojocaru, Gheorghe.** Blocul Moldovenesc al Sfatului Țării, făuritor al destinului Basarabiei / Gheorghe Cojocaru // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 72-80. – ISBN 978-9975-139-54-0 ; Akademos. – 2017. – Nr 4 (47). – P. 100-103. – ISSN 1857-0461.

591. **Cojocaru, Gheorghe.** Considerații cu privire la unirea Basarabiei cu România / Gheorghe Cojocaru // Destin românesc. – 1996. – Nr 4. – P. 54-72. – ISSN 1221-6984.

592. **Cojocaru, Gheorghe.** O pledoarie pentru „Unirea sufletească” (sf. anului 1918) / Gheorghe Cojocaru // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 4. – P. 108-115. – ISSN 1857-2022.

593. **Cojocaru, Gheorghe.** Republica Democratică Moldovenească dintre Prut și Nistru (1917-1918) / Gheorghe Cojocaru // Historia special. – 2018. – Martie (Nr 22). – P. 30-37. – ISSN 2286-0258. – Conține: 2 decembrie 1917. Sfatul Țării proclamă Republica Democratică Moldovenească; 24 ianuarie 1918. Declaraarea independenței Republicii Democratice

Moldovenеști ; 27 martie 1918. Declarația de Unire a Republicii Democratice Moldovenеști (Basarabia) cu Țara-mamă, România.

594. **Cojocaru, Gheorghe.** Contribuția Basarabiei la îmbogățirea patrimoniului cultural românesc în primii ani de după Unire / Gheorghe Cojocaru // Destin românesc. – 1997. – Nr 4. – P. 80-102. – ISSN 1221-6984.

595. **Cojocaru, Gheorghe.** Cu privire la constituirea Sfatului Țării / Gheorghe Cojocaru // Revista istorică : ser. nouă. – 1995. – Tom VI, nr 5/6. – P. 529-543.

596. **Cojocaru, Gheorghe E.** Contribuția Basarabiei la îmbogățirea patrimoniului cultural românesc // Cojocaru, Gheorghe E. Integrarea Basarabiei în cadrul României (1918-1923) / Gheorghe E. Cojocaru. – București : SEMNE, 1997. – Cap. IV. – P. 197-232. – ISBN 973-9318-29-0.

597. **Cojocaru, Gheorghe E.** Decretarea Unirii Republicii Democratice Moldovenеști (Basarabia) cu România // Cojocaru, Gheorghe E. Integrarea Basarabiei în cadrul României (1918-1923) / Gheorghe E. Cojocaru. – București : SEMNE, 1997. – P. 47-48. – ISBN 973-9318-29-0.

598. **Cojocaru, Gheorghe E.** Integrarea administrativă și politică // Cojocaru, Gheorghe E. Integrarea Basarabiei în cadrul României (1918-1923) / Gheorghe E. Cojocaru. – București : SEMNE, 1997. – Cap. II. – P. 56-145. – ISBN 973-9318-29-0.

599. **Cojocaru, Gheorghe E.** Preludiul Unirii // Cojocaru, Gheorghe E. Integrarea Basarabiei în cadrul României (1918-1923) / Gheorghe E. Cojocaru. – București : SEMNE, 1997. – P. 41-42. – ISBN 973-9318-29-0.

600. **Cojocaru, Gheorghe E.** Sfatul Țării – expresia supremă a mișcării de emancipare politică și națională // Cojocaru, Gheorghe E. Integrarea Basarabiei în cadrul României (1918-1923) / Gheorghe E. Cojocaru. – București : SEMNE, 1997. – P. 23-24. – ISBN 973-9318-29-0.

601. **Cojocaru, Gheorghe E.** The Moldovan Bloc in the Country Council The Creator of Bessarabia's Destiny // Gheorghe E. Cojocaru // Transylvanian Review. – 2018. – No. 2. – P. 33-40.

602. **Cojocaru, Gheorghe E.** Unirea Basarabiei cu România – premisă fundamentală a integrării ținutului în cadrul statului unitar român // Cojocaru, Gheorghe E. Integrarea Basarabiei în cadrul României (1918-1923) / Gheorghe E. Cojocaru. – București : SEMNE, 1997. – Cap. I. – P. 23-55. – ISBN 973-9318-29-0.

603. **Cojocaru, Gheorghe E.** Viața social-economică a Basarabiei – parte integrantă a statului român // Cojocaru, Gheorghe E. Integrarea Basarabiei în cadrul României (1918-1923) / Gheorghe E. Cojocaru. – București : SEMNE, 1997. – Cap. III. – P. 146-196. – ISBN 973-9318-29-0.

604. **Colesnic, Iurie.** Actul Unirii Basarabiei cu România-mamă de la 27 martie 1918 // Colesnic, Iurie. Generația Unirii / Iurie Colesnic. – Chișinău : [S. n.], 2016. – P. 101-102. – (Enciclopedie). – ISBN 978-9975-128-67-4.

605. **Colesnic, Iurie.** Congresul românilor transnistreni : [17-18 dec. 1917: fragment din cartea „Generația Unirii”] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 4 mar. – P. 18. – ISSN 1857-2572.

606. **Colesnic, Iurie.** Congresul românilor transnistreni – eveniment de neuitat : [din 19 dec. 1917, Grigoriopol] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2015. – 25 dec. – P. 19.

607. **Colesnic, Iurie.** Ecoul unei zile peste 90 de ani / Iurie Colesnic // Luminătorul. – 2008. – Nr 2 (95). – P. 52-61.

608. **Colesnic, Iurie.** Lecția basarabeană are o altă semnificație : [Unirea de la 1918] / Iurie Colesnic // Flux : cotidian național. – 1998. – 1 dec. – P. 6.

609. **Colesnic, Iurie.** O zi în conturul veșniciei : 75 de ani de la proclamarea Unirii Basarabiei cu România (27 martie 1918) / Iurie Colesnic // Moldova. – 1993. – Nr 3. – P. 1. – ISSN 0132-6635.

610. **Colesnic, Iurie.** Sfatul Țării – o experiență parlamentară de unicat // Colesnic, Iurie. Chișinăul nostru necunoscut / Iurie Colesnic. – Ed. a 2-a. – Chișinău : Cartier, 2016. – P. 570-582.

611. **Colesnic, Iurie.** Sfatul Țării – o problemă istorică și politică eternă... / Iurie Colesnic // Caiete de istorie. – 2003. – Nr 2. – P. 17-19.

612. **Colesnic, Iurie.** Zece zile care au cutremurat Basarabia / Iurie Colesnic // Timpul. – 2015. – 27 mar. – P. 19. – (În culisele istoriei).

613. **Colesnic, Iurie.** Ziua măreață a Unirii : [27 martie 1918] / Iurie Colesnic // Viața satului. – 1993. – 27 mar. – P. 7.

614. **Comemorarea Unirii** // Красная Бессарабия. – 1931. – Nr 4 (46). – C. 3-4. – Text în grafie chirilică.

615. **Comemorarea Unirii Basarabiei** : [15 ani de la realipirea Basarabiei la vechea ei tulpină, România] // Luminătorul. – 1933. – Nr 5. – P. 261-262.

616. **Comemorarea Unirii Basarabiei...** // Viața Basarabiei. – 1932. – Nr 4. – P. 76-77. – [Semnat: P. H.].

617. **Comitetul Central Militar Moldovenesc din Chișinău** // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2003. – Nr 1. – P. 5-12. – ISSN 0868-7730.

618. **Condrea, Lilia.** Sugestii metodologice de valorizare a subiectului „Rolul Sfatului Țării în procesul unirii Basarabiei cu Patria-Mamă” / Lilia Condrea // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 758-761. – ISBN 978-9975-139-54-0.

619. **Congresul învățătorilor moldoveni** // Cuvânt Moldovenesc (Chișinău). – 1917. – 13 iun. (Nr 43). – P. 5 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 133-134.

620. **Congresul Soldaților Moldoveni** // Ardealul (Chișinău). – 1917. – 18 noiem. (Nr 6). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 371-372.

621. **Congresul țărănesc din Basarabia** // Cuvânt Moldovenesc (Chișinău). – 1917. – 10 iun. (Nr 42). – P. 2, 13 iun. (Nr 43). – P. 3-5 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 125-126, 129-133.

622. **Constantin, Ion.** Basarabia la interferența marilor interese // Constantin, Ion. România, marile puteri și problema Basarabiei / Ion Constantin. – București : Editura Enciclopedică, 1995. – Cap. I. – P. 15-40. – ISBN 973-45-0114-3.

623. **Constantin, Ion.** Basarabia la interferența marilor interese // Destin românesc. – 2017. – Nr 1/2. – P. 19-42. – Conține: Rădăcinile istorice ale contenciosului privind teritoriul dintre Prut și Nistru ; Unirea Basarabiei cu România.

624. **Constantin, Ion.** Rădăcinile istorice ale contenciosului privind teritoriul dintre Prut și Nistru // Constantin, Ion. România, marile puteri și problema Basarabiei / Ion Constantin. – București : Editura Enciclopedică, 1995. – P. 15-19. – ISBN 973-45-0114-3.

625. **Constantiniu, Florin.** Vom fi ce-am fost și mai mult decât atât... : [Sfatul Țării a votat Unirea] / Florin Constantiniu // Glasul. – 2009. – 26 mar. – P. 2. – ISSN 1857-2642.

626. **Constituția Republicii Naționale Moldovenești (proiect)** // Вехи молдавской государственности : (Сборник текстов Конституции) / коорд.: В.И. Царанов. – Chișinău : „Metrompaș”, 2000. – С. 11-19. – ISBN 9975-62-046-9.

627. **Corlăteanu-Granciuc, Silvia.** Actele de identitate din Basarabia de la primele mențiuni documentare până la anul 1918 / Silvia Corlăteanu-Granciuc // Tyragetia : Anuar. – 2002. – [Vol.] 11. – P. 165-172. – Rez. în lb. engl.– ISBN 9975-9667-2-1.

628. **Corlăteanu-Granciuc, Silvia.** „Centenarul Sfatul Țării”. Conferință științifică internațională (Chișinău, 21 noiembrie 2017) / Silvia Corlăteanu-Granciuc // Akademos. – 2017. – Nr 4 (47). – P. 8-12. – ISSN 1857-0461.

629. **Corlăteanu-Granciuc, Silvia.** 98 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Silvia Corlăteanu-Granciuc, Nadejda Potângă, Diana Cebotari // Destin românesc : ser. nouă. – 2016. – Nr 1. – P. 147-151. – ISSN 1857-1964.

630. **Cornețchi, Aurelia.** Contribuții la istoria Liceului de fete „Maria Doamna” din Orhei (1907-1944) / Aurelia Cornețchi // *Tyragetia* : Anuar. – 2001. – [Vol.] 10. – P. 219-226. – Rez. în lb. engl.

631. **Cosmescu, Alex.** Unirea din 1918 continuă să fie o sursă de inspirație / Alex Cosmescu // *Destin românesc* : ser. nouă. – 2011. – Nr 1. – P. 186-187. – ISSN 1858-1964.

632. **Crăciun, Victor.** Golgota românilor: 80 de ani de la Unirea Basarabiei cu Țara Mamă / Victor Crăciun // *Glasul Națiunii*. – 1998. – 30 noiem. – P. 1, 2.

633. **Crăciunescu, Al.** Amintiri din revoluția Basarabiei din 1917 / Al. Crăciunescu // *Viața Basarabiei*. – 1941. – Nr 5. – P. 30.

634. **Crearea Sfatului Țării și proclamarea Republicii Democratice Moldovenești** // *Istoria Republicii Moldova* : Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. – Ed. a 3-a, revăzută și completată. – Chișinău : Î.S.F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2015. – Cap. X, § 2. – P. 225-226. – ISBN 978-9975-53-472-7.

635. **Crețu, Vasile.** Construcția lăcașelor școlare secundare în Basarabia după Unire / Vasile Crețu // *Conferința științifică internațională* : „Republica Moldova între Est și Vest. Opțiunile tineretului la etapa actuală”. – Chișinău, 2013. – P. 127-133.

636. **Cristi, Vladimir.** O pagină inedită din istoria Basarabiei : [Unirea Basarabiei cu România, 1918] / Vladimir Cristi // *Viața Basarabiei*. – 1933. – Nr 4/5. – P. 203-216 ; *Cugetul* : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 42-49. – ISSN 0868-7730.

637. **Cronica uniri** : [27 februarie -17 martie 1917] // *Literatura și arta*. – 1994. – 31 mar. – P. 2.

638. **Cu privire la votarea din 27 martie (9 aprilie 1918)** / A. Moraru, M. Ghițiu, M. Cernenco [et al.] // *Moldova socialistă*. – 1990. – 25 mar. – P. 3.

639. **Cujbă, Iurie.** Cine și cum a pregătit Unirea de la 1918 / Iurie Cujbă // *Unghiul*. – 2014. – 21 mar. – P. 10.

640. **Cujbă, S.V.** Imnul Basarabiei Unite / S. V. Cujbă // Basarabia. – 1991. – Nr 3. – P. 2.

641. **Culea, Ap. D.** În Basarabia acum 22 de ani / Ap. D. Culea // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 11/12. – P. 13-16.

642. **Cum s-a alcătuit Sfatul Țării** // Ardealul (Chișinău). – 1917. – 9 dec. (Nr 9). – P. 1-6 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 435-455.

643. **27 martie 1918, Chișinău. Declarația de Unire a Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România** // Negrei, Ion. Basarabia: Mărturii documentare: 1812-2012 : Selecție de documente și studii / Ion Negrei, Ion Șișcanu. – Galați : Editura Muzeului de Istorie Galați, 2012. – P. 48-49. – ISBN 978-606-93040-3-7.

644. **27 martie 1918 – Unirea Basarabiei cu România** // Basarabia literară. – 2013. – Martie (Nr 3). – P. 1-2.

645. **27 martie 1918 – Ziua Unirii Basarabiei cu România!** / pagină alcătuită de Ștefan Teriș // Natura. – 2016. – Mar. (Nr 3). – P. 7.

646. **29 Aprilie 1928. Cu prilejul aniversării a 10 ani de la Unirea Basarabiei** // Luminătorul. – 1928. – Nr 10. – P. 57-62.

647. **Dabija, N.** Stejarul Unirii : [din istoria actului istoric de la 27 Martie 1918] / N. Dabija // Literatura și arta. – 1994. – 24 mar. – P. 1.

648. **Dabija, Nicolae.** Deceniul Unirii : [despre Unirea din 27 Martie 1918] / Nicolae Dabija // Literatura și arta. – 2008. – 3 apr. – P. 1. – ISSN 1857-3835.

649. **Damaschin, S.** Actul Unirii și însemnătatea lui pentru comuna Trușeni [Strășeni] / S. Damaschin // Literatura și arta. – 2000. – 13 apr. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

650. **Damaschin, Simion.** Însemnătatea istorică a unirii Basarabiei cu România la 1918 / Simion Damaschin // Literatura și arta. – 2008. – 20 mar. – P. 6. – ISSN 1857-3835.

651. **Damaschin, Simion.** Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă : [27 martie 1918] / Simion Damaschin // *Literatura și arta.* – 2014. – 20 mar. – P. 2.

652. **Damian, George.** Libertatea bolșevică sau Unirea cu România : [despre Unirea Basarabiei cu România, 27 martie 1918] / George Damian // *Timpul.* – 2013. – 2 apr. – P. 21.

653. **Danilov, Maria.** Evocarea Unirii (1918) la împlinirea jumătății de veac / Maria Danilov // *Limba română.* – 2018. – Nr 1/2. – P. 206-215. – ISSN 0225-9111.

654. **Danilov, Maria.** Unirea din 1918. Ecouri basarabene / Maria Danilov // *Românii din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României.* – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 81-95. – ISBN 978-973-152-092-6.

655. **Danu, Eugenia.** Activitatea partidului progresist moldovenesc (1917) : [fondat de către Emanoil Catelli] / Eugenia Danu // *Revista de istorie a Moldovei.* – 1998 – Nr 1/2 (33-34). – P. 5-16.

656. **Danu, Eugenia.** Aspecte din activitatea Societății de iluminare culturală „Făclia” / Eugenia Danu // *Revista de istorie a Moldovei.* – 2013. – Nr 1 (93). – P. 9-25.

657. **Danu, Eugenia.** Congresul militar moldovenesc (20-27 octombrie 1917) / Eugenia Danu // *Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice.* – 1998. – Martie. – P. 35-41.

658. **Danu, Eugenia.** Mișcarea națională în Basarabia și Transnistria (februarie 1917 – decembrie 1918) / Eugenia Danu // *Cugetul : revistă de istorie și cultură.* – 2003. – Nr 1. – P. 50-56. – ISSN 0868-7730.

659. **Danu, Eugenia.** O mărturie documentară despre rezistența învățătorilor români basarabeni împotriva politicii țariste de rusificare (înc. sec. XX) / Eugenia Danu // *Destin românesc : ser. nouă.* – 2015. – Nr 2. – P. 40-45. – ISSN 1857-1964.

660. **Danu, Eugenia.** Problema autonomiei în contextul vieții politice din Basarabia în anul 1917 / Eugenia Danu // *Revista de istorie a Moldovei.* – 1997. – Nr 3/4 (31/32). – P. 5-12. – ISSN 0236-3100.

661. **Danu, Eugenia.** Procesele-verbale cu privire la activitatea Blocului Moldovenesc din cadrul Sfatului Țării (1917-1918) / Eugenia Danu // Destin românesc : ser. nouă. – 2008. – Nr 2/3 (54-55). – P. 27-37. – ISSN 1857-1964.

662. **Danu, Eugenia.** Rolul ostașilor basarabeni de pe Frontul românesc în mișcarea națională din 1917 / Eugenia Danu // Destin românesc. – 2002. – Nr 4. – P. 67-78. – ISSN 1221-6984.

663. **Danu, Eugenia.** Rolul studenților în mișcarea națională românească din Basarabia în anii 1917-1918 / Eugenia Danu // Destin românesc. – 1998. – Nr 2. – P. 14-23. – ISSN 1221-6984.

664. **Danu, Eugenia.** Românii transnistreni în vâltoarea evenimentelor politice din anul 1917 / Eugenia Danu // Destin românesc. – 1999. – Nr 1. – P. 97-105. – ISSN 1221-6984.

665. **Dardan, Constantin.** Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă / Constantin Dardan // Limba română. – 1998. – Nr 5. – P. 20-24.

666. **Darie, Vlad.** 1918-1924 // Darie, Vlad. Cronica Basarabiei 1918-1944 : Mărturii din presa timpului și imagini de epocă. – Chișinău : Moldpress, 2012. – P. 7-111. – ISBN 978-9975-4363-3-5. – Conține: Actul Unirii Basarabiei cu România ; Instalarea administrației românești ; Conflictul româno-sovietic.

667. **Dăscălescu, Hristea.** Revoluția de la 1917 în Basarabia ; Lupta moldovenilor pentru cultura națională / Hristea Dăscălescu // Patrimoniu : Revistă de lectură istorică. – 1993. – Nr 2. – P. 64-96. – ISBN 5-368-03082-7 ; Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 1. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 777-816. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

668. **De la comisia de lichidare a Sfatului Țării din Basarabia** // Școala Basarabiei. – 1919. – Nr 6. – P. 81, Nr 7. – P. 64-65.

669. **De la revoluția din februarie la cea din octombrie** // Istoria Republicii Moldova : Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. – Ed. a 3-a, revăzută și completată. – Chișinău : Î.S.F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2015. – Cap. X, § 1. – P. 215-224. – ISBN 978-9975-53-472-7.

670. **Declarația Adunării solemne închinată aniversării a 90 de ani de la votarea Unirii Basarabiei cu România la 27 martie 1918** // *Românii din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României*. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 15-18. – ISBN 978-973-152-092-6.

671. **Declarația de independență a Republicii Democratice Moldovenești adoptată de Sfatul Țării, Chișinău, 24 ianuarie 1918** // *Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice*. – 1998. – Martie. – P. 81.

672. **Declarația de unire a Basarabiei cu România (Adoptată de Sfatul Țării la 27 martie 1918)** // *Basarabia și basarabenii : Culegere*. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 246-247. – ISBN 5-88568-022-1 ; *Glasul Națiunii*. – 1993. – Martie (Nr 12). – P. 6.

673. **Declarația din 24 Ianuarie 1918 a Consiliului Suprem al Republicii Moldovenești (Sfatul Țării)** // *Basarabia și relațiunile româno-ruse : Chestiunea Basarabiei și Dreptul internațional*. – București : [S. n.], 1927. – P. 115-118.

674. **Declarația oficială a Sfatului Țării de unire a Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România. 27 martie 1918, Chișinău** // *Limba română*. – 2018. – Nr 1/2. – P. 28-30. – ISSN 0235-9111.

675. **Declarația Sfatului Țării cu privire la Unirea Basarabiei cu România din 27 martie/9 aprilie 1918** // *Caiete de istorie*. – 2003. – Nr 2. – P. 22.

676. **Declarația Sfatului Țării cu privire la Unirea necondiționată a Basarabiei cu România, din 27 noiembrie/10 decembrie 1918** // *Caiete de istorie*. – 2003. – Nr 2. – P. 22.

677. **Declarația Sfatului Țării de Unire a Republicii Democratice Moldovenești cu România. Chișinău, 27 martie (9 aprilie) 1918** // *Moldova suverană*. – 1993. – 30 mar. ; *Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice*. – 1992. – Nr 1. – P. 61-62. – ISSN 0868-7730.

678. **Declarația Sfatului Țării despre autonomia Basarabiei din 2 decembrie 1917** // *Basarabia și basarabenii : Culegere / alcăt., studii și comentarii de Mihai Aduge, Alexandru Furtună*. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 223-226. – ISBN 5-88568-022-1.

679. **Declarația Sfatului Țării despre proclamarea Basarabiei Republică Democratică Moldovenească** // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1993. – Nr 1. – P. 20-22. – ISSN 0868-7730 ; Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 71. – ISSN 0868-7730.

680. **Declarația Sfatului Țării despre unirea necondiționată a Basarabiei cu România (1918, 27 noiembrie, or. Chișinău)** // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 98. – ISSN 0868-7730.

681. **Declarația Sfatului Țării despre unirea necondiționată a Basarabiei cu România. 27 noiembrie 1918, Chișinău** // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – ISSN 0235-9111.

682. **Declarația Sfatului Țării din 27 martie / 9 aprilie 1918 despre Unirea Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România** // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2000. – Nr 3. – P. 56. – ISSN 0868-7730.

683. **Declarația Sfatului Țării prin care Basarabia este proclamată Republică Democratică Moldovenească. 2 decembrie 1917, Chișinău** // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 25-27. – ISSN 0235-9111.

684. **Declarația solemnă a Parlamentului României cu ocazia împlinirii a 74 de ani de la Unirea Basarabiei cu Țara** // Dimineața. – 1992. – 27 mar. (Nr 60). – P. 1-2 ; Sfatul Țării. – 1992. – 28 mar. – P. 2.

685. **Dergaci, Nicolae**. Sub zodia Marii Uniri : [Martie 1918, consecințele Unirii, comuna Hlina, Lipcani] // Dergaci, Nicolae. Hlina : În căutarea timpului trecut / Nicolae Dergaci. – Chișinău : Policolor, 2012. – P. 112-118. – ISBN 978-9975-4362-1-2.

686. **Din procesul-verbal al ședinței Sfatului Țării din 27 martie 1918** // Basarabia și basarabeni : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 243-244. – ISBN 5-88568-022-1.

687. **Dogaru, P.** Basarabia la răscruce de vânturi – „Drumul Crucii” sau calea armelor?! 27 martie – zi sfântă pentru români : [74 de ani de Unirea Basarabiei cu Patria-mamă] / P. Dogaru // Tineretul liber. – 1992. – 27 mar. – P. 1, 2 ; Sfatul Țării. – 1992. – 28 mar.

688. ***Două decenii de creație și muncă românească** // Basarabia desrobită : Drepturi istorice. Nelegiuiri bolșevice. Infăptuiri românești. – [S. l.] : Institutul de arte grafice „E. Marvan”, 1942. – P. 49-56.

689. **Două decenii de la autonomia Basarabiei (20 octombrie 1937)** // Regele Ferdinand I și Unirea Basarabiei. – Chișinău : Tipografia „Dreptatea”, 1939. – P. 29-78.

690. **Dragnev, Demir.** Constatări cu privire la rolul statului românesc în mișcarea națională din Basarabia sub stăpânirea Imperiului Rus (1812-1917) / Demir Dragnev // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 329-339. – ISBN 978-9975-139-54-0.

691. **Drăgișteanu, I.** 27 martie 1918 – zi de adâncă semnificație națională : [Proclamarea Unirii Basarabiei cu Țara] / I. Drăgișteanu // Țara. – 1998. – 24 mar.

692. **Druga, Maria.** Oportunități de predare – învățare – evaluare a subiectului „Rolul Sfatului Țării în unirea Basarabiei cu Țara-mamă în contextul participării României la Primul Război Mondial” / Maria Druga // Centenar Sfatul Țării : 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 737-743. – ISBN 978-9975-139-54-0.

693. **Drumețu, V.** Reconsiderare a valorilor : [80 de ani de la constituirea Sfatului Țării] / V. Drumețu // Moldova suverană. – 1997. – 22 noiem.

694. **Dubrovski, Anatolie.** Anul 1918 complicat și contradictoriu : Filmul „Basarabia, 1918”, realizat de Valeriu Ostalep și Elena Pahomova / Anatolie Dubrovski // Comunistul. – 2016. – 8 iul. – P. 6 ; Коммунист. – 2016. – 8 июля. – P. 6.

695. **Duca, Gheorghe.** Marea Unire din 1918 și consecințele ei pentru dezvoltarea științei și culturii în Basarabia / Gheorghe Duca // Academica. – 2015. – Nr 1. – P. 44-49. – ISSN 1220-5737.

696. **Duca, Gheorghe.** Sfatul Țării : luciditate, discernământ și curaj / acad. Gheorghe Duca // Akademos. – 2017. – Nr 4 (47). – P. 7. – ISSN 1857-0461.

697. **Dudaș, Vasile.** Banatul și Unirea din 1918 / Vasile Dudaș // Analele Banatului : ser. nouă. – 1994. – Vol. 3. – P. 5-10. – ISBN 973-95-902-7-6.

698. **După 10 ani de la Unirea Basarabiei** // Albina : revistă enciclopedică populară. – 1918. – Nr 3. – P. 1.

699. **Duscian, I.** Sfatul Țării Moldovenești / Dr. I. Duscian // Vestitorul (Odessa). – 1917. – 8 dec. (Nr 20). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 433-434.

700. **Dușciac, Dorin.** Unirea care (nu) ne dezbină : [sărbătorirea Unirii Basarabiei cu România la 27 martie 1918] / Dorin Dușciac // Gazeta Basarabiei. – 2011. – 1-15 apr. – P. 2.

701. **Enciu, Nicolae.** Evoluția demografică a Basarabiei între cele două războaie mondiale / Nicolae Enciu // Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 1 (93). – P. 55-75.

702. **Enciu, Nicolae.** Mișcarea migratorie a populației rurale din Basarabia (1918-1940) / Nicolae Enciu // Revista de istorie a Moldovei. – 1995. – Nr 2 (22). – P. 15-24.

703. **Enciu, Nicolae.** Mișcarea naturală a populației rurale din Basarabia între cele două războaie mondiale / Nicolae Enciu // Revista de istorie a Moldovei. – 1994. – Nr 3/4 (19-20). – P. 65-70.

704. **Enciu, Nicolae.** Populația Basarabiei în anii crizei economice din 1929-1933 în viziunea ministrului Ion Mihalache / Nicolae Enciu // Revista de istorie a Moldovei. – 1999. – Nr 3/4 (39-40). – P. 93-102.

705. **Enciu, Nicolae.** Unirea Basarabiei cu România ca formă de materializare a dreptului națiunilor la autoadministrare / Nicolae Enciu // Literatura și arta. – 2015. – 26 mar. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

706. **Enea, Viorel.** Procesul democratic al Unirii Basarabiei cu România / Viorel Enea // Români din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 53-59. – ISBN 978-973-152-092-6.

707. **Erbiceanu, V.** Dela Unirea Basarabiei cu Patria mamă / V. Erbiceanu // Moldova dela Nistru : revistă ilustrată scrisă pe înțelesul poporului. – 1920. – Nr 11/12. – P. 68-69.

708. **Eșanu, Andrei.** Unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918) – acțiune politică hotărâtoare în integrarea neamului românesc : (în loc de prefață) / acad. Andrei Eșanu // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 7-9. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

709. **Ețco, Diana.** Confruntări politice în Basarabia la început de sec. XX / Diana Ețco // Revista de istorie a Moldovei. – 2008. – Nr 1 (73). – P. 104-112.

710. **Evenimentele din Moldova: anul 1917 – începutul anului 1918** // Istoria Republicii Moldova : Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. – Ed. a 3-a, revăzută și completată. – Chișinău : Î.S.F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2015. – Cap. X. – P. 215-232. – ISBN 978-9975-53-472-7.

711. **Extras din procesul-verbal nr. 18 al ședinței Sfatului Țării din 4 mai 1918** // Cugetul. – 1994. – Nr 2/3. – P. 58-59. – ISSN 0868-7730.

712. **Extras din procesul-verbal nr. 80 al ședinței Sfatului Țării din 23 mai 1918** // Cugetul. – 1994. – Nr 2/3. – P. 58-59. – ISSN 0868-7730.

713. **Felezeu, Călin.** Reconstituirea unui act istoric : [75 de ani de la Unirea Basarabiei cu România] / Călin Felezeu // Tribuna. – 1993. – 25-31 mar. (Nr 12). – P. 1-2.

714. **Friptul, Iulian.** Către cei rătăciți / Iulian Friptul // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 78-79. – ISSN 0225-9111. – [Scris la 24 aug. 1918].

715. **Furtună, Alexandru.** Aspecte ale legii agrare din 1918 (cu referință la s. Hiliuții Vechi și Noi din jud. Bălți) / Alexandru Furtună // Revista de

istorie a Moldovei. – 2002. – Nr 1/2 (49-50). – P. 90-95. – ISSN 0236-3100.

716. **Furtună, Alexandru.** Cercetări privind viața rurală din Basarabia (1918-1944) / Alexandru Furtună // Revista istorică : ser. nouă. – 2001. – Tom XII, nr 1/2. – P. 191-200.

717. **Furtună, Petru.** O lecție de maturitate sufletească și politică, dată de înaintașii noștri : [27 martie 1918 – ziua Unirii Basarabiei cu Patria-Mamă] / Petru Furtună // Mesagerul. – 1997. – 28 mar. – P. 1, 6.

718. **Gavriliu, Leonard.** Gh. I. Brătianu despre tragedia Basarabiei (28) : [despre mișcarea națională din Basarabia în ajunul Unirii] / Leonard Gavriliu // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1999. – 20 aug. – P. 7.

719. **Gavriliu, Leonard.** Gh. I. Brătianu despre tragedia Basarabiei (29) : [despre premisele Unirii] / Leonard Gavriliu // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1999. – 27 aug. – P. 9.

720. **Gavriliu, Leonard.** Gh. I. Brătianu despre tragedia Basarabiei (30) : [despre premisele Unirii] / Leonard Gavriliu // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1999. – 3 sept. – P. 7.

721. **Gavriliu, Leonard.** Gh. I. Brătianu despre tragedia Basarabiei (32) : [despre Sfatul Țării] / Leonard Gavriliu // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1999. – 17 sept. – P. 7.

722. **Gavriliu, Leonard.** Gh. I. Brătianu despre tragedia Basarabiei (35) / Leonard Gavriliu // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1999. – 8 oct. – P. 8.

723. **Gavriliu, Leonard.** Gh. I. Brătianu despre tragedia Basarabiei (37) / Leonard Gavriliu // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1999. – 22 oct. – P. 7.

724. **Gavriliu, Leonard.** Gh. I. Brătianu despre tragedia Basarabiei (47) / Leonard Gavriliu // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1999. – 31 dec. – P. 9.

725. **Georgescu, D. V.** Basarabia – sângele și sufletul nației : [79 de ani de la actul istoric al Unirii Basarabiei cu România] / D. V. Georgescu // Glasul Națiunii. – 1997. – 19 mar. – P. 14.

726. **Gheorghiu, Simion.** Unirea Basarabiei cu România în 1918 / Simion Gheorghiu // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 681-686. – ISBN 978-9975-139-54-0.

727. **Gheorghiu, Simion.** Unele aspecte privind primii pași de activitate a Sfatului Țării / Simion Gheorghiu // Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : Anuar istoric. – 2004. – Vol. 5. – P. 54-58. – ISBN 9975-927-49-1.

728. **Gherciu, Ana.** Povestea clădirii în care s-a făcut Unirea : [de la 27 martie 1918] / Ana Gherciu // Timpul. – 2013. – 1 apr. – P. 4. – ISSN 1857-2672.

729. **Gherman, Ion.** Unirea Basarabiei cu România și deplina ei integrare în Țara întregită (1918-1940) // Gherman, Ion. Istoria tragică a Bucovinei, Basarabiei și ținutului Herța / Ion Gherman. – București : ALL, 1993. – P. 61-64. – ISBN 973-9156-04-5.

730. **Ghibu, O.** Ardeleni și bucovineni în Basarabia : [pagini din istoria Unirii] / O. Ghibu // România Nouă (Chișinău). – 1918. – 29 mar. (Nr 47). – P. 1 ; Glasul Națiunii. – 1993. – Noiembrie (Nr 45). – P. 2. ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 488-489.

731. **Ghibu, O.** Pe baricadele vieții – 1917-1918 : [75 de ani de la Unirea Basarabiei cu România] / O. Ghibu // Totuși, iubirea. – 1993. – 26 mar.-2 apr. (Nr 12). – P. 7.

732. **Ghibu, O.** Primejdia de peste Nistru – Ucraina vrea să se întindă până la Prut / O. Ghibu // România Nouă (Chișinău). – 1918. – 4 apr. (Nr 52). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 515-516.

733. **Ghibu, O.** Unirea Basarabiei cu România, proclamată la 27 martie 1918 de către Sfatul Țării / O. Ghibu // Glasul Națiunii. – 1993. – Martie (Nr 12). – P. 5.

734. **Ghibu, O.** Vitejii dela Mărășești la Chișinău / O. Ghibu // România Nouă (Chișinău). – 1918. – 26 febr. (Nr 20). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 339-340.

735. **Ghibu, O.** Ziua sfântă a neamului românesc 24 ianuarie 1918 ; Unirea Principatelor române – Deslipirea Basarabiei de Rusia – Spre Unirea tuturor țărilor române / O. Ghibu // România Nouă (Chișinău). – 1918. – 9 febr. (Nr 9. – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 242-243.

736. **Ghibu, Onisifor.** Cum s-a făcut Unirea Basarabiei [1918] : [scris în 1924] / Onisifor Ghibu // Glasul Națiunii. – 1998. – 30 noiem. – P. 2 ; Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1993. – Nr 2. – P. 111-128. – ISBN 5-368-03082-7.

737. **Ghibu, Onisifor.** Deșteptarea moldovenilor de peste Nistru ; Adunarea națională ținută la 17-18 decembrie 1917 în orașul Tiraspol / Onisifor Ghibu // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1992. – Nr 5/6. – P. 21-33. – ISSN 0868-7730 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 100-116.

738. **Ghibu, Onisifor.** Etapele Unirii Basarabiei // Ghibu, Onisifor. Pe baricadele vieții : În Basarabia revoluționară (1917-1918) : Amintiri / Onisifor Ghibu. – Chișinău : Universitas, 1992. – P. 557-560. – ISBN 5-362-01002-6.

739. **Ghibu, Onisifor.** G. Enescu și Unirea Basarabiei // Ghibu, Onisifor. Pe baricadele vieții : În Basarabia revoluționară (1917-1918) : Amintiri / Onisifor Ghibu. – Chișinău : Universitas, 1992. – P. 581-585. – ISBN 5-362-01002-6.

740. **Ghibu, Onisifor.** În Basarabia revoluționară (1917-1918) // Ghibu, Onisifor. Pe baricadele vieții : În Basarabia revoluționară (1917-1918) : Amintiri / Onisifor Ghibu. – Chișinău : Universitas, 1992. – P. 32-33. – ISBN 5-362-01002-6.

741. **Ghibu, Onisifor.** În drum spre proclamarea autonomiei Basarabiei // Ghibu, Onisifor. Pe baricadele vieții : În Basarabia revoluționară (1917-1918) : Amintiri / Onisifor Ghibu. – Chișinău : Universitas, 1992. – P. 397-416. – ISBN 5-362-01002-6.

742. **Ghibu, Onisifor.** Ședința istorică a Unirii în Sfatul Țării : Raport special // Ghibu, Onisifor. Pe baricadele vieții : În Basarabia revoluționară (1917-1918) : Amintiri / Onisifor Ghibu. – Chișinău : Universitas, 1992. – P. 561-574. – ISBN 5-362-01002-6.

743. **Ghibu, Onisifor.** Unirea Basarabiei cu România, proclamată la 27 Martie 1918 de către Sfatul Țării Basarabiei // Ghibu, Onisifor. Pe baricadele vieții : În Basarabia revoluționară (1917-1918) : Amintiri / Onisifor Ghibu. – Chișinău : Universitas, 1992. – P. 561. – ISBN 5-362-01002-6.

744. **Ghilaș, Victor.** Viața muzicală basarabească în perioada anilor 1918-1940 : coordonate de referință / Victor Ghilaș // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 629-635. – ISBN 978-9975-139-54-0.

745. **Ghimpu, Gheorghe.** Sfatul Țării – expresia politică a românismului în Basarabia // Ghimpu, Gheorghe. Conștiința națională a românilor moldoveni : (Lucrare de sinteză cu texte antologice) / Gheorghe Ghimpu. – Ed. a 3-a. – Chișinău : [S. n.], 2010. – P. 342-354. – ISBN 9975-933-06-8.

746. **Ghimpu, Gheorghe.** Unirea – opera izvorâtă din românismul conștientizat al basarabenilor // Ghimpu, Gheorghe. Conștiința națională a românilor moldoveni : (Lucrare de sinteză cu texte antologice) / Gheorghe Ghimpu. – Ed. a 3-a. – Chișinău : [S. n.], 2010. – P. 354-363. – ISBN 9975-933-06-8.

747. **Ghițiu, Eudochia.** Sfatul Țării : etape de constituire și de activitate / Eudochia Ghițiu, Mitru Ghițiu // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 50-57. – ISSN 0868-7730.

748. **Ghițiu, Mitru.** Revoluția rusă din februarie-martie 1917 și renașterea națională a românilor din stânga Prutului / Mitru Ghițiu // Caiete de istorie. – 2003. – Nr 2. – P. 1-8.

749. **Ghițiu, Mitru.** Rolul factorului extern în unirea Basarabiei cu România la 1918 / Mitru Ghițiu // Revista de istorie a Moldovei. – 1993. – Nr 4 (16). – P. 27-32. – ISSN 1857-2022.

750. **Chițiu, Mitru.** Sfatul Țării și procesul de reunire a Basarabiei cu România în 1918 / Mitru Ghițiu // Destin românesc. – 1994. – Nr 1. – P. 1-9. – ISSN 1857-1964.

751. **Giurcă, Ion.** Prezența armatei române în Basarabia la începutul anului 1918 / Ion Giurcă // Centenar Sfatul Țării : 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 267-280. – ISBN 978-9975-139-54-0 ; Akademos. – 2017. – Nr 4 (47). – P. 15-122. – ISSN 1857-0461 ; Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 4. – P. 56-67. – ISSN 1857-2022.

752. **Giurgea, Eugeniu N.** Din trecutul și prezentul Basarabiei / Eugeniu N. Giurgea // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 1. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 449-670. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

753. **Glasul de Unire al Ținutului Bălți** // România Nouă (Chișinău). – 1918. – 30 mar. (Nr 48). – P. 2 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 490-492.

754. **Golovca, I.** Eveniment epocal în destinul neamului nostru / I. Golovca, A. Dubrovski // Literatura și arta. – 1991. – 21 mar. – P. 2.

755. **Goma, Paul.** Doliu pentru Basarabia : [88 de ani de la Unirea Basarabiei cu România în 1918] / Paul Goma // Jurnalul literar. – 2006. – Ianuarie/Februarie/Martie (Nr 1/6). – P. 1, 16-17. – ISSN 1220-7551.

756. **Graur, Dimitrie.** Amintiri de la Bălți / Dimitrie Graur // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 3/4. – P. 71-74.

757. **Grigore, Simona.** Actul prin care se declară unirea Basarabiei cu România // Grigore, Simona. Istoria românilor / Simona Grigore, Adina Berciu-Drăghicescu, Niculae Cristea. – București : [S. n.], 1997. – P. 70, [fot.]. – ISBN 973-9077-72-2.

758. **Grițco, Ana.** Vizita regală la Chișinău (1920) – imagine și istorie / Ana Grițco // *Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă.* – 2014. – Vol. 8 (23), nr 2. – P. 349-355. – Rez. în lb.: engl., rusă.

759. **Grossu, Silvia.** Reconsiderări privind „criza presei” din Basarabia în primul deceniu de după Unire / Silvia Grossu // *Destin românesc.* – 2004. – Nr 1. – P. 117-124. – ISSN 1221-6984.

760. **Grosu, V.** Sfatul Țării : [80 de ani de la întemeiere] / V. Grosu // *Literatura și arta.* – 1997. – 27 noiem. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

761. **Gumenâi, Ion.** Situația și starea de spirit a comunității armenesti în perioada imediat următoare Unirii / Ion Gumenâi // *Revista de istorie a Moldovei.* – 2017. – Nr 4. – P. 116-123. – ISSN 1857-2022.

762. **Guțu, Ina.** 97 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Ina Guțu // *Destin românesc : ser. nouă.* – 2015. – Nr 1. – P. 135-138. – ISSN 1857-1964.

763. **Guz, Svetlana.** Situația coloniștilor germani în timpul aplicării reformei agrare din 1918-1920 în Basarabia / Svetlana Guz // *Revista de istorie a Moldovei.* – 1996. – Nr 1 (25). – P. 47-53.

764. **Hadei, Daniela.** Clădirea care a găzduit Sfatul Țării : [sediul actualei Academii de Muzică, Teatru și Arte Plastice] / Hadei Daniela // *Ziarul național.* – 2015. – 4 sept. – P. 16. – ISSN 1857-4912.

765. **Hanes, V.** Amintiri din anul Unirii în Basarabia / V. Hanes // *Viața Basarabiei.* – 1932. – Nr 6. – P. 3-9.

766. **Harea, V.** Unire sau anexiune? / V. Harea // *România Nouă (Chișinău).* – 1918. – 26 mar. (Nr 44). – P. 1 ; *Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei.* Vol. 2. – București : *Ars Historica,* 2018. – P. 480-481.

767. **Harea, Vasile.** Abolirea condițiilor de Unire. Sesiunea Sfatului Țării din 25-27 noiembrie 1918 // Harea, Vasile. *Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Vasile Harea.* – Iași : *Fundația „Axis”,* 1998. – P. 251-294. – ISBN 973-96653-9-X.

768. **Harea, Vasile.** Actul Unirii din 27 martie 1918 / Vasile Harea // Basarabia. – 1991. – Nr 3. – P. 97-111. – ISSN 0868-8028 ; Harea, Vasile. Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Vasile Harea. – Iași : Fundația „Axis”, 1998. – P. 142-164. – ISBN 973-96653-9-X.

769. **Harea, Vasile.** Despre cei ce s-au abținut de la vot : [în memoria ședință a Sfatului Țării de la 27 martie 1918] // Harea, Vasile. Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Vasile Harea. – Iași : Fundația „Axis”, 1998. – P. 190-198. – ISBN 973-96653-9-X.

770. **Harea, Vasile.** Discuții în jurul vetoului de Unire din 27 martie 1918 // Harea, Vasile. Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Vasile Harea. – Iași : Fundația „Axis”, 1998. – P. 114-125. – ISBN 973-96653-9-X.

771. **Harea, Vasile.** Începutul de integrare a Basarabiei în viața națională a României : [după Marea Unire] // Harea, Vasile. Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Vasile Harea. – Iași : Fundația „Axis”, 1998. – P. 207-220. – ISBN 973-96653-9-X.

772. **Harea, Vasile.** Orientări și acțiuni în politica agrară : [după Marea Unire] // Harea, Vasile. Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Vasile Harea. – Iași : Fundația „Axis”, 1998. – P. 220-226. – ISBN 973-96653-9-X.

773. **Harea, Vasile.** Premisele Unirii // Harea, Vasile. Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Vasile Harea. – Iași : Fundația „Axis”, 1998. – P. 103-113. – ISBN 973-96653-9-X.

774. **Harea, Vasile.** Prezența armatei române în Basarabia a asigurat moldovenilor libertatea manifestărilor pentru unirea cu Patria Mamă // Harea, Vasile. Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Vasile Harea. – Iași : Fundația „Axis”, 1998. – P. 126-141. – ISBN 973-96653-9-X.

775. **Harea, Vasile.** Realizarea Unirii cu România // Harea, Vasile. Basarabia pe drumul unirii : Amintiri și comentarii / Vasile Harea. – București : Editura Eminescu, 1995. – P. 179-283. – ISBN 973-22-0423-0.

776. **Harea, Vasile.** Republica Democratică Moldovenească / Vasile Harea // Nistru : revistă literară și politico-socială. – 1990. – Nr 6. – P. 82.

777. **Harea, Vasile.** Unirea // Harea, Vasile. Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Vasile Harea. – Iași : Fundația „Axis”, 1998. – Partea a II-a. – P. 103-206. – ISBN 973-96653-9-X.

778. **Hausleitner, Mariana.** Contribuția germanilor și a evreilor la modernizarea Basarabiei până la 1918 / Mariana Hausleitner // Moldova suverană. – 2012. – 30 mai. – P. 2 ; Conferința științifică internațională „Alipirea Basarabiei la Rusia în contextul relațiilor multisekulare moldo-ruso-ucrainene” = „Присоединение Бессарабии к России в свете многовекового молдо-российско-украинского сотрудничества” (Chișinău, 1-5 aprilie 2012). – Chișinău, 2012. – P. 99-103.

779. **Hlihor, C.** Securitatea frontierei de est a României de la unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918) până la recunoașterea ei internațională (28 octombrie 1920) / C. Hlihor // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1993. – Nr 3/4. – P. 23-26. – ISSN 0868-7730.

780. **Holban, Eugen Ștefan.** Activitatea altor comitete ale ostașilor moldoveni // Holban, Eugen Ștefan. Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Unirii / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – P. 24-25. – ISBN 5-7790-0161-8.

781. **Holban, Eugen Ștefan.** Activitatea Comitetului Central al Ostașilor Moldoveni de la Chișinău // Holban, Eugen Ștefan. Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Unirii / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – P. 20-23. – ISBN 5-7790-0161-8.

782. **Holban, Eugen Ștefan.** Activitatea Comitetului Ostașilor Moldoveni de la Odesa // Holban, Eugen Ștefan. Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Unirii / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – P. 8-18. – ISBN 5-7790-0161-8.

783. **Holban, Eugen Ștefan.** Activitatea ostașilor basarabeni aflați pe Frontul român // Holban, Eugen Ștefan. Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Unirii / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – P. 18-20. – ISBN 5-7790-0161-8.

784. **Holban, Eugen Ștefan.** Activități ale comitetelor ostășești moldovenești în perioada 27 februarie 1917 – 20 octombrie 1917 // Holban, Eugen Ștefan. Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Unirii / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – P. 7. – ISBN 5-7790-0161-8.

785. **Holban, Eugen Ștefan.** Acțiuni mixte (militaro-civile) de la Kiev // Holban, Eugen Ștefan. Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Unirii / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – P. 26-27. – ISBN 5-7790-0161-8.

786. **Holban, Eugen Ștefan.** Acțiunile ostașilor moldoveni după congres, până la Unire // Holban, Eugen Ștefan. Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Unirii / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – P. 47-53. – ISBN 5-7790-0161-8.

787. **Holban, Eugen Ștefan.** Congresul Ostașilor Moldoveni, 20-27 octombrie 1917 // Holban, Eugen Ștefan. Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Unirii / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – P. 38-46. – ISBN 5-7790-0161-8.

788. **Holban, Eugen Ștefan.** Despre naționalizarea școlilor și așezămintelor // Holban, Eugen Ștefan. Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Unirii / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – P. 46-47. – ISBN 5-7790-0161-8.

789. **Holban, Eugen Ștefan.** Pregătirea // Holban, Eugen Ștefan. Ostașii Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 : Rolul ostașilor Moldovei în făurirea renașterii naționale și Unirii / Eugen Ștefan Holban. – Chișinău : Museum, 1995. – P. 27-38. – ISBN 5-7790-0161-8.

790. **Hotărârea Sfatului Țării despre formarea Consiliului Directorilor Generali** // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 226-227. – ISBN 5-88568-022-1.

791. **Iacobescu, T.** Pagini uitate / T. Iacobescu // Viața Basarabiei. – 1932. – Nr 1. – P. 29-31.

792. **Iațencu, Rodica.** Unirea Basarabiei cu Regatul Român. Integrarea politico-administrativă/Rodica Iațencu// Analele Bucovinei. – 2002. – Nr 1. – P. 145-171. – ISSN 1221-9915.

793. **Ideea Unirii Basarabiei cu România și tactica frunțașilor moldoveni** // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2003. – Nr 3. – P. 3-6. – ISSN 1221-9915.

794. **Inculeț, Theodor.** Zorile Unirii / Theodor Inculeț // Viața Basarabiei. – 1938. – Nr 4. – P. 49-53.

795. **Intervenția oștirilor românești în Basarabia** // Istoria Republicii Moldova : Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. – Ed. a 3-a, revăzută și completată. – Chișinău : Î.S.F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2015. – Cap. X, § 4. – P. 230-232. – ISBN 978-9975-53-472-7.

796. **Iordan, Constantin.** Odesa – un centru al refugiaților români din Moldova în anii 1917-1918. Mărturia lui Theodor Emandi / Constantin Iordan // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 281-284. – ISBN 978-9975-139-54-0.

797. **Iorga, Nicolae.** Basarabia și înfăptuirile românilor (Versiune românească) / Nicolae Iorga // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 107-111. – ISSN 0225-9111.

798. **Iorga, Nicolae.** Unirea Basarabiei : (ședința din 6 martie 1920) / Nicolae Iorga // Clipa : ser. nouă. – 2009. – Nr 1.

799. **Iorga, Nicolae.** Votul de Unire al Basarabiei // Iorga, Nicolae. Neamul românesc în Basarabia / Nicolae Iorga. – Chișinău : Știința, 2015. – P. 344-345. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 978-9975-67-996-1.

800. **Istrati, E.** Cronica Unirii / E. Istrati, V. Popovici // Literatura și arta. – 1994. – 1 dec. – P. 3.

801. **Istrati, Eugenia.** Partidul Național Moldovenesc : principii ideologice și programatice / Eugenia Istrati // Revista de istorie a Moldovei. – 1995. – Nr 3/4 (23-24). – P. 26-34.

802. **Istrati, Eugenia.** Sfatul deputaților soldați și ofițeri moldoveni din Odesa și rolul lui în mișcarea națională din Basarabia în anul 1917 / Eugenia Istrati // Destin românesc. – 1994. – Nr 3. – P. 23-34. – ISSN 1221-6984.

803. **Însemnări** : [zece ani de la Unirea Basarabiei] // Țara noastră. – 1928. – An. 9, nr. 18. – P. 596-600.

804. **Jalea, Ion.** Unirea // Jalea, Ion. Basarabia : Descrierea – Istoria – Unirea / Ion Jalea. – Craiova : Editura Curierul Doljean, 1990. – P. 23-31. – ISBN 973-682-004-1.

805. **Jelihovschi, Nicolae.** Contribuția preoțimii basarabene la actul Unirii Basarabiei cu România / pr. Nicolae Jelihovschi // Luminătorul. – 2009. – Nr 2 (101). – P. 46-56.

806. **Jireghie, Teodor.** Politica în Sfatul Țării / Teodor Jireghie // România Nouă (Chișinău). – 1918. – 24 febr. (Nr 19). – P. 2 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 336-337.

807. **Jireghie, Teodor.** Sfatul Țării / Teodor Jireghie // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 76-77. – ISSN 0225-9111. – [Scris la 7 mar. 1918].

808. **Josu, Nina.** Comemorarea celor care au luptat pentru Unire : [în 1918] / Nina Josu // Literatura și arta. – 2016. – 31 mar. – P. 4. – ISSN 1857-3835.

809. **Josu, Nina.** Unirea Basarabiei cu România – istorie și actualitate / Nina Josu // Literatura și arta. – 2004. – 15 apr. – P. 5. – ISSN 1857-3835.

810. **La deschiderea Sfatului Țării** // Cuvânt Moldovenesc (Chișinău). – 1917. – 4 dec. (Nr 105). – P. 1-2 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 425-426.

811. **Lache, Ștefan.** Unirea Basarabiei cu România // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 143-152. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

812. **Lari, Leonida.** La a 79-a aniversare a Unirii cu Patria-Mamă / Leonida Lari // Glasul Națiunii. – 1997. – 2 apr. – P. 1, 3.

813. **Lascu, Stoica.** Viziunea diplomației britanice asupra „Sfatul Țării” și a situației din Basarabia (1918-1919), în lumina unui document contemporan / Stoica Lascu // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 527-536. – ISBN 978-9975-139-54-0.

814. **Lege asupra ratificării unirii Basarabiei cu România** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 30.

815. **Lege asupra Unirii Basarabiei cu Vechiul Regat al României** // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 268-2695. – ISBN 5-88568-022-1.

816. **Legea asupra unirii Basarabiei cu România adoptată de Parlamentul României la 29 decembrie 1919** // Poștarencu, Dinu. O istorie a Basarabiei în date și documente (1812-1940) / Dinu Poștarencu. – Chișinău : Cartier, 1998. – P. 165-166. – (Cartier istoric). – ISBN 9975-949-18-5.

817. **Leu, Ion.** Conștiința națională la românii basarabeni : [27 martie 1918, Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă România] / Ion Leu // Literatura și arta. – 1999. – 8 apr. – P. 2.

818. **Liscov, Sergiu Mihai.** Unirea din provincie : [86 de ani de la Unirea Basarabiei cu România] / Sergiu Mihai Liscov // Glasul Națiunii. – 2004. – 25 mar. – P. 1, 2.

819. **Litinschi, N. I.** Răscolind memoria (1918-1943) / N. I. Litinschi // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 3/4. – P. 86-88.

820. **Litinschi, N. I.** Răsfoind memoria / N. I. Litinschi // Viața Basarabiei. – 1942. – Nr 7. – P. 59-67.

821. **Livezeanu, Irina.** Basarabia : naționalism într-o provincie arhaică // Livezeanu, Irina. Cultură și naționalism în România Mare : 1918-1930 / Irina Livezeanu. – București : Humanitas, 1998. – P. 111- 156. – ISBN 973-28-0865-0.

822. **Lupan, Nicolae.** 27 martie 1918 – 27 martie 2000 / Lupan Nicolae // Cuvântul românesc. – 2000. – Martie (Nr 279). – P. 18.

823. **Lupta pentru putere la finele anului 1917 – începutul anului 1918** // Istoria Republicii Moldova : Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. – Ed. a 3-a, revăzută și completată. – Chișinău : Î.S.F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2015. – Cap. X, § 3. – P. 227-229. – ISBN 978-9975-53-472-7.

824. **Lupta pentru soluționarea „chestiunii basarabene”** // Istoria Republicii Moldova : Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. – Ed. a 3-a, revăzută și completată. – Chișinău : Î.S.F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2015. – Cap. XI, § 3. – P. 245-249. – ISBN 978-9975-53-472-7.

825. **Macurek, I.** Unirea românilor / I. Macurek // Cuget clar : revistă de cultură și literatură pentru școli și tineret. – 1929. – An. 2, nr 13/16. – P. 344-350, Nr 17-24. – P. 344-350.

826. **Mafteuță, Natalia.** Considerații privind problema spațiilor școlare din Basarabia în primele decenii ale secolului a XX-lea / Natalia Mafteuță // Revista de istorie a Moldovei. – 2014. – Nr 1. – P. 62-73. – ISSN 1857-2022.

827. **Mafteuță, Natalia.** Elemente modernizatoare în evoluția școlii din Basarabia în anii 1918-1923 / Natalia Mafteuță // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 620-628. – ISBN 978-9975-139-54-0.

828. **Man, Dorel.** Ardelenii și Unirea Basarabiei cu România / Dorel Man, Onufrie Vințeler // Românii din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 46-52. – ISBN 978-973-152-092-6.

829. **Marghiloman, A.** „Proclam Basarabia unită, de data aceasta pentru totdeauna, cu România una și indivizibilă” : [citate din „Note politice 1897-1924” prezentate de A. Marghiloman la ziua ședinței Sfatului Țării (26-27 martie)] / A. Marghiloman ; material pregătit de S. Mihalcea, N. Moghior // Universul românesc. – 1993. – 5 apr. (Nr 261). – P. 4 ; 12 martie (Nr 241). – P. 4.

830. **Marinescu, C. Gh.** Prima etapă spre desăvârșirea unității statale a poporului român : Unirea Basarabiei cu România // Marinescu, C. Gh. Epopeea Marii Uniri / C. Gh. Marinescu. – Galați : Porto-Franco, 1993. – P. 287-295. – ISBN 973-557-131-5.

831. **Marinescu, Constantin.** Momente semnificative din lupta românilor transilvăneni și bucovineni, pentru unitate națională, desfășurate în Basarabia / Constantin Marinescu // Românii din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 32-37 ; Marinescu, C. Gh. Epopeea Marii Uniri / C. Gh. Marinescu. – Galați : Porto-Franco, 1993. – P. 287-295. – ISBN 973-557-131-5.

832. **Marinescu, Păun.** Formarea Republicii Democratice Moldovenești // Marinescu, Păun. Basarabia, Bucovina și Transnistria / Păun Marinescu. – București : Editura Dacoromână TDC, 2016. – P. 38-42. – ISBN 978-606-601-111-2.

833. **Marinescu, Păun.** Principalele momente ale luptei pentru Unire // Marinescu, Păun. Basarabia, Bucovina și Transnistria / Păun Marinescu. – București : Editura Dacoromână TDC, 2016. – P. 52-55. – ISBN 978-606-601-111-2.

834. **Marinescu, Păun.** Realizarea Unirii Basarabiei cu Patria Mamă România // Marinescu, Păun. Basarabia, Bucovina și Transnistria / Păun Marinescu. – București : Editura Dacoromână TDC, 2016. – P. 42-52. – ISBN 978-606-601-111-2.

835. **Martie cheamă la Unire!** : 74 de ani de la Marea Unire din 27 martie 1918 // Glasul Națiunii. – 1992. – 27 mar. – P. 1, 7.

836. **Matvei, Valeria.** Sfatul Țării (1917 – 1918) / Valeria Matvei // Calendar Național 2007. – Chișinău, 2007. – P. 321. – ISSN 1857-1549.

837. **Meurs, Wilhelmus Petrus van.** Sfatul Țării // Meurs, Wilhelmus Petrus van. Chestiunea Basarabiei în istoriografia comunistă / Wilhelmus Petrus van Meurs. – Chișinău : ARC, 1996. – P. 79-80. – ISBN 9975-61-005-6.

838. **Meurs, Wilhelmus Petrus van.** Unirea // Meurs, Wilhelmus Petrus van. Chestiunea Basarabiei în istoriografia comunistă / Wilhelmus Petrus van Meurs. – Chișinău : ARC, 1996. – P. 87-93. – ISBN 9975-61-005-6.

839. **Meurs, Wim van.** Istoriografia perioadei interbelice pe baza exemplului Sfatului Țării / Wim van Meurs // Istoria între știință și școala – perioada interbelică în Basarabia : Studii, materiale, surse și sugestii / Stefan Ihrid, Vasile Dumbrava, Dietmar Müller [et al.]. – Chișinău : Cartdidact, 2008. – P. 29-34. – ISBN 978-9975-940-53-5.

840. **Milca, M.** Basarabia : întoarcerea acasă : [cronica evenimentelor anilor 1917-1918] / M. Milca // Românul : Săptămânal de opinie și informare. – 1993. – 15-21 mar. (Nr 10). – P. 3.

841. **Milca, M.** File din cartea Unirii Basarabiei cu România (1917-1918) : Documentar istoric / M. Milca // Dimineața. – 1992. – 27 mar. – P. 2.

842. **Miron, Vasile.** Armata Română – apărătoarea Mării Unirii din 1918 / Vasile Miron // Basarabia literară. – 2013. – Decembrie (Nr 12). – P. 6.

843. **Mișcarea de eliberare națională a românilor din Basarabia în 1917-începutul anului 1918** // Istoria românilor : Epoca modernă : Manual pentru clasa a 11-a / Nicolae Chicuș, Nicolae Ciubotaru, Gheorghe Gonța [et al.]. – Chișinău : Asociația Istoricilor din Republica Moldova, 2006. – Cap. IV, Tema 36. – P. 148-151. – ISBN 978-9975-100-17-5

844. **Mitu, Oana-Maria.** Construcția națiunii și problema identitară în România Mare. Studiu de caz: Sudul Basarabiei / Oana-Maria Mitu // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 311-328. – ISBN 978-9975-139-54-0.

845. **Moiceanu, Ion I.** Basarabia de la 1812 la 1918 // Moiceanu, Ion I. Pagini din istoria adevărată a poporului român / Ion I. Moiceanu. – Constanța : Dobrogea, 2009. – Cap. III, § 1. – P. 74-81. – ISBN 978-973-1839-84-4.

846. **Monumentul lui Ștefan cel Mare (1928)** : [inaugurat oficial la 29 apr. 1928, la a 10-a aniversare a Unirii Basarabiei cu România] // Calendar Național 2008. – Chișinău, 2008. – P. 153-154 ; Calendar Național 2018. – Chișinău, 2017. – P. 114-116. – ISSN1857-1549.

847. **Morari, A.** Act de trădare [a Sfatului Țării] / A. Morari, M. Ghițiu // Moldova socialistă. – 1988. – 13 apr. – Text în grafie chirilică.

848. **Moraru, A.** Premisele marelui act istoric : [Unirea de la 27 martie 1918] / A. Moraru // Moldova suverană. – 1993. – 27 mar. – P. 1, 3.

849. **Moraru, Anton.** Basarabia în anii 1917-1918 ; Lupta de eliberare națională ; Unirea Basarabiei cu România // Moraru, Anton. Istoria românilor : Basarabia și Transnistria (1812-1993) / Anton Moraru. – Partea I, cap. V. – Chișinău : AIVA, 1995. – P. 137-178. – ISBN 5-86892-024-4.

850. **Moraru, Anton.** Constituirea Sfatului Țării / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 54-61. – ISBN 9975-936-15-6.

851. **Moraru, Anton.** Declarația de independență și Unirea // Moraru, Anton. Istoria românilor : Basarabia și Transnistria (1812-1993) / Anton Moraru. – Chișinău : AIVA, 1995. – P. 172-179. – ISBN 5-86892-024-4.

852. **Moraru, Anton.** Evoluția Basarabiei în componența statului Românesc // Moraru, Anton. Istoria românilor : Basarabia și Transnistria (1812-1993) / Anton Moraru. – Partea a II-a, cap. I. – Chișinău : AIVA, 1995. – P. 179-311. – ISBN 5-86892-024-4.

853. **Moraru, Anton.** Proclamarea Republicii Democratice Moldovenești / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 62-65. – ISBN 9975-936-15-6.

854. **Moraru, Anton.** Premisele marelui act istoric : [Unirea din 27 martie 1918] / Anton Moraru // Moldova suverană. – 1993. – 27 mar. – P. 1, 3.

855. **Moraru, Anton.** Reintegrarea spirituală a Basarabiei în patrimoniul cultural românesc // Moraru, Anton. Istoria românilor : Basarabia și Transnistria (1812-1993) / Anton Moraru. – Chișinău : AIVA, 1995. – P. 224-262. – ISBN 5-86892-024-4.

856. **Moraru, Anton.** Sfatul Țării // Moraru, Anton. Istoria românilor : Basarabia și Transnistria (1812-1993) / Anton Moraru. – Chișinău : AIVA, 1995. – P. 157-172. – ISBN 5-86892-024-4.

857. **Moraru, Anton.** Terorismul bolșevic împotriva României în 1917-1918 / Anton Moraru // Literatura și arta. – 2013. – 25 iul. – P. 7. – ISSN 1857-3835.

858. **Moraru, Anton.** Transnistria în perioada interbelică (1917-1940) // Moraru, Anton. Istoria românilor : Basarabia și Transnistria (1812-1993) / Anton Moraru. – Partea a II-a, cap. III. – Chișinău : AIVA, 1995. – P. 274-311. – ISBN 5-86892-024-4.

859. **Moraru, Anton.** Unele aspecte privind integrarea Basarabiei în sistemul juridic românesc (1918-1920) / Anton Moraru // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2003. – Nr 1. – P. 13-18. – ISSN 0868-7730.

860. **Moraru, Anton.** Unele aspecte privind lupta serviciilor secrete rușești împotriva Unirii Basarabiei cu România / Anton Moraru // Flux : ediția de vineri. – 1998. – 27 mar. – P. 3 ; Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 58-66. – ISSN 0868-7730.

861. **Moraru, Anton.** Unele aspecte privind lupta serviciilor secrete rușești împotriva Unirii Basarabiei cu România / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918. Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – Cap. II. – P. 34-93. – ISBN 9975-936-15-6.

862. **Moraru, Anton.** Unirea Basarabiei cu România din 27 martie 1918 în contextul memoriei istorice / Anton Moraru // Literatura și arta. – 2013. – 28 mar. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

863. **Moraru, Anton.** Validarea Unirii Basarabiei cu România / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamu-

lui românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 88-93. – ISBN 9975-936-15-6.

864. **Moraru, Pavel.** Nistrul – o graniță dintre două lumi (1918-1944) / Pavel Moraru // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 2. – P. 101-111. – ISSN 1857-2022.

865. **Moraru, Pavel.** Sărbătorirea zilei de 27 martie 1918 în 1943 ; Aniversarea a 25-a de la Unirea Basarabiei cu Patria-mamă / Pavel Moraru // Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : Anuar istoric. – 2004. – Vol. 5. – P. 75-79. – ISBN 9975-927-49-1.

866. **Morozan, Vladimir.** Presa din Petrograd și Moscova despre evenimentele politice din Basarabia de la sfârșitul anului 1917 – începutul anului 1918 / Vladimir Morozan // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 565-571. – ISBN 978-9975-139-54-0.

867. **Moșanu, Alexandru.** Autodeterminarea Basarabiei reflectată în documente (1917-1918) / Alexandru Moșanu // Destin românesc. – 1997. – Nr 4. – P. 39-57. – ISSN 1221-6984.

868. **Moșu, Areta.** Mesaj pentru Basarabia / Areta Moșu // Românii din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 13-14. – ISBN 978-973-152-092-6.

869. **Moțiunea Adunării Generale a Zemstvei județului Soroca din 13 martie 1918** // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 1999. – Nr 3. – P. 45-46. – ISSN 0868-7730.

870. **Movileanu, V. V.** Ascultați pe frații voștri – glasuri de la sate / V. V. Movileanu // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 74-75. – ISSN 0225-9111. – [Scris la 4 mar. 1918].

871. **Munteanu, Pavel.** Unirea Basarabiei cu România și evenimentele premergătoare reflectate de presa internațională (studiu de caz: The New York Times) / Pavel Munteanu // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței

științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 572-579. – ISBN 978-9975-139-54-0.

872. **Muraru, Alexandru.** Între memorie și recuperarea trecutului. Problema Basarabiei, a dilemelor sale identitare și statale în gândirea politică a Regelui Mihai: interpretări și reevaluări / Alexandru Muraru // Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : revistă de istorie 9. – 2010. – P. 255-267. – ISSN 2069-5527.

873. **Mușat, M.** Trepte spre Marea Unire de la 1918. Basarabia / M. Mușat // Tineretul Moldovei. – 1990. – 7 dec.

874. **90 de ani de nepieritoare lumină** : [90 de ani de la votarea Actului Unirii Basarabiei cu România de către Sfatul Țării] // Luminătorul. – 2008. – Nr 2(95). – P. 49-51.

875. **93 de ani de la Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă, România** // Literatura și arta. – 2011. – 31 mar. – P. 1. – ISSN 1857-3835.

876. **Nazaria, S.** Anul 1918 în destinele poporului moldovenesc și atitudinea moldovenilor față de „unirea” cu România / S. Nazaria // Conferința științifico-practică internațională „Evoluția identității național-statale și politice moldovenești: esența și caracterul percepției interne și externe” (cu prilejul aniversării a 655-cea a constituirii Statului moldovenesc) (Chișinău, 8 septembrie 2014). – Chișinău, 2014. – P. 39-42.

877. **Nazaria, Sergiu.** Anul 1917 în Basarabia ; Partidul Național Moldovenesc și constituirea Sfatului Țării / Sergiu Nazaria // Moldova suverană. – 2011. – 25 ian.

878. **Nazaria, Sergiu.** Republica Democratică Moldovenească și „Unirea” Basarabiei cu România în contextul dreptului internațional / Sergiu Nazaria, Victor Stepaniuc // Revista moldovenească de drept internațional și relații internaționale. – 2010. – Nr 3. – P. 152-160. – ISSN 1857-1999.

879. **Nazaria, Sergiu.** „Unirea” Basarabiei cu România, atitudinea populației față de acest act și legitimitatea lui din punct de vedere al dreptului internațional / Sergiu Nazaria // Statul moldovenesc : Continuitatea devenirii și consolidării : Materialele Conferinței științifico-practice internaționale

consacrată aniversării a 90 de ani de la proclamarea RDM și 15 ani de la recunoașterea internațională a Rep. Moldova, 19 noiem. 2007. – Chișinău : IRIM, 2008. – P. 108-122. – ISBN 978-9975-70-554-7.

880. **Neagoe, S.** Alexandru Marghiloman despre Unirea Basarabiei cu România / S. Neagoe // *Expres magazin*. – 1993. – 18-25 aug. – P. 10.

881. **Neagoe, S.** Documente ale Unirii Basarabiei cu România / S. Neagoe // *Expres magazin*. – 1993. – 11-18 aug. – P. 10.

882. **Negrei, Ion.** Biserica din Basarabia pe calea unirii cu Biserica Ortodoxă Română (1919-1920) / Ion Negrei // *Cugetul* : revistă de istorie și cultură. – 2000. – Nr 1. – P. 21-25. – ISSN 0868-7730.

883. **Negrei, Ion.** Capitala politică și culturală a tuturor românilor : [24 ian. 1918 – proclamarea Independenței Republicii Democratice Moldovenești de către Sfatul Țării] // *Literatura și arta*. – 2016. – 21 ian. – P. 2.

884. **Negrei, Ion.** Cercul național-politic „Deșteptarea” de la Kiev (1917-1918) / Ion Negrei // *Destin românesc* : ser. nouă. – 2015. – Nr 4. – P. 49-64. – ISSN 1857-1964.

885. **Negrei, Ion.** Constituirea și activitatea Asociației învățătorilor și profesorilor moldoveni din Basarabia (1917-1918) / Ion Negrei // *Revista de istorie a Moldovei*. – 2017. – Nr 3. – P. 57-80. – ISSN 1857-2022.

886. **Negrei, Ion.** Cronica zilei de 24 ianuarie 1918 la Chișinău / Ion Negrei // *Destin românesc* : ser. nouă. – 2009. – Nr 3 (61). – P. 12-26. – ISSN 1857-1964.

887. **Negrei, Ion.** Declarația de la Chișinău a unui grup de intelectuali din „toate țările române” / Ion Negrei // *Revista de istorie a Moldovei*. – 2013. – Nr 1 (93). – P. 116-121.

888. **Negrei, Ion.** Minoritatea ucraineană în Sfatul Țării al Basarabiei (1917-1918) / Ion Negrei // *Literatura și arta*. – 2016. – 24 mar. – P. 7. – ISSN 1857-3835.

889. **Negrei, Ion.** Mișcarea de emancipare a românilor aflați sub stăpânire străină (a doua jumătate a sec. al XIX-lea - începutul sec. al XX-lea) / Ion Negrei // *Cugetul* : Revistă de istorie și cultură. – 2001. – Nr 2. – P. 39-41. – ISSN 0868-7730.

890. **Negrei, Ion.** Omagiu generației Unirii / Ion Negrei // *Limba Română*. – 2017. – Nr 1. – P. 22-32. – ISSN 0235-9111.

891. **Negrei, Ion.** Onisifor Ghibu și problemele bisericii din Basarabia (1917-1918) / Ion Negrei // *Luminătorul*. – 1998. – Nr 2. – P. 17-27 ; *Cugetul* : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 19-23. – ISSN 0868-7730.

892. **Negrei, Ion.** Preludiul cultural al Unirii Basarabiei cu România / Ion Negrei // *Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională* (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 363-371. – ISBN 978-9975-139-54-0 ; *Revista de istorie a Moldovei*. – 2017. – Nr 4. – P. 68-82. – ISSN 1857-2022.

893. **Negrei, Ion.** Proclamarea independenței Republicii Democratice Moldovenești / Ion Negrei // *Cugetul* : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 77-80. – ISSN 0868-7730.

894. **Negrei, Ion.** Schimbarea la față a Basarabiei în 1917-1918 / Ion Negrei // *Familia Română*. – 2008. – Nr 1. – P. 6-16. – ISSN 1454-8607.

895. **Negrei, Ion.** The Cultural Prelude to Bessarabia' Union with Romania / Ion Negrei // *Transylvanian Review*. – 2018. – No 2. – P. 41-52.

896. **Negrei, Ion.** Un proiect nerealizat la Chișinău: monumentul Unirii Basarabiei cu România / Ion Negrei // *Jurnal de Chișinău*. – 2013. – 26 mar. – P. 21. – ISSN 1857-3223.

897. **Negrescu, Ion.** Universitatea Populară din Chișinău : 1918-1922 / Ion Negrescu // *Basarabia – pământ românesc : Antologie*. Vol. 1. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 115- 188. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

898. **Negru, Elena.** Conferința științifică „94 de ani de la unirea Basarabiei cu România” / Elena Negru // Revista de istorie a Moldovei. – 2012. – Nr 1 (89). – P. 157-158.

899. **Negru, Gh.** Pretențiile teritoriale ale Ucrainei din iulie 1917 și crearea Sfatului Țării / Gh. Negru // Literatura și arta. – 1998. – 8 ian. – P. 7. – ISSN 1857-3835.

900. **Negru, Gheorghe.** Anarhie și violență în Basarabia anului 1917. Asasinarea lui Simion Murafa și Andrei Hodorogea / Gheorghe Negru // Destin românesc : ser. nouă. – 2007. – Nr 3/4 (51-52). – P. 209-222. – ISSN 1857-1964.

901. **Negru, Gheorghe.** Crearea și începutul activității Sfatului Țării în lumina unor noi documente / Gheorghe Negru // Revista de istorie a Moldovei. – 1997. – Nr 3/4 (31-32). – P. 18-31. – ISSN 0236-3100 ; Negru, Gheorghe. Țarismul și mișcarea națională a românilor din Basarabia / Gheorghe Negru. – Chișinău : Prut Internațional, 2000. – Cap. VI. – P. 81-105. – ISBN 9975-69-177-3.

902. **Negru, Gheorghe.** Izolarea politică și culturală a românilor din Basarabia (a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea) // Negru, Gheorghe. Țarismul și mișcarea națională a românilor din Basarabia / Gheorghe Negru. – Chișinău : Prut Internațional, 2000. – Cap. III. – P. 44-57. – ISBN 9975-69-177-3.

903. **Negru, Gheorghe.** Manifestări de conștiință națională românească în Basarabia (1812-1918) // Negru, Gheorghe. Țarismul și mișcarea națională a românilor din Basarabia / Gheorghe Negru. – Chișinău : Prut Internațional, 2000. – Cap. IV. – P. 58-72. – ISBN 9975-69-177-3.

904. **Negru, Gheorghe.** Militarii moldoveni și Unirea Basarabiei cu România / Gheorghe Negru // Destin românesc. – 1999. – Nr 1. – P. 9-14. – ISSN 1221-6984 ; Negru, Gheorghe. Țarismul și mișcarea națională a românilor din Basarabia / Gheorghe Negru. – Chișinău : Prut Internațional, 2000. – Cap. VII. – P. 106-114. – ISBN 9975-69-177-3.

905. **Negru, Gheorghe.** Mișcarea națională a românilor din Basarabia (1812-1918) / Gheorghe Negru // Limba română. – 2017. – Nr 1. – P. 33-42. – ISSN 0235-9111.

906. **Negru, Gheorghe.** Mișcarea națională din Basarabia în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea // Negru, Gheorghe. Țarismul și mișcarea națională a românilor din Basarabia / Gheorghe Negru. – Chișinău : Prut Internațional, 2000. – Cap. V. – P. 73-80. – ISBN 9975-69-177-3.

907. **Negru, Gheorghe.** Proiecte ale militarilor moldoveni privind statutul politic al Basarabiei (august-septembrie 1917) / Gheorghe Negru // Caiete de istorie. – 2003. – Nr 2. – P. 9-11.

908. **Nemerenco, Valeriu.** Renașterea conștiinței naționale în Basarabia. Sfatul Țării // Nemerenco, Valeriu. Buiucani – retrospectivă și perspectivă : (50 de ani de la înființare) / Valeriu Nemerenco. – Chișinău : Combinatul Poligrafic, 2014. – P. 38-42. – ISBN 978-9975-906-89-0.

909. **Nemerenco, Valeriu.** Unirea Basarabiei cu România ; Administrația publică locală ; Chișinăul și suburbiile lui // Nemerenco, Valeriu. Buiucani – retrospectivă și perspectivă : (50 de ani de la înființare) / Valeriu Nemerenco. – Chișinău : Combinatul Poligrafic, 2014. – P. 43-53. – ISBN 978-9975-906-89-0.

910. **Nicoară, Simona.** O sărbătoare a Basarabiei: Deschiderea celui dintâi Sfat al Țării la Chișinău (21 noiembrie 1917) / Simona Nicoară // Promemoria. – 2011. – Nr 1/2. – P. 104-116. – ISSN 1857-3843.

911. **Nicolae, C.** Ziua dreptății : 27 Martie 1918 / C. Nicolae // Întregirea. – 1991. – 1 apr.

912. **Nistor, I.** L'Acte d'Union de Chișinău // Nistor, I. La Bessarabie et la Bucovine / I. Nistor. – Bucarest : [S. n.], 1937. – P. 19-21.

913. **Nistor, I.** La Bessarabie redevenue roumaine // Nistor, I. La Bessarabie et la Bucovine / I. Nistor. – Bucarest : [S. n.], 1937. – P. 21-27.

914. **Nistor, Ion.** Luptele pentru autonomie și constituirea Sfatului Țării // Nistor, Ion. Istoria Basarabiei / Ion Nistor. – București : Humanitas, 1991. – P. 277-282. – ISBN 973-28-0283-9.

915. **Nistor, Ion.** Proclamarea Republicii și votarea Unirii // Nistor, Ion. Istoria Basarabiei / Ion Nistor. – București : Humanitas, 1991. – P. 282-291. – ISBN 973-28-0283-9.

916. **Nistor, Ion.** Revoluția rusească și Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă // Nistor, Ion. Istoria Basarabiei / Ion Nistor. – București : Humanitas, 1991. – Cap. VIII. – P. 277-295. – ISBN 973-28-0283-9.

917. **Nistor, Ion I.** Basarabia sub gospodăria românească : [1918-1940] // Nistor, Ion I. Studii privind istoria românilor dintre Prut și Nistru / Ion I. Nistor. – Ediție anastatică. – București : Fundația Culturală Magazin Istoric, 2011. – P. 83-119. – ISBN 973-87088-5-0.

918. **Noroc, Larisa.** Cultura Basarabiei, 1918–1940 : Repere istoriografice / Larisa Noroc // Enciclopedica : Revistă de istorie a științei și studii enciclopedice. – 2014. – Nr 1/2 (6/7). – P. 25- 39. – ISSN 1857-365X.

919. **85 de ani de la Unirea Basarabiei cu România** : [masa rotundă cu A. Moșanu, P. Parasca, Gh. Negru et al.] // Literatura și arta. – 2003. – 27 mar. – P. 2, 3.

920. **88 de ani de la Unirea Basarabiei cu România** // Flux : cotidian național. – 2006. – 27 mar. – P. 1.

921. **1918 – Sfânta mântuire, veșnică unire cu Țara-mamă** : [Documentele Unirii. Citate din cuvântările membrilor Sfatului Țării P. Halippa, I. Pelivan, I. Inculeț] // Universul românesc. – 1993. – 26 mar. (Nr 253). – P. 4.

922. **O scrisoare inedită a domnilor P. Halippa și C. Stere și altor deputați din Basarabia adresată regelui României Ferdinand I** // Cuvântul. – 1991. – 16 mar.

923. **Ojoga, Ecaterina.** Controversele unirii Basarabiei cu România // Ojoga, Ecaterina. Problema Basarabiei în relațiile internaționale : 1917-1940 / Ecaterina Ojoga. – Chișinău : Cartdidact, 2017. – P. 26-30. – ISBN 978-9975-9682-9-4.

924. **Ojoga, Ecaterina.** De la mișcarea națională în Basarabia la crearea Republicii Democratice Moldovenești. Reacții // Ojoga, Ecaterina. Proble-

ma Basarabiei în relațiile internaționale : 1917-1940 / Ecaterina Ojoga. – Chișinău : Cartdidact, 2017. – P. 20-26. – ISBN 978-9975-9682-9-4.

925. **Onișoru, Gheorghe.** Rusia, România și Basarabia între revoluția din februarie și cea din octombrie 1917 / Gheorghe Onișoru // Centenar Sfatul Țării : 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 358-362. – ISBN 978-9975-139-54-0.

926. **Osuhovschi, P. P.** O sfântă aniversare : [15 ani de la Unirea Basarabiei] / P. P. Osuhovschi // Unirea. – 1933. – Nr 3. – P. 11-15.

927. **Palade, Gh.** Ce înseamnă pentru Basarabia 27 martie 1918 / Gh. Palade // Făclia. – 1991. – 22 mar. – P. 8-9. – ISSN 1857-3010.

928. **Palade, Gh.** Din activitatea intelectualilor din Vechiul Regat, Ardeal și Bucovina în Basarabia anilor Unirii (1918-1920) / Gh. Palade // Destin românesc. – 1997. – Nr 1. – P. 86-100. – ISSN 1221-6984 ; Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 23-38. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

929. **Palade, Gheorghe.** Activitatea asociațiilor învățătoarești județene din Basarabia. 1918-1940 // Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 95-102. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5 ; Basarabia. Dilemele identității. – Iași : Fundația Academică „A.D. Xenopol”, 2001. – P. 37-48. – (Biblioteca Fundației Academice „A.D. Xenopol” ; 6). – ISBN 973-9135-99-4.

930. **Palade, Gheorghe.** Aspecte privind identitatea națională în Basarabia. 1918-1940 // Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 103-113. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

931. **Palade, Gheorghe.** Aspecte privind naționalizarea învățământului în Basarabia după Unirea de 1918 // Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. –

Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 73-83. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

932. **Palade, Gheorghe.** Basarabia în cadrul Statului Român întregit / Gheorghe Palade // O istorie a Basarabiei / Anatol Petrencu, Ion Niculiță, Ion Eremia [et al.] – Chișinău : Cartdidact, 2018. – P. 194-236. – ISBN 978-9975-3180-3-7.

933. **Palade, Gheorghe.** Componente ale politicii culturale în Basarabia (1918-1940) // Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 63-70. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

934. **Palade, Gheorghe.** Contribuția Universității Populare din Chișinău la renașterea vieții spirituale naționale în Basarabia (1918-1940) // Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 85-94. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

935. **Palade, Gheorghe.** Contribuțiile militarilor români la renașterea vieții spirituale în Basarabia (1918-1920) // Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 39-49. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

936. **Palade, Gheorghe.** Dimensiuni ale dezvoltării vieții spirituale în Basarabia interbelică / Gheorghe Palade // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2003. – Nr 1. – P. 24-31. – ISSN 0868-7730.

937. **Palade, Gheorghe.** Factori de realizare a propagandei culturale în Basarabia (1918-1928) / Gheorghe Palade // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1999 – Nr 4. – P. 6-12. – ISSN 0868-7730 ; Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 51-61. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

938. **Palade, Gheorghe.** Învățământul din Basarabia în procesul de integrare și extindere (1918-1940) / Gheorghe Palade // Caiete de istorie. – 2003. – Nr 4. – P. 14-19 ; Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața

spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 139-151. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

939. **Palade, Gheorghe.** Presa culturală din Basarabia în primul deceniu după Unire (1918-1928) // Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 115-123. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

940. **Palade, Gheorghe.** Repere ale evoluției Bisericii ortodoxe din Basarabia (1918-1925) // Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 227-241. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

941. **Palade, Gheorghe.** Sfatul Țării / Gheorghe Palade // Chișinău : enciclopedie / editor: Iurie Colesnic. – Chișinău, 1997. – P. 413. – ISBN 9975-906-16-8.

942. **Palade, Gheorghe.** Unirea din 1918 : [interviu cu Gheorghe Palade, conferențiar la Catedra de Istoria Românilor a Universității de Stat din Chișinău] / consemnare: I. C. Rogojanu // Curierul românesc. – 1993. – Septembrie. – P. 9.

943. **Pană, Zahu.** Unirea Basarabiei cu România / Zahu Pană // Cuvântul românesc. – 2000. – Martie (Nr 279). – P. 16, 17.

944. **Panțâru, T.** 80 de ani de la primul Parlament al unei Basarabii neîmplinite : [Sfatul Țării] / T. Panțâru // Libertatea. – 1997. – 19 noiembrie. – P. 4.

945. **Pascaru, Ana.** Recuperări axiologice: Sfatul Țării / Ana Pascaru // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 698-704. – ISBN 978-9975-139-54-0.

946. **Pascu, Adrian.** Declarația Sfatului Țării Republicii Democratice Moldovenești de Unire a Basarabiei cu România / Adrian Pascu // Studii și articole de istorie : ser. nouă. – 1995. – Vol. LXII. – P. 59-63. – (Izvoare istorice comentate).

947. **Păduraru, T.** Însemnări din timpul Unirii / T. Păduraru // *Viața Basarabiei*. – 1937. – Nr 5/6. – P. 85-99 ; 1937. – Nr 12. – P. 37-65.

948. **Păduraru, Teodor N.** Însemnări din timpul Unirii / Teodor N. Păduraru // *Patrimoniu : Revistă de lectură istorică*. – 1993. – Nr 2. – P. 97-110. – ISBN 5-368-03082-7.

949. **Pârvu, Dumitru Th.** Unirea Basarabiei la România / Dumitru Th. Pârvu // *Problema Basarabiei : În lumina principiilor actelor juridice internaționale : (Contribuții la cunoașterea raporturilor diplomatice româno-ruse) / Dumitru Th. Pârvu*. – București : Editura Bibliotecii Metropolitane București, 2013. – Cap. V. – P. 171-253. – ISBN 978-606-93494-0-3.

950. **Petcu, M.** O filă strălucită în istoria Basarabiei : [80 de ani de la constituirea Sfatului Țării] / M. Petcu // *Mesagerul*. – 1997. – 21 noiem. – P. 10.

951. **Petrencu, Anatol.** Basarabeni în cadrul României întregite / Anatol Petrencu // *Limba română*. – 2018. – Nr 1/2. – P. 240-248. – ISSN 0225-9111.

952. **Petrencu, Anatol.** Istoriografia contemporană despre legitimitatea Sfatului Țării / Anatol Petrencu // *Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017*. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 498-501. – ISBN 978-9975-139-54-0.

953. **Petrencu, Anatol.** Istoriografia sovietică despre politica națională a Statului Român în Basarabia în 1918-1940 / Anatol Petrencu // *Revista de istorie a Moldovei*. – 1993. – Nr 3 (15). – P. 37-44.

954. **Petrencu, Anatol.** O pagină strălucită în istoria Neamului Românesc : 86 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Anatol Petrencu // *Glasul Națiunii*. – 2004. – 25 mar. – P. 1.

955. **Petrencu, Anatol.** Primul Război Mondial și unirea Basarabiei cu România / Anatol Petrencu // *Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice*. – 1998. – Martie. – P. 14-17. – ISSN 0868-7730.

956. **Petrovschi, N.** Contextul extern al problemei Unirii în istoriografia română din anii 1965-1989 / N. Petrovschi // *Revista de istorie a Mol-*

dovei. – 1991. – Nr 3. – P. 31-43. – ISSN 1857-2022.

957. **Pierdută a fost și s-a aflat...** : [file din istoria neamului, anul 1918, martie: documente, declarații, telegrame] // *Literatura și arta*. – 1990. – 22 mar. – P. 3, 7.

958. **Plămădeală, Olga**. Despre Monumentul Unirii Basarabiei : [despre proiectul Monumentului Unirii Basarabiei cu România ce urma a fi edificat la Chișinău] / Olga Plămădeală // *Cugetul* : revistă de istorie și cultură. – 2003. – Nr 2. – P. 3-5. – ISSN 0868-7730.

959. **Popa-Lisseanu, G.** Basarabia după prăbușirea țarismului // Popa-Lisseanu, G. Basarabia : Privire istorică / G. Popa-Lisseanu. – București : Tipografia „Jockey-Club”, Ion C. Văcărescu, 1924. – P. 30-32.

960. **Popa-Lisseanu, G.** Basarabia. Privire istorică / G. Popa-Lisseanu // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 1. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 341- 386. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

961. **Popa-Lisseanu, G.** Republica moldovenească // Popa-Lisseanu, G. Basarabia : Privire istorică / G. Popa-Lisseanu. – București : Tipografia „Jockey-Club”, Ion C. Văcărescu, 1924. – P. 32-37.

962. **Popa-Lisseanu, G.** Republica moldovenească independentă // Popa-Lisseanu, G. Basarabia : Privire istorică / G. Popa-Lisseanu. – București : Tipografia „Jockey-Club”, Ion C. Văcărescu, 1924. – P. 37-42.

963. **Popa-Lisseanu, G.** Unirea Basarabiei cu țara-mumă // Popa-Lisseanu, G. Basarabia : Privire istorică / G. Popa-Lisseanu. – București : Tipografia „Jockey-Club”, Ion C. Văcărescu, 1924. – P. 42-46.

964. **Popescu, M.** Primul pas al Marii Uniri: 27 martie 1918 / M. Popescu // *Glasul Națiunii*. – 1997. – 19 mar. – P. 1.

965. **Popescu, S.** Aniversarea a 75 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / S. Popescu // *Realitatea românească*. – 1993. – 10 apr. – P. 4.

966. **Popovschi, Nicolae.** Românismul în Basarabia și Unirea / Nicolae Popovschi // *Cugetul* : revistă de istorie și științe umanistice. – 1991. – Nr 5/6. – P. 52-57. – ISSN 0868-7730 ; Basarabia. – 1993. – Nr. 11/12. – P. 158-166. – ISSN 0868-8028.

967. **Popovschi, V.** Independența Basarabiei din 1918 – un prim pas spre unire / V. Popovschi // *Glasul Națiunii*. – 1993. – Februarie (Nr 8). – P. 8.

968. **Popovschi, V.** Ne-a salvat și ne va salva unirea : [din istoria Unirii de la 1918] / V. Popovschi // *Sfatul Țării*. – 1992. – 9 apr.

969. **Popovschi, Valeriu.** Acțiuni ale populației basarabene în favoarea Unirii cu România în anul 1918 / Valeriu Popovschi // *Destin românesc*. – 1996. – Nr 1. – P. 91-98. – ISSN 1221-6984.

970. **Popovschi, Valeriu.** Acțiuni ale populației basarabene în favoarea Unirii cu România în anul 1918 : (Studiu introductiv) / Valeriu Popovschi // *Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2.* – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 11-18. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

971. **Popovschi, Valeriu.** Aspecte ale mișcării naționale din Basarabia în anul 1917 / Valeriu Popovschi // *Destin românesc*. – 2003. – Nr 3/4. – P. 163-174. – ISSN 1221-6984.

972. **Popovschi, Valeriu.** Aspecte puțin cunoscute ale activității Sfatului Țării / Valeriu Popovschi // *Promemoria*. – 2011. – Nr 1/2. – P. 205-220. – ISSN 1857-3843.

973. **Popovschi, Valeriu.** Biroul de organizare a Sfatului Țării (27 octombrie-21 noiembrie 1917) / Valeriu Popovschi // *Destin românesc* : ser. nouă. – 2010. – Nr 3/4 (67-78). – P. 21-37. – ISSN 1858-1964 ; *Destin românesc* : ser. nouă. – 2011. – Nr 1. – P. 65-83. – ISSN 1858-1964.

974. **Popovschi, Valeriu.** Considerații privind formarea Republicii Democratice Moldovenești și constituirea primului ei guvern / Valeriu Popovschi // *Cugetul* : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 67-70.

975. **Popovschi, Valeriu.** Considerații privind rolul inițiativelor populare în înfăptuirea Unirii din 27 martie 1918 / Valeriu Popovschi // Caiete de istorie. – 2003. – Nr 2. – P. 12-16. – Conține: Ideea Unirii la 1918 ; Opțiuni în favoarea Unirii ; Vocea zemstvelor basarabene ; Poziția etniilor minoritare ; Reacția populației față de votul din 27 martie 1918.

976. **Popovschi, Valeriu.** Constituirea Sfatului Țării / Valeriu Popovschi // Timpul. – 2007. – 21 dec. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

977. **Popovschi, Valeriu.** Cum a fost creat și a activat Biroul de organizare a Sfatului Țării / Valeriu Popovschi // Revista de istorie a Moldovei. – 2005. – Nr 4 (64). – P. 46-51. – ISSN 1857-2022.

978. **Popovschi, Valeriu.** Declanșarea luptei pentru limba maternă și alfabetul latin în Basarabia în anul 1917 / Valeriu Popovschi // Revista de istorie a Moldovei. – 2009. – Nr 2/3 (78-79). – P. 115-138. – ISSN 1857-2022.

979. **Popovschi, Valeriu.** Declarația Sfatului Țării de la 2 decembrie 1917 și proclamarea Republicii Democratice Moldovenești / Valeriu Popovschi // Destin românesc. – 1998. – Nr 1. – P. 106-114. – ISSN 1221-6984.

980. **Popovschi, Valeriu.** Declarația Sfatului Țării de la 24 ianuarie 1918 și proclamarea independenței Republicii Democratice Moldovenești / Valeriu Popovschi // Destin românesc. – 2001. – Nr 2. – P. 103-112. – ISSN 1221-6984.

981. **Popovschi, Valeriu.** Despre constituirea Republicii Democratice Moldovenești / Valeriu Popovschi // Revista de istorie a Moldovei. – 2001. – Nr 1/4 (45-48). – P. 92-105. – ISSN 1857-2022.

982. **Popovschi, Valeriu.** Despre drapelul, imnul și stema Republicii Democratice Moldovenești // Popovschi, Valeriu. Republica Democrată Moldovenească. 1917-1918 : (Formarea, organizarea internă, simbolurile oficiale) / Valeriu Popovschi. – Chișinău : CIVITAS, 2002. – P. 45-58. – ISBN 9975-936-92-X.

983. **Popovschi, Valeriu.** Despre Partidul Național Moldovenesc creat în 1917 / Valeriu Popovschi // Destin românesc. – 1994. – Nr 2. – P. 119-128. – ISSN 1221-6984.

984. **Popovschi, Valeriu.** Din Arhiva Biroului de organizare a Sfatului Țării / Valeriu Popovschi // Revista de istorie a Moldovei. – 2012. – Nr 3. – P. 108-116. – ISSN 1857-2022.

985. **Popovschi, Valeriu.** Din nou despre Biroul de organizare a Sfatului Țării sau O altă serie de documente inedite privind activitatea multilaterală desfășurată de acest organ în Basarabia în toamna anului 1917 / Valeriu Popovschi // Revista de istorie a Moldovei. – 2012. – Nr 3 (91). – P. 107-116.

986. **Popovschi, Valeriu.** Drapelul, Imnul și Stema Republicii Democratice Moldovenești / Valeriu Popovschi // Destin românesc. – 1994. – Nr 4. – P. 32-40. – ISSN 1221-6984.

987. **Popovschi, Valeriu.** Formarea Republicii Democratice Moldovenești // Popovschi, Valeriu. Republica Democratică Moldovenească. 1917-1918 : (Formarea, organizarea internă, simbolurile oficiale) / Valeriu Popovschi. – Chișinău : CIVITAS, 2002. – P. 4-27. – ISBN 9975-936-92-X.

988. **Popovschi, Valeriu.** Independența Basarabiei din 1918 – un prim pas spre unire / Valeriu Popovschi // Glasul Națiunii. – 1993. – Februarie (Nr 8). – P. 8.

989. **Popovschi, Valeriu.** Încă o serie de documente inedite despre Biroul de organizare a Sfatului Țării / Valeriu Popovschi // Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 1 (93). – P. 122-132. – ISSN 1857-2022.

990. **Popovschi, Valeriu.** Lupta pentru limba română în Basarabia în 1917 – începutul anului 1918 / Valeriu Popovschi // Caiete de istorie. – 2002. – Nr 1. – P. 6-7.

991. **Popovschi, Valeriu.** Organizarea internă a Republicii Democratice Moldovenești (1917-1918) / Valeriu Popovschi // Destin românesc. – 2001. – Nr 3. – P. 84-94. – ISSN 1221-6984 ; Popovschi, Valeriu. Republica Democratică Moldovenească. 1917-1918 : (Formarea, organizarea internă, simbolurile oficiale) / Valeriu Popovschi. – Chișinău : CIVITAS, 2002. – P. 28-44. – ISBN 9975-936-92-X.

992. **Popovschi, Valeriu.** Prăbușirea țarismului în anul 1917 și declanșarea luptei românilor basarabeni pentru limba maternă și alfabetul latin / Valeriu Popovschi // Destin românesc. – 2009. – Nr 4 (62). – P. 32-54. – ISSN 1221-6984.

993. **Popovschi, Valeriu.** Pregătirea constituției Republicii Democratice Moldovenești și a celei a Basarabiei autonome / Valeriu Popovschi // Revista de istorie a Moldovei. – 2003. – Nr 1/2 (53-54). – P. 45-62. – ISSN 1857-2022.

994. **Popovschi, Valeriu.** Procesele-verbale ale ședințelor Biroului de Organizare a Sfatului Țării / Valeriu Popovschi // Destin românesc : ser. nouă. – 2008. – Nr 4 (56). – P. 19-40. – ISSN 1857-1964.

995. **Popovschi, Valeriu.** Proiectul de constituție al Republicii Democratice Moldovenești și cel al Basarabiei autonome [1918] / Valeriu Popovschi // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2002. – Nr 2. – P. 21-25. – ISSN 0868-7730.

996. **Popovschi, Valeriu.** Reflecții asupra unui proiect de Constituție al Republicii Democratice Moldovenești / Valeriu Popovschi // Revista de istorie a Moldovei. – 1993. – Nr 2 (14). – P. 51-57.

997. **Popovschi, Valeriu.** Rolul ziarului „Cuvânt Moldovenesc” în trezirea conștiinței naționale a românilor basarabeni în 1917 / Valeriu Popovschi // Destin românesc. – 1995. – Nr 4. – P. 76-86. – ISSN 1221-6984.

998. **Popovschi, Valeriu.** Sfatul Țării apără integritatea Basarabiei, limba română și pe deputați / Valeriu Popovschi // Magazin istoric. – 2011. – Nr 3. – P. 5-7. – ISSN 0541-88IX.

999. **Popovschi, Valeriu.** Sfatul Țării și formarea Republicii Democratice Moldovenești / Valeriu Popovschi // Revista de istorie a Moldovei. – 1997. – Nr 3/4 (31/32). – P. 13-17. – ISSN 0236-3100.

1000. **Popovschi, Valeriu.** Sfatul Țării și pericolul dezintegrării Basarabiei la sfârșitul anului 1917 și începutul lui 1918 / Valeriu Popovschi // Timpul. – 2010. – 5 mar. – P. 19. – ISSN 1857-2472.

1001. **Popovschi, Valeriu.** Soluții și opțiuni privind Unirea Basarabiei cu România în 1918 / Valeriu Popovschi // *Limba română.* – 2003. – Nr 2/3. – P. 75-77.

1002. **Popovschi, Valeriu.** Tricolorul Basarabiei în 1917 / Valeriu Popovschi // *Vocea poporului.* – 1990. – Nr 3. – P. 7.

1003. **Porțeanu, Rodica.** Începutul înfăptuirii Marii Uniri din 1918 : 90 de ani de la Unirea Basarabiei / Rodica Porțeanu, Alexandru Porțeanu // *Românii din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României.* – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 60-67. – ISBN 978-973-152-092-6.

1004. **Postică, E.** Martiri ai sfântului ideal : [despre actul Unirii Basarabiei cu România de la 27 martie 1918] // *Țara.* – 1995. – 21 mar. – P. 4.

1005. **Postică, Elena T.** Contribuții la cercetarea activității administrației românești în Basarabia în primele luni ale Marii Uniri / Elena T. Postică // *Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei.* – 1992. – Nr 1. – P. 208-213.

1006. **Poștarencu, Dinu.** Activitatea Comisiei Școlare Moldovenești de pe lângă Zemstva Gubernială a Basarabiei (1917-1918) / Dinu Poștarencu // *Destin românesc : ser. nouă.* – 2008. – Nr 2/3 (54-55). – P. 38-58. – ISSN 1857-1964.

1007. **Poștarencu, Dinu.** Atunci când Unirea nu se întrevădea: Basarabia în anul 1917 / Dinu Poștarencu // *Historia special.* – 2018. – Martie (Nr 22). – P. 14-29. – ISSN 2286-0258. – Conține: Războiul, criza din Imperiul Rus și efectele lor asupra Basarabiei ; Mișcările naționale la periferiile Imperiului Rus ; Renașterea mișcării naționale a românilor basarabeni ; Constituirea Partidului Național Moldovenesc ; Inventar de evenimente și momente ce se vor dovedi, ulterior, pași către Unire.

1008. **Poștarencu, Dinu.** Declarația Sfatului Țării al Republicii Democratice Moldovenești (din 27 martie 1918) // Poștarencu, Dinu. *O istorie a Basarabiei în date și documente (1812-1940)* / Dinu Poștarencu. – Chișinău : Cartier, 1998. – P. 162. – (Cartier istoric). – ISBN 9975-949-18-5.

1009. **Poștarencu, Dinu.** Jurnal. Consiliul de Miniștri în ședința sa din 27 decembrie 1918 // Poștarencu, Dinu. O istorie a Basarabiei în date și documente (1812-1940) / Dinu Poștarencu. – Chișinău : Cartier, 1998. – P. 164-165. – (Cartier istoric). – ISBN 9975-949-18-5.

1010. **Poștarencu, Dinu.** Reunită cu Patria : [27 martie 1918] // Poștarencu, Dinu. O istorie a Basarabiei în date și documente (1918-1940) / Dinu Poștarencu. – Chișinău, Cartier, 1998. – P. 162-166. – ISBN 9975-949-18-5.

1011. **Poștarencu, Dinu.** Situația agrară a Basarabiei în toamna anului 1916 / Dinu Poștarencu // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 340-351. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1012. **Povestca, Anatol.** Adevărul istoric privind problema Basarabiei : [cu referire la perioada 1905-1917] / Anatol Povestca // Tyragetia : Anuar. – 2006. – [Vol.] 15. – P. 276-283. – ISBN 978-9975-9818-1-1.

1013. **Praporșcic, Maria.** Poziția autorităților RASSM față de Basarabia (1924-1929) / Maria Praporșcic // Tyragetia : Anuar. – 1999. – [Vol.] 8. – P. 131-134. – Rez. în lb. fr.

1014. **Presiunile Radei ucrainene pentru anexarea unor părți ale Basarabiei au grăbit declararea Marii Uniri** // Timpul. – 2018. – 4 mai. – P. 11. – ISSN 1857-2472. – Conține: În 1918, Rada de la Kiev a revendicat Basarabia ; Armata română a alungat bolșevicii spre Tighina ; Conferința de Pace de la Paris a recunoscut legitimitatea Unirii.

1015. **Prima ședință a Sfatului Țării (I): Cuvântarea părintelui protoiereu Andronic** : Un reportaj al ziarului „Ardealul (Transilvania)”, publicat după prima ședință a parlamentului Basarabiei, care peste un an a votat Unirea cu România // Timpul. – 2018. – 3 aug. – P. 15. – ISSN 1857-2472.

1016. **Prima ședință a Sfatului Țării (II): „Fericiti sub ochii noștri sunt care văd ceea ce nu au văzut”** : Un reportaj al ziarului „Ardealul (Transilvania)” despre prima ședință a parlamentului Basarabiei, care în 1918 a votat Unirea cu România // Timpul. – 2018. – 10 aug. – P. 14-15. – ISSN 1857-2472.

1017. **Prima ședință a Sfatului Țării (III): „Dăi Dumnezeu să șie ghi-ne!”** : Un reportaj al ziarului „Ardealul (Transilvania)” despre prima ședință a parlamentului Basarabiei, care în 1918 a votat Unirea cu România // Timpul. – 2018. – 7 aug. – P. 15. – ISSN 1857-2472.

1018. **Proces verbal al ședinței Sfatului Țării din 27 martie 1918, la care s-a votat Unirea Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România** // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 82-90. – ISSN 0868-7730.

1019. **Procesele-verbale ale congresului militar moldovenesc ce a avut loc la 20-27 Octombrie 1917 în Chișinău** // Arhivele Basarabiei. – 1936. – Nr 2/3. – P. 121-131.

1020. **Procesul verbal al ședinței Sfatului Țării din 27 martie 1918** : [despre unirea Basarabiei cu România] // Vocea poporului. – 1990. – 27 mar. – P. 7 ; Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1993. – Nr 2. – P. 45-63. – ISBN 5-368-03082-7.

1021. **Procesul verbal nr. 1. al ședinței Sfatului Țării** // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2007. – Nr 4. – P. 59-73. – ISSN 0868-7730 ; Patrimoniul : Almanah de cultură istorică. – 1990. – Nr 1. – P. 161-185. – ISBN 5-368-03082-7.

1022. **Procesul verbal nr. 62 al ședinței Sfatului Țării din 16 martie 1918** : [cu două anexe] // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1993. – Nr 5/6. – P. 42-52. – ISSN 0868-7730.

1023. **Proclamarea neatârării Republicii Moldovenești ; Declarația Sfatului Țării din 24 ianuarie 1918** // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 236-238. – ISBN 5-88568-022-1.

1024. **Proiectul de constituție a Basarabiei Autonome** : [elaborat de Comisia Constituțională a Sfatului Țării în 1918] // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1992. – Nr 2. – P. 144-156. – ISBN 5-368-03082-7.

1025. **Purcaru, Mihai**. Basarabia Unită cu România (1918-1940) // Purcaru, Mihai. Basarabia pământ românesc : 100 ani : 27 Martie 1918 – 27

Martie 2018 / Mihai Purcaru. – Onești : Magic Print, 2017. – P. 61-64. – ISBN 978-606-622-293-8.

1026. **Purcaru, Mihai.** Unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918) // Purcaru, Mihai. Basarabia - pământ românesc : 100 ani : 27 Martie 1918 – 27 Martie 2018 / Mihai Purcaru. – Onești : Magic Print, 2017. – P. 45-48. – ISBN 978-606-622-293-8.

1027. **Purici, Ștefan.** Unirea Basarabiei cu Regatul Român // Purici, Ștefan. Introducere în istoria Basarabiei / Ștefan Purici. – Suceava : Editura Universității „Ștefan cel Mare”, 2006. – P. 110-125. – ISBN 973-666-218-7 ; ISBN 978-973-666-218-8.

1028. **Raioanele moldovenești din partea stângă a Nistrului în perioada interbelică** // Istoria Republicii Moldova : Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. – Ed. a 3-a, revăzută și completată. – Chișinău : Î.S.F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2015. – Cap. XII. – P. 250-270. – ISBN 978-9975-53-472-7.

1029. **Rașcu, Gh.** Cum a fost sărbătorită unirea Basarabiei la Iași / Gh. Rașcu // Școala basarabeană. – 1938. – Nr 3. – P. 3-8.

1030. **Rașcu, Gh.** Basarabia, provincie românească : [cu prilejul a 16 ani de la Unire] / Gh. Rașcu // Școala basarabeană. – 1934. – Nr 10. – P. 1-5.

1031. **Răcilă, E.** În virtutea dreptului de neam : [75 de ani de Unirea Basarabiei cu România] / E. Răcilă, N. Brânzilă // Moldova suverană. – 1993. – 1 apr.

1032. **Rădulescu, Banu.** Basarabia: între „criteriul istoric” și „criteriul etnic” / Banu Rădulescu // Memoria : revista gândirii arestate. – 1992. – Nr 8. – P. 84-92. – ISSN 1220-6369.

1033. **Reed, Wiliam Howell.** Basarabia. 1918 / Wiliam Howell Reed // Basarabia română : Antologie. – București : SEMNE, 1996. – P. 169-177.

1034. **Regele și Unirea Basarabiei : Telegrama MS Regelui adresată în ziua de 27 martie 1918 președintelui Sfatului Țării din Basarabia** // Armonia : Revista Societății corale muzicale de pe lângă Liceul „Alec Russo”. – 1937. – Nr 2. – P. 20.

1035. **Relatări ale unor martori oculari la evenimentele legate de activitatea Sfatului Țării și de Unirea Basarabiei** // *Limba română*. – 2018. – Nr 1/2. – P. 83-90. – ISSN 0225-9111. – Conține: Din evocările lui Constantin Hîrjeu, fost ministru de război în guvernul Marghiloman (14/1 Ianuarie 1924) ; Din amintirile lui Alexandru Marghiloman.

1036. **Republica Democratică Moldovenească de la Independență la Unirea cu România** // *Istoria românilor : Epoca modernă : Manual pentru clasa a 11-a* / Nicolae Chicuș, Nicolae Ciubotaru, Gheorghe Gonța [et al.]. – Chișinău : Asociația Istoricilor din Republica Moldova, 2006. – Cap. IV, Tema 37. – P. 152-155. – ISBN 978-9975-100-17-5

1037. **Rezoluția Conferinței științifice internaționale „Centenar Sfatul Țării”** // *Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională* (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 782-784. – ISBN 978-9975-139-54-0 ; *Revista de istorie a Moldovei*. – 2017. – Nr 4. – P. 142-143. – ISSN 1857-2022.

1038. **Roibu, Nicolae**. Cel mai important eveniment din trecutul Basarabiei – 80 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Nicolae Roibu // *Flux : cotidian național*. – 1998. – 1 apr. – P. 2.

1039. **Roman, Alexandru**. Deputații transnistreni în Sfatul Țării – promotori ai renașterii naționale / Alexandru Roman // *Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice*. – 1992. – Nr 5/6. – P. 34-40. – ISSN 0868-7730.

1040. **Roman, Alexandru**. Dezvoltarea conștiinței naționale românești în Transnistria (1917-1918) / Alexandru Roman // *Destin românesc*. – 1994. – Nr 2. – P. 69-81. – ISSN 1221-6984.

1041. **Romanescu, Gh**. Memorandiștii și Marea Unire (4) / Gh. Romanescu // *România Mare : săptămânal absolut independent*. – 1998. – 11 dec. – P. 7.

1042. **Românii din teritoriile înstrăinate ; Probleme ale mișcării de emancipare politică, națională și culturală din Basarabia în contextul revoluției ruse** // *Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională* (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice inter-

naționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – Cap. II. – P. 329-536. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1043. **Roșca, Andrei.** Basarabia românească în 1918-1940 sau 22 de ani de gospodărire românească în Basarabia / Andrei Roșca // Literatura și arta. – 2015. – 19 febr. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

1044. **Rotari, Ludmila.** Disocierea dintre formă și fond în istoriografia sovietică. Studiu de caz: evenimentele de la Hotin din ianuarie 1919 / Ludmila Rotari // Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : Anuar istoric. – 2003. – Vol. 4. – P. 102-109. – ISBN 9975-902-78-2.

1045. **Rotaru, Jipa.** Primele unități militare naționale basarabene în slujba Unirii cu România / Jipa Rotaru // Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. – 1995. – Nr. 2. – P. 63-78.

1046. **Rotaru, Mihai.** Activitatea legislativă a Sfatului Țării și autodeterminarea Basarabiei / Mihai Rotaru, Gheorghe Cernea // Literatura și arta. – 2008. – 3 ian. – P. 7. – ISSN 1847-3835.

1047. **Rotaru, Mihai.** Dezvoltarea dreptului în Basarabia în contextul Marii Uniri din 1918 / Mihai Rotaru, Mihail Cernea // Literatura și arta. – 2006. – 27 apr. – P. 7.

1048. **Sargețiu, Octav.** Ziua de 27 martie la Chișinău / Octav Sargețiu // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 3/4. – P. 125-137. – Conține: Cuvântul dlui Mareșal Antonescu ; Basarabia, pământul nostru și al Europei ; Slăvirea Basarabiei la Atheneul român ; Aniversarea Unirii Basarabiei la Teatrul Național ; Săptămâna Bănățeană.

1049. **Saucă, A.** Un act legitim și legal / A. Saucă // Expres magazin. – 1991. – 27 mar. - 2 apr. – P. 10.

1050. **Sava, Lucia.** Moral și imoral în societatea chișinăuiană la începutul secolului al XX-lea (1900-1918) / Lucia Sava // Destin românesc : ser. nouă. – 2007. – Nr 3/4. – P. 193-208. – ISSN 1857-1964.

1051. **Sava, Lucia.** Aspecte ale mediului urban al Chișinăului la începutul secolului al XX-lea (1900-1918) / Lucia Sava // Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă. – 2007. – Vol. 1, nr. 2. – P. 267-274. – Rez. în lb. fr.

1052. **Savcenco, Victor.** Sfatul Țării, Rada Centrală și Rumcerod: conflictul de interese în sudul Basarabiei / Savcenco Victor // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 493-497. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1053. **Sărbătoarea sărbătorilor – Deschiderea Sfatului Țării Basarabiei** // Ardealul (Chișinău). – 1917. – 9 dec. (Nr 9). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 434-435.

1054. **Sâtnic, M.** Rolul trădător al Sfatului Țării / M. Sâtnic // Nistru. – 1984. – Nr 4. – P. 102-106. – Text în grafie chirilică.

1055. **Schimbările politico-administrative în Basarabia** // Istoria Republicii Moldova [Text tipărit] : Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre. – Ed. a 3-a, revăzută și completată. – Chișinău : Î.S.F.E.-P „Tipografia Centrală”, 2015. – Cap. XI, § 1. – P. 233-237. – ISBN 978-9975-53-472-7.

1056. **Schina, M. C.** Basarabia. Ianuarie 1918 – iunie 1919 / M. C. Schina // Basarabia română : Antologie. – București : SEMNE, 1996. – P. 178-212.

1057. **Schina, M. C.** Pe marginea Unirii. Basarabia: ianuarie 1918 – iunie 1919 / general M. C. Schina // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 1. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 725-776. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1058. **Sclifos, Eugen-Tudor.** Conferința științifică internațională „100 de ani de la Congresul militarilor moldoveni”, 24-25 octombrie 2017 / Eugen-Tudor Sclifos // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 4. – P. 144-145. – ISSN 1857-2022.

1059. **Scorpan, Costin.** Basarabia în România Mare (1918-1940) // Scorpan, Costin. Istoria României : Enciclopedie / Costin Scorpan. – București : Nemira, 1997. – P. 77. – ISBN 973-569-180-9.

1060. **Scorpan, Costin.** Unirea Basarabiei cu România // Scorpan, Costin. Istoria României : Enciclopedie / Costin Scorpan. – București : Nemira, 1997. – P. 659-660. – ISBN 973-569-180-9.

1061. **Scurtu, Ioan.** Evoluția Basarabiei în cadrul statului național unitar român (1918-1940) / Ioan Scurtu // 200 ani din istoria românilor dintre Prut și Nistru, 1812-2012. – Chișinău : Litera, 2012. – P. 116-140. – ISBN 978-9975-74-310-5.

1062. **Scurtu, Ioan.** Sfatul Țării – organ reprezentativ al Basarabiei / Ioan Scurtu // Magazin istoric. – 1993. – Nr 12. – P. 3-6.

1063. **Scutaru, Silvia.** Clerul basarabean în anii Primului Război Mondial / Silvia Scutaru // Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă. – 2013. – Vol. 7 (22), nr 2. – P. 235-240. – Rez. în lb. engl. – ISSN 1857-0240.

1064. **Scutaru, Silvia.** Tendințe de renaștere națională în rândurile preoțimii basarabene la începutul secolului al XX-lea / Silvia Scutaru // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 393-400. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1065. **Secrieru, Vasile.** Actul Unirii din 27 martie 1918 și Biserica din Basarabia / preot Vasile Secrieru // Luminătorul. – 2006. – Nr 2 (73). – P. 26-46.

1066. **Secrieru, Vasile.** Aspecte privind integrarea Bisericii din Basarabia în Biserica Ortodoxă Română după Unirea din 1918 / Vasile Secrieru // Luminătorul. – 2005. – Nr 2 (67). – P. 25-30 ; Anuarul Catedrei Discipline Socioumanistice 2007/2008. – Bălți, 2009. – P. 37-42. – ISBN 978-9975-931-18-2.

1067. **Sfatul Țării** // Ardealul (Chișinău). – 1917. – 2 dec. (Nr 8). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 419-420.

1068. **Sfatul Țării, generator și promotor al Unirii Basarabiei cu România** // Timpul. – 2007. – 12 oct. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

1069. **Sfatul Țării (Parlamentul Basarabiei)** // Dicționar de istorie. – Ed. a II-a, revăzută și adăugită. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 348. – ISBN 978-9975-80-137-9.

1070. **Sfatul Țării. Ședința dela 16 Martie** // România Nouă (Chișinău). – 1918. – 5 apr. (Nr 53). – P. 2, 7 apr. (Nr 55). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 526-527, 536-537.

1071. **Sfatul Țării și Chișinău** // Cuvânt Moldovenesc (Chișinău). – 1917. – 8 dec. (Nr 106). – P. 4. – (Știri locale) ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 431-432.

1072. **Simenschy, Th.** Învățământul în Basarabia după Unire / Th. Simenschy // Viața Basarabiei. – 1942. – Nr 4. – P. 77-81.

1073. **Soare, C. V.** Cum a luat ființă primul comitet al „Sfatului Moldovenesc” în Basarabia 1917 / C. V. Soare // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 6. – P. 37-48.

1074. **Solomon, Flavius.** Presa germană din Basarabia în anii 1918-1940 // Frontierele spațiului românesc în context european. – Chișinău : Cartdidact, 2008. – P. 294-299. – ISBN 978-973-759-559-1 ; ISSN 978-9975-940-70-2.

1075. **Spătaru, Tudor.** Unirea din 1918 – speranță pentru românii basarabeni / Tudor Spătaru // Literatura și arta. – 2010. – 1 apr. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

1076. **Stamate, Grigore.** Generalul Prezan și armata română în Basarabia / Grigore Stamate, Mihai Hodorocea // Stamate, Grigore. Bătăliile mareșalului Prezan: între autoritate și modestie / Grigore Stamate, Mihai Hodorocea. – București : Axioma Print, 2016. – Cap. XIV, 1. – P. 365-382. – ISBN 978-606-8206-12-7.

1077. **Stan, Apostol.** Unirea Basarabiei cu România ca proces de recuperare a identității / Apostol Stan // Destin românesc. – 1998. – Nr 2. – P. 7-13. – ISSN 1221-6884.

1078. **Stan, Constantin I.** Consacrarea Unirii Basarabiei cu România în primul Parlament al României Mari / Constantin I. Stan // Destin românesc. – 2001. – Nr 1. – P. 38-50. – ISSN 1221-6984.

1079. **Stan, Constantin I.** Unirea Basarabiei cu România în contextul relațiilor româno-ucrainene (1917-1918) / Constantin I. Stan // Destin românesc. – 1999. – Nr 3. – P. 36-49. – ISSN 1221-6984.

1080. **Statul modern român și Basarabia în secolul națiunilor și în anii marelui război** // Centenar Sfatul Țării : 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – Cap. I. – P. 81-328. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1081. **Stavilă, Vera.** Documente inedite cu referință la minoritățile etnice din Basarabia interbelică / Vera Stavilă // Tyragetia : Anuar. – 2001. – [Vol.] 10. – P. 219-226.

1082. **Stănescu, Dorin.** Deșteptarea Basarabiei în scrierile memorialistice ale epocii / Dorin Stănescu // Historia special. – 2018. – Martie (Nr 22). – P. 56-61. – ISSN 2286-0258. – Conține: Voluntarii ardeleni versus liderii regăteni în problema Basarabiei.

1083. **Stănescu, Manuel.** Armata română și Unirea Basarabiei / Manuel Stănescu // Historia special. – 2018. – Martie (Nr 22). – P. 38-43. – ISSN 2286-0258. – Conține: Drumul spre autonomie ; Armata română și Basarabia ; Generalul Broșteanu: „Creați-vă viața dumneavoastră cum credeți și nimeni nu se amestecă în ea” ; România, Basarabia și Puterile Centrale ; Regele Ferdinand: „Salutăm în voi o parte frumoasă a unui vis care niciodată nu se va șterge”.

1084. **Stepaniuc, Victor.** Anul 1917 și Statul Moldovenesc contemporan / Victor Stepaniuc // Statul moldovenesc : Continuitatea devenirii și consolidării : Materialele Conf. șt.-practice intern. consacrată aniversării a 90 de ani de la proclamarea RDM și 15 ani de la recunoașterea internațională a Rep. Moldova, 19 noiem. 2007. – Chișinău : IRIM, 2008. – P. 86-101. – ISBN 978-9975-70-554-7.

1085. **Stepaniuc, Victor.** Prima Republică Moldovenească // Stepaniuc, Victor. Statalitatea poporului moldovenesc : Aspecte istorice, politico-juridice / Victor Stepaniuc. – Chișinău : Firma Editorial-Poligrafică „Tipografia Centrală”, 2005. – P. 159-271. – ISBN 9975-78-452-6.

1086. **Stoian, Stelian.** Perioada autonomiei administrative ; Activitatea Sfatului Țării / Stelian Stoian, Ioan Scurtu // Istoria Basarabiei de la începuturi până în 2003. – Ed. a 3-a, revăzută și adăugită. – București : Editura Institutului Cultural Român, 2003. – P. 144-165. – ISBN 973-577-377-5.

1087. **Stoian, Stelian.** Viața politică din Basarabia în perioada de autonomie provizorie (27 martie – 27 noiembrie 1918) ; Activitatea Sfatului Țării / Stelian Stoian // Revista de istorie a Moldovei. – 1992. – Nr 2. – P. 49-55. – ISSN 1857-2022.

1088. **Stoika, Cesar.** Basarabia – pământ românesc : (Culegere de date și documente istorice) : Cu prilejul aniversării a 6 ani de la alipirea Basarabiei la Patria-Mumă : 27 martie 1918 – 27 martie st. v. 1924 / Cesar Stoika, Titus T. Stoika // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 1. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 387-412. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1089. **Stoica, V.** 27 martie 1918 – un miracol în istoria omenirii : [80 de ani de la Unirea Basarabiei cu România] / V. Stoica // Lucefărul. – 1998. – 31 mar.

1090. **Stratan, Ion.** Rusia sovietică și problema Unirii Basarabiei cu România / Ion Stratan // Glasul. – 2008. – 27 noiem. – P. 2-3. – ISSN 1857-2642.

1091. **Strâmbeanu, Andrei.** Apa din Fântâna Albă are gustul Unirii / Andrei Strâmbeanu // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 156-159. – ISSN 0225-9111.

1092. **Suceveanu, Arcadie.** Desprinderea definitivă din burta Leviathanului / Arcadie Suceveanu // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 152-155. – ISSN 0225-9111.

1093. **Surdu, Ion.** 90 de ani de la constituirea Sfatului Țării / Ion Surdu // Timpul. – 2007. – 20 noiem. – P. 3.

1094. **Suveică, Svetlana.** „... Însăși Anglia nu ar putea governa un loc ca Basarabia” : reflecții ale unui ziarist britanic despre Basarabia anului 1924 : [despre ziaristul londonez de la The Times, Stephen Graham, unul dintre puținii occidentali care au avut ocazia de a călători prin țările cuprinse în așa-zisul „cordon sanitaire”, creat după Primul Război Mondial la inițiativa Franței] / Suveică Svetlana // Frontierele spațiului românesc în context european. – Chișinău : Cartdidact, 2008. – P. 300-314. – ISBN 978-973-759-559-1 ; ISSN 978-9975-940-70-2.

1095. **Suveică, Svetlana.** O (micro)istorie a Unirii Basarabiei cu România ; Discuțiile dintre Panteleimon V. Sinadino, Alexandru Marghiloman și Constantin Stere / Suveică Svetlana // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 166-196. – ISBN 978-973-116-503-5.

1096. **Suveică, Svetlana.** Unele considerații privind primele scrutine electorale în Basarabia românească (1919-1922) / Svetlana Suveică // Clio : Almanah istoric. – 1997. – Chișinău : Prometeu, 1998. – P. 64-80. – ISBN 9975-9513-6-8.

1097. **Svetlicinâi, Rodica.** Unele aspecte ale vieții social-politice a minorităților naționale din Basarabia în cadrul României (1918-1925) / Rodica Svetlicinâi // Revista de istorie a Moldovei. – 2004. – Nr 4 (60). – P. 49-63.

1098. **17-18 decembrie 1917, Tiraspol. Cuvântarea deputatului Sfatului Țării Gheorghe Mare, originar din com. Slobozia Mare, județul Cahul, la Adunarea națională a moldovenilor din stânga Nistrului** // Negrei, Ion. Basarabia : Mărturii documentare : 1812-2012 : Selecție de documente și studii / Ion Negrei, Ion Șișcanu. – Galați : Editura Muzeului de Istorie Galați, 2012. – P. 56-57. – ISBN 978-606-93040-3-7.

1099. **Ședința Sfatului Țării din 1 decembrie 1917** // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1991. – Nr 3. – P. 56-63. – ISBN 5-368-03082-7.

1100. **Ședințele Sfatului Țării** : [din 2, 4, 5, 7 decembrie 1917] // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1991. – Nr 4. – P. 187-199. – ISBN 5-368-03082-7.

1101. **Ședințele Sfatului Țării** : [din 9, 11 și 13 decembrie 1917] // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1992. – Nr 2. – P. 162-177. – ISBN 5-368-03082-7.

1102. **Ședințele Sfatului Țării** : [din 20-28 decembrie 1917] // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1993. – Nr 1. – P. 165-177. – ISBN 5-368-03082-7.

1103. **Ședințele Sfatului Țării** : [din 15 decembrie, 18 decembrie 1917] // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1992. – Nr 2. – P. 138-143. – ISBN 5-368-03082-7.

1104. **Ședințele Sfatului Țării** : [ședința din 5 ianuarie 1918] // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1993. – Nr 2. – P. 133-149. – ISBN 5-368-03082-7.

1105. **Șișcanu, Ion**. Considerații privind legitimitatea Sfatului Țării în cadrul Revoluției ruse / Ion Șișcanu // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 473-492. – ISBN 978-9975-139-54-0 ; Akademos. – 2017. – Nr 4 (47). – P. 104-114. – ISSN 1857-0461.

1106. **Șișcanu, Ion**. Legitimitatea Sfatului Țării / Ion Șișcanu // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 4. – P. 36-55. – ISSN 1857-2022.

1107. **Șpac, Ion**. Revista „Arhivele Basarabiei” (1929-1938) / Ion Șpac // Tyragetia : Anuar. – 2002. – [Vol.] 11. – P. 225-232. – ISBN 9975-9667-2-1.

1108. **Șpac, Ion**. Unirea Basarabiei, 1917-1918 // Șpac, Ion. Viața Basarabiei 1932-1944 : Cercetări bibliografice și informative / Ion Șpac. – Chișinău : Pontos, 2002. – P. 203-206. – ISBN 9975-902-37-5.

1109. **Șuța, Ion**. Basarabia și Marea Unire a românilor din anul 1918 / Ion Șuța // Literatura și arta. – 1998. – 2 apr. – P. 6.

1110. **Tabloul nominal al deputaților Sfatului Țării care au absentat de la ședința din 27 martie** // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 246. – ISBN 5-88568-022-1.

1111. **Tabloul nominal al deputaților Sfatului Țării care au votat contra Unirii** // Basarabia și basarabeni : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 245. – ISBN 5-88568-022-1.

1112. **Tabloul nominal al deputaților Sfatului Țării care s-au abținut de la vot** // Basarabia și basarabeni : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 245. – ISBN 5-88568-022-1.

1113. **Tașcă, Mihai.** Atacuri bolșevice asupra Basarabiei după 1918 / Mihai Tașcă // Timpul de dimineață. – 2011. – 4 febr. – P. 27.

1114. **Tașcă, Mihai.** Dreptul privat românesc în Basarabia după 1918 : [studiul examinează evoluția dreptului local după Unirea Basarabiei cu România] / Mihai Tașcă // Pergament : Anuarul arhivelor Republicii Moldova. Vol. 7/8 : 2004-2005. – Chișinău, 2005. – P. 107-119. – ISBN 9975-78-150-0.

1115. **Tașcă, Mihai.** Manifestări prilejuite de împlinirea a 90 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Mihai Tașcă // Destin românesc : ser. nouă. – 2008. – Nr 1 (53). – P. 150-156. – ISSN 1857-1964.

1116. **Tașcă, Mihai.** Moțiunea de Unire a Județului Orhei cu Vechiul Regat (25 martie 1918) / Mihai Tașcă // Destin românesc : ser. nouă. – 2008. – Nr 1 (53). – P. 17 – 25. – ISSN 1857-1964.

1117. **Tașcă, Mihai.** 86+3=89 numărul semnatarilor Actului Unirii : [Unirea Basarabiei cu România de la 27 martie 1918] / Mihai Tașcă // Timpul : cotidian național. – 2009. – 2 mar. – P. 18.

1118. **Tașcă, Mihai.** 92 de ani de la crearea Sfatului Țării / Mihai Tașcă // Timpul: cotidian național. – 2009. – 20 noiem. – P. 25. – ISSN 1857-2472.

1119. **Tașcă, Mihai.** 95 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Mihai Tașcă // Adevărul : ed. de Moldova. – 2013. – 27 mart. – P. 4-5. – ISSN 1857-2901.

1120. **Tașcă, Mihai.** 100 de ani de la Unirea Basarabiei cu România (Studiu introductiv) / Mihai Tașcă // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 1. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 11- 37. – (Colecția „100 de cărți

---

despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1121. **Tașcă, Mihai.** Orheiul, cel de-al treilea județ care a votat Unirea [1918] / Mihai Tașcă // Timpul. – 2008. – 21 mart. – P. 17.

1122. **Tașcă, Mihai.** Popularitatea Sfatului Țării în satele basarabene : [93 de ani de la votarea Actului Unirii Basarabiei cu România] / Mihai Tașcă // Timpul de dimineață. – 2011. – 25 mar. – P. 14, 19.

1123. **Tașcă, Mihai.** Satele care au dat cei mai mulți deputați : [în Sfatul Țării] / Mihai Tașcă // Timpul: cotidian național. – 2010. – 26 mar. – P. 2, 16. – ISSN 1857-2472.

1124. **Tașcă, Mihai.** Sfatul Țării și Unirea [1918] / Mihai Tașcă // Timpul: cotidian național. – 2008. – 27 mar. – P. 3. – ISSN 1857-2472.

1125. **Tașcă, Mihai.** Votul din 27 martie 1918 a Sfatului Țării și schimbarea la față a Basarabiei interbelice / Mihai Tașcă // BiblioPolis. – 2008. – Nr 1. – ISSN 1811-900X.

1126. **Tătaru, Lidia.** Biserica și unirea Basarabiei cu România de la 1918 / prof. Lidia Tătaru // Luminătorul. – 2010. – Nr 6 (111). – P. 46-57.

1127. **Telegrama trimisă de regele Ferdinand I Președintelui Sfatului Țării I. Inculeț și Primului ministru Dr. D. Ciugureanu** // Basarabia și basarabeni : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 247-248. – ISBN 5-88568-022-1.

1128. **Teodorescu, Virgiliu.** Monumentele ridicate în orașul Chișinău în anii 1918-1940 / Virgiliu Teodorescu // Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. – 1992. – Nr 1. – P. 214-219.

1129. **Terziman, Al.** Însemnări : Al cincisprezecilea an de la Unire / Al. Terziman // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 3. – P. 57.

1130. **Tighineanu, Efrem.** Pentru 27 Martie / Efrem Tighineanu // Luminătorul. – 1939. – Nr 4. – P. 249.

1131. **Tofan, George.** Cum s-a alcătuit Sfatul Țării / George Tofan // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2007. – Nr 4. – P. 3-7. – ISSN 0868-7730 ; Patrimoniul : Almanah de cultură istorică. – 1990. – Nr 1. – P. 154-160. – ISBN 5-368-03082-7.

1132. **Tomescu, Constantin N.** În ziua de 27 Martie : [20 de ani de la Unire] / Constantin N. Tomescu // Luminătorul. – 1938. – Nr 5. – P. 277-280.

1133. **Tomuleț, Valentin.** Considerații generale privind evoluția învățământului mediu pentru fete din Basarabia în a doua jumătate a sec. XIX-începutul sec. XX / Valentin Tomuleț, Tatiana Chicaroș // Tyragetia : Anuar. – 2006. – [Vol.] 15. – P. 233-241. – Rez. în lb. fr. – ISBN 978-9975-9818-1-1.

1134. **Torrey, Glenn.** A note on the Bessarabian search for military assistance, december 1917 / Glenn Torrey // Destin românesc. – 1997. – Nr 4. – P. 58-61. – ISSN 1221-6984.

1135. **Traian, Silviu.** Republica moldovenească și Basarabia / Silviu Traian // Cuvânt Moldovenesc (Chișinău). – 1918. – 21 mar. (Nr 23). – P. 3-4 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 462.

1136. **Tretiakov, Vitali.** Pentru Unirea cu Basarabia este nevoie de o nouă Ialta / Vitali Tretiakov // Glasul Națiunii. – 2004. – 10 iun. – P. 12.

1137. **Tulbure, Gh.** Istoria se repetă? Sfatul Țării: 1917-1940 / Gh. Tulbure // Sfatul Țării. – 1992. – 29 apr.

1138. **Turliuc, Cătălin.** Autodeterminarea națională din perspectiva asociaționismului fraternal la începutul secolului al XX-lea / Cătălin Turliuc // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 537-545. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1139. **Țăbuleac, Mariana.** Conferința Științifică „Unirea Basarabiei cu România la 27 martie 1918” – conferință dedicată împlinirii a 96 de ani de la Unire / Țăbuleac Mariana // Revista de istorie a Moldovei. – 2014. – Nr 1 (97). – P. 127-128.

1140. **Țepordei, Vasile.** Ardealul și Basarabia / Vasile Țepordei // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – ISSN 0225-9111. – (Raza, an. XII, nr. 632, 27 sept. 1942, p. 1).

1141. **Țîcu, Octavian.** Basarabia în cadrul României întregite ; Consecințe ale unei incertitudini de politică externă / Octavian Țîcu // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2003. – Nr 1. – P. 90-92. – ISSN 0868-7730.

1142. **Țîcu, Octavian.** Unirea Basarabiei cu România: Polemici după 100 de ani / Octavian Țîcu // Historia special. – 2018. – Martie (Nr 22). – P. 44-55. – ISSN 2286-0258. – Conține: Dispute istoriografice și politice ; Asumarea românismului și transformarea identitară în anii 1917-1918 ; Deciziile de Unire de la Bălți și Soroca ; Cum s-a făcut Unirea.

1143. **Țoni, D. V.** Prin Basarabia în zilele Unirii : Amintiri despre țărani, preoți, învățători și luptători naționaliști / D. V. Țoni // Viața Basarabiei. – 1944. – Nr 3/4. – P. 7-25.

1144. **Țurcanu, I.** Cum a fost creat Sfatul Țării / I. Țurcanu // Literatura și arta. – 1997. – 23 oct. – P. 2.

1145. **Țurcanu, I.** Șansele ideii unității naționale în Basarabia din ajunul Unirii [din 1918] / I. Țurcanu // Revista de istorie a Moldovei. – 1993. – Nr 3 (15). – P. 3-9. – ISSN 1857-2022.

1146. **Țurcanu, I.** Unirea condiționată a Basarabiei cu România la 27 martie (9 aprilie) 1918 / I. Țurcanu // Revista de istorie a Moldovei. – 1994. – Nr 1 (17). – P. 3-19. – ISSN 1857-2022.

1147. **Țurcanu, Ion.** Basarabia în cadrul României întregite (Mari) // Țurcanu, Ion. Bibliografia istorică a Basarabiei și Transnistriei / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2005. – P. 553. – ISBN 9975-74-930-5.

1148. **Țurcanu, Ion.** Basarabia în condițiile înăspririi regimului țarist // Țurcanu, Ion. Istoria românilor : (Cu o privire mai largă asupra culturii) / Ion Țurcanu. – Brăila : Istros, 2007. – Cap. XX. 3. – P. 361-380. – ISBN 978-973-1871-02-8.

1149. **Țurcanu, Ion.** Basarabia la răscruce de vremi (1918-1920) // Țurcanu, Ion. Bessarabiana : Teritoriul dintre Prut și Nistru în câteva ipostaze istorice și reflecții istoriografice / Ion Țurcanu. – Chișinău : [S. n.], 2012. – Cap. II. – P. 95-190. – ISBN 978-9975-4337-0-9.

1150. **Țurcanu, Ion.** Cine a făcut Unirea? // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zburciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 184-202. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

1151. **Țurcanu, Ion.** Cum s-a făcut Unirea Basarabiei // Țurcanu, Ion. Bessarabiana : Teritoriul dintre Prut și Nistru în câteva ipostaze istorice și reflecții istoriografice / Ion Țurcanu. – Chișinău : [S. n.], 2012. – P. 294-296. – ISBN 978-9975-4337-0-9.

1152. **Țurcanu, Ion.** De la Unirea condiționată la Unirea fără condiții // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 840-842. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1153. **Țurcanu, Ion.** Despre activitatea Biroului de organizare a Sfatului Țării / Ion Țurcanu // Revista de istorie a Moldovei. – 1997. – Nr 3/4 (31/32). – P. 32-53. – ISSN 0236-3100.

1154. **Țurcanu, Ion.** Duiliu Zamfirescu despre realitățile basarabene din anul 1918 // Țurcanu, Ion. Bessarabiana : Teritoriul dintre Prut și Nistru în câteva ipostaze istorice și reflecții istoriografice / Ion Țurcanu. – Chișinău : [S. n.], 2012. – P. 95-99. – ISBN 978-9975-4337-0-9.

1155. **Țurcanu, Ion.** Fizionomia social-politică a primului Parlament al Basarabiei // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zburciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 37-59. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

1156. **Țurcanu, Ion.** Istoriografia reformei agrare din Basarabia în anii 1918-1920 / Ion Țurcanu // Revista de istorie a Moldovei. – 1992. – Nr 1 (9). – P. 30-50.

1157. **Țurcanu, Ion.** În loc de apoteoză: dizolvarea // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zburciumată a unei importante instituții politice basarabene

---

din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 236-246. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

1158. **Țurcanu, Ion.** Învățămintele ale Marii Uniri cu o privire specială asupra Basarabiei // Țurcanu, Ion. Bessarabiana : Teritoriul dintre Prut și Nistru în câteva ipostaze istorice și reflecții istoriografice / Ion Țurcanu. – Chișinău : [S. n.], 2012. – P. 182-190. – ISBN 978-9975-4337-0-9.

1159. **Țurcanu, Ion.** Învățămintele ale Marii Uniri din 1918 cu o privire specială asupra Basarabiei / Ion Țurcanu // Românii din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 105-111. – ISBN 978-973-152-092-6.

1160. **Țurcanu, Ion.** Legitimitatea Sfatului Țării // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 23-36. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

1161. **Țurcanu, Ion.** Materiale documentare privind desfășurarea procesului Unirii // Țurcanu, Ion. Unirea Basarabiei cu România, 1918 : Preludii, premise, realizări / Ion Țurcanu. – Chișinău : Tipografia Centrală, 1998. – P. 196-350. – ISBN 9975-923-71-2.

1162. **Țurcanu, Ion.** Mirajul independenței. Republica Democratică Moldovenească între 24 ianuarie și 27 martie 1918 / Ion Țurcanu // Revista de istorie a Moldovei. – 1993. – Nr 4 (16). – P. 5, 8. – ISSN 1857-2022.

1163. **Țurcanu, Ion.** O dată memorabilă: 27 martie 1918 // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 836-837. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1164. **Țurcanu, Ion.** O sursă de mare preț privind Unirea din 1918 a Basarabiei cu România / Ion Țurcanu // Basarabia în parlamentul Marghi-loman. – Chișinău : Știința, 2018. – P. 3-9. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 978-9975-85-111-4.

1165. **Țurcanu, Ion.** O Unire condiționată // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 837-839. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1166. **Țurcanu, Ion.** Potențialul de muncă a Sfatului Țării // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 68-72. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

1167. **Țurcanu, Ion.** Premisele Unirii // Țurcanu, Ion. Unirea Basarabiei cu România, 1918 : Preludii, premise, realizări / Ion Țurcanu. – Chișinău : Tipografia Centrală, 1998. – P. 117-142. – ISBN 9975-923-71-2.

1168. **Țurcanu, Ion.** Primii pași spre Unire // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 828-829. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1169. **Țurcanu, Ion.** Proclamarea independenței // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 163-183. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

1170. **Țurcanu, Ion.** Reflections on an unknown but very disputable document concerning the history of Bessarabia în 1917-1918 years // Țurcanu, Ion. Bessarabiana : Teritoriul dintre Prut și Nistru în câteva ipostaze istorice și reflecții istoriografice / Ion Țurcanu. – Chișinău : [S. n.], 2012. – P. 100-155. – ISBN 978-9975-4337-0-9.

1171. **Țurcanu, Ion.** Republica Democratică Moldovenească între 24 ianuarie și 27 martie 1918 // Țurcanu, Ion. Unirea Basarabiei cu România, 1918 : Preludii, premise, realizări / Ion Țurcanu. – Chișinău : Tipografia Centrală, 1998. – P. 151-164. – ISBN 9975-923-71-2.

1172. **Țurcanu, Ion.** Sfatul Țării // Țurcanu, Ion. Bibliografia istorică a Basarabiei și Transnistriei / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2005. – P. 587. – ISBN 9975-74-930-5.

1173. **Țurcanu, Ion.** Sfatul Țării și problema limbii române // Țurcanu, Ion. Unirea Basarabiei cu România, 1918 : Preludii, premise, realizări / Ion Țurcanu. – Chișinău : Tipografia Centrală, 1998. – P. 109-116. – ISBN 9975-923-71-2 ; Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2007. – Nr 4. – P. 14-18. – ISSN 0868-7730.

1174. **Țurcanu, Ion.** Specificul Unirii Basarabiei : [fragment din „Bessarabiana: Teritoriul dintre Prut și Nistru în câteva ipostaze istorice și reflecții istoriografice”] / Ion Țurcanu // *Timpul*. – 2015. – 20 mar. – P. 2-3.

1175. **Țurcanu, Ion.** Șansele ideii unității naționale în Basarabia din ajunul Unirii / Ion Țurcanu // Țurcanu, Ion. *Unirea Basarabiei cu România, 1918 : Preludii, premise, realizări* / Ion Țurcanu. – Chișinău : Tipografia Centrală, 1998. – P. 143-150. – ISBN 9975-923-71-2.

1176. **Țurcanu, Ion.** Unirea a început în Basarabia // Țurcanu, Ion. *Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire* / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 825-826. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1177. **Țurcanu, Ion.** Unirea a „păpat” revoluția // Țurcanu, Ion. *Sfatul Țării : Istoria zburciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918* / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 203-216. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

1178. **Țurcanu, Ion.** Unirea Basarabiei cu România în 1918 / Ion Țurcanu // *Patrimoniul : Revistă de lectură istorică*. – 1993. – Nr 2. – P. 4-44. – ISBN 5-368-03082-7 ; Țurcanu, Ion. *Bibliografia istorică a Basarabiei și Transnistriei* / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2005. – P. 592. – ISBN 9975-74-930-5.

1179. **Țurcanu, Ion.** Unirea Basarabiei cu România în 1918. Aspecte controversate ale problemei / Ion Țurcanu // *Patrimoniul : Revistă de lectură istorică*. – 1993. – Nr 2. – P. 4-44. – ISBN 5-368-03082-7.

1180. **Țurcanu, Ion.** Unirea condiționată de la 27 Martie (9 aprilie) 1918 / Ion Țurcanu // *Revista de istorie a Moldovei*. – 1994. – Nr 1 (17). – P. 3-19 ; Țurcanu, Ion. *Unirea Basarabiei cu România, 1918 : Preludii, premise, realizări* / Ion Țurcanu. – Chișinău : Tipografia Centrală, 1998. – P. 165-186. – ISBN 9975-923-71-2.

1181. **Țurcanu, Ion.** Unirea de la 1918 a Basarabiei cu România. Semnificații actuale ale evenimentului / Ion Țurcanu // *Momentul*. – 1996. – 30 mar.

1182. **Țurcanu, Mihail.** Ce a însemnat cu adevărat administrația românească pentru Basarabia : [98 de ani de la Unirea Basarabiei cu România] / Mihail Țurcanu // Evenimentul zilei. – 2016. – 25 mar. – P. 4. – ISSN 1222-328X.

1183. **Ungureanu, I.** „Un popas de întărire a nădejdi” : Alocuțiunea lui I. Ungureanu, rostită la Adunarea solemnă din Sala de Marmură a Centru-lui Național din București, prilejuită de aniversarea Unirii Basarabiei cu Țara // Literatura și arta. – 1993. – 15 iul. – P. 7.

1184. **Ungureanu, L.** Idealul suprem : [80 de ani de la Unirea Basarabiei cu România, participarea delegației din Republica Moldova la solemnitatea de la București, 4 aprilie 1998] / L. Ungureanu // Literatura și arta. – 1998. – 9 apr. – P. 2.

1185. **Unirea** // Basarabia desrobită : Drepturi istorice. Nelegiuiri bolșevice. Infăptuiri românești. – [S. l.] : Institutul de arte grafice „E. Marvan”, 1942. – P. 35-48.

1186. **Unirea Basarabiei : Note, comentarii, observațiuni** // Libertatea. – 1933. – An. 1, nr 8. – P. 125.

1187. **Unirea Basarabiei : Streinii despre Basarabia** // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 4/5. – P. 96-97. – [Semnat: P.H.].

1188. **Unirea Basarabiei cu România** // Cartea de aur a Centenarului Marii Uniri. – București : Rao Distribuție, 2017. – Cap. II. – P. 89-208. – ISBN 978-606-8905-82-2.

1189. **Unirea Basarabiei cu România** // România – documentele unirii, 1918 : Album. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1993. – P. 72-95. – ISBN 973-95711-8-2.

1190. **Unirea Basarabiei cu România** : [27 martie 1918] // Literatura și arta. – 2008. – 28 aug. – P. 9 ; 4 sept. – P. 7. – ISSN 1857-3835.

1191. **Unirea Basarabiei cu România (1918)** // Timpul. – 2008. – 28 mar. – P. 10.

1192. **Unirea Basarabiei cu România: gândurile unui pribeag** // *Economistul*. – 1996. – 29-30 mar. – P. 8-9. – ISSN 1221-8669.

1193. **Unirea Basarabiei cu România: impact și consecințe. Făurirea Marii Uniri: interpretări și dezbateri istoriografice actuale** // *Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017*. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – Cap. III. – P. 537-736. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1194. **Unirea Basarabiei cu România, sărbătorită la Orhei** // *Misionarul*. – 2011. – Martie (Nr 3). – P. 4.

1195. **Unirea cu Basarabia** // *Timpul (Iași)*. – 1918. – 7 apr. (Nr 62). – P. 1 ; *Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2*. – București : Ars Historica, 2018. – P. 547-548.

1196. **Unirea Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România** // *Istoria românilor : Epoca modernă. Partea a 2-a : (1850-1918) : Manual pentru clasa a 8-a / Nicolae Chicuș, Eugenia Danu, Demir Dragnev [et al.]*. – Chișinău : Prut Internațional, 2005. – Cap. III, Tema 17. – P. 70-73. – ISBN 9975-69-805-0.

1197. **Vacula, Elvira**. Aspecte din activitatea societăților de binefacere din Basarabia în anii 20 ai secolului XX / *Elvira Vacula* // *Anuarul Muzeului de Istorie a Moldovei*. – 1995. – Nr 2. – P. 289-294.

1198. **Vangheli, S.** Basarabia – copilă din flori?! : (Cuvânt rostit la Cimitirul Cernica din preajma orașului București, unde sunt înmormântați Ion Pelivan, Pan. Halippa și alți membri ai Sfatului Țării) / *S. Vangheli* // *Literatura și arta*. – 1992. – 7 mai. – P. 1.

1199. **Varta, I.** Sfatul Țării – o opțiune seculară a românilor basarabeni / *I. Varta* // *Literatura și arta*. – 1997. – 6 noiem. – P. 2.

1200. **Varta, Ion**. „Activitatea Sfatului Țării, Unirea Basarabiei cu România și consecințele acestui măreț act istoric trebuie să fie o permanență a conștiinței noastre naționale” : [interviu cu savantul istoric Ion Varta] / interlocutor: Vlad Pohilă // *Mesagerul*. – 1998. – 3 apr. – P. 1, 6.

1201. **Varta, Ion.** Câteva tentative de constituire în Basarabia ale unor partide de orientare națională (1905-1912) / Ion Varta // *Tyragetia* : Anuar. – 1998. – [Vol.] 6/7. – P. 263-266.

1202. **Varta, Ion.** Contribuții documentare la istoria mișcării naționale din Basarabia de la începutul secolului al XX-lea / Ion Varta // *Revista de istorie a Moldovei*. – 1993. – Nr 3 (15). – P. 48-53.

1203. **Varta, Ion.** Importanța istorică a evenimentului din 1918 : 80 de ani de la Marea Unire / Ion Varta // *Țara*. – 1998. – 1 dec.

1204. **Varta, Ion.** Sesiunea științifică a Institutului de Istorie al A. Ș. M. „75 de ani de la unirea Basarabiei cu România” / Ion Varta // *Revista de istorie a Moldovei*. – 1993. – Nr 3 (15). – P. 78-80.

1205. **Varta, Ion.** Unele aspecte privind mișcarea națională în Basarabia la începutul sec. al XX-lea / Ion Varta // *Revista de istorie a Moldovei*. – 1993. – Nr 4 (16). – P. 14-27.

1206. **Varta, Ion.** Unirea a salvat Basarabia : [86 de ani de la Unirea Basarabiei cu România] / Ion Varta // *Flux*: ediția de vineri. – 2004. – 26 mar. – P. 2.

1207. **Varta, Ion.** Unirea Basarabiei cu România / Ion Varta, Igor Șarov // *Istorie. Epoca modernă : Istoria Românilor, Istoria Universală : Manual pentru clasa a 8-a* / Ion Varta, Igor Șarov, Igor Ojog [et al.] ; red. : Lilia Toma. – Chișinău : Cartdidact, 2009. – Cap. III, § 16. – P. 78-82. – ISBN 978-9975-4001-7-6.

1208. **Vasilescu, E.** Basarabia 75 [de ani de la revenirea la Patria-Mamă] / E. Vasilescu // *Biblioteca*. – 1993. – Nr 3/4. – P. 1-3.

1209. **Vasilii, Cezar.** Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Cezar Vasilii // *Luminătorul*. – 2003. – Nr 2 (55). – P. 36-41.

1210. **Vasilos, Vasile.** La 90 de ani de la unirea Basarabiei cu Țara / Vasile Vasilos // *Științele socio-umanistice și progresul tehnico-științific : Conferință științifică interuniversitară : Materialele comunicărilor științifice*, 4 aprilie 2008. – Chișinău, 2008. – P. 44-58.

1211. **Vicol, T.** Orheiul în 1918 / dr. T. Vicol // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 8. – P. 35-42.

1212. **Vitcu, P.** 27 martie 1918 – Unirea cea Mare a început la Chișinău / P. Vitcu // Opinia. – 1992. – 27 mar. – P. 1, 3.

1213. **Voicu, Victor A.** 27 Martie 1918. Unirea Basarabiei cu România. Strălucită izbândă identitară românească / Victor A. Voicu // Limba română. – 2018. – Nr 3/4.

1214. **Votarea nominală** : [a Sfatului Țării la 27 martie 1918] // Moldova suverană. – 1993. – 30 mar.

1215. **Zagaevschi, A.** De la reîntoarcerea Basarabiei la vatra strămoșească / A. Zagaevschi // Moldova suverană. – 1992. – 26 mar. – P. 2.

1216. **Zâmbrea, Victor.** Ziua Unirii Basarabiei cu Patria-mamă România / Victor Zâmbrea // Țara. – 1997. – 25 mar. – P. 4.

1217. **Zeamă, Mihail.** „...se unește cu Mama sa România” : [Unirea Basarabiei cu România, 27 martie 1918] / Mihail Zeamă // Observatorul de Nord. – 2012. – 23 mar. – P. 4.

1218. **Zub, Alexandru.** Basarabia: Preludii la Marea Unire / Alexandru Zub // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 35-40. – ISBN 978-9975-139-54-0 ; Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 4. – P. 5-10. – ISSN 1857-2022.

1219. **Zub, Alexandru.** Despre dimensiunea basarabeană a Unirii : [cu România la 27 martie 1918] / Alexandru Zub // Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 1. – P. 5-8.

1220. **Zub, Alexandru.** La o nouă aniversare, cu tristețe : [27 martie – Unirea Basarabiei cu România] / Alexandru Zub // Academica. – 2005. – Martie (Nr 36). – P. 53-54. – ISSN 1220-5737.

* * *

1221. **Алисов, Павел.** Девять лет грабежа и насилия : (К 9-летнему захвату Бессарабии Румынией) [Microfilm] Павел Алисов. – 7 с. Микрофильм.

1222. **Антонюк, Д. И.** „Сфатул Цэрий” – антинародный орган [Text tipărit] / Д. И. Антонюк, С. Я. Афтенюк, А. С. Есауленко. – Кишинев : Cartea Moldovenească, 1986. – 116 с.

1223. **Антонюк, Д. И.** „Сфатул Церий,, – антинароден орган [Text tipărit] / Д. И. Антонюк, С. Я. Афтенюк, А. С. Есауленко ; пер. Н. Стоянов. – Кишинев : Cartea Moldovenească, 1987. – 116 с.
Text în lb. bulgară.

1224. **Бантке, С. С.** 10 лет борьбы против румынских бояр : К 10-летию оккупации Бессарабии 26 янв. 1918 г. и 26 янв. 1928 г. / С. С. Бантке. – М.-Л. : Моск. рабочий, 1928. – 95 с.

1225. **Березняков, Николай Васильевич.** Борьба трудящихся Бессарабии против интервентов в 1917-1920 гг. [Text tipărit] / Н.В. Березняков ; под. ред. И.М. Разгона. – Кишинев : Госиздат Молдавии, 1957. – 316 с.

1226. **Бобейко, И.** Двадцать два года героической борьбы [Text tipărit] : (Из истории революционно-освободительного движения в Бессарабии в 1918-1940 гг.) / И. Бобейко, Я. Копанский. – Кишинев : Изд-во ЦК КП Молдавии, 1966. – 43 с.

1227. **Борьба за власть советов в Молдавии (март 1917-март 1918) :** Сборник документов и материалов / составители: И. В. Березняков [et al.]. – Кишинев : Госиздат Молдавии, 1957. – 364 р.

1228. **Борьба трудящихся Бессарабии за свое освобождение и воссоединение с Советской Родиной (1918-1940 гг)** [Text tipărit] / Н.В. Березняков [et al.] ; ред. кол.: А.С. Есауленко и др. – Кишинев : Cartea Moldovenească, 1970. – 736 с.

1229. **Борьба трудящихся Молдавии против интервентов и внутренней контрреволюции в 1917-1920 гг. :** Сб. документов и мате-

---

риалов [Text tipărit] / сост.: Н.В. Березняков [et al.] – Кишинев : Cartea Moldovenească, 1967. – 684 с.

1230. **Брысякин, С. К.** Торжество исторической справедливости : 1918 и 1940 годы в судьбах молдавского народа [Text tipărit] / С. К. Брысякин, М. К. Сытник. – Кишинев : Cartea Moldovenească, 1969. – 223 с.

1231. **Гициу, М. М.** Деятельность солдатских Советов и комитетов на румынском фронте и в Молдавии в 1917 г. [Text tipărit] / М.М. Гициу ; отв. Ред.: А.С. Есауленко. – Кишинев : Știința, 1983. – 160 с.

1232. **Дембо, В.** Никогда не забыть! : Кровавая летопись Бессарабии : (По официальным документам) [Broșură tipărită] / В. Дембо. – М. : Красная новь, 1924. – 96 с.

1233. **Десять лет кровавой оккупации** [Broșură multigrafată] / Общество бессарабцев. – Москва : Пролетарий, 1928. – 31 с.

1234. **Димир, В.** Под гнетом румынских бояр [Text tipărit] / В. Димир, Д. Стэжару. – М. : Воениздат, 1932. – 48 с.

1235. **Дольник, А.** Бессарабия под властью румынских бояр (1918-1940) [Text tipărit] / А. Дольник. – Москва : Госполитиздат, 1945. – 175 с.

1236. **Дыков, И.** Хроника событий в Бессарабии : (март 1917 - январь 1918) [Text tipărit] / И. Дыков ; под ред. Н. А. Мохова. – Кишинев : Госиздат Молдавии, 1957. – 136 с.

1237. **Есауленко, Александр Сергеевич.** Победа советской власти в Молдавии [Text tipărit] / А. С. Есауленко, Н. Д. Ройтман. – Кишинев. – [S. n], 1978. – 28 с.

1238. **Есауленко, Александр Сергеевич.** Социалистическая революция в Молдавии и политический крах буржуазного национализма (1917-1918) [Text tipărit] / А.С. Есауленко. – Кишинев : Știința, 1977. – 212 с.

1239. **За власть Советскую** : Борьба трудящихся Молдавии против интервентов и внутренней контрреволюции (1917-1918 гг.) : Сб. документов и материалов [Text tipărit] / редкол.: Н.В. Березняков [et al.]. – Кишинев : [S. n.], 1970. – 400 с.

1240. **Из истории борьбы за власть советов в Молдавии** (1918-1920) [Text tipărit] : Сборник воспоминаний участников гражданской войны / редакторы-составители: И. Довгопольный, Н. Д. Ройтман. – Кишинев: Картя Молдовеняскэ, 1964. – 292 с.

1241. **История Молдовы** [Text tipărit] : [În vol.] / коорд.: Сергей Михайлович Назария ; ред. кол.: В. А. Бенюк [et al.]. – Кишинев : [S. n.], 2016. –

Antetitlu : Ассоциация историков и политологов „Pro-Moldova”
ISBN 978-9975-53-703-2

Tom III: Молдавия в новейшее время : (1917 – начало XXI века) [Text tipărit]. – 2016. – 747 с.

Bibliogr. în subsol.
ISBN 978-9975-53-707-0

1242. **К IX годовщине грабительского захвата Бессарабии** [Text tipărit] : Обращение Центрального Совета Всесоюзного Общества бессарабцев. – Харьков : [S. n.], 1923. – 8 с.

1243. **Кустрябова, Степанида Федоровна**. Положение трудящихся и демографические процессы в городах Бессарабии (1918-1940) [Text tipărit] / С.Ф. Кустрябова. – Кишинев : Știința, 1977. – 247 с.

1244. **Левит, И.** Движение за автономию Бессарабии в 1917 г. : Образование Сфатул Цэрий : Провозглашение Молдавской Демократической Республики [Text tipărit] / И. Левит. – Chișinău : Лига, 1997. – 312 с.

На обложке загл.: Движение за автономию Молдавской Республики. 1917.
ISBN 5-85268237-3

1245. **Левит, I. Э.** Год судьбоносный: от провозглашения Молдавской республики до ликвидации автономии Бессарабии : (ноябрь 1917 – ноябрь 1918 г.) [Text tipărit] / И. Э. Левит. – Chișinău : Tipografia Centrală, 2000. – 499 с.

ISBN 9975-78-057-1

1246. **Лунгу, В. Н.** Политика террора и грабежа в Бессарабии, 1918-1920 гг. [Text tipărit] / В. Н. Лунгу ; под ред. : А. С. Есауленко. – Кишинев : Cartea Moldovenească, 1979. – 216 с.

1247. **Малинский, Василий Федорович.** Аграрная „реформа” 1918-1924 гг. в Бессарабии [Text tipărit] / В. Малинский ; под ред. Я. С. Гросул. – Кишинев : Госиздат Молдавии, 1949. – 144 с.

1248. **Михайлова, А. И.** Борьба Бессарабии против румынских захватчиков [Text tipărit] / А. И. Михайлова. – Саратов : Огиз, 1942. – 47 с.

1249. **Предательская роль „Sfatul Țării”** [Text tipărit] / Д. И. Антонюк [et al.]. – Кишинев : Cartea Moldovenească, 1969. – 192 с.

1250. **Революционное движение в 1917 году и установление Советской власти в Молдавии** [Text tipărit] / К. Я. Афтенюк [et al.] ; под ред.: И. И. Минца, Я. С. Гросула. – Кишинев : Cartea Moldovenească, 1964. – 632 с.

1251. **Татару, А.** Бессарабия под пятой румынских оккупантов [Broșură tipărită] / А. Татару. – Москва : Партиздат, 1932. – 32 с.

1252. **Федоров, Г. К.** Карательная политика королевской Румынии против революционно-освободительного движения в Бессарабии (1918-1940 гг.) : Автореферат [Broșură multigrafiată] / Г. К. Федоров. – Одеса : [S. n.], 1970. – 21 с.

1253. **Френкин, М. С.** Революционное движение на Румынском фронте 1917 г. - март 1918 г. Солдаты 8-й армии Румынского фронта в борьбе за мир и власть Советов / М. С. Френкин. – Москва : Наука, 1965. – 363 с.

1254. **Холостенко, В.** 3 года национального строительства в АМССР и 10 лет национального угнетения в Бессарабии [Text tipărit] / В. Холостенко. – Балта : Государственное издательство Молдавии, 1928. – 63 с.

* * *

1255. **Алмаш, Думитру.** Объединение Бессарабии с Румынией ; Международное признание этого исторического акта / Думитру Алмаш, Иоан Скурту // История Бессарабии : (От истоков до 1998 года). – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Кишинэу : Культурное Общество «Онисифор и Октавиан Гибу», 2001. – Глава IV. – С. 78-91. – ISBN 9975-906-65-8.

1256. **Бантке, С.** Из истории революционного движения рабочей молодежи Бессарабии / С. Бантке // Красная Бессарабия. – 1927. – Nr 1 (7). – С. 63-68. – Conține: „Февральская Свобода”. Первые организации молодежи ; От Союза учащихся к Союзу социалистической молодежи ; Курсы рабочей молодежи при Рабочем Доме и разгром последнего ; Первые подпольные кружки Соцмола ; Организация „108” и „Соцмол” ; Реорганизация Соцмола и переход к КСМ.

1257. **Бессарабия в составе Румынии (1918-1940 годы)** // Молдавские ведомости. – 2011. – 4 mai. – С. 4. – ISSN 1857-0259.

1258. **Болдур, Александру.** 27 марта 1918 года Бессарабия объединилась с матерью – родной Румынией / Александру Болдур // Цара. – 1994. – 22 марта. – С. 4.

1259. **Бугарин, Кодруца.** Экономика Бессарабии периода 1918-1940 / Кодруца Бугарин, Ион Павелеску // История Бессарабии : (От истоков до 1998 года). – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Кишинэу : Культурное Общество „Онисифор и Октавиан Гибу”, 2001. – Глава VIII. – С. 140-161. – ISBN 9975-906-65-8.

1260. **Гардт, Д.** Из истории бессарабского вопроса / Д. Гардт // Красная Бессарабия. – 1933. – Nr 1 (67). – С. 3-6.

1261. **Голуб, П. А.** Котрреволюционный заговор на юге России в конце 1917 – начала 1918 года : [о деятельности Сфатул Цэрий] / П. А. Голуб // Вопросы истории. – 1968. – Nr 9. – С. 28-49.

1262. **Гошу, Арманд.** Движение за национальное освобождение / Арманд Гошу // История Бессарабии : (От истоков до 1998 года). – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Кишинэу : Культурное Общество „Онисифор и Октавиан Гибу”, 2001. – Глава III. – С. 63-77. – ISBN 9975-906-65-8.

1263. **27 марта (9 апреля) 1918 года** / А. Морару, М. Гициу, М. Черненко [et al.] : [страницы истории] // Советская Молдавия. – 1990. – 25 марта.

1264. **Двенадцать** // Красная Бессарабия. – 1930. – Nr 1 (31). – С. 1-2.

1265. **Девять черных лет** // Красная Бессарабия. – 1927. – Nr 1 (7). – С. 42-46.

1266. **Дембо, В.** Бессарабия не смирилась / В. Дембо // Красная Бессарабия. – 1932. – Nr 1 (55). – С. 6-7.

1267. **Дембо, В.** Накануне 15-летия оккупации Бессарабии : (Отклики прессы на 14-летие „присоединения” Буковины и Трансильвании) / В. Дембо // Красная Бессарабия. – 1933. – Nr 1 (67). – С. 14-15 ; 1933. – Nr 2 (68). – С. 11-12 ; 1933. – Nr 3 (69). – С. 14-15.

1268. **Дембо, В.** Не забыли, не забудут, не простят / В. Дембо // Красная Бессарабия. – 1935. – Nr 1 (91). – С. 4-5.

1269. **Дембо, В.** „Так была оккупирована Бессарабия” или история „Трансильванского эшелона”, рассказанная бывшим румынским поручиком Севером Боку / В. Дембо // Красная Бессарабия. – 1934. – Nr 1 (79). – С. 10-12.

1270. **Дембо, В.** Юбилейные откровенности: Из истории „национального движения” в Бессарабии / В. Дембо // Красная Бессарабия. – 1936. – Nr 7 (109). – С. 26-28.

1271. **Димир, В.** Крах „румынизации” в Бессарабии / В. Димир // Красная Бессарабия. – 1936. – Nr 9 (111). – С. 24-25.

1272. **Димир, В.** „Румынизм” и „басарабенизм” : [по заявлениям профессора Онисифора Гибу] / В. Димир // Красная Бессарабия. – 1936. – Nr 10 (112). – С. 13-14.

1273. **Десятое Мая** : [национальный праздник „Унирея”] // Красная Бессарабия. – 1931. – Nr 5/6 (47/48). – С. 18-19. – [Semnat: Буве].

1274. **Дьячук, Мих.** Край помещьего возрождения : [сельское хозяйство Бессарабии за 12 лет господства бояр] / Мих. Дьячук // Красная Бессарабия. – 1930. – Nr 1 (31). – С. 6-8.

1275. **Захват Бессарабии и сопротивление населения** : [отрывки из книги В. Дембо „Очерки по истории Бессарабии”] // Красная Бессарабия. – 1932. – Nr 1 (55). – С. 14-15. – Conține: Подготовка главного удара ; На юге Бессарабии ; Иностранцы консулы обманывают Румчерод ; Бои под Бендерами.

1276. **Итоги 18 лет оккупации Бессарабии** : [1918-1936] // Красная Бессарабия. – 1936. – Nr 1 (103). – С. 1.

1277. **К 8-ой годовщине грабительского захвата Бессарабии** // Красная Бессарабия. – 1926. – Nr 1. – С. 27-28

1278. **К 9-ой годовщине грабительского захвата Бессарабии** : [обращение Центрального Совета Всесоюзного Общества Бессарабцев] // Красная Бессарабия. – 1927. – Nr 1 (7). – С. 32-35.

1279. **Киляну, Т.** Хватит лукавить! : [в конце марта в Кишинёве открыто была отмечена годовщина присоединения Бессарабии к Румынии] / Т. Киляну // Кишинёвские новости. – 1991. – 13 июня.

1280. **Когда перекрашивались вывески** : („Дипломатия” Сфатул Цэрий – по отчетам его заседаний) // Красная Бессарабия. – 1931. – Nr 1/2 (43/44). – С. 15-17.

1281. **Кишинев 1917 : несколько эпизодов** // Красная Бессарабия. – 1932. – Nr 8/9 (62/63). – С. 39-41. – Conține: „Демократия” ; Забастовка пекарей ; „Социалистический блок” ; Сфатул Цэрий.

1282. **Кожокару, Г.** Молдова на распутье : проблема государственного строительства глазами Сфатул Цэрий [1917-1918] / Г. Кожокару // Голос народа. – 1990. – 5 сент. – С. 6.

1283. **Левит, I. Э.** Выход из состава России ; Провозглашение независимости Молдавской Республики // Левит, I. Э. Год судьбоносный : от провозглашения Молдавской республики до ликвидации

автономии Бессарабии : (ноябрь 1917 – ноябрь 1918 г.) / И. Э. Левит. – Chișinău : Tipografia Centrală, 2000. – Глава 7. – С. 269-297. – ISBN 9975-78-057-1.

1284. **Левит, И. Э.** Последние дни мировой войны ; Отказ Сфатул Цэрий от автономии Бессарабии и его роспуск // Левит, И. Э. Год судьбоносный : от провозглашения Молдавской республики до ликвидации автономии Бессарабии : (ноябрь 1917 – ноябрь 1918 г.) / И.Э. Левит. – Chișinău : Tipografia Centrală, 2000. – Глава 11. – С. 412-445. – ISBN 9975-78-057-1.

1285. **Левит, И. Э.** Реакция на акт 27 марта (9 апреля) 1918 г. в Бессарабии и за рубежом // Левит, И. Э. Год судьбоносный : от провозглашения Молдавской республики до ликвидации автономии Бессарабии : (ноябрь 1917 – ноябрь 1918 г.) / И. Э. Левит. – Chișinău : Tipografia Centrală, 2000. – Глава 10. – С. 374-411. – ISBN 9975-78-057-1.

1286. **Левит, И. Э.** Решение Сфатул Цэрий об объединении Бессарабии с Румынией ; Ликвидация Молдавской Республики // Левит, И. Э. Год судьбоносный : от провозглашения Молдавской республики до ликвидации автономии Бессарабии : (ноябрь 1917 – ноябрь 1918 г.) / И.Э. Левит. – Chișinău : Tipografia Centrală, 2000. – Глава 9. – С. 336-373. – ISBN 9975-78-057-1.

1287. **Левит, И. Э.** Сфатул Цэрий провозглашает образование Молдавской Республики / Левит, И. Э. Год судьбоносный : от провозглашения Молдавской республики до ликвидации автономии Бессарабии : (ноябрь 1917 – ноябрь 1918 г.) / И. Э. Левит. – Chișinău : Tipografia Centrală, 2000. – Глава 1. – С. 3-27. – ISBN 9975-78-057-1.

1288. **Лозунги освобождения Бессарабии в революционной борьбе пролетариата Румынии** // Красная Бессарабия. – 1932. – Nr 1 (55). – С. 4-5. – [Semnat: В. Х.].

1289. **Лунев, В.** 27 марта : (Из воспоминаний депутата [Сфатул Цэрий]) / В. Лунев // Красная Бессарабия. – 1926. – Nr 2. – С. 28-32

1290. **Лулу, В.** Теория „добровольного присоединения” и практика национального удушения : [10 лет национальной политики Румынии в Бес-

сарабии] / В. Лупу // Красная Бессарабия. – 1928. – № 1 (13). – С. 58-64.

1291. **Мазилу, Екатерина.** Образование и культура Бессарабии в межвоенные годы / Екатерина Мазилу, Иоан Скурту // История Бессарабии : (От истоков до 1998 года). – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Кишинэу : Культурное Общество „Онисифор и Октавиан Гибу”, 2001. – Глава IX. – С. 162-180. – ISBN 9975-906-65-8.

1292. **Матей, В.** Объединение (воссоединение) 27 марта 1918 г. – эпохиальное событие в истории румынского народа / В. Матей // Цара. – 1991. – 26 марта. – С. 3.

1293. **Назария, Сергей.** Русская революция 1917 года, Сфатул Цэрий и провозглашение Молдавской Республики / Сергей Назария // Молдавские ведомости. – 2016. – 22 янв. – Р. 10. – ISSN 1857-0259.

1294. **Назария, Сергей.** С согласия 2-3 процентов населения. Отношение бессарабцев к „объединению” Бессарабии с Румынией в 1918 г. / Сергей Назария // Коммерсант plus. – 2013. – 19 апр. – С. 15.

1295. **Некоторые итоги и задачи** // Красная Бессарабия. – 1932. – № 12 (66). – С. 1-3.

1296. **Обращение митинга бессарабцев, состоявшегося 27 января 1927 в Москве по поводу 9-ой годовщины захвата Бессарабии Румынией, к французскому послу** // Красная Бессарабия. – 1927. – № 1 (7). – С. 37-41.

1297. **15-летие оккупации и бессарабский вопрос** // Красная Бессарабия. – 1933. – № 1 (67). – С. 1-2.

1298. **Письмо бессарабского депутата А. Мыцэ премьер-министру Румынии А. Вайда-Воеводу** : [страницы истории Бессарабии после марта 1918 года] // Кишинёвские новости. – 1991. – 4 апреля.

1299. **Поливцев, Владимир.** Повторится ли в 2018 году ситуация 1918 года? : [о ситуации 1917-1918 гг. в Бессарабии] / Владимир Поливцев // Молдавские ведомости. – 2016. – 12 февр. – Р. 10 ; 26 февр. – Р. 32. – ISSN 1857-0259.

1300. **Попа, Иоан.** Забытая ветвь румынского народа // Попа, Иоан. Румыны, Бессарабия и Приднестровье / Иоан Попа, Луиза Попа. – Кишинев : Prut Internațional, 2010. – С. 24-29. – ISBN 978-9975-69-571-8.

1301. „**Праздник Унири**” // Красная Бессарабия. – 1932. – Nr 5 (59). – С. 4.

1302. **Пясецкий, Л.** „Праздник Унири” : [о жуд. фильме из жизни бессарабских крестьян и рабочих „Праздник Унири”. Сценарист – Микола Ятко, режиссер – Павел Долина] / Л. Пясецкий // Красная Бессарабия. – 1932. – Nr 1 (55). – С. 21.

1303. **Равич, Д.** 14 лет / Д. Равич // Красная Бессарабия. – 1932. – Nr 1 (55). – С. 3-4.

1304. **Ройтман, Н. Д. В. И.** Ленин о некоторых событиях в Бессарабии и на Румынском фронте (1917-нач. 1918 гг.) / Н. Д. Ройтман // Тезисы докладов научной конференции профессорско-преподавательского состава: [Кишиневского педагогического института] по итогам научно-исследовательской работы за 1958 г. – Кишинев: Cartea Moldovenească, 1959. – С. 26-30.

1305. **Сафонов, А.** Как Бессарабия оказалась в составе Румынии : [27 марта 1918 года] / А. Сафонов // Независимая Молдова. – 2010. – 19 марта. – С. 8. – ISSN 1857-1824.

1306. **Свидетельство банкротства: к 19-ой годовщине оккупации Бессарабии** // Красная Бессарабия. – 1937. – Nr 1 (115). – С. 1-4.

1307. **Скворцова, А. Ю.** О проекте Конституции Молдавской Республики / А. Ю. Скворцова // Вехи молдавской государственности : (Сборник текстов Конституции). – Chișinău : „Metrompaș”, 2000. – С. 20-26. – ISBN 9975-62-046-9.

1308. **Скурту, Иоан.** Интеграция в состав румынского национального единного государства. Мартовская Конституция 1923 года / Иоан Скурту, Стелиан Стоян // История Бессарабии : (От истоков до 1998 года). – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Кишинэу : Культурное Общество „Онисифор и Октавиан Гибу”, 2001. – Глава VII. – С. 129-139. – ISBN 9975-906-65-8

1309. **Старый, Г.** Бессарабия и АМССР : к „юбилейному торжеству” оккупации / Г. Старый // Красная Бессарабия. – 1928. – Nr 1 (13). – С. 11-12.

1310. **Старый, Г. И.** 1905-1930 г.г. в Бессарабии : [из воспоминаний] / Г. И. Старый // Красная Бессарабия. – 1931. – Nr 1/2 (43/44). – С. 1-4. – Conține: Неудавшаяся вандея ; Эпизоды пятого года ; От пятого до семнадцатого ; „Совет эсеровских болтунов и изменников” ; Смыкается линия огня.

1311. **Стоян, Стелиан.** Период административной автономии. Деятельность Сфатул Цэрий / Стелиан Стоян, Иоан Скурту // История Бессарабии : (От истоков до 1998 года). – Изд. 2-е, перераб. и доп. – Кишинэу : Культурное Общество „Онисифор и Октавиан Гибу”, 2001. – Глава V. – С. 91-105.

1312. **Стратиевский, К. В.** Изменения в административно-территориальном делении и в составе населения Молдавской АССР (1924-1940 гг.) / К. В. Стратиевский // Revista de istorie a Moldovei. – 1995. – Nr 2 (22). – С. 24-38.

1313. **Стратиевский, Кирилл.** Годы трудные, годы голодные (1924-1926 гг. в АМССР) / Кирилл Стратиевский // Revista de istorie a Moldovei. – 2007. – Nr 1 (69). – С. 3-19.

1314. **Татару, А.** Крестьянское движение в Бессарабии за 15 лет / А. Татару // Красная Бессарабия. – 1933. – Nr 1 (67). – С. 7-8.

1315. „Унирея” 10 мая // Красная Бессарабия. – 1932. – Nr 6 (60). – С. 16-17. – (Письмо из Бессарабии).

1316. **Хамалеску, Тудор.** Неудавшаяся антисоветская демонстрация : [к 15-летию „Съезда военных молдаван”, 20-28 октября 1917] / Тудор Хамалеску // Красная Бессарабия. – 1932. – Nr 11 (65). – С. 21-22.

1317. **Царанов, Владимир.** О Молдавской Демократической Республике / Владимир Царанов // Statul moldovenesc : Continuitatea devenirii și consolidării : Materialele Conf. șt.-practice intern. consacrată aniversării a 90 de ani de la proclamarea RDM și 15 ani de la recunoașterea

internațională a Rep. Moldova, 19 noiem. 2007. – Chișinău : IRIM, 2008. – P. 102-107. – ISBN 978-9975-70-554-7.

1318. **Шкундин, Григорий Давидович.** Румынский фактор в наступлениях российской армии в августе 1916-1917 (влияние, проявление, последствия) / Григорий Давидович Шкундин // Revista de istorie a Moldovei. – 2016. – Nr 1. – С. 45-63. – ISSN 1857-2022.

1319. **Экономика Бессарабии в период оккупации : [1918 – 1928]** // Красная Бессарабия. – 1928. – Nr 1 (13). – С. 46-55. – [Semnat: Юдковский].

1320. **Юрин, С.** Январские дни 1918 года в Кишиневе / С. Юрин // Красная Бессарабия. – 1928. – Nr 1 (13). – С. 31-33.

III. UNIREA BUCOVINEI CU REGATUL ROMÂNIEI (15/28 noiembrie 1918)

1321. **Bucovina de Nord, trecutul și prezentul ei** [Text tipărit] / aut.: V. Curilo, N. Lișenco, A. Romanetș [et al.] ; alcăt.: A. S. Romanetș ; trad. de G. G. Crigan. – Ujgorod : Carpați, 1974. – 208 p. : il.

Pe cop. aut. nu sunt indicați.

Text în grafie chirilică.

1322. **Bucovineni în Parlamentul României întregite** = Bukowiner im Parlament des Vereinigten Rumänien [Text tipărit] / ed. îngrijită, studiu introductiv, note și comentarii de Rodica Iațencu și Marian Olaru ; indice de nume de Rodica Iațencu. – București : Editura Academiei Române, 2016 (Colecția „Enciclopedia Bucovinei în studii și monografii” ; Seria „Documente”).

Antetitlu : Academia Română ; Institutul „Bucovina” Rădăuți.

ISBN 978-973-27-2472-9

Vol. 2. 1. Adunarea deputaților, legislatura 1920-1922 = Abgeordnetenhaus, Legislatura 1920-1922 [Text tipărit]. – București : Editura Academiei Române, 2016. – 342 p. – (Colecția „Enciclopedia Bucovinei în studii și monografii” ; 42. Seria „Documente” ; 2).

Indice de nume: p. 335-341.

ISBN 978-973-27-2685-3

1323. **Căruntu, Mihai-Aurelian**. Zorile Unirii la Suceava [Text tipărit] / Mihai-Aurelian Căruntu. – Suceava : Mușatinii, 2008. – 79 p. : fot., anexe.

Antetitlu : Complexul Muzeal Bucovina, Secția de Istorie.

ISBN 978-973-7627-99-5

1324. **Cocuz, Ioan**. Unirea Bucovinei cu România : (aspecte militare) / Ioan Cocuz. – Suceava : Editura Suceava, 1997. – 120, [5]f., il.

ISBN 973-97840-7-0

1325. **Economu, Radu**. Unirea Bucovinei, 1918 [Text tipărit] / Radu Economu. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1994. – 196 p.

Note : p. 195.

ISBN 973-9155-32-2

1326. **Nistor, Ion.** Bucovina sub dominațiunea Românească [Text tipărit] : La 20 de ani dela Unire / Ion Nistor. – Cernăuți : Glasul Bucovinei, 1938. – 66 p. : 45 fot.

1327. **Nistor, Ion.** Der nationale Kampf in der Bukovina [Text tipărit] : Mit besonderer berücksichtigung der Rumanien und Ruthenen. – București : Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, 1918. – 228 p.

1328. **Nistor, Ion.** Der nationale Kampf in der Bukovina [Text tipărit]: Mit besonderer Berücksichtigung der Rumanien und Ruthenen historisch beleuchtet. – București : Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, 1919. – 227 p.

1329. **Nistor, Ion I.** Amintiri răzlețe din timpul Unirii [Text tipărit] / Ion I. Nistor. – Cernăuți : Glasul Bucovinei, 1938. – 511 p., fot.

1330. **Nistor, Ion I.** Unirea Bucovinei : 28 noiembrie 1918 : Studii și documente [Text tipărit] / Ion I. Nistor. – București : Cartea Românească, 1928. – 213 p.

1331. **Nistor, Ion I.** Zece ani de la unirea Bucovinei : Culegere de articole [Text tipărit] / Ion I. Nistor. – Chișinău : Glasul Bucovinei, 1928. – 417 p.

1332. **Procopovici, Al.** 25 de ani de la Unirea Bucovinei [Text tipărit] / Al. Procopovici. – Sibiu : Institutul de Arte grafice „Dacia Traiană”, 1943. – 16 p.

1333. **Rotică, G.** Dintr'un colț al României Mari [Text tipărit] : Eco-uri bucovinene (1918-1920) / G. Rotică. – București : Cartea Românească, 1921. – 60 p.

1334. **Varta, Ion.** Bătălia pentru Bucovina în ajunul Unirii cu România (1913-1917) [Text tipărit] : Documente inedite din arhivele din Federația Rusă și Republica Moldova / Ion Varta. – Chișinău : Cartdidact, 2008. – 208 p.

Rezumatul în lb. franceză.

ISBN 978-9975-940-93-1

* * *

1335. **Bodea, Cornelia.** Momente din drumul spre 1918 / acad. Cornelia Bodea // Magazin istoric. – 1993. – Nr 12. – P. 7-12.

1336. **Botoran, Constantin.** Decrete-legi cu privire la unirea Bucovinei cu România. Decret-lege pentru administrația Bucovinei (18 decembrie 1918) // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 148-151. – ISBN 973-95050-1-3.

1337. **Botoran, Constantin.** Moțiunea Congresului general al Bucovinei privind unirea cu România (15/28 noiembrie 1918) // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 138-139. – ISBN 973-95050-1-3.

1338. **Botoran, Constantin.** Telegrama trimisă regelui Ferdinand I de delegații prezenți la Congresul general al Bucovinei (28 noiembrie 1918) // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 140. – ISBN 973-95050-1-3.

1339. **Botoran, Constantin.** Țara de Sus se unește cu Vechiul Regat – Cernăuți, noiembrie 1918 // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – Cap. III. – P. 61-74. – ISBN 973-95050-1-3.

1340. **Bucovina în 1918** // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1993. – Nr 2. – P. 41. – ISSN 0868-7730.

1341. **Bucovina în perioada nașterii și dezvoltării capitalismului :** [inclusiv despre Unirea Bucovinei cu România de la 28 noiembrie 1918] // Bucovina de Nord, trecutul și prezentul ei. – Ujgorod : Carpați, 1974. – Cap. II. – P. 32-65.

Text în grafie chirilică.

1342. **Ceașu, Mihai-Ștefan.** Mișcarea națională românească din Bucovina la sfârșitul Primului Război Mondial / Mihai-Ștefan Ceașu // Vârstele unirii : de la conștiința etnică la unitatea națională. – Iași : Fundația Academică „A. D. Xenopol”, 2001. – P. 169-179. – (Biblioteca Fundației Academice „A. D. Xenopol” ; 5). – ISBN 973-8108-02-0.

1343. **Ciachir, Nicolae.** Bucovina în Primul Război Mondial (1914-1918) ; Proclamarea Unirii cu România (18 noiembrie 1918) // Ciachir, Nicolae. Din istoria Bucovinei (1775-1944) / Nicolae Ciachir. – București : Oscar Print, 1999. – Cap. V. – P. 78-98. – ISBN 973-9264-53-0.

1344. **Ciachir, Nicolae.** De la reintegrarea Bucovinei în Regatul României (decembrie 1918) până la Nota ultimativă a guvernului URSS (iunie 1940) // Ciachir, Nicolae. Din istoria Bucovinei (1775-1944) / Nicolae Ciachir. – București : Oscar Print, 1999. – Cap. VI. – P. 99-127. – ISBN 973-9264-53-0.

1345. **Ciorănescu, George.** Cum s-a unit acum 70 de ani Bucovina cu România // Ciorănescu, George. Basarabia - pământ românesc / George Ciorănescu. – București : Editura Fundației Culturale Române, 2002. – P. 108-112. – ISBN 973-577-337-63.

1346. **Cocuz, Ioan V.** Viața politică în Bucovina în preajma Unirii din 1918 / Ioan V. Cocuz // Studii și articole de istorie. – 1983. – Vol. XLVII-XLVIII. – P. 93-110.

1347. **Colesnic, Iurie.** Actul Unirii Bucovinei cu România // Colesnic, Iurie. Generația Unirii / Iurie Colesnic. – Chișinău : [S. n.], 2016. – P. 325-327. – (Enciclopedie). – ISBN 978-9975-128-67-4.

1348. **Declarația de unire a Bucovinei cu România, 15/28 noiembrie 1918** // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 264-266. – ISBN 5-88568-022-1.

1349. **Economu, R.** Despre „baza juridică” a apartenenței nordului Bucovinei la Ucraina / R. Economu // Plai românesc. – 1994. – 20 oct. – P. 3.

1350. **Flondor, I.** Declarația de Unire a Bucovinei cu România : [la Congresul General al Bucovinei, 15/28 noiembrie 1918] / I. Flondor // Literatură și arta. – 1993. – 5 aug. – P. 3.

1351. **Gabriel, Stan I.** Moțiunea de Unire a Bucovinei cu România (15/28 noiembrie 1918) / Stan I. Gabriel // Studii și articole de istorie : ser. nouă. – 1995. – Vol. LXII. – P. 64-70. – (Izvoare istorice comentate).

1352. **Gherman, Ion.** Unirea Bucovinei cu România și deplina ei integrare în Țara întregită (1918-1940) // Gherman, Ion. Istoria tragică a Bucovinei, Basarabiei și ținutului Herța / Ion Gherman. – București : ALL, 1993. – P. 34-35. – ISBN 973-9156-04-5.

1353. **Gnațișin, I.** Pentru „inclusiunea părții austriece a pământului ucrainean în Ucraina” : Către aniversarea a 75-a a Vecei din Bucovina din 1918 / I. Gnațișin // Zorile Bucovinei. – 1993. – 23 oct.

1354. **Hacman, Serghei.** Bucovina în toamna anului 1918 / Serghei Hacman // 1918. Sfârșit și început de epocă. – Zalău : Lekton, 1998. – P. 191-208. – ISBN 973-98026-6-4 ; ISBN 973-98386-2-6.

1355. **Hotărârea Adunării Constituante a românilor din Bucovina de Unire cu Țara, 15/28 noiembrie 1918** // România mare : Documentar istoric. – Baia Mare : Casa de presă și editură „Gutinel”, 1990. – P. 7, 8.

1356. **Lache, Ștefan.** Unirea Bucovinei cu România // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 153-161. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1357. **Legea pentru ratificarea unirii Bucovinei cu România** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 29-30.

1358. **Livezeanu, Irina.** Bucovina: o moștenire austriacă în România Mare // Livezeanu, Irina. Cultură și naționalism în România Mare : 1918-1930 / Irina Livezeanu. – București : Humanitas, 1998. – P. 64-110. – ISBN 973-28-0865-0.

1359. **Lupan, Nicolae.** 28 noiem. 1918 – 28 noiem. 1999. Bucovina, exilul și Țara / Nicolae Lupan // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1999. – 26 noiem. – P. 8.

1360. **Marinescu, C. Gh.** Unirea Bucovinei cu România // Marinescu, C. Gh. Epopeea Marii Uniri / C. Gh. Marinescu. – Galați : Porto-Franco, 1993. – P. 328-331. – ISBN 973-557-131-5.

1361. **Marinescu, Păun.** Bucovina : [Unirea Bucovinei cu România] // Marinescu, Păun. Basarabia, Bucovina și Transnistria / Păun Marinescu. – București : Editura Dacoromână TDC, 2016. – P. 70-78. – ISBN 978-606-601-111-2.

1362. **Moraru, Anton.** Adunarea Constituantă a românilor bucovineni / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 102-105. – ISBN 9975-936-15-6.

1363. **Moraru, Anton.** Congresul General al Bucovinei / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 111-117. – ISBN 9975-936-15-6.

1364. **Moraru, Anton.** Unirea Bucovinei cu România / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – Cap. IV. – P. 102-119. – ISBN 9975-936-15-6.

1365. **Moraru, Anton.** Validarea actului Unirii Bucovinei cu România / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 117-119. – ISBN 9975-936-15-6.

1366. **Neagoe, St.** Momentul culminant al Unirii : [Congresul General de la 28 noiembrie 1918 întrunit la Cernăuți] / St. Neagoe // Expres magazin. – 1993. – 20-27 oct. (Nr 41). – P. 10.

1367. **Neagoe, St.** Parlamentul ratifică Unirea Bucovinei cu România : [29 decembrie 1919] / St. Neagoe // Expres magazin. – 1993. – 10 noiem. (nr 43). – P. 10.

1368. **Nepăsarea autorităților române față de ucrainizarea românilor din Bucovina** // Școala și viața. – 1930. – Nr 8. – P. 487.

1369. **Nistor, I.** L'Acte d'Union de Cernăuți // Nistor, I. La Bessarabie et la Bucovine / I. Nistor. – Bucarest : [S. n.], 1937. – P. 34-43.

1370. **Nistor, I.** La Bucovine sous le Gouvernement national // Nistor, I. La Bessarabie et la Bucovine / I. Nistor. – Bucarest : [S. n.], 1937. – P. 43-54.

1371. **Nistor, Ion.** Actul Unirii // Nistor, Ion I. Unirea Bucovinei : 28 noiembrie 1918 : Studii și documente / Ion I. Nistor. – București : Cartea Românească, 1928. – P. 54-75.

1372. **Nistor, Ion.** Adunarea Constituantă de la Cernăuți din 27 octombrie 1918 // Nistor, Ion. Istoria Bucovinei / Ion Nistor. – București : Humanitas, 1991. – P. 380-385. – ISBN 973-28-0306-1.

1373. **Nistor, Ion.** Proclamarea Unirii Bucovinei cu România la 28 noiembrie 1918 // Nistor, Ion. Istoria Bucovinei / Ion Nistor. – București : Humanitas, 1991. – P. 385-404. – ISBN 973-28-0306-1.

1374. **Nistor, Ion.** Reintegrarea Bucovinei în Regatul României // Nistor, Ion. Istoria Bucovinei / Ion Nistor. – București : Humanitas, 1991. – Cap. XIV. – P. 405-414. – ISBN 973-28-0306-1.

1375. **Pascu, Ștefan.** O nouă împlinire: Unirea Bucovinei cu România // Pascu, Ștefan. Făurirea statului național român. Vol. 1 / Ștefan Pascu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983. – P. 164-171.

1376. **Posteucă, V.** Unirea Bucovinei: [28 noiembrie 1918] / V. Posteucă // Cuvântul românesc. – 1992. – Noiembrie (Nr 199). – P. 16.

1377. **Procesul verbal al Congresului General al Bucovinei, care s-a ținut la 15/28 noiembrie 1918, în sala Sinodală din Palatul Mitropolitan din Cernăuți** // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1993. – Nr 2. – P. 42-43. – ISSN 0868-7730.

1378. **Scorpan, Costin.** Unirea Bucovinei cu România // Scorpan, Costin. Istoria României : Enciclopedie / Costin Scorpan. – București : Nemira, 1997. – P. 660. – ISBN 973-569-180-9.

1379. **Stamate, Grigore.** Intrarea unităților armatei generalului Prezan în Bucovina / Grigore Stamate, Mihai Hodoroșea // Stamate, Grigore. Bătăliile mareșalului Prezan: între autoritate și modestie / Grigore Stamate, Mihai Hodoroșea. – București : Axioma Print, 2016. – Cap. XIV, 2. – P. 383-385. – ISBN 978-606-8206-12-7.

1380. **Stan, Constantin I.** Consacrarea Unirii Bucovinei cu România în primul Parlament al României întregite / Constantin I. Stan // Destin românesc. – 1997. – Nr 4. – P. 62-70. – ISSN 1221-6984.

1381. **Șerban, Constantin.** Sesiunea omagială: „75 de ani de la Unirea Bucovinei cu România”, Suceava, 26-28 noiembrie 1993 / Constantin Șerban // Revista istorică : ser. nouă. – 1994. – Tom V, nr 5/6. – P. 593-595.

1382. **Șerban, Constantin.** Unirea Bucovinei cu România (1918) / Constantin Șerban // Studii și articole de istorie : ser. nouă. – 1995. – Vol. LXII. – P. 27-38.

1383. **Șoltoianu, A.** Bucovina, pământ românesc : [1918 – unirea întregului neam al românilor] / A. Șoltoianu // Glasul Națiunii. – 1991. – 4 ian. – P. 8.

1384. **Teodorescu, Virgiliu Z.** Monumentul Unirii din Cernăuți / Virgiliu Z. Teodorescu // Magazin istoric. – 1994. – Nr 12. – P. 12.

1385. **Țaranu, Petru.** Aspecte ale luptei pentru Unire la românii din Dornele bucovinene / Petru Țaranu // Limba română. – 1998. – Nr 5. – P. 45-50.

1386. **Țugui, P.** Unirea Bucovinei cu România / P. Țugui // Totuși, iubirea. – 1992. – 2-9 dec. (Nr 47). – P. 2 ; 11-18 dec. (Nr 48). – P. 12 ; Decembrie (Nr 49). – P. 12 ; 24-31 dec. (Nr 50). – P. 11.

1387. **Țurcanu, Ion.** Bucovina // Țurcanu, Ion. Bibliografia istorică a Basarabiei și Transnistriei / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2005. – P. 555. – ISBN 9975-74-930-5.

1388. **Țurcanu, Ion.** Încadrarea Bucovinei în Regatul Român // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 847-848. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1389. **Țurcanu, Ion.** Pe calea Unirii // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 845. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1390. **Țurcanu, Ion.** Proclamarea // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 846-847. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1391. **Țurcanu, Ion.** Realizarea Unirii // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 845-846. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1392. **Țurcanu, Ion.** Specific bucovinean // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 843-845. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1393. **Țurcanu, Ion.** Unirea Bucovinei // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 842-843. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1394. **Ucrain, C.** O zi istorică: 28 noiembrie 1918: Unirea Bucovinei cu România / C. Ucrain // Realitatea românească. – 1991. – 26 noiem.

1395. **Ungureanu, Constantin.** Bucovina în perioada autonomiei provinciale (1848-1918) // Ungureanu, Constantin. Bucovina în perioada stăpânirii austriece (1774-1918) : Aspecte etnodemografice și confesionale / Constantin Ungureanu. – Chișinău : CIVITAS, 2003. – P. 121-231. – ISBN 9975-912-14-1.

1396. **Ungureanu, Constantin.** Bucovina în timpul Primului Război Mondial. Proiecte de dezmembrare teritorială / Constantin Ungureanu // Revista de istorie a Moldovei. – 2014. – Nr 3. – P. 120-138. – ISSN 1857-2022.

1397. **Ungureanu, Constantin.** Consiliul Național Român din Bucovina (toamna anului 1918) / Constantin Ungureanu // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 502-515. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1398. **Ungureanu, Constantin.** Unirea Bucovinei cu România în 1918 / Constantin Ungureanu // Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 1 (93). – P. 26-48. – ISSN 1857-2022.

1399. **Unirea Bucovinei cu România** // Cartea de aur a Centenarului Marii Uniri. – București : Rao Distribuție, 2017. – Cap. III. – P. 209-304. – ISBN 978-606-8905-82-2.

1400. **Unirea Bucovinei cu România** // România – documentele unirii, 1918 : Album. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1993. – P. 96-119. – ISBN 973-95711-8-2.

1401. **Unirea necondiționată și pentru vecie a Bucovinei în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colaciu și Nistru, cu Regatul României** // Cugetul : revistă de istorie și științe umaniste. – 1993. – Nr 2. – P. 44-45. – ISSN 0868-7730.

* * *

1402. **Васюк, Леонид Иванович.** Революционное движение на Буковине в конце XIX – начале XX в. [Text tipărit] / Л. И. Васюк. – Львов : Свит, 1990. – 142 с.

Bibliogr. la sf. art.

ISBN 5-11-000819-1

* * *

1403. **Буковина в цепях оккупации** // Красная Бессарабия. – 1933. – Nr 1 (67). – С. 11-13. – [Semnat: Зеленюк].

1404. **Димир, В.** 15-летие оккупации Буковины / В. Димир // Красная Бессарабия. – 1933. – Nr 11 (77). – С. 12-13.

1405. **Классовая борьба в Буковинской деревне** // Красная Бессарабия. – 1933. – Nr 11 (77). – С. 13. – [Semnat: Мошу Ион].

IV. UNIREA ROMÂNILOR DIN TRANSILVANIA, BANAT, CRIȘANA ȘI MARAMUREȘ CU REGATUL ROMÂNIEI (18 noiembrie / 1 Decembrie 1918)

1406. **Anul 1918 în Transilvania și Europa Central-Estică** [Text tipărit] : Contribuții bibliografice și istoriografice / coord.: Sorin Arhire [et al. – Cluj-Napoca : Academia Română. Centrul de Studii Transilvane, 2007. – 400 p.

Bibliogr.: p. 189-376.

ISBN 978-973-7784-22-3

1407. **Apulum** [Text tipărit] : Arheologie – Istorie – Etnografie. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – (Acta Musei Apulensis).

Vol. 7, partea II : Semicentenarul Unirii 1918-1968. – Alba Iulia, 1969. – 590 p.

1408. **Aradul și Marea Unire din 1918** [Text tipărit] : Culegere de studii / coord.: Grec Marius, Boia Stelean Ioan ; Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”. – Arad : Vasile Goldiș University Press, 2008. – 158 p.

ISBN 978-973-664-301-9

1409. **Armata română și Marea Unire** [Text tipărit] : Contribuții la realizarea Unirii și la consolidarea statului național. – Cluj-Napoca : Daco-Press, 1993. – 384 p.

Antetitlu : Institutul de Istorie și Teorie Militară.

ISBN 973-95712-5-5

1410. **Baboș, Alexandru**. Consiliul Dirigent al Transilvaniei și apărarea Marii Uniri din 1 decembrie 1918 [Text tipărit] / Alexandru Baboș. – Sibiu : Editura Academiei Trupelor de Uscat, 1997. – 120 p.

Bibliogr.: p.116-119.

ISBN 973-97736-5-6

1411. **Basarabeni și bucovineni în Banat** [Text tipărită] : Povestiri de viață / [Spiridon Tătaru, Lidia Iovescu, Leonid Bejan et al.] ; ed : Smaranda Vultur, Adrian Onică ; cuv. înainte de Smaranda Vultur ; studiu introductiv de Igor Cașu. – Ed. a 2-a revăzută și adăugită. – Timișoara : Brumar, 2011. – 403 p. : fot., hărți.

Antetitlu : Universitatea de Vest din Timișoara, Centrul Interdisciplinar de Studii Regionale.

Conține note bibliogr.

ISBN 978-973-602-601-0

1412. **Basarabia. Bucovina. Transilvania : Unirea 1918** [Text tipărit] / Documente adnotate și studiu introductiv de V. Moisuc. – București : Departamentul Informațiilor Publice, 1996. – 628 p.

ISBN 973-97277-4-3

1413. **Biserica Ortodoxă Română și Marea Unire** [Text tipărit] / ed.: Mihai Hau ; red. coord.: Cristian Antonescu ; red.: Andrei Hlandan [et al.]. – București : Basilica, 2018

ISBN: 978-606-29-0214-8

Vol. I. – 2018. – 336 p. : il., fot.

ISBN 978-606-29-0215-5

Vol. II. – 2018. – 333 p. : il., fot.

ISBN 978-606-29-0216-2

1414. **Boia, Lucian.** În jurul Marii Uniri de la 1918 : Națiuni, frontiere, minorități [Text tipărit] / Lucian Boia. – București : Humanitas, 2018. – 129 p.

ISBN 978-973-50-5894-4

1415. **Bolovan, Ioan.** Transilvania între Revoluția de la 1848 și Unirea din 1918. Contribuții demografice [Text tipărit] / Ioan Bolovan. – Cluj-Napoca : Centrul de Studii Transilvane, 2000. – 267 p.

Bibliogr.: p. 247-267.

ISBN 973-577-240-X

1416. **Bolovan, Ioan.** 1 Decembrie 1918. Contribuția social-democraților la Unirea Transilvaniei cu România [Text tipărit] / Ioan Bolovan, Marius Eppel ; Inst. Social-Democratic din Transilvania. – Cluj-Napoca : Eicon, 2008. – 48 p. : il.

ISBN 978-973-757-171-7

1417. **Bufnea, Elie.** Revoluția de eliberare națională a Transilvaniei : Unirea : 1914-1918 [Text tipărit] / Elie Bufnea. – Baia Mare : Marist, 2010. – 316 p. – (Istoria adevărată).

ISBN 978-973-8935-85-3

1418. **Comșa, Daniela.** Clujenii și Marea Unire [Text tipărit] / Daniela Comșa, Eugenia Glodariu, Maria M. Jude. – Cluj-Napoca : Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei, 1998. – 203 p. – (Bibliotheca Musei Napocensis).

ISBN 973-0-00724-1

1419. **Constantinescu, Miron.** Desăvârșirea unificării statului național român : Unirea Transilvaniei cu Vechea Românie [Text tipărit] / Miron Constantinescu, Ștefan Pascu. – București : Ed. Acad. RSR, 1968. – 522 p. : il.

1420. **Contribuții bibliografice privind Unirea Transilvaniei cu România** [Text tipărit] / Studiu introductiv de Ion Popescu-Puțuri. – București : [S. n.], 1969. – 648 p.

Conține indice alfabetic de nume.

Antetitul : Institutul de Studii Istorice și Social-Politice de pe lângă C.C. al P.C.R. ; Biblioteca Centrală Universitară București.

1421. **Cristea, Miron.** Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române. Cuvinte despre Marea Unire [Text tipărit] / Patriarhul Miron Cristea ; cuvânt înainte: Patriarhul Daniel ; editor: preot Mihai Hau ; red. și selecție fot.: Andrei Hlandan. – București : Basilica, 2018. – 86 p. : fot.

ISBN 978-606-29-0220-9

1422. **Cronica lumii românești : 1914-1920** / ed. alcătuită de Dorina N. Rusu ; pref. de Eugen Simion. – București : Editura Fundației pentru Știință și Artă, 2018

ISBN 978-606-555-200-5

Vol. 1. – 2018. – 526 p. – ISBN 978-55-201-2

Vol. 2. – 2018. – 434 p. – ISBN 978-606-555-202-9

1423. **Dâianu, I.** Ardealul în avangarda renașterii naționale / I. Dâianu. – Cluj, 1939. – III, 59 p.

1424. **Decei, A.** Istoriografia română transilvană în cei douăzeci de ani de la unire. O caracterizare bibliografică / A. Decei. – Cluj : Cartea românească, 1939. – 20 p.

Extras din „Gând românesc”, 1939, nr 7/9.

1425. **Desăvârșirea unificării Statului Național Român. Unirea Transilvaniei cu vechea Românie** [Text tipărit]. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1968. – 520 p.

1426. **Dragomir, S.** Un sfert de veac de la Unirea Transilvaniei [Text tipărit] / S. Dragomir. – Sibiu, 1943. – 30 p. – (Biblioteca „Astra”, nr. 29).

1427. **Gheorghiu, I.** Adunarea națională de la Alba Iulia, 1 decembrie 1918 [Text tipărit] / I. Gheorghiu, C. Nuțu. – București : Editura Politică, 1968. – 126 p.

1428. **Gociman, Aurel.** Măcelul de la Beliș din 1918 [Text tipărit] / Aurel Gociman ; Inspectoratul pentru Cultură Cluj ; Biblioteca jud. „Octavian Goga”. – Cluj-Napoca : Clusium, 1995. – 116 p.
ISBN 973-555-077-6

1429. **Goga, Octavian.** Ne învață Mărășeștii... [Text tipărit] / Octavian Goga ; ed., studiu introductiv și note de Stelian Neagoe. – Iași : Junimea, 1983. – 222 p. – (File din epopeea Marii Uniri).

1430. **Greco, Victor V.** Revoluția, Unirea, Independența în Transilvania [Text tipărit] / Victor V. Greco. – Cluj-Napoca : Dacia, 1984. – 212 p.

1431. **Husar, Dumitru.** 1918 pe Valea Gurghiului [Text tipărit] / Dumitru Husar. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1995. – 60 p. – (Pagini de istorie).
ISBN 973-30-4399-0

1432. **Iancu, Gh.** La consolidation de l'Union de la Transylvanie et de la Roumanie (1918-1919) [Text tipărit] : Témoignages français / Gh. Iancu, G. Cipăianu. – Bucarest : Editura Enciclopedică, 1990. – 338 p.
ISBN 973-29-0182-9

1433. **Iancu, Gheorghe.** Contribuția Consiliului Dirigent la consolidarea statului unitar român : (1918-1920) [Text tipărit] / Gheorghe Iancu. – Cluj-Napoca : Dacia, 1985. – 332 p., 8 l. il.

1434. **Ignat, Adrian.** Aportul bisericii la Marea Unire de la 1 decembrie 1918 [Text tipărit] / Adrian Ignat. – București : Editura Universitară, 2011. – 358 p.
Bibliogr.: p. 339-356.
ISBN 978-606-591-304-2

1435. **Iorga, Nicolae.** Comemorarea unirii Ardealului și rostul istoric al Unirii : Două cuvântări ținute la București de N. Iorga [Broșură tipărită] / Nicolae Iorga. – Vălenii-de-Munte : [S. n.], 1933. – 20 p.

1436. **Lazăr, Ioachim.** Hunedoara și Marea Unire [Text tipărit] : Contribuția românilor din Ținutul Pădurenilor și Zona Hunedoarei la realizarea Unirii / Ioachim Lazăr, Nicolae Cerișer. – Alba Iulia : Altip, 2009. – 326 p. – (Bibliotheca Archaeologica et Historica Corvinensis Hunedoara ; 4).

Antetitlu : Muzeul Castelul Corvinilor Hunedoara.

Bibliogr.: p. 323-326.

ISBN 978-973-117-241-5

1437. **Lehrer, Milton G.** Ardealul - pământ românesc [Text tipărit] : Problema Ardealului văzută de un american / Milton G. Lehrer ; ed. îngrijită, prefață și note de conf. univ. dr. Ion Pătroi. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – 428 p. : hartă : il.

ISBN 973-29-0010-5

1438. **Leu, Valeriu.** Banatul în memorialistica „Mărunțită” sau istoria ignorată (1914-1919) [Text tipărit] / Valeriu Leu. – Oradea, 1995. – 160 p.

1439. **Lupaș, I.** Importanța istorică a zilei de 1 decembrie 1918 [Text tipărit] / I. Lupaș. – Sibiu : „Cartea Românească din Cluj”, 1944. – 12 p. : il. Extras din Anuarul Institutului de Isorie Națională din Cluj, Sibiu, Vol. 9, 1944.

1440. **Maniu, I.** Unirea Ardealului : Conferință la radio București, 27. I. 1934 / I. Maniu. – Cluj: [S n., S. a.]. – 56 p.

1441. **Maramureșul și Unirea (1918)** [Text tipărit] / dr. Trofim Hăgan, conf. univ., Ioan S. Mureșan, lector univ., Valeriu Achim, prof., Vasile Căpîlnean. – Baia Mare : [S. n.], 1968. – 200 p.

1442. **Mărgineanu, Ion.** Alba Iulia – noblețea unei veșnice peceti : Ziua Națională a României : 90 ani de la Marea Unire din 1 Decembrie 1918 / Ion Mărgineanu, Ion Buzași. – Alba Iulia : Altip, 2008. – 252 p.

ISBN 978-973-117-169-2

1443. **Marin, William.** Unirea Banatului cu România [Text tipărit] / William Marin, Ioan Munteanu, Gheorghe Radulovici. – Timișoara : Muzeul Banatului, 1968. – 302 p.

1444. **Mitican, Ion.** Palatul Marilor Uniri [Text tipărit] / Ion Mitican. – Iași : [S. n.], 2000. – 50 p. : il.

1445. **Munteanu, Ioan.** Banatul și Marea Unire. 1918 [Text tipărit] / I. Munteanu, M. Zaberea, M. Sârbu. – Banat : Ed. Mitropoliei, 1992. – 425 p.

1446. **Națiunea Română la Alba Iulia: Adunarea Națională a Unirii: 1 Decembrie 1918** [Text tipărit] / cu un cuvânt înainte de Silviu Dragomir, membru al Acad. Române, notarul Adunării naționale ; cu 12 ilustrații, cuprinzând vederi originale dela Adunarea Națională din 1918. – [S. l.] : reeditat de casa Familia Luminii, 1990. – [30 p.].

1447. **Neamțu, Gelu.** În America pentru Unirea Transilvaniei cu România [Text tipărit] / Gelu Neamțu. – Cluj-Napoca : Dagerom Impex, 1997. – 288 p. : il.

ISBN 973-98025-2-4

1448. **Neamțu, Gelu.** 1 Decembrie 1918 [Text tipărit] : Mărturii ale participanților : [în vol.] / Gelu Neamțu, Mircea Vaida-Voevod ; redactor: Mihai Popa. – București : Editura Academiei Române, 2005.

Carte apărută cu sprijinul Ministerului Culturii și Cultelor.

ISBN 973-27-1258-9

Vol. 1 : Documente la un sfert de veac de la Marea Unire [Text tipărit] / Ioachim Crăciun. – [S. l. : S. n.], 2005. – 385 p. : il., fot.

ISBN 973-27-1264-3

1449. **Nemoianu, P.** Ardealul și Banatul după unire [Text tipărit] / P. Nemoianu. – Cluj : [S. n.], 1925. – 71 p.

1450. **Netea, Vasile.** „Liga culturală” și unirea Transilvaniei cu România [Text tipărit] / Vasile Netea, C. Gh. Marinescu. – Iași : Junimea, 1978. – 374 p.

1451. **Netea, Vasile.** O zi din istoria Transilvaniei : 1 decembrie 1918 [Text tipărit] / Vasile Netea. – București : Albatros, 1970. – 206 p. : fot.

1452. **Netea, Vasile.** O zi din istoria Transilvaniei : 1 decembrie 1918 [Text tipărit] / Vasile Netea ; ediție îngrijită și postfață de Valentin Borda. – București : Țara Noastră, 1990. – 188 p.

1453. **Nichifor, Gheorghe.** Intelectualitatea Gorjului și Marea Unire [Text tipărit] : Contribuții la făurirea și consolidarea actului istoric de la 1 decembrie 1918 / Gheorghe Nichifor. – Târgu-Jiu : „Alexandru Ștefulescu”, 1995. – 163 p.

ISBN 973-97330-1-8

1454. **Nistor, I.** Aspecte geopolitice și culturale din Transilvania [Text tipărit] / I. Nistor. – București : [S. n.], 1942. – 42 p.

1455. **Nistor, Ioan Silviu.** Contribuții mureșene la Marea Unire din 1918 [Text tipărit] / Ioan Silviu Nistor ; prefață de acad. Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca : Dacia, 1981. – 280 p.

1456. *Rec.: Vasilescu, Constantin // Revista de istorie. – 1981. – Tom 34, nr 12. – P. 2336-2338.*

1457. **Noua Constituție a României Mari : Sancționată prin Înaltul Decret Regal No. 1360 din 28 martie 1923** [Text tipărit] : Apărută în editura revistei „România Administrativă”. – Chișinău : Imprimeria Statului, 1923. – 24 p. : 2 fot.

1458. **80 de ani de la convocarea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918** // Calendarul bibliotecarului 1998. – Chișinău, 1997. – P. 189-190.

1459. **1918 la români – documentele unirii : Unirea Transilvaniei cu România : 1 decembrie 1918** [Text tipărit] : [în vol.] / ed. de documente întocmită de Ștefan Pascu, Ion Popescu-Puțuri, Augustin Deac [et al.] ; a colaborat: Marin Badea. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989.

Antetitlu : Academia Republicii Socialiste România. Academia de Științe Sociale și Politice a Republicii Socialiste România. Institutul de Studii Istorice și Social-Politice de pe lângă C. C. al P. C. R.

Direcția Generală a Arhivelor Statului București. Muzeul Unirii Alba Iulia. – ISBN 973-29-0061-X.

Vol. 7 [Text tipărit]. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – 636 p.

ISBN 973-29-0062-8

Vol. 8 [Text tipărit]. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – [736] p. : il.

ISBN 973-29-0062-6

Vol. 9 [Text tipărit]. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – [650] p. : il.

ISBN 973-29-0066-0

Vol. 10 [Text tipărit]. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – 650 p. : il.

ISBN 973-29-0067-9

1460. **1918. Unirea Transilvaniei cu România** [Text tipărit] / Inst. de Studii Istorice și Social-Politice de pe lângă CC al PCR. – București : Editura Politică, 1970. – 788 p.

1461. **1918. Unirea Transilvaniei cu România** [Text tipărit] / Inst. de Studii Istorice și Social-Politice de pe lângă CC al PCR. – Ed. a 3-a, revăzută și adăugită. – București : Editura Politică, 1978. – 471 p.

1462. **Opriș, Ioan.** Protejarea mărturiilor cultural-artistice din Transilvania și Banat după Marea Unire [Text tipărit] / Ioan Opriș. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1988. – 291 p. : il.

1463. **Pagini din istoria Maramureșului** [Text tipărit] / aut.: Octavian Bandula [et al.] ; coord.: Gheorghe T. Pop. – Baia Mare, 1967. – 240 p., pl.

1464. **Pascu, Ștefan.** Făurirea statului național român [Text tipărit] : [în vol.] / Ștefan Pascu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983.

Vol. 1. – 1983. – 432 p.

Vol. 2. – 1983. – 403 p. : il.

1465. **Pădureanu, Augustin.** Contribuții someșene la triumful unui ideal [Text tipărit] / Augustin Pădureanu. – Dej : [S. n.], 1991. – 198 p.

1466. **Păiușan, Radu.** Mișcarea națională din Banat și Marea Unire [Text tipărit] / Radu Păiușan. – Timișoara : Ed. de Vest, 1993. – 234 p.

ISBN 973-36-0215-9

1467. **Popeangă, V.** Școala românească din Transilvania în perioada 1867-1918 și lupta sa pentru unire [Text tipărit] / V. Popeangă. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1974. – 220 p.

1468. **Radoslav, Doru.** 1918 în Sătmar [Text tipărit] / Doru Radoslav, Viorel Ciubota. – Cluj-Napoca : Presa Universitară Clujeană, 1996. – 200 p. – (Philobiblon).

ISBN 973-97535-7-4

ISBN 973-97535-8-2

1469. **Rezoluția (Hotărârea) de Unire cu Țara, de la Alba Iulia, 1 Decembrie 1918** // România mare : Documentar istoric / realizat de prof. dr. Valeriu Achim. – Baia Mare : Casa de presă și Editură „Gutinel”, 1990. – P. 13-14.

1470. **Romania 1918. L'unione della Transilvania con la Romania** / A cura di I. Popescu-Puțuri e A. Deac. – Roma : Ed. Ruiniti, 1972. – 680 p., 47 f. Il.

1471. **Românii toți s-adună... Alba Iulia, 1 decembrie 1918** [Text tipărit] / antologie și pref. de Gh. Bulgăr. – București : Ed. Militară, 1977. – 109 p.

1472. **Scurtu, Ioan.** Alba Iulia, 1 decembrie 1918 [Text tipărit] / Ioan Scurtu. – București : Sport-Turism, 1988. – 183 p.

1473. **Strat, George.** La un sfert de veac de la Marea Unire. 1 decembrie 1918 - 19 decembrie 1943 / George Strat. – București : Dacia Traiană, 1944. – 22 p.

1474. **Șuiaga, Victor I.** Hunedoreni la Marea Unire. 1 Decembrie 1918 [Text tipărit] / Victor I. Șuiaga. – Deva : Polidava, 1993. – 108 p.

1475. **Transilvania, Banatul, Crișana, Maramureșul, 1918-1928.** Vol.2: [Viața culturală] [Text tipărit]. – București : Cultura Națională, 1929. – P. 759-1337.

1476. **Turcuș, Aurel.** Marea Unire reflectată în presa românească din Banat : (1918-2002) [Text tipărit] / Aurel Turcuș, Constantin C. Gomboș. – Timișoara : Excelsior Art, 2003. – 224 p. : il.

Bibliogr.: p. 182-218.

ISBN 973-592-098-0

1477. **1 Decembrie 1918 : (studii și evocări)** [Text tipărit] / ed.: Florin Salvan ; trad.: Roxana Gorst ; Fundația „Transilvania Expres” Brașov. – Brașov : Transilvania Expres, 1998. – 189 p. : 5 f. Il.

ISBN 973-98744-2-8

1478. **Unirea Transilvaniei cu România : 1 decembrie 1918** [Text tipărit] / sub red.: Ion Popescu-Puțuri, Augustin Deac ; Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. . – București : Editura Politică, 1970. – 788 p.

1479. **Unirea Transilvaniei cu România : 1 decembrie 1918** [Text tipărit] / sub red.: Ion Popescu-Puțuri, Augustin Deac ; Institutul de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. – Ed. a 2-a. – București : [S. n.], 1972. – 774 p.

1480. **Vaida-Voevod, A.** Chestia Ardealului [Text tipărit] : Discurs pronunțat în ședința adunării deputaților din 25 decembrie 1923 / A. Vaida-Voevod. – București : [S. n.], 1924. – 55 p.

1481. **Zaberca, Vasile Mircea.** Românii din Banatul iugoslav și Marea Unire : Alba Iulia, 1 Decembrie 1918 [Text tipărit] / Vasile Mircea Zaberca. – Timișoara : Hestia Könyvkiadó, 1995. – 160 p., 19 fig. doc. – (Acta historica).

Bibliogr.: p.145-147.

ISBN 973-9192-15-7

1482. **Ziarul „Românul” și Marea Unirea** [Text tipărit] / volum realizat de prof. Iulian Negriță ; stud. introductiv de prof. dr. Ion Spălățelu. – București : Editura Politică, 1988. – 482 p.

* * *

1483. **Abrudan, Paul.** Date noi privind lupta românilor ardeleni pentru făurirea unității politice în primele decenii ale secolului XX : [65 de ani de la făurirea statului național unitar român] / Paul Abrudan, Ioan Roșca // Revista de istorie. – 1983. – Tom. 36, nr 12. – P. 1209-1225.

1484. **Adam, Iosif I.** Considerațiuni cu privire la exodul populației Transilvaniei în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea : [cu referire la Unirea Transilvaniei cu România] / Iosif I. Adam // Revista istorică : ser. nouă. – 1994. – Tom V, nr 5/6. – P. 453-462.

1485. **Adunarea de la Alba Iulia ; Unirea Transilvaniei cu România** // Din istoria Transilvaniei. Vol. 2. – Ed. a 3-a. – București : Editura Academiei Române, 1963. – P. 436-455.

1486. **Anghel, Florin**. Studiu preliminar al evoluției minorităților polone din România Mare, 1918-1940 / Florin Anghel // Revista istorică : ser. nouă. – 1997. – Tom VIII, nr 1/2. – P. 25-52.

1487. [**Anii 1916-1925**] // Tomi, Marian Nicolae. Maramureșul istoric în date / Marian Nicolae Tomi. – Cluj-Napoca : Grinta, 2005. – P. 145-155. – ISBN 973-7924-83-5.

1488. **Barbu, Vasile**. Uzduinții la Alba Iulia, la Marea Unire a tuturor românilor / Vasile Barbu // 95 de ani de la Marea Unire : (Culegere de studii). – Arad : „Vasile Goldiș” University Press, 2013. – P. 281-284. – ISBN 978-973-664-656-0.

1489. **Bălan, Coriolan**. Cel mai mare act din istoria Neamului : [1 Decembrie 1918] / Coriolan Bălan // Magazin istoric. – 1993. – Nr 12. – P. 20-21.

1490. **Bătrânu, N**. Unirea României se încheiase... : [despre Marea Unire de la 1 Decembrie 1918] / N. Bătrânu // Curierul de seară. – 1993. – 30 noiem.

1491. **Berindei, Dan**. 1918 – un an al miracolului național / Dan Berindei // Destin românesc. – 1999. – Nr. 1. – P. 3-5. – ISSN 1221-6984.

1492. **Bogza, Vasile**. Condițiile penetrației capitalului străin în România în primul deceniu după Marea Unire din 1918 / Vasile Bogza // Revista de istorie. – 1981. – Tom 34, nr 6. – P. 1065-1078.

1493. **Boia, Stelian-Ioan**. Marea Unire de la 1918. Locul și rolul Aradului / dr. Stelian-Ioan Boia // 95 de ani de la Marea Unire : (Culegere de studii). – Arad : „Vasile Goldiș” University Press, 2013. – P. 13-39. – ISBN 978-973-664-656-0.

1494. **Bojan, Ioan**. Imaginea Maramureșului în perioada interbelică / prof. univ. Dr. Ioan Bojan // Maramureș – vatra de istorie milenară : Lucrări-

le celui de-al doilea simpozion (Borșa, 02-04 august 1996). – Cluj-Napoca : Ed. Dragoș Vodă, 1997. – P. 151-157. – ISBN 973-98025-0-8.

1495. **Bolovan, Ioan.** Transilvania pe drumul unității naționale (de la revoluția din 1848 la Primul Război Mondial) / Ioan Bolovan // *Akademios.* – 2017. – Nr 4 (47). – P. 88-95. – ISSN 1857-0461.

1496. **Borbély, Ștefan.** Utopian Thinking in Transylvania German and Hungarian Case Studies / Ștefan Borbély // *Transylvanian Review.* – 2018. – No 2. – P. 83-91.

1497. **Borza, Alexandru.** În preajma zilei de 1 Decembrie 1918 la Alba Iulia / Alexandru Borza // *Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2.* – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 283-284. – (*Acta Musei Apulensis*).

1498. **Bota, Ionel.** Mentalități rurale la românii din Banat (de la sfârșitul secolului al XIX-lea până la 1918) / Ionel Bota // *Revista istorică : ser. nouă.* – 1993. – Tom IV, nr 3/4. – P. 257-270.

1499. **Botezan, Liviu.** Situația țărănimii din fostul județ Turda și lupta ei pentru eliberarea socială și națională între anii 1914-1918 / Liviu Botezan, Constantin Enea // *Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2.* – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 211-236. – (*Acta Musei Apulensis*).

1500. **Botoran, Constantin.** Decretele-legi referitoare la Unirea Transilvaniei cu România (noiembrie 28 - decembrie 11, 1918) // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 144-147. – ISBN 973-95050-1-3.

1501. **Botoran, Constantin.** Dumnezeu s-a pogorât pe pământ. Alba Iulia, decembrie 1918 // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – Cap. IV. – P. 75-101. – ISBN 973-95050-1-3.

1502. **Botoran, Constantin.** Rezoluția Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia (1 decembrie 1918) // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea

României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 140-143. – ISBN 973-95050-1-3.

1503. **Bulgăr, Gheorghe.** Marea Unire a românilor – 1 Decembrie 1918 : comunicare susținută la 1 decembrie 1978 la Universitatea Lyon, Franța / Gheorghe Bulgăr // Luceafărul. – 1991. – 23 ian.

1504. **Calistru, Ulea.** Unirea istorică în literatură : [1 Decembrie 1918] / Ulea Calistru // Timpul. – 2009. – P. 25.

1505. **Celebrarea Marii Uniri** // Cartea de aur a Centenarului Marii Uniri. – București : Rao Distribuție, 2017. – Cap. VIII. – P. 659-694. – ISBN 978-606-8905-82-2.

1506. **Cernea, Gheorghe.** Acel 1 decembrie 1918 de la Alba Iulia / Gheorghe Cernea // Literatura și arta. – 2006. – 30 noiem. – P. 8. – ISSN 1857-3835.

1507. **Cicio-Pop, Ștefan.** Marea și așteptata înviere a neamului : [„Unirea Ardealului și Banatului cu Patria Mamă”, conferință ținută la 22 ian. 1018, la Cernăuți] / Ștefan Cicio-Pop // Magazin istoric : ser. nouă. – 1992. – Nr 12. – P. 3. – ISSN 0541-881X.

1508. **Citirigă, Daniel.** Pământuri natale, ideal național și crize personale. Români și unguri la 1918-1919 / Daniel Citirigă // Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : Revistă de istorie. – 2008. – Vol. 8. – P. 223-229. – ISBN 978-9975-938-73-0.

1509. **Ciubotă, Viorel.** Consiliul Național Român Comitatens Satu Mare în perioada decembrie 1918 – ianuarie 1919 / Viorel Ciubotă // 1918. Sfârșit și început de epocă. – Zalău : Lekton, 1998. – P. 339-354. – ISBN 973-98026-6-4 ; ISBN 973-98386-2-6.

1510. **Ciul, Gheorghe.** Un drum istoric la Alba Iulia / Gheorghe Ciul // Mărgineanu, Ion. 100 români ai Marii Uniri (V) : Omagiu Zilei Naționale a României – 1 Decembrie 2009 / acest alt fel de credențional propus de Ion Mărgineanu și colaboratorii săi. – Alba Iulia : Altip, 2009. – P. 45-48. – ISBN 978-973-117-088-6.

1511. **Colesnic, Iurie.** Actul Unirii Ardealului // Colesnic, Iurie. Generația Unirii / Iurie Colesnic. – Chișinău : [S. n.], 2016. – P. 403-404. – (Enciclopedie). – ISBN 978-9975-128-67-4.

1512. **Colesnic, Iurie.** Așa e istoria... : [despre Marea Unire din 1 decembrie 1918] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 25 noiem. – P. 19. – ISSN 1857-2472.

1513. **Coloșenco, Mircea.** Alba Iulia, 1 decembrie 1918 – kilometrul 0 al României Mari / Mircea Coloșenco // Limba Română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 36. – ISSN 0235-9111.

1514. **Constantinescu, Miron.** Date și izvoare noi privind istoricul Unirii Transilvaniei cu România / Miron Constantinescu // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 61-74. – (Acta Musei Apulensis).

1515. **22 octombrie 1918: „Deșteaptă-te române” în Parlamentul din Viena** // Magazin istoric : ser. nouă. – 1991. – Nr 11. – P. 17-20.

1516. **Davidescu, N.** Sufletul românesc al Unirii : [despre călătoria regală în Transilvania, mai 1919] / N. Davidescu // Magazin istoric. – 1996. – Nr 12. – P. 12-16.

1517. **Decei, Aurel.** Acte privind Blajul în lunile Unirii, noiembrie și decembrie 1918 / Aurel Decei // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 237-282. – (Acta Musei Apulensis).

1518. **Decembrie 1918: Idealul Unirii s-a înfăptuit** // Magazin istoric. – 1977. – Nr 12. – P. 3.

1519. **Demșea, Dan.** Am semnat pergamentul Unirii / Dan Demșea // Magazin istoric. – 1988. – Nr 12. – P. 17-18.

1520. **Desăvârșirea formării statului național unitar** // Bibliografia istorică a României. Vol. 4 : 1969-1974. – București : Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1975. – Cap. V, 5, h. – P. 259-261.

1521. **Desăvârșirea statului național unitar român** // Bibliografia istorică a României. Vol. 5 : 1974-1979. – București : Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1980. – Cap. V, 7. – P. 248-254.

1522. **Desăvârșirea formării statului unitar național ; Adunarea de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918** // Bibliografia istorică a României. Vol. 1 : 1944-1969. – București : Ed. Academiei Republicii Socialiste România, 1970. – Cap. IV, 5. – P. 202-206.

1523. **Deschiderea Parlamentului României Întregite** // Luminătorul. – 1919 – Nr 21. – P. 1-3.

1524. **Drecin, Mihai D.** Vestul românesc – principal centru politic al românilor transilvăneni (sfârșitul secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea) / Mihai D. Drecin // Frontierele spațiului românesc în context european. – Chișinău : Cartdidact, 2008. – P. 334-343. – ISBN 978-973-759-559-1 ; ISSN 978-9975-940-70-2.

1525. **Faur, Antonio.** Corespondențe inedite ale Consiliului Național Român din Oradea și Bihor cu ministrul plenipotențiar ale Consiliului Dirigent la Budapesta (1919) / Antonio Faur // Frontierele spațiului românesc în context european. – Chișinău : Cartdidact, 2008. – P. 349-355. – ISBN 978-973-759-559-1 ; ISSN 978-9975-940-70-2.

1526. **Gheorghiu, Ion.** România și problema unirii Transilvaniei în anii 1914-1916 / Ion Gheorghiu // Unitate și continuitate în istoria poporului român. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste Române, 1968. – P. 323-344.

1527. **Gherheș, Ilie.** 1 Decembrie 1918 – preeminențe istorice maraureșene la Marea Unire / dr. Ilie Gherheș // 95 de ani de la Marea Unire : (Culegere de studii). – Arad : „Vasile Goldiș” University Press, 2013. – P. 40-39. – ISBN 978-973-664-656-0.

1528. **Giurescu, Constantin C. G.** Statul național Unitar ; Marea Adunare de la Alba Iulia // Giurescu, Constantin C. G. Istoria românilor [Text tipărit] : Din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi / Constantin C. G. Giurescu, Dinu C. Giurescu. – București : Albatros, 1971. – P. 601-606.

1529. **Glück, Eugen.** Părțile arădene în istoria anilor 1918-1919 / Eugen Glück // 1918. Sfârșit și început de epocă. – Zalău : Lekton, 1998. – P. 261-278. – ISBN 973-98026-6-4 ; ISBN 973-98386-2-6.

1530. **Goldiș, Vasile.** Propunerea Unirii la Alba Iulia : Discurs rostit în Sala Tronului din 14/1 decembrie 1918 / Vasile Goldiș // Limba Română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 37-45. – ISSN 0235-9111.

1531. **Graur, Ion.** Unirea de la 1 decembrie 1918 – un moment fundamental al istoriei moderne a României / Ion Graur // Glasul Națiunii. – 2004. – 2 dec. – P. 4.

1532. **Groza, Ioan.** Mari evenimente ale Neamului Românesc : Marea Unire de la 1 decembrie 1918, Alba Iulia / Ioan Groza // Literatura și arta. – 2002. – 21 mar. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

1533. **Groza, Mihai-Octavian.** Blajul și Marea Unire : Pagini din activitatea Consiliului Național Român din Blaj (noiembrie 1918 – februarie 1919) / Mihai-Octavian Groza // Astra Salvensis. – 2013. – Nr 2. – P. 54-62. – ISSN 2344-1887.

1534. **Ioniță, Elisabeta.** De pe Dealul Secului, la Alba Iulia / dr. Elisabeta Ioniță // Magazin istoric. – 1988. – Nr 12. – P. 19-22.

1535. **Iorga, Nicolae.** Unirea Ardealului ; Rostul istoric al Unirii / Nicolae Iorga // Limba română. – 1998. – Nr 5. – P. 6-18.

1536. **Iosa, Mircea.** Marea Unire din 1918 / Mircea Iosa // Destin românesc. – 1997. – Nr 4. – P. 3-18. – ISSN 1221-6984.

1537. **Isac, Emil.** 1 Decembrie 1918 / Emil Isac // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1995. – 1 dec. – P. 1, 12.

1538. **Încoronarea de la Alba Iulia** // Cartea de aur a Centenarului Marii Uniri. – București : Rao Distribuție, 2017. – Cap. VII. – P. 599-659. – ISBN 978-606-8905-82-2.

1539. **Josan, Nicolae.** Presa românească despre unirea Transilvaniei cu România / Nicolae Josan // 1918. Sfârșit și început de epocă. – Zalău :

Lekton, 1998. – P. 416-440. – ISBN 973-98026-6-4 ; ISBN 973-98386-2-6.

1540. **Lache, Ștefan.** Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România / Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 162-170. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1541. **Legea pentru ratificarea unirii Transilvaniei cu România** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 28-29.

1542. **Leu, Ion.** Prima declarație de Unire a tuturor românilor de la 1 decembrie 1918 / Ion Leu // Literatura și arta. – 2005. – 1 dec. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

1543. **Lipovanciuc, Vitalie.** 1 decembrie 1918: Actul de la Alba Iulia / Vitalie Lipovanciuc // Observatorul de Nord. – 2013. – 29 noiem. – P. 2.

1544. **Livezeanu, Irina.** Transilvania: regionalism și dezbinare etnică // Livezeanu, Irina. Cultură și naționalism în România Mare : 1918-1930 / Irina Livezeanu. – București : Humanitas, 1998. – P. 157-224. – ISBN 973-28-0865-0.

1545. **Lupaș, Ioan.** Unirea a treia și cea din urmă. 1866-1918 // Lupaș, Ioan. Istoria Unirii românilor / Ioan Lupaș. – Ed.a 2-a. – București : Scripta, 1993. – Partea a VI. – P. 2053-292. – ISBN 973-96070-7-1.

1546. **Maier, Monica.** Școala maramureșeană în perioada 1848-1918 / Monica Maier // Maramureș - vatră de istorie milenară : Lucrările celui de-al treilea simpozion, Ocna-Șugatag 01-03 august 1997. – Cluj-Napoca : Dragoș Vodă, 1997. – P. 201-306. – ISBN 973-98025-1-6.

1547. **Mamina, Ion.** Al XLI-lea Guvern : [Guvernul generalului Constantin Coandă și Marea Unire: actul Unirii Bucovinei cu România, actul Unirii Transilvaniei cu România] // Mamina, Ion. Guverne și guvernanți (1916-1938) / Ion Mamina, Ioan Scurtu. – București : Casa de Editură, Presă și Impresariat, 1996. – P. 25-27. – ISBN 973-95477-6-1.

1548. **Marea Unire de la Alba Iulia – 1 decembrie 1918** // Glasul Națiunii. – 2006. – 30 noiem. – P. 1, 13.

1549. **Marin, Florea.** Rolul medicilor și farmaciștilor în pregătirea și desfășurarea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 // Marin, Florea. *Medicii și Marea Unire / Florea Marin.* – Târgu-Mureș : Tipomur, 1993. – P. 47-63. – ISBN 973-95796-1-2.

1550. **Marinescu, C. Gh.** Evoluția hotărâtoare în mișcarea de eliberare și unitate națională a românilor din Transilvania ; Pregătirea Marii Adunări // Marinescu, C. Gh. *Epopoea Marii Uniri / C. Gh. Marinescu.* – Galați : Porto-Franco, 1993. – P. 317-328. – ISBN 973-557-131-5.

1551. **Marinescu, C. Gh.** Marea Adunare Națională de la Alba Iulia ; Unirea Transilvaniei cu România, încununare a procesului desăvârșirii unității național-statale // Marinescu, C. Gh. *Epopoea Marii Uniri / C. Gh. Marinescu.* – Galați : Porto-Franco, 1993. – P. 332-349. – ISBN 973-557-131-5.

1552. **Matei, Petre.** Adunările țiganilor din Transilvania din anul 1919 (II) / Petre Matei // *Revista istorică : ser. nouă.* – 2011. – Tom XXII, nr 1/2. – P. 135-1500.

1553. **Mateiu, Ion.** Unirea Ardealului / Ion Mateiu // *Răsăritul.* – 1918. – Nr 8/9. – P. 117-118.

1554. **Mateiu, Ion.** Unirea Ardealului cu România // Mateiu, Ion. *Re-nașterea Basarabiei : Pagini de luptă pentru Unitatea Națională / Ion Mateiu.* – București : Cartea Românească, 1921. – P. 295-297.

1555. **Mărgineanu, Ion.** Lista documentelor: Lungul drum al Marii Uniri spre ea însăși // Mărgineanu, Ion. 100 români ai Marii Uniri (V) : Omagiu Zilei Naționale a României – 1 Decembrie 2009 / acest alt fel de credențional propus de Ion Mărgineanu și colaboratorii săi. – Alba Iulia : Altip, 2009. – P. 26-31. – ISBN 978-973-117-088-6.

1556. **Mărgineanu, Ion.** 1 Decembrie 1918 // Mărgineanu, Ion. 100 români ai Marii Uniri (III) : Omagiu Zilei Naționale a României / acest altfel de credențional propus de Ion Mărgineanu și colaboratorii săi. – Alba Iulia : Altip, 2007. – P. 52-53. – ISBN 978-973-117-088-6.

1557. **Mândruț, Stelian.** Anul 1918 în viziunea istoriografiei marxiste maghiare (deceniile 7 și 8) / Stelian Mândruț // 1918. Sfârșit și început de epocă. – Zalău : Lekton, 1998. – P. 533-546. – ISBN 973-98026-6-4 ; ISBN 973-98386-2-6.

1558. **Mocanu, Constantin.** Manifestări științifice dedicate Marii Uniri din 1918, organizate la Ludog, Nădrag, Făget / Constantin Mocanu // Revista de istorie. – 1989. – Tom. 42, nr 2. – P. 202-203.

1559. **Moraru, Anton.** Alba Iulia. 1 decembrie 1918 / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 130-138. – ISBN 9975-936-15-6.

1560. **Moraru, Anton.** Consiliul Național Român decide convocarea Adunării Naționale / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 125-130. – ISBN 9975-936-15-6.

1561. **Moraru, Anton.** Constituirea Consiliului Național Român Central / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 120-124. – ISBN 9975-936-15-6.

1562. **Moraru, Anton.** Unirea Transilvaniei cu România / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – Cap. V. – P. 120-146. – ISBN 9975-936-15-6.

1563. **Moraru, Anton.** Validarea actului Unirii Transilvaniei cu România / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 141-145. – ISBN 9975-936-15-6.

1564. **Moraru, Tiberiu.** Funcțiile fizico- și economico-geografice ale Transilvaniei în cadrul teritoriului României / Tiberiu Moraru // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 23-40. – (Acta Musei Apulensis).

1565. **Mușat, Mircea.** Activitatea Partidului Național Român din Transilvania în preajma și în primii ani după desăvârșirea făuririi statului național român / Mircea Mușat // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenerul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 327-360. – (Acta Musei Apulensis).

1566. **Mușat, Mircea.** Activitatea Partidului Național Român în perioada decembrie 1918 – noiembrie 1919 // Mușat, Mircea. Viața politică în România, 1918-1921 / dr. Mircea Mușat, Ion Ardeleanu. – Ed. a 2-a, completată. – București : Editura Politică, 1976. – P. 141-158.

1567. **Mușat, Mircea.** 1 Decembrie 1918: istoricul act de dreptate națională / Mircea Mușat, Ion Ardeleanu // Magazin istoric. – 1983. – Nr 12. – P. 19-44.

1568. **Mușat, Mircea.** 1917-1918: Dualismul austro-ungar – o nefastă experiență a trecutului (II) : [cu referire la 1 Decembrie 1918] / Mircea Mușat // Magazin istoric. – 1986. – Nr 4. – P. 29-32.

1569. **Neamțu, Gelu.** Un preludiv al Marii Uniri – Adunarea Națională a Românilor americani din 9-10 martie 1918 de la Youngstown, Ohio / Gelu Neamțu // Anuarul Institutului de istorie Cluj-Napoca. – 1994. – Vol. 33. – P. 157-169.

1570. **Negrei, Ion.** 1 decembrie 1918. Chișinăul salută Alba Iulia / Ion Negrei // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2000. – Nr 3. – P. 57-60. – ISSN 0868-7730.

1571. **Netea, Vasile.** Alba Iulia // Netea, Vasile. O zi din istoria Transilvaniei : 1 decembrie 1918 / Vasile Netea. – București : Țara Noastră, 1990. – P. 114-138.

1572. **Netea, Vasile.** Transilvania își hotărăște soarta // Netea, Vasile. O zi din istoria Transilvaniei : 1 decembrie 1918 / Vasile Netea. – București : Țara Noastră, 1990. – P. 92-113.

1573. **Netea, Vasile.** Ziua cea mare // Netea, Vasile. O zi din istoria Transilvaniei : 1 decembrie 1918 / Vasile Netea. – București : Țara Noastră, 1990. – P. 139-173.

1574. **Oprescu, Paul.** Hotărârea Adunării naționale de la Alba Iulia din 18 Noiembrie/1 Decembrie 1918 / Paul Oprescu // Studii și articole de istorie. – 1984. – Vol. XLIX-L. – P. 210-215. – (Izvoare istorice comentate).

1575. **Pascu, Șt.** Adunarea de la Alba Iulia, 1 decembrie 1918 / Șt. Pascu // Unitate și continuitate în istoria poporului român. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1968. – P. 395-416.

1576. **Pascu, Ștefan.** Adeziunea naționalităților conlocuitoare la Unirea Transilvaniei cu România // Pascu, Ștefan. Făurirea statului național român. Vol.1 / Ștefan Pascu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983. – P. 238-252.

1577. **Pascu, Ștefan.** Adeziuni ale populației din Transilvania la hotărârea de unire a Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – P. 406-410.

1578. **Pascu, Ștefan.** Convocarea Adunării [de la Alba Iulia] // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – P. 361-368.

1579. **Pascu, Ștefan.** Convocarea Adunării Naționale de la Alba Iulia // Pascu, Ștefan. Făurirea statului național român. Vol.1 / Ștefan Pascu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983. – P. 131-151.

1580. **Pascu, Ștefan.** Convocarea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – P. 403-404.

1581. **Pascu, Ștefan.** Desfășurarea Adunării de la Alba Iulia // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – P. 372-380.

1582. **Pascu, Ștefan.** Desăvârșirea statului unitar român // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – Cap. VII. – P. 317-360.

1583. **Pascu, Ștefan.** Hotărârea unirii Transilvaniei cu România // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – P. 405-406.

1584. **Pascu, Ștefan.** Inaugurarea guvernării românești în Transilvania // Pascu, Ștefan. Făurirea statului național român. Vol.1 / Ștefan Pascu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983. – P. 232-238.

1585. **Pascu, Ștefan.** Intensificarea luptei pentru autodeterminare și unitate de stat în primele două decenii ale sec. al XX-lea // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – Cap. VI. – P. 211-316.

1586. **Pascu, Ștefan.** Însemnătatea Adunării de la Alba Iulia // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – P. 381-394.

1587. **Pascu, Ștefan.** Însemnătatea și semnificația Marii Adunări Naționale și a desăvârșirii Unirii // Pascu, Ștefan. Făurirea statului național român. Vol.1 / Ștefan Pascu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983. – P. 209-231.

1588. **Pascu, Ștefan.** Manifestările de unire din anii 1917-1918 // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – P. 272-316.

1589. **Pascu, Ștefan.** Marea Adunare Națională de la Alba Iulia // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – Cap. VIII. – P. 361-394.

1590. **Pascu, Ștefan.** Organizarea Adunării de la Alba Iulia // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – P. 368-372.

1591. **Pascu, Ștefan.** Organizarea Transilvaniei ca țară românească // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – P. 337-360.

1592. **Pascu, Ștefan.** Pregătirea Marii Adunări Naționale // Pascu, Ștefan. Făurirea statului național român. Vol.1 / Ștefan Pascu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983. – P. 152-164.

1593. **Pascu, Ștefan.** Proclamarea dreptului de autodeterminare a românilor din Transilvania // Pascu, Ștefan. Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român / Ștefan Pascu. – Cluj-Napoca, 1968. – P. 317-336.

1594. **Pascu, Ștefan.** Revoluția populară din Transilvania și Bucovina în toamna anului 1918 // Pascu, Ștefan. Făurirea statului național român. Vol.1 / Ștefan Pascu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983. – P. 72-115.

1595. **Pavel, Teodor.** Considerații asupra activității, rolului și caracterului consiliilor naționale române din Bihor (noiembrie, decembrie 1918) / Teodor Pavel // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 423-436. – (Acta Musei Apulensis).

1596. **Pleșa, Ion.** Formarea și activitatea consiliilor naționale din județul Alba în luna noiembrie 1918 / Ion Pleșa // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 385-410. – (Acta Musei Apulensis).

1597. **Pop, Nelu.** Suci de Sus în timpul Unirii din 1 Decembrie 1918 / Nelu Pop // Maramureș - vatră de istorie milenară : Lucrările celui de-al treilea simpozion, Ocna-Șugatag 01-03 august 1997. – Cluj-Napoca : Dragoș Vodă, 1997. – P. 133-140. – ISBN 973-98025-1-6.

1598. **Popa, Mircea.** Aspecte ale presei culturale maramureșene din perioada interbelică / Mircea Popa // Maramureș - vatră de istorie milenară : Lucrările celui de-al treilea simpozion, Ocna-Șugatag 01-03 august 1997. – Cluj-Napoca : Dragoș Vodă, 1997. – P. 325-340. – ISBN 973-98025-1-6.

1599. **Popescu, Eufrosinia.** Ecoul Unirii Transilvaniei cu Vechea Românie în presa de dincoace de Carpați / Eufrosinia Popescu // Unitate și continuitate în istoria poporului român. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1968. – P. 417-428.

1600. **Popișteanu, Cristian.** Decembrie la români / Cristian Popișteanu // Magazin istoric. – 1994. – Nr 12. – P. 13-14.

1601. **Porțeanu, Alexandru.** Partidul Național Român din Transilvania – factor de seamă în lupta pentru făurirea Marii Uniri / Alexandru Porțeanu // Revista de istorie. – 1989. – Tom. 41, nr 11. – P. 1043-1067.

1602. **Radoslav, Doru.** Aspecte ale situației politice și naționale din județul Satu Mare în perioada decembrie 1918 – 19 aprilie 1919 // Radoslav, Doru. 1918 în Sătmar / Doru Radosav, Viorel Ciubotă. – Cluj-Napoca : Presa Universitară Clujeană, 1996. – P. 100-125. – (Philobiblon). – ISBN 973-97535-7-4 ; ISBN 973-97535-8-2.

1603. **Radoslav, Doru.** Integrarea administrativă a județului Satu Mare în cadrul României Mari // Radoslav, Doru. 1918 în Sătmar / Doru Radosav, Viorel Ciubotă. – Cluj-Napoca : Presa Universitară Clujeană, 1996. – P. 132-148. – (Philobiblon). – ISBN 973-97535-7-4 ; ISBN 973-97535-8-2.

1604. **Radoslav, Doru.** Participarea sătmărenilor la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia de la 1 Decembrie 1918 // Radoslav, Doru. 1918 în Sătmar / Doru Radosav, Viorel Ciubotă. – Cluj-Napoca : Presa Universitară Clujeană, 1996. – P. 86-99. – (Philobiblon). – ISBN 973-97535-7-4 ; ISBN 973-97535-8-2.

1605. **Rezoluția Adunării Naționale de la Alba Iulia cu privire la unirea românilor din Transilvania, Banat, Țara Ungurească și a teritoriilor locuite de ei cu România. Alba Iulia. 1918, 18 noiembrie (1 Decembrie) // Cugetul. – 1992. – Nr 1. – P. 63-64.**

1606. **Rezoluția privind unirea Transilvaniei cu România, adoptată de Marea Adunare Națională de la Alba Iulia (1 Decembrie 1918)** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 25-27.

1607. **Romanescu, Gh.** 1 Decembrie 1918 – o zi pentru un întreg mileniu de istorie / Gh. Romanescu // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1999. – 3 dec. – P. 1, 9.

1608. **Roz, Alexandru.** Consiliul Național Român Central și acțiunea sa pentru unirea Transilvaniei cu România / dr. Alexandru Roz // Magazin istoric. – 1988. – Nr 12. – P. 5-22.

1609. **Rus, Traian.** Aspecte privind situația economico-socială a Țării Moților (1918-1940) / Traian Rus // Revista de istorie. – 1986. – Tom. 39, nr 6. – P. 581-590.

1610. **Rus, Traian.** Atitudinea democratică a Consiliilor Naționale în perioada octombrie-decembrie 1918 / Traian Rus // Revista de istorie. – 1989. – Tom. 41, nr 11. – P. 1067-1083.

1611. **Sălăgean, Marcela.** Momente din istoria Unirii Transilvaniei cu România / Marcela Sălăgean // Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 1 (93). – P. 49-54. – ISSN 1857-2022.

1612. **Sălăgean, Tudor.** Adunarea Națională de la Alba Iulia, sau despre bucuriile simple / Tudor Sălăgean // Steaua : Literatură, artă, cultură. – 2012. – Nr 12. – P. 6-7. – ISSN 0039-0517.

1613. **Scorpan, Costin.** Unirea Banatului cu România // Scorpan, Costin. Istoria României : Enciclopedie / Costin Scorpan. – București : Nemira, 1997. – P. 659. – ISBN 973-569-180-9.

1614. **Scorpan, Costin.** Unirea Transilvaniei cu România // Scorpan, Costin. Istoria României : Enciclopedie / Costin Scorpan. – București : Nemira, 1997. – P. 660-661. – ISBN 973-569-180-9.

1615. **Sigmirean, Cornel.** Ideea de națiune și teritoriu național la românii din Transilvania în „Secolul cel lung” / Cornel Sigmirean // Cente-

nar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 81-96. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1616. **Stanciu-Deladeva, I.** Aniversarea în 1999 a lui 1 Decembrie 1918 / prof. I. Stanciu-Deladeva // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1999. – 5 noiem. – P. 8.

1617. **Stăpâni deplini pe propriul destin** : Rezoluția Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 // Moldova suverană. – 1993. – 30 noiem.

1618. **Stoian, Mihai.** 1 Decembrie 1918 – o duminică binecuvântată de Dumnezeu / Mihai Stoian // România literară. – 1993. – 24-30 noiem. (Nr 46). – P. 12-13, 14.

1619. **Surdu, Victor.** Gărzile naționale din Transilvania – expresie a voinței democratice de înfăptuire și apărare a Unirii cu Țara Mamă / Victor Surdu // Armata română și Marea Unire : Contribuții la realizarea Unirii și la consolidarea statului național. – Cluj-Napoca : Daco-Press, 1993. – P. 188-200. – ISBN 973-95712-5-5.

1620. **Șerban, Constantin.** Simpozion științific consacrat Marii Uniri din 1 Decembrie 1918 / Constantin Șerban // Revista de istorie. – 1989. – Tom. 42, nr 2. – P. 201-202.

1621. **Ștefan, M.** 27 aprilie 1919. Adunarea națională a țiganilor din Transilvania : [în susținerea Adunării Naționale de la Alba Iulia, de la 1 Decembrie 1918] / M. Ștefan // Magazin istoric : ser. nouă. – 1990. – Nr 9. – P. 19. – ISSN 0541-881X.

1622. **Știrban, Marcel.** Elita Blajului – Oamenii Bisericii și ai Școlilor. Activitatea Consiliului Național Român de la Blaj (4 noiembrie – 1 decembrie 1918) / Marcel Știrban // 1918. Sfârșit și început de epocă. – Zalău : Lekton, 1998. – P. 231-254. – ISBN 973-98026-6-4 ; ISBN 973-98386-2-6.

1623. **Toacă, Ion.** Locuri și case care evidențiază rezistența maselor populare românești împotriva regimului de ocupație (decembrie 1916 –

noiembrie 1918) : [în Transilvania, Bucovina, Banat, Crișana și Maramureș] / Ion Toacă // Revista de istorie. – 1977. – Tom 30, nr 1. – P. 115-122.

1624. **Tomi, Marian Nicolae.** Reforma agrară din 1921 în Maramureș / Marian Nicolae Tomi // Maramureș - vatră de istorie milenară : Lucrările celui de-al treilea simpozion, Ocna-Șugatag 01-03 august 1997. – Cluj-Napoca : Dragoș Vodă, 1997. – P. 141-154. – ISBN 973-98025-1-6.

1625. **Trifoiu, Nicolae.** Din legăturile dintre Maramureș și Țara Năsăudului, proiectul unui județ comun – Maramureș-Năsăud, din 1919 / Nicolae Trifoiu // Maramureș - vatră de istorie milenară : Lucrările celui de-al treilea simpozion, Ocna-Șugatag 01-03 august 1997. – Cluj-Napoca : Dragoș Vodă, 1997. – P. 475-476. – ISBN 973-98025-1-6.

1626. **Tudor, Corneliu Vadim.** Clopotele de la Alba Iulia (1) / Corneliu Vadim Tudor // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1997. – 28 noiem. – P. 1, 12-13. – [Eseu publicat în Almanahul Revistei „Săptămîna”, în decembrie 1987].

1627. **Tudor, Corneliu Vadim.** Clopotele de la Alba Iulia (3) / Corneliu Vadim Tudor // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1997. – 12 dec. – P. 7, 9. – [Eseu publicat în Almanahul Revistei „Săptămîna”, în decembrie 1987].

1628. **Turliuc, Cătălin.** Comunitatea universitară ieșeană și realizarea României întregite / Cătălin Turliuc // Vârstele unirii : de la conștiința etnică la unitatea națională. – Iași : Fundația Academică „A. D. Xenopol”, 2001. – P. 205-204. – (Biblioteca Fundației Academice „A. D. Xenopol” ; 5). – ISBN 973-8108-02-0.

1629. **Tutula, Vasile.** Cum a fost eliberat Maramureșul în 1918-1919? ; Unirea Maramureșului cu Patria Mamă / colonel Vasile Tutula // Maramureș - vatra de istorie milenară : Lucrările celui de-al doilea simpozion (Borșa, 02-04 august 1996). – Cluj-Napoca : Ed. Dragoș Vodă, 1997. – P. 133-137. – ISBN 973-98025-0-8.

1630. **Țurcanu, Ion.** Românii din Transilvania și Bucovina // Țurcanu, Ion. Istoria românilor : (Cu o privire mai largă asupra culturii) / Ion Țurcanu. – Brăila : Istros, 2007. – Cap. XX. 2. – P. 357-360. – ISBN 978-973-1871-02-8.

1631. **Țurcanu, Ion.** Transilvania // Țurcanu, Ion. Bibliografia istorică a Basarabiei și Transnistriei / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2005. – P. 590. – ISBN 9975-74-930-5.

1632. **Țurcanu, Ion.** 1 Decembrie la Alba Iulia // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 852. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1633. **Țurcanu, Ion.** Un alt fel de Unire condiționată // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 853-854. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1634. **Țurcanu, Ion.** Unirea Transilvaniei // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 848-849. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1635. **Unirea de la 1 Decembrie 1918 – încununare a luptei și năzuințelor tuturor românilor de a avea un stat unitar, independent, de a trăi liber, în pace și colaborare cu vecinii, cu alte popoare** // Revista de istorie. – 1985. – Tom. 38, nr 12. – P. 1153-1156.

1636. **Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmarului și Maramureșului cu România** // Cartea de aur a Centenarului Marii Uniri. – București : Rao Distribuție, 2017. – Cap. IV. – P. 305-434. – ISBN 978-606-8905-82-2.

1637. **Unirea Transilvaniei cu România** // România – documentele unirii, 1918 : Album. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1993. – P. 120-157. – ISBN 973-95711-8-2.

V. RECUNOAȘTEREA INTERNAȚIONALĂ A ACTELOR UNIRII

1638. **Bold, Emilian.** De la Versailles la Lausanne (1919-1932) [Text tipărit] : Activitatea diplomației românești în problema reparațiilor de război (Contribuții) / Emilian Bold. – Iași : Junimea, 1976. – 227 p.

1639. **Bold, Emilian I.** Diplomația de conferințe [Text tipărit] : Din istoria relațiilor internaționale între anii 1919-1933 și poziția României / Emilian I. Bold. – Iași : Junimea, 1991. – 231 p.

1640. **Boldur, Alexandre.** La Bessarabie et les relations russo-roumaines [Text tipărit] : (la question Bessarabienne et le droit international) / Alexandre Boldur. – Paris : J. Gamber, 1927. – 410 p.

1641. **Boldur, Alexandre.** La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol.1. [Text tipărit] : La question Bessarabienne et le droit international / [Boldur Alexandre]. – Paris : J. Gamber, 1927. – 47 p.

Fotocopie.

1642. **Boldur, Alexandre.** La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 2. [Text tipărit] : La question Bessarabienne et le droit international / [Boldur Alexandre]. – Paris : J. Gamber, 1927. – P. 48-99.

Fotocopie.

1643. **Boldur, Alexandre.** La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 3. [Text tipărit] : La question Bessarabienne et le droit international / [Boldur Alexandre]. – Paris : J. Gamber, 1927. – P. 100-144.

Fotocopie.

1644. **Boldur, Alexandre.** La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 4. [Text tipărit] : La question Bessarabienne et le droit international / [Boldur Alexandre]. – Paris : J. Gamber, 1927. – P. 145-217.

Fotocopie.

1645. **Boldur, Alexandre.** La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 5. [Text tipărit] : La question Bessarabienne et le droit international / [Boldur Alexandre]. – Paris : J. Gamber, 1927. – P. 218-286.

Fotocopie.

1646. **Boldur, Alexandre.** La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 6. [Text tipărit] : La question Bessarabienne et le droit international / [Boldur Alexandre]. – Paris : J. Gamber, 1927. – P. 287-340.

Fotocopie.

1647. **Boldur, Alexandre.** La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 7. [Text tipărit] : La question Bessarabienne et le droit international / [Boldur Alexandre]. – Paris : J. Gamber, 1927. – P. 341-410.

Fotocopie.

1648. **Boldur, Alexandru V.** Basarabia și relațiile româno-ruse [Text tipărit] / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2017. – 296 p. : tab., h., facs. – (Domnitorii).

Anexe : p. 253-275.

Bibliogr.: p. 276-294.

ISBN 978-9975-3149-1-6

1649. **Boldur, Alexandru V.** Statutul internațional al Basarabiei [Text tipărit] / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : [S. n.], 1938. – 23 p.

1650. **Botoran, Constantin.** România și conferința de pace de la Paris, 1919-1920 [Text tipărit] : Triumful principiului naționalităților / Constantin Botoran, Ion Calafeteanu, Eliza Campus. – Cluj-Napoca : Dacia, 1983. – 413 p.

1651. **Calafeteanu, Ion.** Tratatetele de pace ale României : 1919-1920 / Ion Calafeteanu, Gheorghe Sbârână. – București : Editura Muzeului Literaturii Române, 2017. – 592 p.

ISBN 978-973-167-421-6

1652. **Calcan, Gheorghe.** România și conferința de pace de la Paris, 1919-1920 [Text tipărit] : Studii și documente / Gheorghe Calcan, Ion Agrigoroaiei. – Ploiești : Prahova, 2001. – 150 p.

ISBN 973-8328-00-4

1653. **Campus, Eliza.** Politica externă a României în perioada interbelică (1919-1939) [Text tipărit] / Eliza Campus. – București : Ed. Politică, 1975. – 93 p.

1654. **Campus, Eliza.** Relații româno-franceze între 1919-1933. Pactul celor patru [Text tipărit] / Eliza Campus ; Asociația de Drept Internațional și Relații Internaționale din România. – București : Editura Acad. Române, 1991. – 7 p.

Extras din Revista Română de Studii Internaționale. An. XXV, nr 1/2, p. 59-65.

1655. **Cernovodeanu, Paul.** Basarabia: Drama unei provincii istorice românești în context politic internațional (1806-1920) [Text tipărit] / Paul Cernovodeanu. – București : Albatros, 1993. – 212 p. – (Historia).

ISBN 973-24-0311-X

1656. **Ciachir, Nicolae.** Marile puteri și România (1856-1947) [Text tipărit] / Nicolae Ciachir. – București : Albatros, 1996. – 374 p. – (Historia).

ISBN 973-24-0383-7

1657. **Ciuperca, I.** România în fața recunoașterii unității naționale : Repere / I. Ciuperca. – Iași : Universitatea „Al. I. Cuza”, 1996. – 224 p. – (Historica).

ISBN 973-9149-65-0

1658. **Desăvârșirea unității naționale a poporului român. Recunoașterea ei internațională. 1918 :** Documente interne și externe : [în vol.]. – București : Ed. științifică și enciclopedică, 1986.

Vol. 3 : August 1918 – iunie 1919. – 1986. – 812 p.

Vol. 4 : Iulie 1919 – octombrie 1919. – 1986. – 546 p.

Vol. 5 : Noiembrie 1919 – ianuarie 1920. – 1986. – 596 p.

Vol. 6 : Februarie 1920 – decembrie 1920. – 1986. – 526 p.

1659. **Dobrinescu, V. F.** România și sistemul tratatelor de pace de la Paris (1919-1923) / V. F. Dobrinescu. – Iași : Institutul European, 1993. – 124 p. – (Istorie și diplomatie).

ISBN 973-9148-18-2

1660. **Dobrinescu, Valeriu Florin.** Bătălia diplomatică pentru Basarabia, 1918-1940 [Text tipărit] / Valeriu Florin Dobrinescu. – Iași : Junimea, 1991. – 288 p. – (Scena și culisele istoriei ; 1).

ISBN 973-37-0125-4

1661. **Dobrinescu, Valeriu Florin.** România la cele două Conferințe de Pace de la Paris : (1919-1920, 1946-1947) : Un studiu comparativ [Text tipărit] / Valeriu Florin Dobrinescu, Doru Tompea. – Focșani : Neuron, 1996. – 205 p. – (Istorie. Filosofie).

ISBN 973-9226-07-8

1662. **Dobrinescu, Valeriu Florin.** România și Ungaria de la Trianon la Paris : 1920-1947 : Bătălia diplomatică pentru Transilvania [Text tipărit] / Valeriu Florin Dobrinescu. – București : Viitorul românesc, 1996. – 304 p.

ISBN 973-9172-33-4

1663. **Dobrinescu, Valeriu Florin.** The Diplomatic Struggle of Bessarabia [Text tipărit] / Valeriu Florin Dobrinescu ; transl. from Romanian by Sorin Pârvu and Kurt W. Treptow. – Iași : The Center for Romanian Studies, 1996. – 244 p. – (Romanian Civilization Studies ; Vol. 9).

Notes : p. 204-235.

ISBN 973-9155-006-7

1664. **Fabian, Denis.** Relațiile politice româno-engleze în perioada 1918-1940 [Text tipărit] / Denis Fabian. – Chișinău : [S. n.], 2008. – 216 p.
Antetitul : Universitatea de Stat din Moldova.

1665. **Geblescu, Dan.** Chestiunea Basarabiei și relațiile româno-sovietice, 1917-1934 [Text tipărit] / Dan Geblescu ; ed. inedită, stud. introductiv de Stelian Neagoe. – București : Machiavelli, 2013. – 388 p. ; fascimile. – (Istorie & politica. Sinteze. Monografii. Dicționare. Enciclopedii).

ISBN 978-606-92511-2-6

1666. **Lache, Ștefan.** România și Conferința de Pace de la Paris din 1946 [Text tipărit] / Ștefan Lache, Gheorghe Țuțui. – Cluj-Napoca : Dacia, 1978. – 352 p. : fot. – (Istorie contemporană).

1667. **Lazăr, Dan.** România și Iugoslavia în primul deceniu interbelic: relații politico-diplomatice (1919-1929) [Text tipărit] / Dan Lazăr. – Iași : Ed. Univ. „A. I. Cuza”, 2009. – 230 p. – (Historica).

Bibliogr.: p. 171-186.

ISBN 978-973-703-488-5

1668. **Les Roumains devant la Congrès de la Paix : La question de la Bessarabie** [Text tipărit]. – Paris: Imprimerie Dubois et Bauer, 1919. – 27 p.
Délégation Bessarabienne.

1669. **Leuștean, Lucian.** România, Ungaria și Tratatul de la Trianon : 1918-1920 [Text tipărit] / Lucian Leuștean. – Iași : Polirom, 2002. – 240 p.,
portr. – (Historia).

Bibliogr.: p. 201-223.

ISBN 973-683-928-1

1670. **Micu, Gabriel.** Basarabia, România și geopolitica marilor puteri (1914-1947) [Text tipărit] / Gabriel Micu. – Chișinău : Pontos, 2011. – 355 p. – (Monografii ; 10).

Bibliogr.: p. 331-345.

ISBN 978-9975-51-221-3

1671. **Moisuc, Viorica.** Premisele izolării politice a României. 1919-1940 [Text tipărit] / Viorica Moisuc. – București : Humanitas, 1991. – 390 p.

1672. **Nanu, Frederic C.** Politica externă a României, 1918-1933 [Text tipărit] / Frederic C. Nanu ; trad. de Liliana Roșca, Emanuela Ungureanu. – Iași : Institutul European, 1993. – 170 p. – (Istorie și diplomatie).

ISBN 973-9148-09-3

1673. **Nazaria, Sergiu.** Problema Basarabeană și interpretările ei în istoriografie : de la apariție la Tratatul de la Paris (1917-1947) [Text tipărit] / Nazaria Sergiu, Stepaniuc Victor. – Chișinău : [S. n.], 2010. – 392 p.

Antetitlu : Centrul de Analiză Strategică și Prognoză „Est-Vest” din Republica Moldova. Asociația Istoricilor și Politologilor „Pro-Moldova”

Bibliogr.: p. 364-391.

ISBN 978-9975-78-951-6

1674. **Ojoga, Ecaterina.** Problema Basarabiei în relațiile internaționale [Text tipărit] : 1917-1940 / Ecaterina Ojoga ; redactor: Lilia Toma. – Chișinău : Cartdidact, 2017. – 200 p.

Bibliogr.: p. 189-199 și ref. bibliogr. în subsol.

ISBN 978-9975-9682-9-4

1675. **Pădureac, Lidia.** Relațiile româno-sovietice (1917-1934) [Text tipărit] / Lidia Pădureac. – Chișinău : Prut Internațional, 2003. – 216 p. – (CLIO).

ISBN 9975-69-318-7

1676. **Pârveu, Dumitru Th.** Problema Basarabiei : În lumina principiilor actelor juridice internaționale [Text tipărit] : (Contribuții la cunoașterea raporturilor diplomatice româno-ruse) / Dumitru Th. Pârveu ; studiu introd., note și indice de nume de Ion Constantin. – București : Editura Bibliotecii Metropolitane București, 2013. – 431 p. : il.

Bibliogr.: p. 393-402.

ISBN 978-606-93494-0-3

1677. *Rec.: Danilov, Maria // Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă. – 2014. – Vol. 8 (23), nr 2. – P. 388-390.*

1678. **Relațiile româno-sovietice : Documente** [Text tipărit] / red. resp.: Dumitru Preda ; trad. text. din lb. rusă: Mioara Nanu, Vitalie Văratec. – București : Editura Enciclopedică, 1999. –

Antetitlu : Ministerul Afacerilor Externe al României, Direcția Arhivă Diplomatică. Ministerul Afacerilor Externe al Federației Ruse, Departamentul Istorico-Documentar.

ISBN 973-45-0266-2

Vol. 1 : 1917-1934. – 1999. – LXIV, 446 p. : fot.

ISBN 973-45-0267-0

Vol. 2 : 1935-1941. – 2003. – 566 p. : fot.

ISBN 973-577-370-8

1679. **România în Anticamera Conferinței de Pace de la Paris : Documente** = Romania in the antechamber of the Peace Conference of Paris : Documents = La Roumanie dans l'antichambre de la Conférence de la Paix de Paris : Documents / coord.: Marin Radu Mocanu ; ed. de doc. întocmit de: Lidia Brânceanu, Simona Ceaușu, Nicolae Dinu [et al.] ; trad.: Margareta Mihaela Chiva ; Arhivele Naționale ale României. – București : [S. n.], 1996. – 520 p.

Antetitlu : Arhivele Naționale ale României.

ISBN 973-97394-5-8

1680. **România la Conferința de Pace de la Paris** [Text tipărit] / ed. îngrijită de: Dinu Zamfirescu, Dumitru Dobre, Veronica Nanu. – București

: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, 2007. – 200 p. : il.
Antetitlu : Inst. Naț. pentru Memoria Exilului Românesc.
ISBN 978-973-567-616-2

1681. **România, marile puteri și ordinea europeană : 1918-1920** [Text tipărit] / coord.: Valentin Naumescu, Lucian Leuștean (coord. Partea I) ; pref de Keith Hitchins ; postf.: Bogdan Aurescu. – Iași : Polirom, 2018. – 435 p.
ISBN 978-973-46-7184-7

1682. **Spector, Sherman David.** Romania at the Paris Peace Conference : a Study of the Diplomacy of Ioan I. C. Brătianu [Text tipărit] / Sherman David Spector. – Iași : The Center for Romanian Studies, 1995. – 355 p.
Bibliogr.: p. 299-346.
ISBN 973-9155-72-3

1683. **Spector, Sherman David.** România și Conferința de Pace de la Paris : Diplomația lui Ion I. C. Brătianu [Text tipărit] / Sherman David Spector ; trad.: S. Pârvu. – Iași : Institutul European, 1995. – 384 p. – (Oglinzi Paralele).
ISBN 973-9148-78-6

1684. **Stoica, S.** Alba Iulia în umbra Trianonului [Text tipărit] / S. Stoica. – Cluj : [S. n.], 1929. – 36 p.

* * *

1685. **Anghel, Florin.** Despre o problemă aproape necunoscută: frontiera româno-polonă în perioada interbelică. 1918-1939 / Florin Anghel // Revista istorică : ser. nouă. – 1997. – Tom VIII, nr 3/4. – P. 255-270.

1686. **Ardeleanu, Ion.** Confirmarea internațională a Marii Uniri din 1918 / Ion Ardeleanu, Mircea Mușat // Revista de istorie. – 1981. – Tom 34, nr 8. – P. 1423-1444.

1687. **Ardeleanu, Ion.** Recunoașterea dreptului istoric / dr. Ion Ardeleanu // Magazin istoric. – 1988. – Nr 12. – P. 27-32, 34.

1688. **Arimia, Vasile.** 1914-1918: la Paris și Washington, la Roma și Londra, pentru cauza Marii Uniri / Vasile Arimia, Cristian Popișteanu // Magazin istoric. – 1983. – Nr 12. – P. 19-44.

1689. **Babel, Antony.** Après l'union : [Russie et Roumanie ; La question du plébiscite ; Conférence russo-roumaine de Vienne (mars-avril 1924)] // Babel, Antony. La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique / par Antony Babel, docteur en Sociologie, privat-docent a l'Université de Geneve. – Paris : Librairie Félix Alcan, 1926. – Chap. VII, VII. – P. 276-280.

1690. **Babel, Antony.** Le Traité du 28 octobre 1920 : [Il est signé par l'Empire britannique, la France, l'Italie, le Japon ; Le Japon et l'Italie ne l'ont pas ratifié] // Babel, Antony. La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique / par Antony Babel, docteur en Sociologie, privat-docent a l'Université de Geneve. – Paris : Librairie Félix Alcan, 1926. – Chap. VII, VIII. – P. 281-285.

1691. **Bădescu, Emanuel.** 1924: la Viena – negocieri româno-sovietice privind Basarabia / Emanuel Bădescu, Ion Voicu // Magazin istoric : ser. nouă. – 1992. – Nr 6. – P. 31-32. – ISSN 0541-881X.

1692. **Bitoleanu, Ion.** Actul ratificării tratatelor de pace în corpurile legiuitoare ale României – 1920 / Ion Bitoleanu // Revista de istorie. – 1986. – Tom. 39, nr 1. – P. 44-62.

1693. **Bodea, Cornelia.** R.W. Seton-Watson : 1916-1920 – pentru cauza dreaptă a românilor / Cornelia Bodea, Hugh Seton-Watson // Magazin istoric : ser. nouă. – 1990. – Nr 12. – P. 4-9, 31. – ISSN 0541-881X.

1694. **Bold, Emilian.** Problema reparațiilor la Conferința Păcii de la Paris și atitudinea României (1919-1920) // Bold, Emilian. De la Versailles la Lausanne (1919-1932) : Activitatea diplomației românești în problema reparațiilor de război (Contribuții) / Emilian Bold. – Iași : Junimea, 1976. – Cap. I. – P. 1-43.

1695. **Bold, Emilian I.** Aspecte din desfășurarea Conferinței de Pace (1919-1920) // Bold, Emilian I. Diplomația de conferințe : Din istoria relațiilor internaționale între anii 1919-1933 și poziția României / Emilian I. Bold. – Iași : Junimea, 1991. – Cap. I. – P. 11-73.

1696. **Boldur, Alexandru V.** Aspectul juridic al Unirii // Boldur, Alexandru V. Basarabia și relațiile româno-ruse / Alexandru V. Boldur. – Chi-

șinău : Timpul, 2017. – Cap. XIII. – P. 113-124. – (Domnitorii). – ISBN 978-9975-3149-1-6.

1697. **Boldur, Alexandru V.** Înțelegerea sovieto-română și tratatele de neagresiune // Boldur, Alexandru V. Basarabia românească / Alexandru V. Boldur. – Bacău : Vicovia, 2014. – Cap. 16. – P. 236-252. – ISBN 978-606-8541-46-4.

1698. **Boldur, Alexandru V.** Independența Basarabiei și recunoașterea ei juridică internațională // Boldur, Alexandru V. Basarabia și relațiile româno-ruse / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2017. – Cap. XII. – P. 105-112. – (Domnitorii). – ISBN 978-9975-3149-1-6.

1699. **Boldur, Alexandru V.** Recunoașterea diplomatică a Basarabiei românești // Boldur, Alexandru V. Basarabia românească / Alexandru V. Boldur. – Bacău : Vicovia, 2014. – Cap. 15. – P. 228-235. – ISBN 978-606-8541-46-4.

1700. **Boldur, Alexandru V.** Tratatative privitoare la Basarabia în perioada 1918-1926 // Boldur, Alexandru V. Basarabia și relațiile româno-ruse / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2017. – Cap. VI. – P. 49-58. – (Domnitorii). – ISBN 978-9975-3149-1-6.

1701. **Botoran, Constantin.** Acțiuni comune ale românilor, cehilor și slovacilor în lupta pentru făurirea statelor naționale unitare și independente și pentru recunoașterea lor internațională (1916-1920) / Constantin Botoran, Constantin Stan // Revista de istorie. – 1989. – Tom. 41, nr 11. – P. 1083-1098.

1702. **Botoran, Constantin.** Bătălia pentru recunoașterea internațională a României Mari // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – Cap. V. – P. 102. – ISBN 973-95050-1-3.

1703. **Botoran, Constantin.** Consacrarea internațională a formării statului național unitar român / Constantin Botoran // Revista de istorie. – 1978. – Tom 31, nr 11. – P. 2045-2064.

1704. **Botoran, Constantin.** Extras din Tratatul de pace cu Ungaria, semnat la Trianon, prin care se recunoaște unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România (4 iunie 1920) // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 153. – ISBN 973-95050-1-3.

1705. **Botoran, Constantin.** Extras din Tratatul de pace de la Saint Germain-en-Laye cu Austria, prin care se recunoaște unirea Bucovinei cu România (10 septembrie 1919) // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 152. – ISBN 973-95050-1-3.

1706. **Botoran, Constantin.** Extras din Tratatul încheiat de România, pe de o parte, și Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia, de cealaltă parte, privind recunoașterea unirii Basarabiei cu România (29 octombrie 1920) // Botoran, Constantin. 1918 – Făurirea României Mari / Constantin Botoran, Mihai Retegan. – București : Vatra Românească, 1993. – P. 153-154. – ISBN 973-95050-1-3.

1707. **Botoran, Constantin.** România în sistemul tratatelor de pace de la Paris (1919-1920) / Constantin Botoran // Revista de istorie. – 1980. – Tom 33, nr 11. – P. 2071-2086.

1708. **Botoran, Constantin.** România și statele successorale din centrul și sud-estul Europei la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) / Constantin Botoran // Revista de istorie. – 1983. – Tom 36, nr 11. – P. 1120-1135.

1709. **Botoran, Constantin.** Tratatивele româno-sovietice din anii 1920-1924 pentru recunoașterea Unirii Basarabiei / Constantin Botoran // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1993. – Nr 3/4. – P. 27-30.

1710. **Brediceanu, Caius.** Despre Banat la Conferința de Pace de la Paris / Caius Brediceanu // Magazin istoric : ser. nouă. – 2001. – Nr 12. – P. 12-16.

1711. **Cazacu, Petre.** Recunoașterea Unirii // Cazacu, Petre. Moldova dintre Prut și Nistru : 1812-1918 / Petre Cazacu. – Iași : Viața Românească, [S. a.]. – P. 424-440.

1712. **Cântec, Florin.** Eșecul patriotismului constituțional la 1918 / Florin Cântec // *Vârstele unirii : de la conștiința etnică la unitatea națională.* – Iași : Fundația Academică „A. D. Xenopol”, 2001. – P. 210-219. – (Biblioteca Fundației Academice „A. D. Xenopol” ; 5). – ISBN 973-8108-02-0. – Conține: 1. Legitimitatea Unirii ; 2. Problema minorităților ; 3. Concluzii.

1713. **Cernovodeanu, Paul.** Lupta pentru recunoașterea internațională a Unirii Basarabiei cu România (1919-1920) // Cernovodeanu, Paul. *Basarabia : Drama unei provincii istorice românești în context politic internațional (1806-1920) / Paul Cernovodeanu.* – București : Albatros, 1993. – P. 169-189. – (Historia). – ISBN 973-24-0311-X.

1714. **Chiper, Ioan.** Atitudinea Germaniei față de problema unirii Transilvaniei cu România (1918-1919) / Ioan Chiper // *Revista de istorie.* – 1978. – Tom 31, nr 11. – P. 2065-2074.

1715. **Ciachir, Nicolae.** România în relațiile internaționale în perioada interbelică (1 decembrie 1918 – 1 septembrie 1939) // Ciachir, Nicolae. *Marile puteri și România (1856-1947) / Nicolae Ciachir.* – București : Albatros, 1996. – Cap. VI. – P. 199-236. – (Historia). – ISBN 973-24-0383-7.

1716. **Ciobanu, Ștefan.** Tratatul încheiat între România, pe de o parte, și Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia, de cealaltă parte, privind recunoașterea unirii Basarabiei cu România // Ciobanu, Ștefan. *Basarabia : Populația, istoria, cultura / Ștefan Ciobanu.* – București : Clio, 1992. – P. 125-129. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01526-2.

1717. **Ciobanu, Ștefan.** Tratatul prin care puterile aliate recunosc unirea Basarabiei, semnat la 28 octombrie 1920 și ratificat la 19 mai 1922 // Ciobanu, Ștefan. *Unirea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la Mișcarea Națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu.* – Iași : ALFA, 2001. – P. 278-282. – ISBN 973-8278-07-4.

1718. **Ciorănescu, George.** Recunoașterea internațională a Unirii Basarabiei : [27 martie 1918] // Ciorănescu, George. *Basarabia - pământ românesc / George Ciorănescu.* – București : Editura Fundației Culturale Române, 2002. – P. 90-94. – ISBN 973-577-337-63.

1719. **Ciorănescu, George.** Relațiile româno-ruse în vremea Primului Război Mondial : [cu referire la recunoașterea internațională a suveranității României asupra teritoriului dintre Prut, Nistru și Marea Neagră] // Ciorănescu, George. Basarabia, pământ românesc disputat între Est și Vest / George Ciorănescu. – București : Editura Fundației Culturale Române, 2001. – P. 88-100. – ISBN 973-577-307-4.

1720. **Cojocaru, Gheorghe.** Franța și ratificarea tratatului Basarabiei de la Paris, 28 octombrie 1920 / Gheorghe Cojocaru // Revista de istorie a Moldovei. – 2016. – Nr 1. – P. 64-85. – ISSN 1857-2022.

1721. **Cojocaru, Gheorghe.** 90 de ani de la Conferința sovieto-română de la Viena / Gheorghe Cojocaru // Revista de istorie a Moldovei. – 2014. – Nr 2 (98). – P. 129-138.

1722. **Cojocaru, Gheorghe.** Ratificarea Unirii și recunoașterea internațională a suveranității României asupra teritoriului dintre Prut și Nistru // Cojocaru, Gheorghe E. Integrarea Basarabiei în cadrul României (1918-1923) / Gheorghe E. Cojocaru. – București : SEMNE, 1997. – P. 48-51. – ISBN 973-9318-29-0 ; Cojocaru, Gheorghe E. Sfatul Țării : Itinerar / Gheorghe E. Cojocaru. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 155-156. – ISBN 9975-936-20-2.

1723. **Cojocaru, Gheorghe.** Recunoașterea internațională a Marii Uniri / Gheorghe Cojocaru // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1991. – Nr 4. – P. 33-40. – ISSN 0868-7730.

1724. **Confirmarea internațională a Unirii** // România mare : Documentar istoric. – Baia Mare : Casa de presă și editură „Gutinel”, 1990. – P. 22-23. – Conține: Tratatul de pace cu Austria (Saint-Germaine, 10 septembrie 1919) ; Tratatul de pace cu Ungaria (Trianon, 4 iunie 1920) ; Tratatul încheiat între România, pe de o parte, și Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia, pe de altă parte (Paris, 28 octombrie 1920).

1725. **Constantin, Ion.** Aspecte ale relațiilor româno-sovietice în perioada interbelică // Constantin, Ion. România, marile puteri și problema Basarabiei / Ion Constantin. – București : Editura Enciclopedică, 1995. – P. 27-40. – ISBN 973-45-0114-3.

1726. **Constantin, Ion.** Diplomația română în lupta pentru recunoașterea internațională a Unirii Basarabiei cu Patria Mamă / Ion Constantin // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 580-598. – ISBN 978-9975-139-54-0 ; Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 4. – P. 83-101. – ISSN 1857-2022.

1727. **Constantin, Ion.** Unirea Basarabiei cu România și recunoașterea internațională // Constantin, Ion. România, marile puteri și problema Basarabiei / Ion Constantin. – București : Editura Enciclopedică, 1995. – P. 19-27. – ISBN 973-45-0114-3.

1728. **Constantiniu, Florin.** Lupta diplomatică de la Paris // Constantiniu, Florin. O istorie sinceră a poporului român / Florin Constantiniu. – Ed. a 3-a revăzută și adăugită. – București : Univers Enciclopedic, 2002. – P. 288-293. – ISBN 973-8240-67-0.

1729. **Corlăteanu-Granciuc, Silvia.** Problema Basarabiei în raporturile româno-italiene 1920-1927 / Silvia Corlăteanu-Granciuc // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 611-619. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1730. **28 octombrie 1920, Paris. Tratatul privitor la recunoașterea Unirii Basarabiei cu România prin care Puterile Aliate – Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia – recunosc Unirea Basarabiei cu România** // Negrei, Ion. Basarabia: Mărturii documentare: 1812-2012 : Selecție de documente și studii / Ion Negrei, Ion Șișcanu. – Galați : Editura Muzeului de Istorie Galați, 2012. – P. 50-55. – ISBN 978-606-93040-3-7.

1731. **Danilov, Maria.** Preliminarii diplomatice în problema Basarabiei din anii 1914-1916 / Maria Danilov // Tyrageția : Istorie. Muzeologie : ser. nouă. – 2015. – Vol. 9 (24), nr 2. – P. 191-202. – Rez. În lb. engl.

1732. **Dascălu, Nicolae.** Evoluția economică a României Mari între anii 1919-1939 în viziunea diplomației SUA (I) / Nicolae Dascălu // Revista de istorie. – 1989. – Tom. 42, nr 4. – P. 367-380.

1733. **Dascălu, Nicolae.** Evoluția economică a României Mari între anii 1919-1939 în viziunea diplomației SUA (II) / Nicolae Dascălu // Revista de istorie. – 1989. – Tom. 42, nr 5. – P. 453-470.

1734. **Dascălu, Nicolae.** Propaganda României în Japonia în perioada interbelică și la începutul celui de-al Doilea Război Mondial (1919-1942) / Nicolae Dascălu // Revista istorică : ser. nouă. – 1993. – Tom IV, nr 3/4. – P. 271-286.

1735. **Dașcovici, N.** Ratificarea italiană pentru Basarabia : [despre ratificarea convenției internaționale de la Paris din 28 oct. 1920 privitoare la Unirea Basarabiei] / N. Dașcovici // Societatea de mâine : revistă săptămânală pentru probleme sociale și economice cuprinzând Buletinul Secției Social-Economice a „Astrei”. – 1927. – An IV, nr 12. – P. 159-160.

1736. **Delegația basarabeană la Conferința de Pace de la Paris în scrieri** // Patrimoniu : Revistă de lectură istorică. – 1993. – Nr 1. – P. 55-90. – ISBN 5-368-03082-7.

1737. **Denize, E.** Documente diplomatice spaniole referitoare la Unirea Basarabiei cu România în 1918 / E. Denize // Revista istorică : ser. nouă. – 1992. – Tom III, nr 1/2. – P. 39-59.

1738. **Denize, Eugen.** Documente diplomatice spaniole referitoare la Unirea Transilvaniei cu România / Eugen Denize // Revista istorică : ser. nouă. – 1993. – Tom IV, nr 9/10. – P. 901-909.

1739. **Denize, Eugen.** România, Rusia bolșevică și problema Basarabiei (1917-1919) (I) / Eugen Denize // Destin românesc : ser. nouă. – 2006. – Nr 1 (45). – P. 63-70. – ISSN 1857-1964.

1740. **Denize, Eugen.** România, Rusia bolșevică și problema Basarabiei (1917-1919) (II) / Eugen Denize // Destin românesc : ser. nouă. – 2006. – Nr 2 (46). – P. 38-52. – ISSN 1857-1964.

1741. **Denize, Eugen.** România, Rusia bolșevică și problema Basarabiei (1917-1919) (III) / Eugen Denize // Destin românesc : ser. nouă. – 2006. – Nr 3/4 (47-48). – P. 48-61. – ISSN 1857-1964.

1742. **Din discursul d-lui Poincaré, prim-ministrul Franței, ținut cu prilejul ratificării Tratatului de la Paris** // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 275-276. – ISBN 5-88568-022-1.

1743. **Din răspunsul prim-ministrului Franței la protestul Comisarului sovietic Cicerin** // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 277. – ISBN 5-88568-022-1.

1744. **Dobrinescu, V. F.** Recunoașterea internațională a Unirii Transilvaniei cu România. Tratatul de la Trianon (4 iunie 1920) // Dobrinescu, V. F. România și sistemul tratatelor de pace de la Paris (1919-1923) / V. F. Dobrinescu. – Iași : Institutul European, 1993. – P. 102-104. – ISBN 973-9148-18-2.

1745. **Dobrinescu, V. F.** România și organizarea păcii europene. Alianțele sale politico-diplomatice și militare (1918-1939) // Nanu, Frederic C. Politica externă a României, 1918-1933 / Frederic C. Nanu. – Iași : Institutul European, 1993. – P. 15-40. – (Istorie și diplomatie). – ISBN 973-9148-09-3.

1746. **Dobrinescu, Valeriu Florin.** Diplomația României în timpul încheierii sistemului tratatelor de pace de la Paris (1919-1920) // Dobrinescu, Valeriu Florin. România și sistemul tratatelor de pace de la Paris (1919-1923) / V. F. Dobrinescu. – Iași : Institutul European, 1993. – Cap. II. – P. 46-111. – ISBN 973-9148-18-2.

1747. **Dobrinescu, Valeriu Florin.** Diplomația României și Marea Unire din 1918 // Dobrinescu, Valeriu Florin. Bătălia diplomatică pentru Basarabia, 1918-1940 [Text tipărit] / Valeriu Florin Dobrinescu. – Iași : Junimea, 1991. – Cap. I. – P. 9-25. – ISBN 973-37-0125-4.

1748. **Dobrinescu, Valeriu Florin.** Marea Unire din 1918 în documente diplomatice americane / Valeriu Florin Dobrinescu, Ion Pătroiș // Patrioniu : Revistă de lectură istorică. – 1991. – Nr 4. – P. 148-176. – ISBN 5-368-03082-7.

1749. **Dobrinescu, Valeriu Florin.** Transilvania la cele două Conferințe de Pace de la Paris (1919-1920 și 1946-1947) / Valeriu Florin Dobrinescu

---

// 1918. Sfârșit și început de epocă. – Zalău : Lekton, 1998. – P. 487-494. – ISBN 973-98026-6-4 ; ISBN 973-98386-2-6.

1750. **Dumitriu-Snagov, I.** Aspirația legitimă a românilor : [documente străine inedite despre 1 Decembrie 1918] / I. Dumitriu-Snagov // Magazin istoric. – 1988. – Nr 12. – P. 28-32.

1751. **Duțu, Tatiana.** Problema Basarabiei și relațiile româno-ucrainene (1918-1922) / Tatiana Duțu // Revista istorică : ser. nouă. – 1993. – Tom IV, nr 9/10. – P. 859-864.

1752. **Duțu, Tatiana.** Tratatative diplomatice româno-ruse-ucrainene privind frontiera de răsărit a României / Tatiana Duțu // Revista istorică : ser. nouă. – 2001. – Tom XII, nr 1/2. – P. 31-50.

1753. **File vechi, file uitate ; Act legitim ; Drepturi de necontestat :** [din Memoriul delegației române la Conferința de Pace de la Paris, cuprinzând revendicările teritoriale ale României] // Plai românesc. – 1993. – 19 noiem. – P. 12.

1754. **Firezaru, Dimitrie.** Problema recunoașterii Basarabiei în lumina relațiilor ruse-române de la 1919 până astăzi [1939] / Dimitrie Firezaru // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 1. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 817-858. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1755. **Gangan, Lidia.** Raporturi politice neoficiale româno-sovietice (13/26 martie 1918 – noiembrie 1920) / Lidia Gangan // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2001. – Nr 1. – P. 71-73. – ISSN 0868-7730.

1756. **Ghibu, Octavian.** Câteva reflecții pe marginea istoriografiei privitoare la Basarabia și Bucovina de Nord / Octavian Ghibu // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1992. – Nr 2. – P. 39-46. – ISSN 0868-7730.

1757. **Ghițiu, Mitru.** Basarabia și pretențiile teritoriale ale Radei Centrale Ucrainene (1917 – martie 1918) / Mitru Ghițiu // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1992. – Nr 2. – P. 21-30. – ISSN 0868-7730.

1758. **Giurescu, Constantin C. G.** Tratatetele de pace : [din anii 1919-1920] / Constantin C. G. Giurescu, Dinu C. Giurescu // Giurescu, Constantin C. G. Istoria românilor : Din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi / Constantin C. G. Giurescu, Dinu C. Giurescu. – București : Albatros, 1971. – P. 608-609.

1759. **Goșu, Armand.** Recunoașterea internațională a Unirii Basarabiei cu România. Ioan Pelivan la Conferința de pace de la Paris (1919-1920) / Armand Goșu // Revista istorică : ser. nouă. – 1993. – Tom IV, nr 9/10. – P. 841-859.

1760. **Grondijs, L. N.** Basarabia, pământ apocaliptic : [despre Conferința de la Paris] / L. N. Grondijs // Cuget clar. – București. – 1939. – An. IV, Nr 13. – P. 195-198 ; Nr 14. – P. 211-216.

1761. **Hazenwinkel, H.J.** 1918. Olandezii salută Unirea românilor / H.J. Hazenwinkel // Magazin istoric. – 1980. – Nr 12. – P. 36-37.

1762. **Hîncu, Dumitru.** Problema Basarabiei în arhive diplomatice germane și austriece / Dumitru Hîncu // Magazin istoric. – 1994. – Nr 8. – P. 44-45.

1763. **Hlihor, Constantin.** România în geopolitica marilor puteri europene (1918-1919) / Constantin Hlihor // 1918. Sfârșit și început de epocă. – Zalău : Lekton, 1998. – P. 155-164. – ISBN 973-98026-6-4 ; ISBN 973-98386-2-6.

1764. **Iordache, Anastasie.** Ion I. C. Brătianu la Conferința păcii de la Paris din 1919 / Anastasie Iordache // Revista istorică : ser. nouă. – 1993. – Tom IV, nr 9/10. – P. 817-840.

1765. **Iorga, Nicolae.** O îndreptățire a „politicii de rezistență” din 1919 / Nicolae Iorga // Revista istorică. – 1940. – Nr 1/3. – P. 63-67.

1766. **Iorga, Nicolae.** Pelivan anunță că Alianții au recunoscut unirea Basarabiei cu România veche // Iorga, Nicolae. Adevărul asupra trecutului și prezentului Basarabiei (1914-1940) / Nicolae Iorga. – București : Institutul Cultural Român, 2008. – P. 117. – ISBN 978-973-577-522-0.

1767. **Lache, Ștefan.** Acțiunea diplomației românești la Conferința de pace, până la semnarea Tratatului de la Versailles // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 191-196. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1768. **Lache, Ștefan.** Conferința de pace de la Paris din 1919-1920 : organizare și obiective // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 182-190. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1769. **Lache, Ștefan.** Confirmarea internațională a desăvârșirii unității naționale românești // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 182-216. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1770. **Lache, Ștefan.** Tratatul de la Paris privind recunoașterea unirii Basarabiei cu România // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 211-215. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1771. **Lache, Ștefan.** Tratatul de pace cu Austria și Tratatul minorităților, de la Saint-Germain-en-Laye // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 199-205. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1772. **Lache, Ștefan.** Tratatul de pace cu Imperiul Otoman și tratatul frontierelor, de la Sèvres. Tratatul de la Lausanne // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 209-206. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1773. **Lache, Ștefan.** Tratatul de pace de la Neuilly-sur-Seine cu Bulgaria // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 205-206. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1774. **Lache, Ștefan.** Tratatul de pace de la Trianon cu Ungaria // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 206-209. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1775. **Lache, Ștefan.** Tratatul de pace de la Versailles cu Germania // Lache, Ștefan. O istorie a Marii Uniri a românilor / Ștefan Lache. – București : Ed. Fundației România de Măine, 2017. – P. 197-199. – (Centenarul Marii Uniri ; 1). – ISBN 978-606-20-0229-9.

1776. **Lapedatu, Alex.** Basarabia la Conferința de Pace de la Paris : [cuvânt rostit la Chișinău, 26 martie 1928] / Alex. Lapedatu // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 1. – P. 5-19.

1777. **Marea Unire din 1918 în documente diplomatice americane** // Patrimoniu : Revistă de lectură istorică. – 1991. – Nr 4. – P. 150.

1778. **Marinescu, C. Gh.** Activitatea neobosită a diplomației românești pentru recunoașterea internațională a Marii Uniri // Marinescu, C. Gh. Epopeea Marii Uniri / C. Gh. Marinescu. – Galați : Porto-Franco, 1993. – P. 356-377. – ISBN 973-557-131-5.

1779. **Mărgineanu, Ion.** Recunoașterea internațională a Unirii Transilvaniei cu România // Mărgineanu, Ion. 100 români ai Marii Uniri (V) : Omagiu Zilei Naționale a României – 1 Decembrie 2009 / acest alt fel de credențional propus de Ion Mărgineanu și colaboratorii săi. – Alba Iulia : Altip, 2009. – P. 22-24. – ISBN 978-973-117-088-6.

1780. **Mărturii de recunoaștere internațională a Unirii** : [Conferința de Pace de la Paris în chestiunea recunoașterii Unirii Basarabiei] // Patrimoniu : Revistă de lectură istorică. – 1993. – Nr 2. – P. 59-63. – ISBN 5-368-03082-7.

1781. **Memoriu al Asociației Mondiale „Pro Basarabia și Bucovina” adresat Guvernelor Statelor Unite ale Americii, Marii Britanii, Franței, Italiei, Japoniei, Canadei, Australiei, Noii Zeelande, Indiei și României** // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 307-310. – ISSN 0235-9111. – [România Liberă din 26 Octombrie 1994].

1782. **Memoriul cu privire la revendicările teritoriale ale României, înaintat de Ion I. C. Brătianu, prim-delegat al României la Conferința de Pace de la Paris (1 februarie 1919)** // Istorie și diplomație : 130 de ani de la înființarea Ministerului Afacerilor Externe al României. – București, 1992. – P. 39-52.

1783. **Memoriul prezentat de delegația română Conferinței de Pace de la Paris (1 iulie 1919)** // Istorie și diplomație : 130 de ani de la înființarea Ministerului Afacerilor Externe al României. – București, 1992. – P. 53-66.

1784. **Meurs, Wilhelmus Petrus van.** Conferința de Pace de la Paris // Meurs, Wilhelmus Petrus van. Chestiunea Basarabiei în istoriografia comunistă / Wilhelmus Petrus van Meurs. – Chișinău : ARC, 1996. – P. 93-94. – ISBN 9975-61-005-6.

1785. **Mihăilescu, Mihai.** Basarabia, Bucovina de Nord și Conferința de la Paris / Mihai Mihăilescu // România liberă. – 1990. – 21 noiem. – P. 1, 8.

1786. **Moisuc, Viorica.** Cotitura produsă în raportul internațional de forțe în anii 1922-1926 în direcția revizuirii Tratatelor de pace, revanșismului, politicii de „appeasement” // Moisuc, Viorica. Premisele izolării politice a României. 1919-1940 / Viorica Moisuc. – București : Humanitas, 1991. – Cap. II. – P. 119-216.

1787. **Moisuc, Viorica.** Situația internațională a României după anul 1918. Factori de insecuritate // Moisuc, Viorica. Premisele izolării politice a României. 1919-1940 / Viorica Moisuc. – București : Humanitas, 1991. – Cap. I. – P. 51-118.

1788. **Moraru, Anton.** Basarabia în relațiile externe ale României. Lupta diplomatică pentru recunoașterea Unirii Basarabiei cu Patria-Mamă // Moraru, Anton. Istoria românilor : Basarabia și Transnistria (1812-1993) / Anton Moraru. – Partea a II-a, cap. II. – Chișinău : AIVA, 1995. – P. 263-273. – ISBN 5-86892-024-4.

1789. **Moraru, Anton.** Lupta pentru recunoașterea internațională a actului Unirii / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 :

Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – Cap. VII. – P. 161-207. – ISBN 9975-936-15-6.

1790. **Moraru, Anton.** Lupta serviciilor secrete rusești împotriva Unirii Basarabiei cu România / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 184-195. – ISBN 9975-936-15-6.

1791. **Moraru, Anton.** Pregătirea pentru Conferința de Pace de la Paris / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 162-165. – ISBN 9975-936-15-6.

1792. **Moraru, Anton.** Problema Unirii la Conferința de Pace de la Paris / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 165-178. – ISBN 9975-936-15-6.

1793. **Moraru, Anton.** Unirea Basarabiei cu România și politica expansionistă a URSS / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 195-208. – ISBN 9975-936-15-6.

1794. **Moraru, Anton.** Unirea Basarabiei cu România și poziția Radei Ucrainene / Anton Moraru, Ion Negrei // Moraru, Anton. Anul 1918 : Ora astrală a neamului românesc / Anton Moraru, Ion Negrei. – Chișinău : CIVITAS, 1998. – P. 178-184. – ISBN 9975-936-15-6.

1795. **Mușat, Mircea.** Desăvârșirea Unirii / Mircea Mușat // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1991. – 11 ian. – P. 3. – Conține: Tratatul de pace cu Austria și Bulgaria ; Tratatul de pace cu Ungaria ; Tratatul de pace cu Rusia Sovietică.

1796. **Mușat, Mircea.** Recunoașterea internațională a unui drept istoric / Mircea Mușat, Ion Ardeleanu // Mușat, Mircea. De la Statul Geto-Dac la Statul Român Unitar / Mircea Mușat, Ion Ardeleanu. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1983. – P. 657-701.

1797. **Nanu, Frederic C.** De la Trianon la Locarno (1920-1925) // Nanu, Frederic C. Politica externă a României, 1918-1933 / Frederic C. Nanu. – Iași : Institutul European, 1993. – Cap. II. – P. 79-104. – (Istorie și diplomatie). – ISBN 973-9148-09-3.

1798. **Nanu, Frederic C.** Reglementarea păcii (1919-1920) : [Basarabia în cadrul României] / Frederic C. Nanu // Nanu, Frederic C. Politica externă a României 1919-1933 / Frederic C. Nanu. – Iași, 1933. – Cap. I. – P. 61-78.

1799. **Nistor, Ion.** Ratificarea actului Unirii necondiționate // Nistor, Ion. Istoria Basarabiei / Ion Nistor. – București : Humanitas, 1991. – P. 291-293. – ISBN 973-28-0283-9.

1800. **Nota Consiliului Suprem al Păcii către Primul Ministru al României în chestiunea recunoașterii unirii Basarabiei din martie 1920** // Basarabia și basarabienii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 270-271. – ISBN 5-88568-022-1 ; Ciobanu, Ștefan. Uniunea Basarabiei : Studiu și documente cu privire la Mișcarea Națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – P. 277-278. – ISBN 973-8278-07-4.

1801. **Ojoga, Ecaterina.** De la politica expectativă la recunoașterea Basarabiei române // Ojoga, Ecaterina. Problema Basarabiei în relațiile internaționale : 1917-1940 / Ecaterina Ojoga. – Chișinău : Cartdidact, 2017. – P. 38-42. – ISBN 978-9975-9682-9-4.

1802. **Ojoga, Ecaterina.** Prima fază a Conferinței de Pace de la Paris: România – națiune victimă sau favorizată? // Ojoga, Ecaterina. Problema Basarabiei în relațiile internaționale : 1917-1940 / Ecaterina Ojoga. – Chișinău : Cartdidact, 2017. – P. 30-38. – ISBN 978-9975-9682-9-4.

1803. **Ojoga, Ecaterina.** Rolul Occidentului în consolidarea cordonului sanitar. Eșecul pregătit al recunoașterii ruse a Basarabiei române // Ojoga, Ecaterina. Problema Basarabiei în relațiile internaționale : 1917-1940 / Ecaterina Ojoga. – Chișinău : Cartdidact, 2017. – P. 76-88. – ISBN 978-9975-9682-9-4.

1804. **Oprea, Ion M.** Apărarea suveranității naționale a României la Conferința păcii de la Paris (1919-1920) / Ion M. Oprea // Revista de istorie. – 1981. – Tom 34, nr 12. – P. 2177-2199.

1805. **Oprea, Ion M.** Basarabia la Conferința româno-sovietică de la Viena (1924) (I) / Ion M. Oprea // Revista istorică : ser. nouă. – 1992. – Tom III, nr 1/2. – P. 23-38.

1806. **Oprea, Ion M.** Basarabia la Conferința româno-sovietică de la Viena (1924) (II) / Ion M. Oprea // Revista istorică : ser. nouă. – 1992. – Tom III, nr 7/8. – P. 707-724.

1807. **Oprîțescu, Mihai.** Mărturii ale unui participant la Conferința româno-sovietică de la Viena (1924) (I) / Mihai Oprîțescu // Revista istorică : ser. nouă. – 1990. – Tom 1, nr 4. – P. 393-402.

1808. **Oprîțescu, Mihai.** Mărturii ale unui participant la Conferința româno-sovietică de la Viena (1924) (II) / Mihai Oprîțescu // Revista istorică : ser. nouă. – 1990. – Tom 1, nr 5. – P. 521-528.

1809. **Orzac, Dorina.** Integrarea Maramureșului în România Mare / Dorina Orzac // Dosarele istoriei. – 2003. – Nr 2. – P. 32-38. – ISSN 1224-4287.

1810. **Pali, Vasile.** România și Conferința de Pace de la Paris / Vasile Pali // Revista istorică. – 2008. – Nr 5/6. – P. 527-547. – ISSN 1018-0443.

1811. **Pascu, Ștefan.** Recunoașterea de drept și de fapt a înfăptuirilor istorice ale poporului român la Conferința de pace sau „Tribunalul popoarelor” // Pascu, Ștefan. Făurirea statului național român. Vol.1 / Ștefan Pascu. – București : Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1983. – P. 252-270.

1812. **Pavel, Teodor.** Recunoașterea internațională a Marii Uniri / Teodor Pavel // Armata română și Marea Unire : Contribuții la realizarea Unirii și la consolidarea statului național. – Cluj-Napoca : Daco-Press, 1993. – P. 236-247.

1813. **Pădureac, Lidia.** Activitatea diplomației române în contextul relațiilor sovieto-engleze (1924-1926) / Lidia Pădureac // *Tyragetia* : Istorie. Muzeologie : ser. nouă. – 2007. – Vol. 1 (16), nr 2. – P. 281-288. – Rez. în lb. engl.

1814. **Pădureac, Lidia.** Factorul englez în raporturile româno-sovietice (1917-1923) / Lidia Pădureac // *Destin românesc* : ser. nouă. – 2008. – Nr 1 (58). – P. 55-61. – ISSN 1857-1964.

1815. **Pădureac, Lidia.** Impactul politicii interne asupra celei externe. Cazul relațiilor româno-sovietice în perioada 1917-1934 / Lidia Pădureac // *Tyragetia* : Anuar. – 2006. – [Vol.] 15. – P. 284-290. – ISBN 978-9975-9818-1-1.

1816. **Pânzaru, Mihai.** Considerații asupra recomandărilor făcute Guvernului Franței cu privire la teritoriile ce urmau a fi recunoscute României în cadrul Conferinței de Pace de la Paris (1919-1920) de către un savant francez – geograful Emmanuel de Martonne / Mihai Pânzaru // *Cugetul* : revistă de istorie și științe umanistice. – 1994. – Nr 4. – P. 41-44. – ISSN 0868-7730.

1817. **Pârvu, Dumitru Th.** Recunoașterea Unirii Basarabiei // Pârvu, Dumitru Th. Problema Basarabiei : În lumina principiilor actelor juridice internaționale : (Contribuții la cunoașterea raporturilor diplomatice româno-ruse) / Dumitru Th. Pârvu. – București : Editura Bibliotecii Metropolitane București, 2013. – Cap. VI. – P. 253-308. – ISBN 978-606-93494-0-3

1818. **Pelin, O.** Tratatul de la Paris (28 octombrie 1920) / O. Pelin // *Glasul Națiunii*. – 1992. – 7 aug. – P. 1.

1819. **Petre, Marius-Liviu.** Problema recunoașterii Unirii Basarabiei cu România de către Italia (1920-1927) / Marius-Liviu Petre // *Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova* : Anuar istoric. Vol. 5. – 2004. – P. 59-65.

1820. **Petrescu, Elisabeta.** 1921: Vaticanul recunoaște Unirea Basarabiei cu România / Elisabeta Petrescu // *Magazin istoric*. – 1994. – Nr 3. – P. 12-15.

1821. **Popa-Lisseanu, G.** Tratatul de la Paris în privința Unirii Basarabiei // Popa-Lisseanu, G. Basarabia : Privire istorică / G. Popa-Lisseanu. – București : Tipografia „Jockey-Club”, Ion C. Văcărescu, 1924. – P. 46-53.

1822. **Popescu-Apreotesei, Mihai.** Recunoașterea Unirii Basarabiei cu România în dezbaterile Conferinței de Pace de la Paris / Mihai Popescu-Apreotesei // Pro Basarabia – repere istorice și naționale. – Iași : ALFA, 2007. – P. 117-124. – ISBN 973-8953-46-4 ; ISBN 978-973-8953-46-8.

1823. **Popovschi, Valeriu.** Ratificarea actelor de unire a Basarabiei cu Țara / Valeriu Popovschi // Destin românesc. – 2002. – Nr 1. – P. 5-8. – ISSN 1221-6984.

1824. **Poștarencu, Dinu.** Conferința româno-sovietică de la Viena din 24 martie – 2 aprilie 1924. Declarația finală a delegației române // Poștarencu, Dinu. O istorie a Basarabiei în date și documente (1812-1940) / Dinu Poștarencu. – Chișinău : Cartier, 1998. – P. 170-171. – (Cartier istoric). – ISBN 9975-949-18-5.

1825. **Poștarencu, Dinu.** Tratatul de la Paris din 28 octombrie 1920 // Poștarencu, Dinu. O istorie a Basarabiei în date și documente (1812-1940) / Dinu Poștarencu. – Chișinău : Cartier, 1998. – P. 167-170. – (Cartier istoric). – ISBN 9975-949-18-5.

1826. **Proca, Ion.** Confirmarea internațională a acestui act istoric : [Unirea Basarabiei cu România, 27 martie 1918] / Ion Proca // Glasul Națiunii. – 2002. – 27 mar. – P. 4.

1827. **Recunoașterea internațională a Marii Uniri** // Istoria românilor : Epoca modernă : Manual pentru clasa a 11-a / Nicolae Chicuș, Nicolae Ciubotaru, Gheorghe Gonța [et al.]. – Chișinău : Asociația Istoricilor din Republica Moldova, 2006. – Cap. IV, Tema 39. – P. 160-163. – ISBN 978-9975-100-17-5

1828. **Recunoașterea internațională a Unirii românilor din 1918** // Istoria românilor : Epoca modernă. Partea a 2-a : (1850-1918) : Manual pentru clasa a 8-a / Nicolae Chicuș, Eugenia Danu, Demir Dragnev [et al.]. – Chișinău : Prut Internațional, 2005. – Cap. III, Tema 19. – P. 78-81. – ISBN 9975-69-805-0.

1829. **Recunoașterea unirii Basarabiei cu România** // Kirițescu, Constantin. Istoria războiului pentru întregirea României, 1916-1919. Vol. 2 / text ales și stabilit de Constantin Kirițescu, Mircea N. Popa, Lucia Popa. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – P. 491-493.

1830. **România la Conferința Păcii** : [de la Paris, 1919] // Kirițescu, Constantin. Istoria războiului pentru întregirea României, 1916-1919. Vol. 2 / text ales și stabilit de Constantin Kirițescu, Mircea N. Popa, Lucia Popa. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – P. 472-474.

1831. **Rotari, Ludmila**. Relațiile Ucrainei cu România în perioada 1917-1920 / Ludmila Rotari // Revista istorică : ser. nouă. – 2001. – Tom XII, nr 1/2. – P. 51-66.

1832. **Rotari, Ludmila**. Tratatul de la Paris din 28 octombrie 1920. Valoarea juridică a acestui tratat / Ludmila Rotari // Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : Anuar istoric. – 2002. – Vol. 3. – P. 107-109. – ISBN 9975-902-30-8.

1833. **Sclifos, Eugen-Tudor**. Franța și Unirea Basarabiei cu România / Eugen-Tudor Sclifos // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 232-239. – ISSN 0225-9111.

1834. **Scorpan, Costin**. Tratatul de pace de la Trianon // Scorpan, Costin. Istoria României : Enciclopedie / Costin Scorpan. – București : Nemira, 1997. – P. 664. – ISBN 973-569-180-9.

1835. **Scurtu, Ioan**. Basarabia în documente semnate de marile puteri (1920-1947) / Ioan Scurtu // Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 1 (93). – P. 76-85. – ISSN 1857-2022.

1836. **Scurtu, Ioan**. Noul context istoric de după Marea Unire // Scurtu, Ioan. Istoria civilizației românești : Perioada interbelică : (1918-1940) / Ioan Scurtu. – Ed. a 2-a. – București : Editura Enciclopedică, 2012. – Cap. I. – P. 15-48. – ISBN 978-973-45-0620-0.

1837. **Scurtu, Ioan**. Românii și politica // Scurtu, Ioan. Istoria civilizației românești : Perioada interbelică : (1918-1940) / Ioan Scurtu. – Ed. a 2-a. – București : Editura Enciclopedică, 2012. – Cap. II . – P. 261- 314. – ISBN 978-973-45-0620-0.

1838. **Scurtu, Ioan.** Statutul internațional al României după Primul Război Mondial // Scurtu, Ioan. Istoria românilor în secolul XX : (1918-1948) / Ioan Scurtu, Gheorghe Buzatu. – București : Paideia, 1999. – P. 9-16. – (Colecția cărților de referință. Seria „Istorie”). – ISBN 973-9368-64-6.

1839. **Stan, Constantin I.** Rusia și România la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) / Constantin I. Stan // Revista istorică : ser. nouă. – 2001. – Tom XII, nr 1/2. – P. 5-30.

1840. **Stanciu, Ion.** Ion I. C. Brătianu, Statele Unite și noul front politico-diplomatic, 1917-1919 / Ion Stanciu // Revista istorică : ser. nouă. – 1993. – Tom IV, nr 1/2. – P. 103-108.

1841. **Suveică, Marcel.** Problema Basarabiei în timpul păcii de la Paris / Marcel Suveică // Romanitate și românitate la Nord de Balcani : (Materialele Simpozionului Internațional din 7-8 aprilie 2000). – Chișinău, 2000. – P. 101-107.

1842. **Șandru, D.** Diplomația americană și unirea Basarabiei cu România / D. Șandru // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1993. – Nr 3/4. – P. 31-41. – ISSN 0868-7730.

1843. **Știrban, Marcel.** 1918. Istoriografia românească a ultimelor 3 decenii. Bibliografie selectivă / Marcel Știrban // 1918. Sfârșit și început de epocă. – Zalău : Lekton, 1998. – P. 547-578. – ISBN 973-98026-6-4 ; ISBN 973-98386-2-6.

1844. **Tratatele internaționale privind noul statut teritorial și politic al statului român (1919-1920)** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 31-36.

1845. **Tratatul de la Neuilly** // Kirițescu, Constantin. Istoria războiului pentru întregirea României, 1916-1919. Vol. 2 / text ales și stabilit de Constantin Kirițescu, Mircea N. Popa, Lucia Popa. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – P. 490.

1846. **Tratatul de la Paris (28 octombrie 1920)** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 36-37.

1847. **Tratatul de la Sèvres** // Kirițescu, Constantin. Istoria războiului pentru întregirea României, 1916-1919. Vol. 2 / text ales și stabilit de Constantin Kirițescu, Mircea N. Popa, Lucia Popa. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – P. 489-490.

1848. **Tratatul de la Trianon** // Kirițescu, Constantin. Istoria războiului pentru întregirea României, 1916-1919. Vol. 2 / text ales și stabilit de Constantin Kirițescu, Mircea N. Popa, Lucia Popa. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – P. 488-489.

1849. **Tratatul de pace cu Austria (Saint-Germain, 10 septembrie 1919)** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 33-34.

1850. **Tratatul de pace cu Bulgaria (Neuilly sur Seine, 27 noiembrie 1919)** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 34.

1851. **Tratatul de pace cu Germania (Versailles, 28 iunie 1919)** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 31-32.

1852. **Tratatul de pace cu Ungaria (Trianon, 4 iunie 1920)** // Istoria României între anii 1918-1944 : Culegere de documente. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1982. – P. 34-36.

1853. **Tratatul prin care principalele Puteri Aliate și Asociate – Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia – recunosc suveranitatea României asupra teritoriului Basarabiei. 28 octombrie 1920, Paris** // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 53-56. – ISSN 0225-9111.

1854. **Tratatul privitor la Basarabia, semnat la Paris la 28 octombrie 1920** // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 271-275. – ISBN 5-88568-022-1 ; Mărgineanu, Ion. 100 români ai Marii Uniri (III) : Omagiu Zilei Naționale a României / acest altfel de credențional propus de Ion Mărgineanu și colaboratorii săi. – Alba Iulia : Altip, 2007. – P. 12-14. – ISBN 978-973-117-088-6 ; Basarabia și relațiunile româno-ruse : Chestiunea Basarabiei și Dreptul internațional. – București, 1927. – P. 120-124 ; Boldur, Alexandru V. Basarabia și relațiile

româno-ruse / Alexandru V. Boldur. – Chișinău : Timpul, 2017. – P. 265-275. – (Domnitorii). – ISBN 978-9975-3149-1-6.

1855. **Tratatul privitor la Unirea Basarabiei cu România, semnat la Paris, la 28 octombrie 1920, de către Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia – principalele puteri aliate – și România** // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1991. – Nr 4. – P. 59-61 ; 2003. – Nr 1. – P. 65-67. – ISSN 0868-7730.

1856. **Țăcu, Octavian.** Chestiunea Basarabiei la Conferința de la Genova (10 aprilie – 19 mai 1922) / Octavian Țăcu // Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : Anuar istoric. – 2003. – Vol. 4. – P. 110-113. – ISBN 9975-902-78-2.

1857. **Țăcu, Octavian.** În culisele Conferinței de la Paris, 1919 / Octavian Țăcu // Timpul. – 2016. – 18 mar. – P. 16. – ISSN 1857-2472.

1858. **Țăcu, Octavian.** Preliminarii ale Conferinței de la Paris, 1919 / Octavian Țăcu // Timpul. – 2016. – 11 mar. – P. 16. – ISSN 1857-2472.

1859. **Țăcu, Octavian.** Problema Basarabiei la Congresul de Pace de la Paris (1919-1920) // Țăcu, Octavian. Problema Basarabiei și relațiile sovieto-române în perioada interbelică (1919-1939) / Octavian Țăcu. – Chișinău : Prut Internațional, 2004. – P. 20-37. – ISBN 9975-69-569-8.

1860. **Țăcu, Octavian.** Protocolul basarabeian: conținut și interpretări // Țăcu, Octavian. Problema Basarabiei și relațiile sovieto-române în perioada interbelică (1919-1939) / Octavian Țăcu. – Chișinău : Prut Internațional, 2004. – P. 50-62. – ISBN 9975-69-569-8.

1861. **Țăcu, Octavian.** Recunoașterea internațională a Unirii Basarabiei cu România la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) / Octavian Țăcu // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2003. – Nr 1. – P. 32-37. – ISSN 0868-7730.

1862. **Țăcu, Octavian.** Recunoașterea internațională a Unirii Basarabiei cu România – o coordonată a politicii externe românești // Țăcu, Octavian. Problema Basarabiei și relațiile sovieto-române în perioada interbelică (1919-1939) / Octavian Țăcu. – Chișinău : Prut Internațional, 2004. – P. 18-20. – ISBN 9975-69-569-8.

1863. **Țăcu, Octavian.** Sfatul Țării în diplomația Conferinței de Pace de la Paris (1919) / Octavian Țăcu // Centenar Sfatul Țării : 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 599-610. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1864. **Țineghe, Cristina.** Maramureșul, problemă românească în analiza marilor puteri / Cristina Țineghe // Dosarele istoriei. – 2003. – Nr 2. – P. 24-31. – ISSN 1224-4287.

1865. **Țurcanu, Ion.** Basarabia la Conferința de Pace // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 870-872. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1866. **Țurcanu, Ion.** Conferința de Pace de la Paris: recunoașterea internațională a actelor Unirii // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 861-863. – ISBN 978-9975-74-010-4 ; Țurcanu, Ion. Istoria românilor : (Cu o privire mai largă asupra culturii) / Ion Țurcanu. – Brăila : Istros, 2007. – Cap. XXII. 3. – P. 435-443. – ISBN 978-973-1871-02-8.

1867. **Țurcanu, Ion.** Mărturii de susținere internațională a unirii Basarabiei cu România // Țurcanu, Ion. Bessarabiana : Teritoriul dintre Prut și Nistru în câteva ipostaze istorice și reflecții istoriografice / Ion Țurcanu. – Chișinău : [S. n.], 2012. – P. 156-181. – ISBN 978-9975-4337-0-9.

1868. **Țurcanu, Ion.** Plebiscitul ca mijloc de confirmare a Unirii // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 868-869. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1869. **Țurcanu, Ion.** Recunoașterea internațională a Unirii Basarabiei / Ion Țurcanu // Români din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 112-113. – ISBN 978-973-152-092-6.

1870. **Țurcanu, Ion.** Recunoașterea internațională a Unirii Basarabiei cu România în 1918 / Țurcanu, Ion. Bibliografia istorică a Basarabiei

și Transnistriei / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2005. – P. 581. – ISBN 9975-74-930-5.

1871. **Țurcanu, Ion.** Rezolvarea problemei Basarabene // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 872-874. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1872. **Țurcanu, Ion.** Tratatul de recunoaștere a Unirii Basarabene // Țurcanu, Ion. Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire / Ion Țurcanu. – Chișinău : Litera Internațional, 2007. – P. 874-875. – ISBN 978-9975-74-010-4.

1873. **Unirea în Camera României Mari** // Kirițescu, Constantin. Istoria războiului pentru întregirea României, 1916-1919. Vol. 2 / text ales și stabilit de Constantin Kirițescu, Mircea N. Popa, Lucia Popa. – București : Editura Științifică și Enciclopedică, 1989. – P. 493-495.

1874. **Vizir, B.** Recunoașterea internațională a unirii Basarabiei cu România / B. Vizir, Gh. Bordeiu // Probleme ale științelor socioumane și modernizării învățământului. Conferința științifică anuală a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” (24-25 feb. 2009). – Chișinău, 2009. – P. 122-129.

1875. **Zainea, Ion.** Problemele teritoriale și frontaliere ale României la Conferința de Pace de la Paris în corespondența și memoriile lui Alexandru Vaida-Voevod (1919-1920) / Ion Zainea // Frontierele spațiului românesc în context european. – Chișinău : Cartdidact, 2008. – P. 366-380. – ISBN 978-973-759-559-1 ; ISSN 978-9975-940-70-2.

* * *

1876. **Копанский, Яков Михайлович.** Советско-румынские отношения 1929-1934 гг. (От подписания Московского протокола до установления дипломатических отношений) [Text tipărit] / Я.М. Копанский, I.Э. Левит ; под ред. А.М. Лазарева. – М. : Наука, 1971. – 187 с.

1877. **Левит, Изяслав Эликович.** Бессарабский вопрос в контексте международных отношений (1919-1920 гг.). Парижская мирная конференция [Text tipărit] / И. Э. Левит. – Тирасполь : Литера, 2012. – 240 с.

Antetitul : Приднестровский государственный университет
им. Т. Г. Шевченко.
ISBN 978-9975-4110-4-2

1878. **Мельтюхов, Михаил Иванович.** Бессарабский вопрос между мировыми войнами 1917-1940 / М. И. Мельтюхов. – Москва : Вече, 2010. – 464 с. : карты. – (Актуальная история).
ISBN 978-5-9533-5010-5

1879. **Назария, Сергей Михайлович.** Бессарабский вопрос в эпоху мировых войн и его интерпретации в историографии : от возникновения до Парижских мирных договоров (1917-1947) [Text tipărit] / Назария Сергей Михайлович ; Науч. консультанты: Гросул Владислав Якимович [et al.]. – Кишинэу : [S. n.], 2018. – 399 с. – (Библиотека молдавского дипломата).

Rez. : lb. rom., engl., rusă.

Antetitul : Государственный институт международных отношений Молдовы, Фонд „Историческая память”.

Bibliogr.: p. 335-399. – Referințe bibliogr. în notele de subsol.
ISBN 978-9975-56-524-0

1880. **Советско-румынские отношения 1917-1941** : Документы и материалы : в 2-х т. – Москва : Междунар. отношения, 2000 –

Antetitul : Министерство иностранных дел Российской Федерации ; Министерство иностранных дел Румынии.

ISBN 5-7133-1023-X

Том I. – 2000. – 456 с., ил.

ISBN 5-7133-1024-8

Том II. – 2000. – 544 с., ил.

ISBN 5-7133-1053-1

* * *

1881. **Виноградов, В.** Как Антанта с Молдовой обошлась : Бессарабский вопрос и Парижская конференция [1919] / В. Виноградов // Советская Молдавия. – 1991. – 25 июня. ; Советская культура. – 1991. – 6 апр. – С. 3.

1882. **Колосов, Ан.** Италия и бессарабский вопрос / Ан. Колосов // Красная Бессарабия. – 1927. – Nr 1 (7). – С. 1-7.

1883. **Ничего не добились и не добьются** : [12 лет дипломатической работы Румынии по закреплению Бессарабии] // Красная Бессарабия. – 1930. – Nr 1 (31). – С. 2-4. – [Semnat: A.].

1884. **Нямцу, С.** Десять лет международной дипломатии в бессарабском вопросе / С. Нямцу // Красная Бессарабия. – 1928. – Nr 1 (13). – С. 34-43.

1885. **Обмен нотами между СССР и Италией по поводу ратификации Италией бессарабского протокола** // Красная Бессарабия. – 1927. – Nr 1 (7). – С. 29-31.

1886. **Яворский, С.** Ближневосточный узел и бессарабский вопрос / С. Яворский // Красная Бессарабия. – 1927. – Nr 1 (7). – С. 21-28.

VI. FĂURITORI AI UNITĂȚII NAȚIONALE ROMÂNEȘTI

1887. **Achim, Valeriu.** Dr. Vasile Lucaciu, luptător pentru drepturile românilor și Unirea Transilvaniei cu România [Text tipărit] / Valeriu Achim, Aureliu Socolan. – Baia-Mare : [S. n.], 1968. – 262 p. : il.

1888. **Albani, Tiron.** Leul de la Șișești : [Vasile Lucaciu] [Text tipărit] / Tiron Albani ; îngrijită și completată de Vasile Iuga de Săliște. – Ed. aniversară 100 de ani de la Marea Unire. – Cluj-Napoca : Editura „Dragoș Vodă”, 2017. – 250 p. : fot. – (Portrete și medalioane ; Nr 12).

ISBN 978-973-8274-51-8

1889. **Boerescu, Dan-Silviu.** Ferdinand Întregitorul – Nașterea României Mari : docu-drame și mituri istorice [Text tipărit] / evocare de Dan-Silviu Boerescu. – București : Integral, 2018. – 130, [22] p. – (Colecția Regală ; IV).

Bibliogr.: p. 119-130.

ISBN 978-606-992-054-1

1890. **Chiriac, Alexandru.** Membrii Sfatului Țării (1917-1918) [Text tipărit] : Dicționar / Alexandru Chiriac. – București : Editura Fundației Culturale Române, 2001. – 174 p.

ISBN 973-577-325-2

1891. **Colesnic, Iurie.** Generația Unirii [Text tipărit] / Iurie Colesnic. – Chișinău : Museum, 2004. – 543 p.

ISBN 9975-906-85-0

1892. *Rec.: Mahu, Rodica. Victoria unei generații demne / Rodica Mahu // Jurnal de Chișinău. – 2005. – 22 mar. – P. 13.*

1893. **Colesnic, Iurie.** Generația Unirii [Text tipărit] / Iurie Colesnic ; red.: Natalia Solonaru, Pavel Rotaru. – Chișinău : [S. n.], 2016. – 543 p. : il. – (Enciclopedie).

Bibliogr.: p. 538-542.

ISBN 978-9975-128-67-4

1894. **Coțofan, V.** Această veșnică flacără [Text tipărit] : (Nuvelă documentară) : [despre Ivan N. Krivorukov, deputat în Sfatul Țării (6/19 ian. 1883 – 1937)] / V. P. Coțofan, E. O. Oxinoid. – Chișinău : Cartea Moldovenească, 1984. – 168 p.

Text în grafie chirilică.

1895. **Dumitrescu, Constantin.** Să crezi în ceasul de dreptate : Liceeni, studenți și profesori în amfiteatrele Marii Uniri [Text tipărit] / Constantin Dumitrescu. – Cluj-Napoca : Daco-Press, 1994. – 206 p.

ISBN 973-95712-7-1

1896. **Făuritori ai unității și identității naționale** [Text tipărit] / coord.: prof. dr. Florin Georgescu, Elena Pălănceanu. – București, 1983. – 388 p.

1897. **Georgescu, Ioan.** George Pop de Băsești : 60 de ani din luptele naționale ale Românilor transilvăneni [Text tipărit] / Ioan Georgescu ; Ed. îngrijită și completată de Vasile Iuga de Săliște. – [Ed. a 2-a]. – Cluj-Napoca : ed. „Dragoș Vodă”, 2017. – XXIV, 478 p. : il. note, facs., portr., fot. ; 29 cm. – (Portrete și medalioane maramureșene ; 10).

Ediție aniversară 100 de ani de la Marea Unire.

Bibliogr.: p. 393-398.

ISBN 978-973-8274-41-9

1898. **Giantâc, Ion.** Gheorghe Mare, gospodar și deputat [Text tipărit] / Ion Giantâc. – Slobozia Mare : Armara, 1999. – 36 p. – (Militanți din Sfatul Țării).

Bibliogr.: p. 34.

1899. **Holban, Eugen Ștefan.** Figuri basarabene [Text tipărit] : Culegere de date biografice / Eugen Șt. Holban. – Paris : Editura Căprioara, 1990. – 68 p.

1900. **Iancu Flondor – Eroul Bucovinei** [Text tipărit] / pref., selecția materialelor și red. de M. Pînzaru-Bucovina. – Chișinău : Ed. Spafarii, 1992. – 96 p.

1901. **Iorga, Nicolae.** Istoria românilor [Text tipărit] : [în 10 vol.] / Nicolae Iorga. – București : Monitorul Oficial și Imprimeria Statului „Imprimeria Națională”, 1938.

Vol. 10 : Întregitorii. – 1939. – 498 p.

1902. **Iuga, Augustin.** Vasile Lucaciu : acte, documente, procese [Text tipărit] / Augustin Iuga ; îngrijită și complet. de Vasile Iuga de Săliște. – Ed. aniversară 100 de ani de la Marea Unire. – Cluj-Napoca : Ed. „Dragoș Vodă”, 2017. – 438 p. : fot. – (Portrete și medalioane ; Nr 11).

ISBN 978-973-8274-45-7

1903. **Iuliu Maniu** [Text tipărit] : Un creator de istorie / coord. : Andrea Dobeș ; Fundația Academia Civică ; Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței ; Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului ; Muzeul Memorial Sighet. – Ed. a 2-a. – București : Editura Fundației Academia Civică, 2008. – 59, [18] p. : fot. – (Iuliu Maniu – 55 de ani de la moarte).

ISBN 973-8214-18-1

1904. **Iuliu Maniu în fața istoriei** [Text tipărit] : Culeg. 1. Simpozion, februarie 1993. 2. Documente Iuliu Maniu 1934-1940 / Direcția Departamentelor de Studiu Doctrină, Programe a P.N.T.C.D. ; Fundația Hanns Seidel ; coord.: Țepelea Gabriel ; red.: Paraschiv N. – București : Gândirea Românească, 1993. – 464 p.

ISBN 973-95668-8-X

1905. **Jireghie, Virgiliu**. Vasile Goldiș și Marea Unire [Text tipărit] / Virgiliu Jireghie, Marius Grec. – Arad : Mirador, 2012. – 100 p. : fot. color. Antetitul : Univ. de Vest „Vasile Goldiș” din Arad.

ISBN 978-973-164-132-4

1906. **Lucaciu, Vasile**. Dr. Vasile Lucaciu - luptător activ pentru unirea românilor : Texte alese / Vasile Lucaciu ; studiu introductiv, îngrijirea ediției, note și comentarii de Ion Iacoș și Valeriu Achim. – Cluj-Napoca : Dacia, 1988. – 447 p., 27 il. – (Testimonia).

1907. **Lungu, Corneliu-Mihail**. Făuritori ai Marii Uniri [Text tipărit] : Mărturii documentare / Corneliu-Mihail Lungu. – București : Elion, 2003. – 298 p. : fot., hărți.

ISBN 973-8362-17-2

1908. **Maramureșul istoric prin oamenii săi: Dr. Găvrilă Iuga – memorii, note, însemnări (1911-1940)** [Text tipărit] / vol. îngrijit, prefață și note: Cristina Țineghe. – Baia Mare : Ethnologica Publishing, 2013. – 410 p. : tab., portr. – (Colecția personalități ; 3).

Index : p. 387-401.

ISBN 978-606-8213-23-1

1909. **Marin, Florea**. Medicii și Marea Unire [Text tipărit] / Florea Marin. – Târgu-Mureș : Tipomur, 1993. – 312 p. : il.

ISBN 973-95796-1-2

1910. **Mărgineanu, Ion.** 100 români ai Marii Uniri (III) [Text tipărit] : Omagiu Zilei Naționale a României / acest altfel de credențional propus de Ion Mărgineanu și colaboratorii săi. – Alba Iulia : Altip, 2007. – 132 p.

Pe cop.: 100 români ai Marii Uniri (III) : Mănunchi de Tricolor și „Deșteaptă-te române”.

Bibliogr.: p. 123-127.

ISBN 978-973-117-088-6.

1911. **Mărgineanu, Ion.** 100 români ai Marii Uniri (V) [Text tipărit] : Omagiu Zilei Naționale a României – 1 Decembrie 2009 / acest alt fel de credențional propus de Ion Mărgineanu și colaboratorii săi. – Alba Iulia : Altip, 2009. – 134 p.

Bibliogr.: p. 129.

ISBN 978-973-117-088-6

1912. **Mezea, Corneliu.** Dr. Vasile Lucaciu: „Leul de la Șișești” [Text tipărit] : Viața și faptele lui : 1852-1922 / Corneliu Mezea ; lucrare îngrijită și completată de Vasile Iuga de Săliște. – Ed. aniversară 100 de ani de la Marea Unire 1918-2018. – Cluj-Napoca : Editura „Dragoș Vodă”, 2018. – 326 p. : fot. – (Portrete și medalioane ; N 13).

ISBN 978-973-8274-55-6

1913. **Negrei, Ion.** Deputați ai Sfatului Țării (1917-1918), primari de Chișinău (1918-1940) [Text tipărit] / Ion Negrei. – Chișinău : [S. n.], 2015. – 16 p. : il., fot. – (Personalități marcante ale neamului ; Personalități marcante ale Chișinăului).

Descris de pe cop.

Antetitlu : Primăria Municipiului Chișinău ; Institutul de Istorie al AȘM.

ISBN 978-9975-3058-5-3

1914. **Nicolescu, Gheorghe.** Preoți în lupta pentru făurirea României Mari 1916-1919 [Text tipărit] / Gheorghe Nicolescu, Gheorghe Dobrescu, Andrei Nicolescu. – București : Europa Nova, 2000. – 488 p.

ISBN 973-9183-95-6

1915. **Opriș, Ioan.** Alexandru Lapedatu în cultura românească [Text tipărit] : (Contribuții la cunoașterea vieții politice și culturale românești din perioada 1918-1947) / Ioan Opriș. – București : Editura Științifică, 1996. – 362 p.

ISBN 973-44-0190-4

1916. **Opriș, Ioan.** Alexandru Lapedatu și contemporanii săi [Text tipărit] / Ioan Opriș. – Cluj-Napoca : Editura Albastră, 1997. – 276 p.
ISBN 973-9215-46-7

1917. **România 1918-2008** [Text tipărit] : Din Generația Marii Uniri / concepție și prezentare: Ionela Simona Mircea ; trad.: Brândușa Ciugudean, Adina Goșa ; fot.: Lacrima Rădulescu. – Alba Iulia : Altip, 2008. – 58 p. : fot.
Antetitul : Instituția Prefectului Județului Alba, Consiliul Județului Alba [et al.].
ISBN 978-973-117-183-8

1918. **Roz, Alexandru.** Arădeni – corifei ai Marii Uniri [Text tipărit] / Alexandru Roz. – Arad, 1995. – 26 p.
Bibliogr.: p. 25.
ISBN 973-9194-92-3

1919. **Samoilă Mârza 1886-1967: Fotograful Unirii Transilvaniei cu România, 1 decembrie 1918, Alba Iulia** [Text tipărit] / Aurel Sîntimbrean [et al.] ; colab.: Popa Ioan Iancu ; coord.: Aurel Sîntimbrean ; editor: Consiliul Local Sîntimbru, județul Alba. – Alba Iulia : Altip, 2003. – 98 p. : fot.
ISBN 973-8141-92-3

1920. **Scurtu, Ion.** Iuliu Maniu [Text tipărit] : Activitatea politică / Ion Scurtu. – București : Editura Enciclopedică, 1995. – 298 p.
ISBN 973-45-0103-8

1921. **Stamate, Grigore.** Viața mareșalului Prezan: profesia de a fi român [Text tipărit] / Grigore Stamate, Mihai Hodoroșea. – București : Axioma Print, 2015. – 447 p.
ISBN 978-606-8206-19-6

1922. **Stan, Apostol.** Iuliu Maniu : Naționalism și democrație : Biografia unui mare român [Text tipărit] / Apostol Stan. – București : Saeculum, 1997. – 512 p.
ISBN 973-9211-61-5

1923. **Zece personalități ale Unirii** [Text tipărit] / Tudor Roșu, Ioana Rus-toiu, Liviu Zgârciu [et al.]. – Alba Iulia : Editura eVertical, 2017. – 88 p.: fot.
ISBN 978-606-93029-1-0

* * *

1924. **Acu, Dumitru.** Vasile Goldiș / dr. Dumitru Acu // Magazin istoric : ser. nouă. – 2012. – Nr 12. – P. 10-13. – ISSN 0541-881X.

1925. **Alexa, Doina.** Ion Nistor inedit. „Note autobiografice. Amintiri din închisoare” / Doina Alexa // Maramureș - vatră de istorie milenară : Lucrările celui de-al treilea simpozion, Ocna-Șugatag 01-03 august 1997. – Cluj-Napoca : Dragoș Vodă, 1997. – P. 179-190. – ISBN 973-98025-1-6.

1926. **Am trăit măreția acelei zile** : amintiri : [amintirile despre 1 Decembrie 1918 de la Tiron Albani, Tiberiu Brediceanu, dr. Dominic Stanca, Dante Gherman, dr. Laurențiu Oanea, dr. Aurel Cosma, prof. Aurel Popa, general Vasile V. Barbu] / memoriile au fost pregătite pentru tipar sub redacția Liviei Dandara // Magazin istoric. – 1968. – Nr 11. – P. 16-25.

1927. **Andronachi, Gh. V.** Alexandru Marghiloman : [fost Prim-Ministru al României în 1918 (1854-1925)] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 212-214.

1928. **Andronachi, Gh. V.** Căpitan Gh. V. Andronachi : [organizatorul și Comandantul primului Detașament moldovenesc de Gardă călăreață, de pe lângă Sfatul Țării (1893 – 1970)] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 149-150.

1929. **Andronachi, Gh. V.** Căpitan Gheorghe Sârbu : [organizatorul și Comandantul celei dintâi baterii de artilerie moldovenească de pe lângă Sfatul Țării (1891 – 1970)] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 149-150.

1930. **Andronachi, Gh. V.** Colonel rezervă Teodosie Cojocaru : [1879 – 1927] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 149-150.

1931. **Andronachi, Gh. V.** D. Bogos : [1889 – 1946] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 153.

1932. **Andronachi, Gh. V.** Dr. Onisifor Ghibu : [1883 – 1972)] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 83-84.

1933. **Andronachi, Gh. V.** Dr. P. Cazacu : [1873 – 1956] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 71-72.

1934. **Andronachi, Gh. V.** General de Divizie Ernest Broșteanu : [Primul Comandant de mare unitate, care a pășit Prutul, intrând în Basarabia cu oastea Română (1869 – 1932)] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 192.

1935. **Andronachi, Gh. V.** Gheorghe Tudor : [deputat în Sfatul Țării (1885-1974)] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 81-82.

1936. **Andronachi, Gh. V.** Gheorghe V. Madan : [1872-1944] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 77-78.

1937. **Andronachi, Gh. V.** Pantelimon Erhan : [1884-1971] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 106.

1938. **Andronachi, Gh. V.** Teofil Ioncu : [1885-1954] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 83-84.

1939. **Andronachi, Gheorghe.** Ion Tudos : [deputat în Sfatul Țării (1884-?)] // Tărîță, Orest. Hăjdienii din stepa Bălților : file de istorie / Orest Tărîță. – Chișinău : Universul, 2010. – P. 360-363.

1940. **Anghel, Gheorghe.** Samoilă Mârza, fotograful Unirii (1886-1967) // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 361-374. – (Acta Musei Apulensis).

1941. **Ardelean, Aurel.** Vasile Goldiș, ideolog al Marii Uniri din 1918 : [1862-1934] / Aurel Ardelean // Aradul și Marea Unire din 1918 : Culegere de studii. – Arad : Vasile Goldiș University Press, 2008. – P. 5-6. – ISBN 978-973-664-301-9.

1942. **Baciu, Gheorghe.** Cu dragoste de neam : [despre Vasile Lașcu, poet, prozator, filosof, istoric, teoretician al artei, om politic (1981-1932)] / Gheorghe Baciu // Literatura și arta. – 2018. – 22 mar. – P. 6. – ISSN 1857-3835.

1943. **Bajbeuc-Melicov, Petre** : [deputat în Sfatul Țării (1872-?)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2 / Proiectul „României din jurul României”. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 699. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1944. **Babuș, Marius-Sebastian.** Gheorghe Mare, deputat în Sfatul Țării : model de verticalitate și conștiință națională : [1885-1961] / Marius-Sebastian Babuș, Alexandra Chirică // Realități culturale. – 2018. – Nr 4. – P. 8-10 ; Nr 5. – P. 9-11. – ISSN 1857-4424.

1945. **Berciu, Ion I.** Dr. Iuliu Crișan / Ion I. Berciu // Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968. Vol. 7, partea 2. – Alba Iulia : [S. n.], 1969. – P. 375-384. – (Acta Musei Apulensis).

1946. **Bichir, Florian.** Generalul Arthur Văitoianu, guvernator al Basarabiei : [1864-1956] / Florian Bichir // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 465-472. – ISBN 978-9975-139-54-0.

1947. **Brînza, Iu.** Partizanul Unirii Bucovinei : [despre Iancu Flondor (1865-1924)] / Iu. Brînza // Țara. – 1992. – 29 sept. – P. 7.

1948. **Bulboacă, Sorin.** Vasile Goldiș după Marea Unire din 1918 : [1862-1934] / Sorin Bulboacă // Aradul și Marea Unire din 1918 : Culegere de studii. – Arad : Vasile Goldiș University Press, 2008. – P. 109-112. – ISBN 978-973-664-301-9.

1949. **Buzatu, Gheorghe.** Nicolae Iorga – Apostol al Unirii tuturor românilor : [1871-1940] / Gheorghe Buzatu // Destin românesc. – 1997. – Nr 4. – P. 19-38. – ISSN 1221-6984.

1950. **Cateli (Catelly) Emanoil** : [1883-1943] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 74-75. – ISBN 978-9975-928-95-3.

1951. **Cazacliu, A. G.** Suntem același popor cu aceeași spiritualitate : [interviu cu A. G. Cazacliu, despre viața celor trei Cazaclii din Sfatul Țării (Grigore Cazacliu (1892-1959), Ion Cazacliu (1870-1933), Vladimir Cazacliu (1890-1950)] / interlocutor: L. Lari // Glasul Națiunii. – 1993. – 13 aug. – P. 10.

1952. **Cazacliu Vlad (Vladimir)** : [deputat în Sfatul Țării (1890-1950)] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 75-76. – ISBN 978-9975-928-95-3.

1953. **Cazacu Petru** : [1871-1956] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 77-78. – ISBN 978-9975-928-95-3.

1954. **Cărăuș Dumitru** : [deputat în Sfatul Țării (1892-1955)] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 78-79. – ISBN 978-9975-928-95-3.

1955. **Cernea, Gheorghe.** Teodor Neaga, un fiu devotat al Țării : [deputat în Sfatul Țării (1880-1943)] / Gheorghe Cernea // Literatura și arta. – 2008. – 20 noiem. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

1956. **Chicu, Oleg.** Amintiri despre un patriot-martir : [despre Vasile Țanțu, deputat în Sfatul Țării (1882-1937)] / Oleg Chicu // Literatura și arta. – 2018. – 22 mar. – P. 7. – ISSN 1857-3835.

1957. **Chilianu, M.** Între frați. Inculeț și Ciugureanu / M. Chilianu // Mișcarea (Iași). – 1918. – 13 mar. (Nr 47). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 422.

1958. **Chiorescu Vlad** : [deputat în Sfatul Țării (1888-1969)] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima

jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 82-83. – ISBN 978-9975-928-95-3.

1959. **Chiorescu Vladimir** : [deputat în Sfatul Țării (1888-1969)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 722. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1960. **Chiriac, A.** Dicționarul membrilor Sfatului Țării al Basarabiei din 1917-1918 / A. Chiriac // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1991. – Nr 3. – P. 64-84. – ISBN 5-368-03082-7.

1961. **Chiriac, A.** Mic dicționar al membrilor Sfatului Țării din Chișinău (21 noiembrie 1917 – 27 noiembrie 1918) / A. Chiriac // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1991. – Nr 2. – P. 66-83. – ISBN 5-368-03082-7.

1962. **Chiriac, A.** Mic dicționar al membrilor Sfatului Țării din Chișinău (21 noiembrie 1917 – 27 noiembrie 1918) / A. Chiriac // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1991. – Nr 4. – P. 30-108. – Bibliogr.: 22 tit. – Sfârșit. Începutul: Nr. 2. – ISBN 5-368-03082-7.

1963. **Chiriac, A.** Minciună Mihail: [deputat în Sfatul Țării (1884-1935)] // Chiriac, Alexandru. Membrii Sfatului Țării (1917-1918) : Dicționar / Alexandru Chiriac. – București : Editura Fundației Culturale Române, 2001. – P. 122. – ISBN 973-577-325-2

1964. **Chiriac Afanasie** : [deputat în Sfatul Țării (1891-1977)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 723. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1965. **Chiril Spinei, 1884-?** : [deputat în Sfatul Țării] // Calendar Național 2014. – Chișinău, 2014. – P. 114-115. – ISSN 1857-1549.

1966. **Chirilov Teodor** : [deputat în Sfatul Țării (1881-?)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 7-9. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1967. **Cijevschi Vasile** : [deputat în Sfatul Țării (1880-1931)] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 85. – ISBN 978-9975-928-95-3.

1968. **Ciobanu, Maria**. Andrei Scobioală, 1884-1971 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria Ciobanu // Calendar Național 2014. – Chișinău, 2014. – P. 308-309. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. C.].

1969. **Ciobanu, Maria**. Dumitru Cărăuș : [deputat în Sfatul Țării (1892-?)] / Maria Ciobanu // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2011. – P. 241-242. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. C.].

1970. **Ciobanu, Maria**. Elefterie Sinicliu, 1895-1979/1980 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria Ciobanu // Calendar Național 2015. – Chișinău, 2015. – P. 270. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. C.].

1971. **Ciobanu, Maria**. Eugen Bădărău, 1887-1975 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria Ciobanu // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2011. – P. 240-241. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. C.].

1972. **Ciobanu, Maria**. Ștefan Bulat, 1892-1963 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria Ciobanu // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2011. – P. 293-294. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. C.].

1973. **Ciobanu, Maria**. Theofil Ioncu, 1885-1953 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria Ciobanu // Calendar Național 2013. – Chișinău, 2013. – P. 47-48. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. C.].

1974. **Ciobanu, Maria**. Vlad (Vladimir) Chiorescu, 1888-1969 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria Ciobanu // Calendar Național 2013. – Chișinău, 2013. – P. 68-69. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. C.].

1975. **Ciobanu, Maria**. Vladimir Bodescu, 1968-1941 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria Ciobanu // Calendar Național 2013. – Chișinău, 2013. – P. 94. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. C.].

1976. **Ciobanu, Vitalie**. Vasile Gafencu : [deputat în Sfatul Țării (1886-1942)] / Vitalie Ciobanu // Ciobanu, Vitalie. Sângerei : Istorie și actualita-

te / Vitalie Ciobanu, Sergiu Munteanu. – Chișinău : Bons Offices, 2010. – P. 202.

1977. **Ciobanu, Vitalie N.** Ofițerii basarabeni încadrați în serviciul militar activ, care au solicitat trecerea în Armata Activă Română, imediat după Unire – 27 Martie 1918 // Ciobanu, Vitalie N. Militarii basarabeni, 1917-1918 : Studiu și documente / Vitalie N. Ciobanu. – Chișinău : Bons Offices, 2010. – P. 198-201. – ISBN 978-9975-80-330-4.

1978. **Ciobanu, Vitalie N.** Ostașii aleși deputați în Sfatul Țării (20 octombrie 1917) // Ciobanu, Vitalie N. Militarii basarabeni, 1917-1918 : Studiu și documente / Vitalie N. Ciobanu. – Chișinău : Bons Offices, 2010. – P. 197. – ISBN 978-9975-80-330-4.

1979. **Ciocanu, Anatol.** Falanga de glorie : [Nume de glorie pentru Marele Act al Unirii din 1918] / Anatol Ciocanu // Glasul Națiunii. – 1993. – Martie (Nr 12). – P. 3.

1980. **Ciorăscu Vasile** : [deputat în Sfatul Țării (1986-?)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 727. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1981. **Ciumeică, Ion.** Nicolae Cernov de la Ciucur-Mingir, unul dintre semnatarii Declarației de Unire de la 1918 : [1893/1894 - ?] / Ion Ciumeică // Gazeta de Sud. – 2018. – 23 mar. – P. 7. – ISSN 2537-6233.

1982. **Codreanu Ion** : [deputat în Sfatul Țării (1879-1949)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 729. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1983. **Cojocaru Teodosie** : [deputat în Sfatul Țării (1880-1941)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 731. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

1984. **Colesnic, Iurie.** A votat contra unirii și a murit într-o pușcărie sovietică : [despre Arcadie Osmolovski, deputat în Sfatul Țării (1882-1931)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 16 sept. – P. 19. – ISSN 1857-2472.

1985. **Colesnic, Iurie.** Al treilea prim-ministru – Petre Cazacu : [al Republicii Democratice Moldovenești, anul 1918 (1871-1956)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 8 apr. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

1986. **Colesnic, Iurie.** Comandantul Palatului Sfatului Țării : [despre Tihon Modval (1896- ?)] / Iurie Colesnic // Colesnic, Iurie. Chișinăul nostru necunoscut / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2015. – P. 602-603.

1987. **Colesnic, Iurie.** Cultura – cea mai puternică armă: [despre Vladimir Cazacliu, deputat în Sfatul Țării (1890-1950)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 29 ian. – P. 19. – ISSN 1857-2472.

1988. **Colesnic, Iurie.** Despre râurile mici și râurile mari, sau Despre preoții participanți la marea Unire din 1918 / Iurie Colesnic // Luminătorul. – 2005. – Nr 2 (67). – P. 31-38.

1989. **Colesnic, Iurie.** Emanoil Cately : [1883-1943]] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. IV / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2002. – P. 138-153.

1990. **Colesnic, Iurie.** Erhan Pantelimon : [deputat în Sfatul Țării (1884-1971)] / Iurie Colesnic // Luminătorul. – 2008. – Nr 2 (95). – P. 59.

1991. **Colesnic, Iurie.** Gheorghe Mare : [deputat în Sfatul Țării (1885-1961)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. VIII / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2010. – P. 152-158.

1992. **Colesnic, Iurie.** Grigore Cazacliu : [deputat în Sfatul Țării (1892-1959)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. VII / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2007. – P. 142-153.

1993. **Colesnic, Iurie.** Grigore Turcuman : [deputat în Sfatul Țării (1890-1942)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. V / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2004. – P. 214-221.

1994. **Colesnic, Iurie.** Ion Codreanu : [deputat în Sfatul Țării (1879-1949)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. III / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2000. – P. 64-81.

1995. **Colesnic, Iurie.** Ion Ignatiuc : [deputat în Sfatul Țării (1893-

1943)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. IV / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2002. – P. 128-137.

1996. **Colesnic, Iurie.** Încă o pagină inedită din istoria Sfatului Țării : [despre Pavel Grosu, deputat în Sfatul Țării (25 iul. 1880 – ?)] / Iurie Colesnic // Flux: ediția de vineri. – 2003. – 4 apr. – P. 12.

1997. **Colesnic, Iurie.** Lecția – Ion Costin : [deputat în Sfatul Țării, primar al Chișinăului (1887-1940)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 6 mai. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

1998. **Colesnic, Iurie.** Liderul primului Guvern al Basarabiei : [despre Pantelimon Erhan, președintele Consiliului Directorilor generali în Guvernul aprobat de Sfatul Țării la 7 dec. 1917 (1884-1971)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 25 mar. – P. 17. – ISSN 1854-2472.

1999. **Colesnic, Iurie.** Membrii Sfatului Țării la Chișinău / Iurie Colesnic // Literatura și arta. – 1993. – 25 noiem. – P. 5 ; Viața satului. – 1993. – 27 mar. – P. 7.

2000. **Colesnic, Iurie.** Mihail Minciună : [deputat în Sfatul Țării (1885-1935)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. II / Iurie Colesnic. – Chișinău, 1997. – P. 188-191.

2001. **Colesnic, Iurie.** Nicolae Bivol : [deputat în Sfatul Țării (1881-1950)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. IV / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2002. – P. 104-121.

2002. **Colesnic, Iurie.** Nicolae N. Alexandri : [deputat în Sfatul Țării (1859-1931)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. I / Iurie Colesnic. – Chișinău, 1993. – P. 12-15.

2003. **Colesnic, Iurie.** Omul care a organizat Sfatul Țării : [despre Vasile Țanțu (1885-1937)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 16 apr. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2004. **Colesnic, Iurie.** Pantelimon Erhan – liderul primului Guvern al Basarabiei : [1884-1971] / Iurie Colesnic // Natura. – 2005. – Ianuarie (Nr 1). – P. 14. – ISSN 1957-0798.

2005. **Colesnic, Iurie.** Președintele de vârstă în Sfatul Țării : [despre Nicolae N. Alexandri, deputat în Sfatul Țării (1859-1931)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 13 mai. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2006. **Colesnic, Iurie.** Puterea idealului : [despre Vasile Gafencu, deputat în Sfatul Țării (1886-1942)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2015. – 13 mar. – P. 19. – (În culisele istoriei). – ISSN 1857-2472.

2007. **Colesnic, Iurie.** Simion Galețchi : [deputat în Sfatul Țării (1887-1940)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. IV / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2002. – P. 122-127.

2008. **Colesnic, Iurie.** Ștefan Balanez : [deputat în Sfatul Țării (1884-?)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. IV / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2002. – P. 98-103.

2009. **Colesnic, Iurie.** Tânăr, integru și talentat : [despre Alexandru Văleanu – agricultor din com. Țânțăreni, jud. Tighina ; licențiat în științele fizico-chimice al Universității din Petrograd ; Președinte al Sindicatului Viticol Tighina ; președinte al Camerei Agricole Tighina ; fost deputat în Sfatul Țării și în primul Parlament al Țării (primul Parlament al României de după Unire), fost vicepreședinte al Zemstvei și prefect al județului Tighina (n. 1890 - ?) / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 18 noiem. – P. 19. – (În culisele istoriei). – ISSN 1857-2472

2010. **Colesnic, Iurie.** Trecutul și cultul eroilor... : [despre Ion I. Nistor (1876-1962), filolog, istoric și ministru] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2015. – 16 ian. – P. 18. – (În culisele istoriei). – ISSN 1857-2472.

2011. **Colesnic, Iurie.** Un basarabean devotat până la sacrificiu cauzei naționale : [despre Iorgu Tudor, deputat în Sfatul Țării (1885-1974)] / Iurie Colesnic // Flux: ediția de vineri. – 2000. – 27 oct. – P. 7.

2012. **Colesnic, Iurie.** Un basarabean participant la cele trei Uniri : [Grigore Cazacliu (1892-1959)] / Iurie Colesnic // Literatura și arta. – 2011. – 24 noiem. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

2013. **Colesnic, Iurie.** Un bălțean din panteonul național : [Emanoil Catelli, om politic și de cultură (1883-1943)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 12 aug. – P. 19. – ISSN 1857-2472.

2014. **Colesnic, Iurie.** Un fost primar al Chișinăului a decedat în închisoarea din Chișinău : [despre Teodosie Cojocaru (1879-1941), deputat în Sfatul Țării, în anii 1919-1920, a fost primar al Chișinăului] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2015. – 14 aug. – P. 19. – (În culisele istoriei). – ISSN 1857-3835.

2015. **Colesnic, Iurie.** Un imn al iubirii eterne : [despre Vasile Cijevschi, deputat în Sfatul Țării (1880-1931)] / Iurie Colesnic // Viața Basarabiei : ser. nouă. – 2015. – Nr 4. – P. 97-104. – ISSN 2345-1629 ; Timpul. – 2015. – 9 oct. – P. 19. – (În culisele istoriei). – ISSN 1857-2472.

2016. **Colesnic, Iurie.** Un membru al Sfatului Țării înghițit de gulag : [despre Grigore Turcuman (1890- 1942)] // Colesnic, Iurie. Chișinăul din inima noastră / Iurie Colesnic. – Chișinău : Foxtrot, 2014. – P. 507-512.

2017. **Colesnic, Iurie.** Un om cum mai rar se întâlnește : [despre Vasile Cijevschi, publicist, deputat în Sfatul Țării (1880-1931)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2014. – 28 mar. – P. 19. – (În culisele istoriei). – ISSN 1857-2472.

2018. **Colesnic, Iurie.** Un om trimis de Dumnezeu... : [despre Ștefan Bulat, deputat în Sfatul Țării (1892-1963)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 15 iul. – P. 19. – ISSN 1857-2472.

2019. **Colesnic, Iurie.** Un portret biografic – Pantelimon Erhan : [deputat în Sfatul Țării (1884-1971)] / Iurie Colesnic // Flux: ediția de vineri. – 2002. – 2 aug. – P. 2.

2020. **Colesnic, Iurie.** Un student al Sfatului Țării : [despre Gheorghe Năstase, deputat în Sfatul Țării (1896-1985)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 29 apr. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2021. **Colesnic, Iurie.** Un țăran de care Basarabia de astăzi are nevoie : [despre Ion Codreanu, deputat în Sfatul Țării (1879-1949)] / Iurie Colesnic // Flux : ediția de vineri. – 1998. – 20 noiem. – P. 6.

2022. **Colesnic, Iurie.** Un țăran ucrainean din Basarabia decorat cu Ordinul Coroana României : [despre Ștefan Botnariuc, deputat în Sfatul Țării (1875-1941)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 10 iun. – P. 19. – ISSN 1857-2472.

2023. **Colesnic, Iurie.** Vasile Gafencu : [deputat în Sfatul Țării (1886-1942)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. III / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2000. – P. 172-179.

2024. **Colesnic, Iurie.** Vasile Țanțu – Președintele Blocului Moldove-
nesc : [numit președinte al Biroului de organizare a Sfatului Țării (1885-
1937)] / Iurie Colesnic // Glasul Națiunii. – 2000. – 1 dec. – P. 2, 6.

2025. **Colesnic, Iurie.** Viața ca un miracol : [despre Vladimir Cristi
(1880 – 1956), deputat în Sfatul Țării] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2015. –
10 apr. – P. 19. – (În culisele istoriei). – ISSN 1857-2472.

2026. **Colesnic, Iurie.** Vladimir Bodescu : [deputat în Sfatul Țării (1868-
1941)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. III / Iurie Colesnic. –
Chișinău, 2000. – P. 2016-221.

2027. **Constantin Prezan** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al
mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe
Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 269-271. – ISBN
978-606-8337-04-3.

2028. **Corneanu, Ioan.** Românii sătmăreni prezenți la Marea Adunare
Națională de la Alba Iulia în sfânta zi de 1 Decembrie 1918 / prof. dr. Ioan
Corneanu, Lacrima Teocan // Mărgineanu, Ion. 100 români ai Marii Uniri
(III) : Omagiu Zilei Naționale a României / acest altfel de credențional prop-
pus de Ion Mărgineanu și colaboratorii săi. – Alba Iulia : Altip, 2007. –
P. 34-37. – ISBN 978-973-117-088-6.

2029. **Costin Ion T.** : [deputat în Sfatul Țării (1887-1940)] // Prezențe
basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima ju-
mătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. –
P. 94. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2030. **Coțofan, V.** Flacăra veșnic arzând : [100 de ani de la nașterea lui
I.N. Krivorukov, deputat în Sfatul Țării (6/19 ian. 1883 – 1937)] / V. Coțofan
// Moldova socialistă. – 1983. – 19 ian. – Text în grafie chirilică.

2031. **Crihan, Dumitru.** Cum i-am cunoscut pe unii deputați în Sfatul
Țării / Dumitru Crihan // Țara. – 1999. – 16 apr. – P. 4.

2032. **Cristi Vladimir** : [deputat în Sfatul Țării (1880-1956)] // Basa-
rabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. –
P. 737. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”,
ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8 ; Prezențe basarabe-

ne în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 101-102. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2033. **Cujbă Sergiu Victor** : [delegat la Conferința de Pace de la Paris, 1919 (1875-1937)] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 103-104. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2034. **Danilov, Maria**. Anul 1917 în Basarabia și ardeleanul Romulus Cioflec / Maria Danilov, Diana Cebotari // Destin românesc : ser. nouă. – 2017. – Nr 1/2. – P. 238-144. – ISSN 1857-1964.

2035. **Danu, Eugenia**. Autobiografia deputatului Sfatului Țării Pavel Grosul (1880-1940) / Eugenia Danu // Destin românesc : ser. nouă. – 2011. – Nr 3. – P. 77-94. – ISSN 1857-1964.

2036. **Danu, Eugenia**. Vasile Țanțu și mișcarea națională în rândurile militarilor moldoveni de pe Frontul român (1917) : (130 de ani de la naștere și 75 de ani de la moartea lui Vasile Țanțu (1882-1937), neînfricat militant al mișcării de eliberare națională din Basarabia / Eugenia Danu // Destin românesc : ser. nouă. – 2012. – Nr 3. – P. 77-97. – ISSN 1857-1964 ; Destin românesc : ser. nouă. – 2015. – Nr 1. – P. 37-55. – ISSN 1857-1964.

2037. **Deputații Pan Halippa, Marin Fudulu și Ștefan Holban împreună cu alegătorii din Nisporeni, jud. Lăpușna** // Antologia fotografiei basarabene. = Antology of the Bessarabian photography. – Chișinău, 2014. – P. 51.

2038. **Deputații Sfatului Țării care au votat Unirea Basarabiei cu România, 27 martie 1918** // Antologia fotografiei basarabene = Antology of the Bessarabian photography. – Chișinău, 2014. – P. 50. – ISBN 978-9975-4208-7-7.

2039. **Dobeș, Andrea**. Iuliu Maniu – 50 de ani de la moarte : [1873-1953] / Andrea Dobeș // Dosarele istoriei. – 2003. – Nr 2. – P. 10-12.

2040. **Dumitru Groppa (Groapă), 1895-1970** : [deputat în Sfatul Țării] // Calendar Național 2015. – Chișinău, 2015. – P. 197.

2041. **Elefterie Sinicliu** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 271. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2042. **Emanoil Catelly** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 243-244. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2043. **Emanuil Catelli, 1883-1943** // Calendar Național 2008. – Chișinău, 2008. – P. 48-49. – ISSN 1857-1549.

2044. **Erhan Pantelimon** : [deputat în Sfatul Țării, 1884-1971] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 752-753. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8 ; Țărălungă, Ecaterina. Enciclopedia identității românești. Personalități / Ecaterina Țărălungă. – București : Litera Internațional, 2011. – P. 297. – ISBN 978-606-600-246-2.

2045. **Ețco, Constantin**. Vasile Țanțu – politician și pedagog : [130 de ani de la naștere (1885-1937)] / Constantin Ețco // Făclia. – 2016. – 22 ian. – P. 5.

2046. **Faiuc, Elisabeta**. Memorandistul Emil Bran în slujba propășirii Maramureșului : [1864-1941] / Elisabeta Faiuc // Maramureș - vatră de istorie milenară : Lucrările celui de-al treilea simpozion, Ocna-Șugatag 01-03 august 1997. – Cluj-Napoca : Dragoș Vodă, 1997. – P. 229-235. – ISBN 973-98025-1-6.

2047. **Florescu, Gheorghe I**. Generația Marii Uniri / Gheorghe I. Florescu // Cugetul : Revistă de istorie și științe umanistice. – 1992. – Nr 1. – P. 34-42. – ISSN 0868-7730.

2048. **Florescu, Gheorghe I**. Generația Marii Uniri (II) : [65 de ani de la făurirea statului național unitar român] / Gheorghe I. Florescu // Revista de istorie. – 1983. – Tom. 36, nr 12. – P. 1189-1208.

2049. **Florescu, Gheorghe I**. Ion I. Brătianu: ctitor al Marii Uniri / Gheorghe I. Florescu // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1992. – Nr 1. – P. 114-131. – ISBN 5-368-03082-7

2050. **Gafița, Vlad.** Repere istoriografice despre activitatea politică a lui Iancu Flondor la finele secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea / Vlad Gafița // Revista de istorie a Moldovei. – 2011. – Nr 3/4. – P. 44-71. – ISSN 1857-2022.

2051. **Gafencu Vasile** : [deputat în Sfatul Țării (1886-1942)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 752-753. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2052. **Gagea, Eugen.** Vasile Goldiș – unul dintre părinții Patriei : [1862-1934] / Eugen Goldiș // Aradul și Marea Unire din 1918 : Culegere de studii. – Arad : Vasile Goldiș University Press, 2008. – P. 94-96. – ISBN 978-973-664-301-9.

2053. **Galețchi Simion** : [deputat în Sfatul Țării (1887-1940)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 752-753. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2054. **Ghedrovici, Vera.** Gheorghe Druță, 1881-? : [deputat în Sfatul Țării] / Vera Ghedrovici // Calendar Național 2006. – Chișinău, 2006. – P. 163-164.

2055. **Ghedrovici, Vera.** Vasile Cijevschi, 1880-1931 : [deputat în Sfatul Țării] / Vera Ghedrovici // Calendar Național 2005. – Chișinău, 2004. – P. 400-401.

2056. **Gheorghe Mare, 1881-1962** : [deputat în Sfatul Țării] // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2011. – P. 122.

2057. **Giantâc, Ion.** Gheorghe Mare a votat Unirea : [despre Gheorghe Mare (1885 – 1961), directorul școlii de Viticultură din Purcari în anii 1918-1925] / Ion Giantâc // Literatura și arta. – 1998. – 26 mar. – P. 2.

2058. **Grigore Turcuman, 1890-1942** : [deputat în Sfatul Țării] // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2011. – P. 151.

2059. **Gulica, Ilie.** Un militant pe țărâm național. Schiță despre viața și activitatea lui Alexandru Groppa, deputat în Sfatul Țării / Ilie Gulica // Destin românesc : ser. nouă. – 2009. – Nr 3 (61). – P. 93-104.

2060. **Harea Vasile** : [deputat în Sfatul Țării, 1895-1987] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 769. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8 ; Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 149-151. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2061. **Harea, Vasile.** Analiza listelor de deputați ai Sfatului Țării : [care au votat Unirea la 27 martie 1918] // Harea, Vasile. Unirea Basarabiei cu Patria Mamă / Vasile Harea ; colab.: Vlad Bejan. – Iași : Fundația „Axis”, 1998. – P. 175-179. – ISBN 973-96653-9-X.

2062. **Ignatiuc Ion** : [deputat în Sfatul Țării (1895-1987)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 775. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2063. **Ion Arion, singurul erou al Marii Uniri de la 1918** : [tânărul a fost împușcat, pentru că flutura tricolorul în drum spre Alba Iulia] // Tim-pul. – 2018. – 23 mar. – P. 11. – ISSN 1857-2472.

2064. **Ioncu Teofil** : [deputat în Sfatul Țării (1885-1954)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 776-777. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2065. **Iuliu Maniu** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 266-268. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2066. **Iuliu Maniu** // Xenii, Constantin. Figuri ilustre din epoca României Mari / Constantin Xenii. – București, 2009. – P. 91-141.

2067. **Înainte-mergătorii Unirii Basarabiei cu România** : [cu prilejul împlinirii unui an de la Unire] // Școala Basarabiei : revistă pentru cultură, învățământ și educație națională. – 1919. – Nr 6. – P. 32-33.

2068. **La mormântul lui V.G. Cijevski** : [om politic, publicist din Basarabia (1880- 1931)] // Viața Basarabiei. – 1934. – Nr 7/8. – P. 117-118.

2069. **Lăcătușu, Gheorghe**. 27 martie 1918. Ofițeri români basarabeni și Marea Unire / Gheorghe Lăcătușu // Memoria. – 2005. – Nr 1. – P. 29-33. – ISSN 1220-6369.

2070. **Lăcustă, Ioan**. Învățătorii și Unirea Basarabiei / Ioan Lăcustă // Tribuna învățământului. – 2004. – 22-28 noiem. – P. 14. – ISSN 1017-5385.

2071. **Lăpușan, Aurelia**. Europeanul Costa-Foru și Liga drepturilor Omului și ale Cetățenilor pentru integrarea Basarabiei în viața politică a României după 1918 : [despre C. G. Costa-Foru (1856-1935, remarcabilă personalitate culturală română, ziarist, avocat și activist pentru drepturile ziaristilor, om politic, profesor de drept civil, primul rector al Universității din București, deputat, senator, ministru] Aurelia Lăpușan // Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă. – 2015. – Vol. 9 (24), nr 2. – P. 239-249. – Rez. în lb. engl.

2072. **Lăzărescu, Dan A.** Ion I. C. Brătianu, omul Marii Uniri / Dan A. Lăzărescu // Magazin istoric. – 1994. – Nr 8. – P. 39-43.

2073. **Luca Știrbeț, 1889-1942** : [deputat în Sfatul Țării] // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2010. – P. 110-111. – ISSN 1857-1549.

2074. **Maltopol, Paul**. Mareșalii României : Trei dintre făuritorii României Mari : [despre Mareșalul Averescu (1859-1938), Mareșalul Prezan (1861-1943), Mareșalul Antonescu (1882-1946)] / Paul Maltopol // România Mare : săptămânal absolut independent. – 1991. – 29 noiem. – P. 16.

2075. **Marco, Gabriela Adina**. Ludovít Augustin Boor și Ivan Bujna – preoți evanghelici slovaci, luptători pentru Unirea Transilvaniei cu România / Gabriela Adina Marco // Aradul și Marea Unire din 1918 : Culegere de studii. – Arad : Vasile Goldiș University Press, 2008. – P. 129-135. – ISBN 978-973-664-301-9.

2076. **Mare Gheorghe** : [deputat în Sfatul Țării (1881-1961)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 789. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2077. **Mari bărbați ai Unirii tuturor românilor** // Academica. – 1993. – Decembrie (Nr 38). – P. 15, 16.

2078. **Mariescu, T.** Soarta fostului deputat al Sfatului Țării, Gheorghe Mare, după 28 iunie 1940 / T. Mariescu // Buga, Ion. Basarabia română la cumpănă de milenii : (Antologie, 1988-2010) / Ion Buga. – Chișinău : Litera, 2011. – P. 209-212.

2079. **Marin, Florea.** Activitatea medicilor și farmaciștilor imediat după Unire // Marin, Florea. Medicii și Marea Unire / Florea Marin. – Târgu-Mureș : Tipomur, 1993. – P. 81-90. – ISBN 973-95796-1-2.

2080. **Marin, Florea.** Date biografice privitoare la medicii, studenții în medicină și farmaciștii participanți la marele act al declarării Unirii de la Alba Iulia în 1 Decembrie 1918 prin care s-a desăvârșit făurirea statului național unitar român // Marin, Florea. Medicii și Marea Unire / Florea Marin. – Târgu-Mureș : Tipomur, 1993. – P. 91-276. – ISBN 973-95796-1-2.

2081. **Marin, Florea.** Medici, studenții în medicină și farmaciștii care au activat pentru unire, cât și pentru consolidarea ei, dar n-au putut participa la marele act din 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia // Marin, Florea. Medicii și Marea Unire / Florea Marin. – Târgu-Mureș : Tipomur, 1993. – P. 69-80. – ISBN 973-95796-1-2.

2082. **Marin, Florea.** Medici, studenții în medicină și farmaciștii participanți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din ziua de 1 Decembrie 1918 // Marin, Florea. Medicii și Marea Unire / Florea Marin. – Târgu-Mureș : Tipomur, 1993. – P. 64-68. – ISBN 973-95796-1-2.

2083. **Marin, Florea.** Scurte date biografice privitoare la cadrele medii participante la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia // Marin, Florea. Medicii și Marea Unire / Florea Marin. – Târgu-Mureș : Tipomur, 1993. – P. 277-289. – ISBN 973-95796-1-2.

2084. **Marinescu, Păun.** Scurte biografii ale unor importanți participanți la Unirea Basarabiei cu România // Marinescu, Păun. Basarabia, Bucovina și Transnistria / Păun Marinescu. – București : Editura Dacoromână TDC, 2016. – P. 55-63. – ISBN 978-606-601-111-2.

2085. **Matvei, Valeria.** Gheorghe I. Năstase, 1896-1985 : [deputat în Sfatul Țării] / Valeria Matvei // Calendar Național 2016. – Chișinău, 2016. – P. 65-66. – [Semnat: V. M.].

2086. **Mârza Dumitru :** [deputat în Sfatul Țării (1894-1967)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 790. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2087. **Mic dicționar al membrilor Sfatului Țării :** [Ivan Krivorukov, deputat în Sfatul Țării, (6/19 ian. 1883 – 1937)] // Sfatul Țării. – 1991. – 16 noiem.

2088. **Minciună Mihail :** [deputat în Sfatul Țării (1884-1935)] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 198-199. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2089. **Mocanu, Victor.** Un militant al Unirii Basarabiei cu România: Luca Știrbeț // Mocanu, Victor. Cărpineni, un sat din valea Lăpușnei / Victor Mocanu, Dinu Poștarencu. – Chișinău : [S. n.], 2014. – P. 144-146.

2090. **Moraru, Anton.** Alexandru Marghiloman – participant activ la Unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918) / Anton Moraru // Literatura și arta. – 2006. – 23 mar. – P. 7. – ISSN 1857-3835.

2091. **Moraru, Pavel.** Dumitru Bogos (1889-1946): momente inedite ale biografiei / Pavel Moraru // Revista de istorie a Moldovei. – 2007. – Nr 1 (69). – P. 79-94.

2092. **Moșanu, Parascovia.** Prețul plătit pentru Unire : [despre Simeon Galițchi, deputat în Sfatul Țării (1887-1940)] / Parascovia Moșanu // Literatura și arta. – 2008. – 20 mar. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

2093. **Moțoc, Radu.** Chiril Sberea, un deputat în Sfatul Țării (1893-1973): Evocare / Radu Moțoc // Memoria : Revista gândirii arestate. – 2011. – Nr 1. – P. 112-123. – ISSN 1220-6369.

2094. **Munteanu, Doina V.** Din zilele Marii Uniri : [despre Aurel Călniceanu, colonel în rezervă, delegat al comunei Ciclova Română, județul Caraș-Severin, la marele act istoric de la 1 Decembrie 1918] / Doina V. Munteanu // Magazin istoric : ser. nouă. – 2001. – Nr 12. – P. 16.

2095. **Nandriș, G.** Iancu Flondor : [reprezentant al conștiinței românești în Bucovina de Nord, participant activ la Marea Unire din 1918 (1865-1924)] / G. Nandriș // Plai românesc. – 1994. – 20 oct. – P. 1, 4.

2096. **Nastas, Tatiana.** Ion Păscăluță, 1890-1988 : [deputat în Sfatul Țării] / Tatiana Nastas // Calendar Național 2010. – Chișinău, 2009. – P. 18-19. – [Semnat: N.T.].

2097. **Nastas, Tatiana.** Iorgu Tudor, 1885-1974 : [deputat în Sfatul Țării] / Tatiana Nastas // Calendar Național 2010. – Chișinău, 2009. – P. 45. – [Semnat: N.T.].

2098. **Năstase Gheorghe I.** : [deputat în Sfatul Țării (1896-1985)] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 211-212. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2099. **Neaga Teodor** : [deputat în Sfatul Țării (1880-1941)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 798. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2100. **Negrei, Ion.** Implicarea lui Alexandru Boldur în mișcarea național-revoluționară din Basarabia în 1917-1918 / Ion Negrei // Revista de istorie a Moldovei. – 2016. – Nr 2. – P. 27-36. – ISSN 1857-2022.

2101. **Negrei, Ion.** Patrioți basarabeni întemnițați în închisoarea din Sighet : [Pantelimon Halippa (1883-1979), Daniel Ciugureanu (1885-1950), Ion Pelivan (1876-1954), Generalul Ioan Rășcanu (1874-1952)] / Ion Negrei // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2007. – Nr 3. – P. 22-35. – ISSN 0868-7730.

2102. **Negrei, Ion.** Vasile Cijevschi (17 oct. 1880-14 iul. 1931), omul care a schimbat destinul Basarabiei : [deputat în Sfatul Țării] / Ion Negrei // Literatura și arta. – 2015. – 26 mar. – P. 2. – ISSN 1857-2472.

2103. **Nicolescu, Nicolae C.** Iuliu Maniu : [1873-1953] / Nicolae C. Nicolescu // Șefii de Stat și de Guvern al României 1859-2003 : Mică enciclopedie. – București, 2003. – P. 260-273.

2104. **Nistor, Ioana.** Cercetări asupra vieții și operei lui Vasile Goldiș : [1862-1934] / Ioana Nistor // Aradul și Marea Unire din 1918 : Culegere de studii. – Arad : Vasile Goldiș University Press, 2008. – P. 125-128. – ISBN 978-973-664-301-9.

2105. **Nistor Ion** : [1876-1962] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 217-218. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2106. **Olaru, Angelina.** „Apostolii Basarabiei” : [Martorii Unirii din 1918] / Angelina Olaru // Timpul. – 2008. – 4 apr. – P. 17.

2107. **Olaru, Marian.** Iancu Flondor și mișcarea națională a românilor din Bucovina (sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea) / Marian Olaru // Analele Bucovinei. – 1998. – Nr 2. – P. 333-350. – ISSN 1221-9915.

2108. **Onisifor Ghibu** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 252-253. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2109. **Onisifor Ghibu, 1883-1972** // Calendar Național 2008. – Chișinău, 2008. – P. 179-180.

2110. **Palade, Gheorghe.** Contribuțiile militarilor români la renașterea vieții spirituale în Basarabia 1918-1920 / Gheorghe Palade // Frontierele spațiului românesc în context european. – Chișinău : Cartdidact, 2008. – P. 356-365. – ISBN 978-973-759-559-1 ; ISSN 978-9975-940-70-2.

2111. **Palade, Gheorghe.** Paul Gore în procesul de renaștere culturală a Basarabiei după Unirea de la 1918 // Palade, Gheorghe. Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) : Studii / Gheorghe Palade. – Chișinău : Cartdidact, 2010. – P. 263-268. – (Studium). – ISBN 978-9975-9847-7-5.

2112. **Pantelimon Erhan** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 250-251. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2113. **Pantelimon Sinadino, masacrat de bolșevici pe cont propriu** : [deputat în Sfatul Țării (1875-1940)] // Timpul. – 2008. – 3 oct. – P. 25. – ISSN 1857-2472.

2114. **Pădureac, Lidia.** Sistemul represiv sovietic și soarta membrilor Sfatului Țării : studiu de caz / Lidia Pădureac // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 648-660. – ISBN 978-9975-139-54-0.

2115. **Păsat, Dumitru.** Înlăcărat patriot al neamului românesc : [despre Gheorghe Mare, deputat în sfatul Țării (1881-1962)] / Dumitru Păsat // Realități culturale. – 2018. – Nr 3. – P. 19-20. – ISSN 1857-4424.

2116. **Pelin, M.** Galeria Unirii : [selecțiuni din galeria înfăptuitorilor Marii Uniri din 1918] / M. Pelin // Timpul. – 1993. – 24-30 noiem. (Nr 46). – P. 7, 8 ; 1-7 dec. (Nr 47). – P. 7, 8.

2117. **Pelivan, Ion.** La moartea lui Vasile Țanțu : [luptător basarabean pentru realizarea idealului național : Unirea (1882-1937)] / Ion Pelivan // Viața Basarabiei. – 1937. – Nr 3/4. – P. 119-120.

2118. **Personalități ale Unirii** : [Vasile Stroescu (1845-1926), Pantelimon Halippa (1883-1979), Paul Gore (1875-1927), Onisifor Ghibu (1883-1972), Vladimir Hertza (1868-1924), Teofil Ioncu (1885-1954), Gherman Pântea (1894-1968), Ion Inculeț (1884-1940), Petre Erhan (1884-1971), Daniel Ciugureanu (1885-1950), Ernest Broșteanu (1868-1832), Constantin Stere (1865-1936), Alexandru Marghiloman (1854-1925)] // Timpul. – 2018. – 4 mai. – P. 1. – ISSN 1857-2472.

2119. **Pirogan, V.** Emanuil Catelly un mare patriot uitat : [1883-1943] / V. Pirogan // Literatura și arta. – 1999. – 13 mai. – P. 7.

2120. **Pirogan, Vadim.** Deputatul Costache Leancă : [președintele Zemstvei Județene Bălți, s. Movileni (1893-1942)] / Vadim Pirogan // Glasul Națiunii. – 1999. – 12 mai. – P. 14.

2121. **Pînzaru, M.** Iancu Flondor – eroul Bucovinei : [militant al mișcării naționale (1865-1924)] / M. Pînzaru // Literatura și arta. – 1992. – 8 oct. – P. 2.

2122. **Pop, Alina.** Maniu și culisele Marii Uniri : [despre rolul lui Iuliu Maniu în realizarea Marii Uniri din anul 1918] / Alina Pop // Adevărul : ediție de Moldova. – 2015. – 2 dec. – P. 11.

2123. **Popeangă, Vasile.** Onisifor Ghibu, pedagog militant și luptător pentru înfăptuirea Marii Uniri : [1883-1972] / Vasile Popeangă // Studii și articole de istorie. – 1984. – Vol. XLIX-L. – P. 268-279.

2124. **Popovschi, Valeriu.** Gheorghe Stârcea, directorul Cancelariei Sfatului Țării / Valeriu Popovschi // Timpul. – 2007. – 26 oct. – P. 15. – ISSN 1857-2472.

2125. **Porumbăcean, Claudiu.** Atanasie Demian, un artizan al Marii Uniri din părțile Sătmarului / dr. Claudiu Porumbăcean, dr. Viorel Câmpăean // 95 de ani de la Marea Unire : (Culegere de studii). – Arad : „Vasile Goldiș” University Press, 2013. – P. 112-122. – ISBN 978-973-664-656-0.

2126. **Postică, E.** „Eliberați” pentru a fi nimiciți : [date biografice a opt deputați ai Sfatului Țării] / E. Postică // Moldova suverană. – 1993. – 24 iun. – P. 3.

2127. **Postică, E.** Martiri ai sfântului ideal : jertfa deputaților Sfatului Țării, un cutremurător testament lăsat posterității // E. Postică // Țara. – 1995. – 21, 28 mar. – P. 4.

2128. **Postică, Elena.** Deputați ai Sfatului Țării exterminați de NKVD / Elena Postică // 22 (Douăzeci și doi). – 2010. – 24-30 aug. – P. 7.

2129. **Postică, Elena.** Deputații Sfatului Țării represați în anul 1940 : [documente din Arhiva Ministerului Securității Naționale a R. Moldova] /

Elena Postică // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 92-98. – ISSN 0868-7730.

2130. **Postică, Elena.** Figuri basarabene în guvernele României interbelice / Elena Postică // Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă. – 2008. – Vol. 2, nr 2. – P. 319-326

2131. **Poștarencu, Dinu.** Boris Iepure, prim-secretar al Sfatului Țării (1917-1918): (schiță de portret) : [1881-1938] / Dinu Poștarencu // Revista de istorie a Moldovei. – 2016. – Nr 3. – P. 144-146. – ISSN 1857-2022.

2132. **Poștarencu, Dinu.** Frunțași ai mișcării de eliberare națională : [Paul Gore, Simion Murafa, Petru Cazacu, Vladimir Cristi, Nicolae Alexandri, Pantelimon Halippa, Ion Pelivan, Daniel Ciugureanu, Ion Inculeț] // Poștarencu, Dinu. O istorie a Basarabiei în date și documente (1812-1940) / Dinu Poștarencu. – Chișinău : Cartier, 1998. – P. 166-167. – (Cartier istoric). – ISBN 9975-949-18-5.

2133. **Poștarencu, Dinu.** Iorgu Tudor memorialist : [1885-1974] / Dinu Poștarencu // Revista de istorie a Moldovei. – 2011. – Nr 1/2 (85-86). – P. 150-167. – ISSN 1857-2022.

2134. **Poștarencu, Dinu.** Precizări și completări la biografiile unor membri ai Sfatului Țării : [Nicolae Alexandri, Teodor Bârcă, Constantin Bivol, Grigore Cazacliu, Dumitru Cărăuș, Vasile Cijevschi, Teodosie Cojocar, Pantelimon Erhan, Vasile Gafencu, Simion Galetchi, Alexandru Groppa, Nicolae Grosul, Pavel Grosul, Vasile Kurdinovski, Dumitru Marchitan, Nicolae Mămăligă, Iacob Sucevan] / Dinu Poștarencu // Tyragetia: Anuar. – 2003. – [Vol.] 12. – P. 187-191.

2135. **Poștarencu, Dinu.** Un militant de vază al mișcării de eliberare națională din Basarabia : Vasile Țanțu : (130 de ani de la naștere și 75 de ani de la moarte) : [1882-1937] / Dinu Poștarencu // Revista de istorie a Moldovei. – 2012. – Nr 1 (89). – P. 97-102.

2136. **Poștarencu, Dinu.** Vladimir Bodescu (145 de ani de la naștere) : [1868-1941] / Dinu Poștarencu // Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 1 (93). – P. 110-115.

2137. **Preda, Dumitru.** Sub zodia Marii Uniri : de la Baltică la Egee: Vasile Stoica / Dumitru Preda // Magazin istoric : ser. nouă. – 1992. – Nr 12. – P. 4. – ISSN 0541-881X.

2138. **Preda, Dumitru.** Un ardelean basaraben în serviciul cauzei naționale : Onisifor Ghibu / Dumitru Preda // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 459-464. – ISBN 978-9975-139-54-0.

2139. **Prijelevschii, Irina.** Ion Ignatiuc, 1893-1943 / Irina Prijelevschii // Calendar Național 2018. – Chișinău, 2017. – P. 722-73.

2140. **Prisac, Lidia.** Prezențe armenesti în Sfatul Țării (1917-1918) : Petre Z. Bajbeuc-Melicov / Prisac Lidia // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 443-458. – ISBN 978-9975-139-54-0.

2141. **Pușcariu Sextil, participant activ la înfăptuirea Unirii Bucovinei cu România (1918) :** [1877-1948] // Tribuna. – 1992. – 17-23 dec. (Nr 50). – P. 8.

2142. **Pușcașu, Madlena.** Dimitri Bogos, 1889-1946 : [deputat în Sfatul Țării] / Madlena Pușcașu // Calendar Național 2011. – Chișinău, 2010. – P. 109. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M.P.].

2143. **Pușcașu, Madlena.** Mihail Minciună, 1884-1935 : [deputat în Sfatul Țării] / Madlena Pușcașu // Calendar Național 2010. – Chișinău, 2009. – P. 48. – [Semnat: M.P.].

2144. **Pușcașu, Madlena.** Nicolae N. Alexandri, 1858-1931 : [membru al Biroului de Organizare a Sfatului Țării] / Madlena Pușcașu // Calendar Național 2009. – Chișinău, 2008. – P. 136-137. – [Semnat: M.P.].

2145. **Pușcașu, Madlena.** Pantelimon Erhan, 1884-1971 : [deputat în Sfatul Țării] / Madlena Pușcașu, Maria Șveț // Calendar Național 2009. – Chișinău, 2008. – P. 289-290.

2146. **Pușcașu, Madlena.** Teodosie Cojocaru, 1879-1941 : [deputat în Sfatul Țării] / Madlena Pușcașu // Calendar Național 2009. – Chișinău, 2008. – P. 125. – [Semnat: M.P.].

2147. **Pușcașu, Madlena.** Vasile Țanțu, 1883/1885-1937 : [deputat în Sfatul Țării] / Madlena Pușcașu // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2011. – P. 50-51. – [Semnat: M.P.].

2148. **Rădulescu, Nicolae.** Sumare date biografice ale principalilor luptători pentru Unirea Basarabiei cu Patria Mamă // Rădulescu, Nicolae. Basarabia de la cotropire până la unirea cu Patria-Mamă : 16 mai 1812 - 27 martie 1918 / Nicolae Rădulescu. – Tulcea : [S. n.], 2012. – P. 146-167.

2149. **Sălăjan, Iulian.** George Pop de Băsești (1835-1919), luptător neînfricat pentru făurirea întregirii noastre naționale / Iulian Sălăjan // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2007. – Nr 3. – P. 36-39. – ISSN 0868-7730 ; Maramureș – vatra de istorie milenară : Lucrările celui de-al doilea simpozion (Borșa, 02-04 august 1996). – Cluj-Napoca : Ed. Dragoș Vodă, 1997. – P. 213-217. – ISBN 973-98025-0-8.

2150. **Sârbu, A.** El a votat Unirea : [despre sublocotenentul Nicolae Ciornei – 105 ani de la naștere (1892-?)] / A. Sârbu // Țara. – 1977. – 11 apr.

2151. **Secară Nicolae** : [deputat în Sfatul Țării (1894-1942)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 820. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2152. **Secară Nicolae** : [deputat în Sfatul Țării (1894-1942)] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea – prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 248-249. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2153. **Silistraru Timofei** : [deputat în Sfatul Țării (1895-?)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 821. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2154. **Sinicliu Elefterie** : [deputat în Sfatul Țării (1893-?)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 823. –

(Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8 ; Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 249-250. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2155. **Soltuz Nicolae** : [deputat în Sfatul Țării (1864-1940)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 825. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2156. **Stan, Constantin I.** Activitatea lui Onisifor Ghibu pentru unirea Basarabiei cu România / Constantin I. Stan // Destin românesc. – 2003. – Nr 1. – P. 1154-137. – ISSN 1221-6984.

2157. **Stan, Constantin I.** Activitatea lui Vasile Harea în sprijinul înfăptuirii Unirii Basarabiei cu România (1917-1918) / Constantin I. Stan // Destin românesc. – 1999. – Nr 1. – P. 15-27. – ISSN 1221-6984.

2158. **Stici, Ion.** Exodul basarabean sau Rânduri din istoria unui neam : [despre Gheorghe Mare, deputat în Sfatul Țării (1885-1961)] / Ion Stici // Moldova suverană. – 1993. – 16 iun.

2159. **Stoika, Cezar.** Ion T. Costin : [50 de ani de la naștere (1887-1940), unionist, deputat în Sfatul Țării, primar al Chișinăului] / Cezar Stoika // Din trecutul nostru. – 1937. – Nr 40/45. – P. 85-88.

2160. **Suciu, V. T.** Martiri ai Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918 / V. T. Suciu // Totuși, iubirea. – 1992. – 25 noiem.-2 dec. (Nr 46). – P. 12.

2161. **Șveț, Maria.** Pantelimon Sinadino, 1875-1941 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria Șveț // Calendar Național 2010. – Chișinău, 2009. – P. 155-156. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. Ș.].

2162. **Șveț, Maria.** Petru Cazacu, 1873-1956 / Maria Șveț // Calendar Național 2003. – Chișinău, 2003. – P. 218-219. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. Ș.].

2163. **Șveț, Maria.** Vasile Bârcă, 1884-1949 / Maria Șveț // Calendar Național 2009. – Chișinău, 2008. – P. 21-22. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. Ș.].

2164. **Șveț, Natalia-Maria.** Grigore Cazacliu, 1892-1959 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria-Natalia Șveț // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2011. – P. 34-35. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: N.-M. Ș.].

2165. **Șveț, Natalia-Maria.** Ion T. Costin, 1887-1940 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria-Natalia Șveț // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2011. – P. 32. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: N.-M. Ș.].

2166. **Șveț, Natalia-Maria.** Nicolae Bosie-Codreanu, 1887-1963 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria-Natalia Șveț // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2011. – P. 187. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: N.-M. Ș.].

2167. **Șveț, Natalia-Maria.** Nicolae Soltuz, 1864-1940 : [deputat în Sfatului Țării] / Maria-Natalia Șveț // Calendar Național 2015. – Chișinău, 2015. – P. 227. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: N.-M. Ș.].

2168. **Șveț, Natalia-Maria.** Simion Galețchi (Galițky), 1887-1940 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria-Natalia Șveț // Calendar Național 2012. – Chișinău, 2011. – P. 74. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: N.-M. Ș.].

2169. **Șveț, Natalia-Maria.** Vasile Lașcu (Lașkov), 1861-1932 : [deputat în Sfatul Țării] / Maria-Natalia Șveț // Calendar Național 2016. – Chișinău, 2016. – P. 17-18. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: N.-M. Ș.].

2170. **Tașcă, Mihai.** A participat la lucrările Sfatului Țării : [despre preotul Vasile Doncilă, chinuit de NKVD-ul sovietic] / Mihai Tașcă // Acasă : revista familiei. – 2016. – 29 ian. – P. 4.

2171. **Tașcă, Mihai.** Cărțile de vizită ale deputaților Sfatului Țării : [Ion Inculeț, Pan Halippa, Gheorghe Tudor, Teodor Neaga, Pantelimon Erhan, Daniel Ciugureanu (1885-1950)] / Mihai Tașcă // Timpul. – 2011. – 21 ian. – P. 23. – ISSN 1857-2472.

2172. **Tașcă, Mihai.** Deputați în Sfatul Țării înmormântați la Chișinău / Mihai Tașcă // Timpul. – 2010. – 9 apr. – P. 24. – ISSN 1857-2472.

2173. **Tașcă, Mihai.** În numele adevărului istoric : amintiri despre Sfatul Țării / Mihai Tașcă // Timpul. – 2010. – 19 noiem. – P. 27. – ISSN 1857-2472.

2174. **Taşcă, Mihai.** Masacrați în RASS Tătară : [Alexandru Baltaga (1861-1941), Constantin Bivol (1885-1942), Vladimir Bodescu (1868-1941), Emanoil Catelli (1883- 1943), Ion Ignatiuc, Luca Ştirbeţ (1889-1942)] / Mihai Taşcă // Timpul. – 2008. – 17 oct. – P. 16-17. – ISSN 1857-2472.

2175. **Taşcă, Mihai.** Polonezul care a făurit unirea Basarabiei cu România : [despre Felix Dudchievicz, deputat în Sfatul Țării (1872-1932)] / Mihai Taşcă // Timpul. – 2008. – 7 noiem. – P. 26. – ISSN 1857-2472.

2176. **Taşcă, Mihai.** Precizări la biografiile deputaților Sfatului Țării: Ion Inculeț, Dumitru Groapă și Elena Alistar-Romanescu / Mihai Taşcă // Destin românesc : ser. nouă. – 2007. – Nr 1/2 (49-50). – P. 119-129. – ISSN 1857-1964.

2177. **Taşcă, Mihai.** Pușcăria Nr. 1 din Penza a fost locul decesului a patru deputați în Sfatul Țării / Mihai Taşcă // Timpul. – 2008. – 18 iul. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2178. **Taşcă, Mihai.** „Viața noastră” – ziarul care a salvat viața unui deputat în Sfatul Țării : [despre Nicolae Bivol, originar din com. Ialoveni, jud. Chișinău (1 iun. 1882-1950)] / Mihai Taşcă // Timpul. – 2009. – 1 mai. – P. 16. – ISSN 1857-2472.

2179. **Teodor Neaga, 1880-1943** : [deputat în Sfatul Țării (1878-1941)] // Calendar Național 2013. – Chișinău, 2013. – P. 146.

2180. **Terziman, Al.** Aniversarea dlui Maniu / Al. Terziman // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 1. – P. 57-58.

2181. **Trofăilă, Vasile.** Doi membri ai Sfatului Țării : [despre Vasile Bârcă (1884- 1949) și Pavel Cocârlă (1893-?) din satul Ignăței] // Trofăilă, Vasile. Ignăței : Schiță documentară / Vasile Trofăilă. – Chișinău : VAST-M, 2004. – P. 33-35.

2182. **Tudor Iorgu** : [deputat în Sfatul Țării (1885-1974)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 836. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2183. **Tudose Ion** : [deputat în Sfatul Țării (1884-?)] // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 836-837. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2184. **Țurcanu, Ion**. Andrei Scobioală, 1884-1971 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 308-309. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2185. **Țurcanu, Ion**. Anexa 1. Sumare schițe de portret ale celor mai activi membri ai Sfatului Țării și ai Guvernului Republicii Democratice Moldovenești // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 264-333. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2186. **Țurcanu, Ion**. Dimitrie Bogos, 1889-1946 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 304-305. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2187. **Țurcanu, Ion**. Elefterie Sinicliu, 1895-1980 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 319-321. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2188. **Țurcanu, Ion**. Emanoil Catelli, 1883-1943 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 309-311. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2189. **Țurcanu, Ion**. Gheorghe Mare, 1881-1964 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 311-313. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2190. **Țurcanu, Ion**. Ion Codreanu, 1879-1949 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 316-319. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2191. **Țurcanu, Ion.** Ion Costin, 1887-1940 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 295-296. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2192. **Țurcanu, Ion.** Ion Păscăluță, 1892-1989 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 300-302. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2193. **Țurcanu, Ion.** N. N. Alexandri, 1856 (?)-1931 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 279-280. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2194. **Țurcanu, Ion.** N. N. Bosie-Codreanu, 1887-1953 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 281-282. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2195. **Țurcanu, Ion.** Nadejda Grinfeld, 1887-1918 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 328-333. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2196. **Țurcanu, Ion.** Nicolae Secară, 1894-1942 (?) // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 321-322. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2197. **Țurcanu, Ion.** Pantelimon Erhan, 1884-1971 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 266-267. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2198. **Țurcanu, Ion.** Pantelimon Sinadino, 1875-1944 (?) // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 323-324. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2199. **Țurcanu, Ion.** Petre Cazacu, 1873-1956 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 291-292. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2200. **Țurcanu, Ion.** Teodosie Cojocaru, 1879-1941 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 294-295. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2201. **Țurcanu, Ion.** Teofil Ioncu, 1885-1954 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 289-291. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2202. **Țurcanu, Ion.** Vasile Cijevsci, 1880-1931 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 298-300. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2203. **Țurcanu, Ion.** Vasile Gafencu, 1886-1942 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 313-316. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2204. **Țurcanu, Ion.** Vasile Țanțu, 1883-1937 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 272-273. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2205. **Țurcanu, Ion.** Vladimir Chiorescu, 1888-1969 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 302-303. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2206. **Țurcanu, Ion.** Vladimir Cristea, 1889 (?) - 1944 (?) // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 275-277. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2207. **Țurcanu, Ion.** Vladimir Țîganko, 1887-1937 (?) // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 325-328. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2208. **Usatiuc-Bulgăre, A.** Destinul membrilor Sfatului Țării e destinul Basarabiei : [despre Ion Ignatiuc (1893-1943)] / A. Usatiuc-Bulgăre // Literatura și arta. – 1992. – 2 apr. – P. 3.

2209. **Usatiuc-Bulgăre, A.** Ion Ignatiuc – membru al Sfatului Țării : [1893-1943] / A. Usatiuc-Bulgăre // Moldova suverană. – 1993. – 8 apr.

2210. **Vasile Ciorăscu (Cerescu), 1886-?** : [deputat în Sfatul Țării] // Calendar Național 2016. – Chișinău, 2016. – P. 61.

2211. **Vasile Gafencu, 1886-1942** : [deputat în Sfatul Țării] // Calendar Național 2011. – Chișinău, 2010. – P. 45.

2212. **Vasile Harea (1895-1987)** : [deputat în Sfatul Țării] // Calendarul bibliotecarului 1995. – Chișinău, 1994. – P. 136-137.

2213. **Vasilescu, Virgil.** Iancu Flondor : [1865-1924] // Vasilescu, Virgil. Cârmuitorii neamului românesc / Virgil Vasilescu. – Chișinău : Cartier, 2001. – P. 176-179.

2214. **Vasilescu, Virgil.** Vasile Goldiș : [1862-1934] // Vasilescu, Virgil. Cârmuitorii neamului românesc / Virgil Vasilescu. – Chișinău : Cartier, 2001. – P. 179-182.

2215. **Vataman, Paul.** Simeon Murafa (1887-1917) : Militant pentru Unirea Basarabiei cu România, originar din s. Cotiujeni, Soroca unul dintre conducătorii publicației „Cuvântul Moldovenesc” apărută în mai 1913 // Vataman, Paul. Figuri sorocene / Paul Vataman. – Chișinău, 1993. – P. 36-82.

2216. **Vieru, Grigore.** 90 de ani de la Unirea Basarabiei cu Țara-Mamă. Despre foamete, jandarmi și tsunami (discurs rostit în fața Adunării Solemne consacrate împlinirii a 90 de ani de la votarea Actului Unirii Basarabiei cu România / Grigore Vieru // Literatura și arta. – 2008. – 3 apr. – P. 3.

2217. **Viforeanu-Vicol, G. N.** Aduceri-aminte despre o seamă de membri ai Sfatului Țării: 27 martie/9 aprilie 1918 – zi de început de calendar / G. N. Viforeanu-Vicol // *Literatura și arta*. – 1994. – 24 mar. – P. 7.

2218. **Vlad Bogos, 1893-1950** : [deputat în Sfatul Țării] // *Calendar Național* 2013. – Chișinău, 2013. – P. 111. – ISSN 1857-1549.

2219. **Vladimir Cristi** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan: Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 245-250. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2220. **Vladimir Cristi, 1880-1956** : [deputat în Sfatul Țării] // *Calendar Național* 2005. – Chișinău, 2004. – P. 400. – ISSN 1857-1549.

2221. **Xeni, Constantin.** Iuliu Maniu : [om politic, deputat român de Transilvania în Dieta de la Budapesta, de mai multe ori prim-ministru al României (noiembrie 1928-iunie 1930 ; iunie 1930-octombrie 1930 ; octombrie 1932-ianuarie 1933), președinte al Partidului Național-Țărănesc (1926-1933, 1937-1947)] / Constantin Xenii // *Magazin istoric*. – 2002. – Nr 1. – P. 39-43.

2222. **Xenofontov, Ion.** Elefterie Sinicliu – echimăușeanul care a votat Unirea de la 1918 : [1895-?] / Ion Xenofontov // *Timpul*. – 2012. – 27 ian. – P. 25.

2223. **Акулов, Л.** Личность неординарная : [Н.Н. Александри (1859-1931), политический деятель в Сфатул Цэрий, писатель, переводчик] / Л. Акулов // *Независимая Молдова*. – 1995. – 25 авг.

PERSONALIA

Alistar Elena (1 iun. 1873 - 1955)

a). *Din opera Elenei Alistar:*

2224. **Alistar, E.** Amintiri din anii 1917-1918 : [deputat în Sfatul Țării] / E. Alistar // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1991. – Nr 3. – P. 97-117.

2225. **Alistar, Elena.** Către moldovenii din Basarabia / Dr. Elena Alistar // România Nouă (Chișinău). – 1918. – 23 febr. (Nr 18). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 322-323.

2226. **Alistar, Elena.** Durerea și mângâierea Moldovanului / Elena Alistar // Soldatul moldovan (Chișinău). – 1917. – 17 noiem. (Nr 8). – P. 2 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 367-368.

2227. **Alistar, Elena.** Fizionomia socială și politică a Sfatului Țării / Elena Alistar // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 4/5. – P. 39-49 ; Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2006. – Nr 1. – P. 3-8. – ISSN 0868-7730. – [Reprodus din revista „Viața Basarabiei”, 1933, nr 4-5, p. 39-49].

2228. **Alistar, Elena.** Ne trebuie doctori moldoveni / Elena Alistar // Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 119-120. – [Reprodus din ziarul „Cuvânt Moldovenesc”, 1917, nr 41, p. 2].

b). Despre viața și activitatea Elenei Alistar:

2229. **Alistar Elena** // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 692. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2230. **Alistar Elena** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 30-31. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2231. **Andronachi, Gh. V.** D-na Dr. El. Alistar-Romanescu // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 79.

2232. **Baciu, Gheorghe.** Elena Alistar (1873-1955) // Baciu, Gheorghe. Personalități de viță moldavă : 125 destine / Gheorghe Baciu. – Chișinău, 2017. – P. 115-116

2233. **Barbă, Maria.** Elena Alistar – pedagog de vocație, prima femeie în Sfatul Țării / Maria Barbă, Anton Moraru // Analele științifice ale Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul. – 2014. – Vol. X. – P. 127-133.

2234. **Bârsa, Gr.** Elena Alistar (1873-1955) : Istoria neamului în denumirea străzilor / Gr. Bârsa // Curierul de seară. – 1998. – 23 apr.

2235. **Cerbușca, Pavel.** Elena Alistar – animatoare a vieții publice din Basarabia : [deputat în Sfatul Țării (1873-1955)] / Pavel Cerbușca // Vatra veșniciei – Răzeni : Carte de familie de neam răzenean (1484-2003). – Chișinău : Baștina-RADOG, 2003. – P. 111-112.

2236. **Chiriac, Alexandu.** Alistar-Romanescu Elena // Chiriac, Alexandru. Membrii Sfatului Țării (1917-1918) : Dicționar / Alexandru Chiriac. – București : Editura Fundației Culturale Române, 2001. – P. 46-48. – ISBN 973-577-325-2.

2237. **Ciobanu, V.** Elena Alistar – o stea strălucitoare : comemorări / V. Ciobanu // Luceafărul. – 1997. – 28 oct.

2238. **Colesnic, Iurie.** Elena Alistar : [publicistă, deputat în Sfatul Țării] / Iurie Colesnic // Literatura și arta. – 1992. – 22 oct. – P. 1.

2239. **Colesnic, Iurie.** Elena Alistar : [deputat în Sfatul Țării] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. I / Iurie Colesnic. – Chișinău, 1993. – P. 202-206.

2240. **Colesnic, Iurie.** Elena Alistar : [deputat în Sfatul Țării] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. X / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2015. – P. 583-585.

2241. **Colesnic, Iurie.** Elena Alistar... o icoană a mișcării feministe // Colesnic, Iurie. Biserica Basarabeană. Chipuri de neuitat... / Iurie Colesnic. – Chișinău : Cultura, 2015. – P. 6-15.

2242. **Costenco, N.** Omagiu dnei Elena Alistar / N. Costenco // Viața Basarabiei. – 1938. – Nr 6/7. – P. 127.

2243. **Dicționarul membrilor Sfatului Țării** : [Alistar-Romanescu, Elena] // Sfatul Țării. – 1991. – 25 iun.

2244. **Dr. Elena Alistar** : [medic, apoi directoarea școlii Eparhiale de fete] // Din trecutul nostru. – 1934. – Nr 11/12 (august-septembrie). – P. 59.

2245. **Elena Alistar** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 239. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2246. **Elena Alistar – femeia legendă a Basarabiei** : [deputat în Sfatul Țării, directorul Școlii Eparhiale de Fete din Chișinău în anii 1918-1938] // Glasul Națiunii. – 1997. – 4 iun. – P. 13.

2247. **Ișaeu, Maria.** Un apostol al idealurilor naționale din „Provincia Phoenix” – Elena Alistar : [despre Elena Alistar, medic și om politic român, deputat în Sfatul Țării (1873-1955)] / Maria Ișaeu // Literatura și arta. – 1997. – 18 dec. – P. 6.

2248. **Matvei, Valeria.** Elena Alistar, 1873-1955 / Valeria Matvei // Calendar Național 2013. – Chișinău, 2013. – P. 23. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: V. M.].

2249. **Moraru, Anton.** Elena Alistar – pedagog și etnograf de vocație națională românească / Anton Moraru // Pedagogi români notorii (din Basarabia interbelică și postbelică). – Chișinău, 2015. – P. 32-40.

2250. **Munteanu, Anatol.** Idealul spulberat : [despre Elena Alistar] / Anatol Munteanu // Literatura și arta. – 2018. – 22 mar. – P. 8. – ISSN 1857-3835.

2251. **Muraru, Elena.** Elena Alistar, pedagog și om politic / Elena Muraru // Limba română. – 1997. – Nr 3/4. – P. 63-64.

2252. **Negru, Gheorghe.** Intelectuali români din Basarabia represați în timpul Primului Război Mondial. Studiul de caz : Elena Alistar / Gheorghe Negru // Revista de istorie a Moldovei. – 2015. – Nr 1. – P. 100-123.

2253. **Nucă, S.** D-na dr. Elena Alistar-Romanescu / S. Nucă // Făclia. – 1991. – 1 febr. – P. 11.

2254. **Pânzaru, S.** Elena Alistar despre Unirea din 1918 / S. Pânzaru // Literatura și arta. – 1998. – 16 apr. – P. 3.

2255. **Peteu, Natașa.** Elena Alistar, o conștiință politică și națională românească / Natașa Peteu // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2007. – Nr 4. – P. 46-48. – ISSN 0868-7730.

2256. **Popovschi, V.** Elena Alistar – o luptătoare pentru idealurile noastre naționale : [momente din activitatea președintelui Ligii femeilor basarabene] / V. Popovschi // Vocea poporului. – 1990. – 17 iul. – P. 4.

2257. **Solovei, Rodica.** Elena Alistar: model de verticalitate și conștiință națională / Rodica Solovei // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 752-757. – ISBN 978-9975-139-54-0.

2258. **Țașcă, Mihai.** Elena Alistar-Romanescu, singura femeie care a votat unirea Basarabiei cu România / Mihai Țașcă // Timpul. – 2007. – 7 dec. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2259. **Țarălungă, Ecaterina.** Alistar Elena // Țarălungă, Ecaterina. Enciclopedia identității românești. Personalități / Ecaterina Țarălungă. – București : Litera Internațional, 2011. – P. 18. – ISBN 978-606-600-246-2.

2260. **Țurcanu, Ion.** Elena Alistar, 1873-1955 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 277-279. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2261. **Алистар Елена** : [депутат в Сфатул Цэрий] // Греков, Юрий. Румыния в лицах : Энциклопедия Юрия Грекова от А до Я. – Chișinău : Editura Uniunii Scriitorilor, 1996. – P. 7-8.

2262. **Щипакина, О.Ю.** Страницы былого : [Елена Алистар, депутат в Сфатул Цэрий, педагог] / О.Ю. Щипакина // Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. – 1992. – Nr 1. – P. 220-225.

Baltaga Alexandru
(14 apr. 1861 - 7 aug. 1941)

a). *Din opera lui Alexandru Baltaga:*

2263. **Baltaga, Alexandru.** Referatul părintelui iconom mitrofor A. Baltaga despre lichidarea datoriilor cu Banca de scont din Odesa / iconom mitrofor Alexandru Baltaga // *Luminătorul*. – 1928. – Nr 4. – P. 32-40.

b). *Despre viața și activitatea lui Alexandru Baltaga:*

2264. **Baltaga Alexandru** : [deputat în Sfatul Țării (1861-1941)] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 41-42. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2265. **Colesnic, Iurie.** Alexandru Baltaga // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. 3 / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2000. – P. 100-111 ; *Luminătorul*. – 2008. – Nr 2 (95). – P. 57-58.

2266. **Colesnic, Iurie.** Alexandru Baltaga // Colesnic, Iurie. Sfatul Țării : Enciclopedie / Iurie Colesnic. – Chișinău, 1998. – P. 54-55.

2267. **Colesnic, Iurie.** Un lider al bisericii basarabene care a votat Unirea / Iurie Colesnic // *Timpul*. – 2016. – 27 mai. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2268. **Holban, Eugen Ștefan.** Baltaga Alexandru // Holban, Eugen Ștefan. Figuri basarabene : Culegere de date biografice / Eugen Șt. Holban. – Paris, 1990. – P. 8.

2269. **Lisnic, Ioan.** Alexandru Baltaga, preot (14.04.1861-7.08.1941) // Lisnic, Ioan. Clerici ortodocși din Basarabia și Bucovina de Nord în închisorile comuniste : Centenarul Marii Uniri, 1918-2018 / Protoiereu Ioan Lisnic. – Chișinău : Cuvântul-ABC, 2018. – P. 44-45. – ISBN 978-9975-3216-1-7.

2270. **Petcu, Adrian.** Unul din preoții martiri ai Basarabiei – Alexandru Baltaga / Adrian Petcu // Flux : ed. de vineri. – 2007. – 29 iun. – P. 4.

2271. **Popovschi, Nicolae.** Alexandru Baltaga // Popovschi, Nicolae. Istoria Bisericii din Basarabia în veacul al XIX-lea : subt ruși : [cu 21 ilustrații] / Nicolae Popovschi. Chișinău : Tipografia Eparhială „Cartea românească”, 1931. – P. 458-460.

2272. **Șveț, Maria.** Alexandru Baltaga, 1861-1941 / Maria Șveț // Calendar Național 2011. – Chișinău, 2010. – P. 98-99. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. Ș.].

2273. **Tașcă, Mihai.** Destinul crud al preotului Alexandru Baltaga, deputat în Sfatul Țării / Mihai Tașcă // Timpul. – 2011. – 15 apr. – P. 20.

2274. **Țopa, Tudor.** Luceafărul Bisericii basarabene: Alexandru Baltaga // Țopa, Tudor. Voievozii inspirației : (Eseuri, portrete literare, povestiri documentare) / Tudor Țopa. – Chișinău : Draghiștea, 2007. – P. 7-16. – ISBN 978-9975-9668-7-8.

Buzdugan Ion
(9 mar. 1887 - febr. 1967)

a). *Din opera lui Ion Buzdugan:*

2275. **Buzdugan, Ion.** Cântece din Basarabia : 1906 – 1916 – 1921 [Text tipărit] / Ion Buzdugan. – Chișinău : Luceafărul, 1921. – 200 p.

2276. **Buzdugan, Ion.** Discurs rostit în Adunarea Deputaților în ziua de 30 noiembrie 1926 de Ion Buzdugan, deputat de Bălți la Mesajul Tronului [Text tipărit] / Ion Buzdugan. – București : Imprimeria Statului, 1926. – 31 p.

2277. **Buzdugan, Ion.** Metanii de Luceferi [Text tipărit] : Poeme / Ion Buzdugan. – [S. l.] : Editura Națională G. Mecu, 1942. – 141 p.

2278. *Rec.: Frunte, B. Vitrina cărții / B. Frunte // Viața Basarabiei. – 1942. – Nr 7. – P. 105-106.*

2279. **Buzdugan, Ion.** Păstori de timpuri [Text tipărit] : Poeme / Ion Buzdugan. – București : Editura Casei Școalelor, 1937. – 106 p.

2280. *Rec.: Boboc, Mihai // Viața Basarabiei. – 1937. – Nr 11. – P. 60-61.*

2281. *Rec.: Luțcan, V. // Viața Basarabiei. – 1937. – Nr 7/8. – P. 136-137.*

2282. **Buzdugan, Ion.** Scrieri [Text tipărit] : Ediție în două volume / Ion Buzdugan. – Chișinău : Știința, 2014

ISBN 978-9975-67-934-3

Vol. 1 : Poezie. Publicistică. Corespondență [Text tipărit] / stud. introd. de Eugen Lungu ; text select. și îngrij., repere cronol., note și coment. de Mihai și Teodor Papuc. – Chișinău : Știința, 2014. – 546 p. : portr.

ISBN 978-9975-67-935-0

Vol. 2 : Folclor. Tradiții populare. Traduceri [Text tipărit] / resp. de ed.: Mircea V. Ciobanu. – Chișinău : Știința, 2014. – 560 p. : il., portr.

ISBN: 978-9975-67-936-7

2283. **Buzdugan, Ion.** *Țara mea* [Text tipărit] : Poeme. 1918-1928 / Ion Buzdugan. – Craiova : Ramuri, 1928. – 27 p.

* * *

2284. **Buzdugan, I.** Naționalizarea școlii : (Hotărârea adunării zemstvei guberniale) / I. Buzdugan // Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : Ars Historica, 2018. – P. 322-324. – [Reprodus din ziarul „Cuvânt Moldovenesc”, 1917, nr 89, p. 2-3].

2285. **Buzdugan, Ion.** Amintiri despre poetul Alexei Mateevici / Ion Buzdugan // Magazin istoric : ser. nouă. – 2005. – Nr 6. – P. 6.

2286. **Buzdugan, Ion.** Pe drumul din Orhei : [versuri] / Ion Buzdugan // Luminătorul. – 1941. – Nr 7/8. – P. 409.

2287. **Buzdugan, Ion.** Permanența romanității în Basarabia / Ion Buzdugan // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 7/8. – P. 7-10.

b). Despre viața și activitatea lui Ion Buzdugan:

2288. **Băieșu, N.** Ion Buzdugan – un nume uitat pe nedrept : [100 de ani de la nașterea poetului, publicistului, folcloristului I. Buzdugan] / N. Băieșu // Viața satului. – 1989. – 11 mar.

2289. **Buzdugan Ion** // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 713-714. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2290. **Buzdugan Ion** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 68-69. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2291. **Chiriac, Alexandu.** Buzdugan Ion // Chiriac, Alexandru. Membrii Sfatului Țării (1917-1918) : Dicționar / Alexandru Chiriac. – București : Editura Fundației Culturale Române, 2001. – P. 59-60. – ISBN 973-577-325-2.

2292. **Ciobanu, Maria.** Ion Buzdugan, 1887-1967 / Maria Ciobanu // Calendar Național 2017. – Chișinău, 2017. – P. 125-126. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. C.].

2293. **Colesnic, Iurie.** Ion Buzdugan / Iurie Colesnic // Literatura și arta. – 1992. – 21 mai. – P. 5.

2294. **Colesnic, Iurie.** Ion Buzdugan : [(1887-1967), poet, doctor în economie, membru al Sfatului Țării] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. I / Iurie Colesnic. – Chișinău, 1993. – P. 256-261.

2295. **Colesnic, Iurie.** Ion Buzdugan // Colesnic, Iurie. Chișinăul nostru necunoscut / Iurie Colesnic. – Chișinău : Cartier, 2015. – P. 586-591.

2296. **Colesnic, Iurie.** În loc de post-scriptum : [despre Ion Buzdugan, fost secretar general al Sfatului Țării, fost deputat și senator, doctor în economie, scriitor] / Iurie Colesnic // Țara. – 1997. – 11 mar.

2297. **Colesnic, Iurie.** Secretarul Sfatului Țării a fost un poet : [despre Ion Buzdugan, secretar al Prezidiului Sfatului Țării (1887-1967)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 22 apr. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2298. **Datcu, Iordan.** Ion Buzdugan și cântecele din Basarabia / Iordan Datcu // Philologia. – 2013. – Nr 3/4. – P. 45-52. – ISSN 1857-4300.

2299. **Lupescu, C.** Un necunoscut a bătut la ușa mea : [o poveste adevărată despre Ion Buzdugan, fost secretar al Sfatului Țării, o viață vitregită de regimul comunist] / C. Lupescu // Literatura și arta. – 1994. – 10 noiem. – P. 5.

2300. **Matvei, Valeria.** Ion Buzdugan, 1896-1985 : [membru în Sfatul Țării] / Valeria Matvei // Calendar Național 2007. – Chișinău, 2007. – P. 105-106.

2301. **Negrei, Ion.** Învățătorul Ion Buzdugan și adoptarea alfabetului latin în Basarabia / Ion Negrei // Natura. – 2018. – Nr 9. – P. 6. – ISSN 1857-2677.

2302. **NOTĂ** : [care anunță colaborarea la rev. „Viața Basarabiei” a poetului basarabean Ion Buzdugan] // Viața Basarabiei. – 1934. – Nr 3. – P. 57. – Semnat : P. H.

2303. **Popovschi, V.** Ion Buzdugan, secretar al Sfatului Țării : [schiță biografică] / V. Popovschi // Tineretul Moldovei. – 1990. – 26 sept. – P. 6.

2304. **Popovschi, Valeriu.** Pantelimon Halippa și Ion Buzdugan – personalități polivalente / Valeriu Popovschi // Deputatul în Sfatul Țării Andrei Găină – unificator de țară : (Materialele Conferinței Științifice „Oameni de seamă de pe valea Răutului. Andrei Găină – unificator de țară”, Chițcanii Vechi, 24 octombrie 2010). – Chișinău : Lexon-Prim, 2013. – P. 142-151.

2305. **Țane, N.** Poetul Ion Buzdugan / N. Țane // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 3. – P. 58-60.

2306. **Țarălungă, Ecaterina.** Buzdugan Ion // Țarălungă, Ecaterina. Enciclopedia identității românești. Personalități / Ecaterina Țarălungă. – București : Litera Internațional, 2011. – P. 137. – ISBN 978-606-600-246-2.

2307. **Țurcanu, Ion.** Ion Buzdugan, 1887-1976 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 282-284. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2308. **Zeletin, C. D.** Ion Buzdugan / C. D. Zeletin // Magazin istoric : ser. nouă. – 2005. – Nr 6. – P. 5.

2309. **Zeletin, C. D.** Taina poetului Ion Buzdugan / Constantin D. Zeletin // Literatura și arta. – 2012. – 10 mai. – P. 6.

Ciobanu Ștefan
(11 noiem. 1883 - 28 febr. 1950)

a). *Din opera lui Ștefan Ciobanu:*

2310. **Carte de citire pentru școlile primare** [Text tipărit] : Aprobate de Comisiunea școlară moldovenească / alcăt.: Ștefan Ciobanu. – Chișinău : [S. n.], 1918. – 190 p.

2311. **Ciobanu, Ștefan.** Basarabia [Text tipărit] : Monografie / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : Universitas, 1993. – 450 p.
ISBN 5-362-00864-1

2312. **Ciobanu, Ștefan.** Basarabia [Text tipărit] : Populația, istoria, cultura / Ștefan Ciobanu ; ed. îngrijită de Cornel Scafeș. – București : Clio, 1992. – 156 p. – (Pagini despre Basarabia).
Antetitul: Fundația Culturală din Moldova. Asociația de Știință și Creație „Columna”.
ISBN 5-376-01526-2

2313. **Ciobanu, Ștefan.** Basarabia [Text tipărit] : Populația. Istoria. Cultura / Ștefan Ciobanu ; trad. din lb. fr.: Alexandrina Grigorescu ; ed. îngrijită de Cornel I. Scafeș. – Ed. a 2-a. – Chișinău : Î.E.P. Știința, 2018. – 172 p. : fot., tab. – (Pagini despre Basarabia).
Bibliogr.: p. 149-154.
ISBN 978-9975-85-106-0
ISBN 978-9975-67-995-4

2314. **Ciobanu, Ștefan.** Cetatea Tighina [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : [S. n.], 1928. – 45 p. : il.
Extras din anuarul Comisiei Monumentelor Istorice, Secția din Basarabia.

2315. **Ciobanu, Ștefan.** Chișinău [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : Museum, 1996. – 80 p. : il. – (Scrieri despre Chișinău).
ISBN 9975-906-0905

2316. **Ciobanu, Ștefan.** Chișinăul [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – [București] : Editura Comisiunii Monumentelor Istorice, Secția din Basarabia, 1925. – 122 p. : fot., 1 f. : pl.
Anexă : 1 f. cu planul orașului.

2317. **Ciobanu, Ștefan.** Contribuția Basarabiei la dezvoltarea literaturii naționale [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – București : M.O. Imprimeria Națională, 1941. – [14] p., il.
Extras din Revista Fundațiilor Regale. Nr. 8-9, aug.-sept. 1941, P. 293-306.

2318. **Ciobanu, Ștefan.** Contribuțiuni privitoare la originea și moartea Mitropolitului Moldovei Dosoftei [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – București : Cartea Românească, 1920. – 33 p.

2319. **Ciobanu, Ștefan.** Cultura românească în Basarabia sub stăpânirea rusă [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : Asociația Uniunii culturale bisericească, 1923. – 343 p.

2320. **Ciobanu, Ștefan.** Cultura românească în Basarabia sub stăpânirea rusă [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : Editura Enciclopedică „Gheorghe Asachi”, 1992. – 272 p. : il.
ISBN 5-88550-045-2

2321. **Ciobanu, Ștefan.** Dimitrie Cantemir în Rusia [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : [S. n.], 1924. – 168 p.

2322. **Ciobanu, Ștefan.** Din istoria mișcării naționale în Basarabia [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : [S. n.], 1933. – 23 p.

2323. **Ciobanu, Ștefan.** Documente din Basarabia [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : [S. n.], 1928. – 80 p.
Extras din volumul Comisiunii Monumentelor Istorice, Secția din Basarabia.

2324. **Ciobanu, Ștefan.** Dosoftei, Mitropolitul Moldovei și activitatea lui literară [Text tipărit] : Contribuție la istoria literaturii românești și a legăturilor româno-ruse literare din sec. al XVII-lea / Ștefan Ciobanu ; trad. de Ștefan Berechet. – Iași : [S. n.], 1918. – 220 p.

2325. **Ciobanu, Ștefan.** Introducere în istoria literaturii române [Text tipărit] : Orientări metodologice / Ștefan Ciobanu. – București : [S. n.], 1924.

2326. **Ciobanu, Ștefan.** Începuturile scrisului în limba românească [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – București : M. O. Imprimeria Națională, 1941. – 58 p., il., 18 planșe.

Extras din Analele Acad. Române. Memorii Secț. Literare,
Ser.3, T.10, Mem.3

2327. **Ciobanu, Ștefan.** Mănăstirea Țigănești [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : [S. n.], 1931. – 18 p., il.

Extras din anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice,
Secția din Basarabia.

2328. **Ciobanu, Ștefan.** Odată, pe malul Nistrului... [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : [S. n.], 1933. – 14 p.

2329. **Ciobanu, Ștefan.** Un document inedit din timpurile lui Ștefan cel Mare [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – București : [S. n.], 1944. – 6 p.

Extras din Revista istorică română. Vol. 14. Fasc.1 (1944).

2330. **Ciobanu, Ștefan.** Unirea Basarabiei [Text tipărit] : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918. – București : Cartea Românească, 1929. – 314 p.

[Fotocopie].

2331. **Ciobanu, Ștefan.** Unirea Basarabiei [Text tipărit] : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Chișinău : Universitas, 1993. – 332 p.

ISBN 5-362-01025-5

2332. **Ciobanu, Ștefan.** Unirea Basarabiei [Text tipărit] : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 / Ștefan Ciobanu. – Iași : ALFA, 2001. – 316 p.

ISBN 973-8278-07-4

2333. **Ciobanu, Ștefan.** Versuri poloneze necunoscute în opera mitropolitului Moldovei Dosoftei [Text tipărit] / Ștefan Ciobanu. – București : Bucovina, 1940. – 13 p., 6 pl.

Extras din „melanges Drouhet”.

2334. *Rec.: Bezviconi, G. // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 9/10. – P. 150.*

2335. *Recenzie // Viața Basarabiei. – 1941. – Nr 2/3. – P. 89.*

* * *

2336. **Ciobanu, Ș.** Din istoria mișcării naționale în Basarabia (Ziarul „Basarabia”) / Ș. Ciobanu // *Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 1. – P. 1-13 ; Nr 2. – P. 1-11.*

2337. **Ciobanu, Șt.** Cum se oglindește viața românilor basarabeni în revista „Luminătorul” / Șt. Ciobanu // *Luminătorul. – 1933. – Nr 1. – P. 55-62.*

2338. [**Ciobanu, Ștefan**]. Discursul rostit de senatorul Ștefan Ciobanu, profesor universitar, în ședința Comisiilor Afacerilor Străine ale Camerei și Senatului Parlamentului României, întrunite în legătură cu încorporarea Basarabiei și nordului Bucovinei în U.R.S.S., 2 iulie / [Ștefan Ciobanu] // *Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 295-298. – ISSN 0225-9111.*

2339. **Ciobanu, Ștefan.** Premizele înfăptuirii Unirii celei Mari : 80 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Ștefan Ciobanu // *Glasul Națiunii. – 1998. – 30 noiem. – P. 2.*

2340. **Ciobanu, Ștefan.** Un modest și harnic profesor basarabeian : [despre folcloristul Petre V. Ștefănuță] / Ștefan Ciobanu // *Glasul Națiunii. – 2003. – 18 dec. – P. 19.*

b). Despre viața și activitatea lui Ștefan Ciobanu:

2341. **Grosu, Vasile.** Academicianul Ștefan Ciobanu / Vasile Grosu. – Chișinău : Elan Inc, 2010. – 119 p.

Antetitul : Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală a Moldovei.

ISBN 978-9975-66-169-0

* * *

2342. **Andronachi, Gh. V.** Șt. N. Ciobanu : [1883-1950] // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 75-76.

2343. **Badiu, Vasile.** Academicianul Ștefan Ciobanu : (Schiță de portret) / Vasile Badiu // *Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1994. – Nr 2/3. – P. 42-45. – ISSN 0868-7730.*

2344. **Bohus, Gh.** Academicianul Basarabiei Ștefan Ciobanu : Portret [de creație] / Gh. Bohus // Din trecutul nostru. – 1937. – Nr 40/45. – P. 52-56.

2345. **Botezatu, Grigore.** O scrisoare a lui Ion Nistor către Ștefan Ciobanu din 1918 privind revenirea la numele istorice ale localităților din Basarabia / Grigore Botezatu // Destin românesc : ser. nouă. – 2009. – Nr 3 (61). – P. 143-146.

2346. **Ciobanu Ștefan** // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 724-725. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2347. **Ciobanu Ștefan** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 83-86. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2348. **Colesnic, Iurie.** Academicianul din Sfatul Țării / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 20 mai. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2349. **Colesnic, Iurie.** Ștefan Ciobanu : [deputat în Sfatul Țării (11 noiembrie. 1883 – 28 februarie. 1950)] // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. I / Iurie Colesnic. – Chișinău, 1993. – P. 58-65.

2350. **Colesnic, Iurie.** Un mare savant în labirintul orașului... : [despre Ștefan Ciobanu (1883-1950), istoric și academician român, originar din satul Talmază, județul Tighina, Basarabia, autor al unor lucrări importante despre lit. română veche, cultura românească în Basarabia sub ocupație rusească, demografia Basarabiei, susținător fervent al introducerii limbii române în școlile din Basarabia, vicepreședinte al Academiei Române între 1944 - 1948), deputat în Sfatul Țării] / Iurie Colesnic // Viața Basarabiei : ser. nouă. – 2011. – Nr. 3/4. – P. 49-50. – ISSN 23245-1629.

2351. **Colin, Angela.** Începutul activității de creație a lui Ștefan Ciobanu: de la interesul față de studierea culturii spirituale românești la slujirea idealului național / Angela Colin, Alexandr Stykalin // Centenar Sfatul Țării : 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 372-379. – ISBN 978-9975-139-54-0.

2352. **Colin, Angela.** Ștefan Ciobanu: de la interesul față de studierea culturii spirituale românești la slujirea idealului național / Angela Colin,

Alexandr Stykalin // Akademos. – 2017. – Nr 4 (47). – P. 123-128.

2353. **Cotelnic, T.** Preocupările lingvistice ale lui Ștefan Ciobanu / T. Cotelnic // Revista de lingvistică și știință literară. – 1994. – Nr 5. – P. 72-77.

2354. **Danu, Eugenia.** Date noi despre activitatea politică a lui Ștefan Ciobanu în 1917 / Eugenia Danu // Revista de istorie a Moldovei. – 2000. – Nr 1/2 (41-42). – P. 114-118. – ISSN 0236-3100.

2355. **Grosu, Vasile.** Ciobanu Ștefan: repere biografice / dr. Vasile Grosu // Luminătorul. – 2000. – Nr 1 (46). – P. 43-44.

2356. **Grosu, Vasile.** Promotor al românismului basarabean : [despre Ștefan Ciobanu, om politic și de stat, istoric și publicist, membru al Acad. Române și profesor universitar, organizator al vieții culturale și al învățământului public (1883-1950)] / Vasile Grosu // Literatura și arta. – 1997. – 27 mar. – P. 3.

2357. **Grosu, Vasile.** Ștefan Ciobanu – personalitate remarcabilă în viața bisericească a Basarabiei antebelice / dr. Vasile Grosu // Luminătorul. – 2002. – Nr 6 (63). – P. 58-62.

2358. **Mafteuță, Natalia.** Conferința științifică „Ștefan Ciobanu – vicisitudinile vieții și memoria posterității” / Natalia Mafteuță // Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 4 (96). – P. 152-153.

2359. **Matvei, Valeria.** Ștefan Ciobanu, 1883-1950 / Valeria Matvei // Calendar Național 2003. – Chișinău, 2003. – P. 269-270. – [Semnat: V. M.].

2360. **Moiseev, Ion.** Ștefan Ciobanu – istoric și istoriograf / Ion Moiseev // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1994. – Nr 2/3. – P. 46-50. – ISSN 0868-7730.

2361. **Negrei, Ion.** Anul 1940 în destinul lui Ștefan Ciobanu / Ion Negrei, Valeriu Popovschi // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1994. – Nr 2/3. – P. 51-56. – ISSN 0868-7730.

2362. **O revenire acasă : 50 de ani de la trecerea pe alte tărâmurii** // Luminătorul. – 2000. – Nr 1 (46). – P. 42.

2363. **Pitel, Vasile.** Colaborarea lui Ștefan Ciobanu cu personalități marcante, mari pedagogi în perioada mișcării de eliberare națională și re-

structurare a sistemului de învățământ în Basarabia interbelică / Vasile Pitel, Ioana Axentii // *Perspectiva academică*. – 2012. – P. 107-111.

2364. **Poștarencu, Dinu.** Activitatea lui Ștefan Ciobanu în anii 1917-1918 (55 de ani de la moarte) / Dinu Poștarencu // *Cugetul* : revistă de istorie și cultură. – 2005. – Nr 1. – P. 75-76. – ISSN 0868-7730.

2365. **Poștarencu, Dinu.** Ștefan Ciobanu (11/23 noiembrie 1883 – 28 februarie 1950) // Poștarencu, Dinu. O istorie a Basarabiei în date și documente (1812-1940) / Dinu Poștarencu. – Chișinău : Cartier, 1998. – P. 171-173. – (Cartier istoric). – ISBN 9975-949-18-5.

2366. **Roman, Alexandru.** Contribuții la cunoașterea personalității lui Ștefan Ciobanu / Alexandru Roman // *Cugetul* : revistă de istorie și științe umanistice. – 1994. – Nr 2/3. – P. 57-58. – ISSN 0868-7730.

2367. **Slutu-Grama, Claudia.** O oglindă a vremii: Câteva relatări despre fondul de carte „Ștefan Ciobanu” de la Academia de Științe din Moldova / Claudia Slutu-Grama // *Luminătorul*. – 2000. – Nr 2 (47). – P. 50-55.

2368. **Șveț, Natalia-Maria.** Ștefan Ciobanu, 1883-1950 / Natalia-Maria Șveț // *Calendar Național 2013*. – Chișinău, 2013. – P. 284. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: N.-M. Ș.].

2369. **Țărălună, Ecaterina.** Ciobanu Ștefan // Țărălună, Ecaterina. *Enciclopedia identității românești. Personalități* / Ecaterina Țărălună. – București : Litera Internațional, 2011. – P. 182. – ISBN 978-606-600-246-2.

2370. **Țăbuleac, Mariana.** Contribuții privind viața și opera lui Ștefan Ciobanu – promotor al intereselor naționale ale românilor basarabeni / Mariana Țăbuleac // *Studia Universitatis Moldaviae : Revistă științifică*. – 2014. – Nr 4 (74). – P. 79-84.

2371. **Țurcanu, Ion.** Ștefan Ciobanu, 1883-1950 // Țurcanu, Ion. *Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918* / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 287-289. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

Ciugureanu Daniel
(9 dec. 1885 - 6/7 mai 1950)

a) *Din opera lui Daniel Ciugureanu:*

2372. [**Ciugureanu, Daniel**]. Cuvântarea Dlui Daniel Ciugureanu (Ședința din 13 august 1918) // Basarabia în parlamentul Marghiloman. – Chișinău : Știința, 2018. – P. 167-179. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 978-9975-85-111-4.

2373. [**Ciugureanu, Daniel**]. Cuvântarea de răspuns a Dlui Daniel Ciugureanu (Ședința Senatului din 2 septembrie 1918) // Basarabia în parlamentul Marghiloman. – Chișinău : Știința, 2018. – P. 188-190. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 978-9975-85-111-4.

b). *Despre viața și activitatea lui Daniel Ciugureanu:*

2374. **Roșca, Nuțu**. Basarabia și ministrul întregitor Daniel Ciugureanu [Text tipărit] / Nuțu Roșca. – Chișinău : Prut Internațional, 2010. – 272 p. – (Istoria trăită).

Bibliogr.: p. 255-267.

ISBN 978-9975-69-574-9

2375. **Tarlapan, Efm**. Daniel Ciugureanu, un prim-ministru al neamului nostru și al neamurilor mele [Text tipărit] : [cu autograf] / Efm Tarlapan. – Chișinău : Labirint, 2010. – 40 p.

ISBN 978-9975-948-22-7

* * *

2376. **Andronachi, Gh. V**. Dr. Daniel Ciugureanu // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 73-74.

2377. **Baciu, Gheorghe.** Daniel Ciugureanu (9.XII.1885-19.V.1950) // Baciu, Gheorghe. Personalități de viață moldavă / Gheorghe Baciu. – Chișinău : [S. n.], 2017. – P. 145-149.

2378. **Boldișor, Veronica.** Brațul care ne doare : [despre Daniel Ciugureanu, deputat în Sfatul Țării, prim-ministru al Republicii Democratice Moldovenești în anul 1918] / Veronica Boldișor // Literatura și arta. – 2015. – 3 dec. – P. 3.

2379. **Ciugureanu Daniel** // Dicționar de istorie. – Ed. a 2-a, revăzută și adăugită. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 91. – ISBN 978-9975-80-137-9.

2380. **Ciugureanu Daniel** // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 728. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2381. **Ciugureanu Daniel** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 88-89. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2382. **Ciugureanu, G.** Primul ministru al Basarabiei : [despre rolul lui Daniel Ciugureanu în realipirea Basarabiei la România Mare] / G. Ciugureanu // Întregirea. – 1991. – 1 apr.

2383. **Ciugureanu, Vitalie.** „Martirului basarabean, Daniel Ciugureanu, încă nu i s-a făcut dreptate” : [interviu cu Vitalie Ciugureanu, strănepotul lui Daniel Ciugureanu] / consemnare: Angelina Olaru // Jurnal de Chișinău. – 2012. – 3 iul. – P. 19.

2384. **Colesnic, Iurie.** Ciugureanu Daniel // Colesnic, Iurie. Generația Unirii / Iurie Colesnic. – Chișinău : Museum, 2004. – P. 166-167 ; Colesnic, Iurie. Generația Unirii / Iurie Colesnic. – Chișinău : [S. n.], 2016. – P. 166-167.

2385. **Colesnic, Iurie.** Medic, chirurg... Prim-ministru... Martir : [despre Daniel Ciugureanu, prim-ministru al Republicii Democratice Moldovenești (1885-1950)] / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 1 apr. – P. 17. – ISSN 1854-2472.

2386. **Daniel Ciugureanu** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 244-245. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2387. **Mamina, Ion.** Ciugureanu Daniel // Mamina Ion. Guverne și guvernanți: 1916-1918 / Ion Mamina. – București : SILEX, 1996. – P. 155-156.

2388. **Movilă, Boris.** Ciugureanu Daniel / Boris Movilă // Chișinău : enciclopedie. – Chișinău : Museum, 1997. – P. 151.

2389. **Nedelciuc, Corneliu.** Daniel Ciugureanu // Nedelciuc, Corneliu. Unirea Basarabiei cu România / Corneliu Nedelciuc, Manuela Stroie, Ion D. Tîlvănoiu. – Caracal : Editura Hoffman, 2018. – P. 66-70. – ISBN 978-606-46-0127-8.

2390. **Negrei, Ion.** Daniel Ciugureanu – martirul național fără mormânt / Ion Negrei // Natura. – 2018. – Nr 8. – P. 6. – ISSN 1857-2677.

2391. **Negrei, Ion.** Dr. Daniel Ciugureanu – eroul național fără mormânt : [deputat în Sfatul Țării, prim-ministru al Republicii Democratice Moldovenești în anul 1918] / Ion Negrei // Literatura și arta. – 2015. – 3 dec. – P. 3. – ISSN 1857-2472.

2392. **Oprîtescu, Mihail.** Daniel Ciugureanu și Unirea Basarabiei cu România / Mihail Oprîtescu // Revista de istorie. – 1994. – Nr 7/8. – P. 805-810.

2393. **Rojnoveanu, Gheorghe.** Lecțiile de viață și de demnitate ale doctorului Daniel Ciugureanu / Gheorghe Rojnoveanu // Literatura și arta. – 2015. – 17 dec. – P. 7. – ISSN 1857-3835.

2394. **Roșca, Nuțu.** Daniel Ciugureanu, un fiu al Basarabiei ce și-a făcut datoria față de Țară și Neam / Nuțu Roșca // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2007. – Nr 4. – P. 8-13. – ISSN 0868-7730.

2395. **Rusan, Romulus.** Elitele Unirii exterminate în închisori : [Daniel Ciugureanu] / Romulus Rusan // 22 (Douăzeci și doi). – 2008. – 25 noiembrie-1 dec. (Nr 48).

2396. **Șveț, Maria.** Daniel Ciugureanu, 1885-1950 / Maria Șveț // Calendar Național 2010. – Chișinău, 2009. – P. 240-241. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. Ș.].

2397. **Tarlapan, Efim.** Cine a fost, totuși, Daniel Ciugureanu? : [- făuritor și martir al Marii Uniri de la 1918] / Efim Tarlapan // Literatura și arta. – 2010. – 5 dec. – P. 6. – ISSN 857-3835.

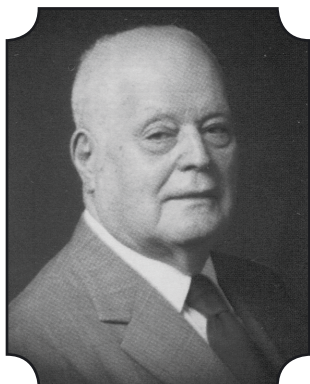
2398. **Tarlapan, Efim.** Daniel Ciugureanu, un prim-ministru al neamului nostru și al neamurilor mele : (125 de ani de la naștere) / Efim Tarlapan // Destin românesc : ser. nouă. – 2010. – Nr 3/4 (67-68). – P. 131-142.

2399. **Tarlapan, Efim.** Doctorul Daniel Ciugureanu, erou și martir al Marii Uniri : [120 de ani de la naștere] / Efim Tarlapan // Literatura și arta. – 2005. – 15 dec. – P. 6.

2400. **Tarlapan, Efim.** Dr. Daniel Ciugureanu – un Iuliu Maniu al Basarabiei : [Membru al Sfatului Țării, prim-ministru al Republicii Democratice Moldovenești în anul 1918] / Efim Tarlapan // Literatura și arta. – 2015. – 3 dec. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

2401. **Tașcă, Mihai.** Daniel Ciugureanu – prim-ministru al independenței și al Unirii Basarabiei cu România / Mihai Tașcă // Destin românesc : ser. nouă. – 2008. – Nr 2/3 (54). – P. 149-163.

2402. **Țurcanu, Ion.** Daniel Ciugureanu, 1885-1950 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 268-269. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

Crihan Anton
(10 iul. 1893 - 9 ian. 1993)

a). Din opera lui Anton Crihan:

2403. **Crihan, Anton.** Drepturile românilor asupra Basarabiei după unele surse rusești [Text tipărit] / Anton Crihan ; trad. din lb. engl.: D. Crihan. – București : Editura Eminescu, 1995. – 148 p. – (Document).
ISBN 973-22-0425-7

2404. **Crihan, Anton.** Le Capital étranger en Russie [Text tipărit] : Thèse pour le doctorat en droit (Sciences politiques et économiques) / par Anton Crihan. – Paris : Librairie Générale de Droit & de Jurisprudence, 1934. – 300 p.
Bibliogr.: p. 291-296.

2405. *Rec.: Știrbu, T.A. // Viața Basarabiei. – 1934. – Nr 11. – P. 58-59.*

2406. **Crihan, Anton.** O scrisoare către generalul C. Petre-Lazar [Text tipărit] / Anton Crihan. – [S. l.] : [S. n.], 1976. – 30 p.

2407. **Crihan, Anton.** Romanian rights to Bessarabia according to certain Russian sources Anton Crihan. [Text tipărit] – [S. l.] : Humboldt State University Press, 1986. – 111 p.

* * *

2408. **Crihan, A.** Chișinău, 27 martie 1918. Pe calea arătată de istorie / A. Crihan // Magazin istoric. – 1994. – Nr 3. – P. 3-6.

2409. **Crihan, A.** Cum s-a făcut Unirea Basarabiei cu România / A. Crihan // Făclia. 1991. – 22 mar. – P. 1, 8, 9 ; 28 mar. – P. 3, 14 ; 5 apr. – P. 2.

2410. **Crihan, A.** „Vreau să știți că, deși sunt cu trupul în America, sufletul meu e în Basarabia” : [despre Anton Crihan, fost deputat în Sfatul Țării] /

consemnare: M. Atanasov // Curierul de seară. – 1993. – 19 ian.

2411. **Crihan, Anton.** Cum s-a făcut Unirea Basarabiei cu România : cuvântare difuzată de Postu de Radio „Europa Liberă” din München în zilele de 27 și 28 martie 1968, cu ocazia aniversării 50 de ani de la Unire / Anton Crihan // Limba română. – 1998. – Nr 1/2. – P. 73-83.

2412. **Crihan, Anton.** Drepturile românilor asupra Basarabiei după unele surse rusești / Anton Crihan // Basarabia. – 1991. – Nr 10. – P. 69-90.

2413. **Crihan, Anton.** Drepturile românilor asupra Basarabiei după unele surse rusești ; N. N. Durnovo despre sărbătorile de la Chișinău din 1912 ; L. Sotov despre Unirea Basarabiei cu România din 1918 / Anton Crihan // Țara. – 1993. – 19 ian. – P. 7.

2414. **Crihan, Anton.** Mărturii despre Unire : [interviu cu Anton Crihan despre unirea Basarabiei cu România la 27 martie 1918] / consemnare: Liuba Iustin // Contrafort. – 1999. – Nr 2/3. – P. 14-15.

2415. **Crihan, Anton.** Răpirea Basarabiei / Anton Crihan // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 9/10. – P. 38-39.

2416. **Крихан, Антон.** Права румын на Бессарабию согласно некоторым русским источникам ; Н. Н. Дурново о праздниках в Кишиневе 1912 года ; Л. Сотов об объединении Бессарабии с Румынией в 1918 году / Антон Крихан // Цара. – 1993. – 19 янв. – С. 7.

b). Despre viața și activitatea lui Anton Crihan:

2417. **Personalități ilustre. Anton Crihan. Basarabia. Actul Unirii :** [plic obliterat cu Ștampila Prima Zi] / design: Elena Karachentseva. – Chișinău : Poșta Moldovei, 2013. – 1 plic : il, 1 timbru aplicat.

* * *

2418. **Anton Crihan (10 iul. 1893 – 9 ian. 1993) :** [necrolog] // Glasul Națiunii. – 1993. – Ianuarie (Nr 3). – P. 8. – Semnat: A. Moșanu, I. Hadârcă, V. Beșleagă [et al.].

2419. **Anton Crihan în scrisori de la prieteni** // Literatura și arta. – 1996. – 11 iul. – P. 7.

2420. **Baltag, O.** Istoria ne arată calea firească spre mântuire : [despre Anton Crihan, ultimul deputat în viață al Sfatului Țării] / O. Baltag // Sfatul Țării. – 1992. – 28 iul.

2421. **Braga, Tatiana.** Biblioteca Anton Crihan / Tatiana Braga // Magazin bibliologic. – 1993. – Nr 3/4. – P. 20.

2422. **Buhoiu, A.** Legendarul Anton Crihan se întoarce din exil / A. Buhoiu // Libertatea. – 1993. – 19-20 ian. – P. 1, 7.

2423. **Buruiană, Gabriela.** Anton Crihan: cronologie / Gabriela Buruiană // Magazin bibliologic. – 1993. – Nr 3/4. – P. 19.

2424. **Cepoi, I.** Averele lui Anton Crihan / I. Cepoi // Magazin bibliologic. – 1993. – Nr 3/4. – P. 18.

2425. **Cepoi, Ion.** Anton Crihan în scrisori de la prieteni / Ion Cepoi (S.U.A.) // Revista de istorie a Moldovei. – 1994. – Nr 1 (17). – P. 59-67.

2426. **Cepoi, J.** Spicuri din scrisorile adresate lui Anton Crihan / J. Cepoi // Viața satului. – 1993. – 31 iul.

2427. **Chiriac, Alexandru.** Crihan Anton / Alexandru Chiriac // Patrimoniul : Almanahul bibliofililor din Moldova. – 1991. – Nr 4. – P. 42-44.

2428. **Ciobanu, Al.** Știți cine a fost Anton Crihan? / Al. Ciobanu // Viața satului. – 1992. – 18 noiem. – P. 6.

2429. **Colesnic, Iurie.** Anton Crihan // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. VI / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2005. – P. 208-245.

2430. **Colesnic, Iurie.** Un model de trăire adevărată / Iurie Colesnic // Timpul. – 2014. – 17 ian. – P. 18. – (În culisele istoriei). – ISSN 1857-2472.

2431. **Crihan Anton** // Basarabeni în lume. Vol. 1. – Chișinău, 2002. – P. 1-12.

2432. **Crihan Anton** // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 737. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2433. **Crihan Anton** // Figuri contemporane. – Chișinău, 1939. – P. 42.
2434. **Crihan Anton** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 98-99. – ISBN 978-9975-928-95-3.
2435. **Crihan Anton în scrisori de la prieteni** / alcăt.: Ion Cepoi // Revista de istorie a Moldovei. – 1994. – Nr 1 (17). – P. 59-67.
2436. **Crihan, Dumitru.** Anton Crihan / Dumitru Crihan // Chișinău : enciclopedie – Chișinău, 1997. – 19 noiem. – P. 173.
2437. **Crihan, Dumitru.** Anton Crihan despre sine însuși / Dumitru Crihan // Țara. – 1995. – 22 sept. – P. 4.
2438. **Crihan, Dumitru.** Anton Crihan : file de istorie / Dumitru Crihan // Literatura și arta. – 1992. – 19 noiem. – P. 3.
2439. **Crihan, Dumitru.** Anton Crihan: notă bigrafică // Crihan, Dumitru. Invitație în iad. – Chișinău, 1998. – P. 265-266.
2440. **Cucuietu, Sergiu.** Basarabia își cinstește eroii : comemorarea, la Chișinău, a lui Anton Crihan / Sergiu Cucuietu // Țara. – 1995. – 2 iun. – P. 2.
2441. **David, Gheorghe.** Un mare patriot și martir – Anton Crihan : 75 de ani de la Unirea Basarabiei cu România / Gheorghe David // Curierul românesc. – 1993. – Nr 3. – P. 6.
2442. **Declarația ultimului martir: Anton Crihan** : [deputat în Sfatul Țării] // Albina. – 1993. – Martie/Aprilie (Nr 3/4). – P. 8.
2443. **Grossu, Sergiu.** Legăturile mele epistolare cu Anton Crihan: cu gândul la Basarabia / Sergiu Grossu // Literatura și arta. – 2000. – 14 sept. – P. 3 ; Cuvântul românesc. – 2002. – Februarie (Nr 300). – P. 9-10.
2444. **Lupan, N.** „Pro Basarabia și Bucovina” : [Anton Crihan – 98 de ani de la nașterea ultimului supraviețuitor al Sfatului Țării de la Chișinău] / N. Lupan, A. Chistruga // Dreptatea. – 1991. – 10 iul.
2445. **Moraru, Haralambie.** Din viața bărbaților noștri : despre Anton Crihan / Haralambie Moraru // Moldova. – 1993. – Nr 3. – P. 2-3.

2446. **Nedelciuc, Corneliu.** Anton Crihan // Nedelciuc, Corneliu. Unirea Basarabiei cu România / Corneliu Nedelciuc, Manuela Stroie, Ion D. Tîlvănoiu. – Caracal : Editura Hoffman, 2018. – P 63-66. – ISBN 978-606-46-0127-8.

2447. **Netida, Xenia.** Anton Crihan, 1893-1993 : [deputat în Sfatul Țării] / Xenia Netida // Calendar Național 2018. – Chișinău, 2017. – P. 146. – ISSN 185-1549. – [Semnat: X.N.].

2448. **Șveț, Maria.** Anton Crihan, 1883-1993 / Maria Șveț // Calendar Național 2003. – Chișinău, 2003. – P. 156-158. – [Semnat: M.Ș.].

2449. **Țarălungă, Ecaterina.** Crihan Anton // Țarălungă, Ecaterina. Enciclopedia identității românești. Personalități / Ecaterina Țarălungă. – București : Litera Internațional, 2011. – P. 229. – ISBN 978-606-600-246-2.

2450. **Țurcanu, Ion.** Anton Crihan, 1893-1993 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 284-287. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2451. **Ultimul drum al lui Anton Crihan** // Literatura și arta. – 1993. – 28 ian. – P. 6.

2452. **Usatiuc-Bulgăre, A.** Să revenim cu amintirea la Anton Crihan / A. Usatiuc-Bulgăre // Moldova suverană. – 1993. – 8 apr. – P. 3.

2453. **Антон Крихан** (10 июля 1893 – 9 января 1993) : некролог // Независимая Молдова. – 1993. – 20 янв. ; Сфатул Цэрий. – 1993. – 23 янв.

2454. **Крихан, Д. А.** Год без Антона Крихан / Д. А. Крихан // Цара. – 1994. – 11 янв. – С. 8.

Idem: Țara. – 1994. – 11 ian. – P. 8.

2455. **Ушѐл из жизни Антон Крихан, последний депутат Сфатул Цэрий** // Цара. – 1993. – 19 янв. – С. 1.

Idem: Țara. – 1993. – 19 ian. – P. 1.

**Episcopul Dionisie [Erhan]
(2 noiem. 1868 - 17 sept. 1943)**

a). *Din opera lui Dionisie Erhan:*

2456. **Buletinul Episcopiei Cetății Albe – Ismail** [Text tipărit] : Număr festiv închinat alegerii, investiturii și instalării P.S.S. Dionisie Erhan, episcopul Cetății Albe – Ismail / Episcopia Cetății Albe – Ismail. – Ismail, 1935. – 127 p. : il.

2457. **Buletinul Episcopiei Cetății Albe – Ismail** [Text tipărit] : Număr festiv închinat P.S.S. Dionisie Erhan Episcopul Cetății Albe Ismail cu prilejul împlinirii vârstei de 70 ani. – Ismail : Tipografia Eparhială, 1938. – 133 p. : il.

* * *

2458. **Dionisie, Episcop**. 1 Ianuarie 1933 : [comemorarea a 25 de ani de la publicarea revistei românești „Luminătorul” în Basarabia] / Episcop Dionisie // Luminătorul. – 1933. – Nr 1. – P. 20.

2459. [**P.S. Dionisie, Episcop**]. Cuvântarea P.S. Episcopului Dionisie rostită în biserica orașului Bolgrad la întâlnirea Suveranilor noștri / [P.S. Episcop Dionisie] // Luminătorul. – 1920. – Nr 6. – P. 49-50.

Text în grafie chirilică.

2460. [**P.S. Dionisie, Episcop**]. Cuvântarea P.S. Episcopului Dionisie rostită în ședința Senatului de la 5 februarie a.c. cu ocazia depunerii la dezbateră proiectului de lege pentru unificarea tuturor bisericilor din țările alipite și Vechiul Regat / [P.S. Episcop Dionisie] // Luminătorul. – 1920. – Nr 7. – P. 58-63.

Text în grafie chirilică.

2461. **P.S. Dionisie, Episcop Vicar.** [Cuvântare la sărbătorirea unui pătrat de veac de activitate obștească a Î.P.S. Arhiepiscop Gurie al Chișinăului] / P.S. Episcop Vicar Dionisie // Luminătorul. – 1927. – Nr 19. – P. 77-78.

b). Despre viața și activitatea lui Dionisie Erhan:

2462. **Colesnic, Iurie.** Erhan Dionisie / Iurie Colesnic // Luminătorul. – 2008. – Nr 2 (95). – P. 58.

2463. **Cunițchi, Gh.** Episcopul Dionisie Erhan. La parastasul de 40 de zile / pr. Gh. Cunițchi // Luminătorul. – 1943. – Nr 10/12. – P. 730-734.

2464. **P.S.S Dionisie Erhan** // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 743-744. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2465. **Dionisie Erhan** // Mitropolia Olteniei. – 1965. – Nr 7/8. – P. 628.

2466. **Dionisie Erhan** // Renașterea (Craiova). – 1943. – Nr 11. – P. 584-586.

2467. **Erhan Dionisie** // Dicționar enciclopedic : În 7 vol. vol. 2. – București : Ed. Enciclopedică, 1996. – P. 236.

2468. **Erhan Dionisie** // Dicționar enciclopedic ilustrat Junior: Nume proprii. – Chișinău : Cartier, 2004. – P. 462.

2469. **Florea, Serafim.** Dionisie Erhan // Florea, Serafim. Potențialul turistic al Republicii Moldova : Patrimoniul de monumente naturale și antropice / Serafim Florea. – Ed. a 2-a, revăzută și completată. – Chișinău : U.S.M., 2008. – P. 147.

2470. **Galaction, Gala.** La moartea Vlădicăi Dionisie / Gala Galaction // Informația zilei. – 1943. – 29 sept. (Nr 620). – P. 1 ; Galaction, Gala. Zile basarabene / Gala Galaction. – Chișinău : Știința, 1993. – P. 153-156. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01502-5.

2471. **Galaction, Gala.** Un adevărat ostaș al Crucii / Gala Galaction // Curentul. – 1934. – 23 apr. (Nr 233). – P. 1 ; Galaction, Gala. Zile basara-

bene / Gala Galaction. – Chișinău : Știința, 1993. – P. 151-153. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01502-5.

2472. [**Guma, Vasile, Protoiereu**]. Cuvântare la prohodul P.S. Episcop Dionisie Erhan, în biserica Spitalului Central Chișinău la 20 septembrie 1943, rostită de protoiereul Catedralei Vasile Guma / [Guma Vasile, Protoiereu] // *Luminătorul*. – 1943. – Nr 10/12. – P. 717-718.

2473. **Halippa, Pan**. Episcopul Dionisie [Erhan] / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1943. – Nr 9/10. – P. 93-94.

2474. **Marinescu, Ioan T.** Cuvântul Eparhiei Argeșului la înmormântarea P.S. Episcop Dionisie al Cetății Albe – Ismail și fost conducător al Eparhiei Argeșului : [cuvântare rostită la Sf. Mănăstire Suruceni în ziua de 21 septembrie 1943 de delegatul Sf. Episcopii de Argeș] / Pr. Ic. St. Ioan T. Marinescu, consilier referet // *Luminătorul*. – 1943. – Nr 10/12. – P. 723-726.

2475. **Mihail, Paul**. Episcopul Dionisie Erhan, „Doctor Honoris Causa” al Facultății de Teologie a Universității din Iași cu sediul la Chișinău : Memorii / pr. Paul Mihail // *Luminătorul*. – 1993. – Nr 2. – P. 61-64.

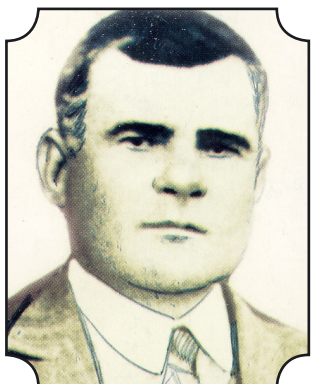
2476. **Păcurariu, Mircea**. Dionisie Erhan // Păcurariu, Mircea. *Dicționarul teologilor români / Mircea Păcurariu*. – Ed. a 3-a revăzută și adăugită. – Sibiu : Andreiana, 2014. – P. 237. – ISBN 978-606-8602-10-3.

2477. [**Pelivan, I.**]. Cuvântarea domnului I. Pelivan la înmormântarea Episcopului Dionisie Erhan în ziua de 20 septembrie 1943 / [I. Pelivan] // *Luminătorul*. – 1943. – Nr 10/12. – P. 719-722.

2478. **Popescu, Grigore**. Dionisie Erhan // Popescu, Grigore. *Preoțimea română și întregirea neamului*. Vol. 2. / Grigore Popescu. – București : [S. n.], 1940. – P. 170-174.

2479. **Secrieru, Vasile**. Episcopul Dionisie Erhan – un luptător al Bisericii și al Neamului / Vasile Secrieru // *Misionarul*. – 2011. – Nr 2. – P. 6.

2480. **Șveț, Maria-Natalia**. Dionisie Erhan, 1867-1943 / Maria-Natalia Șveț // *Calendar Național 2017*. – Chișinău, 2017. – P. 368-369. – [Semnat: M.-N. Ș.].

Găină Andrei
(1885 - 1940)

a). Despre viața și activitatea lui Andrei Găină:

2481. **Deputatul în Sfatul Țării Andrei Găină – unificator de țară** [Text tipărit] : (Materialele Conferinței Științifice „Oameni de seamă de pe valea Răutului. Andrei Găină – unificator de țară”, Chițcanii Vechi, 24 octombrie 2010) / coord.: Boris Găină, Mihai Tașcă ; red.: Lilia Toma, Gheorghe Budeanu. – Chișinău : Lexon-Prim, 2013. – 192 p. : fot.

Antetitlu : Academia de Științe a Moldovei, Secția Științe Agricole a AȘM ; Institutul de Istorie al AȘM.

Bibliogr. ascunsă.

ISBN 978-9975-4476-7-6

* * *

2482. **Găină, Alex.** Deputatul Andrei Găină : [membru al Partidului Național Moldovenesc, a votat pentru Unire] / Alex Găină // *Literatura și arta.* – 1997. – 10 apr. – P. 7.

2483. **Găină, Alex.** Unde este testamentul lui Andrei Găină? : [despre Andrei Găină, deputat în Sfatul Țării] / Alex Găină // *Țara.* – 2001. – 27 apr. – P. 4.

2484. **Tașcă, Mihai.** Un deputat din Sfatul Țării a fost comemorat la Chițcanii Vechi [Telenești] : [despre Andrei Găină] / Mihai Tașcă // *Tim-pul.* – 2010. – 27 oct. – P. 12.

2485. **Țopa, Tudor.** Deputat în Sfatul Țării : [despre Andrei Găină (1885 – 1940)] // Țopa, Tudor. Chițcani pe Răut : File de istorie, dedicate satului de baștină la cei 445 de ani / Tudor Țopa. – Chișinău : Bons Offices, 2011. – P. 62-70.

2486. **Țopa, Tudor.** Readus din anonimat : [despre Andrei Găină (1885 – 1940)] // Țopa, Tudor. Chițcani pe Răut : File de istorie, dedicate satului de baștină la cei 445 de ani / Tudor Țopa. – Chișinău : Bons Offices, 2011. – P. 185-191.

**Mitropolitul Gurie [Grosu]
(1 ian. 1877 - 14 noiem. 1943)**

a). Din opera lui Gurie Grosu:

2487. **Grosu, Gurie.** Catehismul prescurtat [Text tipărit] / Gurie Grosu, Mitropolit. – Chișinău : Insula Fericirii, 2017. – 42 p. : fot.

Ed. îngrijită de preotul Maxim Melinti.

Bibliogr.: p. 42.

ISBN 978-9975-3103-3-8

2488. **Gurie, (Arhimandrit).** Bucoavna moldovenească [Text tipărit] / alcăt. de missionerul eparhial Arhimandritul Gurie. – Chișinău : Tipografia Eparhială, 1909. – 160, XII p. : il.

2489. **Gurie, (Arhimandrit).** Carte de citire cu științe din gramatica moldovenească [Text tipărit] / alcăt. de Arhimandritul Gurie. – Chișinău : Tipografia Eparhială, 1910. – XII, 82 p.

2490. **Gurie, (mitropolit).** Cuvântare rostită la slujba „Passii” de I.P.S. mitropolit Gurie al Basarabiei : 10 martie, în Biserica Catedrala din Chiși-

nău [Broșură tipărită] / Gurie (mitropolit). – Chișinău : Ed. Secției Culturale Eparhiale, 1933. – 14 p.

2491. **Î.P.S. Gurie, Mitropolit.** Înălțarea Domnului [Text tipărit] / Î.P.S. Mitropolit Gurie al Basarabiei. – Chișinău : Ed. Secției Culturale a Eparhiei Chișinău, [S. a.]. – 24 p. – (Biblioteca Creștinului Dreptcredincios ; 39).

2492. **Gurie, Mitropolit al Basarabiei.** Jurnalul unui Mitropolit [Text tipărit] / Gurie Grosu al Basarabiei ; ed. îngrijită și pref. de Prea Sfinția Sa Calinic, Episcop al Argeșului și Muscelului. – Argeș : Dacpress, 2005. – 38 p. ISBN 973-87108-5-5

2493. **Gurie, Mitropolit al Basarabiei.** Procesul și apărarea mea [Text tipărit] : Denunțarea complotului apocaliptic / Gurie Mitropolit al Basarabiei. – București : Tipografia A-B-C, 1937. – 376 p.

2494. **Gurie, Mitropolit al Basarabiei.** Rugăciunile și lămurirea lor [Text tipărit] / alcăt. de I.P.S. Gurie. – Ed. a 4-a. – Chișinău : Cartea Românească, 1930. – 80 p.

2495. **Mitropolitul Gurie – opera zidită în destinul Basarabiei** [Text tipărit] : Culegere de articole și studii ale Mitropolitului Gurie (Grosu) al Basarabiei (1877-1943) / Îngrijită și coordonată de Silvia Grossu ; red.: Ala Rusnac. – Chișinău : Epigraf, 2016. – 320 p. : il., fot.

Bibliogr. în subsol.

ISBN 978-9975-125-96-3

* * *

2496. **Gurie.** Despre sărbătorirea sf. Paști și despre proorocii mincinoși / Gurie // Luminătorul. – 1926. – Nr 7/8. – P. 15-20.

2497. **Gurie, Arhiepiscop.** Carte pastorală despre calendar, trimisă în eparhia Chișinăului / Arhiepiscopul Chișinăului Gurie // Luminătorul. – 1926. – Nr 4. – P. 2-4.

2498. **Gurie, Arhiepiscop.** Cugetările unui preot asupra preoției / Arhiepiscop Gurie // Luminătorul. – 1924. – Nr 24. – P. 1-5 ; 1924. – Nr 34. – P. 1-5 ; 1925. – Nr 1. – P. 1-5 ; 1925. – Nr 2. – P. 1-5 ; 1925. – Nr 3. – P. 1-5 ; 1925. – Nr 4. – P. 1-5.

2499. [**Î.P.S. Gurie, Arhiepiscop**]. Cuvântarea Arhiepiscopului Gurie : [la vizita M.M. L.L. Regele și Regina și A.S.R. Princesesa Elisabeta în orașul Chișinău, 21 mai 1920] / [Î.P.S. Arhiepiscop Gurie] // *Luminătorul*. – 1920. – Nr 6. – P. 43-44.

Text în grafie chirilică.

2500. [**Î.P.S. Gurie, Arhiepiscop**]. Cuvântarea Î.P.S. Arhiepiscop Gurie cu prilejul Te-Deuluiu săvârșit în ziua inaugurării Facultății de Teologie din Chișinău / [I.P.S. Arhiepiscop Gurie] // *Luminătorul*. – 1926. – Nr 23. – P. 5-8.

2501. [**Î.P.S. Gurie, Arhiepiscop**]. Cuvântarea Î.P.S. Arhiepiscopului Gurie la întâmpinarea Suveranilor noștri în Catedrala orașului / [Î.P.S. Arhiepiscop Gurie] // *Luminătorul*. – 1920. – Nr 7. – P. 1-2.

Text în grafie chirilică.

2502. **Gurie, Arhiepiscop**. Despre Mărturisire / Arhiepiscop Gurie // *Luminătorul*. – 1926. – Nr 5. – P. 14.

2503. **Gurie, Arhiepiscop**. Despre Sfânta Împărtășire / Arhiepiscop Gurie // *Luminătorul*. – 1926. – Nr 5. – P. 21.

2504. **Î.P.S. Gurie, Arhiepiscop**. Pastorală / Î.P.S. Arhiepiscop Gurie // *Luminătorul*. – 1928. – Nr 1. – P. 1-3.

2505. **Î.P.S. Gurie, Arhiepiscop**. Salutarea creștinească adresată de Î.P.S. Arhiepiscop Gurie cu prilejul anului nou / Î.P.S. Arhiepiscop Gurie // *Luminătorul*. – 1921. – Nr 1. – P. 5-6.

2506. **Gurie, Mitropolit**. Amintiri în legătură cu apariția revistei „Luminătorul” / Mitropolit Gurie // *Luminătorul*. – 1933. – Nr 1. – P. 15-18.

2507. [**Î.P.S. Gurie, Mitropolit**]. Cuvântarea Î.P.S. Mitropolit Gurie al Basarabiei în biserica din Chișinău. 29. IV. 1928 / [Î.P.S. Mitropolit Gurie] // *Luminătorul*. – 1928. – Nr 10. – P. 63-64.

2508. [**Gurie, Mitropolit**]. Din „Cartea de aur” a Asociației : [păreri, aprecieri semnate de: ... Gurie, Mitropolitul Basarabiei et al.] // Din trecutul nostru. – 1936. – Nr 35. – P. 35-37.

2509. **Gurie, Mitropolit.** Moldovene, învață-te a te prețui / Mitropolit Gurie // Cugetul : Revistă de istorie și cultură. – 2002. – Nr 2. – P. 3-6.

b). *Despre viața și activitatea lui Gurie Grosu:*

2510. **Malanețchi, Vasile.** Păstorul de neam [Text tipărit] : Creionări la profilul moral-spiritual al Mitropolitului Gurie Grosu / Vasile Malanețchi. – Chișinău : Atelier, 2007. – 28 p. : fot. – (Istorie și eclezie).

Bibliogr.: p. 27-28.

ISBN 978-9975-9574-7-2

2511. **Mitropolitul Gurie – misiunea de credință și cultură** : Culegere de articole și studii despre Mitropolitul Gurie (Grosu) al Basarabiei (1877-1943) [Text tipărit] / Îngrijită și coordonată de Silvia Grossu ; red.: Vlad Pohilă ; Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu Hasdeu”. – Chișinău : Epigraf, 2007. – 294 p. : fot.

Bibliogr.: p. 270-278.

ISBN 978-9975-903-31-8

2512. *Rec.: Buzilă, Varvara. Mitropolitul Gurie – misiunea de credință și cultură sau un mesaj pentru actualitate / Varvara Buzilă // Destin românesc : ser. nouă. – 2007. – Nr 3 (54-55). – P. 249-253.*

* * *

2513. **Acte oficiale privitoare la instalarea Înalt Prea Sfințitului Gurie, ca Arhiepiscop titular al eparhiei Chișinăului și Hotinului // Luminătorul.** – 1921. – Nr 7. – P. 1-25.

2514. **Acte oficiale privitoare pe întărirea Î.P.S. Gurie ca Arhiepiscop titular al eparhiei Chișinăului și Hotinului și a P.S. Dionisie ca Vicar al arhiepiscopiei // Luminătorul.** – 1921. – Nr 1. – P. 1-2.

2515. **Andronic, I.** Călătoria canonică a Î.P.S. Arhiepiscop Gurie la mănăstirea Căpriană / Ic. Sf. I. Andronic // Luminătorul. – 1924. – Nr 19/22. – P. 56-61.

2516. **Badea, Gheorghe.** Mitropolitul Gurie Grosu și regele Carol al II-lea / Gheorghe Badea // Misionarul. – 2013. – Nr 10. – P. 6.

2517. **Bolduma, Viorel.** Mitropolitul Basarabiei Gurie Grosu în filatelia basarabeană / Viorel Bolduma // Alfa și Omega. – 1999. – 16-30 sept. – P. 7.

2518. **Burcatâi, Diana.** Mitropolitul Gurie Grosu, 130 de ani de la naștere / Diana Burcatâi // Flux. – 2007. – 18 oct. – P. 4.

2519. **Chilianu, M.** Figuri basarabene. Arhimandritul Gurie / M. Chilianu // Mișcarea (Iași). – 1918. – 27 mar. (Nr 59). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 482-483.

2520. **Cimpoi, Mihai.** Grosu Gurie // Cimpoi, Mihai. O istorie deschisă a literaturii române din Basarabia / Mihai Cimpoi. – Chișinău : ARC, 1996. – P. 25. – ISBN 9975-61-002-1.

2521. **Colesnic, Iurie.** Gurie (Gheorghe Grosu)... un mitropolit ca un exponent al conștiinței naționale // Colesnic, Iurie. Biserica Basarabeană. Chipuri de neuitat... / Iurie Colesnic. – Chișinău : Cultura, 2015. – P. 134-148. – ISBN 978-9975-120-90-6.

2522. **Colesnic, Iurie.** Gurie Grosu // Colesnic, Iurie. Sfatul Țării : Enciclopedie / Iurie Colesnic. – Chișinău : Museum, 1998. – P. 262. – ISBN 9975-906-24-9.

2523. **Colesnic, Iurie.** Gurie, Mitropolit : [1 ian. 1877 - 14 noiem. 1943] / Iurie Colesnic // Luminătorul. – 2008. – Nr 2 (95). – P. 59-60.

2524. **Colesnic, Iurie.** Mitropolitul Gurie // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. 9 / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2012. – P. 40-55. – ISBN 978-9975-4221-2-3.

2525. **Colesnic, Iurie.** Un mitropolit ca un exponent al conștiinței naționale / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 3 iun. – P. 19. – ISSN 1857-2472.

2526. **Galaction, Gala.** Întreprinderea și instaurarea Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Gurie / Gala Galaction // Luminătorul. – 1928. – 15 mai (nr 10). – P. 33-34 ; Galaction, Gala. Zile basarabene / Gala Galaction. – Chișinău : Știința, 1993. – P. 151-152. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01502-5.

2527. **Gheorghe (Gurie) Grosu** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 255-257. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2528. **Grossu, Silvia.** Valențe identitare în activitatea misionară și culturală a Mitropolitului Gurie al Basarabiei / Silvia Grossu // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 401-414. – ISBN 978-9975-139-54-0.

2529. **Grosu Gurie** // Dicționarul general al literaturii române. Vol. 3, E-K. – București : Univers Enciclopedic, 2005. – P. 428. – ISBN 973-637-087-9.

2530. **Grosu Gurie** // Dicționarul scriitorilor români din Basarabia 1812-2010. – Ed. a 2-a, revăzută și completată. – Chișinău : Prut Internațional, 2010. – P. 275-277. – ISBN 978-9975-69-563-3.

2531. **Grosu Gurie** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 140-141. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2532. **Gurie Grosu – arhiepiscop al Chișinăului și mitropolit al Basarabiei** [Grafică bidimensională] // Antologia fotografiei basarabene = Antology of the Bessarabian photography. – Chișinău, 2014. – P. 55.

2533. **Investitura regală a Î.P.S. Gurie ca Arhiepiscop al Eparhiei Chișinăului și Hotinului** // Luminătorul. – 1921. – Nr 5. – P. 33-38.

2534. **Investitura și instalarea înaltului ei titlu, Î.P.S. Mitropolit Gurie** // Luminătorul. – 1928. – Nr 10. – P. 1-56.

2535. **M.S. Regina Maria și A.Ș.R. Principesa Elizabeta, însoțite de Î.P.S. Mitropolit Gurie și P.C.Ic. Șt. Vasile Guma, vizitând la 22 mai 1920 Asociația „În numele lui Hristos”** : [Fotografie colectivă] // Din trecutul nostru. – 1936. – Nr 35. – P. 11.

2536. **Malanețchi, Vasile.** Mitropolitul Gurie Grosu, cuvinte de consoare la moartea părintelui Alexandru Cristea / Vasile Malanețchi // Flux : ediția de vineri. – 2001. – 10 aug. – P. 7.

2537. **Malanețchi, Vasile.** Păstorul de neam. Creionări la profilul moral-spiritual al Mitropolitului Gurie Grosu / Vasile Malanețchi // Destin românesc : ser. nouă. – 2007. – Nr 1/2 (49-50). – P. 135-151.

2538. **Mitropolitul Gurie** : [cuvântările rostite la înmormântare] // Luminătorul. – 1943. – Nr 10/12. – P. 737-749.

2539. **Mitropolitul Gurie** // Viața Basarabiei. – 1941. – Nr 6. –P. 155. – Semnat : (Raza).

2540. **Mitropolitul Gurie al Basarabiei** : [necrolog] // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 11/12. –P. 85-89. – Semnat : V.B.

2541. **Mitropolitul Gurie Grosu (1877-1943)** // Curierul ortodox. – 2007. – 15 noiemb. – P. 6.

2542. **Negru, Nina**. Cazul mitropolitului Gurie: noi puncte de vedere / Nina Negru, prot. P. Buburuz // Luminătorul. – 2005. – Nr 2 (67). – P. 39-48.

2543. **O viață pentru credință și neam : Gurie Grosu** // Curierul ortodox. – 2007. – 6 apr. – P. 6.

2544. **Ojoga, Olga**. Câteva note despre „cazul Gurie” și „cazul Ciceagov” / Olga Ojoga // Flux continuu. – 2008. – 28 febr. – P. 5.

2545. **Onicov, Eugen**. Din viața și activitatea Mitropolitului Gurie Grosu / Eugen Onicov // Altarul credinței. – 2007. – 5 apr. – P. 14.

2546. **Pușcașu, Madlena**. Gurie Grosu, 1877-1943 / Madlena Pușcașu // Calendar Național 2017. – Chișinău, 2017. – P. 17-18. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. P.].

2547. **Sărbătorirea unui pătrat de veac de activitate obștească a Î.P.S. Arhiepiscop Gurie al Chișinăului** // Luminătorul. – 1927. – Nr 19. – P. 65-92.

2548. **Secrieru, Vasile**. Mitropolitul Gurie Grosu al Basarabiei – autor, traducător și publicist / Vasile Secrieru // Luminătorul. – 2005. – Nr 1 (66). – P. 33-37.

2549. **Secrieru, Vasile**. Osteneli cărturărești în activitatea Mitropolitului Gurie Grosu al Basarabiei / Vasile Secrieru // Misionarul. – 2012. – Iunie – P. 6.

2550. **Smeritul Gurie, Mitropolitul Basarabiei** // Din trecutul nostru. – 1936. – Nr 35. – P. 9.

2551. **Srebreanschi, Alexandru.** Arhipăstorul nostru împlinește 50 de ani : [Î.P.S. Arhiepiscopul Gurie al Chișinăului – 50 de ani (1 ian. 1877)] / Alexandru Srebreanschi // *Luminătorul.* – 1927. – Nr 1/2. – P. 65-68.

2552. **Șevciuc, Maia.** Aportul Mitropolitului Gurie Grosu la valorificarea patrimoniului bisericesc din Basarabia interbelică / Maria Șevciuc // *Analele științifice ale doctoranzilor și competitorilor / Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.* – Chișinău, 2016. – P. 164-168.

2553. **Tomac, C.** Vizite canonice și inspecții făcute de Î.P.S. Arhiepiscop Gurie al Chișinăului și Hotinului / C. Tomac // *Luminătorul.* – 1920. – Nr 8. – P. 44-61.

Text în grafie chirilică.

2554. **Trofimov, Leon.** Cu ocazia jubileului Î.P.S. Arhiepiscop Gurie / Protopop iconom Leon Trofim // *Luminătorul.* – 1927. – Nr 20. – P. 39-41.

2555. **Țarălungă, Ecaterina.** Grosu, Gurie // Țarălungă, Ecaterina. *Enciclopedia identității românești. Personalități / Ecaterina Țarălungă.* – București : Litera Internațional, 2011. – P 357. – ISBN 978-606-600-246-2.

2556. **Țepordei, V.** Ziua patronului Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Gurie / V. Țepordei // *Luminătorul.* – 1930. – Nr 1. – P. 47-52.

2557. **Țurcanu, Ion.** Gurie Grosu, 1877-1943 // Țurcanu, Ion. *Sfatul Țării : Istoria zburciunată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu.* – Chișinău : ARC, 2018. – P. 297-298. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2558. **Țurcanu, Ion.** Un părinte spiritual al Basarabiei: Mitropolitul Gurie Grosu / Ion Țurcanu // *Literatura și arta.* – 1998. – 10 dec. – P. 7.

2559. **Vasilescu, V.** O vizită canonică a Î.P.S. Arhiepiscop Gurie în direcția mănăstirii Căpriana din județul Chișinău / V. Vasilescu // *Luminătorul.* – 1921. – Nr 2. – P. 42-45.

2560. **Ziua patronului Î.P.S.S. Mitropolit Gurie** // *Luminătorul.* – 1929. – Nr 1. – P. 23-26. – [Semnat: Pr. D.].

Halippa Pantelimon
(1 aug. 1883 - 30 apr. 1979)

a). Din opera lui Pan Halippa:

2561. **Halippa, Pan.** Amintiri [Text multigrafat] : Scurte date autobiografice / Pan Halippa. – [București] : [S. n.], 1973. – 17 p.

2562. **Halippa, Pan.** Dreptate țărănimei [Text tipărit] / P. Halippa. – Chișinău : Tiparul Moldovenesc, 1936. – 8 p. : portr.

2563. **Halippa, Pan.** Flori de pârlomagă [Text tipărit] : 1912-1920 : Poezii / P. Halippa. – Iași : Viața Românească, 1921. – 117 p.

2564. **Halippa, Pan.** O cuvîntare ținută în parlamentul țării : Discuția la Mesaj, ședință din 28 Noiembrie 1924 ziua și noaptea [Text tipărit] / Pan Halippa. – București : Imprimeria Statului, 1924. – 79 p.

2565. **Halippa, Pan.** Publicistică [Text tipărit] / Pan Halippa. – Chișinău : Museum, 2001. – 254 p. – (Testament).

ISBN 9975-906-45-1

2566. **Halippa, Pan.** Strădaniile spre mai bune [Text tipărit] : (După doi ani de guvernare a Partidului Național Țărănesc) / P. Halippa, J. Maniu. – Chișinău : Regia M. O. Imprimeria, 1931. – 68 p.

2567. **Halippa, Pantelimon.** Testament pentru urmași [Text tipărit] / Pantelimon Halippa, Anatolie Moraru. – Chișinău : Hyperion, 1991. – 176 p.

ISBN 5-368-01446-5

2568. Rec.: Ciocanu, I. Pan Halippa: „Testament pentru urmași” : Un zguduitor document despre evenimentul din martie 1918 / I. Ciocanu // *Literatorul*. – 1993. – 6 aug. – P. 11.

* * *

2569. **Halippa, P.** Cercul basarabenilor din București / P. Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1944. – Nr 5. – P. 74-75.

2570. **Halippa, P.** Cum ar trebui să lucreze moldovenii / P. Halippa // *Cuvânt Moldovenesc (Chișinău)*. – 1918. – 27 mai (Nr 38). – P. 1-2 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : *Ars Historica*, 2018. – P. 99-100.

2571. **Halippa, P.** Cum stăm cu Sfatul Țării / P. Halippa // *Cuvânt Moldovenesc (Chișinău)*. – 1917. – 16 noiem. (Nr 97). – P. 5 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1. – București : *Ars Historica*, 2018. – P. 366-367.

2572. **Halippa, P.** Moldovenii din Odesa : Conferință, rostită la „Cercul cultural românesc din Odesa, în ziua de 14 iunie, anul în curs” / P. Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1942. – Nr 7. – P. 1-3.

2573. **Halippa, P.** Republica Moldovenească e în primejdie / P. Halippa // *Cuvânt Moldovenesc (Chișinău)*. – 1917. – 30 dec. (Nr 114). – P. 1-2 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : *Ars Historica*, 2018. – P. 82-83.

2574. **Halippa, Pan.** Abecedar româno-rus pentru Transnistria / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1942. – Nr 2. – P. 64.

2575. **Halippa, Pan.** Alexandru Plămădeală / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1940. – Nr 7/8. – P. 98.

2576. **Halippa, Pan.** Alexie Mateevici / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1937. – Nr 7/8. – P. 55-68.

2577. **Halippa, Pan.** Amintiri / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1932. – Nr 2. – P. 13-19 ; 1939. – Nr 1/2. – P. 3-15 ; 1939. – Nr 6. – P. 1-11 ; Nr 7/8. – P. 3-19.

2578. **Halippa, Pan.** Amintiri : [la 20 de ani de la Unirea Basarabiei cu România] / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1938. – Nr 2. – P. 3-15.

2579. **Halippa, Pan.** Amintiri despre Simion Murafa / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1938. – Nr 12. – P. 3-20.

2580. **Halippa, Pan.** Amintirile unui basarabeian / Pan Halippa // Viața Românească. – 1936. – An. XXVIII. – P. 41-42.

2581. **Halippa, Pan.** Aniversarea Unirii Basarabiei : [art. se încheie cu un imn de proslăvire a Unirii] / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1938. – Nr 4/5. – P. 1-14.

2582. **Halippa, Pan.** Ardealul și Basarabia / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1941. – Nr 9/10. – P. 105-107.

2583. **Halippa, Pan.** Autonomia Basarabiei de la începutul secolului trecut / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 9/10. – P. 59-77.

2584. **Halippa, Pan.** Basarabia de la Unire încoace / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1934. – Nr 6. – P. 375-378.

2585. **Halippa, Pan.** Basarabia noastră : Conferință ținută la Centrala Caselor Naționale în ziua de 27 martie 1941 / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1941. – Nr 4. – P. 1-3.

2586. **Halippa, Pan.** Bogdan Petriceicu Hasdeu / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1939. – Nr 11/12. – P. 1-17.

2587. **Halippa, Pan.** Casele naționale și prof. Ion Petrovici : [Ministrul culturii Naționale] / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1944. – Nr 3/4. – P. 135-136.

2588. **Halippa, Pan.** Cazul D. D. Patrașcanu : [scriitor și pedagog] / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1935. – Nr 1. – P. 61-62.

2589. **Halippa, Pan.** Ceva despre țăranul basarabeian / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1942. – Nr 10/11. – P. 1-13.

2590. **Halippa, Pan.** Cu gândul la Unirea Basarabiei / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1932. – Nr 3. – P. 1-10 ; 1935. – Nr 4. – P. 73-74 ; Basarabia. – 1991. – Nr 3. – P. 95-97. – ISSN 0868-8028.

2591. **Halippa, Pan.** Cu prilejul jubileului de 25 de ani al „Luminătorului” / Pan Halippa // Luminătorul. – 1933. – Nr 1. – P. 21-22.

2592. **Halippa, Pan.** Despre Paul Gore / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1938. – Nr 6/7. – P. 13-16.

2593. **Halippa, Pan.** Din lupta pentru școala moldovenească în Basarabia / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1944. – Nr 1/2. – P. 3-10

2594. **Halippa, Pan.** Ființa Basarabiei : (Fragment din „Un cuvânt înainte”, Viața Basarabiei, 1933, Nr 1) / Pan Halippa // Magazin istoric. – 2006. – Iunie (Nr 6). – P. 4.

2595. **Halippa, Pan.** Iar vremuri de bejenie / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 7/8. – P. 59-63.

2596. **Halippa, Pan.** Iorga și Basarabia / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1941. – Nr 6/7. – P. 136-137.

2597. **Halippa, Pan.** În legătură cu 25 ani trecuți de la Unirea cu patria / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 2. – P. 63-64.

2598. **Halippa, Pan.** În slujba scrisului românesc în Basarabia / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1939. – Nr 1. – P. 1-3 ; Nr 2/3. – P. 1-49.

2599. **Halippa, Pan.** Închinare Unirii / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 4/5. – P. 1-2.

2600. **Halippa, Pan.** La semicentenarul morții lui Ion C. Brătianu / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1941. – Nr 5. – P. 56-60.

2601. **Halippa, Pan.** La un pătrat de secol de la Unirea Basarabiei / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 3/4. – P. 1-5.

2602. **Halippa, Pan.** La un sfert de veac de la moartea lui Alexie Mateevici / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1942. – Nr 8/9. – P. 123-125.

2603. **Halippa, Pan.** Legături vechi între Ardeal și Basarabia : Conferință ținută la Arad, în ziua de 7 mai a.c. / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1943. – Nr 6. – P. 1-23.

2604. [**Halippa, Pan**]. MEMORIU elaborat de Pan Halippa în ajunul Conferinței de Pace de la Paris din 1946–1947, în care explică esența problemei Basarabiei. 1945, București / [Pan Halippa] // *Limba română*. – 2018. – Nr 1/2. – P. 299-306. – ISSN 0225-9111. – (Publicat după: Arhivele Naționale Istorice Centrale (A.N.I.C.), București, Fond Pantelimon Halippa (2126), dosar 565, f.a., f. 49-55).

2605. **Halippa, Pan.** Mihai Eminescu la Odessa : [scrisorile lui M. Eminescu adresate dlor Burlă și Novlene] / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1942. – Nr 7. – P. 93-95.

2606. **Halippa, Pan.** Mihail Vântu : [inginer-chimist] / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1943. – Nr 1. – P. 21-23.

2607. **Halippa, Pan.** Muncă și învățătură : Conferință la inaugurarea Universității Muncitorești din Chișinău / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1940. – Nr 2/3. – P. 1-11.

2608. **Halippa, Pan.** Nistrul în literatura română : [Conferință rostită la radio în ziua de 29 iunie] / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1941. – Nr 8. – P. 11-18.

2609. **Halippa, Pan.** Note asupra zilelor de bejenie ; Toată lumea în ajutorul refugiaților ; Către cei rămași acasă / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1940. – Nr 7/8. – P. 97-99.

2610. **Halippa, Pan.** Note din Transnistria / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1942. – Nr 1. – P. 54-56.

2611. **Halippa, Pan.** O viață cât un veac : însemnări despre cele ce au fost / Pan Halippa // *Caiete de istorie*. – 2006. – Nr 2. – P. 15-19.

2612. **Halippa, Pan.** Orașul Chișinău pe timpul șederii în el a lui Alexandru Serghievici Pușkin / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1937. – Nr 1/2. – P. 60-69.

2613. **Halippa, Pan.** Pe când teatrul românesc în Basarabia și Transnistria / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1942. – Nr 4. – P. 1-6.

2614. **Halippa, Pan.** Pe pământul Basarabiei : [Chișinău în 1941] / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1941. – Nr 8. – P. 93-95.

2615. **Halippa, Pan.** Pe urmele lui B. P. Hasdeu / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1943. – Nr 9/10. – P. 1-6.

2616. **Halippa, Pan.** Pentru zilele de sdruncin obștesc / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1944. – Nr 5/7. – P. 1-3.

2617. **Halippa, Pan.** Prefață / Pan Halippa // Vataman, Paul. Figuri sorocene / Paul Vataman; cu o pref. : Pan Halippa. – Chișinău : Știința, 1993. – P. 7-9. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01649-8.

2618. **Halippa, Pan.** Preotul Ion Moța / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1940. – Nr 11/12. – P. 120-122.

2619. **Halippa, Pan.** Prinosul Basarabiei în literatura românească : Declarație citită la șezătoarea literară a Societății Scriitorilor din Basarabia, la 24 martie 1940 / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1940. – Nr 4. – P. 1-5.

2620. **Halippa, Pan.** Profesorul P. Constantinescu-Iași / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1935. – Nr 1. – P. 62.

2621. **Halippa, Pan.** Sergiu Victor Cujbă / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1942. – Nr 4. – P. 87-90.

2622. **Halippa, Pan.** Sergiu Victor Cujbă [și tatăl său Victor Crășescu] / Pan Halippa // *Viața Basarabiei*. – 1937. – Nr 3/4. – P. 121-122. – Cu o listă bibliografică a lucrărilor acestora.

2623. **Halippa, Pan.** „Sfatul Țării n-a fost altceva decât un soviet?!” / Pan Halippa // *Vocea poporului*. – 1990. – 6 mar. – P. 4.

2624. **Halippa, Pan.** Sfatul Țării + Sfatul Țării : [cuvântarea lui Pan Halippa în ziua de 27 martie 1918] / Pan Halippa // Sfatul Țării. – 1992. – 28 mar.

2625. **Halippa, Pan.** Suflet întregit : [cum s-a înfăptuit Unirea la 27 martie 1918] / Pan Halippa // Moldova suverană. – 1993. – 30 mar.

2626. **Halippa, Pan.** „Sus inima, omule și române!” / Pan Halippa // Luceafărul. – 1998. – 26 mar. ; Magazin istoric : ser. nouă. – 1991. – Nr 3. – P. 17-20.

2627. **Halippa, Pan.** Testament pentru urmași / Pan Halippa // Făclia. – 1990. – 29 dec. ; 1991. – 8 febr. – P. 14.

2628. **Halippa, Pan.** Un bust lui Simion Murafa [s-a hotărât să fie ridicat la Soroca] / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1938. – Nr 12. – P. 67.

2629. **Halippa, Pan.** Un cuvânt înainte : [la primul număr al revistei „Viața Basarabiei” din 24 ian. 1932] / Pan Halippa // Viața Românească. – 2007. – Nr 3/4. – P. 91-96.

2630. **Halippa, Pan.** Versuri dedicate Unirii Basarabiei cu România la 27 martie 1918 / Pan Halippa // Glasul Națiunii. – 2002. – 27 mar. – P. 4. – Cuprinde: Spre Unire; Hora neatârării Basarabiei ; Vestirea libertății.

2631. **Halippa, Pan.** Zece ani de spiritualitate activă basarabeană / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1941. – Nr 11/12. – P. 1-4.

2632. **Halippa, Pantelimon.** „Am fost cel dintâi care am înfăptuit Actul reîntregirii neamului nostru” : Interviu cu profesorul P. Halippa / interlocutor: V. Vetișanu // Glasul Națiunii. – 1990. – 29 noiem. – P. 12.

2633. **Halippa, Pantelimon.** Amintiri din anii de învățătură în Basarabia, Iași și Estonia / Pantelimon Halippa // Basarabia. – 1993. – Nr 10. – P. 144-154.

2634. **Halippa, Pantelimon.** Aș vrea să trăiesc până când voi vedea faptul reîntregirii României : Dialog cu Pan Halippa acum 20 de ani, la 1976 / consemnare: Vasile Vetișanu // Glasul Națiunii. – 1996. – Martie (Nr 12). – P. 3.

2635. **Halippa, Pantelimon.** De vorbă cu Pantelimon Halippa, promotor al unirii Basarabiei cu România în 1918 : Interviu inedit / consemnare: M. Spiridonică // Basarabia. – 1993. – Nr 3. – P. 3-13. – (Oameni pe care i-a dat Moldova).

2636. **Halippa, Pantelimon.** Oameni pe care i-a dat Moldova : [de vorbă cu Pantelimon Halippa. Interviu realizat la 17 noiem. 1975] / consemnare: M. Spiridonică // Glasul Națiunii. – 1994. – 1 ian. – P. 6.

2637. **Halippa, Pantelimon.** Povestea vieții mele : [activitatea lui P. Halippa la ziarele „Basarabia” și „Viața Basarabiei”] / Pantelimon Halippa // Patrimoniu : Almanah de cultură istorică. – 1990. – Nr 1. – P. 17-40.

2638. **Halippa, Pantelimon.** Ultimul interviu cu Pan Halippa – vicepreședintele, în 1918, al Sfatului Țării / pagini realizate de Vadim Pană // Albina. – 1993. – Martie/Septembrie (Nr 3/4). – P. 9.

2639. **Grossu, Sergiu.** De vorbă cu Pan Halippa, despre Basarabia : dialog / Sergiu Grossu, Pan Halippa // Țara. – 1999. – 9 apr. – P. 4 ; Cuvântul românesc. – 2004. – Martie (Nr 323). – P. 16.

2640. **Халиппа, П.** Как все происходило 27 марта 1918 года : [об объединении Бессарабии с Матерью-Родиной] / П. Халиппа // Цара. – 1992. – 31 марта. – С. 1, 4.

b). Despre viața și activitatea lui Pan Halippa:

2641. **Colesnic, Iurie.** Apostolul unirii Pantelimon Halippa [Text tipărit] / Iurie Colesnic. – Chișinău : Ulysse, 2006. – 140 p. : il. – (Pantheon).

Bibliogr.: p. 139.

ISBN 978-9975-948-45-6

2642. *Rec.: Cimpoi, Mihai. Pan Halippa, panoramat documentar / Mihai Cimpoi // Viața Basarabiei : ser. nouă. – 2007. – Nr 1. – P. 28-30. – ISSN 2345-1629.*

2643. **Constantin, Ion.** Pantelimon Halippa: Apostol al Basarabiei [Text tipărit] : Studii. Documente. Materiale / Ion Constantin, Ion Negrei. – Chișinău : Notograf Prim, 2013. – 735 p. : fot.

Bibliogr.: p. 710-714.

ISBN 978-9975-4270-0-5

2644. **Constantin, Ion.** Pantelimon Halippa neînfricat pentru Basarabia [Text tipărit] / Ion Constantin ; cuvânt înainte de Florin Rotaru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2009. – 327 p. : fot.

Bibliogr.: p. 227-231.

ISBN 978-973-8369-64-1

2645. *Rec.: Gulica, Ilie // Destin românesc : ser. nouă. – 2001. – Nr 3/4 (67-68). – P. 261-263.*

2646. **Constantin, Ion.** Pantelimon Halippa – tribun al Basarabiei [Text tipărit] / Ion Constantin, Ion Negrei. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2009. – 494 p.

ISBN 978-973-8369-65-8

2647. **Pan Halippa – cavaler al Adevărului** [Text tipărit] / st. introductiv, îngrijirea textului și bibliogr. selectivă de Ion Negrei. – Chișinău : [S. n.], 2014. – 152 p. : fot., portr.

Lucrare tipărită cu ocazia dezvelirii bustului lui Pan Halippa în fața Liceului Teoretic „Pan Halippa” din Edineț.

Bibliogr.: p. 149-151.

ISBN 978-9975-128-16-2

* * *

2648. **Aldea-Cuțarov, C.** Pantelimon Halippa, un poet talentat, un mare promotor al Unirii [Basarabiei cu România] / C. Aldea-Cuțarov // *Glasul Națiunii*. – 1992. – 20 mar. – P. 4.

2649. **Andronachi, Gh. V.** Pan Halippa // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 69-70.

2650. **Baciu, Gheorghe.** Pan Halippa (1.VIII.1883-30.IV.1979) // Baciu, Gheorghe. Personalități de viță moldavă : 125 destine / Gheorghe Baciu. – Chișinău, 2017. – P. 139-141.

2651. **Baciu, Gheorghe.** Pantelimon Halippa – promotor al Unirii din 1918 / Gheorghe Baciu // *Literatura și arta*. – 2015. – 2 apr. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

2652. **Benu, Aureliu.** Pan Halippa – președinte al Sfatului Țării / Aureliu Benu // Glasul. – 2008. – 7 aug. – P. 2.

2653. **Boldur, A.** Cu privire la istoria Transnistriei : Studiu critic [pe sama lucrărilor apărute în ultimii 7-8 ani, semnate de istoricii de seamă: I. Nistor, C. C. Giurescu, Pan. Halippa et al.] / A. Boldur // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 2. – P. 7-24.

2654. **Botezatu, Grigore.** Pantelimon Halippa – etnolog / Grigore Botezatu // Viața Basarabiei : ser. nouă. – 2015. – Nr 1. – P. 76-86. – ISSN 2345-1629.

2655. **Buga, Ion.** Pantelimon Halippa – tribun al Basarabiei / Ion Buga // Literatura și arta. – 2010. – 25 mar. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

2656. **Chiciuc, Ludmila.** Pantelimon Halippa – președinte al Institutului Social Român din Basarabia (1934-1940) / Ludmila Chiciuc // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 427-442. – ISBN 978-9975-139-54-0.

2657. **Chilianu, M.** Figuri basarabene. Pantelimon Halippa / M. Chilianu // Mișcarea (Iași). – 1918. – 6 mar. (Nr 41). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 401-402.

2658. **Chilianu, M.** Unglas autorizat al Basarabiei / M. Chilianu // Mișcarea (Iași). – 1918. – 2 apr. (Nr 64). – P. 1, 3 apr. (Nr 65). – P. 1, 4 apr. (Nr 66). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 505-507, 513-514, 517.

2659. **Chirtoagă, Ion.** Pan Halippa – un împătimit de trecutul nostru național... / Ion Chirtoagă, Valentina Chirtoagă // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 420-426. – ISBN 978-9975-139-54-0.

2660. **Ciocanu, A.** Pan Halippa – ostaș al Unirii : [110 ani de la naștere] / A. Ciocanu // Glasul Națiunii. – 1993. – Iulie (Nr 30). – P. 4.

2661. **Codiță, P.** Pantelimon Halippa: omul, așa cum l-am cunoscut / P. Codiță // Făclia. – 1991. – 26 apr. – P. 8.

2662. **Cojocaru, Gheorghe.** S-a întâlnit oare Pan Halippa cu Lenin la Petrograd în 1917 ? (Notițe pe marginea participării unui reprezentant al Basarabiei la Congresul I General al Sovietelor) / Gheorghe Cojocaru // Revista de istorie a Moldovei. – 2008. – Nr 2 (74). – P. 3-21. – ISSN 1857-2022.

2663. **Colesnic, Iurie.** Al treilea președinte / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 18 mar. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2664. **Colesnic, Iurie.** Dosarul Nr. 6252 Pantelimon Halippa: pagini din istoria pusă la index / Iurie Colesnic // Literatura și arta. – 1993. – 10 iun. – P. 2, 24 iun. – P. 4.

2665. **Colesnic, Iurie.** O stea apusă – un destin împlinit // Colesnic, Iurie. Chișinăul din inima noastră / Iurie Colesnic. – Chișinău : Foxtrot, 2014. – P. 578-580.

2666. **Colesnic, Iurie.** Pan Halippa. Amintiri // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. 3 / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2000. – P. 271-277.

2667. **Colesnic, Iurie.** Pantelimon Halippa // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. 1 / Iurie Colesnic. – Chișinău, 1993. – P. 66-77.

2668. **Colesnic, Iurie.** Testamentul lui Pan Halippa / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 22 ian. – P. 19. – ISSN 1857-2472.

2669. **Colesnic, Iurie.** Un chip sculptat în piatra suferinței : [Pan Halippa și Basarabia] / Colesnic Iurie // Patrimoniu : Almanah de cultură istorică. – 1990. – Nr 1. – P. 4-16.

2670. **Colesnic, Iurie.** Un destin împlinit – Pan Halippa / Iurie Colesnic // Moldova. – 2007. – Nr 1/2. – P. 27-28. – ISSN 0132-6615. – Text și în lb. rusă, engl.

2671. **Colesnic, Iurie.** Un om în căutare de fulgere – Pan Halippa : [110 ani de la naștere] / Iurie Colesnic // Literatura și arta. – 1993. – 2 sept. – P. 5.

2672. **Colin, Angela.** Contextul plecării lui Ioan Halippa din Basarabia (1910) ; O scrisoare a lui I. Halippa către Arhiepiscopul Arsenie (Arsenie Stadnițchi) / Angela Colin // Revista de istorie a Moldovei. – 2017. – Nr 1. – P. 145-156. – ISSN 1857-2022.

2673. **Constantin, Ion.** Frunțași basarabeni în perioada regimului comunist. Cazul Pantelimon Halippa / Ion Constantin // Congresul Spiritua-
lității Românești. – Ed. a 11-a. – București, 2007. – P. 52-59.

2674. **Constantin, Ion.** Pantelimon Halippa (1883-1979) / Ion Con-
stantin // Natura. – 2018. – Nr 5. – P. 9. – (Personalități basarabene). –
ISSN 1857-2677.

2675. **Constantin, Ion.** Viața și activitatea lui Pantelimon Halippa în tim-
pul regimului comunist / Ion Constantin // Destin românesc : ser. nouă. –
2016. – Nr 1. – P. 64-82, Nr 3. – P. 64-89. – ISSN 1857-1964.

2676. **Costenco, N. F.** Anul literar 1938 în Basarabia : [cu referire la cre-
ația poetului P. Halippa et al.] / N. F. Costenco // Viața Basarabiei. – 1939. –
Nr 1. – P. 55-57.

2677. **Cunescu, Gh.** Pan Halippa și al său pohod na Sibir : [din relatările
sale] / Gh. Cunescu // Literatorul. – 1992. – 26-27 iun. – P. 12.

2678. **Dabija, Nicolae.** La baștina lui Pan Halippa / Nicolae Dabija //
Literatura și arta. – 2018. – 10 mai. – P. 1. – ISSN 1857-3835.

2679. **Darie, Alexandru.** Pan Halippa : 1883-1979 : Date biografice /
Alexandru Darie / Mireasa de peste Prut : Antologie de lirica basarabeană,
1938-1944. – București : Editura Didactică și Pedagogică, 1994. – P. 77-78.

2680. **Drăgoescu, Ion I.** Pan Halippa – o scrisoare inedită către istoricul
Barnes : Un document inedit, care atestă apartenența românească a Basa-
rabiei / Ion I. Drăgoescu // Albina. – 1993. – Octombrie (Nr 10). – P. 5.

2681. **Enciu, Nicolae.** Pantelimon Halippa – promotor fervent al adevărului despre Basarabia înstrăinată / Nicolae Enciu // Flux. – 1998. – 27 noiem. – P. 6.

2682. **Ghibirdic, Ștefan.** Pan Halippa în literatură / Ștefan Ghibirdic // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 10. – P. 23-32.

2683. **Ghibu, O.** Basarabeni și Ucraina – Părerile d. Pant. Halippa / O. Ghibu // România Nouă (Chișinău). – 1918. – 5 apr. (Nr 53). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 524-525.

2684. **Grossu, Sergiu.** Unirea Basarabiei cu Țara văzută de Pan Halippa : Istoria povestită de făptuitorii ei / Sergiu Grossu // Curierul românesc. – 2000. – Nr 2-3. – P. 11-12. – ISSN 1100-5556.

2685. **Halippa, Nicolae Radu.** Pan Halippa – un promotor și martir al Unirii : Interviu cu Nicolae Radu, fiul lui Pan Halippa / interlocutor: I. Pa-velescu // România liberă. – 1991. – 10 apr. – P. 4.

2686. **Halippa, Nicolae Radu.** „Părintele meu era de-o rară bunătate sufletească!...” : Interviu cu Nicolae Radu Pan Halippa, fiul lui Pan Halippa / interlocutor: Anatol Ciocanu // Glasul Națiunii. – 1993. – Iulie (Nr 30). – P. 5.

2687. **Halippa Pan** // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2 / Proiectul „Români din jurul României”. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 767-768. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2688. **Halippa Pantelimon (Pan)** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 147-149. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2689. **Halippa, Veronica.** Bunicul meu : Amintiri despre Pan Halippa / Veronica Halippa // Întregirea. – 1991. – 1 apr. – P. 2.

2690. **Ilincan, Vasile.** Contribuția lui Pantelimon Halippa la afirmarea și evoluția presei românești / Vasile Ilincan // Mass-media : Între document și interpretare : Studii și cercetări de istorie a presei. – Chișinău, 2012. – P. 386-396.

2691. **Întregiri la bibliografia lui Pan Halippa** : [epistola trimisă universitarului și istoricului Ioan Ursu] // Viața Basarabiei : ser. nouă. – 2011. – Nr 1/2. – P. 19-22. – ISSN 2345-1629.

2692. **Nedelciuc, Corneliu.** Pantelimon Halippa // Nedelciuc, Corneliu. Unirea Basarabiei cu România / Corneliu Nedelciuc, Manuela Stroie, Ion D. Tîlvănoiu. – Caracal : Editura Hoffman, 2018. – P 70-74. – ISBN 978-606-46-0127-8.

2693. **Negrei, Ion.** Conferința științifico-practică „Pan Halippa – o viață în slujba ideii de unitate națională” (Edineț, 6 decembrie 2013) / Ion Negrei // Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 4 (96). – P. 154-155.

2694. **Negrei, Ion.** Stela comemorativă Pan Halippa de la Chișinău / Ion Negrei // Literatura și arta. – 2013. – 21 mar. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

2695. **Pan Halippa a conferențiat despre „Fântâna Zânelor”...** // Din trecutul nostru. – 1936. – Nr 28/30. – P. 71.

2696. **Pantelimon Halippa** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 257-259. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2697. **Pantelimon Halippa, 1883-1979** // Calendar Național 2008. – Chișinău, 2008. – P. 256. – [Semnat: E. C.]. – ISSN 1857-1549.

2698. **Podăreanu, C.** Fondul personal Pantelimon Halippa : [unul din făuritorii Marii Uniri de la 1918] / C. Podăreanu // Revista arhivelor. – 1993. – Nr 2. – P. 197-206.

2699. **Puțunică, Ion.** Un exemplu demn de urmat: Pan Halippa / Ion Puțunică // Literatura și arta. – 2005. – 3 noiem. – P. 2. – ISSN 1857-3835.

2700. **Rotaru, Ion.** Pantelimon Halippa // Rotaru, Ion. O istorie a literaturii române. Vol. 4 : Epoca dintre cele două războaie / Ion Rotaru. – Galați, 1997. – P. 328.

2701. **Taşcă, Mihai.** Pan Halippa – cronică unei condamnări / Mihai Taşcă // Destin românesc : ser. nouă. – 2008. – Nr 4 (56). – P. 99-120.

2702. **Țărălungă, Ecaterina.** Halippa Pan(telimon) // Țărălungă, Ecaterina. Enciclopedia identității românești. Personalități / Ecaterina Țărălungă. – București : Litera Internațional, 2011. – P. 364. – ISBN 978-606-600-246-2.

2703. **Țurcanu, Ion.** Pantelimon Halippa, 1883-1979 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 298-270. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2704. **Usatiuc-Bulgar, A.** Pan Halippa – deținut politic / A. Usatiuc-Bulgar // Moldova suverană. – 1993. – 6 apr.

2705. **Vetișanu, V.** „Un românism care să promoveze ideea participării la universal – acesta era gândul lui Pan Halippa” : Interviu cu V. Vetișanu, directorul Institutului de Etnografie și Folclor al AȘ Române / interlocutor: G. Botezatu // Glasul Națiunii. – 1990. – 15 noiem. – P. 12.

2706. **Дембо, В.** Новое слово Пантелеймона Халиппы / В. Дембо // Красная Бессарабия. – 1937. – Nr 2 (116). – С. 15-16.

Holban Ștefan
(1 aug. 1886 - 27 aug. 1961)

a). Din opera lui Ștefan Holban:

2707. **Holban, Ștefan.** Cărpinenii [Text tipărit] : Monografie / Ștefan Holban. – Paris : Editura Căpriană, 1991. – 32 p.

Ex. – III-123748 cu autograf.

b). Despre viața și activitatea lui Ștefan Holban:

2708. **Holban, Eugen.** Pentru restabilirea adevărului istoric [Text tipărit] / Eugen Holban. – Piatra-Neamț : Căpriană-Paris, 2002. – 52 p.

Bibliogr.: p. 49.

2709. **Holban, Eugen Ștefan.** În al treilea refugiu [Broșură multigrafia-tă] / Eugen Ștefan Holban. – Paris : Căpriană, 1993. – 220 p.

* * *

2710. **Bostan, Alexandru.** Ștefan Holban, unul din artizanii Unirii, a fost omagiat la baștină : [Cărpineni, raionul Hâncești] / Alexandru Bostan // Jurnal de Chișinău. – 2011. – 6 sept. – P. 9. – ISSN 1857-3223.

2711. **Bostan, Gheorghe.** Destin basarabean : 110 ani de la nașterea lui Ștefan Holban, deputat în Sfatul Țării / Gheorghe Bostan // Țara. – 1996. – 30 iul.

2712. **Ciobanu, Maria.** Ștefan Holban (1886-1961) / Maria Ciobanu // Calendar Național 2016. – Chișinău, 2016. – P. 242.

2713. **Colesnic, Iurie.** Holban Ștefan // Colesnic, Iurie. Generația Unirii / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2004. – P. 230-231.

2714. **Colesnic, Iurie.** Holban Ștefan // Colesnic, Iurie. Sfatul Țării : enciclopedie / Iurie Colesnic. – Chișinău, 1998. – P. 186.

2715. **Colesnic, Iurie.** Omul care a făcut cea mai grea alegere : [despre Ștefan Holban, deputat în Parlamentul României în 1919, 1920, 1922, 1932] // Colesnic, Iurie. Chișinăul nostru necunoscut / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2015. – P. 496-497.

2716. **Holban, Eugen.** Holban Ștefan // Holban, Eugen. Figuri basarabene / Eugen Holban. – Paris, 1990. – P. 39-40.

2717. **Holban, Eugen.** Holban Ștefan // Holban, Eugen. Ostașii moldoveni : Momente istorice : 1917-1918 / Eugen Holban. – Paris, 1995. – P. 30-38.

2718. **Holban Ștefan** // Chișinău : enciclopedie. – Chișinău, 1997. – P. 245.

2719. **Holban Ștefan** // Figuri contemporane din Basarabia. – Chișinău, 1939. – P. 71.

2720. **Holban Ștefan** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 160-161. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2721. **Ștefan Holban (1 VIII. 1886 - 27 VIII. 1961)** : [avocat, licențiat în drept, politician, deputat în Sfatul Țării și Parlamentul României] // Literatură și arta. – 2018. – 19 apr. – P. 8. – ISSN 1857-3835.

2722. **Ștefan Holban: Avocat, fost prim-președinte al Asociației** (județene Chișinău) învățătorilor : [Fotografie] // Școala basarabeană. – 1938. – Nr 4. – P. 9.

2723. **Șveț, Maria.** Ștefan Holban (1886-1961) / Maria Șveț // Calendar Național 2006. – Chișinău, 2006. – P. 247. – [Semnat: M. Ș.].

2724. **Țurcanu, Ion.** Ștefan Holban, 1886-1961 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 306-307. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2725. **Un cărpinenean membru al Sfatului Țării: Ștefan Holban : [1886-1961]** // Mocanu, Victor. Cărpineni, un sat din valea Lăpușnei / Victor Mocanu, Dinu Poștarencu. – Chișinău : [S. n.], 2014. – P. 142-144.

Inculeț Ion
(5/18 apr. 1884 - 18 noiem. 1940)

a). Din opera lui Ion Inculeț:

2726. **Inculeț, Ion.** O revoluție trăită [Text tipărit] / Ion Inculeț. – Chișinău : Universitas, 1994. – 144 p.
ISBN 5-362-01098-0

2727. **Inculeț, Ion.** S.S.S.R. (Despre Uniunea Sovietică) [Carte multi-grafiată] / Ion Inculeț. – Chișinău : Universul, 1932. – 87 p.

* * *

2728. **Inculeț, I.** Declarația de Unire a Basarabiei cu România : [adoptată de Sfatul Țării la 27 martie 1918] / I. Inculeț, I. Buzdugan // Literatura și arta. – 1993. – 8 apr. – P. 1 ; Universul românesc. – 1993. – 26 mar. (Nr 253). – P. 4.

2729. **Inculeț, I.** Memoriu cu privire la chestiunea românilor evacuați din Basarabia / I. Inculeț // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 9/10. – P. 106-109.

2730. **Inculeț, Ion.** Cum a fost votată Unirea: Amintiri din zilele mărețe ale renașterii Basarabiei / Ion Inculeț // Viața Basarabiei. – 1933. – Nr 4/5. – P. 3-10.

2731. [**Inculeț, Ion**]. Cuvântarea de răspuns a Dlui Ion Inculeț (Ședința Camerei din 26 iunie 1918) // Basarabia în parlamentul Marghiloman. – Chișinău : Știința, 2018. – P. 125-144. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 978-9975-85-111-4.

2732. [**Inculeț, Ion**]. Cuvântarea Dlui Ion Inculeț (Ședința Camerei din 13 august 1918) // Basarabia în parlamentul Marghiloman. – Chișinău : Știința, 2018. – P. 180-183. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 978-9975-85-111-4.

2733. [**Inculeț, Ion**]. Din discursul d-lui I. Inculeț, Ministrul Basarabiei, rostit în ședința Camerei Deputaților din 13 decembrie 1919 / [Ion Inculeț] // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 266-268. – ISBN 5-88568-022-1.

2734. **Inculeț, Ion C.** În căutarea răspunsului cuvenit / Ion C. Inculeț // Magazin istoric : ser. nouă. – 1991. – Nr 3. – P. 22-23.

b). Despre viața și activitatea lui Ion Inculeț:

2735. **Voia, Mihai.** Sărbătorirea D-lui Ministru Ion Inculeț, vice-președintele Consiliului de miniștri la Rezeni, jud. Lăpușna [Broșură tipărită] / cuvântul rostit de D-nul Mihai Voia, prefectul județului Lăpușna. – Lăpușna, 1937. – 13 p.

* * *

2736. **Andronachi, Gh. V.** Ion C. Inculeț // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 106.

2737. **Bădescu, Emanuel.** 1918. Ion Inculeț și Academia Română / Emanuel Bădescu // Magazin istoric. – 2000. – Nr 11. – P. 29-31.

2738. **Bârsa, Grigore.** Ion Inculeț (1884-1940) : Istoria neamului în denumirile străzilor / Grigore Bârsa // Curierul de seară. – 1998. – 12 mar.
Idem: Вечерний Кишинэу. – 12 марта.

2739. **Boldișor, V.** Ion Inculeț / V. Boldișor // *Literatura și arta.* – 1996. – 17 oct. – P. 7.

2740. **Bologan, G.** Ion Inculeț și generația sa : [simpozion științific „Ion Inculeț și generația sa”] / G. Bologan // *Viața satului.* – 1994. – 9 apr.

2741. **Ca să se știe :** [Ion Inculeț – proprietar cu 500 hectare de pământ] // *Viața Basarabiei.* – 1940. – Nr 7/8. – P. 99.

2742. **Cazacu, P.** Ion Inculeț // *Viața Basarabiei.* – 1940. – Nr 11/12. – P. 6-9.

2743. **Cernea, Gheorghe.** Ion Inculeț, patriarh al Unirii Basarabiei cu România la 1918 / Gheorghe Cernea // *Literatura și arta.* – 2008. – 19 iun. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

2744. **Colesnic, Iurie.** Ion Inculeț : [fruntaș al mișcării naționale din Basarabia] / Iurie Colesnic // *Literatura și arta.* – 1992. – 9 apr. – P. 4-5.

2745. **Colesnic, Iurie.** Ion Inculeț // Colesnic, Iurie. *Basarabia necunoscută.* Vol. 1 / Iurie Colesnic. – Chișinău : Universitas, 1993. – P. 186-193 ; *Timpul.* – 2016. – 4 mar. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2746. **Colesnic, Iurie.** Omul potrivit la timpul potrivit : [Ion Inculeț] / Iurie Colesnic // *Timpul.* – 2016. – 4 mar. – P. 17.

2747. **Colesnic, Iurie.** Primul președinte al Sfatului Țării // Colesnic, Iurie. *Chișinăul nostru necunoscut* / Iurie Colesnic. – Chișinău : Cartier, 2015. – P. 594-601.

2748. **Dabija, Nicolae.** Ion Inculeț, nașul Unirii... / Nicolae Dabija // *Literatura și arta.* – 2018. – 12 apr. – P. 1. – ISSN 1857-3835.

2749. **Drăgănescu, Mihai.** Academia Română – simbol și factor al realizării Marii Uniri a Românilor : [despre luarea de cuvânt la sesiunea Academiei Române din 14 mai 1919 a lui Ion Inculeț, președintele Sfatului Țării] / Mihai Drăgănescu // *Academica.* – 1993. – Decembrie (Nr 2). – P. 1-3.

2750. **Găină, Alexei.** Contribuții la biografia lui Ion Inculeț / Alexei Găină // *Revistă de istorie a Moldovei.* – 1995. – Nr 1 (21). – P. 25-28.

2751. **Găină, Alexei.** Remarcabil bărbat de stat : [o filă necunoscută din biografia lui Ion Inculeț, primul președinte al Parlamentului Basarabiei] / Alexei Găină // Moldova suverană. – 1994. – 13 apr.

2752. **Grosu, Vasile.** Un destin zburciuit: Ion Inculeț – 120 de ani de la naștere / Vasile Grosu // Literatura și arta. – 2004. – 22 apr. – P. 3.

2753. **Halippa, Pan.** Ion Inculeț / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 11/12. – P. 113-120.

2754. **Inculeț Ion** // Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2. – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 776. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2755. **Inculeț Ion** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 165-166. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2756. **Ion Inculeț** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 264-266. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2757. **Ion Inculeț – ministrul Basarabiei** : [portr.] // Foaia plugarilor. – 1924. – Nr 1. – P. 15.

2758. **Memoriei lui Ion Inculeț** : [necrolog] // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 11/12. – P. 1-2.

2759. **Nedelciuc, Corneliu.** Ion Inculeț // Nedelciuc, Corneliu. Unirea Basarabiei cu România / Corneliu Nedelciuc, Manuela Stroie, Ion D. Tîlvănoiu. – Caracal : Editura Hoffman, 2018. – P 75-77. – ISBN 978-606-46-0127-8.

2760. **Netida, Xenia.** Ion Inculeț, 1884-1940 / Xenia Netida // Calendar Național 2015. – Chișinău, 2015. – P. 359. – ISSN 185-1549. – [Semnat: X. N.].

2761. **Nucă, S.** Președintele Sfatului Țării : [despre Ion Incuț, fost președinte al Sfatului Țării, membru al primului guvern al Republicii Moldovenești de la 7 decembrie 1917, deputat și ministru al Basarabiei, savant și publicist] / S. Nucă // Făclia. – 1991. – 26 iul. – P. 11.

2762. **Pânteș, Gherman.** Ion Incuț / Gherman Pânteș // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 11/12. – P. 3-4.

2763. **Pârlea-Conovali, Veronica.** Pe urmele lui Ion Incuț la Vălenii de Munte / Veronica Pârlea-Conovali // Făclia. – 2012. – 5 oct. – P. 13.

2764. **Pelivan, Ioan.** Ion C. Incuț și Conferința de pace de la Paris (1919-1920) : (Amintiri, observații și scrisori) // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 11/12. – P. 93-112. – Scrisorile Domnului Incuț, adresate lui I. Pelivan, la p. 107-112.

2765. **Pelivan, Ioan.** Ion C. Incuț și Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) : Amintiri, observații, scrisori / Ioan Pelivan // Patrimoniul : Revistă de lectură istorică. – 1991. – Nr 1. – P. 27-43 ; Literatura și arta. – 1993. – 28 ian. – P. 4-5.

2766. **Pelivan, Valeriu.** Ion Constantin Incuț : [deputat în Sfatul Țării, originar din Răzeni (5 apr. 1884 - 18 noiem. 1940)] / Valeriu Pelivan // Vatra veșniciei – Răzeni : Carte de familie de neam răzenean (1484-2003). – Chișinău : Baștina-RADOG, 2003. – P. 69-82.

2767. **Petrencu, Anatol.** Ion Incuț și generația sa : [simpozion științific desfășurat la 5 apr. 1994, la Chișinău] / Anatol Petrencu // Destin românesc. – 1994. – Nr 2. – P. 157-158. – ISSN 1221-6984.

2768. **Stârcea, Eliza.** 128 de ani de la nașterea marelui patriot Ion Incuț / Eliza Stârcea // Flux continuu. – 2012. – 6 apr. – P. 3.

2769. **Țărălungă, Ecaterina.** Incuț Ion Constantin // Țărălungă, Ecaterina. Enciclopedia identității românești. Personalități / Ecaterina Țărălungă. – București : Litera Internațional, 2011. – P 392. – ISBN 978-606-600-246-2.

2770. **Țurcanu, Ion.** Ion Incuț, 1884-1940 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii

1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 264-265. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2771. **Vasilescu, Virgil.** Ion Inculeț // Vasilescu, Virgil. Cărmuitorii neamului românesc / Virgil Vasilescu. – Chișinău : Cartier, 2001. – P. 174-176.

2772. **Кожухару, М. М.** Ион К. Инкулец – основатель великого Государства : [полит. деятель Бессарабии и Румынии (1884-1940)] / М. М. Кожухарь // Сфатул цэрий. – 1992. – 22 февр.

2773. **Эсер его величества, Иван Инкулец** // Красная Бессарабия. – 1930. – Nr 1 (31). – С. 20-21.

Pântea Gherman
(13 mai 1894 - 1 febr. 1968)

a). Din opera lui Gherman Pântea:

2774. **Pântea, Gherman.** Rolul Organizațiilor militare moldovenești în actul unirii Basarabiei [Text tipărit] / Pântea Gherman ; cu o prefață de domnul profesor Nicolae Iorga. – Ed. a II-a. – Chișinău : Tipografia „Dreptatea”, 1932. – 112 p.

2775. **Pântea, Gherman.** Unirea Basarabiei : Acte și Documente cu ocazia împlinirii a 25 ani de la săvârșirea marelui act istoric [Text tipărit] / Gherman Pântea. – Odesa: [S. n.], 1943. – 217 p. : 7 il.

* * *

2776. **Pântea, Gherman.** Recunoașterea Basarabiei de la Conferința de la Paris // Pântea, Gherman. Rolul organizațiilor militare moldovenești în actul unirii Basarabiei / cu o prefață de domnul profesor Nicolae Iorga /

Gherman Pântea. – Ed. a II-a. – Chișinău : Tipografia „Dreptatea”, 1932. – P. 103-105.

2777. **Pântea, Gherman.** Ziua măreață a Unirii // Pântea, Gherman. Rolul organizațiilor militare moldovenești în actul unirii Basarabiei / cu o prefață de domnul profesor Nicolae Iorga / Gherman Pântea. – Ed. a II-a. – Chișinău : Tipografia „Dreptatea”, 1932. – P. 88-102.

b). Despre viața și activitatea lui Gherman Pântea:

2778. **Constantin, Ion.** Gherman Pântea între mit și realitate [Text tipărit] / Ion Constantin ; cuvânt înainte de Mircea Druc. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2010. – 384 p. : fot.

Bibliogr.: p. 245-249.

ISBN 978-973-8369-83-2

* * *

2779. **Ciobanu, Maria.** Gherman Pântea / Maria Ciobanu // Calendar Național 2017. – Chișinău, 2017. – P. 69. – [Semnat: M. C.].

2780. **Colesnic, Iurie.** Gherman Pântea / Iurie Colesnic // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. VII / Iurie Colesnic. – Chișinău, 2007. – P. 46-141.

2781. **Colesnic, Iurie.** Gherman Pântea / Iurie Colesnic // Chișinău : Enciclopedie / editor : Iu. Colesnic. – Chișinău : Museum, 1997. – P. 360.

2782. **Colesnic, Iurie.** Pântea Gherman // Colesnic, Iurie. Colesnic, Iurie. Generația unirii / Iurie Colesnic. – Chișinău : Museum, 2004. – P. 275-276. – ISBN 9975-906-85-0.

2783. **Colesnic, Iurie.** Un primar de Chișinău care a fost și primarul Odesei // Colesnic, Iurie. Chișinăul din amintire / Iurie Colesnic. – Chișinău : Grafema Libris, 2011. – P. 257-261. – ISBN 978-9975-52-120-8.

2784. **Constantin, Ion.** Gherman Pântea îl apără pe Ilie Cătărău / dr. Ion Constantin // Magazin istoric. – 2011. – Nr 3. – P. 8-13. – ISSN 0541-881X.

2785. **Gherman Pânteia** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 268-269. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2786. **Pânteia Gherman** : [deputat în Sfatul Țării (13 mai 1894 - 1 febr. 1968)] // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 226-228. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2787. **Poștarencu, Dinu**. Totuși, în care casă din Chișinău a locuit Gherman Pânteia? / Dinu Poștarencu // Cohorta : revistă de istorie militară. – 2013. – Nr 2. – P. 62-64. – ISSN 1857-0100.

2788. **Pușcașu, Madlena**. Gherman Pânteia, 1894-1968 / Madlena Pușcașu // Calendar Național 2009. – Chișinău, 2008. – P. 135-136. – ISSN 1857-1549. – [Semnat: M. P.].

2789. **Țurcanu, Ion**. Gherman Pânteia, 1894-1968 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 292-294. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2790. **Замура, Елена**. Кто убил Германа Пынтю? : [примар Кишинева – 1923, 1927-1928, 1932] / Елена Замура // Новое время : Информационно-аналитическая газета. – 2011. – 2 дек. – С. 5, 6.

Pelivan Ion
(1 apr. 1876 - 25 ian. 1954)

a). Din opera lui Ion Pelivan:

2791. **Pelivan, Ioan.** Alexandru Matei Cotruță : Scurtă schiță biografică [Text tipărit] / Ioan Pelivan. – București, 1940.

2792. *Rec.: Mihailovici, Paul // Viața Basarabiei. – 1942. – Nr 4. – P. 100.*

2793. **Pelivan, Ioan.** Basarabia de sub oblăduirea rusească [Text tipărit] / Ioan Pelivan. – București : Universul, 1941. – 19 p.

Extras din revista „Viața Basarabiei”, nr 1, 1941.

2794. **Pelivan, Ion G.** L' union de la Bessarabie a la mère-patrie – la Roumanie [Text tipărit] / Ion G. Pelivan. – Bucarest : Cartea Românească, [S. a.]. – 46 p.

2795. **Pelivan, Ion G.** L' union de la Bessarabie a la mère-patrie – la Roumanie [Text tipărit] / Ion G. Pelivan. – 2-me edit. – Paris : Imprimerie Générale Lahure, 1919. – 50 p.

2796. **Pelivan, Ion G.** La Bessarabie. P. 1 [Text tipărit] : Sous le régime Russe (1812-1918) / Ion G. Pelivan. – Paris : Imprimerie Générale Lahure, 1919. – 64 p.

2797. **Pelivan, Ion G.** Le mouvement et l'Accroissement de la population en Bessarabie de 1812 a 1918 et quelques dates concernant la géographie de la Bessarabie [Text tipărit] / Ion G. Pelivan. – Paris : Imprimerie Générale Lahure, 1919. – 27 p.

2798. **Pelivan, Ion G.** Les Droits des Roumains sur la Bessarabie : Au point de vue historique, ethnique et de l'auto-détermination [Broșură tipărită] / Ion G. Pelivan. – Paris : Imprimerie des Arts et des Sports, 1920. – 24 p. : tab., il.

Bibliogr.: p. 3-4.

Pe cop. num. după aut. : VI

* * *

2799. **Pelivan, I.** Cuvântarea deputatului Ioan Pelivan în ședința de inaugurare a Sfatului Țării, 21 noiembrie 1917 / I. Pelivan // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 2003. – Nr 1. – P. 3-4. – ISSN 0868-7730 ; Basarabia. – 1992. – Nr 10. – P. 3-4 ; Moldova suverană. – 1992. – 1 dec.

2800. [**Pelivan, I.**]. Cuvântarea lui Ion Pelivan la prima ședință a Sfatului Țării din 21 noiembrie 1917 / [I. Pelivan] // Basarabia și basarabenii : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 221-223. – ISBN 5-88568-022-1.

2801. [**Pelivan, I.**]. Discurs ținut în ședința camerei de la 9 și 10 iulie 1920 cu ocaziunea discuțiunii proiectului de răspuns la mesaj / [I. Pelivan] // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 149-179.

2802. **Pelivan, I.** O carte veche găsită în județul Hotin : [„Исторические записки Хотинского уездного училища с 1828 года”] / I. Pelivan // Viața Basarabiei. – 1944. – Nr 1/2. – P. 11-16.

2803. **Pelivan, I.** Onorate Domnule Arbore ! : [Scrisoare-rugămintă de ajutor, către Zamfir Arbore, la organizarea unei gazete moldovenești la Chișinău] / I. Pelivan // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 19-21.

2804. **Pelivan, I.** Scrisoare... adresată redacției ziarului „Cuvânt Moldovenesc” din Chișinău la 17 martie 1917, din Bolgrad / I. Pelivan, Șt. Ciobanu, I. Văluță // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 186-187.

2805. **Pelivan, I.** Voința Basarabiei : [despre Sfatul Țării. Reeditare din 19 mai 1919] / I. Pelivan // Sfatul Țării. – 1992. – 27 mai.

2806. **Pelivan, I. G.** Drepturile românilor asupra Basarabiei din punct de vedere istoric, etnic și al autodeterminării. Paris, 1920 / I. G. Pelivan // Universul românesc. – 1993. – 30 mar. – P. 4.

2807. **Pelivan, Ioan.** Alexandru Matei Cotruță : (Scurtă schiță biografică) / Ioan Pelivan // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 9/10. – P. 9-28.

2808. **Pelivan, Ioan.** Basarabia cea diferită de Rusia / Ioan Pelivan // Magazin istoric. – 2006. – Nr 3. – P. 19. – ISSN 0541-88IX.

2809. **Pelivan, Ioan.** Basarabia de sub oblăduirea moscovită / Ioan Pelivan // Viața Basarabiei. – 1941. – Nr 1. – P. 9-24.

2810. **Pelivan, Ioan.** Basarabia sub oblăduirea moscovită / Ioan Pelivan // Viața Basarabiei. – 1938. – Nr 6/7. – P. 97-109.

2811. [**Pelivan, Ioan**]. Cuvântarea Dlui Ioan Pelivan (Ședința Camerei din 14 august 1918) // Basarabia în parlamentul Marghiloman. – Chișinău : Știința, 2018. – P. 184-187. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 978-9975-85-111-4.

2812. **Pelivan, Ioan.** Jubileul „Luminătorului” / Ioan Pelivan // Luminătorul. – 1933. – Nr 1. – P. 39-46.

2813. **Pelivan, Ioan.** Nicolae Ștefan Casso; Alexandru Matei Cotruță / Ioan Pelivan // Profiluri de ieri și de azi [Text tipărit] / Gheorghe Bezviconi, Ioan Pelivan, Paul Mihail. – Chișinău : Universitas, 1992. – P. 235-317. – ISBN 5-362-00850-1.

2814. **Pelivan, Ion.** Amintiri de la Paris / Ion Pelivan // Viața Basarabiei. – 1943. – Nr 3. – P. 49-54.

2815. **Pelivan, Ion.** Din Basarabia : 20 de ani după Unire / Ion Pelivan // Magazin istoric. – 2004. – Nr 3. – P. 4.

2816. **Pelivan, Ion.** Din corespondența lui A.T. Hâjdău (1838-1907), C. D. Chiriac (1831-1912) cu M. Kogălniceanu, C. D. Chiriac cu B. P. Hasdeu și A. T. Hâjdău cu B. P. Hasdeu / Ion Pelivan // Viața Basarabiei. – 1944. – Nr 3/4. – P. 69-84.

2817. **Pelivan, Ion.** Discurs, rostit la sărbătorirea sa de la 1 iunie 1936 / Ion Pelivan // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 91-101.

2818. [**Pelivan, Ion**]. Discursul lui Ion Pelivan despre deosebirea dintre turci și ruși / [Ion Pelivan] : Un reportaj al ziarului „Ardealul (Transilvania)” despre prima ședință a parlamentului Basarabiei, care în 1918 a votat Unirea cu România // *Timpul*. – 2018. – 14 sept. – P. 18. – (Prima ședință a Sfatului Țării (IV)). – ISSN 1857-2572.

2819. **Pelivan, Ion**. Favorul diplomat al Norocului sau a lui Jucărie : (Pamfletul unui autor necunoscut) / Ion Pelivan // *Viața Basarabiei*. – 1940. – Nr 7/8. – P. 11-20.

2820. **Pelivan, Ion**. O scrisoare a dlui I. Pelivan către dl prof. N. Iorga / Ion Pelivan // *Viața Basarabiei*. – 1936. – Nr 7/8. – P. 105-106.

2821. **Pelivan, Ion**. Profesorul Nicolae Iorga / Ion Pelivan // *Viața Basarabiei*. – 1941. – Nr 6. – P. 137-138.

2822. **Pelivan, Ion**. Singura mea țință – unirea cu România / Ion Pelivan // *Magazin istoric* : ser. nouă. – 1991. – Nr 3. – P. 20-21.

2823. **Pelivan, Ion**. Ziua de 6 ianuarie 1918 : [din mărturiile lui Ion Pelivan, directorul de externe în Guvernul Republicii Populare Moldovenești] / Ion Pelivan // *Cugetul* : revistă de istorie și științe umanistice. – 1998. – Martie. – P. 72-76. – ISSN 0868-7730.

b). Despre viața și activitatea lui Ion Pelivan:

2824. **Cately, Emanoil**. În slujba neamului : Pagini închinat lui Ion Pelivan [Text tipărit] / Emanoil Cately. – Bălți : Tip. I. Pinkenzon, 1936. – 61 p.

2825. *Rec.: Costenco, N.F. // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 199-200.*

2826. **Constantin, Ion**. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia [Text tipărit] / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru ; cuvânt înainte de Corneliu-Mihail Lungu. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – 402 p. : fot.

Bibliogr.: p. 275-284.

ISBN 978-606-8337-04-3

2827. *Rec.: Danu, Eugenia // Destin românesc : ser. nouă. – 2012. – Nr 2. – P. 193-199. – ISSN 1857-1964; Destin românesc : ser. nouă. – 2013. – Nr 1/2. – P. 123-128. – ISSN 1857-1964; Revista de istorie a Moldovei. – 2013. – Nr 1. – P. 133-135. – ISSN 1857-2022.*

2828. **Constantin, Ion.** Ioan Pelivan: Părinte al mișcării Naționale din Basarabia [Text tipărit] / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – Ed. a 2-a, revăzută și completată. – Chișinău : Notograf Prim, 2012. – 416 p. : fot.

Ex. II-700618 cu autograf.

Bibliogr.: p. 275-284.

ISBN 978-9975-4339-0-7

2829. *Rec.: Popovschi, Valeriu // Revista de istorie a Moldovei.* – 2013. – Nr 1 (93). – P. 133-135.

2830. **Destin românesc** = Romanian Destiny : Revistă de istorie și cultură : ser. nouă. – Chișinău, 2009.

2009. – Nr 5/6. – 278 p. – Ediție specială îngrijită de Gheorghe Negru : Ioan Pelivan. Deșteptarea Națională. Corespondență. Memorii (1900-1918). – ISSN 1857-1964.

2831. **Ioan Pelivan: Istoric al mișcării de eliberare națională din Basarabia** / ed. îngrijită, studiu introductiv, note, bibliogr. și indice de nume de Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2012. – 643 p. : il.

Bibliogr.: p. 619-621.

ISBN 978-606-8337-39-5

* * *

2832. **Andronachi, Gh. V.** Ion G. Pelivan // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 67-68.

2833. **Aniversări** : [60 de ani de la nașterea lui Ion Pelivan] // Din trecutul nostru. – 1936. – Nr 33/34. – P. 175-176.

2834. **Baciu, Gheorghe.** Ion Pelivan (1.IV.1876-24.I.1954) // Baciu, Gheorghe. Personalități de viță moldavă / Gheorghe Baciu. – Chișinău, 2017. – P. 123-125.

2835. **Baciu, Gheorghe.** Ion Pelivan – întemnițat de ai săi // Baciu, Gheorghe. Istorii de suferințe și victimizări omenești / Gheorghe Baciu. – Chișinău : [S. n.], 2015. – P. 84-86.

2836. **Baciu, Gheorghe.** Ion Pelivan – susținător al Marii Uniri / Gheorghe Baciu // *Literatura și arta.* – 2015. – 23 apr. – P. 7. – ISSN 1857-3835.

2837. **Balamace, A.** Cuvântare : [rostită la sărbătoarea dlui Ion Pelivan] / Al. Balamace // *Viața Basarabiei.* – 1936. – Nr 7/8. – P. 81-84.

2838. **Bezviconnâi, Gheorghe G.** Ion Pelivan și trecutul Basarabiei / Gheorghe G. Bezviconnâi // *Viața Basarabiei.* – 1936. – Nr 7/8. – P. 143-144.

2839. **Cujbă, Sergiu-Victor.** I. Pelivan la conferința Păcii de la Paris / Sergiu-Victor Cujbă // *Viața Basarabiei.* – 1936. – Nr 7/8. – P. 133-135.

2840. **Cujbă, Sergiu-Victor.** Lui Ion Pelivan : (La împlinirea a 35 de ani de luptă) / Sergiu-Victor Cujbă // *Viața Basarabiei.* – 1936. – Nr 7/8. – P. 77-78.

2841. **Danu, Eugenia.** Amănunte mai puțin cunoscute despre viața unui basarabean cunoscut : [124 de ani de la nașterea lui Ion Pelivan, 1846-1954, jurist, publicist, deputat în Sfatul Țării] / Eugenia Danu // *Țara.* – 2000. – 14 apr. – P. 6.

2842. **Dron, Ion.** Ioan Pelivan : [1876-1954] // *Capitala.* – 2001. – 28 apr. – P. 9.

2843. **Erhan, Dionisie.** Ceva din trecutul Basarabiei : Cu prilejul aniversării a 60 de ani a marelui naționalist basarabean Ion Pelivan / Dionisie Erhan // *Viața Basarabiei.* – 1936. – Nr 7/8. – P. 129-132.

2844. **Gane, Em.** Actele vorbesc : Cu prilejul sărbătoririi dlui Ion Pelivan / Em Gane // *Viața Basarabiei.* – 1936. – Nr 7/8. – P. 136-142.

2845. **Gheorghian, P.** Pelivan și clerul sub stăpânirea rusească / P. Gheorghian // *Viața Basarabiei.* – 1936. – Nr 7/8. – P. 85-89.

2846. **Goșu, Armand.** Ion Pelivan. Ostatic al Ohranei Țariste în Siberia. Corespondență / Armand Goșu // *Cotidianul.* – 1993. – 29 ian. (Nr 23). – P. 3.

2847. **Goșu, Armand.** Un basarabean la Conferința Păcii : Ioan Pelivan / Armand Goșu // *Magazin istoric.* – 1993. – Nr 12. – P. 22-25.

2848. **Halippa, Pan.** Ion Pelivan : Viața și activitatea : Conferința dlui Pan Halippa, rostită în sala istorică a fostului palat al „Sfatului Țării”, la sărbătorirea jubileului dlui Ion Pelivan / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 3-5.

2849. **Haneș, P. V.** Salutul unui frate / P.V. Haneș // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 107-108.

2850. **Ion Pelivan.** **Viața și activitatea** // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1992. – Nr 2. – P. 47-53. – ISSN 0868-7730.

2851. **Iorga, N.** Un sol al Basarabiei / N. Iorga // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 103-104.

2852. **Istrati, Eugenia.** Ion Pelivan – un model de slujire a idealului național românesc / Eugenia Istrati // Destin românesc. – 1995. – Nr 4. – P. 45-52. – ISSN 1221-6984.

2853. **Lăcustă, Ioan.** Amintiri din Basarabia : [despre Ioan Pelivan] / Ioan Lăcustă // Magazin istoric. – 2006. – Nr 3. – P. 18. – ISSN 0541-881X.

2854. **Lui Ion Pelivan** // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 188.

2855. **Mateevici, Al.** Scrisoarea poetului Al. Mateevici către Ion Pelivan, satul Zaim, 6 octombrie 1906 / Al. Mateevici // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 38-40.

2856. **Matvei, Valeria.** Ion Pelivan, 1876-1954 / Valeria Matvei // Calendar Național 2014. – Chișinău, 2014. – P. 53-54. – [Semnat: V. M.].

2857. **Moraru, Anton.** Doctrina mișcării de eliberare națională din Basarabia oglindită în opera științifică a lui Ioan Pelivan / Anton Moraru // Literatura și arta. – 2013. – 7 mar. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

2858. **Neaga, Vladimir M.** Omagiu Basarabiei românești / Vladimir M. Neaga // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 1-2.

2859. **Nedelciuc, Corneliu.** Ion Pelivan // Nedelciuc, Corneliu. Unirea Basarabiei cu România / Corneliu Nedelciuc, Manuela Stroie, Ion D. Tîl-

vănoiu. – Caracal : Editura Hoffman, 2018. – P 78-80. – ISBN 978-606-46-0127-8.

2860. **Negrei, Ion.** Ion Pelivan – candidat la funcția de președinte al Sfatului Țării / Ion Negrei // *Literatura și arta.* – 2011. – 31 mar. – P. 3. – ISSN 1857-3835.

2861. **Negrei, Ion.** Ion Pelivan, o conștiință românească exemplară / Ion Negrei // *Literatura și arta.* – 2011. – 19 mai. – P. 7. – ISSN 1857-383 ; *Natura.* – 2018. – Nr 7. – P. 9. – ISSN 1857-2677.

2862. **O telegramă lui I. Pelivan** // *Viața Basarabiei.* – 1936. – Nr 7/8. – P. 102.

2863. **Pâslaru, Natalia.** Ion Pelivan – om politic, inițiator al mișcării de eliberare națională din Basarabia / Natalia Pâslaru // *Univers Pedagogic Pro.* – 2013. – 28 febr. – P. 2.

2864. **Pelivan Ion** // *Basarabia – pământ românesc : Antologie. Vol. 2.* – Chișinău : Serebia, 2018. – P. 805. – (Colecția „100 de cărți despre Basarabia la 100 de ani de la Unire”, ISBN 978-9975-128-79-7). – ISBN 978-9975-936-79-8.

2865. **Pelivan Ion** : [deputat în Sfatul Țării] // *Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar.* – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 228-230. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2866. **Pelivan, Valeriu.** Ion Gheorghe Pelivan : [deputat în Sfatul Țării, originar din Răzeni (1 aprilie 1876 – 25 ianuarie 1954)] / Valeriu Pelivan // *Vatra veșniciei – Răzeni : Carte de familie de neam răzenean (1484-2003).* – Chișinău : Baștina-RADOG, 2003. – P. 99-110.

2867. **Popescu-Prahova, N.** Omagiile Facultății de Teologie din Chișinău / N. Popescu-Prahova // *Viața Basarabiei.* – 1936. – Nr 7/8. – P. 79-80.

2868. **Poștarencu, Dinu.** Completări și precizări biografice referitoare la Ioan Pelivan / Dinu Poștarencu // *Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă.* – 2013. – Vol. 7 (22), nr 2. – P. 203-213.

2869. **Rădulescu, Lazăr.** Discursul Domnului General Lazăr Rădulescu, fost șef de Stat Major al Diviziei XI-a : [rostit la sărbătorirea dlui Ion Pelivan] / Lazăr Rădulescu // *Viața Basarabiei*. – 1936. – Nr 7/8. – P. 185.

2870. **Sărbătorirea jubileului a 60 de ani de viață și 35 ani de activitate național-obștească a Domnului Ion Pelivan** // *Viața Basarabiei*. – 1936. – Nr 7/8. – P. 189-190. – Semnat: V. N.

2871. **Ștefan Usinevici către Ion Pelivan** : [scrisori din 14/27 iunie 1905 ; 12 iulie 1905 ; 20 octombrie 1905] // *Viața Basarabiei*. – 1936. – Nr 8. – P. 25-30.

2872. **Tașcă, Mihai.** În numele adevărului istoric. Din amintirile lui Ion Pelivan despre Sfatul Țării / Mihai Tașcă // *Timpul*. – 2010. – 19 noiem. – P. 27. – ISSN 1857-2472.

2873. **Telegrame și scrisori primite de dl I. Pelivan, cu ocazia sărbătoririi vârstei de 60 de ani de viață** // *Viața Basarabiei*. – 1936. – Nr 7/8. – P. 190-198.

2874. **Țărălungă, Ecaterina.** Pelivan Ion Gheorghe // Țărălungă, Ecaterina. Enciclopedia identității românești. Personalități / Ecaterina Țărălungă. – București : Litera Internațional, 2011. – P. 600. – ISBN 978-606-600-246-2.

2875. **Țurcanu, I.** Corespondența de la Paris a lui Ioan Pelivan despre atitudinea Marilor Puteri față de România (anii 1919-1920) / I. Țurcanu // *Patrimoniu* : Revistă de lectură istorică. – 1993. – Nr 1. – P. 47-54. – ISBN 5-368-03082-7.

2876. **Țurcanu, Ion.** Ioan Pelivan despre examinarea chestiunii basarabene la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) // Țurcanu, Ion. *Unirea Basarabiei cu România, 1918 : Preludii, premise, realizări* / Ion Țurcanu. – Chișinău : Tipografia Centrală, 1998. – P. 187-194. – ISBN 9975-923-71-2.

2877. **Țurcanu, Ion.** Ioan Pelivan, 1876-1954 // Țurcanu, Ion. *Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918* / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 274. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

2878. **Uță, George.** Bucură-te, Basarabiei!: Vajnicul luptător basarabean. Ion Pelivan, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de viață / George Uță // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 7/8. – P. 145-148.

2879. **Varta, Ion.** Promotor al Unirii / Ion Varta // Țara. – 1998. – 4 aug.

2880. **Vasiliu, Vadim.** La Răzeni, toți știu de Ion Pelivan! : [25 ianuarie – 58 de ani de la trecerea în neființă] / Vadim Vasiliu // Jurnal de Chișinău. – 2012. – 27 ian. – P. 4. – ISSN 1857-3223.

Stere Constantin
(1 iun. 1865 - 26 iun. 1936)

a). Din opera lui Constantin Stere:

2881. **Stere, C.** Partidul Țărănesc din Basarabia și acțiunea lui politică [Text tipărit] / C. Stere. – Iași : Institutul de arte grafice „Viața Românească”, 1922. – 32 p.

2882. **Stere, C.** Patru zile în Ardeal [Text tipărit] : Impresiuni fugitive / C. Stere. – București : Editura Librăriei H. Steinberg & Fiu, [S. a.]. – 159 p. – („Căminul” Bibliotecă Literară și Științifică).

2883. **Stere, C.** Social-democratism sau poporanism? [Text tipărit] / C. Stere ; ed. și prefața de M. Ungheanu ; postfața de I. Bădescu. – Galați : Porto-Franco, 1996. – 322 p. – (Doctrină românești).

ISBN 973-557-407-1

2884. **Stere, Constantin.** În preajma revoluției : Roman / C. Stere. – București : Adevărul, S.A., [S.a.]

Vol. 1. – București, [S. a.]. – 338 p.

Vol. 2 : [Copilăria și adolescența lui Vania Răutu]. – București : Adevărul, [S. a.]. – 359 p.

2885. Rec.: *Alexandrescu, C. // Viața Basarabiei. – 1932. – Nr 3. – P. 63.*

Vol. 3 : Lutul [Text tipărit]. – București : Adevărul, [S. a.]. – 330 p.

2886. Rec.: *Nicu, Alexandru M. // Viața Basarabiei. – 1935. – Nr 9. – P. 46-55 ; Nr. 11/12. – P. 42-52.*

Vol. 4 : Hotarul [Text tipărit] : Roman. – București, [S. a.]. – 383 p.

2887. Rec.: *Nicu, Al. M. // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 1. – P. 44-51.*

Vol. 5 : Nostalgii [Text tipărit]. – București : Adevărul, [S. a.]. – 406 p.

2888. Rec.: *Nicu, Alexandru M. // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 3/4. – P. 35-40.*

Vol. 6 : Ciubărești [Text tipărit]. – București, [S. a.]. – 392 p.

2889. Rec.: *Vasilii-Hasnaș, El. // Viața Basarabiei. – 1935. – Nr 7/8. – P. 99-101.*

Vol. 7 : În ajun [Text tipărit]. – București, [S. a.]. – 400 p.

Vol. 8 : Uraganul [Text tipărit]. – București, [S. a.]. – 406 p.

2890. **Stere, Constantin.** În preajma revoluției [Text tipărit] : Roman / Stere, Constantin ; pref.: Eugen Simion ; postf., ed. îngr. de : Mihai Cimpoi. – Chișinău : GUNIVAS, 2016-

ISBN: 978-9975-3012-6-8

Vol. 1 [Text tipărit]. – 2016. – 1304 p.

ISBN 978-9975-3012-7-5

Vol. 2 [Text tipărit]. – 2016. – 1304 p. : portr.

ISBN 978-9975-3012-8-2

2891. **Stere, Constantin.** Opere : În preajma revoluției : Roman : [în vol] / Constantin Stere ; ed. îngr. de Victor Durnea ; stud. introd. de Eugen Simion ; postf. de Mihai Cimpoi. – București : Academia Română, 2010. – (Opere fundamentale).

ISBN 978-973-1744-87-2

Vol. 1. – 2010. – XCVI, 1360 p. : portr.

ISBN: 978-973-1744-88-9

Vol. 2. – 2010. – 1631 p. : portr.

ISBN 978-973-1744-89-6

2892. **Stere, Constantin.** Preludiu : Pagini de proză (schițe literare, povestiri) și articole [Text tipărit] / Constantin Stere ; ed. îngr. de V. Badiu. – Chișinău : Literatura artistică, 1989. – 272 p. : fot.

Text în grafie chirilică.

ISBN 5-368-00152-5

2893. **Stere, Constantin.** Publicistică [Text tipărit] / Constantin Stere ; ed. îngrijită, notă, tabel cronologic: Victor Durnea. – Iași : Editura Universității „Al. I. Cuza”, 2010-2014.

ISBN 978-973-703-623-0

2894. **Stere, Constantin.** Publicistică [Text tipărit] : Articole. Cronici „artistice” - literare și social politice. Cuvântări-discursuri. Eseuri. Evocări. Impresii de călătorie. Luări de atitudine. Portrete și profiluri literar-estetice. Studii ș.a / Constantin Stere. – Chișinău : Universul, 2006. – 563 p. : il.

ISBN 978-9975-47-002-5

2895. **Stere, Constantin.** Scrieri [Text tipărit] / Constantin Stere. – București : Minerva, 1979. – 648 p.

2896. **Stere, Constantin.** Scrieri. Cartea 5. În viață, în literatură [Text tipărit] : Selecție din opera cugetătorului, publicistului, polemistului : articole, studii, cronici și comentarii estetice, literare etc. / Constantin Stere. – Chișinău : Hyperion, 1991. – 554 p.

ISBN 5-368-1223-3

2897. **Stere, Constantin.** Scrieri politice și filozofice [Text tipărit] / Constantin Stere ; îngrijitor de ed.: Victor Rizescu. – Ed. a 2-a, revăzută. – București : Do-minor, 2005. – 353 p. – (Gândire politică românească ; 5).

ISBN 973-8496-47-0

2898. **Stere, Constantin.** Singur împotriva tuturor [Text tipărit] / Constantin Stere ; ed. îngrijită de Alina Ciobanu. – Chișinău : Cartier, 2006. – 432 p. – (Cartier popular istoric).

ISBN 978-9975-79-406-0

2899. **Stere, Constantin.** Singur împotriva tuturor [Text tipărit] : Culeg. de articole politice / Constantin Stere ; ed. îngrijită de A. Ciobanu. – Chișinău : Cartier, 1997. – 320 p.

ISBN 9975-949-04-5

* * *

2900. **Stere, Constantin.** Cuget și conștiință curată : Cuvântare rostită la ședința Sfatului Țării din 27 martie 1918 / Constantin Stere // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 31-34. – ISSN 0235-9111.

2901. [**Stere, Constantin**]. Cuvântarea Dlui C. Stere (Ședința din 13 iunie 1918) // Basarabia în parlamentul Marghiloman. – Chișinău : Știința, 2018. – P. 46-73. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 978-9975-85-111-4.

2902. [**Stere, Constantin**]. Cuvântarea lui Constantin Stere la ședința Sfatului Țării din 27 martie 1918 // Cugetul : revistă de istorie și cultură. – 1999. – Nr 3. – P. 5-6. – ISSN 0868-7730 ; Basarabia și basarabeni : Culegere. – Chișinău : Uniunea Scriitorilor din Moldova, 1991. – P. 240-243. – ISBN 5-88568-022-1.

2903. **Stere, Constantin**. Dreptul Basarabiei asupra României / Constantin Stere // Limba română. – 2018. – Nr 1/2. – P. 112-115. – ISSN 0225-9111. – [Scris la 28 oct. 1917].

2904. **Stere, Constantin**. Făcliile Unirii : din cuvântarea ținută la ședința Sfatului Țării din 27 martie 1918 / Constantin Stere // Glasul Națiunii. – 1999. – 24 mar. – P. 1, 5.

2905. **Stere, Constantin**. Țăranii basarabeni și România / Constantin Stere // Lumina. – 1918. – 22 mar. (Nr 200). – P. 1 ; Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2. – București : Ars Historica, 2018. – P. 468-470.

b). Despre viața și creația lui Constantin Stere:

2906. **Bottez, Constantin L**. Trădarea-dezertarea și tolerarea lui Constantin Stere – fost Colonel consilier juridic... în războiul de întregire a neamului [Text tipărit] / Constantin L. Bottez. – Huși : Tipografia și Legătoria de Cărți George Jorică, 1925. – 78 p.

2907. **Colesnic, Iurie**. Profetul nemuririi noastre : Constantin Stere [Text tipărit] / Iurie Colesnic. – Chișinău : Ulysse, 2004. – 108 p. : il., fot. – (Pantheon).

Bibliogr.: p.107.

ISBN 9975-9785-3-3

2908. **Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere** : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – 585 p.

ISBN 978-973-116-503-5

2909. **Constantin Stere : scriitorul, publicistul, politicianul, juristul, omul** : Biobibliografie-invitație la lecturi și investigații / alcăt.: Ion Șpac ; red. șt.: Haralambie Corbu ; ed. îngrijită de Aurelia Hanganu ; Acad. de Științe a Moldovei [et al.]. – Chișinău : F.E.P. – Tipografia Centrală”, 2011. – 424 p.

Ex. - III-123925 cu autograf.
ISBN 978-9975-78-987-5

2910. **Constantin Stere: Victoria unui înfrânt** [Text tipărit] / ed. îngrijită și bibliogr. de Maria Teodorovici. – Chișinău : Cartier, 1997. – 311 p.
ISBN 9975-949-03-7

2911. **Corbu, Haralambie.** Constantin Stere și timpul său [Text tipărit] : Schiță de portret psihologic / Haralambie Corbu. – Chișinău : Cartea Moldovei, 2005. – 384 p.
ISBN 9975-60-204-5

2912. **Donos, Alexandru.** Baștina lui Constantin Stere : Evocări, dezvăluiri, precizări / Alexandru Donos. – Chișinău : Universul, 2010. – 80 p.
ISBN 978-9975-47-050-6

2913. **Marinică, Gheorghe.** Apostolul se-ntoarce din surghiun [Text tipărit] : In memoriam Constantin Stere / Gheorghe Marinică, Mircea Cosma. – Ed. a 3-a. – Ploiești : Printeuro,
Vol. 1. – 2010. – 219 p. : fot.
Antetitul : Societatea Cultural-istorică „Mihai Viteazul”
Bibliogr.: p. 290-294.
ISBN 973-98692-0-3

2914. **Ornea, Zigu.** Viața lui C. Stere [Text tipărit] : [în vol.] / Z. Ornea. – București : Cartea Românească, 1989 -
Vol. 1 [Text tipărit] / Z. Ornea. – București : Cartea Românească, 1989. – 589 p.
ISBN 973-23-0099-X
Vol. 2 [Text tipărit] / Z. Ornea. – București : Cartea Românească, 1991. – 634 p.

2915. **Ornea, Zigu.** Viața lui Constantin Stere [Text tipărit] : [în vol.] / Z. Ornea. – Chișinău : Universul, 2005

Vol. 1 [Text tipărit]. – 2005. – 590 p.

ISBN 9975-944-89-2

Vol. 2 [Text tipărit]. – 2005. – 632 p.

ISBN 9975-944-90-6

2916. **Petrov, Tamara.** Constantin Stere, ideologul și scriitorul [Text tipărit] / Tamara Petrov. – Timișoara : Editura Marineasa, 2004. – 350 p.

Bibliogr.: p. 284-348.

ISBN 973-631-088-4

2917. **Petrov, Tamara.** Constantin Stere - ideologul și scriitorul [Text tipărit] / Tamara Petrov. – Ed. a 2-a. – Timișoara : Brumar, 2012. – 340 p.

Bibliogr.: p. 281-338.

ISBN 978-973-602-737-6

2918. **Roșca, Alexandru.** Constantin Stere – 140 de ani de la naștere : Materialele Conferinței Științifice Internaționale : (12 octombrie 2005) [Text tipărit] / coord.: Alexandru Roșca [et al.]. – Chișinău : Acad. de Științe a RM, 2005. – 180 p.

ISBN 978-9975-62-151-9

2919. **Simion, Eugen.** Viața ca un roman [Text tipărit] : Constantin Stere scriitorul : Eseuri / Eugen Simion, Mihai Cimpoi ; tabel cronologic de Victor Durnea. – Chișinău : GUNIVAS, 2015. – 146 p.

Bibliogr.: p. 130.

ISBN 978-9975-4467-9-2

* * *

2920. **Agrigoroaiei, Ion.** Constantin Stere și „politica idealului românesc, integral” / Ion Agrigoroaiei // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 94-108. – ISBN 978-973-116-503-5.

2921. **Avornic, Gheorghe.** Opera juridică a lui Constantin Stere – tezaur științific nevalorificat / Gheorghe Avornic, Raisa Grecu // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 273-286. – ISBN 978-973-116-503-5.

2922. **Avornic, Gheorghe.** Constantin Stere – profesor și rector universitar / Gheorghe Avornic, Raisa Grecu // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 287-295. – ISBN 978-973-116-503-5.

2923. **Bârsa, Grigore.** Câteva considerații referitoare la contextul istoric și interesul național în ideologia social-politică a lui Constantin Stere / Grigore Bârsa // Revista de istorie a Moldovei. – 1994. – Nr 3/4 (19-20). – P. 46-54.

2924. **Berindei, Dan.** Constantin Stere, exponent al națiunii române / Dan Berindei // Revista de istorie a Moldovei. – 2015. – Nr 2. – P. 5-8. – ISSN 1857-2022 ; Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 23-27. – ISBN 978-973-116-503-5.

2925. **Bezviconnâi, Gh.** Constantin Stere / Gh. Bezviconnâi // Din trecutul nostru. – 1934. – Nr 7/8. – P. 31-36.

2926. **Bezviconnâi, Gh. G.** Constantin Stere, romanul sau și Unirea ; Între viață, vis și istorie / Gh. G. Bezviconnâi // Din trecutul nostru. – 1936. – Nr 33/34. – P. 97-118 ; Șpac, Ion. Revista „Din trecutul nostru” (1933-1939) : Cercetări bibliografice și informative / Ion Șpac. – Chișinău : [S. n.], 2013. – P. 127-147. – ISBN 978-9975-120-16-6.

2927. **Bobână, Gheorghe.** Actualitatea doctrinei poporaniste a lui Constantin Stere / Gheorghe Bobână // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 329-338. – ISBN 978-973-116-503-5.

2928. **Bobână, Gheorghe.** Constantin Stere despre cauzele și perspectivele revoluției ruse / Gheorghe Bobână // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 284-287. – ISBN 978-9975-139-54-0.

2929. **Bordeianu, Cătălin.** Elogiu lui Constantin Stere la vârsta dilematicelor idealuri / Cătălin Bordeianu // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 485-496. – ISBN 978-973-116-503-5.

2930. **Caba, Galina.** Valorificarea personalității lui Constantin Stere în cadrul orelor de istoria românilor. Dosarul documentar / Caba Galina // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 749-751. – ISBN 978-9975-139-54-0.

2931. **Cavarnali, V.** Prăbușirea uriașului de la Bucov / V. Cavarnali // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 9. – P. 92-93.

2932. **Cimpoi, Mihai.** Publicistica lui Constantin Stere între doctrinarism și proza de idei / acad. Mihai Cimpoi // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 373-382. – ISBN 978-973-116-503-5.

2933. **Ciobanu, Rodica.** Dimensiuni multiculturale ale individualității la Constantin Stere / Rodica Ciobanu, Mariana Roșca // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 358-369. – ISBN 978-973-116-503-5.

2934. **Cojocaru, Gheorghe.** Unirea Basarabiei cu România în concepția lui C. Stere / Gheorghe Cojocaru // Revista de istorie a Moldovei. – 2015. – Nr 2. – P. 9-15. – ISSN 1857-2022 ; Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 115-124. – ISBN 978-973-116-503-5.

2935. **Colesnic, Iurie.** Clipe astrale din viața lui Stere / Iurie Colesnic // Timpul. – 2016. – 11 mar. – P. 17. – ISSN 1857-2472.

2936. **Colesnic, Iurie.** Constantin Stere și Sfatul Țării / Iurie Colesnic // Timpul. – 2013. – 29 mar. – P. 22. – ISSN 1857-2472.

2937. **Colesnic, Iurie.** Constantin Stere – un prozator între ficțiune și memorialistică / Iurie Colesnic // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 458-470. – ISBN 978-973-116-503-5.

2938. **Colesnic, Iurie.** Miracolul Unirii: [despre contribuțiile omului politic, scriitorului și istoricului Constantin Stere la Actul Unirii Basarabiei cu România, 27 martie 1918] / Iurie Colesnic // Literatura și arta. – 2016. – 24 mar. – P. 4. – ISSN 1857-3835.

2939. **Colesnic, Iurie.** Scriitorul Constantin Stere și Sfatul Țării / Iurie Colesnic // Centenar Sfatul Țării: 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) : Materialele conferinței științifice internaționale, Chișinău, 21 noiembrie 2017. – Chișinău : Lexon-Prim, 2017. – P. 288-310. – ISBN 978-9975-139-54-0 ; Viața Basarabiei : ser. nouă. – 2018. – Nr 1. – P. 88-98. – ISSN 2345-1629.

2940. **Colesnic, Iurie.** Un Chișinău al lui Stere și un Stere al Chișinăului / Iurie Colesnic // Identitățile Chișinăului. – Ed. a 3-a. – Chișinău, 2016. – P. 132-137.

2941. **Constantin Stere** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. – București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 271-273. – ISBN 978-606-8337-04-3.

2942. **Constantin Stere, 1865-1936** : [deputat în Sfatul Țării] // Calendar Național 2011. – Chișinău, 2010. – P. 122-123. – ISSN 1857-1549.

2943. **Constantin Gh. Stere** // Andronachi, Gh. V. Albumul Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii / Gh. V. Andronachi. – Chișinău : Imprimeria Chișinău, 1933. – P. 61-62.

2944. **Corbu, Haralambie.** Triumful și calvarul lui Constantin Stere / Haralambie Corbu // Literatura și arta. – 2013. – 14 febr. – P. 7. – ISSN 1857-3835.

2945. **Corbu, Haralambie.** Vocația literar-artistică a politicianului Constantin Stere / acad. Haralambie Corbu // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 383-391. – ISBN 978-973-116-503-5.

2946. **Cotelnic, Teodor.** Constantin Stere și limba română literară / Teodor Cotelnic // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 472-478. – ISBN 978-973-116-503-5.

2947. **Danilov, Maria.** Constantin Stere și drama intelectualilor basarabeni de stânga / Maria Danilov // Revista de istorie a Moldovei. – 2015. – Nr 2. – P. 37-47. – ISSN 1857-2022 ; Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 235-249. – ISBN 978-973-116-503-5.

2948. **Diamandi, Sterie.** Constantin Stere / Sterie Diamandi // Cugetul : Revistă de istorie și cultură. – 1999. – Nr 3. – P. 40-44. – ISSN 0868-7730.

2949. **Duca, Gheorghe.** Omagiu lui Constantin Stere, la 150 de ani de la naștere / acad. Gheorghe Duca // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 15-19. – ISBN 978-973-116-503-5.

2950. **Durnea, Victor.** Constantin Stere și „Lumina” (1917-1918) : din „preistoria” ziarului / Victor Durnea // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 414-427. – ISBN 978-973-116-503-5.

2951. **Enciu, Nicolae.** Constantin Stere – doctrinarul. La 150 de ani de la nașterea Marelui Singuratic al primei jumătăți de secol XX românesc / Nicolae Enciu // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 125-108. – ISBN 978-973-116-503-5.

2952. **Galaction, Gala.** Constantin Stere / Gala Galaction // Chemarea. – 1919. – 9 iun. (Nr 55.). – P. 1-2 ; Galaction, Gala. Zile basarabene / Gala Galaction. – Chișinău : Știința, 1993. – P. 160-163. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01502-5.

2953. **Galaction, Gala.** Despre Constantin Stere, Zamfir Argore și Leon Donici // Galaction, Gala. Zile basarabene / Gala Galaction. – Chișinău : Știința, 1993. – P. 168-171. – (Pagini despre Basarabia). – ISBN 5-376-01502-5.

2954. **Guceac, Ion.** Profesorul Constantin Stere – întemeietor al Dreptului Constituțional Românesc // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 253-272. – ISBN 978-973-116-503-5.

2955. **Hadârcă, Ion.** Stereograme vizionare în publicistica lui Constantin Stere / Ion Hadârcă // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 392-403. – ISBN 978-973-116-503-5.

2956. **Halippa, Pan.** C. Stere și Basarabia / Pan Halippa // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 9. – P. 81-88.

2957. **Lozovanu, Constantin.** Constantin Stere și mișcarea națională din Basarabia / Constantin Lozovanu // Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice. – 1995. – Nr 1/2. – P. 3-8. – ISSN 0868-7730.

2958. **Marent, R.** Cu moș Ion Codreanu, despre Constantin Stere / R. Marent // Viața Basarabiei. – 1939. – Nr 4. – P. 33-45.

2959. **Măță, Dan Constantin.** Locul lui Constantin Stere în gândirea juridică românească / Dan Constantin Matcă // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 296-309. – ISBN 978-973-116-503-5.

2960. **Nedelciuc, Corneliu.** Constantin Stere // Nedelciuc, Corneliu. Unirea Basarabiei cu România / Corneliu Nedelciuc, Manuela Stroie, Ion

D. Tîlvănoiu. – Caracal : Editura Hoffman, 2018. – P 80-84. – ISBN 978-606-46-0127-8.

2961. **Negrei, Ion.** Constantin Stere – deputat în Sfatul Țării al Basarabiei / Ion Negrei // Gazeta satelor. – 2016. – 16, 30 dec. ; Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 151-165. – ISBN 978-973-116-503-5.

2962. **Negru, Gheorghe.** Constantin Stere în vizorul poliției secrete a Imperiului Rus / Gheorghe Negru // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 66-83. – ISBN 978-973-116-503-5.

2963. **Nicu, Alexandru M.** În preajma revoluției / Alexandru M. Nicu // Viața Basarabiei. – 1935. – Nr 10. – P. 45-54.

2964. **Pasat, Valeriu.** „La masă cu Împăratul” : Constantin Stere la întâlnirea istorică de la Constanța, dintre Țarul Nicolae al II-lea și Regele Carol I / acad. Valeriu Pasat // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 135-150. – ISBN 978-973-116-503-5.

2965. **Poștarencu, D.** Constantin Stere și Sfatul Țării : [80 de ani de la constituirea primului Parlament basarabean] / D. Poștarencu // Țara. – 1997. – 21 noiem.

2966. **Radiana, Rafail.** Oamenii: Gorcki și Stere / Rafail Radiana // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 9. – P. 89-92.

2967. **Ruseț, Răducu.** Constantin Stere și „Viața Românească” / Răducu Ruseț // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 438-451. – ISBN 978-973-116-503-5.

2968. **Smochină, Andrei.** Principiul autonomiei locale în opera profesorului Constantin Stere / Andrei Smochină // Constantin Stere – prozator,

publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 323-328. – ISBN 978-973-116-503-5.

2969. **Spătaru, N.** Constantin Stere : [necrolog] / N. Spătaru // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 9. – P. 1-2.

2970. **Stăjilă, P.** După moartea lui Constantin Stere / P. Stăjilă // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 9. – P. 3-7. – Cu o fotografie.

2971. **Stere Constantin** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 257-260. – ISBN 978-9975-928-95-3.

2972. **Stere în adevărata-i „lumină”** : [figura lui C. Stere în atenția criticilor] // Viața Basarabiei. – 1936. – Nr 3/4. – P. 60. – [Semnat: E. N.].

2973. **Suveică, Svetlana.** Discuțiile dintre Panteleimon V. Sinadino, Alexandru Marghiloman și Constantin Stere / Svetlana Suveică // Magazin istoric. – 2018. – Aprilie. – P. 37-41. – ISSN 0541-881X.

2974. **Troianowski, Lidia.** C. Stere – N. Mihailiwsky: confluente ideatice-estetice / Lidia Troianowski // Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 339-757. – ISBN 978-973-116-503-5.

2975. **Turliuc, Cătălin.** Constantin Stere și Constituția României din 1923 / Cătălin Turliuc, Marius Balan // Revista de istorie a Moldovei. – 2015. – Nr 2. – P. 16-28. – ISSN 1857-2022 ; Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere : Conferință științifică internațională, Chișinău, 1 iunie 2015. – Iași : Vasiliana, 2016. – P. 310-322. – ISBN 978-973-116-503-5.

2976. **Țarălungă, Ecaterina.** Stere Constantin // Țarălungă, Ecaterina. Enciclopedia identității românești. Personalități / Ecaterina Țarălungă. – București : Litera Internațional, 2011. – P. 730. – ISBN 978-606-600-246-2.

2977. **Țurcanu, Ion.** Constantin Stere, 1865-1936 // Țurcanu, Ion. Sfatul Țării : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 / Ion Țurcanu. – Chișinău : ARC, 2018. – P. 271-272. – ISBN 978-9975-0-0124-3.

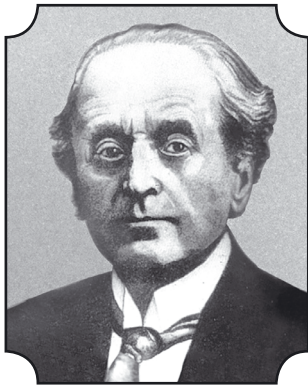
2978. **Vasiliu-Hasnaș, El.** Nostalgii de Constantin Stere / El. Vasiliu-Hasnaș // Viața Basarabiei. – 1935. – Nr 4. – P. 75-76.

2979. **Viața lui C. Stere** // Viața Basarabiei. – 1935. – Nr 2. – P. 77-78.

2980. **Zbucnea, Gheorghe.** Luptătorul național Constantin Stere între Iași, Chișinău și București / Gheorghe Zbucnea // Românii din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României. – Iași : Casa Editorială Demiurg, 2008. – P. 96-104.

2981. **Лурье, Г.** Разоблаченная легенда : [о Константине Стере] / Г. Лурье // Красная Бессарабия. – 1932. – Nr 1 (55). – С. 27-29.

2982. **Мадиевский, С. А.** Политический путь Константина Стере / С. А. Мадиевский // Revista de istorie a Moldovei. – 1990. – Nr 2. – P. 27-47 ; Nr 3. – P. 41-57.

Stroescu Vasile
(11 noiem. 1845 - 13 apr. 1926)

a). Din opera lui Vasile Stroescu:

2983. **[Stroescu, Vasile].** Cuvântarea dlui Vasile Stroescu ținută în 1919 la ședința de deschidere a Parlamentului României reîntregite // Țara. – 1995. – 10 noiem. – P. 6.

b). *Despre viața și creația lui Vasile Stroescu:*

2984. **Bejan, Vlad.** Vasile Stroescu – filantrop și om de cultură din Basarabia [Text tipărit] / Vlad Bejan. – Iași : Virtus Romana Rediviva, 1998. – 75 p. : il.

2985. **Stan, Constantin I.** Minunata tăcere a unui boier basarabean : Vasile Stroescu (1845-1926) [Text tipărit] / Constantin I.Stan. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1999. – 156 p. – (Istorie).

Bibliogr.: p. 145-153.

Note : p. 140-144.

ISBN 973-577-239-6

2986. **Vasile Stroescu – un sol al altei lumi, un om din alte timpuri** [Text tipărit] : Materiale ale Universității Populare de Vară „Vasile Stroescu” ediția 1, Edineț, 20-21 august 2016. – Chișinău : Balacron, 2017. – 224 p. : il.

ISBN 978-9975-128-89-6

Lucrare tipărită cu sprijinul financiar al primăriei or. Edineț.

* * *

2987. **Bârsa, Grigore.** Vasile Stroescu (1845-1926): Istoria neamului în denumirile străzilor / Grigore Bârsa // Curierul de seară. – 1998. – 1 mai.

2988. **Bezviconi, Gheorghe.** Frații Stroescu / Gheorghe Bezviconi // Din trecutul nostru. – 1935. – Nr 17/20. – P. 105-106.

2989. **Bezviconi, Gheorghe.** Vasile Stroescu // Bezviconi, Gheorghe. Profiluri basarabene. Vol. 1. – Chișinău : Știința, 2017. – P. 288-291. – ISBN 978-9975-85-081-0.

2990. **Bolovan, Sorina.** Vasile Stroescu în conștiința publică din Transilvania : [luptător pentru deșteptarea conștiinței naționale din Basarabia în 1917-1918] / Sorina Bolovan // Cugetul : Revistă de istorie și cultură. – 2001. – Nr 3/4. – P. 41-45.

2991. **Buzdugan, Ion.** Țăranii și boierii din Basarabia: Vasile Stroescu / Ion Buzdugan // Oameni, Locuri, Destine. – 2013. – Nr 5/6. – P. 17-19

2992. **Cimpoi, Mihai.** Vasile Stroescu – Filantropul Model / acad. Mihai Cimpoi // Vasile Stroescu – un sol al altei lumi, un om din alte timpuri : Materiale ale Universității Populare de Vară „Vasile Stroescu” ediția 1, Edineț, 20-21 august 2016. – Chișinău : Balacron, 2017. – P. 23-25. – ISBN 978-9975-128-89-6.

2993. **Ciulcu, Alex.** Din viața și activitatea lui Vasile Stroescu / Alex. Ciulcu // Viața Basarabiei. – 1940. – Nr 1. – P. 7-25 ; Vasile Stroescu – un sol al altei lumi, un om din alte timpuri : Materiale ale Universității Populare de Vară „Vasile Stroescu” ediția 1, Edineț, 20-21 august 2016. – Chișinău : Balacron, 2017. – P. 113-132. – ISBN 978-9975-128-89-6.

2994. **Cojocaru, Constantin.** Ctitoriile familiei Stroescu din județele Bălți și Hotin: între amnezie și memorie / Constantin Cojocaru // Vasile Stroescu – un sol al altei lumi, un om din alte timpuri : Materiale ale Universității Populare de Vară „Vasile Stroescu” ediția 1, Edineț, 20-21 august 2016. – Chișinău : Balacron, 2017. – P. 61-79. – ISBN 978-9975-128-89-6.

2995. **Colesnic, Iurie.** Vasile Stroescu // Colesnic, Iurie. Basarabia necunoscută. Vol. 2 / Iurie Colesnic. – Chișinău : Museum, 1997. – P. 22-27. – ISBN 9975-906-21-4.

2996. **Colesnic, Iurie.** Vasile Stroescu : [filantrop basarabeian] / Iurie Colesnic // Magazin istoric. – 2004. – Nr 5. – P. 16-20.

2997. **Colesnic, Iurie.** Vasile Stroescu a făcut parte din specia rară a capitaliștilor care făuresc revoluții / Iurie Colesnic // Caiete de istorie. – 2006. – Nr 2. – P. 11-14.

2998. **Colesnic, Iurie.** Vasile Stroescu, basarabeianul care a fost un Mecena al tuturor românilor / Iurie Colesnic // Flux. – 1995. – 25 noiem. – P. 8.

2999. **Colesnic, Iurie.** Vasile Stroescu: o figură legendară / Iurie Colesnic // Literatura și arta. – 1995. – 7 dec. – P. 5.

3000. **Constantin, Ion.** Vasile Stroescu – mecenat al românilor de pretutindeni / dr. Ion Constantin // Vasile Stroescu – un sol al altei lumi, un om din alte timpuri : Materiale ale Universității Populare de Vară „Vasile Stroescu” ediția 1, Edineț, 20-21 august 2016. – Chișinău : Balacron, 2017. – P. 38-47. – ISBN 978-9975-128-89-6.

3001. **Costiuc, Tatiana.** Vasile Stroescu – mare mecenat al românilor, binefăcător al culturii naționale / Tatiana Costiuc // Magazin bibliologic. – 1994. – Nr 1. – P. 12-14.
3002. **Costiuc, Tatiana.** Vasile Stroescu, un ctitor inegalabil / Tatiana Costiuc, Sergiu Cucuietu // Glasul Națiunii. – 1995. – Noiembrie – P. 4.
3003. **Dobrescu, Vasile.** „Astra”, Vasile Stroescu și mișcarea cooperativă din Transilvania. Proiecții și realizări / Vasile Dobrescu // Tyragetia. – 2006. – Vol. 15. – P. 330-336.
3004. **Ghibu, Octavian.** Vasile Stroescu / Octavian Ghibu // Patrimoniu : Revistă de lectură istorică. – 1992. – Nr 2. – P. 47-58.
3005. **Halippa, Nicolae Radu.** Vasile Stroescu / Nicolae Radu Halippa // Pro Basarabia și Bucovina. – 1996. – Nr 11. – P. 18-19.
3006. **Holban, Eugen Ștefan.** [Vasile Stroescu] // Holban, Eugen Ștefan. Figuri basarabene : Culegere de date biografice / Eugen Ștefan Holban. – Paris, 1990. – P. 62-64.
3007. **Iacobescu, Mihai.** Basarabia: de la conștiința națională la Unirea cu România : Vasile Stroescu (1845-1926) / Mihai Iacobescu // Destin românesc. – 1998. – Nr 3/4. – P. 27-32. – ISSN 1221-6984.
3008. **Iacobescu, Mihai.** Vasile Stroescu (1845-1926) / Mihai Iacobescu // Oameni, Locuri, Destine. – 2013. – Nr 5/6. – P. 96-99.
3009. **Iliev, Mihail.** Vasile Stroescu și românii din Bihor / Mihail Iliev // Tyragetia : Istorie. Muzeologie. – 2012. – Vol. VI (XXI), nr 2. – P. 253-263.
3010. **Iorga, Nicolae.** Un mare binefăcător al culturii românești : Vasile Stroescu // Iorga, Nicolae. Neamul românesc în Basarabia. Vol. 2 / Nicolae Iorga. – București : Editura Fundației Culturale Române, 1997. – P. 48-49.
3011. **Matei, Valeriu.** Vasile Stroescu – mecenat, om de cultură și artisan al unității naționale / Valeriu Matei // Vasile Stroescu – un sol al altei lumi, un om din alte timpuri : Materiale ale Universității Populare de Vară „Vasile Stroescu” ediția 1, Edineț, 20-21 august 2016. – Chișinău : Balacron, 2017. – P. 26-37. – ISBN 978-9975-128-89-6.

3012. **Matvei, Valeria.** Vasile Stroescu, 1845-1926 / Valeria Matvei // Calendar Național 2005. – Chișinău, 2004. – P. 315-316. – [Semnat: V. M.].

3013. **Negrei, Ion.** Personalitatea lui Vasile Stroescu în conștiința publică din Basarabia / Ion Negrei // Vasile Stroescu – un sol al altei lumi, un om din alte timpuri : Materiale ale Universității Populare de Vară „Vasile Stroescu” ediția 1, Edineț, 20-21 august 2016. – Chișinău : Balacron, 2017. – P. 47-60. – ISBN 978-9975-128-89-6.

3014. **Palade, Gheorghe.** Pagini din activitatea lui Vasile Stroescu / Gheorghe Palade, I. Preașcă // Destin românesc. – 1996. – Nr 11. – P. 68-74.

3015. **Poștarencu, Dinu.** Neamul Stroescu din Basarabia / Dinu Poștarencu // Tyragetia : Anuar. – 2006. – [Vol.] 15. – P. 321-329. – ISBN 978-9975-9818-2-8.

3016. **Poștarencu, Dinu.** Vasile Stroescu. O scurtă biografie / Dinu Poștarencu // Caiete de istorie. – 2006. – Nr 2. – P. 1-2.

3017. **Preașcă, Ion.** Boierul basarabean care a fost președinte al Parlamentului României Mari / Ion Preașcă // Adevărul : ed. de Moldova. – 2013. – 29 noiem. – P. 6-7. – ISSN 1857-2901.

3018. **Roșcovanu, Nadea.** Moștenirea lui Stroescu / Nadea Roșcovanu // Vasile Stroescu – un sol al altei lumi, un om din alte timpuri : Materiale ale Universității Populare de Vară „Vasile Stroescu” ediția 1, Edineț, 20-21 august 2016. – Chișinău : Balacron, 2017. – P. 133-137. – ISBN 978-9975-128-89-6.

3019. **Rusu, Dorina N.** Stroescu Vasile / Dorina N. Rusu // Rusu Dorina N. Membrii Academiei Române: 1866/2003 : Dicționar / Dorina N. Rusu. – București, 2003. – P. 793.

3020. **Sofronie, Mihai.** Vasile Stroescu, un mare mecenat al românilor transilvăneni / Mihai Sofronie // Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei. – 1992. – Nr 1. – P. 47-54.

3021. **Stan, Constantin I.** Activitatea lui Vasile Stroescu după 1918 / Constantin I. Stan // Caiete de istorie. – 2016. – Nr 2. – P. 3-10. – Conți-

ne: Primul Parlament al României Mari ; Vasile Stroescu – președinte de vârstă al Adunării Deputaților ; Ratificarea Unirii Basarabiei cu România ; Expunerea de motive pentru ratificarea actului de Unire, citită de Vasile Stroescu.

3022. **Stan, Constantin I.** Vasile Stroescu – sursă financiară pentru românii din Transilvania / Constantin I. Stan // Destin românesc. – 2000. – Nr 1. – P. 55-63.

3023. **Stroescu Vasile** // Dicționar enciclopedic : În 7 vol. vol. 6. – București, 2006. – P. 556.

3024. **Stroescu Vasile** // Dicționar de istorie. – Chișinău : Ed. CIVITAS, 2007. – P. 360-361.

3025. **Stroescu Vasile** // Prezențe basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar. – Chișinău : CIVITAS, 2007. – P. 261-262. – ISBN 978-9975-928-95-3.

3026. **Șveț, Maria-Natalia.** Vasile Stroescu, 1845-1926 / Maria-Natalia Șveț // Calendar Național 2016. – Chișinău, 2016. – P. 132. – [Semnat: M.-N. Ș.].

3027. **Tarhon, Petru.** Vasile Stroescu – vestit filantrop și mare patriot al neamului românesc / Petru Tarhon // Noi orientări în dezvoltarea muzeografiei, etnografiei și istoriei naturale în Basarabia interbelică : Materialele Conferinței Științifice din 25 martie 2015. – Chișinău : Labirint, 2015. – P. 93-99. – ISBN 978-9975-122-40-5.

3028. **Tănase, Cristina.** Activitățile caritabile ale familiei Stroescu la Brașov / Cristina Tănase // Tyrageția : Istorie. Muzeologie : ser. nouă. – 2013. – Vol. 7 (22), nr 2. – P. 215-220. – Rez. în lb.: engl., rusă.

3029. **Țarălungă, Ecaterina.** Stroescu Vasile // Țarălungă, Ecaterina. Enciclopedia identității românești. Personalități / Ecaterina Țarălungă. – București : Litera Internațional, 2011. – P. 738. – ISBN 978-606-600-246-2.

3030. **Vasile Stroescu** // Constantin, Ion. Ioan Pelivan : Părinte al mișcării naționale din Basarabia / Ion Constantin, Ion Negrei, Gheorghe Negru. –

București : Biblioteca Bucureștilor, 2011. – P. 273. – ISBN 978-606-8337-04-3.

3031. **Vasile Stroescu: (1845-1926)** // Academicieni din Basarabia și Transnistria. – Chișinău, 1996. – P. 111-112.

3032. **Бырса, Григоре.** Василе Строеску (1845-1926): История народа в названиях улиц / Григоре Бырса // Вечерний Кишинев. – 1998. – 1 mai.

INDEX DE TITLURI

A

- A XV-a aniversare a Unirii Basarabiei. 27 martie 1918 - 27 martie 1933 276
- A note on the Bessarabian search for military assistance, december 1917
1134
- A participat la lucrările Sfatului Țării 2170
- A votat contra unirii și a murit într-o pușcărie sovietică 1984
- Abecedar** româno-rus pentru Transnistria 2574
- Abgeordnetenhaus**, Legislatur 1920-1922 1322
- Abolirea** condițiilor de Unire. Sesiunea Sfatului Țării din 25-27 noiembrie
1918 767
- Academia** Română – simbol și factor al realizării Marii Uniri a Românilor 2749
- Academia** și Universitatea în slujba înfăptuirii unității național-statale a
românilor 119
- Academicianul** Basarabiei Ștefan Ciobanu 2344
- Academicianul** din Sfatul Țării 2348
- Academicianul** Ștefan Ciobanu 2341
- Academicianul** Ștefan Ciobanu : (Schiță de portret) 2343
- Academicieni** din Basarabia și Transnistria 3031
- Această** veșnică flacăra 1894
- Acel** 1 decembrie 1918 de la Alba Iulia 1506
- Act** de trădare 847
- Act** legitim 1753
- Acte** oficiale privitoare la instalarea Înalt Prea Sfințitului Gurie, ca Arhiepiscop
titular al eparhiei Chișinăului și Hotinului 2513
- Acte** oficiale privitoare pe întărirea Î.P.S. Gurie ca Arhiepiscop titular al
eparhiei Chișinăului și Hotinului și a P.S. Dionisie ca Vicar al arhiepiscopiei
2514
- Acte** privind Blaful în lunile Unirii, noiembrie și decembrie 1918 1517
- Actele** de identitate din Basarabia de la primele mențiuni documentare
până la anul 1918 627
- Actele** vorbesc : Cu prilejul sărbătoririi dlui Ion Pelivan 2844
- Activitatea** altor comitete ale ostașilor moldoveni 780
- Activitatea** asociațiilor învățătoresți județene din Basarabia. 1918-1940
929
- Activitatea** Comisiei Școlare Moldovenești de pe lângă Zemstva Guberni-
ală a Basarabiei (1917-1918) 1006
- Activitatea** Comitetului Central al Ostașilor Moldoveni de la Chișinău 781

- Activitatea** Comitetului Ostașilor Moldoveni de la Odesa 782
- Activitatea** diplomației române în contextul relațiilor sovieto-engleze (1924-1926) 1813
- Activitatea** legislativă a Sfatului Țării și autodeterminarea Basarabiei 1046
- Activitatea** lui Onisifor Ghibu pentru unirea Basarabiei cu România 2156
- Activitatea** lui Ștefan Ciobanu în anii 1917-1918 (55 de ani de la moarte) 2364
- Activitatea** lui Vasile Harea în sprijinul înfăptuirii Unirii Basarabiei cu România (1917-1918) 2157
- Activitatea** lui Vasile Stroescu după 1918 3021
- Activitatea** medicilor și farmaciștilor imediat după Unire 2079
- Activitatea** neobosită a diplomației românești pentru recunoașterea internațională a Marii Uniri 1778
- Activitatea** ostașilor basarabeni aflați pe Frontul român 783
- Activitatea** Partidului Național Român din Transilvania în preajma și în primii ani după desăvârșirea făuririi statului național român 1565
- Activitatea** Partidului Național Român în perioada decembrie 1918 – noiembrie 1919 1566
- Activitatea** partidului progresist moldovenesc (1917) 655
- Activitatea** Sfatului Țării 475, 1086, 1087
- „**Activitatea** Sfatului Țării, Unirea Basarabiei cu România și consecințele acestui măreț act istoric trebuie să fie o permanență a conștiinței noastre naționale” 1200
- Activități** ale comitetelor ostășești moldovenești în perioada 27 februarie 1917 - 20 octombrie 1917 784
- Activitățile** caritabile ale familiei Stroescu la Brașov 3028
- Actualitatea** doctrinei poporaniste a lui Constantin Stere 2927
- Actul** de ratificarea al unirii Basarabiei 412
- Actul** prin care se declară unirea Basarabiei cu România 757
- Actul** ratificării tratatelor de pace în corpurile legiuitoare ale României – 1920 1692
- Actul** Unirii 1371
- Actul** Unirii Ardealului 1511
- Actul** Unirii Basarabiei cu România 666
- Actul** Unirii Basarabiei cu România în sistemul cultural propagandistic din RSSM (anii 1960-1970) 516
- Actul** Unirii Basarabiei cu România în viziunea istoricilor de astăzi 483
- Actul** Unirii Basarabiei cu România-mamă de la 27 martie 1918 604
- Actul** Unirii Basarabiei cu România-mamă la 27 noiembrie 1918 (renun-

- țarea la condiții) 413
- Actul** Unirii Bucovinei cu România 1347
- Actul** Unirii din 27 martie 1918 768
- Actul** Unirii din 27 martie 1918 și Biserica din Basarabia 1065
- Actul** Unirii, eveniment remarcabil din istoria neamului nostru 170
- Actul** Unirii. (Rezoluția Blocului Moldovenesc primită de către Blocul Moldovenesc în ședința din 27 Martie 1918) 414
- Actul** Unirii și însemnătatea lui pentru comuna Trușeni 649
- Actul** Unirii, votat de Sfatul Țării la 27 martie 1918 415
- Acțiunea** diplomației românești la Conferința de pace, până la semnarea Tratatului de la Versailles 1767
- Acțiuni** ale populației basarabene în favoarea Unirii cu România în anul 1918 970
- Acțiuni** comune ale românilor, cehilor și slovacilor în lupta pentru făurirea statelor naționale unitare și independente și pentru recunoașterea lor internațională (1916-1920) 1701
- Acțiuni** mixte (militaro-civile) de la Kiev 785
- Acțiunile** armatei române în Basarabia și Bucovina în sprijinul Marii Uniri 159
- Acțiunile** ostașilor moldoveni după congres, până la Unire 786
- Adevărul** asupra trecutului și prezentului Basarabiei (1914-1940) 342, 1766
- Adevărul** istoric privind problema Basarabiei 1012
- Adeziunea** naționalităților conlocuitoare la Unirea Transilvaniei cu România 1576
- Adeziuni** ale populației din Transilvania la hotărârea de unire a Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România 1577
- Administrația** publică locală 909
- Aduceri-aminte** despre o seamă de membri ai Sfatului Țării: 27 martie/9 aprilie 1918 – zi de început de calendar 2217
- Adunarea** Constituantă a românilor bucovineni 1362
- Adunarea** Constituantă de la Cernăuți din 27 octombrie 1918 1372
- Adunarea** de la Alba Iulia 1485
- Adunarea** de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 1522
- Adunarea** de la Alba Iulia, 1 decembrie 1918 1575
- Adunarea** Națională a Unirii 1446
- Adunarea** deputaților, legislatura 1920-1922 1322
- Adunarea** Națională de la Alba Iulia, 1 Decembrie 1918 130, 1427
- Adunarea** Națională de la Alba Iulia, sau despre bucuriile simple 1612
- Adunarea** națională ținută la 17-18 decembrie 1917 în orașul Tiraspol 737

- Adunările** țiganilor din Transilvania din anul 1919 1552
- Adversarii** Unirii Basarabiei cu România 492
- Afirmarea** curentului național românesc în Basarabia (1859-1917) 582
- Al XLI-lea** Guvern 1547
- Al treilea** președinte 2663
- Al treilea** prim-ministru – Petre Cazacu 1985
- Alba** Iulia 1571
- Alba** Iulia, decembrie 1918 1501
- Alba** Iulia în umbra Trianonului 1684
- Alba** Iulia – noblețea unei veșnice peceti 1442
- Alba** Iulia, 1 decembrie 1918 1471, 1472, 1481, 1559
- Alba** Iulia, 1 decembrie 1918 – kilometrul 0 al României Mari 1513
- Albumul** Basarabiei în jurul marelui eveniment al Unirii 239, 431-436, 1927-1938, 2231, 2342, 2376, 2649, 2736, 2832, 2943
- Alexandru** Lapedatu în cultura românească 1915
- Alexandru** Lapedatu și contemporanii săi 1916
- Alexandru** Marghiloman despre Unirea Basarabiei cu România 880
- Alexandru** Marghiloman – participant activ la Unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918) 2090
- Alexandru** Matei Cotruță : Scurtă schiță biografică 2791, 2807
- „**Am** fost cel dintâi care am înfăptuit Actul reîntregirii neamului nostru” 2632
- Am** semnat pergamentul Unirii 1519
- Am** trăit măreția acelei zile 1926
- Amănunte** mai puțin cunoscute despre viața unui basarabean cunoscut 2841
- Amintiri** 2577, 2578
- Amintiri** de la Bălți 756
- Amintiri** de la Paris 2814
- Amintiri** despre poetul Alexei Mateevici 2285
- Amintiri** despre Simion Murafa 2579
- Amintiri** despre țărani, preoți, învățători și luptători naționaliști 1143
- Amintiri** despre un patriot-martir 1956
- Amintiri** din anii de învățătură în Basarabia, Iași și Estonia 2633
- Amintiri** din anii 1917-1918 2224
- Amintiri** din anul Unirii în Basarabia 331, 765
- Amintiri** din Basarabia 2853
- Amintiri** din primăvara reîntregirii 334
- Amintiri** din revoluția Basarabiei din 1917 633

- Amintiri** în legătură cu apariția revistei „Luminătorul” 2506
Amintiri răzlețe din timpul Unirii 1329
Amintiri : Scurte date autobiografice 2561
Amintirile unui basarabean 2580
An de răspântie : De la proclamarea Republicii Moldovenești până la desființarea autonomiei Basarabiei (noiembrie 1917 – noiembrie 1918) 352
Analiza listelor de deputați ai Sfatului Țării 2061
Anarhie și violență în Basarabia anulului 1917 900
Anii 1916-1925 1487
Anii 1919-2010 74
Anii 1919-1937 75
Aniversarea a 25-a de la Unirea Basarabiei cu Patria-mamă 865
Aniversarea a 75 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 965
Aniversarea dlui Maniu 2180
Aniversarea în 1999 a lui 1 Decembrie 1918 1616
Aniversarea Sfatului Țării 439
Aniversarea Unirii Basarabiei 440, 2581
Aniversarea Unirii Basarabiei la Teatrul Național 1048
Aniversări 2833
Antologia fotografiei basarabene 2037, 2038, 2532
Antology of the Bessarabian photography 2037, 2038, 2532
Anton Crihan: cronologie 2423
Anton Crihan despre sine însuși 2437
Anton Crihan: file de istorie 2438
Anton Crihan în scrisori de la prieteni 2419, 2425
Anton Crihan: notă biografică 2439
Anul literar 1938 în Basarabia 2676
Anul 1917 în Basarabia 877
Anul 1917 în Basarabia și ardeleanul Romulus Cioflec 2034
Anul 1917 și Statul Moldovenesc contemporan 1984
Anul 1918 76
Anul 1918 complicat și contradictoriu : Filmul „Basarabia, 1918” 694
Anul 1918 în destinele poporului moldovenesc și atitudinea moldovenilor față de „unirea” cu România 876
Anul 1918 în Transilvania și Europa Central-Estică 1406
Anul 1918 în viziunea istoriografiei marxiste maghiare (deceniile 7 și 8) 1557
Anul 1918. Ora astrală a neamului românesc 32, 144, 850, 853, 861, 863, 1362-1365, 1559-1563, 1789-1794

- Anul** 1918 : triumful ideii de unitate a românilor 202
Anul 1940 în destinul lui Ștefan Ciobanu 2361
Apa din Fântâna Albă are gustul Unirii 1091
Apărarea suveranității naționale a României la Conferința păcii de la Paris (1919-1920) 1804
Apelul scriitorilor români către neamul moldovenesc din Basarabia 441
Aportul bisericii la Marea Unire de la 1 decembrie 1918 1434
Aportul Mitropolitului Gurie Grosu la valorificarea patrimoniului bisericesc din Basarabia interbelică 2552
„Apostolii Basarabiei” 2106
Apostolul se-ntoarce din surghiun 2913
Apostolul unirii Pantelimon Halippa 2641
Après l’union 1689
Apulum : Arheologie – Istorie – Etnografie. Semicentenarul Unirii 1918-1968 75, 124-125, 162, 1407, 1497, 1499, 1514, 1517, 1564, 1565, 1595, 1596, 1940, 1945
Apusul prezenței românești pe teritoriul dintre Prut și Nistru 462
Aradul și Marea Unire din 1918 1408, 1941, 1948, 2052, 2075, 2104
Arădeni – corifei ai Marii Uniri 1918
Ardealul în avangarda renașterii naționale 1423
Ardealul în Basarabia : O pagină de istorie contemporană 320
Ardealul - pământ românesc 1437
Ardealul și Banatul după unire 1449
Ardealul și Basarabia 1140, 2582
Ardeleni și bucovineni în Basarabia 730
Ardelenii și Unirea Basarabiei cu România 828
Arhipăstorul nostru împlinește 50 de ani 2551
Armata română a alungat bolșevicii spre Tighina 1014
Armata română – apărătoarea Marii Unirii din 1918 842
Armata română de la București la Mărășești : 1916-1917 20
Armata română în lupta pentru libertate, independență și unitate politică 101
Armata română și Basarabia 1083
Armata română și Marea Unire 80, 91, 159, 163, 1409, 1619, 1812
Armata română și Unirea Basarabiei 1083
Armata română și unirea Basarabiei cu România : 1917-1919 397
Asasinarea lui Simion Murafa și Andrei Hodoroagea 900
Ascultați pe frații voștri – glasuri de la sate 870

- Aspecte** ale legii agrare din 1918 (cu referință la s. Hiliuții Vechi și Noi din jud. Bălți) 715
- Aspecte** ale luptei pentru Unire la românii din Dornele bucovinene 1385
- Aspecte** ale mediului urban al Chișinăului la începutul secolului al XX-lea (1900-1918) 1051
- Aspecte** ale mișcării naționale din Basarabia în anul 1917 971
- Aspecte** ale presei culturale maramureșene din perioada interbelică 1598
- Aspecte** ale relațiilor româno-sovietice în perioada interbelică 1725
- Aspecte** ale situației politice și naționale din județul Satu Mare în perioada decembrie 1918 - 19 aprilie 1919 1602
- Aspecte** din activitatea societăților de binefacere din Basarabia în anii 20 ai secolului XX 1197
- Aspecte** din activitatea Societății de iluminare culturală „Făclia” 656
- Aspecte** din desfășurarea Conferinței de Pace (1919-1920) 1695
- Aspecte** din reforma agrară basarabeană 274
- Aspecte** geopolitice și culturale din Transilvania 1454
- Aspecte** privind identitatea națională în Basarabia. 1918-1940 930
- Aspecte** privind integrarea Bisericii din Basarabia în Biserica Ortodoxă Română după Unirea din 1918 1066
- Aspecte** privind naționalizarea învățământului în Basarabia după Unirea de 1918 931
- Aspecte** privind situația economico-socială a Țării Moților (1918-1940) 1609
- Aspecte** puțin cunoscute ale activității Sfatului Țării 972
- Aspectul** juridic al Unirii 1696
- Aspirația** legitimă a românilor 1750
- „Astra”, Vasile Stroescu și mișcarea cooperatistă din Transilvania. Proiecții și realizări 3003
- Asumarea** românismului și transformarea identitară în anii 1917-1918 1142
- Aș** vrea să trăiesc până când voi vedea faptul reîntregirii României 2634
- Așa** e istoria... 1512
- Atacuri** bolșevice asupra Basarabiei după 1918 1113
- Atanasie** Demian, un artizan al Marii Uniri din părțile Sătmarului 2125
- Atitudine** basarabeană 524
- Atitudinea** democratică a Consiliilor Naționale în perioada octombrie-decembrie 1918 1610
- Atitudinea** elementelor din Sfatul Țării 527
- Atitudinea** Germaniei față de problema unirii Transilvaniei cu România

(1918-1919) 1714

Atunci când Unirea nu se întrevădea: Basarabia în anul 1917 1007

August 1918 – iunie 1919 1658

Autobiografia deputatului Sfatului Țării Pavel Grosul (1880-1940) 2035

Autodeterminarea Basarabiei în contextul anului 1917, în concepția lui Alexandru V. Boldur 589

Autodeterminarea Basarabiei reflectată în documente (1917-1918) 867

Autodeterminarea națională din perspectiva asociaționismului fraternal la începutul secolului al XX-lea 1138

Autonomia Basarabiei de la începutul secolului trecut 2583

Averea lui Anton Crihan 2424

B

Banatul în memorialistica „Mărunțită” sau istoria ignorată (1914-1919) 138

Banatul și Marea Unire. 1918 1445

Banatul și Unirea din 1918 697

Basarabeni și bucovineni în Banat 1411

Basarabeni în cadrul României întregite 951

Basarabeni în lume. Vol. 1 2431

Basarabeni și Ucraina – Părerile d. Pant. Halippa 2683

Basarabia. Actul Unirii votat de Sfatul Țării la 27 martie 1918 456

Basarabia, Bucovina de Nord și Conferința de la Paris 1785

Basarabia, Bucovina și Transnistria 832- 834, 1361, 2084

Basarabia. Bucovina. Transilvania : Unirea 1918 1412

Basarabia cea diferită de Rusia 2808

Basarabia – copilă din flori?! 1198

Basarabia: 27 martie 1918 - 27 martie 1990 457

Basarabia: de la conștiința națională la Unirea cu România: Vasile Stroescu (1845-1926) 3007

Basarabia de la cotropire până la Unirea cu Patria-Mamă 387, 2148

Basarabia de la gubernie a Imperiului Rus la Republică autonomă, 1878-1918 461

Basarabia de la 1812 la 1918 845

Basarabia de la Unire încoace 2584

Basarabia de la Unire la integrare 235, 422

Basarabia de sub oblăduirea moscovită 2809

Basarabia de sub oblăduirea rusească 2793

Basarabia : Descrierea – Istoria – Unirea 347, 348, 804

- Basarabia** desrobită : Drepturi istorice. Nelegiuiri bolșevice. Infăptuiri românești 688, 1185
- Basarabia** – destin istoric românesc 475
- Basarabia**. Dilemele identității 421, 929
- Basarabia** : Drama unei provincii istorice românești în context politic internațional (1806-1920) 543, 1655, 1713
- Basarabia** : Drepturi naționale și istorice 267, 504, 505
- Basarabia** după prăbușirea țarismului 959
- Basarabia** după unire (27 martie 1918) 455
- Basarabia**. Ianuarie 1918 – iunie 1919 1056
- Basarabia** în actul Marii Uniri de la 1918 245
- Basarabia** în anii 1917-1918 849
- Basarabia** în anii 1918-1940 : Evoluție demografică și economică 308
- Basarabia** în cadrul Imperiului Rus, de la începutul secolului al XX-lea până la detronarea țarului (1917) 548
- Basarabia** în cadrul României întregite (Mari) 1147
- Basarabia** în cadrul României întregite, 1918-1940 237, 419, 1141
- Basarabia** în cadrul Statului Român întregit 932
- Basarabia** în componența României regale 458
- Basarabia** în condițiile înăspririi regimului țarist 1148
- Basarabia** în contextul Marii Uniri de la 1918 537
- Basarabia** în documente semnate de marile puteri (1920-1947) 1835
- Basarabia** în parlamentul Marghiloman 248, 1164, 2373, 2731, 2732, 2811, 2901
- Basarabia** în perioada 1918-1940 419
- Basarabia** în perioada 1933-1940 462
- Basarabia** în presa anului 1918 : Interviuri și anchete 249
- Basarabia** în primul deceniu interbelic (1918-1928): Modernizare prin reforme 401
- Basarabia** în relațiile externe ale României. Lupta diplomatică pentru recunoașterea Unirii Basarabiei cu Patria-Mamă 1788
- Basarabia** în România Mare (1918-1923) 463
- Basarabia** în România Mare (1918-1940) 1059
- Basarabia** înainte de Unire 459
- Basarabia**: între „criteriul istoric” și „criteriul etnic” 1032
- Basarabia**: întoarcerea acasă 840
- Basarabia** își cinstește eroii: comemorarea, la Chișinău, a lui Anton Crihan 2440
- Basarabia** la Conferința de Pace de la Paris 1776, 1865

- Basarabia** la Conferința româno-sovietică de la Viena (1924) 1805-1806
- Basarabia** la interferența marilor interese 622, 623
- Basarabia** la întâlnire cu istoria 1917-1918 : Evocarea evenimentelor revoluționare în preajma constituirii „Sfatului Țării” la Chișinău, la aniversarea a 90 de ani de la Unire cu România – 27 martie 2008 340
- Basarabia** la răscruce de vânturi – „Drumul Crucii” sau calea armelor?! 687
- Basarabia** la răscruce de vremi (1918-1920) 1149
- Basarabia** : Mărturii documentare: 1812-2012 363, 643, 1098, 1730
- Basarabia** : Monografie 2311
- Basarabia** : naționalism într-o provincie arhaică 821
- Basarabia** necunoscută. Vol. I 2002, 2239, 2294, 2349, 2667, 2745
- Basarabia** necunoscută. Vol. II 2000, 2995
- Basarabia** necunoscută. Vol. III 1994, 2023, 2026, 2265, 2666
- Basarabia** necunoscută. Vol. IV 1989, 1995, 2001, 2007, 2008
- Basarabia** necunoscută. Vol. V 1993
- Basarabia** necunoscută. Vol. VI 2429
- Basarabia** necunoscută. Vol. VII 1992, 2780
- Basarabia** necunoscută. Vol. VIII 1991
- Basarabia** necunoscută. Vol. IX 2524
- Basarabia** necunoscută. Vol. X 2240
- Basarabia** noastră 2585
- Basarabia** – 100 de ani de la Unirea cu România 243
- Basarabia** 1812-1947 : Oameni, locuri, frontiere 244
- Basarabia**. 1918 1033
- Basarabia**, parte din vatra strămoșilor noștri 550
- Basarabia**, pământ apocaliptic 1760
- Basarabia** – pământ românesc 344, 1345, 1718
- Basarabia** – pământ românesc : Antologie 250
- Basarabia** – pământ românesc : Antologie. Vol. 1 528, 532, 667, 752, 897, 960, 1057, 1088, 1120, 1754
- Basarabia** – pământ românesc : Antologie. Vol. 2 708, 970, 1943, 1959, 1964, 1966, 1980, 1982, 1983, 2032, 2044, 2051, 2053, 2060, 2062, 2064, 2076, 2086, 2099, 2151, 2153, 2154, 2155, 2182, 2183, 2229, 2289, 2346, 2380, 2432, 2464, 2687, 2754, 2864
- Basarabia** – pământ românesc : Culegere de date și documente istorice cu prilejul aniversării a 6 ani de la alipirea Basarabiei la Patria-Mumă 27 Martie 1918 – 27 Martie 1924 400, 1088
- Basarabia**, pământ românesc disputat între Est și Vest 1719

- Basarabia** – pământ românesc : 100 ani : 27 Martie 1918 - 27 Martie 2018
385, 1025, 1026
- Basarabia**, pământul nostru și al Europei 1048
- Basarabia** pe calea Unirii cu România: 16 Decembrie 1917 - 8 Aprilie 1918
71
- Basarabia** pe drumul unirii 335, 775
- Basarabia** : Populația, istoria, cultura 555-556, 558, 559, 561-563, 570, 571,
1716, 2312, 2313
- Basarabia** : Preludii la Marea Unire 1218
- Basarabia** : Privire istorică 377, 959-963, 1821
- Basarabia**, provincie românească 1030
- Basarabia** română : Antologie 1033, 1056
- Basarabia** română la cumpănă de milenii 86, 88, 508, 511, 513, 2078
- Basarabia** românească 262, 263, 497-499, 1697, 1699
- Basarabia** românească : Comemorarea a 66 ani de la realipire : 27 martie
1918 - 27 martie 1984 251
- Basarabia** românească în 1918-1940 sau 22 de ani de gospodărire româ-
nească în Basarabia 1043
- Basarabia**, România și geopolitica marilor puteri (1914-1947) 1670
- Basarabia** – sângele și sufletul nației 725
- Basarabia** sub călcâiul boieresc 282
- Basarabia** sub dominațiunea românească : La 20 de ani dela Unire 365
- Basarabia** sub drapelul Sfatului Țării 252
- Basarabia** sub gospodăria românească 917
- Basarabia** sub oblăduirea moscovită 2810
- Basarabia** sub stăpânire țaristă (1812-1917) 548
- Basarabia** 75 [de ani de la revenirea la Patria-Mamă] 1208
- Basarabia** și basarabenii 412, 413, 672, 678, 686, 790, 815, 1023, 1110-
1112, 1127, 1348, 1742, 1743, 1800, 1854, 2733, 2800, 2902
- Basarabia** și Centenarul Unirii 549
- Basarabia** și înfăptuirile românilor (Versiune românească) 797
- Basarabia** și Marea Unire a românilor din anul 1918 1109
- Basarabia** și ministrul întregitor Daniel Ciugureanu 2374
- Basarabia** și negocierile de la Riga 480
- Basarabia** și pretențiile teritoriale ale Radei Centrale Ucrainene (1917 -
martie 1918) 1757
- Basarabia** și RASSM, (1918/1924-1940) 272
- Basarabia** și relațiile dintre România și URSS 504
- Basarabia** și relațiile româno-ruse 264, 492-496, 1648, 1696, 1698, 1700, 1854

Basarabia și relațiunile româno-ruse : Chestiunea Basarabiei și Dreptul internațional 673, 1854

Basarabia și Transnistria : restanțe ale istoriei 583, 484

Basarabia și Unirea 386

Basarabia Unită cu România (1918-1940) 1025

Basarabia – ziua întâi a Marii Uniri 460

Baștina lui Constantin Stere : Evocări, dezvăluiri, precizări 2912

Batalioanele „Horea”, „Cloșca” și „Crișan” în Italia 222

Bătălia diplomatică pentru Basarabia, 1918-1940 1660, 1747

Bătălia pentru Bucovina în ajunul Unirii cu România (1913-1917) 1334

Bătălia pentru recunoașterea internațională a României Mari 1702

Bătăliile mareșalului Prezan: între autoritate și modestie 195, 1076, 1379

Beligeranța : 1916-1917 39

Bessarabia : Disputed land between East and West 289

Bessarabia – 100 years since the Union with Romania 243

Bessarabia in the Act of the Great Union of 1918 245

Bessarabiana : Teritoriul dintre Prut și Nistru în câteva ipostaze istorice și reflecții istoriografice 404, 1149, 1151, 1154, 1158, 1170, 1174, 1867

Bibliografia istorică a Basarabiei și Transnistriei 1147, 1172, 1178, 1387, 1631, 1870

Bibliografia istorică a României. Vol. 1 : 1944-1969 1522

Bibliografia istorică a României. Vol. 4 : 1969-1974 176, 1520

Bibliografia istorică a României. Vol. 5 : 1974-1979 177, 1521

Bibliografia istorică a României. Vol. 6 : 1979-1984 111, 178

Bibliografia istorică a României. Vol. 7 : 1984-1989 112, 179

Bibliografia istorică a României. Vol. 8 : 1989-1994 114, 173

Bibliografia istorică a României. Vol. 9 : 1994-1999 115, 174

Bibliografia istorică a României. Vol. 10 : 1999-2004 116, 175

Bibliografia istorică a României. Vol.13 : 2009-2010 74-76

Bibliografia lucrărilor privitoare la Basarabia apărute de la 1918 încoace 299

Biblioteca Anton Crihan 2421

Biroul de organizare a Sfatului Țării : (27 octombrie - 21 noiembrie 1917) 378, 379, 380, 973

Biruințele de la Mărăști, Mărășești și Oituz, un pas spre Marea Unire 91

Biserica Basarabeană. Chipuri de neuitat... 2241, 2521

Biserica din Basarabia pe calea unirii cu Biserica Ortodoxă Română (1919-1920) 882

Biserica Ortodoxă Română și Marea Unire 1413

- Biserica** ortodoxă și spiritualitatea românească în Basarabia interbelică 466
- Biserica** și unirea Basarabiei cu România de la 1918 1126
- Blajul** și Marea Unire 1533
- Blocul** Moldovenesc al Sfatului Țării, făuritor al destinului Basarabiei 590
- Boierul** basarabean care a fost președinte al Parlamentului României Mari 3017
- Books** and Censorship in Bessarabia (1812-1917) 297
- Boris** Iepure, prim-secretar al Sfatului Țării (1917-1918): (schiță de portret) 2131
- Brațul** care ne doare 2378
- Bucoavna** moldovenească 2488
- Bucovina** 1361, 1387
- Bucovina** de Nord în anii ocupației României boierești 1321
- Bucovina** de Nord, trecutul și prezentul ei 1321, 1341
- Bucovina** în 1918 1340
- Bucovina** în perioada autonomiei provinciale (1848-1918) 1395
- Bucovina** în perioada nașterii și dezvoltării capitalismului 1341
- Bucovina** în perioada stăpânirii austriece (1774-1918) 1395
- Bucovina** în Primul Război Mondial (1914-1918) 1343
- Bucovina** în timpul Primului Război Mondial 1396
- Bucovina** în toamna anului 1918 1354
- Bucovina:** o moștenire austriacă în România Mare 1358
- Bucovina,** pământ românesc 1383
- Bucovina** sub dominațiunea Românească 1326
- Bucovineni** în Parlamentul României întregite 1322
- Bucură-te,** Basarabie! : Vajnicul luptător basarabean Ion Pelivan, cu prilejul împlinirii a 60 de ani de viață 2878
- Bucureștii** în anii Primului Război Mondial. 1914-1918 49
- Buiucani** – retrospectivă și perspectivă : (50 de ani de la înființare) 908, 909
- Bukowiner** im Parlament des Vereinigten Rumänien 1322
- Buletinul** Episcopiei Cetății Albe – Ismail : Număr festiv închinat alegerii, investiturii și instalării P.S.S. Dionisie Erhan, episcopul Cetății Albe – Ismail 2456
- Buletinul** Episcopiei Cetății Albe – Ismail : Număr festiv închinat P.S.S. Dionisie Erhan Episcopul Cetății Albe Ismail cu prilejul împlinirii vârstei de 70 ani 2457
- Bunicul** meu: Amintiri despre Pan Halippa 2689

C

- 15 ani de la Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă** 357
- C. Stere – N. Mihailiwsky: confluente ideatico-estetice** 2974
- C. Stere și Basarabia** 2956
- Ca să se știe** 2741
- Calea** anevoioasă spre întregire (80 de ani de la crearea României Mari) 123
- Calea** spre Marea Unire 473
- Calendarul** Ligii Culturale pe anul 1920 5
- Capitala** politică și culturală a tuturor românilor 883
- Capitala** României întregite 107
- Carte** de citire cu științe din gramatica moldovenească 2489
- Carte** de citire pentru școlile primare 2310
- Carte** de la Bessarabie: L'union Bessarabie a la Roumania 27.III.1918 523
- Carte** pastorală despre calendar, trimisă în eparhia Chișinăului 2497
- Carte** și cenzură în Basarabia (1812-1917) 297
- Cartea** de aur a Centenarului Marii Uniri 6, 180, 1188, 1399, 1505, 1538, 1636
- Cartea** neamului 7
- Casele** naționale și prof. Ion Petrovici 2587
- Catehismul** prescurtat 2487
- Cazul** D.D. Patrașcanu 2588
- Cazul** mitropolitului Gurie: noi puncte de vedere 2542
- Călătoria** canonică a Î.P.S. Arhiepiscop Gurie la mănăstirea Căpriană 2515
- Călătoria** MM. LL. Regelui și Reginei în Bucovina și Basarabia: 15-25 mai 1920 532
- Călătorind** prin Basarabia : Impresiile unui român ardelean 321
- Căpitan** Gheorghe Sârbu 1929
- Căpitan** Gh.V. Andronachi 1928
- Căpitanul** Aurel I. Gheorghiu despre Basarabia 482
- Cărpinenii** : Monografie 2707
- Cărpineni**, un sat din valea Lăpușnei 2089, 2725
- Cărțile** de vizită ale deputaților Sfatului Țării 2171
- Către** cei rămași acasă 2609
- Către** cei rătăciți 714
- Către** moldovenii din Basarabia 2225
- Când** ceasul bate mai presus de vreme 14
- Cântece** din Basarabia : 1906-1916-1921 2275
- Cârmuitoarii** neamului românesc 2213, 2214, 2771

- Câteva** considerații referitoare la contextul istoric și interesul național în ideologia social-politică a lui Constantin Stere 2923
- Câteva** date din istoria Basarabiei 528
- Câteva** note despre „cazul Gurie” și „cazul Ciceagov” 2544
- Câteva** reflecții pe marginea istoriografiei privitoare la Basarabia și Bucovina de Nord 1756
- Câteva** tentative de constituire în Basarabia ale unor partide de orientare națională (1905-1912) 1201
- Ce** a însemnat cu adevărat administrația românească pentru Basarabia 1182
- Ce**-au spus d-nii Inculeț și Ciugureanu la Iași? 534
- Ce** înseamnă pentru Basarabia 27 martie 1918 927
- Ceasul** unu al României Mari: Unirea din 1918 72
- Cel** mai important eveniment din trecutul Basarabiei – 80 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 1038
- Cel** mai mare act din istoria Neamului 1489
- Celebrarea** Marii Uniri 1505
- Centenar** Sfatul Țării : 1917-2017, conferință științifică internațională (Chișinău, 2017) 280, 516, 531, 552, 575, 590, 618, 692, 726, 744, 751, 796, 813, 827, 844, 866, 871, 892, 925, 945, 952, 1011, 1037, 1042, 1052, 1064, 1080, 1105, 1138, 1193, 1218, 1397, 1615, 1726, 1729, 1863, 1946, 2114, 2138, 2140, 2257, 2351, 2528, 2656, 2659, 2928, 2930, 2939
- Centenarul** Marii Uniri: popas retrospectiv și imbold prospectiv 79
- „**Centenarul** Sfatul Țării”. Conferință științifică internațională (Chișinău, 21 noiembrie 2017) 628
- Centenarul** Unirii Basarabiei cu România 536
- Cercetări** asupra vieții și operei lui Vasile Goldiș 2104
- Cercetări** privind viața rurală din Basarabia (1918-1944) 716
- Cercul** basarabenilor din București 2569
- Cercul** național-politic „Deșteptarea” de la Kiev (1917-1918) 884
- Cetatea** Albă : Zece ani de la realipire 281
- Cetatea** Tighina 2314
- Ceva** despre țăranul basarabeian 2589
- Ceva** din trecutul Basarabiei: Cu prilejul aniversării a 60 de ani a marelui naționalist basarabeian Ion Pelivan 2843
- Chestia** Ardealului 1480
- Chestiunea** Basarabiei în istoriografia comunistă 141, 360, 837, 838, 1784
- Chestiunea** Basarabiei la Conferința de la Genova (10 aprilie - 19 mai 1922) 1856

- Chestiunea** Basarabiei și relațiile româno-sovietice, 1917-1934 1665
- Chestiunea** unirii Basarabiei 560
- Chiril** Sberea, un deputat în Sfatul Țării (1893-1973): Evocare 2093
- Chișinău** 2315
- Chișinău**, 27 martie 1918. Pe calea arătată de istorie 2408
- Chișinău** : enciclopedie 941, 2388, 2436, 2718, 2781
- Chișinăul** 2315
- Chișinăul** din amintire 2783
- Chișinăul** din inima noastră 2016, 2665
- Chișinăul** nostru necunoscut 610, 1986, 2295, 2715, 2744
- Chișinăul** și suburbiile lui 909
- Chițcani** pe Răut : File de istorie, dedicate satului de baștină la cei 445 de ani 2485, 2486
- Cine** a făcut Unirea? 1150
- Cine** a fost, totuși, Daniel Ciugureanu? 2397
- Cine** și cum a pregătit Unirea de la 1918 639
- Ciobanu** Ștefan: repere biografice 2355
- Clădirea** care a găzduit Sfatul Țării 764
- Clerici** ortodocși din Basarabia și Bucovina de Nord în închisorile comuniste 354, 2269
- Clerul** basarabean în anii Primului Război Mondial 1063
- Clerul** din Basarabia și Unirea 521
- Clerul** militar basarabean în anii Primului Război Mondial 514
- Clipa** și istoria 15
- Clipe** astrale din viața lui Stere 2935
- Clopotele** de la Alba Iulia 1626, 1627
- Clujenii** și Marea Unire 1418
- Colaborarea** lui Ștefan Ciobanu cu personalități marcante, mari pedagogi în perioada mișcării de eliberare națională și restructurare a sistemului de învățământ în Basarabia interbelică 2363
- Colocviul** româno-american de istorie cu tema „60 de ani de la formarea statului național unitar român” 198
- Colonel** rezervă Teodosie Cojocar 1930
- Comandantul** Palatului Sfatului Țării 1986
- Comemorarea** celor care au luptat pentru Unire 808
- Comemorarea** Unirii 614
- Comemorarea** unirii Ardealului și rostul istoric al Unirii 1435
- Comemorarea** Unirii Basarabiei 615, 616
- Comerțul**, monedă, creditul și impozitele 278

- Comitetul** Central Militar Moldovenesc din Chișinău 617
- Completări** și precizări biografice referitoare la Ioan Pelivan 2868
- Componente** ale politicii culturale în Basarabia 1918-1940 933
- Componenta** Sfatului Țării 555
- Comunitatea** universitară ieșeană și realizarea României întregite 1628
- Condiția** fundamentală: democratizarea „Noului Stat Român” 204
- Condițiile** penetrației capitalului străin în România în primul deceniu după Marea Unire din 1918 1492
- Conférence** russo-roumaine de Vienne (mars-avril 1924) 1689
- Conferința** de Pace de la Paris 1784
- Conferința** de Pace de la Paris a recunoscut legitimitatea Unirii 1014
- Conferința** de pace de la Paris din 1919-1920: organizare și obiective 1768
- Conferința** de Pace de la Paris: recunoașterea internațională a actelor Unirii 1866
- Conferința** dlui Pan Halippa, rostită în sala istorică a fostului palat al „Sfatului Țării”, la sărbătorirea jubileului dlui Ion Pelivan 2848
- Conferința** româno-sovietică de la Viena din 24 martie - 2 aprilie 1924. Declarația finală a delegației române 1824
- Conferința** științifică internațională „Alipirea Basarabiei la Rusia în contextul relațiilor multisekulare moldo-ruso-ucrainene” 778
- Conferința** științifică internațională : „Republica Moldova între Est și Vest. Opțiunile tineretului la etapa actuală” 635
- Conferința** științifică „94 de ani de la unirea Basarabiei cu România” 898
- Conferința** științifică internațională „100 de ani de la Congresul militarilor moldoveni”, 24-25 octombrie 2017 1058
- Conferința** științifică „Ștefan Ciobanu – vicisitudinile vieții și memoria posterității” 2358
- Conferința** științifică „Unirea Basarabiei cu România la 27 martie 1918” – conferință dedicată împlinirii a 96 de ani de la Unire 1039
- Conferința** științifico-practică internațională „Evoluția identității național-statale și politice moldovenești: esența și caracterul percepției interne și externe” 876
- Conferința** științifico-practică „Pan Halippa – o viață în slujba ideii de unitate națională” 2693
- Confirmarea** internațională a acestui act istoric 1826
- Confirmarea** internațională a desăvârșirii unității naționale românești 1769
- Confirmarea** internațională a Marii Uniri din 1918 1686
- Confirmarea** internațională a Unirii 1724

- Conflictele** româno-sovietice 666
- Confruntări** politice în Basarabia la început de sec. XX 709
- Congresul** General al Bucovinei 1363
- Congresul** învățătorilor moldoveni 619
- Congresul** militar moldovenesc (20-27 octombrie 1917) 657
- Congresul** ostașilor moldoveni 578
- Congresul** Ostașilor Moldoveni, 20-27 octombrie 1917 787
- Congresul** românilor transnistreni 605
- Congresul** românilor transnistreni – eveniment de neuitat 606
- Congresul** Soldaților Moldoveni 620
- Congresul** Spiritualității Românești 2673
- Congresul** țărănesc din Basarabia 621
- Consacrarea** internațională a formării statului național unitar român 1703
- Consacrarea** Unirii Basarabiei cu România în primul Parlament al României Mari 1078
- Consacrarea** Unirii Bucovinei cu România în primul Parlament al României întregite 1380
- Consecințe** ale unei incertitudini de politică externă 1141
- Considerații** asupra activității, rolului și caracterului consiliilor naționale române din Bihor (noiembrie, decembrie 1918) 1595
- Considerații** asupra recomandărilor făcute Guvernului Franței cu privire la teritoriile ce urmau a fi recunoscute României în cadrul Conferinței de Pace de la Paris (1919-1920) de către un savant francez – geograful Emmanuel de Martonne 1816
- Considerații** cu privire la unirea Basarabiei cu România 591
- Considerații** generale privind evoluția învățământului mediu pentru fete din Basarabia în a doua jumătate a sec. XIX-începutul sec. XX 1133
- Considerații** privind formarea Republicii Democratice Moldovenești și constituirea primului ei guvern 974
- Considerații** privind problema spațiilor școlare din Basarabia în primele decenii ale secolului a XX-lea 826
- Considerații** privind rolul inițiativelor populare în înfăptuirea Unirii din 27 martie 1918 975
- Considerații** privind legitimitatea Sfatului Țării în cadrul Revoluției ruse 1105
- Considerațiuni** cu privire la exodul populației Transilvaniei în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea 1484
- Consiliul** Dirigent al Transilvaniei și apărarea Marii Uniri din 1 decembrie 1918 1410

- Consiliul Național Român Central și acțiunea sa pentru unirea Transilvaniei cu România 1608**
- Consiliul Național Român Comitatens Satu Mare în perioada decembrie 1918 – ianuarie 1919 1509**
- Consiliul Național Român decide convocarea Adunării Naționale 1560**
- Consiliul Național Român din Bucovina (toamna anului 1918) 1397**
- Consolidarea Statului modern român. Marea Unire 105**
- Consolidarea statului național român unitar. 1919-1923 149**
- Constantin Stere – deputat în Sfatul Țării al Basarabiei 2961**
- Constantin Stere despre cauzele și perspectivele revoluției ruse 2928**
- Constantin Stere – doctrinarul. La 150 de ani de la nașterea Marelui Singuratic al primei jumătăți de secol XX românesc 2951**
- Constantin Stere, exponent al națiunii române 2924**
- Constantin Stere, ideologul și scriitorul 2916, 2917**
- Constantin Stere în vizorul poliției secrete a Imperiului Rus 2962**
- Constantin Stere – 140 de ani de la naștere 2918**
- Constantin Stere – profesor și rector universitar 2922**
- Constantin Stere – prozator, publicist, jurist și om politic – 150 de ani de la naștere 1095, 2908, 2920, 2921, 2922, 2924, 2927, 2929, 2932, 2933, 2934, 2937, 2945, 2946, 2947, 2949-2951, 2954, 2955, 2959, 2961, 2962, 2964, 2967, 2968, 2974, 2975**
- Constantin Stere, romanul sau și Unirea 2926**
- Constantin Stere : scriitorul, publicistul, politicianul, juristul, omul 2909**
- Constantin Stere și Constituția României din 1923 2975**
- Constantin Stere și drama intelectualilor basarabeni de stânga 2947**
- Constantin Stere și limba română literară 2946**
- Constantin Stere și „Lumina” (1917-1918) : din „preistoria” ziarului 2950**
- Constantin Stere și mișcarea națională din Basarabia 2957**
- Constantin Stere și „politica idealului românesc, integral” 2920**
- Constantin Stere și Sfatul Țării 2936, 2965**
- Constantin Stere și timpul său 2911**
- Constantin Stere și „Viața Românească” 2967**
- Constantin Stere – un prozator între ficțiune și memorialistică 2937**
- Constantin Stere: Victoria unui înfrânt 2910**
- Constatări cu privire la rolul statului românesc în mișcarea națională din Basarabia sub stăpânirea Imperiului Rus (1812-1917) 690**
- Constituirea Consiliului Național Român Central 1561**
- Constituirea Partidului Național Moldovenesc 1007**
- Constituirea Sfatului Țării 850, 976**

- Constituirea** și activitatea Asociației învățătorilor și profesorilor moldoveni din Basarabia (1917-1918) 885
- Constituția** Republicii Naționale Moldovenești (proiect) 626
- Construcția** lăcașelor școlare secundare în Basarabia după Unire 635
- Construcția** națiunii și problema identitară în România Mare. Studiu de caz: Sudul Basarabiei 844
- Construcții** geopolitice: Unirea Basarabiei în varianta de „cordon sanitar” 437
- Conștiința** națională a românilor moldoveni 745, 746
- Conștiința** națională la românii basarabeni 817
- Conștiința** națională și revoluția rusă din 1917 493
- Contextul** extern al problemei Unirii în istoriografia română din anii 1965-1989 956
- Contextul** plecării lui Ioan Halippa din Basarabia (1910) 2672
- Contribuția** Armatei Române la realizarea Marii Uniri de la 1918 99
- Contribuția** Basarabiei la dezvoltarea literaturii naționale 2317
- Contribuția** Basarabiei la îmbogățirea patrimoniului cultural românesc 596
- Contribuția** Basarabiei la îmbogățirea patrimoniului cultural românesc în primii ani de după Unire 594
- Contribuția** Consiliului Dirigent la consolidarea statului unitar român : (1918-1920) 1433
- Contribuția** germanilor și a evreilor la modernizarea Basarabiei până la 1918 778
- Contribuția** lui Pantelimon Halippa la afirmarea și evoluția presei românești 2690
- Contribuția** preoțimii basarabene la actul Unirii Basarabiei cu România 805
- Contribuția** preoțimii basarabene la Actul Unirii din 27 martie 1918 485
- Contribuția** românilor din Ținutul Pădurenilor și Zona Hunedoarei la realizarea Unirii 1436
- Contribuția** scriitorilor basarabeni la Unirea din 1918 451
- Contribuția** Universității Populare din Chișinău la renașterea vieții spirituale naționale în Basarabia (1918-1940) 934
- Contribuții** bibliografice privind Unirea Transilvaniei cu România 1420
- Contribuții** documentare la istoria mișcării naționale din Basarabia de la începutul secolului al XX-lea 1202
- Contribuții** la biografia lui Ion Incuț 2750

- Contribuții** la cercetarea activității administrației românești în Basarabia în primele luni ale Marii Uniri 1005
- Contribuții** la cunoașterea personalității lui Ștefan Ciobanu 2366
- Contribuții** la făurirea și consolidarea actului istoric de la 1 decembrie 1918 1453
- Contribuții** la istoria Liceului de fete „Maria Doamna” din Orhei (1907-1944) 630
- Contribuții** mureșene la Marea Unire din 1918 1455
- Contribuții** privind viața și opera lui Ștefan Ciobanu – promotor al intereselor naționale ale românilor basarabeni 2370
- Contribuții** someșene la triumful unui ideal 1465
- Contribuțiile** militarilor români la renașterea vieții spirituale în Basarabia 1918-1920 935, 2110
- Contribuțiuni** privitoare la originea și moartea Mitropolitului Moldovei Dosoftei 2318
- Controversele** unirii Basarabiei cu România 923
- Convocarea** Adunării 1578
- Convocarea** Adunării Naționale de la Alba Iulia 1579, 1580
- Corespondența** de la Paris a lui Ioan Pelivan despre atitudinea Marilor Puteri față de România (anii 1919-1920) 2875
- Corespondențe** inedite ale Consiliului Național Român din Oradea și Bihor cu ministrul plenipotențiar ale Consiliului Dirigent la Budapesta (1919) 1525
- Cotitura** produsă în raportul internațional de forțe în anii 1922-1926 în direcția revizuirii Tratatelor de pace, revanșismului, politicii de „appeasement” 1786
- Crearea** Sfatului Țării și proclamarea Republicii Democratice Moldovenești 634
- Crearea** și începutul activității Sfatului Țării în lumina unor noi documente 901
- „**Creăți-vă** viața dumneavoastră cum credeți și nimeni nu se amestecă în ea” 1083
- Crihan** Anton în scrisori de la prieteni 2435
- Criza** balcanică : 1912-1914 39
- Cronica** Basarabiei 1918-1944 : Mărturii din presa timpului și imagini de epocă 298, 666
- Cronica** evenimentelor revoluționare din Moldova (Martie 1917 – Ianuarie 1918) 375
- Cronica** lumii românești : 1914-1920 1422

- Cronica** Unirii 346, 637, 800
Cronica zilei de 24 ianuarie 1918 la Chișinău 886
Ctitoriile familiei Stroescu din județele Bălți și Hotin: între amnezie și memorie 2994
Cu dragoste de neam 1942
Cu gândul la Unirea Basarabiei 2590
Cu moș Ion Codreanu, despre Constantin Stere 2958
Cu ocazia jubileului Î.P.S. Arhiepiscop Gurie 2554
Cu prilejul jubileului de 25 de ani al „Luminătorului” 2591
Cu privire la constituirea Sfatului Țării 595
Cu privire la istoria Transnistriei 2653
Cu privire la problema Adunării Constituante în Basarabia în anul 1917 587
Cu privire la votarea din 27 martie (9 aprilie 1918) 638
Cuget și conștiință curată: Cuvântare rostită la ședința Sfatului Țării din 27 martie 1918 2900
Cugetările unui preot asupra preoției 2498
Cultura Basarabiei în perioada interbelică (1918-1940) 367, 368
Cultura Basarabiei, 1918–1940 : Repere istoriografice 918
Cultura – cea mai puternică armă 1987
Cultura românească în Basarabia sub stăpânirea rusă 2319, 2320
Cultură și naționalism în România Mare : 1918-1930 26, 821, 1358, 1544
Cum a fost 546
Cum a fost creat Sfatul Țării 1144
Cum a fost creat și a activat Biroul de organizare a Sfatului Țării 977
Cum a fost eliberat Maramureșul în 1918-1919 1629
Cum a fost sărbătorită unirea Basarabiei la Iași 1029
Cum a fost votată Unirea 2730
Cum a luat ființă primul comitet al „Sfatului Moldovenesc” în Basarabia 1917 1073
Cum ar trebui să lucreze moldovenii 2570
Cum i-am cunoscut pe unii deputați în Sfatul Țării 2031
Cum s-a alcătuit Sfatul Țării 642, 1131
Cum s-a făcut Unirea 1142
Cum s-a făcut Unirea Basarabiei 736, 1151
Cum s-a făcut Unirea Basarabiei cu România 2409, 2411
Cum s-a pregătit Unirea Basarabiei: O înșirare a momentelor mai însemnate 486
Cum s-a unit acum 70 de ani Bucovina cu România 1345

Cum se oglindește viața românilor basarabeni în revista „Luminătorul” 2337

Cum stăm cu Sfatul Țării 2571

Curs universitar la Istoria contemporană a românilor 4, 272

Cuvântare 2837

Cuvântare la prohodul P.S. Episcop Dionisie Erhan, în biserica Spitalului Central Chișinău la 20 septembrie 1943, rostită de protoiereul Catedralei Vasile Guma 2472

Cuvântare la sărbătorirea unui pătrat de veac de activitate obștească a Î.P.S. Arhiepiscop Gurie al Chișinăului 2461

Cuvântare rostită la slujba „Passii” de Î.P.S. mitropolit Gurie al Basarabiei: 10 martie, în Biserica Catedrala din Chișinău 2490

Cuvântarea Arhiepiscopului Gurie 2499

Cuvântarea de răspuns a Dlui Daniel Ciugureanu (Ședința Senatului din 2 septembrie 1918) 2373

Cuvântarea de răspuns a Dlui Ion Inculeț (Ședința Camerei din 26 iunie 1918) 2731

Cuvântarea deputatului Ioan Pelivan în ședința de inaugurare a Sfatului Țării, 21 noiembrie 1917 2799

Cuvântarea Dlui C. Stere (Ședința din 13 iunie 1918) 2901

Cuvântarea Dlui Daniel Ciugureanu (Ședința din 13 august 1918) 2372

Cuvântarea Dlui Ioan Pelivan (Ședința Camerei din 14 august 1918) 2811

Cuvântarea Dlui Ion Inculeț (Ședința Camerei din 13 august 1918) 2732

Cuvântarea dlui Vasile Stroescu ținută în 1919 la ședința de deschidere a Parlamentului României reîntregite 2983

Cuvântarea domnului I. Pelivan la înmormântarea Episcopului Dionisie Erhan în ziua de 20 septembrie 1943 2477

Cuvântarea Î.P.S. Arhiepiscop Gurie cu prilejul Te-Deuluiu săvârșit în ziua inaugurării Facultății de Teologie din Chișinău 2500

Cuvântarea Î.P.S. Arhiepiscopului Gurie la întâmpinarea Suveranilor noștri în Catedrala orașului 2501

Cuvântarea Î.P.S. Mitropolit Gurie al Basarabiei în biserica din Chișinău. 29. IV. 1928 2507

Cuvântarea lui Constantin Stere la ședința Sfatului Țării din 27 martie 1918 2902

Cuvântarea lui Ion Pelivan la prima ședință a Sfatului Țării din 21 noiembrie 1917 2800

Cuvântarea P.S. Episcopului Dionisie rostită în biserica orașului Bolgrad la întâlnirea Suveranilor noștri 2459

Cuvântarea P.S. Episcopului Dionisie rostită în ședința Senatului de la 5 februarie a.c. cu ocazia depunerii la desbaterea proiectului de lege pentru unificarea tuturor bisericilor din țările alipite și Vechiul Regat 2460

Cuvântul dlui Mareșal Antonescu 1048

Cuvântul Eparhiei Argeșului la înmormântarea P.S. Episcop Dionisie al Cetății Albe – Ismail și fost conducător al Eparhiei Argeșului 2474

Cuvinte adevărate relativ la frământările politico-sociale din Basaraba 275

Cuvinte către tineretul intelectual basarabean 322

Cuvinte despre Marea Unire 1421

D

2 decembrie 1917. Sfatul Țării proclamă Republica Democratică Moldovenească 593

22 octombrie 1918: „Deșteaptă-te române” în Parlamentul din Viena 1515

24 ianuarie 1918. Declararea independenței Republicii Democratice Moldovenești 593

25 de ani de la Unirea Bucovinei 1332

27 aprilie 1919. Adunarea națională a Țiganilor din Transilvania 1621

27 martie 1918, Chișinău. Declarația de Unire a Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România 643

27 martie 1918 - 27 martie 2000 822

27 martie 1918. Declarația de Unire a Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu Țara-mamă, România 593

27 martie 1918 : Istoria neamului în denumirile străzilor 476

27 martie 1918. Ofițeri români basarabeni și Marea Unire 2069

27 martie 1918 – un miracol în istoria omenirii 1089

27 martie 1918 – Unirea Basarabiei cu România 644, 1213

27 martie 1918 – Unirea Basarabiei cu țara: un act al înțelepciunii istorice 487

27 martie 1918 – Unirea cea Mare a început la Chișinău 1212

27 martie 1918 – zi de adâncă semnificație națională 691

27 martie 1918, Ziua Unirii Basarabiei cu România 489, 538, 645

27 martie – zi sfântă pentru români 691

28 octombrie 1920, Paris. Tratatul privitor la recunoașterea Unirii Basarabiei cu România prin care Puterile Aliate – Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia – recunosc Unirea Basarabiei cu România 1730

28 noiem. 1918 - 28 noiem. 1999. Bucovina, exilul și Țara 1359

29 Aprilie 1928. Cu prilejul aniversării a 10 ani de la Unirea Basarabiei 646

200 ani din istoria românilor dintre Prut și Nistru, 1812-2012 1061

- Daniel** Ciugureanu – martirul național fără mormânt 2390
- Daniel** Ciugureanu – prim-ministru al independenței și al Unirii Basarabiei cu România 2401
- Daniel** Ciugureanu și Unirea Basarabiei cu România 2392
- Daniel** Ciugureanu, un fiu al Basarabiei ce și-a făcut datoria față de Țară și Neam 2394
- Daniel** Ciugureanu, un prim-ministru al neamului nostru și al neamurilor mele 2375, 2398
- Das** deutsche Schulwesen in Bessarabien (1812-1940) : Eine komparativ-historische und sozio-kulturelle Untersuchung 314
- Date** biografice privitoare la medicii, studenții în medicină și farmaciștii participanți la marele act al declarării Unirii de la Alba Iulia în 1 Decembrie 1918 prin care s-a desăvârșit făurirea statului național unitar român 2080
- Date** noi despre activitatea politică a lui Ștefan Ciobanu în 1917 2354
- Date** noi privind lupta românilor ardeleni pentru făurirea unității politice în primele decenii ale secolului XX 1483
- Date** și izvoare noi privind istoricul Unirii Transilvaniei cu România 1514
- De** ce Lenin nu a recunoscut libertatea Basarabiei și Unirea ei cu România 583
- De** la Basarabia rusească la Basarabia românească 324
- De** la Basarabia rusească la Basarabia românească : Analiza unui proces istoric 323
- De** la comisia de lichidare a Sfatului Țării din Basarabia 668
- De** la constituirea națiunii la Marea Unire 45
- De** la mișcarea națională în Basarabia la crearea Republicii Democratice Moldovenești. Reacții 924
- De** la politica expectativă la recunoașterea Basarabiei române 1801
- De** la reintegrarea Bucovinei în Regatul României (decembrie 1918) până la Nota ultimativă a guvernului URSS (iunie 1940) 1344
- De** la reîntoarcerea Basarabiei la vatra strămoșească 1215
- De** la revoluția din februarie la cea din octombrie 669
- De** la Statul Geto-Dac la Statul Român Unitar 150, 1796
- De** la Trianon la Locarno (1920-1925) 1797
- De** la Unirea condiționată la Unirea fără condiții 1152
- De** la Versailles la Lausanne (1919-1932) 1638, 1694
- De** pe Dealul Secului, la Alba Iulia 1534
- De** vorbă cu Pan Halippa, despre Basarabia 2639
- De** vorbă cu Pantelimon Halippa, promotor al unirii Basarabiei cu România în 1918 2635

Decembrie la români 1600

Decembrie 1918: Idealul Unirii s-a împlinit 1518

Deceniul Unirii 648

Deciziile de Unire de la Bălți și Soroca 1142

Declanșarea luptei pentru limba maternă și alfabetul latin în Basarabia în anul 1917 978

Declarația Adunării solemne închinată aniversării a 90 de ani de la votarea Unirii Basarabiei cu România la 27 martie 1918 670

Declarația Blocului Moldovenesc de unire a Basarabiei cu România propusă Sfatului Țării și citită de I. Buzdugan în ședința de la 27 martie 1918 556

Declarația de independență a Republicii Democratice Moldovenești adoptată de Sfatul Țării, Chișinău, 24 ianuarie 1918 671

Declarația de independență și Unirea 851

Declarația de la Chișinău a unui grup de intelectuali din „toate țările române” 887

Declarația de Unire a Basarabiei cu România 2728

Declarația de Unire a Basarabiei cu România (Adoptată de Sfatul Țării la 27 martie 1918) 672

Declarația de Unire a Bucovinei cu România 1350

Declarația de unire a Bucovinei cu România, 15/28 noiembrie 1918 1348

Declarația din 24 Ianuarie 1918 a Consiliului Suprem al Republicii Moldovenești (Sfatul Țării) 673

Declarația oficială a Sfatului Țării de unire a Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România. 27 martie 1918, Chișinău 674

Declarația oficială a Sfatului Țării din Chișinău de unire a Basarabiei cu România (27 martie/ 9 aprilie 1918) 501

Declarația Sfatului Țării al Republicii Moldovenești din 24 ianuarie 1918 494

Declarația Sfatului Țării al Republicii Democratice Moldovenești (din 27 martie 1918) 1008

Declarația Sfatului Țării cu privire la Unirea Basarabiei cu România din 27 martie/9 aprilie 1918 675

Declarația Sfatului Țării cu privire la Unirea necondiționată a Basarabiei cu România, din 27 noiembrie/10 decembrie 1918 676

Declarația Sfatului Țării de la 2 decembrie 1917 și proclamarea Republicii Democratice Moldovenești 979

Declarația Sfatului Țării de la 24 ianuarie 1918 și proclamarea independenței Republicii Democratice Moldovenești 980

- Declarația** Sfatului Țării de Unire a Republicii Democratice Moldovenești cu România. Chișinău, 27 martie (9 aprilie) 1918 677
- Declarația** Sfatului Țării despre autonomia Basarabiei din 2 decembrie 1917 678
- Declarația** Sfatului Țării despre proclamarea Basarabiei Republică Democratică Moldovenească 679
- Declarația** Sfatului Țării despre unirea necondiționată a Basarabiei cu România. 27 noiembrie 1918, Chișinău 681
- Declarația** Sfatului Țării despre unirea necondiționată a Basarabiei cu România (1918, 27 noiembrie, or. Chișinău) 680
- Declarația** Sfatului Țării din Chișinău de renunțare la condițiile formulate în actul Unirii, la 27 martie 1918 (10 decembrie 1918) 500
- Declarația** Sfatului Țării din 24 Ianuarie 1918 557
- Declarația** Sfatului Țării din 27 martie / 9 aprilie 1918 despre Unirea Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România 682
- Declarația** Sfatului Țării prin care Basarabia este proclamată Republică Democratică Moldovenească. 2 decembrie 1917, Chișinău 683
- Declarația** Sfatului Țării privind renunțarea la condițiile în vederea Unirii 558
- Declarația** Sfatului Țării Republicii Democratice Moldovenești de Unire a Basarabiei cu România 559, 946
- Declarația** solemnă a Parlamentului României cu ocazia împlinirii a 74 de ani de la Unirea Basarabiei cu Țara 684
- Declarația** ultimului martir: Anton Crihan 2442
- Decret-lege** pentru administrația Bucovinei (18 decembrie 1918) 1336
- Decret-lege** relativ la reforma agrară : votată de Sfatul Țării din Basarabia 303
- Decretarea** Unirii Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România 597
- Decrete-legi** cu privire la unirea Bucovinei cu România 1336
- Decretele-legi** de consfințire a Marii Uniri 103
- Decretele-legi** referitoare la Unirea Transilvaniei cu România (noiembrie 28 (decembrie 11, 1918) 1500
- Decretul** regal pentru promulgarea unirii Basarabiei cu România 502
- Dela** Unirea Basarabiei cu Patria mamă 707
- Delegația** basarabeană la Conferința de Pace de la Paris în scrisori 1736
- Deputatul** Andrei Găină 2482
- Deputat** în Sfatul Țării 2485
- Deputatul** Costache Leancă 2120

- Deputatul** în Sfatul Țării Andrei Găină – unificator de țară 2304, 2481
- Deputați** ai Sfatului Țării exterminați de NKVD 2128
- Deputați** ai Sfatului Țării (1917-1918), primari de Chișinău (1918-1940) 1913
- Deputați** în Sfatul Țării înmormântați la Chișinău 2172
- Deputații** Pan Halippa, Marin Fudulu și Ștefan Holban împreună cu alegătorii din Nisporeni, jud. Lăpușna 2037
- Deputații** Sfatului Țării care au votat Unirea Basarabiei cu România, 27 martie 1918 2038
- Deputații** Sfatului Țării reperați în anul 1940 2129
- Deputații** transnistreni în Sfatul Țării – promotori ai renașterii naționale 1039
- Der** nationale Kampf in der Bukovina 1327, 1328
- Desăvârșirea** procesului de constituire a statului unitar român 104
- Desăvârșirea** constituirii Statului unitar român (începutul sec. XX) 216
- Desăvârșirea** formării statului național unitar 1520
- Desăvârșirea** formării statului unitar național 1522
- Desăvârșirea** statului național unitar 93
- Desăvârșirea** statului național unitar român 1521
- Desăvârșirea** statului unitar român 1582
- Desăvârșirea** unificării statului național român : Unirea Transilvaniei cu Vechea Românie 1419, 1425
- Desăvârșirea** Unirii 1795
- Desăvârșirea** unității naționale a poporului român. Recunoașterea ei internațională. 1918 1658
- Desăvârșirea** unității naționale a statului român 137
- Deschiderea** Parlamentului României Întregite 1523
- Desfășurarea** Adunării de la Alba Iulia 1581
- Desfășurarea** evenimentelor după 21 Noiembrie 1917 și până la Marele Act al Unirii 431
- Despre** activitatea Biroului de organizare a Sfatului Țării 1153
- Despre** Banat la Conferința de Pace de la Paris 1710
- Despre** Basarabia 304
- Despre** „baza juridică” a apartenenței nordului Bucovinei la Ucraina 1349
- Despre** cei ce s-au abținut de la vot 769
- Despre** Constantin Stere, Zamfir Argore și Leon Donici 2953
- Despre** constituirea Republicii Democratice Moldovenești 981
- Despre** dimensiunea basarabeană a Unirii 1219
- Despre** drapelul, imnul și stema Republicii Democratice Moldovenești 982

- Despre** Mărturisire 2502
- Despre** Monumentul Unirii Basarabiei 958
- Despre** naționalizarea școlilor și așezămintelor 788
- Despre** o problemă aproape necunoscută: frontiera româno-polonă în perioada interbelică. 1918-1939 1685
- Despre** Partidul Național Moldovenesc creat în 1917 983
- Despre** Paul Gore 2592
- Despre** râurile mici și râurile mari, sau Despre preoții participanți la marea Unire din 1918 1988
- Despre** sărbătorirea sf. Paști și despre proorocii mincinoși 2496
- Despre** Sfânta Împărtășire 2503
- Desprinderea** definitivă din burta Leviathanului 1092
- Destin** basarabean : 110 ani de la nașterea lui Ștefan Holban, deputat în Sfatul Țării 2711
- Destinul** crud al preotului Alexandru Baltaga, deputat în Sfatul Țării 2273
- Destinul** membrilor Sfatului Țării e destinul Basarabiei 2208
- Deșteptarea** Basarabiei în scrierile memorialistice ale epocii 1082
- Deșteptarea** moldovenilor de peste Nistru 737
- Dezvoltarea** conștiinței naționale românești în Transnistria (1917-1918) 1040
- Dezvoltarea** dreptului în Basarabia în contextul Marii Uniri din 1918 1047
- Dicționar** de istorie 1069, 2379, 3024
- Dicționar** enciclopedic. Vol. 2 2467
- Dicționar** enciclopedic. Vol. 6 3023
- Dicționar** enciclopedic ilustrat Junior: Nume proprii 2468
- Dicționarul** general al literaturii române. Vol. 3, E-K 2529
- Dicționarul** membrilor Sfatului Țării 2243
- Dicționarul** membrilor Sfatului Țării al Basarabiei din 1917-1918 1960
- Dicționarul** scriitorilor români din Basarabia 1812-2010 2530
- Dicționarul** teologilor români 2476
- Dificila** unire : Basarabia și România Mare 1918-1940 253, 461-464
- Dificultățile** permanente întâmpinate de România în Basarabia anilor 1924-1934 464
- Dimensiuni** ale dezvoltării vieții spirituale în Basarabia interbelică 936
- Dimensiuni** multiculturale ale individualității la Constantin Stere 2933
- Dimitrie** Cantemir în Rusia 2321
- Din** activitatea intelectualilor din Vechiul Regat, Ardeal și Bucovina în Basarabia anilor Unirii (1918-1920) 928
- Din** amintirile lui Alexandru Marghiloman 1035

- Din** amintirile lui Ion Pelivan despre Sfatul Țării 2872
- Din** Arhiva Biroului de organizare a Sfatului Țării 984
- Din** Basarabia : 20 de ani după Unire 2815
- Din** „Cartea de aur” a Asociației 2508
- Din** corespondența lui A.T. Hâjdău (1838-1907), C.D. Chiriac (1831-1912) cu M. Kogălniceanu, C.D. Chiriac cu B.P. Hasdeu și A.T. Hâjdău cu B.P. Hasdeu 2816
- Din** dezbaterile Adunării deputaților 560
- Din** discursul d-lui I. Incuț, Ministrul Basarabiei, rostit în ședința Căme-
rei Deputaților din 13 decembrie 1919 2733
- Din** discursul d-lui Poincare, prim-ministrul Franței, ținut cu prilejul rati-
ficării Tratatului de la Paris 1742
- Din** evocările lui Constantin Hîrjeu, fost ministru de război în guvernul
Marghiloman (14/1 Ianuarie 1924) 1035
- Din** istoria Bucovinei (1775-1944) 1343, 1344
- Din** istoria mișcării naționale în Basarabia 283, 2322
- Din** istoria mișcării naționale în Basarabia (Ziarul „Basarabia”) 2336
- Din** istoria vieții bisericești din Basarabia (1812-1918; 1918-1944) 273
- Din** istoria Transilvaniei. Vol. 2 1485
- Din** legăturile dintre Maramureș și Țara Năsăudului, proiectul unui județ
comun – Maramureș-Năsăud, din 1919 1625
- Din** lunga timpului bătaie 16
- Din** lupta pentru școala moldovenească în Basarabia 2593
- Din** nou despre Biroul de organizare a Sfatului Țării sau O altă serie de do-
cumente inedite privind activitatea multilaterală desfășurată de acest organ
în Basarabia în toamna anului 1917 985
- Din** primul Parlament al României Mari 196
- Din** procesul-verbal al ședinței Sfatului Țării din 27 martie 1918 686
- Din** răspunsul prim-ministrului Franței la protestul Comisarului sovietic
Cicerin 1743
- Din** trecutul și prezentul Basarabiei 752
- Din** viața bărbaților noștri 2445
- Din** viața și activitatea lui Vasile Stroescu 2993
- Din** viața și activitatea Mitropolitului Gurie Grosu 2545
- Din** zilele Marii Uniri 183-185, 2094
- Dincolo** de ocean 222
- Dintr'un** colț al României Mari : Ecouri bucovinene (1918-1920) 1333
- Diplomația** americană și unirea Basarabiei cu România 1842
- Diplomația** de conferințe 1639, 1695

- Diplomația** română în lupta pentru recunoașterea internațională a Unirii Basarabiei cu Patria Mamă 1726
- Diplomația** României în timpul încheierii sistemului tratatelor de pace de la Paris (1919-1920) 1746
- Diplomația** României și Marea Unire din 1918 1747
- Diplomația** sovietică în lupta pentru soluționarea echitabilă a problemei Basarabene, 1918-1940 349
- Directoratul** general de război și marină al Basarabiei (1917-1918) 573
- Discurs**, rostit la sărbătorirea sa de la 1 iunie 1936 2817
- Discurs** rostit în Adunarea Deputaților în ziua de 30 noiembrie 1926 de Ion Buzdugan, deputat de Bălți la Mesajul Tronului 2276
- Discurs** ținut în ședința camerei de la 9 și 10 iulie 1920 cu ocaziunea discuțiunii proiectului de răspuns la mesaj 2801
- Discursul** Domnului General Lazăr Rădulescu, fost șef de Stat Major al Diviziei XI-a 2869
- Discursul** lui Ion Pelivan despre deosebirea dintre turci și ruși / [Ion Pelivan] : Un reportaj al ziarului „Ardealul (Transilvania)” despre prima ședință a parlamentului Basarabiei, care în 1918 a votat Unirea cu România 2818
- Discursul** rostit de senatorul Ștefan Ciobanu, profesor universitar, în ședința Comisiilor Afacerilor Străine ale Camerei și Senatului Parlamentului României, întrunite în legătură cu încorporarea Basarabiei și nordului Bucovinei în U.R.S.S. 2 iulie 2338
- Discuții** în jurul vetoului de Unire din 27 martie 1918 770
- Discuțiile** dintre Panteleimon V. Sinadino, Alexandru Marghiloman și Constantin Stere 1096, 2973
- Disocierea** dintre formă și fond în istoriografia sovietică. Studiu de caz: evenimentele de la Hotin din ianuarie 1919 1044
- Dispute** istoriografice și politice 1142
- Doctorul** Daniel Ciugureanu, erou și martir al Marii Uniri 2399
- Doctrina** mișcării de eliberare națională din Basarabia oglindită în opera științifică a lui Ioan Pelivan 2857
- Documente** ale Unirii Basarabiei cu România 881
- Documente** ale Unirii: 1600-1918 8
- Documente** din Basarabia 2323
- Documente** diplomatice spaniole referitoare la Unirea Basarabiei cu România în 1918 1737
- Documente** diplomatice spaniole referitoare la Unirea Transilvaniei cu România 1738
- Documente** inedite cu referință la minoritățile etnice din Basarabia inter-

belică 1081

Documente Iuliu Maniu, 1934-1940 1904

Documente la un sfert de veac de la Marea Unire 1448

Documente privind istoria României între anii 1918-1944 58

Documente privitoare la războiul pentru întregirea României 22

Documente referitoare la Marea Unire de la 1918 păstrate în fondurile parohiale 188

Documentele întregirii Regatului României 106

Documentele Unirii 124

Documentele Unirii 1918 : România : Marea Unire 1918-2018 12

Doi membri ai Sfatului Țării 2181

Doliu pentru Basarabia 755

Dosarul Nr. 6252 Pantelimon Halippa: pagini din istoria pusă la index 2664

Dosoftei, Mitropolitul Moldovei și activitatea lui literară 2324

Două decenii de creație și muncă românească 688

Două decenii de la autonomia Basarabiei (20 octombrie 1937) 689

Două lucrări fundamentale ale unui mare și regretat cercetător al Sfatului Țării 381

Douăzeci și doi de ani de luptă eroică : (din istoria mișcării revoluționare de eliberare din Basarabia în anii 1918-1940 257

Dr. Daniel Ciugureanu – eroul național fără mormânt 2391

Dr. Daniel Ciugureanu – un Iuliu Maniu al Basarabiei 2400

Dr. Vasile Lucaciu: „Leul de la Șișești” : Viața și faptele lui : 1852-1922 1912

Dr. Vasile Lucaciu - luptător activ pentru unirea românilor 1906

Dr. Vasile Lucaciu, luptător pentru drepturile românilor și Unirea Transilvaniei cu România 1887

Drapelul, Imnul și Stema Republicii Democratice Moldovenești 986

Dreptate țăranimei 2562

Dreptul Basarabiei asupra României 2903

Dreptul privat românesc în Basarabia după 1918 1114

Drepturi de necontestat 1753

Drepturile noastre asupra Hotinului 364

Drepturile noastre sunt clare! 222

Drepturile românilor asupra Basarabiei din punct de vedere istoric, etnic și al autodeterminării. Paris, 1920 2806

Drepturile românilor asupra Basarabiei după unele surse rusești 2403, 2412, 2413

Drumul spre autonomie 1083

Duiliu Zamfirescu despre realitățile basarabene din anul 1918 1154

Dumitru Bogos (1889-1946): momente inedite ale biografiei 2091

Dumnezeu s-a pogorât pe pământ 1501

După moartea lui Constantin Stere 2970

După Unirea Basarabiei 454

După 10 ani de la Unirea Basarabiei 698

Durerea și mângâierea Moldovanului 2226

E

Ecoul unei zile peste 90 de ani 607

Ecoul Unirii : 100 de ani 307

Ecoul Unirii Transilvaniei cu Vechea Românie în presa de dincoace de Carpați 1599

Ediție specială îngrijită de Gheorghe Negru : Ioan Pelivan. Deșteptarea Națională. Corespondență. Memorii (1900-1918) 2830

El a votat Unirea 2150

Elefterie Sinicliu – echimăuțeanul care a votat Unirea de la 1918 2222

Elemente modernizatoare în evoluția școlii din Basarabia în anii 1918-1923 827

Elena Alistar – animatoare a vieții publice din Basarabia 2235

Elena Alistar despre Unirea din 1918 2254

Elena Alistar – femeia legendă a Basarabiei 2246

Elena Alistar: model de verticalitate și conștiință națională 2257

Elena Alistar (1873-1955) : Istoria neamului în denumirea străzilor 2234

Elena Alistar, o conștiință politică și națională românească 2255

Elena Alistar... o icoană a mișcării feministe 2241

Elena Alistar – o luptătoare pentru idealurile noastre naționale 2256

Elena Alistar – o stea strălucitoare 2237

Elena Alistar – pedagog de vocație, prima femeie în Sfatul Țării 2233

Elena Alistar – pedagog și etnograf de vocație națională românească 2249

Elena Alistar, pedagog și om politic 2251

Elena Alistar-Romanescu, singura femeie care a votat unirea Basarabiei cu România 2258

„**Eliberați**” pentru a fi nimiciți 2126

Elita Blajului – Oamenii Bisericii și ai Școlilor. Activitatea Consiliului Național Român de la Blaj (4 noiembrie - 1 decembrie 1918) 1622

Elitele Unirii exterminate în închisori 2395

Elogiu lui Constantin Stere la vârsta dilematicelor idealuri 2929

Emanuil Cately un mare patriot uitat 2119

Enciclopedia identității românești. Personalități 2044, 2259, 2306, 23690,

2449, 2555, 2702, 2769, 2874, 2976, 3029

Entuziasmul Unirii Basarabiei : 9 Aprilie - 7 Mai 1918 71

Episcopul Dionisie Erhan, „Doctor Honoris Causa” al Facultății de Teologie a Universității din Iași cu sediul la Chișinău 2475

Episcopul Dionisie Erhan. La parastasul de 40 de zile 2463

Episcopul Dionisie Erhan – un luptător al Bisericii și al Neamului 2479

Epopoea Marii Uniri 30, 139-140, 830, 831, 1360, 1550, 1551, 1778

Eșecul patriotismului constituțional la 1918 1712

Etapele Unirii Basarabiei 738

Europeanul Costa-Foru și Liga drepturilor Omului și ale Cetățenilor pentru integrarea Basarabiei în viața politică a României după 1918 2071

Eveniment epocal în destinul neamului nostru 754

Evenimentele din Moldova: anul 1917 - începutul anului 1918 710

Evocare. Unirea în perspectiva semicentenarului 125

Evocarea Unirii (1918) la împlinirea jumătății de veac 653

Evoluția Basarabiei în cadrul statului național unitar român (1918-1940) 1061

Evoluția Basarabiei în componența statului Românesc 852

Evoluția demografică a Basarabiei între cele două războaie mondiale 701

Evoluția demografică și sanitară în localitatea Nisporeni (1914-1940) 547

Evoluția economică a României Mari între anii 1919-1939 în viziunea diplomației SUA 1732, 1733

Evoluția hotărâtoare în mișcarea de eliberare și unitate națională a românilor din Transilvania 1550

Evoluția statalității moldovenești în epoca contemporană 398

Exodul basarabeian sau Rânduri din istoria unui neam 2158

Expunerea de motive pentru ratificarea actului de Unire, citită de Vasile Stroescu 3021

Extras din procesul-verbal nr. 18 al ședinței Sfatului Țării din 4 mai 1918 711

Extras din procesul-verbal nr. 80 al ședinței Sfatului Țării din 23 mai 1918 712

Extras din Tratatul de pace cu Ungaria, semnat la Trianon, prin care se recunoaște unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România (4 iunie 1920) 1704

Extras din Tratatul de pace de la Saint Germain-en-Laye cu Austria, prin care se recunoaște unirea Bucovinei cu România (10 septembrie 1919) 1705

Extras din Tratatul încheiat de România, pe de o parte, și Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia, de cealaltă parte, privind recunoașterea unirii Basarabiei cu România (29 octombrie 1920) 1706

F

- Factori** de realizare a propagandei culturale în Basarabia (1918-1928) 937
- Factorul** englez în raporturile româno-sovietice (1917-1923) 1814
- Falanga** de glorie 1979
- Favorul** diplomat al Norocului sau a lui Jucărie: (Pamfletul unui autor necunoscut) 2819
- Făcliile** Unirii : din cuvântarea ținută la ședința Sfatului Țării din 27 martie 1918 2904
- Făurirea** României Mari: 1918-1920 47
- Făurirea** statului național român 1464
- Făurirea** statului național român. Vol.1 1375, 1576, 1579, 1584, 1587, 1592, 1594, 1811
- Făurirea** Statului național unitar (1918) – moment de referință în afirmarea culturii și civilizației românești 92
- Făurirea** statului național unitar român 111-113, 217
- Făurirea** statului național unitar român : Contribuții documentare bănățene 1914-1919 17,
- Făurirea** statului național unitar român – 1918 43, 114-116
- Făuritori** ai Marii Uniri 1907
- Făuritori** ai unității și identității naționale 1896
- Februarie** 1920 - decembrie 1920 1658
- Ferdinand** Întregitorul – Nașterea României Mari : docu-drame și mituri istorice 1889
- Figuri** basarabene. Arhimandritul Gurie 2519
- Figuri** basarabene : Culegere de date biografice 1899, 2268, 2716, 3007
- Figuri** basarabene în guvernele României interbelice 2130
- Figuri** basarabene. Pantelimon Halippa 2657
- Figuri** contemporane 2433
- Figuri** contemporane din Basarabia 2719
- Figuri** ilustre din epoca României Mari 2066
- Figuri** sorocene 2215, 2617
- Ființa** Basarabiei 2594
- File** din cartea Unirii Basarabiei cu România (1917-1918) 841
- File** vechi, file uitate 1753
- Fizionomia** social-politică a primului Parlament al Basarabiei 1155
- Fizionomia** socială și politică a Sfatului Țării 2227
- Flacăra** veșnic arzând 2030
- Flori** de pârlăoagă : 1912-1920 : Poezii 2566
- Folclor.** Tradiții populare. Traduceri 2282

Fondul personal Pantelimon Halippa 2698
Formarea comitetelor militare ale basarabenilor 579
Formarea Republicii Democratice Moldovenești 832, 987
Formarea și activitatea consiliilor naționale din județul Alba în luna noiembrie 1918 1596
Foștii miniștri de război ai Republicii Moldovenești cu locțiitorii și subsecretarii de stat al departamentului respectiv 432
Franța și ratificarea tratatului Basarabiei de la Paris, 28 octombrie 1920 1720
Franța și Unirea Basarabiei cu România 1833
Frații Stroescu 2988
Frânturi din războiul de întregirea neamului 48
Frontierele spațiului românesc în context European 182, 582, 1074, 1094, 1524, 1525, 1875, 2110
Fruntași ai mișcării de eliberare națională 2132
Fruntași basarabeni în perioada regimului comunist. Cazul Pantelimon Halippa 2673
Funcțiile fizico- și economico-geografice ale Transilvaniei în cadrul teritoriului României 1564

G

G. Enescu și Unirea Basarabiei 739
Galeria Unirii 2116
Gărzile naționale din Transilvania – expresie a voinței democratice de înfăptuire și apărare a Unirii cu Țara Mamă 1619
Gândirea militară românească după Marea Unire 163
Gândirea pedagogică în Basarabia (1918-1940) 242
Gânduri despre Basarabia 319
General de Divizie Ernest Broșteanu 1934
Generalul Arthur Văitoianu, guvernator al Basarabiei 1946
Generalul Prezan și armata română în Basarabia 1076
Generalul Prezan și începuturile Marii Uniri 195
Generația Marii Uniri 2047, 2048
Generația Unirii 604, 1347, 1511, 1891, 1893, 2384, 2713, 2782
George Pop de Băsești (1835-1919), luptător neînfricat pentru făurirea întregirii noastre naționale 2149
George Pop de Băsești. 60 de ani din luptele naționale ale Românilor transilvăneni 1897
Gh. I. Brătianu despre tragedia Basarabiei 718-724

- Gheorghe** Mare a votat Unirea 2057
Gheorghe Mare, deputat în Sfatul Țării: model de verticalitate și conștiință națională 1944
Gheorghe Mare, gospodar și deputat 1898
Gheorghe Stârcea, directorul Cancelariei Sfatului Țării 2124
Gherman Pântea îl apără pe Ilie Cătărău 2784
Gherman Pântea între mit și realitate 2778
Glasul de Unire al Ținutului Bălți 753
Golgota românilor: 80 de ani de la Unirea Basarabiei cu Țara Mamă 632
Grănicerii Marii Uniri : Basarabia și Bucovina 56, 186-187
Gurie Grosu – arhiepiscop al Chișinăului și mitropolit al Basarabiei 2532
Gurie (Gheorghe Grosu)... un mitropolit ca un exponent al conștiinței naționale 2521
Guverne și guvernanți (1916-1938) 1547, 2387

H

- Harta** României mari 21
Hâjdienii din stepa Bălților : file de istorie 1939
Heraldica teritorială a Basarabiei și Transnistriei 430
Hlina : În căutarea timpului trecut 685
Hora neatârării Basarabiei 2630
Horodiște, leagăn de vis și de dor 507
Hotărârea Adunării Constituante a românilor din Bucovina de Unire cu Țara, 15/28 noiembrie 1918 1355
Hotărârea Adunării naționale de la Alba Iulia din 18 Noiembrie/1 Decembrie 1918 1574
Hotărârea congresului coloniștilor germani din Basarabia, ținutul Tarutino, unde, cu unanimitate de voturi, comunitatea germană aderă la unirea Basarabiei cu România (7 martie 1919) 561
Hotărârea congresului din Tarutino a coloniștilor germani din Basarabia din 7 Martie 1919 cu privire la unirea Basarabiei cu România (hotărârea a fost luată cu unanimitate de voturi) 562
Hotărârea Sfatului Țării despre formarea Consiliului Directorilor Generali 790
Hotărârea Sfatului Țării din 27 martie (9 aprilie) 1918 privind Unirea Basarabiei cu România 495
Hotărârea unirii Transilvaniei cu România 1583
Hunedoara și Marea Unire 1436
Hunedoreni la Marea Unire. 1 Decembrie 1918 1474

I

- I. Pelivan** la conferința Păcii de la Paris 2839
- Iancu** Flondor – Eroul Bucovinei 1900, 2121
- Iancu** Flondor și mișcarea națională a românilor din Bucovina (sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea) 2107
- Iar** vremuri de bejenie 2595
- Iași**, 1918. La Marele Cartier General – Unirea românilor 95
- Iașii** și Unirea Basarabiei cu România 420
- Iașii** și Unirea Basarabiei cu România : (27 martie/9 aprilie 1918) 238
- Ideea** de națiune și teritoriu național la românii din Transilvania în „Secolul cel lung” 1615
- Ideea** Unirii la 1918 975
- Ideea** Unirii Basarabiei cu România și tactica frunțașilor moldoveni 793
- Idealul** spulberat 2250
- Idealul** suprem 1184
- Identitățile** Chișinăului 2940
- Ignăței** : Schiță documentară 2181
- Il** est signé par l'Empire britannique, la France, l'Italie, le Japon 1690
- Imaginea** Maramureșului în perioada interbelică 1494
- Impactul** politicii interne asupra celei externe. Cazul relațiilor româno-sovietice în perioada 1917-1934 1815
- Importanța** istorică a evenimentului din 1918: 80 de ani de la Marea Unire 1203
- Inaugurarea** guvernării românești în Transilvania 1584
- Imnul** Basarabiei Unite 640
- Implicarea** lui Alexandru Boldur în mișcarea național-revoluționară din Basarabia în 1917-1918 2100
- Importanța** istorică a zilei de 1 decembrie 1918 1439
- Independența** Basarabiei din 1918 – un prim pas spre unire 967
- Independența** Basarabiei și recunoașterea ei juridică internațională 1698
- Industria** 278
- Industria**, comerțul, băncile și sistemele de comunicație ale Basarabiei în anii 1918-1940 241
- Inițiativele** Unirii 205
- Instalarea** administrației românești 666
- Integrarea** administrativă a județului Satu Mare în cadrul României Mari 1603
- Integrarea** administrativă și politică 598
- Integrarea** Basarabiei în cadrul României (1918-1923) 290, 596-600, 602,

603, 1722

Integrarea Basarabiei în România Mare – pentru un nou demers istoriografic 477

Integrarea Basarabiei în viața spirituală românească (1918-1940) 374, 928-931, 933-935, 937-940, 2111

Integrarea județului Bălți în structura administrativă a României 1918-1925 442

Integrarea Maramureșului în România Mare 1809

Integrarea provinciilor românești unite în 1918, în cadrul statului național român 189

Intellectualii români din Basarabia reperați în timpul Primului Război Mondial 2252

Intellectualitatea basarabească și Marea Unire 551

Intellectualitatea Gorjului și Marea Unire 1453

Intensificarea luptei pentru autodeterminare și unitate de stat în primele două decenii ale sec. al XX-lea 1585

Intervenția oștirilor românești în Basarabia 896

Intervenția română în Basarabia. Vol. 1 (anii 1917-1918) 341

Intrarea trupelor române în Basarabia 433

Intrarea unităților armatei generalului Prezan în Bucovina 1379

Introducere în istoria Basarabiei 1027

Introducere în istoria literaturii române 2325

Inventar de evenimente și momente ce se vor dovedi, ulterior, pași către Unire 1007

Investitura regală a Î.P.S. Gurie ca Arhiepiscop al Eparhiei Chișinăului și Hotinului 2533

Investitura și instalarea înaltului ei titlu, Î.P.S. Mitropolit Gurie 2534

Invitație în iad 2439

Ioan Pelivan despre examinarea chestiunii basarabene la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) 2876

Ioan Pelivan la Conferința de pace de la Paris (1919-1920) 1759

Ioan Pelivan: Istoric al mișcării de eliberare națională din Basarabia 2831

Ioan Pelivan: Părinte al mișcării naționale din Basarabia 2027, 2041, 2042, 2065, 2108, 2112, 2219, 2245, 2386, 2527, 2696, 2756, 2785, 2826, 2828, 2941, 3030

Ion Arion, singurul erou al Marii Uniri de la 1918 2063

Ion Buzdugan, secretar al Sfatului Țării 2303

Ion Buzdugan și cântecele din Basarabia 2298

Ion Buzdugan – un nume uitat pe nedrept 2288

- Ion C. Inculeț și Conferința de pace de la Paris (1919-1920):** (Amintiri, observații și scrisori) 2764, 2765
- Ion I. Brătianu:** ctitor al Marii Uniri 2049
- Ion I.C. Brătianu la Conferința păcii de la Paris din 1919** 1764
- Ion I.C. Brătianu, omul Marii Uniri** 2072
- Ion I.C. Brătianu, Statele Unite și noul front politico-diplomatic, 1917-1919** 1840
- Ion Ignatiuc – membru al Sfatului Țării** 2209
- Ion Inculeț – ministrul Basarabiei** 2757
- Ion Inculeț, nașul Unirii...** 2748
- Ion Inculeț (1884-1940) :** Istoria neamului în denumirile străzilor 2738
- Ion Inculeț, patriarh al Unirii Basarabiei cu România la 1918** 2743
- Ion Inculeț și generația sa** 2740, 2767
- Ion Nistor inedit. „Note autobiografice. Amintiri din închisoare”** 1925
- Ion Pelivan – candidat la funcția de președinte al Sfatului Țării** 2860
- Ion Pelivan – întemnițat de ai săi** 2835
- Ion Pelivan, o conștiință românească exemplară** 2861
- Ion Pelivan – om politic, inițiator al mișcării de eliberare națională din Basarabia** 2863
- Ion Pelivan. Ostatic al Ohranei Țariste în Siberia** 2846
- Ion Pelivan – susținător al Marii Uniri** 2836
- Ion Pelivan și trecutul Basarabiei** 2838
- Ion Pelivan – un model de slujire a idealului național românesc** 2852
- Ion Pelivan : Viața și activitatea** 2848, 2850
- Iorga și Basarabia** 2596
- Iorga și Marea Unire** 94
- Iorgu Tudor memorialist** 2133
- Istoria Basarabiei** 266, 914-916, 1799
- Istoria Basarabiei de la începuturi până în 2003** 1086
- Istoria Bisericii din Basarabia în veacul al XIX-lea : subț ruși** 2271
- Istoria Bucovinei** 1372, 1373, 1374
- Istoria civilizației românești: Perioada interbelică : (1918-1940)** 59, 1836, 1837
- Istoria contemporană a românilor** 4, 272
- Istoria culturii și civilizației românești** 92, 93
- Istoria ilustrată a românilor de la origini până la Marea Unire** 66, 204, 205, 208, 1163, 1165, 1168, 1176, 1388-1393, 1632-1634, 1865, 1866, 1868, 1871, 1872
- Istoria între știință și școala – perioada interbelică în Basarabia** 839

- Istoria** Moldovei 345
- Istoria** ne arată calea firească spre mântuire 2420
- Istoria** războiului pentru întregirea României, 1916-1919. Vol. 2 1829, 1830, 1845, 1847, 1848, 1873
- Istoria** Republicii Moldova : Din cele mai vechi timpuri până în zilele noastre 458, 634, 669, 710, 795, 823, 824, 1028, 1055
- Istoria** României : Enciclopedie 1059, 1060, 1378, 1613, 1614, 1834
- Istoria** României în date 156
- Istoria** României între anii 1918-1944 23, 133, 154, 814, 1357, 1541, 1606, 1844, 1849, 1850-1852
- Istoria** românilor 24, 757, 1901
- Istoria** românilor : Basarabia și Transnistria (1812-1993) 145, 849, 851, 852, 855, 856, 858, 1788
- Istoria** românilor : (Cu o privire mai largă asupra culturii) 67, 207, 209-213, 1148, 1630, 1866
- Istoria** românilor : De la 1821 până în 1989 : Manual pentru cl. a 12-a 137
- Istoria** românilor : Din cele mai vechi timpuri și pînă astăzi 1528, 1758
- Istoria** românilor : Epoca contemporană : Manual pentru cl. a 9-a 160
- Istoria** românilor : Epoca modernă : Manual pentru clasa a 11-a 104, 843, 1036, 1827
- Istoria** românilor : Epoca modernă : Manual pentru cl. a 11-a de liceu 216
- Istoria** românilor : Epoca modernă (a doua jumătate a secolului al XVIII-lea - 1918) 105, 306
- Istoria** românilor : Epoca modernă. Partea a 2-a : (1850-1918) : Manual pentru clasa a 8-a 113, 215, 1196, 1828
- Istoria** românilor : Epoca modernă și contemporană : Manual pentru clasa a VIII-a 100
- Istoria** românilor în secolul XX (1918-1948) 61, 190-192, 1838
- Istoria** se repetă? Sfatul Țării: 1917-1940 1137
- Istoria** subiectivă 520
- Istoria** tragică a Bucovinei, Basarabiei și ținutului Herța 729, 1352
- Istoria** Unirii românilor 27, 136, 1545
- Istorie**. Epoca modernă : Istoria Românilor, Istoria Universală : Manual pentru clasa a 8-a 217, 218, 1207
- Istorie** și diplomație : 130 de ani de la înființarea Ministerului Afacerilor Externe al României 1782, 1783
- Istории** de suferințe și victimizări omenești 2835
- Istoriografia** contemporană despre legitimitatea Sfatului Țării 952
- Istoriografia** din Republica Moldova în procesul de revenire la valorile

naționale 517

Istoriografia perioadei interbelice pe baza exemplului Sfatului Țării 839

Istoriografia reformei agrare din Basarabia în anii 1918-1920 1156

Istoriografia română transilvană în cei douăzeci de ani de la unire. O caracterizare bibliografică 1424

Istoriografia sovietică despre politica națională a Statului Român în Basarabia în 1918-1940 953

Iulie 1919 – octombrie 1919 1658

Iuliu Maniu : Activitatea politică 1920

Iuliu Maniu – 50 de ani de la moarte 2039

Iuliu Maniu în fața istoriei 1904

Iuliu Maniu : Naționalism și democrație : Biografia unui mare român 1922

Iuliu Maniu : Un creator de istorie 1903

Izolarea politică și culturală a românilor din Basarabia (a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea) 902

Izvorât din aspirațiile seculare ale compatrioților 222

Î

În al treilea refugiu 2709

În America pentru Unirea Transilvaniei cu România 1447

În apărarea României Mari 46

În Basarabia acum 22 de ani 641

În Basarabia revoluționară (1917-1918) 740

În căutarea răspunsului cuvenit 2734

În culisele Conferinței de la Paris, 1919 1857

În drum spre proclamarea autonomiei Basarabiei 741

În jurul Marii Uniri de la 1918 : Națiuni, frontiere, minorități 1414

În legătură cu 25 ani trecuți de la Unirea cu patria 2597

În loc de apoteoză: dizolvarea 1157

În loc de post-scriptum 2296

În 1918, Rada de la Kiev a revendicat Basarabia 1014

În numele adevărului istoric 2173, 2872

În preajma revoluției 2884, 2890, 2963

În preajma zilei de 1 Decembrie 1918 la Alba Iulia 1497

În slujba neamului : Pagini închinat lui Ion Pelivan 2824

În slujba scrisului românesc în Basarabia 2598

În virtutea dreptului de neam 1031

În ziua de 27 Martie 1132

Înainte-mergătorii Unirii Basarabiei cu România 2067

- Înălțarea** Domnului 2491
Încadrarea Bucovinei în Regatul Român 1388
Încă o pagină inedită din istoria Sfatului Țării 1996
Încă o serie de documente inedite despre Biroul de organizare a Sfatului Țării 989
Începutul activității de creație a lui Ștefan Ciobanu: de la interesul față de studierea culturii spirituale românești la slujirea idealului național 2351
Începutul de integrare a Basarabiei în viața națională a României 771
Începutul înfăptuirii Marii Uniri din 1918: 90 de ani de la Unirea Basarabiei 1003
Începuturile scrisului în limba românească 2326
Încercarea de a restabili normalitatea într-o regiune agitată 464
Închiderea sesiunii Sfatului Țării 563
Închinare Unirii 2599
Încoronarea de la Alba Iulia 1538
Înfăptuirea Marii Uniri a românilor 131
Înfăptuirea Unirii Basarabiei cu Patria-Mamă – România, la 27 martie 1918 427
Înflăcărat patriot al neamului românesc 2115
„... Însăși Anglia nu ar putea guverna un loc ca Basarabia” 1094
Însemnări 803
Însemnări : Al cincisprezecilea an de la Unire 1129
Însemnări din timpul Unirii 947, 948
Însemnări politice 1916-1918. File din epopeea Marii Uniri 89
Însemnătatea Adunării de la Alba Iulia 1586
Însemnătatea istorică a unirii Basarabiei cu România la 1918 650
Însemnătatea și semnificația Marii Adunări Naționale și a desăvârșirii Unirii 1587
Însemnătatea Unirii 153
Între frați. Inculeț și Ciugureanu 1957
Între memorie și recuperarea trecutului. Problema Basarabiei, a dilemelor sale identitare și statale în gândirea politică a Regelui Mihai: interpretări și reevaluări 872
Întregiri la bibliografia lui Pan Halippa 2691
Întregitorii 1901
Înțelegerea sovieto-română și tratatele de neagresiune 1697
Învățământul din Basarabia în procesul de integrare și extindere (1918-1940) 938
Învățământul în Basarabia după Unire 1072

- Învățămintele** ale Marii Uniri cu o privire specială asupra Basarabiei 1158
Învățămintele ale Marii Uniri din 1918 cu o privire specială asupra Basarabiei 1159
Învățătorii și Unirea Basarabiei 2070
Învățătorul Ion Buzdugan și adoptarea alfabetului latin în Basarabia 2301
Învestirea și instaurarea Înalț Prea Sfințitului Mitropolit Gurie 2526

J

- Jubileul** „Luminătorului” 2812
Jurnal. Consiliul de Miniștri în ședința sa din 27 decembrie 1918 1009
Jurnalul unui Mitropolit 2492

L

- L'Acte d'Union de Cernăuți** 1369
L'Acte d'Union de Chișinău 912
L. Sotov despre Unirea Basarabiei cu România din 1918 2413
Ludovít Augustin Boor și Ivan Bujna – preoți evanghelici slovaci, luptători pentru Unirea Transilvaniei cu România 2075
L'union de la Bessarabie a la mère-patrie – la Roumanie 2794, 2795
L'union de la Bessarabie à la Roumanie 444, 445
L'union sans conditions 78
La a 79-a aniversare a Unirii cu Patria-Mamă 812
La baștina lui Pan Halippa 2678
La Bessarabie : Droits nationaux et historiques 268
La Bessarabie et la Bucovine 366, 912, 913, 1369, 1370
La Bessarabie et les relations russo-roumaines 1640
La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 1 1641
La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 2 1642
La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 3 1643
La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 4 1644
La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 5 1644
La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 6 1646
La Bessarabie et les relations russo-roumaines. Vol. 7 1648
La Bessarabie : étude historique, ethnographique et économique 78, 444-450, 1689, 1690
La Bessarabie. P. 1 : Sous le régime Russe (1812-1918) 2796
La Bessarabie redevenue roumaine 913
La Bucovine sous le Gouvernement national 1370
La consolidation de l'Union de la Transylvanie et de la Roumanie (1918-

- 1919) 1432
- La** crise bolchévique en Bessarabie 446
- La** deschiderea Sfatului Țării 810
- La** dificile unione : La Basarabia e la Grande Romania 1918-1940 253, 254
- „**La** masă cu Împăratul” : Constantin Stere la întâlnirea istorică de la Constanța, dintre Țarul Nicolae al II-lea și Regele Carol I 2964
- La** moartea lui Vasile Țanți 2117
- La** moartea Vlădicăi Dionisie 2470
- La** Moldavie : Histoire tragique d’une region europeenne 370
- La** mormântul lui V.G. Cijevschi 2068
- La** 87 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 479
- La** 90 de ani de la unirea Basarabiei cu Țara 1210
- La** o nouă aniversare, cu tristețe 1220
- La** question du plebiscite 1689
- La** Population de la Bessarabie à l’époque d’entre-deux-guerres. Aspects démographiques 312
- La** position actuelle du problème bessarabien 447
- La** răspântie : Moldova de la Nistru 1917-1918 259
- La** Răzeni, toți știu de Ion Pelivan! 2880
- La** Réform agraire 448
- La** semicentenarul morții lui Ion C. Brătianu 2600
- La** situation économique de la Bessarabie 448
- La** un pătrat de secol de la Unirea Basarabiei 2601
- La** un sfert de veac de la Marea Unire 1473
- La** un sfert de veac de la moartea lui Alexie Mateevici 2602
- Lansarea** albumului „Basarabia în actul Marii Uniri de la 1918” 242
- Le** Capital étranger en Russie 2404
- Le** Japon et l’Italie ne l’ont pas ratifié 1690
- Le** mouvement et l’Accroissement de la population en Bessarabie de 1812 a 1918 et quelques dates concernant la géographie de la Bessarabie 2797
- Le** recit du temein 1918 : (L’Union de la Bessarabie avec la Roumanie) 260
- Le** Traité du 28 octobre 1920 1690
- Lecția** basarabeană are o altă semnificație 608
- Lecția** – Ion Costin 1997
- Lecțiile** de viață și de demnitate ale doctorului Daniel Ciugureanu 2393
- Legături** vechi între Ardeal și Basarabia 2603
- Legăturile** mele epistolare cu Anton Crihan: cu gândul la Basarabia 2443
- Lege** asupra ratificării unirii Basarabiei cu România 814
- Lege** asupra Unirii Basarabiei cu Vechiul Regat al României 815

- Legea** asupra unirii Basarabiei cu România adoptată de Parlamentul României la 29 decembrie 1919 816
- Legea** pentru ratificarea unirii Bucovinei cu România 1357
- Legea** pentru ratificarea unirii Transilvaniei cu România 1541
- Legendarul** Anton Crihan se întoarce din exil 2422
- Legile** pentru ratificarea Unirii (29 decembrie 1919) 133
- Legitimitatea** Sfatului Țării 1106, 1160
- Legitimitatea** Unirii 1712
- Lenin** și Unirea Basarabiei cu România 438
- Les Droits des Roumains sur la Bessarabie** : Au point de vue historique, ethnique et de l'auto-détermination 2798
- Les Roumains devant la Congrès de la Paix**: La question de la Bessarabie 1668
- Leul** de la Șișești 1888
- Libertatea** bolșevică sau Unirea cu România 652
- Liceeni** în anotimpul Marii Uniri 15
- Liderul** primului Guvern al Basarabiei 1998
- „Liga culturală”** și unirea Transilvaniei cu România 1450
- Lista** documentelor: Lungul drum al Marii Uniri spre ea însăși 1555
- Locul** lui Constantin Stere în gândirea juridică românească 2959
- Locul** și rolul comunității poloneze din societatea românească în relațiile dintre România și Polonia. 1918-1939 167
- Locul** unirii Basarabiei în procesul de desăvârșire a statului unitar român 472
- Locuri** și case care evidențiază rezistența maselor populare românești împotriva regimului de ocupație (decembrie 1916 - noiembrie 1918) 1623
- Lucașfărașul** Bisericii basarabene: Alexandru Baltaga 2274
- Lucian** Blaga și Marea Unire 135
- Lucrările** guvernului și ale Sfatului Țării 529
- Lui** Ion Pelivan 2854
- Lui** Ion Pelivan : (La împlinirea a 35 de ani de luptă) 2840
- Lumina** adevărului 84
- Lupta** de eliberare națională 849
- Lupta** diplomatică de la Paris 1728
- Lupta** moldovenilor pentru cultura națională 667
- Lupta** oamenilor muncii din Basarabia pentru eliberarea și reunirea ei cu Patria Sovietică : anii 1918-1940 356
- Lupta** oamenilor muncii din Basarabia pentru unirea lor cu Patria Sovietică (1918-1940) 350

Lupta pentru limba română în Basarabia în 1917 – începutul anului 1918 990

Lupta pentru Marea Unire din 1918 reflectată în activitatea și corespondența lui Nicolae Iorga 134

Lupta pentru putere la finele anului 1917 – începutul anului 1918 823

Lupta pentru recunoașterea internațională a actului Unirii 1789

Lupta pentru recunoașterea internațională a Unirii Basarabiei cu România (1919-1920) 1713

Lupta pentru soluționarea „chestiunii basarabene” 824

Lupta serviciilor secrete rusești împotriva Unirii Basarabiei cu România 1790

Luptătorul național Constantin Stere între Iași, Chișinău și București 2980

Luptele pentru autonomie și constituirea Sfatului Țării 914

M

M.S. Regina Maria și A.Ș.R. Principesa Elizabeta, însoțite de I.P.S. Mitropolit Gurie și P.C.Ic. Șt. Vasile Guma, vizitând la 22 mai 1920 Asociația „În numele lui Hristos” 2535

Manifestări de conștiință națională românească în Basarabia (1812-1918) 903

Manifestări prilejuite de împlinirea a 90 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 1115

Manifestări științifice dedicate Marii Uniri din 1918, organizate la Ludog, Nădrag, Făget 1558

Manifestările de unire din anii 1917-1918 1588

Maniu și culisele Marii Uniri 2122

Maramureș - vatră de istorie milenară 1494, 1546, 1597, 1598, 1624, 1625, 1629, 1925, 2046, 2149

Maramureșul istoric în date 1487

Maramureșul istoric prin oamenii săi: Dr. Găvrilă Iuga – memorii, note, însemnări (1911-1940) 1908

Maramureșul, problemă românească în analiza marilor puteri 1864

Maramureșul și Unirea (1918) 1441

Marea Adunare de la Alba Iulia 1528

Marea Adunare Națională de la Alba Iulia 1551, 1589

Marea Adunare Națională de la Alba Iulia : încununarea ideii, a tendințelor și a luptelor de unitate a poporului român 1577, 1578, 1580-1583, 1585, 1586, 1588, 1589-1591, 1893

Marea și așteptata înviere a neamului 1507

- Marea Unire** 129, 475
- Marea Unire: 1918** 39
- Marea Unire a românilor în izvoare narative** 35
- Marea Unire a românilor – 1 Decembrie 1918** 1503
- Marea Unire : apreciere și destin** 206
- Marea Unire ca eveniment coronar al luptei pentru unitate** 90
- Marea Unire de la Alba Iulia – 1 decembrie 1918** 1548
- Marea Unire de la 1918. Locul și rolul Aradului** 1493
- Marea Unire din anul 1918 în conștiința românilor** 139
- Marea Unire din 1918** 1536
- Marea Unire din 1918 în context european** 29
- Marea Unire din 1918 în documente diplomatice americane 1748, 1777**
- Marea Unire din 1918 în istoria poporului român** 138
- Marea Unire din 1918: o strălucită victorie a geografiei asupra istoriei nedrepte** 110
- Marea Unire din 1918 și consecințele ei** 143
- Marea Unire din 1918 și consecințele ei pentru dezvoltarea științei și culturii în Basarabia** 695
- Marea Unire din 1918 și importanța sa** 100
- Marea Unire din 1918 și salvagardarea ei prin lupta armată** 186
- Marea Unire – ecouri chineze** 223
- Marea Unire în retrospectiva dezvoltării economice a românilor** 96
- Marea Unire – o victorie firească și legitimă** 85
- Marea Unire reflectată în presa românească din Banat : (1918-2002)** 1476
- Marea Unire – realizare plenară a idealului tuturor românilor** 86
- Marea Unire – realizarea visului tuturor românilor** 87
- Marea Unire și Biserica** 83, 506
- Marea Unire și dezvoltarea economiei românești** 147
- Mareșalii României : Trei dintre făuritorii României Mari** 2074
- Mari bărbați ai Unirii tuturor românilor** 2077
- Mari evenimente ale Neamului Românesc: Marea Unire de la 1 decembrie 1918, Alba Iulia** 1532
- Marile puteri și România (1856-1947)** 1656, 1715
- Marile realizări ale spiritualității românești în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea** 207
- Martie cheamă la Unire!** 835
- Martiri ai sfântului ideal** 1004
- Martiri ai Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918** 2160
- Martiri ai sfântului ideal: jertfa deputaților Sfatului Țării, un cutremurător**

- testament lăsat posterității 2127
- „**Martirului** basarabean, Daniel Ciugureanu, încă nu i s-a făcut dreptate” 2383
- Masacrați** în RASS Tătară 2174
- Mass-media** : Între document și interpretare : Studii și cercetări de istorie a presei 2690
- Materiale** documentare privind desfășurarea procesului Unirii 1161
- Măcelul** de la Beliș din 1918 1428
- Mănăstirea** Țigănești 2327
- Mărturii** ale unui participant la Conferința româno-sovietică de la Viena (1924) 1807, 1808
- Mărturii** de recunoaștere internațională a Unirii 1780
- Mărturii** de susținere internațională a unirii Basarabiei cu România 1867
- Mărturii** despre Unire 2414
- Medic**, chirurg... Prim-ministru... Martir 2385
- Medici**, studenții în medicină și farmaciștii care au activat pentru unire, cât și pentru consolidarea ei, dar n-au putut participa la marele act din 1 Decembrie 1918 de la Alba Iulia 2081
- Medici**, studenții în medicină și farmaciștii participanți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia din ziua de 1 Decembrie 1918 2082
- Medicii** și Marea Unire 1549, 1909, 2079-2083
- Membrii** Academiei Române: 1866/2003 : Dicționar 3019
- Membrii** Sfatului Țării la Chișinău 1999
- Membrii** Sfatului Țării (1917-1918) : Dicționar 1890, 2236, 2291
- Memorandistul** Emil Bran în slujba propășirii Maramureșului 2046
- Memorandiștii** și Marea Unire (4) 1041
- Memoriei** lui Ion Inculeț 2758
- Memoriu** al Asociației Mondiale „Pro Basarabia și Bucovina” adresat Guvernelor Statelor Unite ale Americii, Marii Britanii, Franței, Italiei, Japoniei, Canadei, Australiei, Noii Zeelande, Indiei și României 1781
- Memoriu** cu privire la chestiunea românilor evacuați din Basarabia 2729
- Memoriu** elaborat de Pan Halippa în ajunul Conferinței de Pace de la Paris din 1946–1947, în care explică esența problemei Basarabiei. 1945, București 2604
- Memoriul** cu privire la revendicările teritoriale ale României, înaintat de Ion I. C. Brătianu, prim-delegat al României la Conferința de Pace de la Paris (1 februarie 1919) 1782
- Memoriul** prezentat de delegația română Conferinței de Pace de la Paris (1 iulie 1919) 1783

- Mentalități** rurale la românii din Banat (de la sfârșitul secolului al XIX-lea până la 1918) 1498
- Mentalul** colectiv al românilor după 1918 190
- Mesaj** pentru Basarabia 868
- Metanii** de Luceferi 2277
- Mic** dicționar al membrilor Sfatului Țării 2087
- Mic** dicționar al membrilor Sfatului Țării din Chișinău (21 noiembrie 1917 – 27 noiembrie 1918) 1961, 1962
- Mihai** Eminescu la Odessa 2605
- Militari** în Sfatul Țării 580
- Militarii** basarabeni, 1917-1918 : Studiu și documente 287, 578-581, 1977, 1978
- Militarii** basarabeni și Armata Română 581
- Militarii** moldoveni și Unirea Basarabiei cu România 904
- Militarii** ruși și Basarabia : (1914-1918) 574
- Minoritatea** ucraineană în Sfatul Țării al Basarabiei (1917-1918) 888
- Minorități** și majorități 191
- Minunata** tăcere a unui boier basarabean : Vasile Stroescu (1845-1926) 2985
- Miracolul** Unirii 2938
- Mirajul** independenței. Republica Democratică Moldovenească între 24 ianuarie și 27 martie 1918 1162
- Mireasa** de peste Prut : Antologie de lirica basarabeană, 1938-1944 2679
- Mișcarea** culturală basarabeană – formatoare a ideii de Unire 552
- Mișcarea** culturală românească pentru unirea din 1918 9
- Mișcarea** de eliberare națională a românilor din Basarabia în 1917-începutul anului 1918 843
- Mișcarea** de emancipare a românilor aflați sub stăpânire străină (a doua jumătate a sec. al XIX-lea - începutul sec. al XX-lea) 889
- Mișcarea** migratorie a populației rurale din Basarabia (1918-1940) 702
- Mișcarea** naturală a populației rurale din Basarabia între cele două războaie mondiale 703
- Mișcarea** națională a românilor din Basarabia (1812-1918) 905
- Mișcarea** națională din Banat și Marea Unire 1466
- Mișcarea** națională din Basarabia : Cronica evenimentelor din anii 1917-1918 232
- Mișcarea** națională din Basarabia în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea 906
- Mișcarea** națională din Basarabia în 1917 496

- Mișcarea** națională în Basarabia și Transnistria (februarie 1917 – decembrie 1918) 658
- Mișcarea** națională românească din Bucovina la sfârșitul Primului Război Mondial 1342
- Mișcările** naționale la periferiile Imperiului Rus 1007
- Mișcarea** populației în Basarabia 278
- Mișcarea** revoluționară în anul 1917 – începutul anului 1918 și stabilirea Puterii Sovietice în Moldova 234
- Mișcarea** subversivă din Basarabia în anii 1918-1924 391
- Mitropolitul** Basarabiei Gurie Grosu în filatelia basarabeană 2517
- Mitropolitul** Gurie al Basarabiei 2540
- Mitropolitul** Gurie Grosu al Basarabiei – autor, traducător și publicist 2548
- Mitropolitul** Gurie Grosu, cuvinte de consolare la moartea părintelui Alexandru Cristea 2536
- Mitropolitul** Gurie Grosu, 130 de ani de la naștere 2518
- Mitropolitul** Gurie Grosu și regele Carol al II-lea 2516
- Mitropolitul** Gurie – misiunea de credință și cultură 2511
- Mitropolitul** Gurie – misiunea de credință și cultură sau un mesaj pentru actualitate 2512
- Mitropolitul** Gurie – opera zidită în destinul Basarabiei 2495
- Modernizarea** României, premisa desăvârșirii unității național-statale 127
- Moldova** de azi 475
- Moldova** dintre Prut și Nistru. 1917 : Mișcarea pentru autonomia Republicii Moldovenești 353
- Moldova** dintre Prut și Nistru : 1812-1918 527, 529, 530, 1711
- Moldova** : Istoria tragică a unei regiuni europene 371
- Moldova** în perioada contemporană : (1917-începutul sec. al XXI-lea) 345
- Moldova** la răspântie: Problema construcției statale în viziunea Sfatului Țării 588
- Moldovene**, învață-te a te prețui 2509
- Moldovenii** din Odesa 2572
- Momente** cruciale din lupta românilor pentru independență și unitate națională 31
- Momente** din drumul spre 1918 1335
- Momente** din epopeea făuririi statului național unitar român 11
- Momente** din istoria Unirii Transilvaniei cu România 1611
- Momente** semnificative din lupta românilor transilvăneni și bucovineni, pentru unitate națională, desfășurate în Basarabia 831
- Momentul** culminant al Unirii 1366

Monumentul lui Ștefan cel Mare (1928) 846
Monumentele ridicate în orașul Chișinău în anii 1918-1940 1128
Monumentele Unirii 28
Monumentul Unirii din Cernăuți 1384
Moral și imoral în societatea chișinăuiană la începutul secolului al XX-lea (1900-1918) 1050
Moștenirea lui Stroescu 3018
Moțiunea Adunării Generale a Zemstvei județului Soroca din 13 martie 1918 869
Moțiunea Congresului general al Bucovinei privind unirea cu România (15/28 noiembrie 1918) 1337
Moțiunea de Unire a Bucovinei cu România (15/28 noiembrie 1918) 1351
Moțiunea de Unire a Județului Orhei cu Vechiul Regat (25 martie 1918) 1116
Muncă și învățătură 2607
Mustul care fierbe 329

N

90 de ani de la Conferința sovieto-română de la Viena 1721
90 de ani de la constituirea Sfatului Țării 1093
90 de ani de la făurirea statului unitar român 165
90 de ani de la Unirea Basarabiei cu Țara-Mamă 539
90 de ani de la Unirea Basarabiei cu Țara-Mamă. Despre foamete, jandarmi și tsunami 2216
90 de ani de nepieritoare lumină 874
92 de ani de la crearea Sfatului Țării 1118
93 de ani de la Unirea basarabiei cu Patria-Mamă, România 875
95 de ani de la deschiderea Sfatului Țării 470
95 de ani de la Marea Unire 34, 1488, 1493, 1527, 2125
95 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 1119
96 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 545
97 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 762
98 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 629
Naționalizarea școlii 2284
Națiunea română la Alba Iulia 1446
Națiunea română într-un singur stat 214
Ne-a salvat și ne va salva unirea 968
Ne învață Mărășeștii... 1429
„Ne punem în cumpănă tot ce avem” 222

- Ne** trebuie doctori moldoveni 2228
Neamul românesc în Basarabia 799, 3010
Neamul Stroescu din Basarabia 3015
Nepăsarea autorităților române față de ucrainizarea românilor din Bucovina 1368
Neutralitatea : 1914-1918 39
Nicolae Cernov de la Ciucur-Mingir, unul dintre semnatarii Declarației de Unire de la 1918 1981
Nicolae Iorga – Apostol al Unirii tuturor românilor 1949
Nistrul în literatura română 2608
Nistrul – o graniță dintre două lumi (1918-1944) 864
N.N. Durnovo despre sărbătorile de la Chișinău din 1912 2413
Noi orientări în dezvoltarea muzeografiei, etnografiei și istoriei naturale în Basarabia interbelică 3027
Noiembrie 1919 - ianuarie 1920 1658
Nostalgii de Constantin Stere 2978
Nota Consiliului Suprem al Păcii către Primul Ministru al României în chestiunea recunoașterii unirii Basarabiei din martie 1920 1800
NOTĂ 2302
Note asupra zilelor de bejenie 2609
Note din Transnistria 2610
Noua Constituție a României Mari : Sancționată prin Înaltul Decret Regal No. 1360 din 28 martie 1923 1457
Noul Cadru de dezvoltare a României după Marea Unire Națională din 1918 154
Noul context istoric de după Marea Unire 1836

O

- 80** de ani de la convocarea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 1458
80 de ani de la primul Parlament al unei Basarabii neîmplinite 944
85 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 508, 919
86+3=89 numărul semnatarilor Actului Unirii 1117
88 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 920
100 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 1120
100 români ai Marii Uniri (III) 1556, 1854, 1910, 2028
100 români ai Marii Uniri (V) 1510, 1555, 1779, 1911
128 de ani de la nașterea marelui patriot Ion Inuleț 2768
1914-1918: la Paris și Washington, la Roma și Londra, pentru cauza Marii

Uniri 1688

1917-1918: Dualismul austro-ungar – o nefastă experiență a trecutului 1568

1918 156

1918-1924 666

1918-1940 : solidaritate proletară 305

1918 – anul întregirii ființei noastre naționale 199

1918 – Făurirea României Mari 3, 82, 500-503, 1336-1339, 1500-1502, 1702, 1704-1706

1918. Ion Inuceț și Academia Română 2737

1918. Istoriografia românească a ultimelor 3 decenii. Bibliografie selectivă 1843

1918 în Sătmar 1468, 1602, 1603, 1604

1918 la români : Desăvârșirea unității național-statale a poporului român 36

1918 la români – documentele unirii : Unirea Transilvaniei cu România : 1 decembrie 1918 1459

1918 Le Récit du témoin Alexandru V. Boldur : (L'Union de la Bessarabie avec la Roumanie) 265

1918 : Marea Unire a românilor 157

1919 – o campanie pentru liniștea Europei 65

1918. Olandezii salută Unirea românilor 1761

1918 pe ruinele imperiului spulberat de istorie. Basarabia în pragul modernității 309

1918 pe Valea Gurghiului 1431

1918 – Sfânta mântuire, veșnică unire cu Țara-mamă 921

1918. Sfârșit și început de epocă 38, 189, 1354, 1509, 1529, 1539, 1557, 1622, 1749, 1763, 1843

1918 – un an al miracolului național 1491

1918. Unirea Transilvaniei cu România 1461

1921 : Vaticanul recunoaște Unirea Basarabiei cu România 1820

1924 : la Viena – negocieri româno-sovietice privind Basarabia 1691

O amintire 519

O carte de documente mult așteptată 410

O carte veche găsită în județul Hotin 2802

O cronică a mișcării naționale din Basarabia 233

O cuvântare ținută în parlamentul țării 2564

O dată memorabilă: 27 martie 1918 1163

O filă strălucită în istoria Basarabiei 950

- istorie a Basarabiei 932
- istorie a Basarabiei în date și documente (1812-1940) 816, 1008, 1009, 1010, 1824, 1825, 2132, 2365
- istorie a literaturii române. Vol. 4 : Epoca dintre cele două războaie 2700
- istorie a Marii Uniri a românilor 25, 130-132, 811, 1356, 1540, 1767-1775
- istorie deschisă a literaturii române din Basarabia 2520
- istorie etnopolitică a Basarabiei. 1812-2002 316
- istorie sinceră a poporului român 98, 1728
- istorie zbuciumată – Basarabia până în anul 1920 427, 428
- îndreptățire a „politicii de rezistență” din 1919 1765
- lecție de maturitate sufletească și politică, dată de înaintașii noștri 717
- lucrare istorică meritorie 294
- manifestare științifică dedicată Unirii de la 1918 146
- mărturie documentară despre rezistența învățătorilor români basarabeni împotriva politicii țariste de rusificare (înc. sec. XX) 659
- (micro)istorie a Unirii Basarabiei cu România 1095
- nouă împlinire: Unirea Bucovinei cu România 1375
- oglindă a vremii: Câteva relatări despre fondul de carte „Ștefan Ciobanu” de la Academia de Științe din Moldova 2367
- pagină din istoria Basarabiei – Sfatul Țării (1917-1918) 372
- pagină din istoria Bisericii Ortodoxe Basarabene 467-469
- pagină inedită din istoria Basarabiei 636
- pagină strălucită în istoria Neamului Românesc : 86 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 954
- remarcabilă operă întrunind mărturii documentare despre Marea Unire din 1918 37
- revenire acasă 2362
- pledoarie pentru „Unirea sufletească” (sf. anului 1918) 592
- revoluție trăită 2726
- sărbătoare a Basarabiei: Deschiderea celui dintâi Sfat al Țării la Chișinău (21 noiembrie 1917) 910
- scrisoare a dlui I. Pelivan către dl prof. N. Iorga 2820
- scrisoare a lui I. Halippa către Arhiepiscopul Arsenie (Arsenie Stănișchi) 2672
- scrisoare a lui Ion Nistor către Ștefan Ciobanu din 1918 privind revenirea la numele istorice ale localităților din Basarabia 2345
- scrisoare către generalul C. Petre-Lazar 2406
- scrisoare inedită a domnilor P. Halippa și C. Stere și altor deputați din Basarabia adresată regelui României Ferdinand I 922

- O sfântă aniversare 926
- O stare de necesitate continuă 463
- O stea apusă – un destin împlinit 2665
- O sursă de mare preț privind Unirea din 1918 a Basarabiei cu România 1164
- O telegramă lui I. Pelivan 2862
- O Unire condiționată 1165
- O viață cât un veac: însemnări despre cele ce au fost 2611
- O viață pentru credință și neam : Gurie Grosu 2543
- O vizită canonică a Î.P.S. Arhiepiscop Gurie în direcția mănăstirii Căpriană din județul Chișinău 2559
- O zi din istoria Transilvaniei : 1 decembrie 1918 1451, 1452, 1571, 1572, 1573
- O zi istorică: 28 noiembrie 1918: Unirea Bucovinei cu România 1394
- O zi în conturul veșniciei : 75 de ani de la proclamarea Unirii Basarabiei cu România (27 martie 1918) 609
- Oameni** pe care i-a dat Moldova 2636
- Oamenii** : Gorki și Stere 2966
- Observațiuni** economice asupra Basarabiei 328
- Octombrie** 1918, la Praga 222
- Odată**, pe malul Nistrului... 2328
- Odesa** – un centru al refugiaților români din Moldova în anii 1917-1918. Mărturia lui Theodor Emandi 796
- Ofițerii** basarabeni încadrați în serviciul militar activ, care au solicitat trecerea în Armata Activă Română, imediat după Unire – 27 Martie 1918 1977
- Oglindirea** procesului de unitate național-politică a românilor în istoriografia modernă 102
- Omagiile** Facultății de Teologie din Chișinău 2867
- Omagiu** Basarabiei românești 2858
- Omagiu** dnei Elena Alistar 2242
- Omagiu** făuritorilor Marii Uniri de la 1918 246
- Omagiu** generației Unirii 151, 890
- Omagiu** lui Constantin Stere, la 150 de ani de la naștere 2949
- Om** care a făcut cea mai grea alegere 2715
- Om** care a organizat Sfatul Țării 2003
- Om** potrivit la timpul potrivit 2746
- Onisifor** Ghibu, pedagog militant și luptător pentru înfăptuirea Marii Uniri 2123
- Onisifor** Ghibu și problemele bisericii din Basarabia (1917-1918) 891

- Onorate** Domnule Arbore! 2803
- Opera** juridică a lui Constantin Stere – tezaur științific nevalorificat 2921
- Opere** : În preajma revoluției 2891
- Opinie** publică și stare de spirit în vremea Războiului de Întregire și a Marii Uniri: Iași, 1916-1918 1
- Oportunități** de predare – învățare – evaluare a subiectului „Rolul Sfatului Țării în unirea Basarabiei cu Țara-mamă în contextul participării României la Primul Război Mondial” 692
- Opțiuni** în favoarea Unirii 975
- Orașul** Chișinău pe timpul șederii în el a lui Alexandru Sergheevici Pușkin 2612
- Organizarea** Adunării de la Alba Iulia 1590
- Organizarea** internă a Republicii Democratice Moldovenești (1917-1918) 991
- Organizarea** militaro-administrativă a teritoriului românesc vremelnic ocupat (1916-1918) 172
- Organizarea** și desfășurarea Congresului Militarilor Moldoveni (1917) 575
- Organizarea** Transilvaniei ca țară românească 1591
- Organization** and Activity of the Moldovan Military Congress (20-27 October 1917) 576
- Organizatorii** Comitetelor Naționale Ostășești din Iași, Chișinău, Odessa, Sevastopol, Kiev, Ecaterinoslav etc., de la care a pornit organizarea Sfatului Țării, a armatei moldovenești și proclamarea autonomiei 434
- Orheiul**, cel de-al treilea județ care a votat Unirea 1121
- Orheiul** în 1918 1211
- Orientări** și acțiuni în politica agrară 772
- Ostașii** aleși deputați în Sfatul Țării (20 octombrie 1917) 1978
- Ostașii** basarabeni în Primul Război Mondial (1914-1918) 373
- Ostașii** Moldovei : Monumente istorice 1917-1918 338, 780-789
- Ostașii** moldoveni : Momente istorice : 1917-1918 2717
- Osteneli** cărturărești în activitatea Mitropolitului Gurie Grosu al Basarabiei 2549

P

- 14 mai** 1919. Academia Română omagiază Marea Unire 152
- Pagini** din activitatea Consiliului Național Român din Blaj (noiembrie 1918-februarie 1919) 1533
- Pagini** din activitatea lui Vasile Stroescu 3014

- Pagini** din istoria adevărată a poporului român 845
Pagini din istoria Maramureșului 1463
Pagini din istoria Unirii Basarabiei 526
Pagini dintr-o istorie zbuciumată 427, 428
Pagini uitate 791
Palatul Marilor Uniri 1444
Pan Halippa a conferențiat despre „Fântâna Zânelor”... 2695
Pan Halippa. Amintiri 2666
Pan Halippa – cavaler al Adevărului 2647
Pan Halippa – cronică unei condamnări 2701
Pan Halippa – deținut politic 2704
Pan Halippa în literatură 2682
Pan Halippa : 1883-1979 : Date biografice 2679
Pan Halippa – o scrisoare inedită către istoricul Barnes 2680
Pan Halippa – ostaș al Unirii 2660
Pan Halippa, panoramat documentar 2642
Pan Halippa – președinte al Sfatului Țării 2652
Pan Halippa și al său pohod na Sibir 2677
Pan Halippa: „Testament pentru urmași” : Un zguduitor document despre evenimentul din martie 1918 2568
Pan Halippa – un împătimit de trecutul nostru național... 2659
Pan Halippa – un promotor și martir al Unirii 2685
Pantelimon Erhan – liderul primului Guvern al Basarabiei 2004
Pantelimon Halippa: Apostol al Basarabiei 2643
Pantelimon Halippa – etnolog 2654
Pantelimon Halippa neînfricat pentru Basarabia 2644
Pantelimon Halippa : omul, așa cum l-am cunoscut 2661
Pantelimon Halippa – președinte al Institutului Social Român din Basarabia (1934-1940) 2656
Pantelimon Halippa – promotor al Unirii din 1918 2651
Pantelimon Halippa – promotor fervent al adevărului despre Basarabia înstrăinată 2681
Pantelimon Halippa și Ion Buzdugan – personalități polivalente 2304
Pantelimon Halippa – tribun al Basarabiei 2646, 2655
Pantelimon Halippa, un poet talentat, un mare promotor al Unirii 2648
Pantelimon Sinadino, masacrat de bolșevici pe cont propriu 2113
Parlamentul ratifică Unirea Bucovinei cu România 1367
Parlamentul român și pregătirea Marii Uniri 161
Participarea sătmărenilor la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia de

la 1 Decembrie 1918 1604

Partidul Comunist Român și „problema națională” în România Mare 109

Partidul Național Moldovenesc : principii ideologice și programatice 801

Partidul Național Moldovenesc și constituirea Sfatului Țării 877

Partidul Național Român din Transilvania – factor de seamă în lupta pentru făurirea Marii Uniri 1601

Partidul Țărănesc din Basarabia și acțiunea lui politică 2881

Partizanul Unirii Bucovinei 1947

Pastorală 2504

Patrioți basarabeni întemnițați în închisoarea din Sighet 2101

Patru zile în Ardeal : Impresiuni fugitive 2882

Paul Gore în procesul de renaștere culturală a Basarabiei după Unirea de la 1918 2111

Pământuri natale, ideal național și crize personale. Români și unguri la 1918-1919 1508

„**Părintele** meu era de-o rară bunătate sufletească!...” 2686

Părțile arădene în istoria anilor 1918-1919 1529

Păstori de timpuri 2279

Păstorul de neam: Creionări la profilul moral-spiritual al Mitropolitul Gurie Grosu 2510, 2537

Pe aici nu se trece! 44

Pe baricadele vieții : În Basarabia revoluționară (1917-1918) 325, 738-743

Pe baricadele vieții – 1917-1918 731

Pe calea Unirii 1389

Pe când teatru românesc în Basarabia și Transnistria 2613

Pe drumul din Orhei 2286

Pe drumuri basarabene : A doua zi după unire 318, 481

Pe marginea Unirii. Basarabia: ianuarie 1918 - iunie 1919 1057

Pe pământul Basarabiei 2614

Pe urmele lui B. P. Hasdeu 2615

Pe urmele lui Ion Inculeț la Vălenii de Munte 2763

Pedagogi români notorii (din Basarabia interbelică și postbelică) 2249

Pelivan anunță că Alianții au recunoscut unirea Basarabiei cu România veche 1766

Pelivan și clerul sub stăpânirea rusească 2845

Pentru 27 Martie 1130

Pentru „inclusiunea părții austriece a pământului ucrainean în Ucraina” 1353

Pentru puterea Sovietelor! 375

- Pentru** restabilirea adevărului istoric 337
- Pentru** restabilirea adevărului istoric 2708
- Pentru** România Mare 117
- Pentru** Unirea cu Basarabia este nevoie de o nouă laltă 1136
- Pentru** zilele de sdruncin obștesc 2616
- Perioada** autonomiei administrative 1086
- Permanența** romanității în Basarabia 2287
- Personalitatea** lui Vasile Stroescu în conștiința publică din Basarabia 3013
- Personalități** ale Unirii 2118
- Personalități** de viță moldavă 2232, 2377, 2650, 2834
- Personalități** ilustre. Anton Crihan. Basarabia. Actul Unirii 2417
- Pierdută** a fost și s-a aflat... 957
- Plebiscitul** ca mijloc de confirmare a Unirii 1868
- Poetul** Ion Buzdugan 2305
- Poezie.** Publicistică. Corespondență 2282
- Politica** de teroare și jaf în Basarabia : Anii 1918-1920 355
- Politica** externă a României în perioada interbelică (1919-1939) 1653
- Politica** externă a României. 1918-1933 1672, 1745, 1797, 1798
- Politica** în Sfatul Țării 806
- Politica** religioasă promovată în Basarabia în 1812-1918 535
- Polonezul** care a făurit unirea Basarabiei cu România 2175
- Popularitatea** Sfatului Țării în satele basarabene 1122
- Populația** Basarabiei interbelice. Aspecte demografice 312
- Populația** Basarabiei în anii crizei economice din 1929-1933 în viziunea ministrului Ion Mihalache 704
- Populația** rurală a Basarabiei în anii 1918-1940 310
- Potențialul** de muncă a Sfatului Țării 1166
- Potențialul** turistic al Republicii Moldova 2469
- Povestea** clădirii în care s-a făcut Unirea 728
- Povestea** vieții mele 2637
- Poziția** autorităților RASSM față de Basarabia (1924-1929) 1013
- Poziția** etniilor minoritare 975
- Prăbușirea** țarismului în anul 1917 și declanșarea luptei românilor basarabeni pentru limba maternă și alfabetul latin 992
- Prăbușirea** uriașului de la Bucov 2931
- Precizări** la biografiile deputaților Sfatului Țării: Ion Inculeț, Dumitru Groapă și Elena Alistar-Romanescu 2176
- Precizări** și completări la biografiile unor membri ai Sfatului Țării 2134
- Prefață** 2617

Pregătirea 789

Pregătirea constituției Republicii Democratice Moldovenești și a celei a Basarabiei autonome 993

Pregătirea Marii Adunări 1550

Pregătirea Marii Adunări Naționale 1592

Pregătirea pentru Conferința de Pace de la Paris 1791

Pregătirea Unirii 208

Preliminarii ale Conferinței de la Paris, 1919 1858

Preliminarii diplomatice în problema Basarabiei din anii 1914-1916 1731

Preliminariile Unirii 168

Preludiu : Pagini de proză (schițe literare, povestiri) și articole 2892

Preludiu la aniversarea centenarului Marii Uniri: 1918-2018 31

Preludiul cultural al Unirii Basarabiei cu România 892

Preludiul Unirii 599

Prima Republică Moldovenească 1085

Premières manifestations en faveur de l'autonomie 446

Premisele izolării politice a României. 1919-1940 1671, 1786, 1787

Premisele Unirii 773, 1167

Premisele unității politice a românilor 162

Premizele înfăptuirii Unirii celei Mari 564, 2339

Premizele marelui act istoric 848, 854

Preocupările lingvistice ale lui Ștefan Ciobanu 2353

Preotul Ion Moța 2618

Preoți în lupta pentru făurirea României Mari 1916-1919 1914

Preoți militari și Marea Unire din 1918 164

Preoțimea română și întregirea neamului. Vol. 2 2478

Presa culturală din Basarabia în primul deceniu după Unire (1918-1928) 939

Presa din Petrograd și Moscova despre evenimentele politice din Basarabia de la sfârșitul anului 1917 - începutul anului 1918 866

Presa germană din Basarabia în anii 1918-1940 1074

Presa românească despre unirea Transilvaniei cu România 1539

Presa și Unirea 454

Presiunile Radei ucrainene pentru anexarea unor părți ale Basarabiei au grăbit declararea Marii Uniri 1014

Președintele de vârstă în Sfatul Țării 2005

Președintele Sfatului Țării 2761

Pretențiile teritoriale ale Ucrainei din iulie 1917 și crearea Sfatului Țării 899

- Pretențiunile** Ucrainei și Sfatul Țărei din Basarabia 544
- Prețul** plătit pentru Unire 2092
- Prezența** armatei române în Basarabia a asigurat moldovenilor libertatea manifestărilor pentru unirea cu Patria Mamă 774
- Prezența** armatei române în Basarabia la începutul anului 1918 751
- Prezențe** armeneste în Sfatul Țării (1917-1918) : Petre Z. Bajbeuc-Melicov 2140
- Prezențe** basarabene în spiritualitatea românească : (secolul al XIX-lea - prima jumătate a secolului al XX-lea) : Dicționar 1951-1954, 1958, 1967, 2029, 2032, 2033, 2060, 2088, 2098, 2105, 2152, 2154, 2230, 2264, 2290, 2347, 2381, 2434, 2531, 2688, 2720, 2755, 2786, 2865, 2971, 3025
- Prima** declarație de Unire a tuturor românilor 474
- Prima** declarație de Unire a tuturor românilor de la 1 decembrie 1918 1542
- Prima** etapă spre desăvârșirea unității statale a poporului român: Unirea Basarabiei cu România 830
- Prima** fază a Conferinței de Pace de la Paris: România – națiune victimă sau favorizată? 1802
- Prima** Republică Moldovenească 1085
- Prima** ședință a Sfatului Țării (I): Cuvântarea părintelui protoiereu Andronic 1015
- Prima** ședință a Sfatului Țării (II): „Fericțiți sub ochii noștri sunt care văd ceea ce nu au văzut” 1016
- Prima** ședință a Sfatului Țării (III): „Dăi Dumnezeu să șie ghine!” 1017
- Primăvara** biruinței noastre. Chișinău, aprilie 1918 503
- Primăvara** Marii Uniri 88
- Primejdia** de peste Nistru – Ucraina vrea să se întindă până la Prut 732
- Primele** unități militare naționale basarabene în slujba Unirii cu România 1045
- Primii** pași în organizarea Armatei Naționale Moldovenești și convocarea Congresului Ostășesc la Chișinău, 20 Octombrie 1917 435
- Primii** pași spre Unire 1168
- Primul** ministru al Basarabiei 2382
- Primul** Parlament al României Mari 3021
- Primul** pas al Marii Uniri: 27 martie 1918 964
- Primul** președinte al Sfatului Țării 2747
- Primul** Război Mondial și Basarabia (1914-1918) 384
- Primul** Război Mondial și unirea Basarabiei cu România 955
- Prin** Basarabia în zilele Unirii 1143
- Prin** cine se face Unirea 525

- Prin** Veacurile Învolburate ale Moldovei dintre Prut și Nistru 339
- Principalele** momente ale luptei pentru Unire 833
- Principiul** autonomiei locale în opera profesorului Constantin Stere 2968
- Prinosul** Basarabiei în literatura românească 2619
- Pro** Basarabia – repere istorice și naționale 477, 1822
- „**Pro** Basarabia și Bucovina” 2444
- Problema** Ardealului văzută de un american 1437
- Problema** autonomiei în contextul vieții politice din Basarabia în anul 1917 660
- Problema** Basarabeană și interpretările ei în istoriografie : de la apariție la Tratatul de la Paris (1917-1947) 361, 1673
- Problema** Basarabiei în arhive diplomatice germane și austriece 1762
- Problema** Basarabiei : În lumina principiilor actelor juridice internaționale 949, 1676, 1817
- Problema** Basarabiei în raporturile româno-italiene 1920-1927 1729
- Problema** Basarabiei în relațiile internaționale : 1917-1940 923, 924, 1674, 1801-1803
- Problema** Basarabiei în timpul păcii de la Paris 1841
- Problema** Basarabiei între 1917-1929 505
- Problema** Basarabiei la Congresul de Pace de la Paris (1919-1920) 1859
- Problema** Basarabiei și relațiile româno-ucrainene (1918-1922) 1751
- Problema** Basarabiei și relațiile sovieto-române în perioada interbelică (1919-1939) 1859, 1860, 1862
- Problema** minorităților 1712
- Problema** recunoașterii Basarabiei în lumina relațiilor rusă-române de la 1919 până astăzi 1754
- Problema** recunoașterii Unirii Basarabiei cu România de către Italia (1920-1927) 1819
- Problema** reparațiilor la Conferința Păcii de la Paris și atitudinea României (1919-1920) 1694
- Problema** Unirii la Conferința de Pace de la Paris 1792
- Probleme** ale integrării Basarabiei în cadrul României întregite 421
- Probleme** ale mișcării de emancipare politică, națională și culturală din Basarabia în contextul revoluției ruse 1042
- Probleme** ale științelor socioumane și modernizării învățământului 1874
- Probleme** de actualitate 275
- Problemele** teritoriale și frontaliere ale României la Conferința de Pace de la Paris în corespondența și memoriile lui Alexandru Vaida-Voevod (1919-1920) 1875

Proces verbal al ședinței Sfatului Țării din 27 martie 1918, la care s-a votat Unirea Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România 1018

Procesele-verbale ale congresului militar moldovenesc ce a avut loc la 20-27 Octombrie 1917 în Chișinău 1019

Procesele-verbale ale ședințelor Biroului de Organizare a Sfatului Țării 994

Procesele verbale ale ședințelor în plen 395

Procesele-verbale cu privire la activitatea Blocului Moldovenesc din cadrul Sfatului Țării (1917-1918) 661

Procesul de modernizare în România interbelică 171

Procesul democratic al Unirii Basarabiei cu România 706

Procesul înfăptuirii Marii Uniri în anul 1918 140

Procesul și apărarea mea: Denunțarea complotului apocaliptic 2493

Procesul verbal al Congresului General al Bucovinei, care s-a ținut la 15/28 noiembrie 1918, în sala Sinodală din Palatul Mitropolitan din Cernăuți 1377

Procesul verbal al ședinței Sfatului Țării din 27 martie 1918 565, 1020

Procesul verbal nr. 1. al ședinței Sfatului Țării 1021

Procesul verbal nr. 62 al ședinței Sfatului Țării din 16 martie 1918 1022

„**Proclam** Basarabia unită, de data aceasta pentru totdeauna, cu România una și indivizibilă” 829

Proclamarea 1390

Proclamarea dreptului de autodeterminare a românilor din Transilvania 1593

Proclamarea independenței 1169

Proclamarea independenței Basarabiei la 24 ianuarie 1918 540

Proclamarea independenței Republicii Democratice Moldovenești 893

Proclamarea neatârării Republicii Moldovenești 1023

Proclamarea Republicii Democratice Moldovenești 853

Proclamarea Republicii și votarea Unirii 915

Proclamarea Unirii Bucovinei cu România la 28 noiembrie 1918 1373

Proclamarea Unirii cu România (18 noiembrie 1918) 1343

Proclamation de l'autonomie de la Bessarabie 449

Proclamation de l'indépendance de la Bessarabie 450

Profesorul Constantin Stere – întemeietor al Dreptului Constituțional Românesc 2954

Profesorul Nicolae Iorga 2821

Profesorul P. Constantinescu-Iași 2620

Profetul nemuririi noastre : Constantin Stere 2907

- Profiluri** basarabene. Vol. 1 2989
Profiluri de ieri și de azi 2813
Programul Serbării Unirii Basarabiei cu România din 30 Martie 1918 la Iași. După Monitorul Oficial 566
Proiecte ale militarilor moldoveni privind statutul politic al Basarabiei (august-septembrie 1917) 907
Proiecte de dezmembrare teritorială 1396
Proiectul de constituție a Basarabiei Autonome 1024
Proiectul de constituție al Republicii Democratice Moldovenești și cel al Basarabiei autonome 995
Promotor al românismului basarabean 2356
Promotor al Unirii 2879
Promovarea idealului Unirii Basarabiei, Transilvaniei și Bucovinei: 21 Martie - 15 Decembrie 1917 71
Promulgarea actului Unirii 567
Propaganda României în Japonia în perioada interbelică și la începutul celui de-al Doilea Război Mondial (1919-1942) 1734
Propunerea Unirii la Alba Iulia 1530
Protejarea mărturiilor cultural-artistice din Transilvania și Banat după Marea Unire 1462
Protocolul basarabean: conținut și interpretări 1860
Publicistica lui Constantin Stere între doctrinarism și proza de idei 2932
Publicistică 2565, 2893, 2894
Pușcariu Sextil, participant activ la înfăptuirea Unirii Bucovinei cu România (1918) 2141
Pușcăria Nr. 1 din Penza a fost locul decesului a patru deputați în Sfatul Țării 2177
Puterea idealului 2006

R

- R.W. Seton-Watson:** 1916-1920 – pentru cauza dreaptă a românilor 1693
Raioanele moldovenești din partea stângă a Nistrului în perioada interbelică 1028
Raportul dintre Biserică și Stat în Rusia țaristă 535
Raporturi politice neoficiale româno-sovietice (13/26 martie 1918 – noiembrie 1920) 1755
Ratificarea actelor de unire a Basarabiei cu Țara 1823
Ratificarea actelor Unirii 144
Ratificarea actului Unirii necondiționate 1799

- Ratificarea** italiană pentru Basarabia 1735
- Ratificarea** Unirii Basarabiei cu România 3021
- Ratificarea** Unirii și recunoașterea internațională a suveranității României asupra teritoriului dintre Prut și Nistru 1722
- Rădăcinile** istorice ale contenciosului privind teritoriul dintre Prut și Nistru 623, 624
- Răpirea** Basarabiei 2415
- Răscolind** memoria (1918-1943) 819
- Răsfoind** filele istoriei 541
- Răsfoind** memoria 820
- Răspunsul** la mesajul tronului și Unirea Basarabiei 568
- Răsunetul** internațional al luptei românilor pentru unitate națională 40-42
- Războiul**, criza din Imperiul Rus și efectele lor asupra Basarabiei 1007
- Războiul** nostru pentru întregirea neamului: August 1916 – Aprilie 1918 18
- Războiul** nostru pentru întregirea neamului (1916-1918) 19
- Reacția** populației față de votul din 27 martie 1918 975
- Readus** din anonim 2486
- Realizarea** firească a dreptului națiilor la autodeterminare 509
- Realizarea** Unirii 1391
- Realizarea** Unirii Basarabiei cu Patria Mamă România 834
- Realizarea** Unirii cu România 775
- Receptarea** Marii Revoluții Socialiste din Octombrie în mișcarea muncitorească din România (1917-1921) 126
- Reconsiderare** a valorilor 693
- Reconsiderări** privind „criza presei” din Basarabia în primul deceniu de după Unire 759
- Reconstituirea** unui act istoric 713
- Recunoașterea** Basarabiei de la Conferința de la Paris 2776
- Recunoașterea** de drept și de fapt a înfăptuirilor istorice ale poporului român la Conferința de pace sau „Tribunalul popoarelor” 1811
- Recunoașterea** diplomatică a Basarabiei românești 1699
- Recunoașterea** dreptului istoric 1687
- Recunoașterea** internațională a Marii Uniri 1723, 1812, 1827
- Recunoașterea** internațională a Unirii Basarabiei 1718, 1869
- Recunoașterea** internațională a Unirii Basarabiei cu România 1759, 1874
- Recunoașterea** internațională a Unirii Basarabiei cu România în 1918 1870
- Recunoașterea** internațională a Unirii Basarabiei cu România la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) 1861

- Recunoașterea** internațională a Unirii Basarabiei cu România – o coordonată a politicii externe românești 1862
- Recunoașterea** internațională a Unirii românilor din 1918 1828
- Recunoașterea** internațională a Unirii Transilvaniei cu România 1744, 1779
- Recunoașterea** internațională a unui drept istoric 1796
- Recunoașterea** Unirii 1711
- Recunoașterea** Unirii Basarabiei 1817
- Recunoașterea** Unirii Basarabiei cu România 1829
- Recunoașterea** Unirii Basarabiei cu România în dezbaterile Conferinței de Pace de la Paris 1822
- Recuperări** axiologice: Sfatul Țării 945
- Referatul** părintelui iconom mitrofor A. Baltaga despre lichidarea datoriilor cu Banca de scont din Odesa 2263
- Reflections** on an unknown but very disputable document concerning the history of Bessarabia în 1917-1918 years 1170
- Reflecții** asupra unui proiect de Constituție al Republicii Democratice Moldovenești 996
- Reflecții** polemice despre anul 1918 în istoria românilor 166
- „**Reforma**” agrară din anii 1918-1924 în Basarabia 358
- Reforma** agrară din 1921 în Maramureș 1624
- Regele** Ferdinand I și Basarabia 258, 388, 689
- Regele** și Unirea Basarabiei 1034
- Regim** de represii sângeroase : (Cu privire la politica represivă dusă de România regală în Basarabia în anii 1918-1940) 315
- Reglementarea** păcii (1919-1920) 1798
- Reintegrarea** Bucovinei în Regatul României 1374
- Reintegrarea** spirituală a Basarabiei în patrimoniul cultural românesc 855
- Relatări** ale unor martori oculari la evenimentele legate de activitatea Sfatului Țării și de Unirea Basarabiei 1035
- Relații** agrare din Basarabia în anii 1918-1940 405
- Relații** româno-franceze între 1919-1933. Pactul celor patru 1654
- Relațiile** antebelice și postbelice dintre românii transnistreni și basarabeni 452
- Relațiile** economice externe ale României în primul deceniu după Marea Unire 169
- Relațiile** politice româno-engleze în perioada 1918-1940 1664
- Relațiile** româno-ruse în vremea Primului Război Mondial 1719
- Relațiile** româno-sovietice : Documente 1678

- Relațiile** româno-sovietice (1917-1934) 1675
- Relațiile** Ucrainei cu România în perioada 1917-1920 1831
- Remarcabil** bărbat de stat 2751
- Renașterea** Basarabiei : Pagini de luptă pentru unitatea națională 359, 1554
- Renașterea** conștiinței naționale în Basarabia. Sfatul Țării 908
- Renașterea** culturii Basarabiei în contextul României întregite (1918-1940) 369
- Renașterea** mișcării naționale a românilor basarabeni 1007
- Repere** ale evoluției Bisericii ortodoxe din Basarabia (1918-1925) 940
- Repere** istoriografice despre activitatea politică a lui Iancu Flondor la finele secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea 2050
- Republica** Democratică Moldovenească 776
- Republica** Democratică Moldovenească de la Independență la Unirea cu România 1036
- Republica** Democratică Moldovenească dintre Prut și Nistru (1917-1918) 593
- Republica** Democratică Moldovenească între 24 ianuarie și 27 martie 1918 1171
- Republica** Democratică Moldovenească. 1917-1918 : (Formarea, organizarea internă, simbolurile oficiale) 380, 383, 982, 987, 991
- Republica** Democratică Moldovenească și „Unirea” Basarabiei cu România în contextul dreptului internațional 878
- Republica** moldovenească 961
- Republica** moldovenească independentă 962
- Republica** moldovenească și Basarabia 1135
- Respublica** Moldovenească e în primejdie 2573
- Restabilirea** suveranității românești în Basarabia 497
- Restanțierii** istoriei : 80 de ani de la Unirea Basarabiei cu România 577
- Reunită** cu Patria 1010
- Reuniunea** culturală „Cele Trei Crișuri” din Oradea și granița culturală a României întregite 182
- Revista** „Arhivele Basarabiei” (1929-1938) 1107
- Revista** „Din trecutul nostru” (1933-1939): Cercetări bibliografice și informative 2926
- Revoluția** de eliberare națională a Transilvaniei : Unirea : 1914-1918 1417
- Revoluția** de la 1917 în Basarabia 667
- Revoluția** dela 1917 în Basarabia : Lupta moldovenilor pentru Limba, școala și cultura națională 300
- Revoluția** națională în Basarabia în 1917-1918 și Unirea 488

- Revoluția** națională în Basarabia în anii 1917-1918 și Unirea 498
- Revoluția** populară din Transilvania și Bucovina în toamna anului 1918 1594
- Revoluția** românească din Basarabia și Unirea Basarabiei cu Patria-mumă 389
- Revoluția** rusă din februarie-martie 1917 și renașterea națională a românilor din stânga Prutului 748
- Revoluția** rusească și Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă 916
- Revoluția**, Unirea, Independența în Transilvania 1430
- Rezoluția** Adunării Naționale de la Alba Iulia cu privire la unirea românilor din Transilvania, Banat, Țara Ungurească și a teritoriilor locuite de ei cu România. Alba Iulia. 1918, 18 noiembrie (1 Decembrie) 1605
- Rezoluția** Conferinței științifice internaționale „Centenar Sfatul Țării” 1037
- Rezoluția** (Hotărârea) de Unire cu Țara, de la Alba Iulia, 1 Decembrie 1918 1469
- Rezoluția** Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia (1 decembrie 1918) 1502
- Rezoluția** privind unirea Transilvaniei cu România, adoptată de Marea Adunare Națională de la Alba Iulia (1 Decembrie 1918) 1606
- Rezolvarea** problemei Basarabene 1871
- Rolul** factorului extern în unirea Basarabiei cu România la 1918 749
- Rolul** medicilor și farmaciștilor în pregătirea și desfășurarea Marii Adunări Naționale de la Alba Iulia din 1 Decembrie 1918 1549
- Rolul** Occidentului în consolidarea cordonului sanitar. Eșecul pregătit al recunoașterii ruse a Basarabiei române 1803
- Rolul** Organizațiilor militare moldovenești în actul unirii Basarabiei 2774, 2776, 2777
- Rolul** ostașilor basarabeni de pe Frontul românesc în mișcarea națională din 1917 662
- Rolul** României în mișcarea națională a Unirii Basarabiei cu România la 27 martie 1918 a ofițerilor, gradelor inferioare și „deputaților din Sfatul Țării” din fosta Republică Moldovenească 376
- Rolul** studenților în mișcarea națională românească din Basarabia în anii 1917-1918 471, 663
- Rolul** trădător al „Sfatului Țării” 390, 1054
- Rolul** ziarului „Cuvânt Moldovenesc” în trezirea conștiinței naționale a românilor basarabeni în 1917 997
- Romania** at the Paris Peace Conference : a Study of the Diplomacy of Ioan

I.C. Bratianu 1682

Romania' Entry in the First World War As Seen in the Russian Military Press 108

Romania 1918. L'unione della Transilvania con la Romania 1470

Romanian rights to Bessarabia according to certain Russian sources Anton Crihan 2407

Romanitate și românitare la Nord de Balcani 424, 1841

România, Basarabia și Puterile Centrale 1083

România – documentele unirii, 1918 : Album 50, 168, 181, 456, 459, 1189, 1400, 1637

România după Marea Unire 33, 149

România după Marea Unire din 1918 : Hartă 82

România în anii premergători Marii Uniri: 1916-1917 51

România în Anticamera Conferinței de Pace de la Paris : Documente 1679

România în fața recunoașterii unității naționale : Repere 1657

România în geopolitica marilor puteri europene (1918-1919) 1763

România în Primul Război Mondial 39, 47

România în relațiile internaționale în perioada interbelică (1 decembrie 1918 - 1 septembrie 1939) 1715

România în sistemul tratatelor de pace de la Paris (1919-1920) 1707

România între anii 1918-1938 173-175

România între 1 Decembrie 1918 - 23 august 1944 176-179

România întregită (1918-1940) 24

România la cele două Conferințe de Pace de la Paris : (1919-1920, 1946-1947) 1661

România la Conferința de Pace de la Paris 1680

România la Conferința Păcii 1830

România Mare 98, 180

România Mare : Documentar istoric 52, 103, 193, 495, 1355, 1724

România Mare : iluzia „situației ireversibile” 142

România Mare (1918-1940) 209

România Mare. Puterea politică 62

România, marile puteri și ordinea europeană : 1918-1920 1681

România, marile puteri și problema Basarabiei 622, 624, 1725, 1727

România 1918-2008 : Din Generația Marii Uniri 1917

România 1918. Marea Unire 53

România – Patria tuturor românilor 150

România, Rusia bolșevică și problema Basarabiei (1917-1919) 1739-1741

România socialistă la cea de-a 60-a aniversare a Marii Uniri din 1918 128

- România** – Stat național, unitar și independent 181
- România** și Basarabia în anii războiului pentru întregirea națională 145
- România** și Conferința de Pace de la Paris 1810
- România** și Conferința de pace de la Paris, 1919-1920 1650, 1652
- România** și Conferința de Pace de la Paris din 1946 1666
- România** și Conferința de Pace de la Paris : Diplomația lui Ion I.C. Brătianu 1683
- România** și Iugoslavia în primul deceniu interbelic: relații politico-diplomatice (1919-1929) 1667
- România** și organizarea păcii europene. Alianțele sale politico-diplomatice și militare (1918-1939) 1745
- România** și Primul Război Mondial. Știri noi din arhivele Vienei 122
- România** și problema unirii Transilvaniei în anii 1914-1916 1526
- România** și regimul bolșevic din Rusia (1917-1920) 197
- România** și sistemul tratatelor de pace de la Paris (1919-1923) 1659, 1744, 1746
- România** și statele succesorale din centrul și sud-estul Europei la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) 1708
- România** și Ungaria de la Trianon la Paris: 1920-1947 : Bătălia diplomatică pentru Transilvania 1662
- România, Ungaria și Tratatul de la Trianon: 1918-1920** 1669
- Românismul** în Basarabia și Unirea 966
- Românii** de peste Nistru 333
- Românii** din afara granițelor țării : 90 de ani de la întregirea Regatului României 54, 90, 106, 206, 420, 654, 670, 706, 828, 831, 868, 1003, 1159, 1869, 2980
- Românii** din Banatul iugoslav și Marea Unire 1481
- Românii** din teritoriile înstrăinate 1042
- Românii** din Transilvania și Bucovina 1630
- Românii** în anii Primului Război Mondial 210
- Românii** în lupta pentru Unire de la 1600 la 1918 64
- Românii** sătmăreni prezenți la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia în sfânta zi de 1 Decembrie 1918 2028
- Românii** și politica 1837
- Românii** toți s-adună... 1471
- Românii** transnistreni în vâltoarea evenimentelor politice din anul 1917 664
- Rostul** istoric al Unirii 1535
- Rugăciunile** și lămurirea lor 2494

Rusia, România și Basarabia între Revoluția din februarie și cea din octombrie 1917 158, 925

Rusia, România și Basarabia: 1812-1918, 1924, 1940, 270, 271

Rusia sovietică și problema Unirii Basarabiei cu România 1090

Rusia și România la Conferința de Pace de la Paris (1919-1920) 1839

Russie et Roumainie 1689

S

S-a întâlnit oare Pan Halippa cu Lenin la Petrograd în 1917? 2662

Salutarea creștinească adresată de Î.P.S. Arhiepiscop Gurie cu prilejul anului nou 2505

„**Salutăm** în voi o parte frumoasă a unui vis care niciodată nu se va șterge” 1083

Salutul unui frate 2849

Samoilă Mârza, fotografatul Unirii (1886-1967) 1940

Samoilă Mârza 1886-1967: Fotografatul Unirii Transilvaniei cu România, 1 decembrie 1918, Alba Iulia 1919

Satele care au dat cei mai mulți deputați 1123

Satul basarabean în anii 1918-1940 : Studii social-economice 403

Să crezi în ceasul de dreptate : Liceeni, studenți și profesori în amfiteatrele Marii Uniri 1895

Să revenim cu amintirea la Anton Crihan 2452

Săptămâna Bănățeană 1048

Sărbătoarea Basarabiei : Deschiderea celui dintâiu Sfat al Țării, la Chișinău, în ziua de 21 noiem. 1917 394

Sărbătorirea D-lui Ministru Ion Inculeț, vice-președintele Consiliului de miniștri la Rezeni, jud. Lăpușna 2735

Sărbătoarea sărbătorilor – Deschiderea Sfatului Țării Basarabiei 1053

Sărbătorile Unirii 57

Sărbătorirea jubileului a 60 de ani de viață și 35 ani de activitate național-obștească a Domnului Ion Pelivan 2870

Sărbătorirea unui pătrat de veac de activitate obștească a Î.P.S. Arhiepiscop Gurie al Chișinăului 2547

Sărbătorirea zilei de 27 martie 1918 în 1943 865

Sângerei : Istorie și actualitate 1976

Schimbarea la față a Basarabiei în 1917-1918 894

Schimbări conceptuale ale istoriografiei românești în problema Basarabiei la începutul secolului al XX-lea 522

Schimbările politico-administrative în Basarabia 1055

- Schiță** despre viața și activitatea lui Alexandru Groppa, deputat în Sfatul Țării 2060
- Scrieri** 2282, 2895
- Scrieri.** Cartea 5. În viață, în literatură 2896
- Scrieri** politice și filozofice 2897
- Scriitorii** și Marea Unire 220
- Scriitorul** Constantin Stere și Sfatul Țării 2939
- Scrisoare...** adresată redacției ziarului „Cuvânt Moldovenesc” din Chișinău la 17 martie 1917, din Bolgrad 2804
- Scrisoarea** poetului Al. Mateevici către Ion Pelivan, satul Zaim, 6 octombrie 1906 2855
- Scrisoarea** unui basarabean refugiat, către frații săi basarabeni rămași acasă 426
- Scrisorile** Domnului Inculeț, adresate lui I. Pelivan 2764
- Scurte** biografii ale unor importanți participanți la Unirea Basarabiei cu România 2084
- Scurte** date biografice privitoare la cadrele medii participante la Marea Adunare Națională de la Alba Iulia 2083
- „...se unește cu Mama sa România” 1217
- Secretarul** Sfatului Țării a fost un poet 2297
- Securitatea** frontierei de est a României de la unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918) până la recunoașterea ei internațională (28 octombrie 1920) 779
- Semnificația** istorică a Unirii 465
- Semnificația** istorică a Unirii reliefată de personalități ale vieții noastre politice și culturale 193
- Semnificația** Marii Uniri în gândirea filosofică românească 200
- Semnificații** istorice ale înfăptuirii Marii Uniri a românilor 132
- Serbarea** de la Iași în ziua de 30 Martie 1918 569
- Sesiunea** omagială: „75 de ani de la Unirea Bucovinei cu România”, Suceava, 26-28 noiembrie 1993 1381
- Sesiunea** științifică a Institutului de Istorie al A. Ș. M. „75 de ani de la unirea Basarabiei cu România” 1204
- Sfatul** deputaților soldați și ofițeri moldoveni din Odesa și rolul lui în mișcarea națională din Basarabia în anul 1917 802
- Sfatul** Țării Moldovenești 699
- Sfatul** Țării 507, 760, 807, 837, 856, 941, 1067, 1172
- Sfatul** Țării apără integritatea Basarabiei, limba română și pe deputați 998
- Sfatul** Țării : Documente 395

- Sfatul Țării** : Enciclopedie 295, 2266, 2522, 1714
- Sfatul Țării** : etape de constituire și de activitate 747
- Sfatul Țării** – expresia politică a românismului în Basarabia 745
- Sfatul Țării** – expresia supremă a mișcării de emancipare politică și națională 600
- Sfatul Țării**, generator și promotor al Unirii Basarabiei cu România 1068
- Sfatul Țării** : Istoria zbuciumată a unei importante instituții politice basarabene din anii 1917-1918 406, 1150, 1155, 1157, 1160, 1166, 1169, 1177, 2184-2207, 2260, 2307, 2371, 2402, 2450, 2557, 2703, 2724, 2770, 2789, 2877, 2977
- Sfatul Țării** : Itinerar 293, 1722
- Sfatul Țării** în diplomația Conferinței de Pace de la Paris (1919) 1863
- Sfatul Țării** : luciditate, discernământ și curaj 696
- „**Sfatul Țării** n-a fost altceva decât un soviet?!” 2623
- Sfatul Țării** (1917 – 1918) 836
- Sfatul Țării** – o experiență parlamentară de unicat 610
- Sfatul Țării** – o opțiune seculară a românilor basarabeni 1199
- Sfatul Țării** – o problemă istorică și politică eternă... 611
- „**Sfatul Țării**” – organ antipopular 240
- Sfatul Țării** – organ reprezentativ al Basarabiei 1062
- Sfatul Țării** – Parlament – model pentru urmași 296
- Sfatul Țării** (Parlamentul Basarabiei) 1069
- Sfatul Țării** + **Sfatul Țării** 2624
- Sfatul Țării** : Stindard al renașterii naționale 255, 256
- Sfatul Țării**, Rada Centrală și Rumcerod: conflictul de interese în sudul Basarabiei 1052
- Sfatul Țării**. Ședința dela 16 Martie 1070
- Sfatul Țării** și Chișinău 1071
- Sfatul Țării** și formarea Republicii Democratice Moldovenești 999
- Sfatul Țării** și pericolul dezintegrării Basarabiei la sfârșitul anului 1917 și începutul lui 1918 1000
- Sfatul Țării** și problema limbii române 1173
- Sfatul Țării** și procesul de reunire a Basarabiei cu România în 1918 750
- Sfatul Țării** și Unirea 1124
- Sigilii** din epoca Republicii Democratice Moldovenești (1917-1918) 429
- Simeon** Murafa (1887-1917) : Militant pentru Unirea Basarabiei cu România, originar din s. Cotiujeni, Soroca unul dintre conducătorii publicației „Cuvântul Moldovenesc” apărută în mai 1913 2215
- Similitudini** și legături firești : 1918 223

- Simpozion** științific consacrat Marii Uniri din 1 Decembrie 1918 1620
- Simpozion** științific dedicat aniversării a 70 de ani de la făurirea statului național unitar român 77
- Singur** împotriva tuturor 2898, 2899
- Singura** mea țintă – unirea cu România 2822
- Sistemul** represiv sovietic și soarta membrilor Sfatului Țării: studiu de caz 2114
- Situația** agrară a Basarabiei în toamna anului 1916 1011
- Situația** internațională a României după anul 1918. Factori de insecuritate 1787
- Situația** coloniștilor germani în timpul aplicării reformei agrare din 1918-1920 în Basarabia 763
- Situația** din Basarabia reflectată în presa din Statele Unite ale Americii (octombrie 1917-aprilie 1918) 443
- Situația** și starea de spirit a comunității armenesti în perioada imediat următoare Unirii 761
- Situația** țăranimii din fostul județ Turda și lupta ei pentru eliberarea socială și națională între anii 1914-1918 1499
- Situațiile** incerte și anihilarea României 584
- Slăvirea** Basarabiei la Atheneul român 1048
- Smeritul** Gurie, Mitropolitul Basarabiei 2550
- Soarta** fostului deputat al Sfatului Țării, Gheorghe Mare, după 28 iunie 1940 2078
- Social-democratism** sau poporanism 2883
- „Solidaritatea”** – Asociația corpului didactic din județul Soroca în anii 1918-1940 515
- Soluții** și opțiuni privind Unirea Basarabiei cu România în 1918 1001
- Spațiul** românesc de la 1878 și până la 1914 211
- Specific** bucovinean 1392
- Specificul** Unirii Basarabiei 1174
- Spicuiri** din scrisorile adresate lui Anton Crihan 2426
- Spre** Unire 2630
- Sprijinul** și lupta românilor din străinătate pentru cauza unității românești (1914-1918) 97
- S.S.S.R.** (Despre Uniunea Sovietică) 2727
- Statalitatea** poporului moldovenesc : Aspecte istorice, politico-juridice 399, 1085
- Statul** modern român și Basarabia în secolul națiunilor și în anii marelui război 1080

- Statul** moldovenesc : Continuitatea devenirii și consolidării 396, 879, 1084, 1317
- Statul** național unitar român în perioada interbelică (1918-1939) 160
- Statul** național Unitar 1528
- Statutul** internațional al Basarabiei 1649
- Statutul** internațional al României după Primul Război Mondial 1838
- Statutul** României Mari 141
- Stăpâni** deplini pe propriul destin 1617
- Stejarul** Unirii 647
- Stela** comemorativă Pan Halippa de la Chișinău 2694
- Stema** Republicii Democratice Moldovenești (1917-1918) 430
- Stere** în adevărata-i „lumină” 2972
- Stereograme** vizionare în publicistica lui Constantin Stere 2955
- Strădaniile** spre mai bune 2566
- Studierea** evenimentelor istorice din anii 1917-1918 din Basarabia prin valorificarea tehnologiilor digitale 531
- Studii** privind istoria românilor dintre Prut și Nistru 917
- Studiu** preliminar al evoluției minorităților polone din România Mare, 1918-1940 1486
- Sub** dominația rusă (1812-1918) : Basarabia românească : Unirea – analiza psihologică 266
- ...sub** semnul Marii Uniri 55
- Sub** zodia Marii Uniri 685
- Sub** zodia Marii Uniri : de la Baltică la Egee: Vasile Stoica 2137
- Succesele** administrării românești în Basarabia 499
- Suciu** de Sus în timpul Unirii din 1 Decembrie 1918 1597
- Suflet** întregit 2625
- Sufletul** românesc al Unirii 1516
- Sufletul** românesc în Basarabia 332
- Sugestii** metodologice de valorizare a subiectului „Rolul Sfatului Țării în procesul unirii Basarabiei cu Patria-Mamă” 618
- Sumare** date biografice ale principalilor luptători pentru Unirea Basarabiei cu Patria Mamă 2148
- Sumare** schițe de portret ale celor mai activi membri ai Sfatului Țării și ai Guvernului Republicii Democratice Moldovenești 2185
- Suntem** același popor cu aceeași spiritualitate 1951
- „Sus** inima, omule și române!” 2626

Ș

17-18 decembrie 1917, Tiraspol. Cuvântarea deputatului Sfatului Țării Gheorghe Mare, originar din com. Slobozia Mare, județul Cahul, la Adunarea națională a moldovenilor din stânga Nistrului 1098

70 de ani de la reunirea din 1918 a Basarabiei cu România 402

75 ani de la Marea Unire 63

Șansele ideii unității naționale în Basarabia din ajunul Unirii 1145, 1175

Școala maramureșeană în perioada 1848-1918 1546

Școala românească din Transilvania în perioada 1867-1918 și lupta sa pentru unire 1467

Școlile 278

Ședința istorică a Unirii în Sfatul Țării : Raport special 742

Ședința Sfatului Țării din 1 decembrie 1917 1099

Ședințele Sfatului Țării 1100-1104

Șefii de Stat și de Guvern al României 1859-2003 : Mică enciclopedie 2103

Ștefan cel Mare și Sfânt 313

Ștefan Ciobanu: de la interesul față de studierea culturii spirituale românești la slujirea idealului național 2352

Ștefan Ciobanu – istoric și istoriograf 2360

Ștefan Ciobanu – personalitate remarcabilă în viața bisericească a Basarabiei antebelice 2357

Ștefan Holban : Avocat, fost prim-președinte al Asociației (județene Chișinău) învățătorilor 2722

Ștefan Holban, unul din artizanii Unirii, a fost omagiat la baștină 2710

Ștefan Usinevici către Ion Pelivan 2871

Științele socio-umanistice și progresul tehnico-științific : Conferință științifică interuniversitară 1210

Știți cine a fost Anton Crihan? 2428

T

Tabloul nominal al deputaților Sfatului Țării care au absentat de la ședința din 27 martie 1110

Tabloul nominal al deputaților Sfatului Țării care au votat contra Unirii 1111

Tabloul nominal al deputaților Sfatului Țării care s-au abținut de la vot 1112

Taina poetului Ion Buzdugan 2309

Tânăr, integru și talentat 2009

Telegrama MS Regelui adresată în ziua de 27 martie 1918 președintelui

Sfatului Țării din Basarabia 1034

Telegrama trimisă de regele Ferdinand I Președintelui Sfatului Țării I. In-culeț și Primului ministru Dr. D. Ciugureanu 1127

Telegrama trimisă regelui Ferdinand I de delegații prezenți la Congresul general al Bucovinei (28 noiembrie 1918) 1338

Telegrame și scrisori primite de dl I. Pelivan, cu ocazia sărbătoririi vârstei de 60 de ani de viață 2873

Temeiurile Unirii românilor 136

Tendințe de renaștere națională în rândurile preoțimii basarabene la începutul secolului al XX-lea 1065

Teodor Neaga, un fiu devotat al Țării 1955

Terorismul bolșevic împotriva României în 1917- 1918 857

Testamentul lui Pan Halippa 2668

Testament pentru urmași 2567, 2627

The Diplomatic Struggle of Bessarabia 1663

The Cultural Prelude to Bessarabia' Union with Romania 895

The making of the Romanian unitary national state, 1918 43

The Moldovan Bloc in the Country Council The Creator of Bessarabia's Destiny 601

The Truth about the question of Bessarabia 279

The Union of Bessarabia with Romania in the Cultural Propaganda System of the Moldovan Soviet Socialist Republic (1960-1970) 518

Tineretul ca o locomotivă a istoriei 471

Toată lumea în ajutorul refugiaților 2609

Totuși, în care casă din Chișinău a locuit Gherman Pântea? 2787

Tradițiile internaționaliste ale luptei pentru reunirea Basarabiei cu Patria Sovietică (1918-1940) 351

Tradiționalism și modernitate în Basarabia anilor 1918-1940 312

Traditionalisme et modernité en Bessarabie des années 1918-1940 312

Tragicul an 1918: lecțiile de acum un secol 481

Transilvania 1631

Transilvania, Banatul, Crișana, Maramureșul, 1918-1928. Vol.2 1475

Transilvania între Revoluția de la 1848 și Unirea din 1918. Contribuții demografice 1415

Transilvania la cele două Conferințe de Pace de la Paris (1919-1920 și 1946-1947) 1749

Transilvania își hotărăște soarta 1572

Transilvania pe drumul unității naționale (de la revoluția din 1848 la Primul Război Mondial) 1495

- Transilvania:** regionalism și dezbinare etnică 1544
Transnistria în perioada interbelică (1917-1940) 858
Tratatele de pace 1758
Tratatele de pace ale României : 1919-1920 1651
Tratatele internaționale privind noul statut teritorial și politic al statului român (1919-1920) 1844
Tratative diplomatice româno-rusă-ucrainene privind frontiera de răsărit a României 1752
Tratative privitoare la Basarabia în perioada 1918-1926 1700
Tratativele româno-sovietice din anii 1920-1924 pentru recunoașterea Unirii Basarabiei 1709
Tratatul de la Neuilly 1845
Tratatul de la Paris (28 octombrie 1920) 1818, 1846
Tratatul de la Paris din 28 octombrie 1920 1825
Tratatul de la Paris din 28 octombrie 1920. Valoarea juridică a acestui tratat 1832
Tratatul de la Paris în privința Unirii Basarabiei 1821
Tratatul de la Paris privind recunoașterea unirii Basarabiei cu România 1770
Tratatul de la Sèvres 1847
Tratatul de la Trianon 1848
Tratatul de la Trianon (4 iunie 1920) 1744
Tratatul de pace cu Austria (Saint-Germaine, 10 septembrie 1919) 1724, 1849
Tratatul de pace cu Austria și Tratatul minorităților, de la Saint-Germain-en-Laye 1771
Tratatul de pace cu Bulgaria (Neuilly sur Seine, 27 noiembrie 1919) 1850
Tratatul de pace cu Germania (Versailles, 28 iunie 1919) 1851
Tratatul de pace cu Imperiul Otoman și tratatul frontierelor, de la Sèvres. Tratatul de la Lausanne 1772
Tratatul de pace cu Rusia Sovietică 1795
Tratatul de pace cu Ungaria 1795
Tratatul de pace cu Ungaria (Trianon, 4 iunie 1920) 1724, 1852
Tratatul de pace de la Neuilly-sur-Seine cu Bulgaria 1773
Tratatul de pace de la Trianon 1834
Tratatul de pace de la Trianon cu Ungaria 177
Tratatul de pace de la Versailles cu Germania 1775
Tratatul de recunoaștere a Unirii Basarabene 1872
Tratatul încheiat între România, pe de o parte, și Marea Britanie, Franța,

Italia și Japonia, de cealaltă parte, privind recunoașterea unirii Basarabiei cu România 1716

Tratatul încheiat între România, pe de o parte, și Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia, pe de altă parte (Paris, 28 octombrie 1920) 1724

Tratatul prin care principalele Puteri Aliate și Asociate – Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia – recunosc suveranitatea României asupra teritoriului Basarabiei. 28 octombrie 1920, Paris 1853

Tratatul prin care puterile aliatare recunosc unirea Basarabiei, semnat la 28 octombrie 1920 și ratificat la 19 mai 1922 1717

Tratatul privitor la Basarabia, semnat la Paris la 28 octombrie 1920 1854

Tratatul privitor la Unirea Basarabiei cu România, semnat la Paris, la 28 octombrie 1920, de către Marea Britanie, Franța, Italia, Japonia – principalele puteri aliatare – și România 1855

Tratatele de pace cu Austria și Bulgaria 1795

Trădarea-dezertarea și tolerarea lui Constantin Stere – fost Colonel consilier juridic... în războiul de întregire a neamului 2906

Trecutul Basarabiei 570

Trecutul și cultul eroilor... 2010

Trei ani pe frontul basarabeian : Bilanțul unei activități 326, 327

Trepte spre Marea Unire de la 1918. Basarabia 873

Trepte spre Marea Unire de la 1918 : I. Basarabia ; II Bucovina 148

Treptele Unirii. Basarabia 533

Tricolorul Basarabiei în 1917 1002

Triumful adevărului istoric : Anii 1918 și 1940 în destinul poporului moldovenesc 269

Triumful și calvarul lui Constantin Stere 2944

Trupele de grăniceri în Basarabia și Bucovina 187

Ț

Țara de Sus se unește cu Vechiul Regat – Cernăuți, noiembrie 1918 1339

Țara mea : Poeme. 1918-1928 2283

Țarismul și mișcarea națională a românilor din Basarabia 901-904, 906

Țăranii basarabeni și România 2905

Țăranii și boierii din Basarabia: Vasile Stroescu 2991

U

1 Decembrie la Alba Iulia 1632

1 Decembrie 1918 118, 1537, 1556

1 Decembrie 1918: Actul de la Alba Iulia 1543

- 1 Decembrie 1918. Chișinăul salută Alba Iulia 1570
- 1 Decembrie 1918. Contribuția social-democraților la Unirea Transilvaniei cu România 1416
- 1 Decembrie 1918: istoricul act de dreptate națională 1567
- 1 Decembrie 1918 – împlinirea năzuinței și a luptei poporului român. Armata română, factor de garanție și de siguranță a Marii Uniri. Campania din 1919 80
- 1 Decembrie 1918. Întregire națională și spirit European 203
- 1 Decembrie 1918 : Mărturii ale participanților 1448
- 1 Decembrie 1918 – 19 decembrie 1943 1473
- 1 Decembrie 1918 – o duminică binecuvântată de Dumnezeu 1618
- 1 Decembrie 1918 – o zi pentru un întreg mileniu de istorie 1607
- 1 Decembrie 1918 – preeminențe istorice maramureșene la Marea Unire 1527
- 1 Decembrie 1918 : (studii și evocări) 1477
- 1 Ianuarie 1933 2458
- Ultimul** drum al lui Anton Crihan 2451
- Ultimul** interviu cu Pan Halippa – vicepreședintele, în 1918, al Sfatului Țării 2638
- Un** act legitim și legal 1049
- Un** adevărat ostaș al Crucii 2471
- Un** alt fel de Unire condiționată 1633
- Un** an de luptă pentru binele poporului : 10 noiembrie 1918 - 10 noiembrie 1929 261
- Un** apostol al idealurilor naționale din „Provincia Phoenix” – Elena Alistar 2247
- Un** ardelean basaraben în serviciul cauzei naționale: Onisifor Ghibu 2138
- Un** basarabean devotat până la sacrificiu cauzei naționale 2011
- Un** basarabean la Conferința Păcii : Ioan Pelivan 2847
- Un** basarabean participant la cele trei Uniri 2012
- Un** bălțean din panteonul național 2013
- Un** bust lui Simion Murafa 2628
- Un** cărpinenean membru al Sfatului Țării: Ștefan Holban 2725
- Un** chip sculptat în piatra suferinței 2669
- Un** Chișinău al lui Stere și un Stere al Chișinăului 2940
- Un** cuvânt înainte 2629
- Un** deputat din Sfatul Țării a fost comemorat la Chițcanii Vechi 2484
- Un** destin împlinit – Pan Halippa 2670
- Un** destin zbcuciat: Ion Inculeț – 120 de ani de la naștere 2752

- Un** document inedit din timpurile lui Ștefan cel Mare 2329
- Un** drept firesc și legitim 510
- Un** drum istoric la Alba Iulia 1510
- Un** eveniment cardinal : 80 de ani de la Marea Unire 224
- Un** exemplu demn de urmat: Pan Halippa 2699
- Un** fenomen definitoriu pentru dimensiunea națională românească a Basarabiei: Unirea din 27 martie 1918 542
- Un** fenomen mai mare decât o surpriză : realizarea unității naționale: a) Unirea a început în Basarabia ; b) Unirea Bucovinei ; c) Unirea Transilvaniei 212
- Un** fost primar al Chișinăului a decedat în închisoarea din Chișinău 2014
- Un** glas autorizat al Basarabiei 2658
- Un** imn al iubirii eterne 2015
- Un** lider al bisericii basarabene care a votat Unirea 2267
- Un** mare binefăcător al culturii românești: Vasile Stroescu 3010
- Un** mare patriot și martir – Anton Crihan 24421
- Un** mare savant în labirintul orașului... 2350
- Un** membru al Sfatului Țării înghițit de gulag 2016
- Un** militant al Unirii Basarabiei cu România: Luca Știrbeț 2089
- Un** militant de vază al mișcării de eliberare națională din Basarabia : Vasile Țanțu 2135
- Un** militant pe tărâm național 2059
- Un** mitropolit ca un exponent al conștiinței naționale 2525
- Un** model de trăire adevărată 2430
- Un** modest și harnic profesor basarabean 2340
- Un** necunoscut a bătut la ușa mea 2299
- Un** om cum mai rar se întâlnește 2017
- Un** om în căutare de fulgere – Pan Halippa 2671
- Un** om trimis de Dumnezeu...2018
- Un** părinte spiritual al Basarabiei: Mitropolitul Gurie Grosu 2558
- „**Un** popas de întărire a nădejdi” 1183
- Un** portret biografic – Pantelimon Erhan 2019
- Un** preludiu al Marii Uniri – Adunarea Națională a Românilor americani din 9-10 martie 1918 de la Youngstown, Ohio 1569
- Un** primar de Chișinău care a fost și primarul Odesei 2783
- Un** proiect nerealizat la Chișinău: monumentul Unirii Basarabiei cu România 896
- „**Un** românism care să promoveze ideea participării la universal – acesta era gândul lui Pan Halippa” 2705

- Un sfert de veac de la Unirea Basarabiei** 418
Un sfert de veac de la Unirea Transilvaniei 1426
Un sol al Basarabiei 2851
Un student al Sfatului Țării 2020
Un țăran de care Basarabia de astăzi are nevoie 2021
Unde este testamentul lui Andrei Găină? 2483
Unele aspecte ale vieții social-politice a minorităților naționale din Basarabia în cadrul României (1918-1925) 1097
Unele aspecte privind acțiunile armatei române în spațiul dintre Carpații Orientali și Nistru la sfârșitul anului 1917 și primele luni ale lui 1918 585
Unele aspecte privind integrarea Basarabiei în sistemul juridic românesc (1918-1920) 859
Unele aspecte privind lupta serviciilor secrete rusești împotriva Unirii Basarabiei cu România 860, 861
Unele aspecte privind mișcarea națională în Basarabia la începutul sec. al XX-lea 1205
Unele aspecte privind primii pași de activitate a Sfatului Țării 727
Unele considerații privind primele scrutine electorale în Basarabia românească (1919-1922) 1096
Unificarea mișcării cooperatiste după realizarea unității naționale a României 201
Unire sau anexiune? 766
Unirea 436, 530, 777, 804, 838, 1185
Unirea a început în Basarabia 1176
Unirea a „păpat” revoluția 1177
Unirea a salvat Basarabia 1206
Unirea a treia și cea din urmă. 1866-1918 1545
Unirea – Amintiri 73
Unirea : analiza psihologică a evenimentelor : 1918-1928 2
Unirea Ardealului 1535, 1555
Unirea Ardealului : Conferință la radio București, 27. I. 1934 1440
Unirea Ardealului cu România 1554
Unirea Banatului cu România 1443, 1613
Unirea Basarabiei 422
Unirea Basarabiei : Acte și Documente cu ocazia împlinirii a 25 ani de la săvârșirea marelui act istoric 2775
Unirea Basarabiei cu Patria Mamă 336, 651, 665, 767-774, 777, 1209, 2061
Unirea Basarabiei cu Patria-Mamă (27 martie 1918) 428,
Unirea Basarabiei cu Regatul Român 792, 1027

Unirea Basarabiei cu România 362, 426, 623, 811, 849, 909, 943, 949, 1060, 1188, 1189, 1190, 1207, 2389, 2446, 2692, 2759, 2859, 2960

„**Unirea**” Basarabiei cu România, atitudinea populației față de acest act și legitimitatea lui din punct de vedere al dreptului internațional 879

Unirea Basarabiei cu România ca formă de materializare a dreptului națiunilor la autoadministrare 705

Unirea Basarabiei cu România ca proces de recuperare a identității 1077

Unirea Basarabiei cu România, 27 Martie 1918 554, 1026

Unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918) – acțiune politică hotărâtoare în integrarea neamului românesc 708

Unirea Basarabiei cu România din 27 martie 1918 în contextul memoriei istorice 862

Unirea Basarabiei cu România după Monitorul Oficial 572

Unirea Basarabiei cu România: gândurile unui pribeag 1192

Unirea Basarabiei cu România (Iași, 29 martie 1918) 571

Unirea Basarabiei cu România: impact și consecințe. Făurirea Marii Uniri: interpretări și dezbateri istoriografice actuale 1193

Unirea Basarabiei cu România – istorie și actualitate 809

Unirea Basarabiei cu România în concepția lui C. Stere 2934

Unirea Basarabiei cu România în contextul relațiilor româno-ucrainene (1917-1918) 1079

Unirea Basarabiei cu România în imagini filatelice 553

Unirea Basarabiei cu România în 1918 511, 726, 1178

Unirea Basarabiei cu România în 1918. Aspecte controversate ale problemei 1179

Unirea Basarabiei cu România: între ortodoxismul românesc și cel rusesc 484

Unirea Basarabiei cu România – moment memorabil în istoria poporului român 478

Unirea Basarabiei cu România. Momente și etape 423

Unirea Basarabiei cu România (1918) 417, 1191

Unirea Basarabiei cu România 1918-1927 : Documente 408

Unirea Basarabiei cu România, 1918 : Preludii, premise, realizări 407, 1161, 1167, 1171, 1173, 1175, 1180, 2876

Unirea Basarabiei cu România (1918) și recunoașterea ei internațională (1920) 543

Unirea Basarabiei cu România – o realizare a dreptului națiunilor la auto-determinare 512

Unirea Basarabiei cu România : Polemici după 100 de ani 1142

- Unirea** Basarabiei cu România – premisă fundamentală a integrării ținutului în cadrul statului unitar român 602
- Unirea** Basarabiei cu România, proclamată la 27 martie 1918 de către Sfatul Țării 733
- Unirea** Basarabiei cu România, proclamată la 27 Martie 1918 de către Sfatul Țării Basarabiei 743
- Unirea** Basarabiei cu România, sărbătorită la Orhei 1194
- Unirea** Basarabiei cu România și deplina ei integrare în Țara întregită (1918-1940) 729
- Unirea** Basarabiei cu România și evenimentele premergătoare reflectate de presa internațională (studiu de caz: The New York Times) 871
- Unirea** Basarabiei cu România și politica expansionistă a URSS 1793
- Unirea** Basarabiei cu România și poziția Radei Ucrainene 1794
- Unirea** Basarabiei cu România și problema reformelor democratice 424
- Unirea** Basarabiei cu România și recunoașterea internațională 1727
- Unirea** Basarabiei cu Țara văzută de Pan Halippa: Istoria povestită de făptuitorii ei 2684
- Unirea** Basarabiei cu țara-mumă 963
- Unirea** Basarabiei de la 1918 – un act de lichidare a consecințelor fraudei istorice 416
- Unirea** Basarabiei : Note, comentarii, observațiuni 1186
- Unirea** Basarabiei, 1917-1918 1108
- Unirea** Basarabiei : Streinii despre Basarabia 1187
- Unirea** Basarabiei : Studiu și documente cu privire la mișcarea națională din Basarabia în anii 1917-1918 284, 285, 286, 413, 414, 557, 560, 565-569, 572, 1717, 1800, 2330-2332
- Unirea** Basarabiei : (ședința din 6 martie 1920) 798
- Unirea** Basarabiei și a Bucovinei cu România 1917-1918 409
- Unirea** Bucovinei 1376, 1393
- Unirea** Bucovinei cu România 1356, 1360, 1364, 1378, 1386, 1399, 1400
- Unirea** Bucovinei cu România : (aspecte militare) 1324
- Unirea** Bucovinei cu România în 1918 1325, 1398
- Unirea** Bucovinei cu România (1918) 1382
- Unirea** Bucovinei cu România și deplina ei integrare în Țara întregită (1918-1940) 1352
- Unirea** Bucovinei : 28 noiembrie 1918 : Studii și documente 1330, 1371
- Unirea** Bucovinei, 1918 1325
- Unirea** Bucovinei și Transilvaniei cu România 218
- Unirea** ca datină a vieții românești : Din aceste strămoșii vine Unirea 219

- Unirea** ca factor moral 221
- Unirea** care (nu) ne dezbină 700
- Unirea** cea mare 155
- Unirea** cea Mare și cărturarul Nicolae Iorga 120-121
- Unirea** condiționată a Basarabiei cu România la 27 martie (9 aprilie) 1918 1146
- Unirea** condiționată de la 27 Martie (9 aprilie) 1918 1180
- Unirea** cu Basarabia 1195
- Unirea** de la 1918 a Basarabiei cu România. Semnificații actuale ale evenimentului 1181
- Unirea** de la 1918 a fost o mare realizare istorică, dar a rămas și o năzuință fierbinte a românilor 81
- Unirea** de la 1 Decembrie 1918 – încununare a luptei și năzuințelor tuturor românilor de a avea un stat unitar, independent, de a trăi liber, în pace și colaborare cu vecinii, cu alte popoare 1635
- Unirea** de la 1 decembrie 1918 – un moment fundamental al istoriei moderne a României 1532
- Unirea** din 1918 942
- Unirea** din 1918, Act fundamental al istoriei României 68
- Unirea** din 1918 continuă să fie o sursă de inspirație 631
- Unirea** din 1918. Ecouri basarabene 654
- Unirea** din 1918 – împlinire și speranță 165
- Unirea** din 1918 – speranță pentru românii basarabeni 1075
- Unirea** din 1918 și minoritățile Naționale din România 10
- Unirea** din provincie 818
- Unirea** – expresie a politicii faptului împlinit 586
- Unirea** – ideal național 513
- Unirea** istorică în literatură 1504
- Unirea** în Camera României Mari 1873
- Unirea** în destinul românilor basarabeni 411
- Unirea** Maramureșului cu Patria Mamă 1629
- Unirea** necondiționată și pentru vecie a Bucovinei în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru, cu Regatul României 1401
- Unirea**, o stare de spirit 453
- Unirea** – opera izvorâtă din românismul conștientizat al basarabenilor 746
- Unirea** Principatelor române – Deslipirea Basarabiei de Rusia – Spre Unirea tuturor țărilor române 735
- Unirea** Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România 1196

- Unirea** României se încheiase 1490
Unirea românilor 825
Unirea românilor din Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș cu România 215
„Unirea s-a făcut de Sfatul Țării” 490, 491
Unirea și unitatea națională 194
Unirea Transilvaniei 1634
Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmarului și Maramureșului cu România 1636
Unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România 1540
Unirea Transilvaniei cu România 1485, 1562, 1614, 1637
Unirea Transilvaniei cu România, încununare a procesului desăvârșirii unității național-statale 1551
Unirea Transilvaniei cu România : 1 decembrie 1918 1478, 1479
Unirea tuturor provinciilor românești 93
Unitate și continuitate în istoria poporului român 69, 101-102, 122, 1526, 1575, 1599
Universitatea Populară din Chișinău: 1918-1922 897
Unul din preoții martiri ai Basarabiei – Alexandru Baltaga 2270
Utopian Thinking in Transylvania German and Hungarian Case Studies 1496
Uzdinenții la Alba Iulia, la Marea Unire a tuturor românilor 1488

V

- Valențe** identitare în activitatea misionară și culturală a Mitropolitului Gurie al Basarabiei 2528
Valențele presei clericale din Basarabia (1918-1940) 330
Validarea actului Unirii Bucovinei cu România 1365
Validarea actului Unirii Transilvaniei cu România 1563
Validarea Unirii Basarabiei cu România 863
Valorificarea personalității lui Constantin Stere în cadrul orelor de istoria românilor. Dosarul documentar 2930
Vasile Cijevschi (17 oct. 1880-14 iul. 1931), omul care a schimbat destinul Basarabiei 2102
Vasile Goldiș după Marea Unire din 1918 1948
Vasile Goldiș, ideolog al Marii Uniri din 1918 1941
Vasile Goldiș și Marea Unire 1905
Vasile Goldiș – unul dintre părinții Patriei 2052

- Vasile** Lucaciu : acte, documente, procese 1902
- Vasile** Stroescu a făcut parte din specia rară a capitaliștilor care făuresc revoluții 2997
- Vasile** Stroescu, basarabeanul care a fost un Mecena al tuturor românilor 2998
- Vasile** Stroescu – filantrop și om de cultură din Basarabia 2984
- Vasile** Stroescu – Filantropul Model 2992
- Vasile** Stroescu în conștiința publică din Transilvania 2990
- Vasile** Stroescu – mare mecenat al românilor, binefăcător al culturii naționale 3001
- Vasile** Stroescu – mecenat al românilor de pretutindeni 3000
- Vasile** Stroescu – mecenat, om de cultură și artizan al unității naționale 3011
- Vasile** Stroescu (1845-1926): Istoria neamului în denumirile străzilor 2987
- Vasile** Stroescu: o figură legendară 2999
- Vasile** Stroescu. O scurtă biografie 3016
- Vasile** Stroescu – președinte de vârstă al Adunării Deputaților 3021
- Vasile** Stroescu – sursă financiară pentru românii din Transilvania 3022
- Vasile** Stroescu și românii din Bihor 3009
- Vasile** Stroescu, un ctitor inegalabil 3002
- Vasile** Stroescu, un mare mecenat al românilor transilvăneni 3020
- Vasile** Stroescu – un sol al altei lumi, un om din alte timpuri 2986, 2992, 2993, 2994, 3000, 3011, 3013, 3018
- Vasile** Stroescu – vestit filantrop și mare patriot al neamului românesc 3027
- Vasile** Țanțu – politician și pedagog 2045
- Vasile** Țanțu – Președintele Blocului Moldovenesc 2024
- Vasile** Țanțu și mișcarea națională în rândurile militarilor moldoveni de pe Frontul român (1917) 2036
- Vatra** veșniciei – Răzeni : Carte de familie de neam răzenean (1484-2003) 2235, 2766, 2866
- Vârstele** unirii: De la conștiința etnică la unitatea națională 70, 127, 201, 423, 1342, 1628, 1712
- Versuri** dedicate Unirii Basarabiei cu România la 27 martie 1918 2630
- Versuri** poloneze necunoscute în opera mitropolitului Moldovei Dosoftei 2333
- Vestirea** libertății 2630
- Vestul** românesc – principal centru politic al românilor transilvăneni (sfârșitul secolului al XIX-lea - începutul secolului al XX-lea) 1524
- Viața** Basarabiei 1932-1944 : Cercetări bibliografice și informative 1108

- Viața** ca un miracol 2025
Viața ca un roman: Constantin Stere scriitorul : Eseuri 2919
Viața cotidiană în orașul Chișinău la începutul secolului al XX-lea (1900-1918) 393
Viața economică, politică și socială a României 213
Viața lui C. Stere 2914, 2915
Viața mareșalului Prezan: profesia de a fi român 1921
Viața muzicală basarabească în perioada anilor 1918-1940: coordonate de referință 744
„Viața noastră” – ziarul care a salvat viața unui deputat în Sfatul Țării 2178
Viața politică din Basarabia în perioada de autonomie provizorie (27 martie - 27 noiembrie 1918) 1087
Viața politică din România după Marea Unire (1918-1923) 192
Viața politică în Bucovina în preajma Unirii din 1918 1346
Viața politică în România, 1918-1921 1566
Viața social-economică a Basarabiei – parte integrantă a statului român 603
Viața și activitatea lui Pantelimon Halippa în timpul regimului comunist 2675
Victoria unei generații demne 1892
Vitejii dela Mărășești la Chișinău 734
Vitrina cărții 2278
Vizita regală la Chișinău (1920) – imagine și istorie 758
Vizite canonice și inspecții făcute de Î.P.S. Arhiepiscop Gurie al Chișinăului și Hotinului 2553
Viziunea diplomației britanice asupra „Sfatul Țării” și a situației din Basarabia (1918-1919), în lumina unui document contemporan 813
Vladimir Bodescu (145 de ani de la naștere) 2136
Vocația literar-artistică a politicianului Constantin Stere 2945
Vocea zemstvelor basarabene 975
Voievozii inspirației : (Eseuri, portrete literare, povestiri documentare) 2274
Voința Basarabiei 2805
Voluntarii ardeleni versus liderii regățeni în problema Basarabiei 1082
Voluntarii Marii Uniri 13
Voluntarii unității 222
Vom fi ce-am fost și mai mult decât atât... 625
„Vom purta tricolorul nostru...” 222
Votarea nominal 1214

Votul de Unire al Basarabiei 799

Votul din 27 martie 1918 a Sfatului Țării și schimbarea la față a Basarabiei interbelice 1125

„**Vreau** să știți că, deși sunt cu trupul în America, sufletul meu e în Basarabia” 2410

Z

Zece ani de la Unire : Moldova dintre Prut și Nistru 277

Zece ani de la Unire : Moldova dintre Prut și Nistru : 1918-1928 278

Zece ani de la unirea Bucovinei 1331

Zece ani de spiritualitate activă basarabeană 2631

Zece zile care au cutremurat Basarabia 612

Zece personalități ale Unirii 1923

Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 1 71, 619-621, 642, 699, 810, 1053, 1067, 1071, 2284, 2226, 2228, 2570, 2571

Ziarele românești despre Unirea Basarabiei, Bucovinei și Transilvaniei. Vol. 2 71, 525, 534, 544, 730, 732, 734, 735, 737, 753, 766, 806, 1070, 1135, 1957, 2225, 2657, 2658, 2683

Ziarul „Românul” și Marea Unirea 1482

Zile basarabene 317, 2470, 2471, 2526, 2952, 2953

Ziua cea mare 1573

Ziua de 6 ianuarie 1918 2823

Ziua de 27 martie la Chișinău 1048

Ziua dreptății : 27 Martie 1918 911

Ziua măreață a Unirii 613, 2777

Ziua patronului Înalt Prea Sfințitului Mitropolit Gurie 2556

Ziua patronului Î.P.S.S. Mitropolit Gurie 2560

Ziua sfântă a neamului românesc 24 ianuarie 1918 735

Ziua Unirii Basarabiei cu Patria-mamă România 1216

Zorile Unirii 794

Zorile Unirii la Suceava 1323

A

Аграрная «реформа» 1918-1924 гг. в Бессарабии 1247

Б

Бессарабия в составе Румынии (1918-1940 годы) 1257

Бессарабия и АМССР : к „юбилейному торжеству” оккупации 1309

- Бессарабия** не смирилась 1266
Бессарабия под властью румынских бояр (1918-1940) 1235
Бессарабия под пятой румынских оккупантов 1251
Бессарабский вопрос в контексте международных отношений (1919-1920 гг.) 1877
Бессарабский вопрос в эпоху мировых войн и его интерпретации в историографии: от возникновения до Парижских мирных договоров (1917-1947) 1879
Бессарабский вопрос между мировыми войнами 1917-1940 1878
Ближневосточный узел и бессарабский вопрос 1887
Бои под Бендерами 1275
Борьба Бессарабии против румынских захватчиков 1248
Борьба за власть советов в Молдавии (март 1917-март 1918) 1227
Борьба трудящихся Бессарабии за свое освобождение и воссоединение с Советской Родиной (1918-1940 гг) 1228
Борьба трудящихся Бессарабии против интервентов в 1917-1920 гг. 1225
Борьба трудящихся Молдавии против интервентов и внутренней контрреволюции (1917-1918 гг.) 1239
Борьба трудящихся Молдавии против интервентов и внутренней контрреволюции в 1917-1920 гг. 1229
Буковина в цепях оккупации 1403

В

- В. И. Ленин** о некоторых событиях в Бессарабии и на Румынском фронте (1917-нач. 1918 гг.) 1304
Василе Строеску (1845-1926): История народа в названиях улиц 3032 „**Великая** Румыния” – ее классовые силы, ее правительство, ее парламент 227
Вехи молдавской государственности 627, 1307
Выход из состава России 1283

Г

- Год** без Антона Крихан 2454
Год судьбоносный: от провозглашения Молдавской республики до ликвидации автономии Бессарабии : (ноябрь 1917 – ноябрь 1918 г.) 1245, 1283-1287
Годы трудные, годы голодные (1924-1926 гг. в АМССР) 1313

Д

- 10 лет борьбы против румынских бояр** 1224
- 27 марта (9 апреля) 1918 года** 1263
- 27 марта : (Из воспоминаний депутата [Сфатул Цэрий])** 1289
- 27 марта 1918 года Бессарабия объединилась с матерью – родной Румынией** 1258
- Двадцать два года героической борьбы** 1226
- Двенадцать** 1264
- Движение за автономию Бессарабии в 1917 г.** 1244
- Движение за автономию Молдавской Республики.** 1917 1244
- Движение за национальное освобождение** 1262
- Девять лет грабежа и насилия** 1221
- Девять черных лет** 1265
- „Демократия”** 1281
- Десятое Мая** 1273
- Десять лет кровавой оккупации** 1233
- Десять лет международной дипломатии в бессарабском вопросе** 1884
- Деятельность Сфатул Цэрий** 1311
- Деятельность солдатских Советов и комитетов на румынском фронте и в Молдавии в 1917 г.** 1231
- „Дипломатия” Сфатул Цэрий – по отчетам его заседаний** 1280

З

- За власть Советскую** 1239
- Забастовка пекарей** 1281
- Забытая ветвь румынского народа** 1300
- Захват Бессарабии и сопротивление населения** 1275

И

- Из истории бессарабского вопроса** 1260
- Из истории борьбы за власть советов в Молдавии (1918-1920)** 1240
- Из истории общественно-политической жизни Румынии: личные и межличностные факторы политического успеха в 1866-1918 гг.** 228
- Из истории революционного движения рабочей молодежи Бессарабии** 1256
- Изменения в административно-территориальном делении и в составе населения Молдавской АССР (1924-1940 гг.)** 1312
- Иностранцы консулы обманывают Румчерод** 1275
- Интеграция в состав румынского национального единого государства** 1308

Ион К. Инкулец – основатель великого Государства 2772
История Бессарабии : (От истоков до 1998 года) 1255, 1259, 1262, 1291, 1308, 1311
История Молдовы 1241
История румын : Новейшая эпоха 225
История Румынии : 1918-1970 226
Италия и бессарабский вопрос 1882
Итоги 18 лет оккупации Бессарабии 1276

К

К 8-ой годовщине грабительского захвата Бессарабии 1277
К 9-ой годовщине грабительского захвата Бессарабии 1278
К IX годовщине грабительского захвата Бессарабии 1242
Как Антанта с Молдовой обошлась: Бессарабский вопрос и Парижская конференция 1881
Как Бессарабия оказалась в составе Румынии 1305
Как все происходило 27 марта 1918 года 2640
Карательная политика королевской Румынии против революционно-освободительного движения в Бессарабии (1918-1940 гг.) 1252
Кишинев 1917 : несколько эпизодов 1281
Классовая борьба в Буковинской деревне 1405
Когда перекрашивались вывески 1280
Котрреволюционный заговор на юге России в конце 1917 – начала 1918 года 1261
Край помещьего возрождения 1274
Крах „румынизации” в Бессарабии 1271
Крестьянское движение в Бессарабии за 15 лет 1314
Кровавая летопись Бессарабии 1232
Кто убил Германа Пынтю? 2790
Курсы рабочей молодежи при Рабочем Доме и разгром последнего 1256

Л

Л. Сотов об объединении Бессарабии с Румынией в 1918 году 2416
Ликвидация Молдавской Республики 1286
Личность неординарная 2223
Лозунги освобождения Бессарабии в революционной борьбе пролетариата Румынии 1288

М

Мартовская Конституция 1923 года 1308

Международное признание этого исторического акта 1255

Молдавия в новейшее время : (1917 – начало XXI века) 1241

Молдова на распутьи : проблема государственного строительства глазами Сфатул Цэрий 1282

Н

Н. Н. Дурного о праздниках в Кишиневе 1912 года 2416

На юге Бессарабии 1275

Накануне 15-летия оккупации Бессарабии 1267

Население Бессарабии в межвоенный период. Демографические аспекты 312

Не забыли, не забудут, не простят 1268

Некоторые итоги и задачи 1295

Неудавшаяся антисоветская демонстрация 1316

Неудавшаяся вандея 1310

Никогда не забыть! 1232

Ничего не добились и не добьются 1883

Новое слово Пантелеймона Халиппы 2706

О

О Молдавской Демократической Республике 1317

О проекте Конституции Молдавской Республики 1307

Обмен нотами между СССР и Италией по поводу ратификации Италией бессарабского протокола 1885

Образование и культура Бессарабии в межвоенные годы 1291

Образование Сфатул Цэрий 1244

Обращение митинга бессарабцев, состоявшегося 27 января 1927 в Москве по поводу 9-ой годовщины захвата Бессарабии Румынией, к французскому послу 1296

Объединение Бессарабии с Румынией 1255

Объединение (воссоединение) 27 марта 1918 г. – эпохиальное событие в истории румынского народа 1292

Операции оккупационных войск в изображении румынских военных историков 229

Организация „108” и „Соцмол” 1256

От пятого до семнадцатого 1310

От Союза учащихся к Союзу социалистической молодежи 1256

Отказ Сфатул Цэрий от автономии Бессарабии и его роспуск 1284
Отношение бессарабцев к „объединению” Бессарабии с Румынией в 1918 г. 1294

П

15-летие оккупации Буковины 1404
15-летие оккупации и бессарабский вопрос 1297
Парижская мирная конференция 1877
Первые подпольные кружки Соцмола 1256
Период административной автономии 1311
Письмо бессарабского депутата А. Мыцэ премьер-министру Румынии А. Вайда-Воеводу 1298
Победа советской власти в Молдавии 1237
Повторится ли в 2018 году ситуация 1918 года? 1299
Под гнетом румынских бояр 1234
Подготовка главного удара 1275
Политика террора и грабежа в Бессарабии, 1918-1920 гг. 1246
Политический путь Константина Стере 2982
Положение трудящихся и демографические процессы в городах Бессарабии (1918-1940) 1243
Последние дни мировой войны 1284
Права румын на Бессарабию согласно некоторым русским источникам 2416
„Праздник Унири” 1301, 1302
Предательская роль „Sfatul Țării” 1249
Провозглашение Молдавской Демократической Республики 1244
Провозглашение независимости Молдавской Республики 1283

Р

Разоблаченная легенда 2981
Реакция на акт 27 марта (9 апреля) 1918 г. в Бессарабии и за рубежом 1285
Революционное движение в 1917 году и установление Советской власти в Молдавии 1250
Революционное движение на Буковине в конце XIX – начале XX в. 1402
Революционное движение на Румынском фронте 1917 г. - март 1918 г. 1253
Реорганизация Соцмола и переход к КСМ 1256

Решение Сфатул Цэрий об объединении Бессарабии с Румынией 1286

Российско-румынские отношения в годы Первой Мировой Войны и проблема взаиморасчётов 230

„**Румынизм**” и „басарабенизм” 1272

Румынский фактор в наступлениях российской армии в августе 1916-1917 (влияние, проявление, последствия) 1318

Румыния в лицах : Энциклопедия Юрия Грекова от А до Я 2261

Румыны, Бессарабия и Приднестровье 1300

Русская революция 1917 года, Сфатул Цэрий и провозглашение Молдавской Республики 1293

С

С согласия 2-3 процентов населения 1294

Свидетельство банкротства: к 19-ой годовщине оккупации Бессарабии 1306

„**Совет** эсеровских болтунов и изменников” 1310

Советско-румынские отношения 1917-1941 : Документы и материалы 1880

Советско-румынские отношения 1929-1934 гг. (От подписания Московского протокола до установления дипломатических отношений) 1876

Солдаты 8-й армии Румынского фронта в борьбе за мир и власть Советов 1253

Социалистическая революция в Молдавии и политический крах буржуазного национализма (1917-1918) 1238

„**Социалистический** блок” 1281

Страницы былого 2262

Сфатул Цэрий 1281

„**Сфатул Цэрий**” – антинароден орган 1223

„**Сфатул Цэрий**” – антинародный орган 1222

Сфатул Цэрий провозглашает образование Молдавской Республики 1287

Сфатул Цэрий, Центральная Рада и Румчерод: конфликт интересов в Южной Бессарабии (декабрь 1917 – февраль 1918) 231

Т

3 года национального строительства в АМССР и 10 лет национального угнетения в Бессарабии 1254

1905-1930 г.г. в Бессарабии 1310

„Так была оккупирована Бессарабия” или история „Трансильванского эшелона”, рассказанная бывшим румынским поручиком Севером Боку 1269

Тезисы докладов научной конференции профессорско-преподавательского состава 1304

Теория „добровольного присоединения” и практика национального удушения 1290

Торжество исторической справедливости : 1918 и 1940 годы в судьбах молдавского народа 1230

Традиционализм и модернизм в Бессарабии 1918-1940 годов 312

У

„Унирея” 10 мая 1315

Ушёл из жизни Антон Крихан, последний депутат Сфатул Цэрий 2455

Ф

„Февральская Свобода”. Первые организации молодежи 1256

Х

Хватит лукавить! 1279

Хроника событий в Бессарабии : (март 1917 - январь 1918) 1236

Ч

14 лет 1303

Э

Экономика Бессарабии в период оккупации 1319

Экономика Бессарабии периода 1918-1940 1259

Эпизоды пятого года 1310

Эсер его величества, Иван Инкулец 2773

Ю

Юбилейные откровенности: Из истории „национального движения” в Бессарабии 1270

Я

Январские дни 1918 года в Кишиневе 1320

INDEX DE NUME*

- A**
Abrudan, Paul 1483
Achim, Valeriu 52, 103, 1441, 1469, 1887, 1906
Acu, Dumitru 1924
Adam, Ioan 72
Adam, Iosif I. 1484
Adaue, Mihai 232, 252, 416
Adăniloiaie, Nichita 417
Afteniuc, S. Ia. 240, 350, 375, 390
Afteniuc, Simion Iacov 234
Agârbiceanu, I. 418
Agrigoroaiei, Ion 1, 29, 235-237, 419-424, 1652, 2920
Albani, Tiron 73, 1888, 1926
Albu, A. 425, 426
Aldea, Constantin 427, 428
Aldea-Cuțarov, C. 2648
Alexa, Doina 1925
Alexandrescu, C. 2885
Alexandrescu, Vasile 46
Alexandri, N.N. (2193)
Alexandri, Nicolae (2132), (2134)
Alexandri, Nicolae N. (2002), (2005), (2144)
Alistar, E. 2224
Alistar, Elena 2225-2228, (2229), (2230), (2231-2235), (2237-2242), (2244-2252), (2254-2257), (2259-2260)
Alistar-Romanescu, Elena (2176), (2231), (2236), (2243), (2253), (2258)
Andrei-Fanea, Anca 19
Andrieș-Tabac, Silviu 291, 429, 430
Andronachi, Gh. V. 239, 431-436, 1927-1939, 2231, 2341, 2376, 2649, 2736, 2832, 2943
Andronachi, Gheorghe 1939
Andronic, I. 2515
Andronic, S. 355
Anghel, Florin 167, 437, 1486, 1685
Anghel, Gheorghe 1940
Angeluța, V. 438
Antonescu, Cristian 1413
Antonescu, Ion (1048), (2074)
Antoniuc, D.I. 390
Antoniuc, Dumitru Ion 240
Apostol, Ion 77
Aramă, Cezar 442
Arbore, Zamfir (2803)
Ardelean, Aurel 1941
Ardeleanu, Constantin 443
Ardeleanu, Ion 33, 36, 149, 150, 1566, 1567, 1686, 1687, 1796
Arhire, Sorin 1406
Arimia, V. 7
Arimia, Vasile 36, 1688
Armașu, Liliana 55, 406
Arion, Ion (2063)
Atanasov, M. 2410
Atanasov, Nicolae 241
Aurescu, Bogdan 1681
Averescu, Alexandru (2074)
Avornic, Gheorghe 2921, 2922
Avram, Oana 71
Axentii, Ioana 2363
Axentii, Ioana Aurelia 242

---

* (include toate numele de persoane: autori, redactori, traducători, coordonatori, prefațatori, pictori, fotografi, recenzenți etc., precum și persoane cărora le sunt dedicate lucrările. În acest caz numerele de trimitere la notițele bibliografice se redau în paranteze rotunde care semnifică „despre dânsul”)

B

- Badea**, Gheorghe 2516
Babel, Antony 78, 444-450, 1689, 1690
Baboș, Alexandru 1410
Babuș, Marius-Sebastian 1944
Bacalov, Sergiu 373
Badea, Marin 1459
Baciu, Gheorghe 1942, 2232, 2377, 2650, 2651, 2834, 2835, 2836
Badiu, V. 451, 2892
Badiu, Vasile 2343
Bagrov, E. 341
Bahnaru, Vasile 280, 296
Bajbeuc-Melicov, Petre (1943)
Bajbeuc-Melicov, Petre Z. (2140)
Balamace, A. 2837
Balan Marus 2975
Balan, Șt. 453
Balanez, Ștefan (2008)
Balmuș, Pavel 342
Baltag, O. 2420
Baltaga, Alexandru (2174), 2263, (2264-2274)
Bandula, Octavian 1463
Bantoș, Alexandru 79, 453
Barbă, Maria 2233
Barbu, Vasile 1488
Barbu, Vasile V. 1926
Barnovschi, D.V. 454
Barus, T. 455
Basciani, Alberto 253, 254, 461-464
Bădărău, Eugen (1971)
Bădescu, Emanuel 1691, 2737
Bădescu, I. 2883
Băieșu, N. 2288
Bălan, Coriolan 1489
Bălan, I. 465
Bălăci, Ioan 56
Bătrânu, N. 1490
Bârcă, Teodor (2134)
Bârcă, Vasile (2163), (2181)
Bârșa, Gr. 2234
Bârșa, Grigore 2738, 2923, 2987
Bârșa, Iurie 406
Bâtcă, Veronica 466
Bejan, Leonid 1411
Bejan, S. 467, 468, 469
Bejan, Vlad 335, 336, 2984
Beniuc, Valentin 345
Benu, Aureliu 470, 471, 2652
Berciu, D. 69
Berciu, Ion I. 1945
Berciu-Drăghicescu, Adina 408, 757
Berechet, Ștefan 2324
Berezneakov, N. V. 356
Berindei, Dan 29, 472, 1491, 2924
Beșliu, V. 473
Beșliu, Victor 474
Bezviconi, G. 2334
Bezviconi, Gheorghe 2813, 2988, 2989,
Bezviconnâi, Gh. 2925
Bezviconnâi, Gh. G. 2926
Bezviconnâi, Gheorghe G. 2838
Bichir, Florian 1946
Bitoleanu, Ion 1692
Bivol, Constantin (2134), (2174)
Bivol, Nicolae (2001), (2178)
Bîcșă, D. 476
Bîrdeanu, N. 222
Bîrsa, Grigore 476
Bîrsa, Iurie 309
Blaga, Lucian (135)
Bobână, Gheorghe 2927, 2928
Bobică, Alexandru 255, 256

- Bobeico**, I. 257
Bobeico I. M. 356
Boboc, Daniel-Valeriu 477
Boboc, Mihai 2280
Bobocescu, V. 478
Bodea, Cornelia 1335, 1693
Bodea, Gheorghe I. 80
Bodescu, Vladimir (1975), (2026), (2136), (2174)
Boerescu, Dan-Silviu 1889
Boga, L. T. 258
Bogdănaș, Silvia 479
Bogos, D. 480, (1931)
Bogos, Dimitrie 259, (2142), (2186)
Bogos, Dumitru (2091)
Bogos, Vlad (2218)
Bogza, Vasile 1492
Bohus, Gh. 2344
Boia, Lucian 1414
Boia, Stelean Ioan 1408, 1493
Boico, Piotr 481
Bojan, Ioan 1494
Bojoga, Eugenia 481
Bold, Emilian 1638, 1694
Bold, Emilian I. 1639, 1695
Boldișor, Ștefan 392, 483
Boldișor, V. 2739
Boldișor, Veronica 81, 484, 2378
Bolduma, Viorel 485, 2517
Boldur, A. 486, 487, 488, 2653
Boldur, Al. 260
Boldur, Alexandre 1640-1647
Boldur, Alexandru 2, 261, 489, 490, 491, (2100)
Boldur, Alexandru V. 262-266, 492-499, (589), 1648, 1649, 1696-1700, 1854
Bologan, G. 2740
Bolovan, Ioan 1415, 1416, 1495
Bolovan, Sorina 2990
Boor, L'udovit Augustin (2075)
Borbély, Ștefan 1496
Borcan, Ion 222
Borda, Valentin 1452
Bordeianu, Cătălin 2929
Bordeiu, Gh. 1874
Borza, Alexandru 1497
Bosie-Codreanu, Nicolae (2166), (2194)
Bostan, Alexandru 2710
Bostan, Gheorghe 2711
Bota, Ionel 1498
Botezan, Liviu 1499
Botezatu, G. 2705
Botezatu, Grigore 2345, 2654
Botnariuc, Lilia 298
Botnariuc, Ștefan (2022)
Botoran, Constantin 3, 82, 500-503, 1336-1339, 1500-1502, 1650, 1701-1709
Bottez, Constantin L. 2906
Braga, Tatiana 2421
Bran, Emil (2046)
Brătianu, Gh.I. (718-724)
Brătianu, Gheorghe I. 267, 268, 504, 505
Brătianu, Ioan I. C. 1682, 1683, (1840), (2049), (2600), (2072)
Brânceanu, Lidia 408, 1679
Brânzilă, N. 1031
Brediceanu, Caius 1710
Brediceanu, Tiberiu 1926
Briciu, Alexandru 83, 506
Brînza, Iu. 1947
Brîseakin, S. C. 269, 305
Broșteanu, Ernest 1083, (1934), (2118)
Bruhîs, Mihail 270, 271

- Brus, Nicolae** 507
Buburuz, P. 2542
Buburuz, Petru 83
Bucur, Bogdan 6
Budeanu, Gheorghe 2481
Bufnea, Elie 1417
Buga, Ion 85-88, 508-513, 2078, 2655
Buhoiu, A. 2422
Bujna, Ivan (2075)
Bulancea, Denis 514
Bulat, Nicolae 515
Bulat, Ștefan (1972), (2018)
Bulboacă, Sorin 1948
Bulgăr, Gh. 1471
Bulgăr, Gheorghe 1503
Burcatâi, Diana 2518
Burlacu, Valentin 4, 272, 516, 517, 518
Buruiană, Gabriela 2423
Buruiană, Gheorghe 519
Butnaru, I. 222
Butnaru, Val 520
Buzași, Ion 1442
Buzatu, Gheorghe 56, 61, 190, 191, 192, 1838, 1949
Buzdugan, I. 556, 2284, 2728
Buzdugan, Ion 2275-2287, (2288-2309), 2991
Buzilă, Boris 273, 521
Buzilă, Varvara 2512
- C**
Caba, Galina 2930
Calafeteanu, Ion 409, 1650, 1651
Calcan, Gheorghe 1652
Caldararu, Dragoș-Cristian 363
Prea Sfinția Sa **Calinic, Episcop** 2492
- Calistru, Ulea** 1504
Campus, Eliza 1650, 1653, 1654
Cantemir, Dimitrie (2321)
Carauș, Silvia 522
Cardaș, Agricola 274
Carol I, Rege (2964)
Casso, Nicolae Ștefan (2813)
Cașu, Igor 1411
Cateli (Catelly), Emanoil (1950), (2013)
Catelli, Emanuil (2043), (2174), (2188)
Catelly, Emanoil (1989), (2042), (2119), 2824
Cavarnali, V. 2931
Cavarnali, Vladimir 524
Cazacliu, A.G. 1951
Cazacliu, Grigore (1951), (1992), (2012), (2134), (2164)
Cazacliu, Ion (1951)
Cazacliu, V. 525
Cazacliu, Vlad (Vladimir) (1952)
Cazacliu, Vladimir (1951), (1987)
Cazacu, Dumitru 275
Cazacu, P. 276-278, 526, (1933), 2742
Cazacu, Petre 279, 527-530, 1711, (1953), (1985), (2199)
Cazacu, Petru (2132), (2162)
Căciulă, Ion 531
Călinescu, Armand 89
Căpîlnean, Vasile 1441
Cărăuș, Dumitru (1954), (1969), (2134)
Căruntu, Mihai-Aurelian 1323
Căzănișteanu, Constantin 8, 44
Câlniceanu, Aurel (2094)
Câmpean, Viorel (2125)
Câmpeanu, Al. 533

- Cândea**, Ionel 67
Cântec, Florin 1712
Ceaușu, Mihai-Ștefan 1342
Ceaușu, Simona 1679
Cebotari, Diana 629, 2034
Cemârtan, Romeo 535
Cepoi, I. 2424
Cepoi, Ion 2425, 2435
Cepoi, J. 2426
Cerbușca, Pavel 2235
Cerișer, Nicolae 1436
Cernea, Gheorghe 537, 538, 539, 540, 541, 542, 1046, 1506, 1955, 2743
Cernenco, M. 638
Cernov, Nicolae (1981)
Cernovodeanu, Paul 543, 1655, 1713
Chicaroș, Tatiana 1133
Chiciuc, Ludmila 2656
Chicu, Oleg 1956
Chicuș, Nicolae 104, 113, 215, 843, 1036, 1196, 1827, 1828
Chilianu, M. 544, 1957, 1519, 2657, 2658
Chiorescu, Vlad (1958), (1974)
Chiorescu, Vladimir (1959), (2205)
Chioru, P. I. 282
Chiper, Constantin 545
Chiper, Ioan 1714
Chiriac, A. 546, 1960, 1961, 1962, 1963
Chiriac, Afanasie (1964)
Chiriac, Alexandru 271, 1890, 2236, 2291, 2427
Chiriac, C. D. (2816)
Chirică, Alexandra 1944
Chirilov, Teodor (1966)
Chiriță, Gheorghe 298
Chirtoagă, Ion 547, 2659
Chirtoagă, Valentina 2659
Chirtu, Ileana 36
Chiva, Margareta Mihaela 1679
Ciachir, Nicolae 548, 1343, 1344, 1656, 1715
Cibotaru, Ina 245
Cicio-Pop, Ștefan 1507
Cijevschi, V. G. (2068)
Cijevschi, Vasile (1967), (2015), (2017), (2055), (2101), (2134), (2202)
Cimpoescu, Dorin 549
Cimpoi, M. 550
Cimpoi, Mihai 54, 90, 551, 552, 2520, 2642, 2890, 2891, 2919, 2932, 2992
Ciobanu, A. 2899
Ciobanu, Al. 2428
Ciobanu, Alina 2898
Ciobanu, Constantin Gh. 553
Ciobanu, Maria 554, 1968-1975, 2292, 2712, 2779
Ciobanu, Mircea 245
Ciobanu, Mircea V. 2282
Ciobanu, Nicolae 91
Ciobanu, Rodica 2933
Ciobanu, Ș. 2336
Ciobanu, Șt. 2337
Ciobanu, Ștefan 283-286, 413, 414, 555-572, 1716, 1717, 1800, 2310-2333, 2338-2340, (2341-2371)
Ciobanu, V. 2237
Ciobanu, Vasile 68
Ciobanu, Vitalie 573, 574, 575, 576, 577, 1976
Ciobanu, Vitalie N. 287, 578-581, 1977, 1978
Ciocan, Eugenia 36
Ciocanu, A. 2660

- Ciocanu, Anatol** 1979, 2686
Ciocanu, I. 2568
Cioflec, Romulus 2034
Ciorănescu, George 289, 1345, 1718, 1719
Ciorăscu, Vasile (1980)
Ciorăscu (Cerescu), Vasile (2210)
Ciornei, Nicolae (2150)
Cipăianu, G. 1432
Citirigă, Daniel 1508
Ciubotaru, Nicolae 104, 582, 843, 1036, 1827
Ciubotă, Viorel 38, 1468, 1509, 1602, 1603, 1604
Ciubuc, Vasile D. 583, 584
Ciucă, Virgil 411
Ciugudean, Brândușa 1917
Ciugureanu, Daniel 534, (1957), (2101), (2118), (2132), (2170), 2372, 2373, (2374-2402)
Ciugureanu, G. 2382
Ciugureanu, Vitalie 2383
Ciul, Gheorghe 1510
Ciulcu, Alex 2993
Ciumeică, Ion 1981
Ciuperca, I. 1657
Ciuperca, Ion 29
Ciurcă, Ion 585
Ciută, Jean 586
Cliveti, Gheorghe 280
Cloșcă, Constantin 92, 93
Coandă, Constantin 1547
Cocârlă, Pavel (2181)
Cocuz, Ioan 1324
Cocuz, Ioan V. 1346
Codiță, P. 2661
Codreanu, Ion (1982), (1994), (2021), (2190)
Codreanu, Theodor 94
Cojocaru, Constantin 2994
Cojocaru, Gh. 587, 588
Cojocaru, Gh. E. 380
Cojocaru, Gheorghe 589-595, 1720-1723, 2662, 2934,
Cojocaru, Gheorghe E. 290, 293, 596-603, 1722
Cojocaru, Teodosie (1930), (1983), (2014), (2134), (2146), (2200)
Cojuhari, Ecaterina 298
Colesnic, Iu. 325
Colesnic, Iurie 295, 604-613, 1347, 1511, 1512, 1891, 1893, 1984-2226, 2238-2241, 2265-2267, 2293-2297, 2348-2350, 2384, 2385, 2429, 2430, 2462, 2521-2525, 2641, 2663-2671, 2713-2715, 2744-2747, 2780-2783, 2907, 2935-2940, 2995-2999,
Colin, Angela 2351, 2352, 2672
Coloșenco, Mircea 1513
Comșa, Daniela 1418
Condiescu, N. M. 95
Condrea, Lilia 618
Constantin, Ion 622, 623, 624, 1676, 1725, 1726, 1727, 2027, 2041, 2041, 2065, 2108, 2112, 2219, 2245, 2386, 2527, 2643, 2644, 2646, 2673, 2674, 2675, 2696, 2756, 2778, 2784, 2785, 2826, 2828, 2831, 2941, 3000, 3030
Constantinescu, Miron 1419, 1514
Constantinescu, N. N. 96
Constantinescu-Iași, P. (2620)
Constantiniu, Fl. 97
Constantiniu, Florin 98, 625, 1728
Constinescu, Roxana Alexandra 12
Corbu, Haralambie 2909, 2911, 2944, 2945

- Corlăteanu-Granciuc**, Silvia 381, 627, 628, 629, 1729
Corneanu, Ioan 2028
Cornețchi, Aurelia 630
Cosma, Aurel 1926
Cosma, Mircea 62, 2913
Cosmescu, Alex 631
Costa-Foru, C. G. (2071)
Costenco, N. 2242
Costenco, N. F. 301, 2676, 2825
Costin, Ion (1997), (2191)
Costin, Ion T. (2029), (2159), (2165)
Costiuc, Tatiana 3001, 3002
Cotelnic, T. 2353
Cotelnic, Teodor 2946
Cotruță, Alexandru Matei 2791, 2807, 2813
Coțofan, V. 1894, 2030
Crăciun, Victor 632
Crăciunescu, Al. 633
Crăsescu, Victor (2622)
Crețu, Gh. 99
Crețu, Vasile 635
Crigan, G. G. 1321
Crihan, A. 2408, 2509, 2410,
Crihan, Anton 2403, 2404, 2406, 2407, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, (2417-2452)
Crihan, D. 2403,
Crihan, Dumitru 2031, 2436, 2437, 2438, 2439
Cristea, Alexandru (2536)
Cristea, Miron, Patriarh 1421
Cristea, Nicolae 757
Cristea, Vladimir (2206)
Cristescu, Octavian 100
Cristi, Vladimir 636, (2025), (2023), (2132), (2219), (2220)
Crișan, Iuliu (1945)
Cucuietu, Sergiu 2440, 3002
Cujbă, Iurie 639
Cujbă, S. V. 640
Cujbă, Sergiu Victor (2033), (2621), (2622), 2839, 2940
Culea, Ap. D. 641
Cunescu, Gh. 2677
Cunescu, Gheorghe 317
Cunițchi, Gh. 2463
Cupșa, I. 101
Curilo, V. 1321
Curticăpeanu, I. 102
Curticăpeanu, V. 9
- D**
Dabija, N. 647
Dabija, Nicolae 648, 2678, 2748
Damaschin, S. 649
Damaschin, Simion 650, 651
Damian, George 652
Dandara, Livia 1926
Daniel, Patriarh 1421
Danilov, Maria 297, 382, 653, 654, 1677, 1731, 2034, 2947
Danu, Eugenia 113, 215, 232, 292, 343, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 1196, 1828, 2035, 2036, 2354, 2827, 2841
Dardan, Constantin 665
Darie, Alexandru 2679
Darie, Vlad 298, 666
Dascălu, Nicolae 10 , 1732, 1733, 1734
Dașcovici, N. 1735
Datcu, Iordan 2298
David, Al. 299
David, Gheorghe 2441
Davidescu, N. 1516

- Dăscălescu, H.** 300
Dăscălescu, Hristea 667
Dâianu, I. 1423
Deac, A. 1470
Deac, Augustin 1459, 1478, 1479
Deaconu, L. 11
Decei, A. 1424
Decei, Aurel 1517
Delapecica, Petre Ugliș 222
Demetriade, Mihai 243
Demetriade, Oana 243
Demian, Atanasie (2125)
Demșea, Dan 1519
Denize, E. 1737
Denize, Eugen 1738, 1739, 1740, 1741
Dergaci, Nicolae 685
Diaconescu, Marius 71
Diamandi, Sterie 2948
Dimitriu-Serea, G. 222
Dinu, Nicolae 1679
PS Dionisie, [Erhan], Episcop 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, (2462-2480)
Dobeș, Andrea 1903, 2039
Dobre, Dumitru 1680
Dobrescu, Gheorghe 1914
Dobrescu, Vasile 3003
Dobrinescu, V. F. 1659, 1744, 1745
Dobrinescu, Valeriu Florin 1660, 1661, 1662, 1663, 1746, 1747, 1748, 1749
Dogaru, P. 687
Donos, Alexandru 2912
Doncilă, Vasile (2170)
Dosoștei, Mitropolit (2318), (2324), (2333)
Drachenberg, Constantin Mihail 305
Dragnea, Fl. 222
Dragnev, Demir 105, 113, 215, 216, 306, 690, 1196, 1828
Dragomir, S. 1426
Dragomir, Silviu 1446
Drăgănescu, Mihai 2749
Drăgișteanu, I. 691
Drăgoescu, Ion I. 2680
Drecin, Mihai D. 1524
Dron, Ion 2842
Druc, Mircea 2778
Druga, Maria 692
Drumețu, V. 693
Druță, Gheorghe (2054)
Dubrovski, Anatolie 694
Duca, Gheorghe 280, 695, 696, 2949
Dudaș, Vasile 13, 697
Dudchievicz, Felix (2175)
Dumbrava, Vasile 839
Dumitrașcu, Gh. 107
Dumitrescu, Constantin 14, 15, 16, 1895
Dumitriu-Snagov, I. 1750
Dumitru, Laura 243
Durnea, Victor 248, 249, 2891, 2893, 2919, 2950
Durnovo, N. N. (1412)
Duscian, I. 699
Dușciac, Dorin 700
Duțu, Tatiana 1751, 1752
- E**
Economu, R. 1349
Economu, Radu 1325
Elizabeta, Principesa (2499), (2535)
Emandi, Theodor (796)
Emilciuc, Andrei 108, 373, 384
Eminescu, Mihai (2605)

Enciu, Nicolae 60, 109, 110, 308, 309, 310, 312, 701, 702, 703, 704, 705, 2681, 2951

Enea, Constantin 1499

Enea, Viorel 706

Eppel, Marius 1416

Erbiceanu, V. 707

Eremia, Ion 932

[Erhan], Dionisie, Episcop 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, (2462-2480), 2843

Erhan, Pantelimon (1937), (1990), (1998), (2004), (2019), (2044), (2112), (2134), (2145), (2170), (2197)

Erhan, Petre (2118)

Esaulenco, A. S. 240, 390

Eșanu, Andrei 280, 708

Ețco, Constantin 2045

Ețco, Diana 709

F

Fabian, Denis 1664

Faiciuc, Elisabeta 2046

Fala, Profirie 313

Fassel, Luminița 314

Faur, Antonio 1525

Felezeu, Călin 713

Ferdinand I, Rege (258), (388), (689), 922, 1034, 1083, (1889), (2499)

Filipescu, N. 117

Filitti, Georgeta P. 118

Fiodorov, Grigori K. 315

Firezaru, Dimitrie 1754

Flondor, I. 1350, (1947)

Flondor, Iancu (1900), (2050), (2095), (2107), (2121), (2213)

Florea, Serafim 2469

Florescu, Gheorghe I. 2047, 2048, 2049

Friptul, Iulian 714

Fruntașu, Iulian 316

Frunte, B. 2278

Fudulu, Marin (2037)

Furtună, Alexandru 715, 716

Furtună, Petru 717

G

Gabriel, Stan I. 1351

Gafencu, Vasile (1976), (2006), (2023), (2051), (2134), (2203), (2211)

Gafița, Vlad 2050

Gagea, Eugen 2052

Gaiță, Alexandru 197

Galaction, Gala 317, 2470, 2471, 2526, 2952, 2953

Galețchi, Simion (2007), (2053), (2134)

Galețchi (Galițky), Simion (2168)

Galițchi, Simeon (2092)

Gane, Em. 2844

Ganenco, Alexandru 307

Gangan, Lidia 1755

Gavriliu, Leonard 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724

Găină, Alex 2482, 2483

Găină, Alexei 2750, 2751

Găină, Andrei (2304), (2481-2486)

Găină, Boris 2481

Găvănescul, C. 18

Găvănescul, Constantin 19

Geblescu, Dan 1665

Georgescu, D. V. 725

Georgescu, Florin 1896

Georgescu, Ioan 1897

Georgescu, Titu 119

- Ghedrovici**, Vera 2054, 2055
Gheorghe, Cristache 120, 121
Gheorghian, P. 2845
Gheorghiu, Aurel I. 318, 482
Gheorghiu, I. 1427
Gheorghiu, Ion 1526
Gheorghiu, Simion 726, 727
Gherciu, Ana 728
Gherheș, Ilie 1527
Gherman, Dante 1926
Gherman, Ion 729, 1352
Ghibirdic, Ștefan 2682
Ghibu, O. 730, 731, 732, 733, 734, 735, 2683
Ghibu, Octavian O. 319, 325, 1756, 3004
Ghibu, Onisifor 320-327, 736-743, (891), (1932), (2108), (2109), (2118), (2123), (2138), (2156)
Ghilaș, Victor 744
Ghimpu, Gheorghe 745, 746
Ghițiu, Eudochia 747
Ghițiu, M. 638, 847
Ghițiu, Mitru 748, 749, 750, 1757
Giantâc, Ion 1898, 2057
Giurcă, Ion 20, 159, 751
Giurescu, C. C. (2653)
Giurescu, Constantin C. 122, 1528, 1758
Giurescu, Dinu C. 1528, 1758
Giurgea, Eugeniu N. 328, 752
Gîrbu, Nicolae 287
Glodariu, Eugenia 1418
Glück, Eugen 1529
Gnațișin, I. 1353
Gociman, Aurel 1428
Goga, Octavian 329, 1429
Goldiș, Vasile 1530, (1905), (1924), (1941), (1948), (2052), (2104), (2214)
Golovca, I. 754
Goma, Paul 755
Gomboș, Constantin C. 1476
Gonța, Gheorghe 104, 843, 1036, 1827
Gore, Paul (2111), (2118), (2132), (2592)
Gorst, Roxana 1477
Goșa, Adina 1917
Goșu, Armand 1759, 2846, 2847
Grad, Cornel 38
Graham, Stephaen (1094)
Graur, Dimitrie 756
Graur, Ion 1531
Grec, Marius 1408, 1905
Grec, Marius Ioan 34
Grecu, Raisa 2921, 2922
Grecu, Victor V. 1430
Grigore, Simona 757
Grigorescu, Alexandrina 2313
Grinfeld, Nadejda (2195)
Grițco, Ana 243, 758
Groapă, Dumitru (2176)
Grondijs, L. N. 1760
Groppa, Alexandru (2059), (2134)
Groppa (Groapă), Dumitru (2040)
Grossu, Sergiu 2443, 2639, 2684
Grossu, Silvia 330, 759, 2495, 2511, 2528
Grosu, Gurie, Mitropolit 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, (2510-2560)
Grosu, Pavel (1996)
Grosu, V. 760
Grosu, Vasile 123, 2341, 2355,

2356, 2357, 2752

Grosul, Ia. S. 358

Grosul, Nicolae (2134)

Grosul, Pavel (2035), (2134)

Groza, Ioan 1532

Groza, Mihai-Octavian 1533

Guceac, Ion 2954

Gulica, Ilie 2059, 2645

Guma, Vasile, Protoiereu 2472
(2535)

Gumenâi, Ion 761

Gurie, [Grosu], Mitropolit 2487,
2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493,
2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499,
2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505,
2506, 2507, 2508, 2509, (2510-
2560)

Guțu, Ina 762

Guz, Svetlana 763

H

Hacman, Serghei 1354

Hadârcă, Ion 2955

Hadei, Daniela 764

Halippa, Ioan (2672)

Halippa, Nicolae Radu 2685, 2686,
3005

Halippa, P. 921, 922, 1569, 2570,
2571, 2572, 2573, (2676)

Halippa, Pan (1198), (2037),
(2170), 2473, 2561-2631, 2639,
(2641), (2647), (2649-2650), (2652-
2653), (2659-2660), (2662-2663),
(2666), (2668-2671), (2677-2680),
(2682-2687), (2689), (2691), (2693-
2695), (2699), (2701-2702), (2704-
2705), 2753, 2848, 2956

Halippa, Pantelimon (2101),
(2118), (2132), 2567, 2632- 2638,

(2643-2646), (2648), (2651), (2654-
2558), (2661), (2664-2665), (2667),
(2673-2675), (2681), (2688),
(2690), (2692), (2696-2698),
(2700), 2703

Halippa, Veronica 2689

Hanes, V. 765

Haneș, P. V. 2849

Haneș, V. V. 331, 332

Hanganu, Aurelia 2909

Harea, M. 334

Harea, V. 333, 766

Harea, Vasile 334, 335, 336, 767-
777, (2060), 2061, (2157), (2212)

Hasdeu, B. P. (2615), (2816)

Hasdeu, Bogdan Petriceicu (2586)

Hau, Mihai 1413, 1421

Hausleitner, Mariana 778

Hazenwinkel, H. J. 1761

Hăgan, Trofim 1441

Hăjdău, A.T. (2816)

Hertza, Vladimir (2118)

Hitchins, Keith 253, 254, 1681

Hîncu, Dumitru 1762

Hîrjeu, Constantin 1035

Hlandan, Andrei 1413, 1421

Hlihor, C. 779

Hlihor, Constantin 1763

Hodorogea, Andrei (900),

Hodorogea, Mihai 195, 1076, 1379,
1921

Holban, Ecaterina 267

Holban, Eugen 337, 2708, 2716,
2717

Holban, Eugen Ștefan 338, 339,
780-789, 1899, 2268, 2709, 3006

Holban, I. 410

Holban, Ștefan (2037), 2707,
(2708-2725)

- Hulea**, Eugen 124, 125
Hurezeanu, Damian 126
Husar, Dumitru 1431
- I**
- Iacob**, Gh. 127
Iacobescu, Mihai 3007, 3008
Iacobescu, T. 791
Iacoș, Ion 1906
Iancu, Gh. 1432
Iancu, Gheorghe 1433
Iațencu, Rodica 792, 1322
Iepure, Boris (2131)
Ignat, Adrian 1434
Ignatiuc, Ion (1995), (2062), (2139), (2174), (2208), (2209)
Ihrid, Stefan 839
Ilica, Vasile 340
Ilie, Cornel-Constantin 243, 244
Iliescu, D. 22
Iliev, Mihail 3009
Ilincan, Vasile 2690
Inculeț, I. 921, (1957), 2728, 2729
Inculeț, Ion (534), (2118), (2132), (2170), (2176), 2726, 2727, 2730-2733, (2735-2773)
Inculeț, Ion C. 2734, (2764), (2465)
Inculeț, Ion Constantin (2766)
Inculeț, Theodor 794
Ioncu, Teofil (1938), (1973), (2064), (2118), (2201)
Ioniță, Elisabeta 1534
Ioniță, Gheorghe I. 128
Ioniță, Irina 54
Iordache, Anastasie 1764
Iordan, Constantin 796
Iorga, N. 2851, 2820
Iorga, Nicolae (134), 342, 797, 798, 799, 1437, 1535, 1765, 1766, 1901, (1949), (2596), 2774, 2776, 2777, 2821, 3010
Iosa, Mircea 1536
Iov, D. 344
Iovescu, Lidia 1411
Isac, Emil 1537
Isticioaia, Tatiana 223
Istrati, E. 346, 800
Istrati, E. N. 375
Istrati, Eugenia 801, 802, 2852
Ișae, Maria 2247
Itkis, M. 375
Iuga, Augustin 1902
Iuga, Găvrilă (1908)
Iuga, Vasile, de Săliște 1888, 1897, 1902, 1912
Iustin, Liuba 2415
Ivan, George Doru 253
Ivănescu, Dumitru 70, 129
- J**
- Jalea**, Ion 347, 348, 804
Jelihovschi, Nicolae 805
Jireghie, Teodor 806, 807
Jireghie, Virgiliu 1905
Josan, Nicolae 1539
Josu, Nina 808, 809
Jude, Maria M. 1418
- K**
- Kalinionok**, M. A. 375
Karachentseva, Elena 2417
Kirițescu, Constantin 300, 1829, 1830, 1845, 1847, 1848, 1873
Kogălniceanu, M. (2816)
Kopanski, I. 257
Kopanski, Ia. M. 349, 350, 351, 356
Krivorukov, I. N. (2030)
Krivorukov, Ivan (2087)

Krivorukov, Ivan N. (1894)
Kurdinovski, Vasile (2134)

L

Lache, Ștefan 25, 130, 131, 132, 811, 1356, 1540, 1666, 1767, 1768, 1769, 1770, 1771, 1772, 1773, 1774, 1775

Lapedatu, Alex 1776

Lapedatu, Alexandru (1915), (1916)

Lari, L. 1951

Lari, Leonida 812

Lascu, Șt. 107

Lascu, Stoica 813

Lașcu, Vasile (1942)

Lașcu (Lașkov), Vasile (2169)

Lazăr, Dan 1667

Lazăr, Ioachim 1436

Lăcătușu, Gheorghe 2069

Lăcustă, Ioan 2070, 2853

Lăpușan, Aurelia 2071

Lăzărescu, Dan A. 2072

Leancă, Costache (2120)

Lehrer, Milton G. 1437

Lenin, [V. I.] (438), (583), (2662)

Leu, Ion 817, 1542

Leu, Valeriu 1438

Leuștean, Lucian 1669, 1681

Levința, Angela 354

Levit, Izeaslav 352, 353

Levit, S. 350

Lică, Iulian P. 56, 186, 187

Lipovanciuc, Vitalie 1543

Liscov, Sergiu Mihai 818

Lisnic, Ioan 354, 2269

Lișenco, N. 1321

Litinschi, N. I. 819, 820

Liu, Nicolae 134

Livezeanu, Irina 26, 821, 1358, 1544

Lovescu, Lidia 1411

Lozovanu, Constantin 2957

Lucaciu, Vasile (1887), (1888), (1902), 1906, (1912)

Lungu, Corneliu-Mihail 1907

Lungu, Eugen 2282

Lungu, Vladimir Nicolaevici 355

Lupan, N. 402, 2444

Lupan, Nicolae 822, 1359

Lupaș, I. 1439

Lupaș, Ioan 27, 136, 1545

Lupescu, C. 2299

Lupescu, Ioan V. 28

Luțcan, V. 2281

M

Macovei, Ion 357

Macurek, I. 825

Madan, Gheorghe V. (1936)

Mafteuță, Natalia 826, 827, 2358

Mahu, Rodica 1892

Maier, Monica 1546

Maior, Liviu 46

Malanețchi, Vasile 2510, 2536, 2537

Malinschi, Vasile 358

Maltopol, Paul 2074

Mamina, Ion 222, 1547, 2387

Man, Dorel 828

Mandache, Diana 244

Manea, Mihai 137

Maniu, I. 1440

Maniu, Iuliu (1903), (1904), (1920), (1922), (2039), (2065), (2066), (2103), (2122), (2180), (2221)

Maniu, J. 2566

Marchitan, Dumitru (2134)

- Marco**, Gabriela Adina 2075
Mare, Gheorghe (1898), (1944), (1991), (2056), (2057), (2076), (2078), (2115), (2158), (2189)
Marent, R. 2958
Marghiloman, A. 829
Marghiloman, Alexandru (880), (1035), 1095, (1164), (1927), (2090), (2118), (2372), 2373, (2731), (2732), (2811), (2901), (2973)
Maria, Regina (2499), (2535)
Mariescu, T. 2078
Marin, Florea 1549, 1909, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083
Marin, William 1443
Marinescu, Beatrice 49
Marinescu, C. Gh. 30, 40, 42, 139, 140, 830, 1360, 1450, 1550, 1551, 1778
Marinescu, Constantin 31, 831
Marinescu, Ioan T. 2474
Marinescu, Păun 832, 833, 834, 1361, 2084
Marinică, Gheorghe 2913
Martonne, Emmanuel de (1816)
Mateevici, Al. 2855
Mateevici, Alexei 2285
Mateevici, Alexie (2576), (2602)
Matei, Petre 1552
Matei, Valeriu 3011
Mateiu, Ion 359, 1553, 1554
Matvei, Valeria 836, 2085, 2248, 2300, 2359, 2856, 3012
Mămăligă, Nicolae (2134)
Mărgineanu, Ion 1442, 1510, 1555, 1556, 1779, 1854, 1910, 1911, 2028
Mândăcanu, Angela 411
Mândăcanu, Virgil 411
Mândruț, Stelian 1557
Mârza, Dumitru (2086)
Mârza, Samoilă (1919), (1940)
Mățâ, Dan Constantin 2959
Melinti, Maxim 2487
Meurs, Wilhelmus Petrus van 141, 360, 837, 838, 839, 1784
Mezea, Corneliu 1912
Micu, Gabriel 1670
Mihai, Rege al României (872)
Mihail, Paul 2475, 2813
Mihailiwsky, N. (2974)
Mihailovici, Paul 2792
Mihalache, Ion 704
Mihalcea, S. 829
Mihăilescu, Mihai 1785
Milca, M. 840, 841
Minciună, Mihail (1963), (2000), (2088), (2143)
Mircea, Ionela Simona 1917
Miron, Vasile 842
Mitican, Ion 1444
Mitu, Oana-Maria 844
Mocanu, Constantin 37, 42, 1558
Mocanu, Marin Radu 1679
Mocanu, Victor 2089, 2725
Modval, Tihon (1986)
Moghior, N. 829
Moiceanu, Ion I. 845
Moiseev, Ion 2360
Moisuc, V. 1412
Moisuc, Viorica 1671, 1786, 1787
Moisuc, Viorica-Pompilia 409
Moldovan, Silviu B. 142
Morari, A. 847
Moraru, A. 638, 848
Moraru, Alexandru 307, 2445
Moraru, Anatolie 2567
Moraru, Anton 32, 143, 144, 145, 849-863, 1362-1365, 1559-1563,

- 1788, 1789-1794, 2090, 2233, 2249, 2857
Moraru, Haralambie 2445
Moraru, Pavel 864, 865, 2091
Moraru, Tiberiu 1564
Morozan, Vladimir 866
Moșanu, A. 919
Moșanu, Alexandru 867
Moșanu, Parascovia 2092
Moșu, Areta 868
Moța, Ion (2618)
Moțoc, Radu 2093
Movilă, Boris 2388
Movileanu, V. V. 870
Munteanu, Anatol 2250
Munteanu, Angela 352
Munteanu, Cristinel 146
Munteanu, Doina V. 2094
Munteanu, I. 17
Munteanu, Ioan 1443, 1445
Munteanu, Pavel 871
Munteanu, Sergiu 287, 1976
Murafa, Simion (900), (2132), (2215), (2579), (2628)
Muraru, Alexandru 872
Muraru, Elena 2251
Mureșan, Dumitru 147
Mureșan, Ioan S. 1441
Mureșan, Maria 147
Murgescu, Bogdan 6
Mușat, Elena 243
Mușat, M. 148, 873
Mușat, Mircea 33, 149, 150, 1565, 1566, 1567, 1568, 1686, 1795, 1796
Müller, Dietmar 839
- N**
Nandriș, G. 2095
Nanu, Frederic C. 1672, 1745, 1797, 1798
Nanu, Mioara 1678
Nanu, Veronica 1680
Nastas, Tatiana 2096, 2097
Naumescu, Valentin 1681
Nazaria, S. 876
Nazaria, Sergiu 344, 361, 877, 878, 879, 1673
Năstase, Gheorghe (2020)
Năstase, Gheorghe I. (2085), (2098)
Neaga, Teodor (1955), (2099), (2170), (2179)
Neaga, Vladimir M. 2858
Neagoe, S. 880, 881
Neagoe, St. 1366, 1367
Neagoe, Stelian 35, 1429, 1665
Neamțu, Gelu 1447, 1448, 1569
Nedelciuc, Corneliu 362, 2389, 2446, 2692, 2759, 2859, 2960
Negrei, Ion 32, 144, 151, 363, 372, 643, 850, 853, 861, 863, 882-896, 1098, 1362-1365, 1559-1563, 1570, 1730, 1789-1794, 1913, 2027, 2041, 2042, 2065, 2100, 2101, 2102, 2108, 2112, 2219, 2245, 2301, 2361, 2386, 2390, 2391, 2527, 2643, 2646, 2647, 2693, 2694, 2696, 2756, 2785, 2826, 2828, 2831, 2860, 2861, 2941, 2961, 3013, 3030
Negrescu, Ion 897
Negrilă, Iulian 1482
Negru, Elena 311, 898
Negru, Gh. 899, 919
Negru, Gheorghe 233, 900-907, 2027, 2041, 2042, 2065, 2108, 2112, 2119, 2245, 2252, 2386, 2527, 2696, 2756, 2785, 2826, 2828, 2830, 2831, 2941, 2962, 3030

- Negru**, Nina 2542
Nemerenco, Valeriu 908, 909
Nemoianu, P. 1449
Netea, Vasile 1450, 1451, 1452, 1571, 1572, 1573
Netida, Xenia 2447, 2760
Nichifor, Gheorghe 1453
Nicoară, Simona 910
Nicolae al II-lea, Țarul (2964)
Nicolae, C. 911
Nicolescu, Andrei 1914
Nicolescu, Nicolae C. 2103
Nicolescu, Gheorghe 1914
Nicu, Al. M. 2887
Nicu, Alexandru M. 2886, 2888, 2963
Niculae, Vasile 152
Niculiță, Ion 932
Nistor, I. 364, 912, 913, 1369, 1370, 1454, (2653)
Nistor, Ioan Silviu 1455
Nistor, Ioana 2104
Nistor, Ion 365, 366, 914-916, 1326-1328, 1371-1374, 1799, 1925, (2105), 2345
Nistor, Ion I. 153, 917, 1329-1331, (2010)
Noroc, Larisa 367, 368, 369, 918
Nouzille, Jean 370, 371
Nucă, S. 2253, 2761
Nucă, Sergiu 155
Nuțu, C. 1427
- O**
Oanea, Laurențiu 1926
Oberländer-Târnoaveanu, Ernest 244
Ochișor, Ionică 302
Ohladciuc, Eduard 287
- Ojog**, Igor 217, 218, 1207
Ojoga, Ecaterina 923, 924, 1674, 1801, 1802, 1803
Ojoga, Olga 2544
Olaru, Angelina 2106, 2383
Olaru, Marian 1322, 2107
Olaru-Cemârtan, Viorica 236
Onică, Adrian 1411
Onicov, Eugen 2545
Onișoru, Gheorghe 158, 925
Oprea, Ion M. 1804, 1805, 1806
Oprescu, Paul 1574
Opriș, Ioan 51, 1462, 1915, 1916
Oprîțescu, Mihai 1807, 1808, 2392
Ornea, Zigu 2914, 2915
Orzac, Dorina 1809
Osmolovski, Arcadie (1984)
Ostalep, Valeriu 694
Osuhovschi, P. P. 926
Oteanu, Elena 406
Otu, Petre 24, 39, 159
Oxinoid, E. O. 1894
- P**
Pahomova, Elena 694
Palade, Gh. 927, 928
Palade, Gheorghe 160, 237, 374, 419, 929-942, 2110, 2111, 3014
Pali, Vasile 1810
Pană, Vadim 2638
Pană, Zahu 943
Panțâru, T. 944
Papuc, Mihai 245, 2282
Papuc, Teodor 2282
Parasca, P. 919
Paraschiv, Constantin 161
Paraschiv, N. 1904
Pasat, Valeriu 2964
Pascaru, Ana 945

- Pascu**, Adrian 946
Pascu, Șt. 1575
Pascu, Ștefan 40-43, 162, 1375, 1419, 1455, 1459, 1464, 1576-1594, 1811
Patca, Iulian 163
Patrașcanu, D. D. (2588)
Pavel, Teodor 1595, 1812
Pavelescu, I. 2685
Păcurariu, M. 164
Păcurariu, Mircea 2476
Pădureac, Lidia 1675, 1813, 1814, 1815, 2114
Pădureanu, Augustin 1465
Păduraru, T. 947
Păduraru, Teodor N. 948
Păiușan, Radu 1466
Pălânceanu, Elena 1896
Păsat, Dumitru 2115
Păsăilă, Vasile 100
Păscăluță, Ion (2096), (2192)
Pătroi, Ion 1437, 1748
Pânzaru, Mihai 1816
Pânzaru, S. 2254
Pântea, Gherman (2118), 2762, 2774, 2775, 2776, 2777, (2778-2789)
Pârlea-Conovali, Veronica 2763
Pârvu, Dumitru Th. 949, 1676, 1817
Pârvu, S. 1683
Pârvu, Sorin 1663
Pâslaru, Natalia 2863
Pelin, M. 2116
Pelin, O. 1818
Pelivan, I. 921, 2477, 2799, 2800, 2801, 2802, 2803, 2804, 2805, (2839)
Pelivan, I. G. 2806
Pelivan, Ioan (2027), (2041), (2042), (2065), (2108), (2112), (2219), (2245), (2386), (2527), (2696), (2756), 2764, 2765, (2785), 2791, 2793, 2807, 2808, 2809, 2810, 2811, 2812, 2813, (2826-2831), (2842), (2847), (2853), (2857), (2868), (2875-2877), (2941), (3030)
Pelivan, Ion (1198), (2101), 2117, (2132), 2814-2823, (2824), (2833-2838), (2840-2841), (2843-2846), (2848-2852), (2854-2856), (2858-2865), (2867), (2869-2873), (2878-2880)
Pelivan, Ion G. 2794, 2795, 2796, 2797, 2798, (2832)
Pelivan, Ion Gheorghe (2866), (2874)
Pelivan, Valeriu 2766, 2866
Petcu, Adrian 2270
Petcu, M. 950
Petcu, Roxana 50
Peteu, Natașa 2255
Petre, Marius-Liviu 1819
Petre-Lazar, C. 2406
Petreanu, Elisabeta 1820
Petrencu, Anatol 932, 951, 952, 953, 954, 955, 2767
Petrescu-Dîmbovița, Mircea 24
Petrov, Tamara 2916, 2917
Petrovici, Ion (2587)
Petrovski, N. 956
Pirogan, V. 2119
Pirogan, Vadim 2120
Pitel, Vasile 2363
Pînzaru, M. 2121
Pînzaru-Bucovina, M. 1900
Platon, Gh. 45
Plămădeală, A. 273
Plămădeală, Alexandru (2575)

- Plămădeală**, Antonie 165
Plămădeală, Filaret 376
Plămădeală, Olga 958
Pleșa, Ion 1596
Ploșniță, Elena 243
Podăreanu, C. 2698
Pohilă, Vlad 1200, 2511
Pop, Alina 2122
Pop, George (1897), (2149)
Pop, Gheorghe T. 1462
Pop, Ioan-Aurel 166, 280
Pop, Nelu 1597
Popa, Aurel 1926
Popa, Ioan Iancu 1919
Popa, Lucia 1829, 1830, 1845, 1847, 1848, 1873
Popa, Mihai 1448
Popa, Mircea 1598
Popa, Mircea N. 1829, 1830, 1845, 1847, 1848, 1873
Popa-Lisseanu, G. 377, 959, 960, 961, 962, 963, 1821
Popeangă, V. 1467
Popeangă, Vasile 2123
Popescu, Eufrosinia 1599
Popescu, Grigore 2478
Popescu, M. 964
Popescu, S. 965
Popescu-Apreotesei, Mihai 1822
Popescu-Prahova, N. 2867
Popescu-Puțuri, I. 1470
Popescu-Puțuri, Ion 1420, 1459, 1478, 1479
Popișteanu, Cristian 1600, 1688
Popovschi, Nicolae 966, 2271
Popovschi, V. 346, 967, 968, 2256, 2303
Popovschi, Valeriu 232, 294, 378, 379, 380, 383, 969-1002, 1823, 2124, 2304, 2361, 2829, 3015, 3016
Porțeanu, Alexandru 1601
Porțeanu, Rodica 1003
Porumbăcean, Claudiu 2125
Posteucă, V. 1376
Postică, E. 1004, 2126, 2127
Postică, Elena T. 1005, 2128, 2129, 2130
Poștarencu, D. 2965
Poștarencu, Dinu 372, 816, 1006-1011, 1824, 1825, 2089, 2131-2136, 2364, 2365, 2725, 1787, 2868, 3015, 3016
Potângă, Nadejda 629
Potârniche, Mihai 298
Povestca, Anatol 1012
Praporșcic, Maria 1014
Preașcă, Ion 3017
Preda, Dumitru 46, 167, 1678, 2137, 2138
Preda, Gavriil 62
Predușel, Iulius 47
Prezan, Constantin (195), (1076), 1379, (1921), (2027), (2074)
Prijelevschii, Irina 2139
Prisac, Lidia 2140
Proca, Ion 298, 1826
Procopovici, Al. 1332
Prodan, Costică 46
Pruteanu-Isăcescu, Iulian 54
Puia, Ilie 169
Purcaru, Mihai 385, 1025, 1026
Purici, S. 170
Purici, Ștefan 1027
Pușcariu, Sextil (2141)
Pușcaș, Vasile 53, 171
Pușcașu, Madlena 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2546, 2788
Pușkin, Alexandru Sergheevici

(2612)

Puțuntică, Ion 2699

R

Radan, Marin 48

Radiana, Rafail 2966

Radoslav, Doru 1468, 1602, 1603, 1604

Radțibor, Eugen I. 386

Radu, Marian 324, 327

Radu, Sorin 68

Radulovici, Gheorghe 1443

Rașcu, Gh. 1029, 1030

Răcilă, E. 1031

Răcilă, Emil 172

Rădulescu, Banu 1032

Rădulescu, Lacrima 1917

Rădulescu, Lazăr 2869

Rădulescu, Nicolae 387, 2148

Rădulescu-Zoner, Șerban 19, 49

Rășcanu, Ioan (2101)

Reed, Wiliam Howell 1033

Retegan, Mihai 3, 82, 500, 501, 502, 503, 1336-1339, 1500, 1501, 1502, 1702, 1704, 1705, 1606

Rizescu, Victor 2897

Rogac, Raia 247

Rogojanu, I. C. 942

Roibu, Nicolae 1038

Roitman, N. D. 375

Rojnoveanu, Gheorghe 2393

Roman, Alexandru 1039, 1040, 2366

Romanescu, Gh. 1041, 1607

Romanetș, A. 1321

Romînașu, Radu 182

Rosetti, Radu R. 183, 184, 185

Roșca, Alexandru 2918

Roșca, Andrei 1043

Roșca, Ioan 1483

Roșca, Liliana 1672

Roșca, Mariana 2933

Roșca, Nuțu 2374, 2394

Roșca, Valentina 319

Roșcovanu, Nadea 3018

Roșu, Tudor 1923

Rotari, Ludmila 391, 1044, 1831, 1832

Rotaru, Florin 267, 268, 2644

Rotaru, Ion 2700

Rotaru, Jipa 56, 186, 187, 1045

Rotaru, Mihai 1046, 1047

Rotaru, Pavel 1893

Rotică, G. 1333

Roz, Alexandru 1608, 1918

Rus, Traian 1609, 1610

Rusan, Romulus 2395

Ruseș, Răducu 2967

Rusnac, Ala 2495

Russo, Vlad 26

Rustoiu, Ioana 1923

Rusu, Dorina 44

Rusu, Dorina N. 1422, 3019

Rusu, Valeriu 287

S

Sabou, Mihaela 188

Salvan, Florin 1477

Sargețiu, Octav 1048

Saucă, A. 1049

Sava, Lucia 393, 1050, 1051

Savcenco, Victor 1052

Savu, Bogdana 50

Sălăgean, Marcela 1611

Sălăgean, Tudor 1612

Sălăjan, Iulian 2149

Sârbu, A. 2150

Sârbu, Gheorghe (1929)

- Sârbu**, M. 1445
Sâtnic, M. 1054
Sbârnă, Gheorghe 51, 1651
Sberea, Chiril (2093)
Scafeș, Cornel I. 2313
Scafeș, I. 2312
Schina, M. C. 1056, 1057
Sclifos, Eugen-Tudor 1058, 1833
Scobioală, Andrei (1968), (2184)
Scorpan, Costin 1059, 1060, 1378, 1613, 1614, 1834
Scurtu, I. 50
Scurtu, Ioan 12, 23, 24, 29, 58, 59, 61, 189, 190, 191, 192, 1061, 1062, 1086, 1472, 1547, 1835-1838
Scurtu, Ion 1920
Scutaru, Silvia 1063, 1064
Secară, Nicolae (2151), (2152), (2196)
Secrieru, Vasile 1065, 1066, 2479, 2548, 2549
Serjant, Vera 243
Seton-Watson, Hugh 1693
Sigmirean, Cornel 1615
Silistraru, Timofei (2153)
Sima, Ioan 14
Simenschy, Th. 1072
Simion, Eugen 1422, 2890, 2891, 2919
Sinadino, Pantelimon (2113), (2161), (2198)
Sinadino, Panteleimon V. (2973)
Sinadino, V. 1095
Sinicliu, Elefterie (1970), (2041), (2154), (2187), (2222)
Sîntimbrean, Aurel 1919, (2041)
Șitnik, M. C. 269
Slutu-Grama, Claudia 2367
Smochină, Andrei 2968
Soare, C. V. 1073
Socolan, Aureliu 1887
Sofronie, Mihai 3020
Solcanu, Ion 238
Solomon, Flavius 1074
Solonaru, Natalia 1893
Solovei, Rodica 2257
Soltuz, Nicolae (2155), (2167)
Sora, Andrei Florin 71
Sotov, L. (2413)
Spălățelu, Ion 1482
Spătaru, N. 2969
Spătaru, Tudor 1075
Spector, Sherman David 1682, 1683
Speranția, Th.D. 194
Spinei, Chiril (1965)
Spinei, Victor 67, 280
Spiridonică, M. 2635, 2636
Srebreanschi, Alexandru 2551
Stadnițchi, Arsenie (2672)
Stamate, Grigore 195, 1076, 1379, 1921
Stan, Apostol 1077, 1922
Stan, Constantin I. 196, 197, 1078, 1079, 1380, 1701, 1839, 2156, 2157, 2985, 3021, 3022
Stanca, Dominic 1926
Stanciu, Ion 97, 141, 198, 360, 1840
Stanciu-Deladeva, I. 1616
Stavilă, Vera 1081
Stăjilă, P. 2970
Stănescu, Dorin 1082
Stănescu, Eugen 62
Stănescu, Iulia 62
Stănescu, Manuel 1083
Stănescu, Marin C. 397
Stârcea, Eliza 2768

- Stârcea**, Gheorghe (2124)
Stepaniuc, Victor 361, 398, 399, 878, 1084, 1085, 1673
Stere, C. 922, 2881, 2882, 2883
Stere, Constantin 1095, (2118), 2884, 2890-2905, (2906-2982)
Stere, Constantin Gh. (2943)
Stici, Ion 2158
Stoian, Mihai 1618
Stoian, Stelian 1086, 1087
Stoica, S. 1684
Stoica, V. 1089
Stoica, Vasile (2137)
Stoika, Cesar 400, 1088
Stoika, Cezar 2159
Stoika, Titus 400
Stoika, Titus T. 1088
Strat, George 1473
Stratan, Ion 1090
Stratulat, M. 199
Strâmbeanu, Andrei 1091
Stroescu, Vasile (2118), 2983, (2984-3032)
Stroie, Manuela 362, 2389, 2446, 2692, 2759, 2859, 2960
Stykalin, Alexandr 2351, 2352
Sucevan, Iacob (2134)
Suceveanu, Arcadie 1092
Suciu, V. T. 2160
Surdu, A. 200
Surdu, Ion 1093
Surdu, Victor 1619
Suveică, Marcel 1841
Suveică, Svetlana 401, 1094, 1095, 1096, 2973
Svetlicinâi, Rodica 1097
- Ș**
Șandru, D. 1842
- Șandru**, Dumitru 201
Șarov, Igor 160, 217, 218, 1207
Șerban, Constantin 1381, 1382, 1620
Șevciuc, Maia 2552
Șișcanu, Ion 363, 643, 1098, 1106, 1730
Șoimaru, Vasile 250
Șoltoianu, A. 1383
Șpac, Ion 1107, 1108, 2909
Ștefan cel Mare și Sfânt (313), (846), (2329)
Ștefan, M. 1621
Ștefan, Marian 460
Ștefănescu, Ștefan 202, 203
Ștefănuță, Petre V. (2340)
Știrban, Marcel 1622, 1843
Știrbeț, Luca (2073), (2089), (2174)
Știrbu, T. A. 2405
Știucă, Sevastian 64
Șuiaga, Victor I. 1474
Șuța, Ion 1109
Șveț, Maria 2161, 2162, 2163, 2272, 2396, 2448, 2723
Șveț, Maria-Natalia 2480, 3026
Șveț, Natalia-Maria 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2368
- T**
Tarhon, Petru 3027
Tarlapan, Efim 2375, 2397, 2398, 2399, 2400
Tașcă, Mihai 250, 576, 1113-1125, 2170- 2178, 2258, 2273, 2401, 2481, 2484, 2701, 2872
Tănase, Cristina 3028
Tănăsescu, Fl. 222
Tăriță, Orest 1939
Tătaru, Lidia 1126

- Tătaru**, Spiridon 1411
Teocan, Lacrima 2028
Teodorescu, Bogdan 100, 137
Teodorescu, Virgiliu 1128
Teodorescu, Virgiliu Z. 1384
Teodorovici, Maria 2910
Terziman, Al. 1129, 2180
Tighineanu, Efrem 1130
Tilvănoiu, Ion D. 362, 2389, 2446, 2692, 2759, 2859, 2960
Toacă, Ion 1623
Tofan, George 1131
Toma, Lilia 1674, 2481
Tomac, C. 2553
Tomescu, Constantin N. 1132
Tomi, Marian Nicolae 1487, 1624
Tompea, Doru 1661
Tomuleț, Valentin 373, 1133
Torrey, Glenn 1134
Traian, Silviu 1135
Treptow, Kurt W. 1663
Tretiakov, Vitali 1136
Trifoiu, Nicolae 1625
Trofăilă, Vasile 2181
Trofimov, Leon 2554
Troianowski, Lidia 2974
Tudor, Corneliu Vadim 1626, 1627
Tudor, Gheorghe (1935), (2170)
Tudor, Iorgu (2011), (2097), (2133), (2182)
Tudos, Ion (1939)
Tudose, Ion (2183)
Tulbure, Gh. 1137
Turcuman, Grigore (1993), (2016), (2058)
Turcuș, Aurel 1476
Turliuc, Cătălin 1138, 1628, 2975
Tutula, Vasile 80, 1628
- Ț**
Țane, N. 2305
Țanțu, Vasile (1956), (2003), (2024), (2036), (2045), (2117), (2135), (2147), (2204)
Țaranu, Petru 1385
Țarălungă, Ecaterina 2044, 2259, 2306, 2369, 2449, 2555, 2702, 2769, 2874, 2976, 3029
Țăranu, Anatol 280
Țăbuleac, Mariana 1139
Țăcu, Octavian 1856, 1857, 1858, 1859, 1860, 1861, 1862, 1863
Țepelea, Gabriel 1904
Țepelea, Ioan 65
Țepordei, V. 2556
Țepordei, Vasile 1140
Țineghe, Cristina 1864, 1908
Țîbuleac, Mariana 2370
Țîcu, Octavian 1141, 1142
Țiganko, Vladimir (2207)
Țoni, D.V. 1143
Țopa, Tudor 2274, 2485, 2486
Țugui, P. 1386
Țurcan, I. A. 403
Țurcanu, I. 1144, 1145, 1146, 2875
Țurcanu, Ion 66, 67, 204-213, 245, 248, 271, 395, 404- 407, 1147-1181, 1387-1393, 1630-1634, 1865-1872, 2184- 2189, 2190-2207, 2260, 2307, 2371, 2402, 2450, 2557, 2558, 2703, 2724, 2770, 2789, 2876, 2877, 2977
Țurcanu, Lucia 309
Țurcanu, Mihail 1182
Țuțui, Gheorghe 1666
- U**
Ucrain, C. 1394
Unc, Gh. 214

Ungureanu, Constantin 384, 1395, 1396, 1397, 1398

Ungureanu, Emanuela 1672

Ungureanu, I. 1183

Ungureanu, L. 1184

Ungheanu, M. 2883

Ursu, Ioan 2691

Usatiuc-Bulgăre, A. 2208, 2209, 2452, 2704

Usinevici, Ștefan 2871

Uță, George 2878

V

Vacula, Elvira 1197

Vacarciuc, Daniela 411

Vaida-Voevod, A. 1480

Vaida-Voevod, Alexandru 1875

Vaida-Voevod, Mircea 1448

Vangheli, S. 1198

Varta, I. 1199

Varta, Ion 105, 216, 217, 218, 306, 1200-1207, 1334, 2879

Vasilescu, Constantin 1456

Vasilescu, E. 1208

Vasilescu, V. 2559

Vasilescu, Virgil 2213, 2214, 2771

Vasiliu, Cezar 1209

Vasiliu, Vadim 2880

Vasiliu-Hasnaș, El. 2889, 2978

Vasilos, Vasile 1210

Vataman, Paul 2215, 2617

Văitoianu, Arthur (1946)

Văleanu, Alexandru (2009)

Văluță, I. 2804

Văratec, Vitalie 1678

Vântu, Mihail (2606)

Vârgolici, Teodor 329

Vetișanu, V. 219, 2632, 2705

Vetișanu, Vasile 2634

Vicol, T. 1211

Vieru, Grigore 2216

Viforeanu-Vicol, G. N. 2217

Vințeler, Onufrie 828

Vitcu, Dumitru 238

Vitcu, P. 1212

Vizir, B. 1874

Vîrgolici, T. 220

Vlădescu-Răcoasa, Gh. 221

Voia, Mihai 2735

Voicu, Ion 1691

Voicu, Maria 253

Voicu, Victor A. 1213

Vulpe, Alexandru 24

Vultur, Smaranda 1411

X

Xeni, Constantin 2066, 2221

Xenofontov, Ion 288, 2222

Xianggan, Lu 223

Z

Zaberca, Vasile Mircea 1481

Zaberea, M. 1445

Zagaevschi, A. 1215

Zainea, Ion 1875

Zamfirescu, Dinu 1680

Zâmbrea, Victor 1216

Zbucnea, Gheorghe 2980

Zeamă, Mihail 1217

Zeletin, C. D. 2308, 2309

Zgârciu, Liviu 1923

Zub, Alexandru 70, 224, 1218, 1219, 1220

A

Агригороаеи, I. 225

Акулов, Л. 2223

Александрри, Н. Н. (2223)

Алисов, Павел 1221
Алистар, Елена (2261-2262)
Алмаш, Думитру 1255
Антонюк, Д. И. 1222, 1223, 1249
Афтенюк, К. Я. 1250
Афтенюк, С. Я. 1222, 1223

Б

Бадулеску, Ал. 227
Бантке, С. 1256
Бантке, С. С. 1224
Бенюк, В. А. 1241
Березняков, И. В. 1227, 1228,
1229, 1239
Березняков, Николай
Васильевич 1225
Бобейко, И. 1226
Болдур, Александру 1258
Брысякин, С. К. 1230
Бугарин, Кодруца 1259
Бырса, Григоре 3032

В

Вайда-Воевод, А. 1298
Васюк, Леонид Иванович 1402
Виноградов, В. 1881

Г

Гардт, Д. 1260
Гициу, М. 1263
Гициу, М. М. 1231
Голуб, П. А. 1261
Гошу, Арманд 1262
Греков, Юрий 2261
Гросул, Владислав Якимович
1879
Гросул, Я. С. 1247, 1250

Д

Дембо, В. 1232, 1266, 1267, 1268,
1269, 1270, 1275, 2706
Димир, В. 1234, 1271, 1272, 1404
Довгопольный, И. 1240
Долына, Павел 1302
Дольник, А. 1235
Дурново, Н. Н. 2416
Дыков, И. 1236
Дьячук, Мих. 1274

Е

Есауленко, А. С. 1222, 1223, 1228,
1231, 1246
Есауленко, Александр Сергеевич
1237, 1238

З

Замура, Елена 2790

И

Инкулец, Ион К. (2772)
Инкулец, Иван (2773)

К

Килияну, Т. 1279
Кожокару, Г. 1282
Кожухару, М. М. 2772
Колосов, Ан. 1882
Копанский, Я. 1226
Копанский, Яков Михайлович
1876
Крихан, Антон 2416, (2453-2455)
Крихан, Д. А. 2454
Кустрябова, Степанида
Федоровна 1243

Л

Лазарев, А. М. 1876
Лебедев, Н. И. 226
Левит, I. 1244
Левит, I. Э. 1245, 1283, 1284, 1285, 1286, 1287, 1876
Левит, Изяслав Эликович 1877
Ленин, В. И. 1304
Лунгу, В. Н. 1246
Лунев, В. 1289
Лупу, В. 1290
Лурье, Г. 2981

М

Мадиевский, С. А. 228, 2982
Мазилу, Екатерина 1291
Малинский, Василий Федорович 1247
Матей, В. 1292
Мельтюхов, Михаил Иванович 1878
Минц, I. I. 1250
Михайлеску, М. 229
Михайлова, А. И. 1248
Морару, А. 1263
Мохов, Н. А. 1236
Мыцэ, А. 1298

Н

Назария, Сергей 1293, 1294
Назария, Сергей Михайлович 1241, 1879
Нямцу, С. 1884

П

Павелеску, Ион 1259
Покивайлова, Т. А. 230
Поливцев, Владимир 1299
Попа, Иоан 1300

Попа, Луиза 1300

Пынтя, Герман (2790)

Пясецкий, Л. 1302

Р

Равич, Д. 1303
Разгон, I. М. 1225
Ройтман, Н. Д. 1237, 1240, 1304

С

Савченко, Виктор 231
Сафонов, А. 1305
Скворцова, А. Ю. 1307
Скурту, Иоан 1255, 1291, 1308, 1311
Сотов, Л. 2416
Старый, Г. 1309
Старый, Г. И. 1310
Стере, Константин (2981-2982)
Стоян, Стелиан 1308, 1311
Стоянов, Н. 1223
Стратиевский, К. В. 1312
Стратиевский, Кирилл 1313
Строеску, Василе (3032)
Стэжару, Д. 1234
Сытник, М. К. 1230

Т

Татару, А. 1251, 1314

Ф

Федоров, Г. К. 1252
Френкин, М. С. 1253

Х

Халиппа, П. 2640
Халиппа, Пантелеймон (2706)
Хамалеску, Тудор 1316
Холостенко, В. 1254

Ц

Царанов, В. И. 626

Царанов, Владимир 1317

Ч

Черненко, М. 1263

Ш

Шкундин, Григорий Давидович
1318

Щ

Щипакина, О. Ю. 2262

Ю

Юрин, С. 1320

Я

Яворский, С. 1886

Ятко, Микола 1302

Indexul publicațiilor seriale consultate la depistarea materialului*

A

- Academica** (București), 1993 96, 200, 2077, 2749
Academica (București), 2000 489
Academica (București), 2005 1220
Academica (București), 2015 695
Acasă : revista familiei 2170
Acta Mvsei Porolissensis (Zalău), 2008, Vol. 30 188
Adevărul : ed. de Moldova (Chișinău), 2013 1119, 3017
Adevărul : ed. de Moldova (Chișinău), 2015 2122
Akados (Chișinău), 2015, Nr 1 695
Akados (Chișinău), 2017, Nr 4 381, 628, 696, 751, 1495, 2352
Albina : revistă enciclopedică populară (București), 1918, Nr 3 698
Albina : revistă enciclopedică populară (București), 1928, Nr 3 415
Albina : revistă de cultură pentru sate (București), 1993, Nr 3/4 2442, 2638
Albina : revistă de cultură pentru sate (București), 1993, Nr 10 2680
Alfa și Omega (Chișinău), 1999 2517
Altarul credinței (Chișinău), 2007 2545
Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : anuar istoric (Chișinău), 2002, Vol. 3 1832
Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : anuar istoric (Chișinău), 2003, Vol. 4 1044, 1856
Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : anuar istoric (Chișinău), 2004, Vol. 5 727, 865, 1819
Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : revistă de istorie (Chișinău), 2008, Vol. 8 1508
Analele Asociației Naționale a Tinerilor Istorici din Moldova : revistă de istorie 9 (Chișinău), 2010 872
Analele Banatului : serie nouă (Cluj-Napoca), 1994, Vol. 3 697
Analele Bucovinei (București), 1998, Nr 2 2107
Analele Bucovinei (București), 2002, Nr 1 792
Analele științifice ale Universității de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, 2014, Vol. X 2233

---

*La elaborarea acestei contribuții bibliografice s-au consultat un număr mult mai mare de reviste și ziare. Dat fiind caracterul selectiv al lucrării de față, s-au reținut materialele considerate a fi mai semnificative. Ca atare, *Indexul* cuprinde numai titlurile publicațiilor menționate în bibliografie. Perioada de apariție urmărită în lucrare este, cu aproximație, 1917-2018.

- Anuarul** Institutului de istorie Cluj-Napoca, 1994, Vol. 33 1569
Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei, 1992, Nr 1 1005, 1128, 2262, 3020
Anuarul Muzeului Național de Istorie a Moldovei, 1995, Nr 2 1045, 1197
Ardealul (Chișinău), 1917 620, 642, 1053, 1067
Arhivele Basarabiei (Chișinău), 1936, Nr 2/3 1019
Armonia : Revista Societății corale muzicale de pe lângă Liceul „Alecu Russo” (Chișinău), 1937, Nr 2 415, 1034
Astra Salvensis : revistă de istorie și cultură (Salva, România), 2013, Nr 2 1533

B

- Basarabia** (Chișinău), 1991, Nr 3 640, 768, 2590
Basarabia (Chișinău), 1991, Nr 10 2412
Basarabia (Chișinău), 1992, Nr 7 219
Basarabia (Chișinău), 1992, Nr 10 2799
Basarabia (Chișinău), 1993, Nr 11/12 966
Basarabia (Chișinău), 1993, Nr 3 2635
Basarabia (Chișinău), 1993, Nr 10 2633
Basarabia literară (Chișinău), 2013 83, 506, 644, 842
BiblioPolis : revistă de biblioteconomie și științe ale informării (Chișinău), 2008, Nr 1 1125
Biblioteca (București), 1993, Nr 3/4 1208

C

- Caiete** de istorie (Chișinău), 2002, Nr 1 990
Caiete de istorie (Chișinău), 2002, Nr 4 109
Caiete de istorie (Chișinău), 2003, Nr 2 611, 675, 676, 748, 907, 975
Caiete de istorie (Chișinău), 2003, Nr 4 938
Caiete de istorie (Chișinău), 2006, Nr 2 2611, 2997, 3016
Caiete de istorie (Chișinău), 2016, Nr 2 3021
Calendar Național 2003 (Chișinău) 2162, 2359, 2448
Calendar Național 2005 (Chișinău) 2055, 2220, 3012
Calendar Național 2006 (Chișinău) 2054, 2723
Calendar Național 2007 (Chișinău) 836, 2300
Calendar Național 2008 (Chișinău) 846, 2043, 2109, 2697
Calendar Național 2009 (Chișinău) 2144, 2145, 2146, 2163, 2788
Calendar Național 2010 (Chișinău) 2096, 2097, 2143, 2161, 2396
Calendar Național 2011 (Chișinău) 2142, 2211, 2272, 2942
Calendar Național 2012 (Chișinău) 1969, 1971, 1973, 2056, 2058, 2073,

2147, 2164, 2165, 2166, 2168

Calendar Național 2013 (Chișinău) 1972, 1974, 1975, 2179, 2218, 2248, 2368

Calendar Național 2014 (Chișinău) 1965, 1968, 2856

Calendar Național 2015 (Chișinău) 1970, 2040, 2167, 2760

Calendar Național 2016 (Chișinău) 2085, 2169, 2210, 2712, 3026

Calendar Național 2017 (Chișinău) 2292, 2480, 2546, 2779

Calendar Național 2018 (Chișinău) 554, 846, 2139, 2447

Calendarul Bibliotecarului 1995 (Chișinău) 2212

Capitala (Chișinău), 2001 2842

Chemarea, 1919 2952

Chronos : revistă de istorie (Iași), 2006 522

Clio : Almanah istoric (Chișinău), 1997 1096

Clipa : serie nouă (Chișinău), 2009, Nr 1 798

Cohorta : revistă de istorie militară (Chișinău), 2013, Nr 2 2787

Cohorta : revistă de istorie militară (Chișinău), 2015, Nr 1 514

Cohorta : revistă de istorie militară (Chișinău), 2015, Nr 2 574, 2787

Comunistul (Chișinău), 2016 481, 694

Contrafort : revistă de literatură și dialog intelectual (Chișinău), 1998 577

Contrafort : revistă de literatură și dialog intelectual (Chișinău), 1999 2414

Contrafort : revistă de literatură și dialog intelectual (Chișinău), 2012 482

Cotidianul (București), 1993 2846

Cuget clar : revistă de cultură și literatură pentru școli și tineret (București), 1929, An. 2, nr. 13/16 825

Cuget clar : revistă de direcție literară, artistică și culturală (București), 1939, An. 4, Nr 13 1760

Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1991, Nr 4 490, 1723, 1855

Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1991, Nr 5/6 966

Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1992, Nr 1 129, 677, 1605, 2047

Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1992, Nr 2 1756, 1757, 2850

Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1992, Nr 5/6 737, 1039

Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1993, Nr 1 679

Cugetul : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1993, Nr 2 1340, 1377, 1401

- Cugetul** : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1993, Nr 3/4
585, 779, 1709, 1842
- Cugetul** : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1993, Nr 5/6
1022
- Cugetul** : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1994, Nr 2/3
711, 712, 2343, 2360, 2361, 2366
- Cugetul** : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1994, Nr 4 1816
- Cugetul** : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1995, Nr 1/2
2957
- Cugetul** : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1998, Nr 3 636,
657, 671, 679, 680, 747, 860, 891, 893, 955, 974, 1018, 2129, 2823
- Cugetul** : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1999, Nr 3 869,
2902, 2948
- Cugetul** : revistă de istorie și științe umanistice (Chișinău), 1999, Nr 4 937
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2000, Nr 1 882
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2000, Nr 3 682, 1570
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2001, Nr 1 1755
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2001, Nr 2 889
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2001, Nr 3/4 167, 2990
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2002, Nr 2 995, 2509
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2003, Nr 1 617, 658, 859,
936, 1141, 1855, 1861, 2799
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2003, Nr 2 958
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2003, Nr 3 793
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2005, Nr 1 2364
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2006, Nr 1 2227
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2007, Nr 3 2101, 2149
- Cugetul** : revistă de istorie și cultură (Chișinău), 2007, Nr 4 1021, 1131,
2255, 2394
- Curentul**, 1934 2471
- Curierul** de seară (Chișinău), 1993 1490, 2410
- Curierul** de seară (Chișinău), 1998 476, 2234, 2738, 2987
- Curierul** național, 1992 118
- Curierul** național, 1993 533
- Curierul** ortodox, (Chișinău), 2007 2541, 2543
- Curierul** românesc (București), 1993 942, 2441
- Curierul** românesc (București), 2000 2684
- Cuvânt** Moldovenesc (Chișinău), 1917 619, 621, 810, 1071, 2571, 2573
- Cuvânt** Moldovenesc (Chișinău), 1918 534, 1135, 2570

Cuvântul (Chișinău), 1991 922
Cuvântul românesc, 1992 1376
Cuvântul românesc, 2000 822, 943
Cuvântul românesc, 2002 2443
Cuvântul românesc, 2004 2639

D

22 (Douăzeci și doi) : săptămânal independent de analiză politică și actualitate cultural (București), 2008 2395
22 (Douăzeci și doi) : săptămânal independent de analiză politică și actualitate culturală (București), 2010 2128
Democrația, 1991, Nr 62 478
Destin românesc (Chișinău), 1994, Nr 1 750
Destin românesc (Chișinău), 1994, Nr 2 983, 1040, 2767
Destin românesc (Chișinău), 1994, Nr 3 802
Destin românesc (Chișinău), 1994, Nr 4 986
Destin românesc (Chișinău), 1995, Nr 4 997, 2852
Destin românesc (Chișinău), 1996, Nr 1 969
Destin românesc (Chișinău), 1996, Nr 4 591
Destin românesc (Chișinău), 1996, Nr 11 3014
Destin românesc (Chișinău), 1997, Nr 1 928
Destin românesc (Chișinău), 1997, Nr 4 594, 867, 1134, 1380, 1536, 1949
Destin românesc (Chișinău), 1998, Nr 1 979
Destin românesc (Chișinău), 1998, Nr 2 147, 472, 663, 1077
Destin românesc (Chișinău), 1998, Nr 3/4 511, 512, 3007
Destin românesc (Chișinău), 1999, Nr 1 551, 664, 904, 1491, 2157
Destin românesc (Chișinău), 1999, Nr 2 123, 197
Destin românesc (Chișinău), 1999, Nr 3 233, 294, 1079
Destin românesc (Chișinău), 2000, Nr 1 3022
Destin românesc (Chișinău), 2001, Nr 1 1078
Destin românesc (Chișinău), 2001, Nr 2 980
Destin românesc (Chișinău), 2001, Nr 3 991, 2645
Destin românesc (Chișinău), 2002, Nr 1 1823
Destin românesc (Chișinău), 2002, Nr 4 662
Destin românesc (Chișinău), 2003 Nr 1 2156
Destin românesc (Chișinău), 2003 Nr 3/4 971
Destin românesc (Chișinău), 2004, Nr 1 759
Destin românesc : ser. nouă (Chișinău), 2006, Nr 1 1739
Destin românesc : ser. nouă (Chișinău), 2006, Nr 2 1740

- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2006, Nr 3/4 1741
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2007, Nr 1/2 2176, 2537
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2007, Nr 3 2512
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2007, Nr 3/4 900, 1050
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2008, Nr 1 236, 979, 1115, 1116, 1814
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2008, Nr 2/3 343, 661, 1006, 2401
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2008, Nr 4 (56) 55, 994, 2701
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2009, Nr 1 (59) 443
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2009, Nr 3 (61) 535, 886, 2059, 2345
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2009, Nr 4 992
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2010, Nr 1 (65) 60
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2010, Nr 3/4 973, 2398
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2011, Nr 1 631, 973
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2011, Nr 3 2035
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2012, Nr 2 2827
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2012, Nr 3 2036
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2013, Nr 1/2 2827
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2015, Nr 1 762, 2036
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2015, Nr 2 659
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2015, Nr 4 884
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2016, Nr 1 629, 2675
- Destin** românesc : ser. nouă (Chișinău), 2017, Nr 1/2 623, 2034
- Dimineața** (Chișinău), 1992 684, 841
- Din** trecutul nostru : revistă istorică, dedicată memoriei mult regretatei Sofia Besveconnaia (Chișinău), 1934, Nr 7/8 2925
- Din** trecutul nostru : revistă istorică, dedicată memoriei mult regretatei Sofia Besveconnaia (Chișinău), 1934, Nr 11/12 2244
- Din** trecutul nostru : revistă istorică, dedicată memoriei mult regretatei Sofia Besveconnaia (Chișinău), 1935, Nr 17/20 2988
- Din** trecutul nostru : revistă istorică, dedicată memoriei mult regretatei Sofia Besveconnaia (Chișinău), 1936, Nr 28/30 2695
- Din** trecutul nostru : revistă istorică, dedicată memoriei mult regretatei Sofia Besveconnaia (Chișinău), 1936, Nr 33/34 2833, 2926
- Din** trecutul nostru : revistă istorică, dedicată memoriei mult regretatei Sofia Besveconnaia (Chișinău), 1936, Nr 35 2508, 2535, 2550
- Din** trecutul nostru : revistă istorică, dedicată memoriei mult regretatei Sofia Besveconnaia (Chișinău), 1937, Nr 40/45 2159, 2344

Dosarele istoriei (București), 2003, Nr 2 1809, 1864, 2039

Dosarele istoriei (București), 2003, Nr 11 142, 192, 203

Dreptatea, 1991 2444

Dreptatea, 1991 475

E

Economistul (București), 1995 426

Economistul (București), 1996 1192

Enciclopedia : Revistă de istorie a științei și studii enciclopedice (Chișinău), 2014, Nr 1/2 (6/7) 918

Expres magazin, 1991 1049

Expres magazin, 1993 880, 881, 1366, 1367

Evenimentul zilei : ediție de Moldova (Chișinău), 2016 1182

F

Familia Română (Baia Mare), 2008, Nr 1 894

Făclia (Chișinău), 1990 2627

Făclia (Chișinău), 1991 927, 2253, 2509, 2661, 2761

Făclia (Chișinău), 2012 2763

Făclia (Chișinău), 2016 2045

Flacăra (București), 1990 457

Flux (Chișinău), 1995 2998

Flux continuu (Chișinău), 2007 2518

Flux continuu (Chișinău), 2008 2544

Flux continuu (Chișinău), 2012 2768

Flux : cotidian național (Chișinău), 1998 608, 1038, 2681

Flux : cotidian național (Chișinău), 2006 920

Flux : ediția de vineri (Chișinău), 1998 860

Flux : ediția de vineri (Chișinău), 2000 2011

Flux : ediția de vineri (Chișinău), 2001 2536

Flux : ediția de vineri (Chișinău), 2002 2019

Flux : ediția de vineri (Chișinău), 2003 1996

Flux : ediția de vineri (Chișinău), 2004 1206

Flux : ediția de vineri (Chișinău), 2007 416, 2270

Foaia plugarilor (Chișinău), 1924, Nr 1 2757

G

Gazeta Basarabiei (Chișinău), 2011 700

Gazeta de Sud (Chișinău), 2014 545

- Gazeta de Sud** (Chișinău), 2018 1981
Gazeta satelor (Chișinău), 2016 2961
Glasul (Chișinău), 2008 1090, 2652
Glasul (Chișinău), 2009 625
Glasul Națiunii, 1990 170, 2632, 2705
Glasul Națiunii, 1991 199, 1383
Glasul Națiunii, 1992 835, 1818, 2648
Glasul Națiunii, 1993 441, 672, 730, 733, 967, 988, 1951, 1979, 2418, 2660, 2686
Glasul Națiunii, 1994 220, 473, 2636
Glasul Națiunii, 1995 438, 455, 3002
Glasul Națiunii, 1996 2634
Glasul Națiunii, 1997 439, 725, 812, 964, 2246
Glasul Națiunii, 1998 564, 632, 736, 2339
Glasul Națiunii, 1999 72, 586, 2120, 2904
Glasul Națiunii, 2000 88, 2024
Glasul Națiunii, 2001 471
Glasul Națiunii, 2002 1826, 2630
Glasul Națiunii, 2003 2340
Glasul Națiunii, 2004 818, 954, 1136, 1531
Glasul Națiunii, 2006 1548
Glasul Națiunii, 2007 196
Grai și suflet, 1993 157

H

- Historia** special (București), 2018 536, 593, 1007, 1082, 1083, 1142

I

- Informația zile**, 1943 2470

Î

- Întregirea** : revistă săptămânală de istorie, cultură și opinie (București), 1991 911, 2382, 2689

J

- Jurnal de Chișinău**, 2004 520
Jurnal de Chișinău, 2005 1892
Jurnal de Chișinău, 2011 2710
Jurnal de Chișinău, 2012 2383, 2880

Jurnal de Chișinău, 2013 896
Jurnalul literar (București), 2006 755

L

L'image (Paris), 1920 523
Libertatea (București), 1933 1186
Libertatea (București), 1993 2422
Libertatea (București), 1997 944
Limba română, 1997, Nr 3/4 2251
Limba română, 1998, Nr 1/2 2411
Limba română, 1998, Nr 5, 509, 665, 1385, 1535
Limba română, 2003, Nr 2/3 1001
Limba română, 2017, Nr 1 151, 453, 890, 905
Limba română, 2018, Nr 1/2 79, 110, 246, 549, 553, 653, 674, 681, 683, 714, 797, 807, 870, 951, 1035, 1091, 1092, 1140, 1513, 1530, 1781, 1833, 1853, 2338, 2604, 2900, 2903
Limba română, 2018, Nr 3/4 94, 1213
Limba română, 2018, Nr 5/6 146
Literatorul (București), 1992 2677
Literatorul (București), 1993 220, 2568
Literatura și arta, 1990 957
Literatura și arta, 1991 754
Literatura și arta, 1992 451, 1198, 2121, 2208, 2238, 2293, 2438, 2744
Literatura și arta, 1993 1183, 1350, 1999, 2451, 2664, 2671, 2728, 2765
Literatura și arta, 1994 202, 637, 647, 800, 2217, 2299
Literatura și arta, 1995 410, 425, 2999
Literatura și arta, 1996 2419, 2739
Literatura și arta, 1997 465, 760, 1144, 1199, 2247, 2356, 2482
Literatura și arta, 1998 81, 86, 899, 1109, 1184, 2057, 2254, 2558
Literatura și arta, 1999 817, 2119
Literatura și arta, 2000 474, 649, 2443
Literatura și arta, 2002 1532
Literatura și arta, 2003 919
Literatura și arta, 2004 484, 809, 2752
Literatura și arta, 2005 1542, 2399, 2699
Literatura și arta, 2006 155, 537, 538, 1047, 1506, 2090
Literatura și arta, 2008 87, 165, 420, 539, 541, 648, 650, 1046, 1190, 1955, 2092, 2216, 2743
Literatura și arta, 2009 143

- Literatura și arta**, 2010 85, 1075, 2397, 2655
Literatura și arta, 2011 540, 542, 875, 2012, 2860, 2861
Literatura și arta, 2012 470, 2309
Literatura și arta, 2013 857, 862, 2694, 2857, 2944
Literatura și arta, 2014 651
Literatura și arta, 2015 705, 1043, 2102, 2378, 2391, 2393, 2400, 2651, 2836
Literatura și arta, 2016 510, 808, 883, 888, 2938
Literatura și arta, 2018 1942, 1956, 2250, 2678, 2721, 2748
Luceafărul, 1991 1503
Luceafărul, 1997 2237
Luceafărul, 1998 1098, 2626
Lumea azi, 1990 89
Lumina, 1918 2905
Luminătorul, 1919, Nr 21 1523
Luminătorul, 1920, Nr 6 2459, 2499
Luminătorul, 1920, Nr 7 467, 2460, 2501
Luminătorul, 1920, Nr 8 2553
Luminătorul, 1920, Nr 9 468
Luminătorul, 1920, Nr 11 469
Luminătorul, 1921, Nr 1 469, 2505, 2514
Luminătorul, 1921, Nr 2 2559
Luminătorul, 1921, Nr 5 2533
Luminătorul, 1921, Nr 7 2513
Luminătorul, 1923, Nr 9 469
Luminătorul, 1923, Nr 18 469
Luminătorul, 1923, Nr 24 469
Luminătorul, 1924, Nr 19/22 2515
Luminătorul, 1924, Nr 24 2498
Luminătorul, 1924, Nr 34 2498
Luminătorul, 1925, Nr 1 2498
Luminătorul, 1925, Nr 2 2498
Luminătorul, 1925, Nr 3 2498
Luminătorul, 1925, Nr 4 2498
Luminătorul, 1926, Nr 4 2497
Luminătorul, 1926, Nr 5 2502, 2503
Luminătorul, 1926, Nr 7/8 2496
Luminătorul, 1926, Nr 23 2500
Luminătorul, 1927, Nr 1/2 2551
Luminătorul, 1927, Nr 19 2461, 2547

Luminătorul, 1927, Nr 20 2554
Luminătorul, 1928, Nr 1 2504
Luminătorul, 1928, Nr 4 2263
Luminătorul, 1928, Nr 10 646, 2507, 2526, 2534
Luminătorul, 1929, Nr 1 2560
Luminătorul, 1930, Nr 1 2556
Luminătorul, 1933, Nr 1 2337, 2458, 2506, 2591, 2812
Luminătorul, 1933, Nr 5 615
Luminătorul, 1938, Nr 5 1132
Luminătorul, 1939, Nr 4 1130
Luminătorul, 1941, Nr 7/8 2286
Luminătorul, 1943, Nr 10/12 2463, 2472, 2474, 2477, 2538
Luminătorul, 1993, Nr 2 2475
Luminătorul, 1998, Nr 2 (35) 84, 521, 891
Luminătorul, 1999, Nr 4 (43) 466
Luminătorul, 2000, Nr 1 (46) 2355, 2362
Luminătorul, 2000, Nr 2 (47) 2367
Luminătorul, 2002, Nr 6 (63) 2357
Luminătorul, 2003, Nr 2 1209
Luminătorul, 2005, Nr 1 (66) 2548
Luminătorul, 2005, Nr 2 (67) 1066, 1988, 2542
Luminătorul, 2006, Nr 2 (73) 1065
Luminătorul, 2008, Nr 2 (95) 607, 874, 1990, 2265, 2462, 2523
Luminătorul, 2009, Nr 2 (101) 805
Luminătorul, 2010, Nr 6 1126

M

Magazin bibliologic : revistă științifică și bibliopraxiologică, (Chișinău), 1993, Nr 3/4 2421, 2423, 2424
Magazin bibliologic : revistă științifică și bibliopraxiologică, (Chișinău), 1994, Nr 1 3001
Magazin istoric (București), 1968, Nr 10 222
Magazin istoric (București), 1968, Nr 11 1926
Magazin istoric (București), 1977, Nr 12 1518
Magazin istoric (București), 1980, Nr 12 1761
Magazin istoric (București), 1983, Nr 12 107, 1567, 1688
Magazin istoric (București), 1986, Nr 4 1568
Magazin istoric (București), 1988, Nr 12 214, 1519, 1534, 1608, 1687, 1750
Magazin istoric (București), 1990, Nr 9 1621

- Magazin istoric** (București), 1990, Nr 12 1693
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1991, Nr 3 460, 491, 2626, 2734, 2822
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1991, Nr 11 1515
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1991, Nr 12 152
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1992, Nr 6 1691
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1992, Nr 12 1507, 2137
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1993, Nr 11 117, 183
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1993, Nr 12 184, 1062, 1335, 1489, 2847
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1994, Nr 1 153, 185
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1994, Nr 3 1820, 2408
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1994, Nr 8 1762, 2072
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1994, Nr 12 1384, 1600
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1995, Nr 12 95
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 1996, Nr 12 223, 1526
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2000, Nr 11 2737
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2001, Nr 12 1710, 2094
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2002, Nr 1 2221
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2004, Nr 3 2815
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2004, Nr 5 2996
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2005, Nr 6 2285, 2308
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2006, Nr 3 2808, 2853
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2006, Nr 6 2594
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2011, Nr 3 998, 2784
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2012, Nr 12 1924
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2015, Nr 11 166
- Magazin istoric** : ser. nouă (București), 2018, Nr 4 2973
- Memoria** : revista gândirii arestate (București), 1992, Nr 8 1032
- Memoria** : revista gândirii arestate (București), 1998 Nr 25 224
- Memoria** : revista gândirii arestate (București), 2001, Nr 12 2094
- Memoria** : revista gândirii arestate (București), 2005, Nr 1 2069
- Memoria** : revista gândirii arestate (București), 2011, Nr 1 2093
- Mesagerul** (Chișinău), 1997 717, 950
- Mesagerul** (Chișinău), 1998 296, 1200
- Misionarul** (Chișinău), 2004 485
- Misionarul** (Chișinău), 2011 1194, 2479
- Misionarul** (Chișinău), 2012 2549
- Misionarul** (Chișinău), 2013 2516

- Mișcarea** (Iași), 1918 544, 1957, 2519, 2657, 2658
Mitropolia Olteniei (Craiova) 1965, Nr 7/8 2465
Moldova : revistă de cultură și dialog social (Chișinău), 1993, Nr 3 609, 2445
Moldova : revistă de cultură și dialog social (Chișinău), 2007, Nr 1/2 2670
Moldova dela Nistru : revistă ilustrată scrisă pe înțelesul poporului (Chișinău), 1920 707
Moldova dela Nistru : revistă ilustrată scrisă pe înțelesul poporului (Chișinău), 1926 221
Moldova socialistă (Chișinău), 1983 2030
Moldova socialistă (Chișinău), 1988 847
Moldova socialistă (Chișinău), 1990 638
Moldova suverană (Chișinău), 1991 550
Moldova suverană (Chișinău), 1992 1215
Moldova suverană (Chișinău), 1993 677, 848, 854, 1031, 1214, 1617, 2126, 2158, 2209, 2452, 2625, 2704
Moldova suverană (Chișinău), 1994 2751
Moldova suverană (Chișinău), 2011 877
Moldova suverană (Chișinău), 2012 778
Momentul : publicație de informație și analiză (Chișinău), 1996 1181

N

- Natura** (Chișinău), 2005, Nr 1 2004
Natura (Chișinău), 2016, Nr 3 645
Natura (Chișinău), 2018, Nr 5 2674
Natura (Chișinău), 2018, Nr 7 2861
Natura (Chișinău), 2018, Nr 8 2390
Natura (Chișinău), 2018, Nr 9 2301
Nistru : revistă literară și politico-socială (Chișinău), 1984, Nr 4 1054
Nistru : revistă literară și politico-socială (Chișinău), 1990, Nr 6 776

O

- Oameni**, Locuri, Destine : Ediție periodică de istorie și cultură (Edineț), 2013, Nr 5/6 2991, 3008
Oastea Moldovei (Chișinău), 2007 573
Observatorul de Nord (Soroca), 2012 1217, 1543
Opinia, 1992 1212

P

- Patrimoniul** : almanah de cultură istorică (Chișinău), 1990, Nr 1 1021,

1131, 2637, 2669, 2765

Patrimoniul : almanahul bibliofililor din Moldova (Chișinău), 1991, Nr 4 2427

Patrimoniul : revistă de lectură istorică (Chișinău), 1991, Nr 2 1961

Patrimoniul : revistă de lectură istorică (Chișinău), 1991, Nr 3 1099, 1960, 2224

Patrimoniul : revistă de lectură istorică (Chișinău), 1991, Nr 4 1100, 1748, 1777, 1962

Patrimoniul : revistă de lectură istorică (Chișinău), 1992, Nr 1 2049

Patrimoniul : revistă de lectură istorică (Chișinău), 1992, Nr 2 1024, 1101, 1103, 3004

Patrimoniul : revistă de lectură istorică (Chișinău), 1993, Nr 1 1102, 1736, 2875

Patrimoniul : revistă de lectură istorică (Chișinău), 1993, Nr 2 519, 565, 667, 736, 948, 1020, 1104, 1178, 1179, 1780

Pergament : anuarul arhivelor Republicii Moldova, 1998, Vol. 1 291

Pergament : anuarul arhivelor Republicii Moldova, 1999, Vol. 2 429

Pergament : anuarul arhivelor Republicii Moldova, 2005, Vol. 7/8 1114

Perspectiva academică (Chișinău), 2012 2363

Philologia, (Chișinău), 2013, Nr 3/4 2298

Plai românesc : gazeta Societății pentru Cultura Românească (Chișinău), 1993 1753

Plai românesc : gazeta Societății pentru Cultura Românească (Chișinău), 1994 1349, 2095

Pro Basarabia și Bucovina : revistă de informare și documentare (Chișinău), 1996, Nr 11 3005

Promemoria (Chișinău), 2011, Nr 1/2 910, 972

R

Răsăritul : revistă pentru învățământ și îndemnuri bune (Chișinău), 1918, Nr 8/9 1553

Realitatea românească (București), 1991 1394

Realitatea românească (București), 1993 965

Realități culturale : revistă de etnografie, folclor și cultură contemporană (Chișinău), 2018, Nr 3 2115

Realități culturale : revistă de etnografie, folclor și cultură contemporană (Chișinău), 2018, Nr 4 1944

Renașterea, (Craiova), 1943, Nr 11 2466

Revista arhivelor (București), 1993, Nr 2 2698

- Revista** de istorie (București), 1976, Tom. 29, nr 12 97
- Revista** de istorie (București), 1977, Tom. 30, nr 1 1623
- Revista** de istorie (București), 1978, Tom. 31, nr 10 172,
- Revista** de istorie (București), 1978, Tom. 31, nr 11 128, 169, 198, 1703, 1714
- Revista** de istorie (București), 1980, Tom. 33, nr 11 1707
- Revista** de istorie (București), 1981, Tom. 34, nr 6 1492
- Revista** de istorie (București), 1981, Tom. 34, nr 8 1686
- Revista** de istorie (București), 1981, Tom. 34, nr 12 1804
- Revista** de istorie (București), 1981, Tom. 34, nr 12 1456
- Revista** de istorie (București), 1983, Tom. 36, nr 11 134, 138, 1708
- Revista** de istorie (București), 1983, Tom. 36, nr 12 119, 134, 1483, 2048
- Revista** de istorie (București), 1985, Tom. 38, nr 12 1635
- Revista** de istorie (București), 1986, Tom. 39, nr 1 1692
- Revista** de istorie (București), 1986, Tom. 39, nr 6 1609
- Revista** de istorie (București), 1987, Tom. 40, nr 1 161
- Revista** de istorie (București), 1987, Tom. 40, nr 10 126,
- Revista** de istorie (București), 1989, Tom. 41, nr 11 37, 1601, 1610, 1701
- Revista** de istorie (București), 1989, Tom. 42, nr 2 77, 1558, 1620
- Revista** de istorie (București), 1989, Tom. 42, nr 4 171, 1732
- Revista** de istorie (București), 1989, Tom. 42, nr 5 1733
- Revista** de istorie (București), 1994, Nr 7/8 2392
- Revista** de istorie a Moldovei, 1990, Nr 2 2982
- Revista** de istorie a Moldovei, 1991, Nr 2 587, 1087
- Revista** de istorie a Moldovei, 1991, Nr 3 956
- Revista** de istorie a Moldovei, 1991, Nr 4 228
- Revista** de istorie a Moldovei, 1992, Nr 1 1156
- Revista** de istorie a Moldovei, 1993, Nr 2 996
- Revista** de istorie a Moldovei, 1993, Nr 3 953, 1145, 1202, 1204
- Revista** de istorie a Moldovei, 1993, Nr 4 749, 1162, 1205
- Revista** de istorie a Moldovei, 1994, Nr 1 1146, 1180, 2425, 1435
- Revista** de istorie a Moldovei, 1994, Nr 3/4 703, 2823
- Revista** de istorie a Moldovei, 1995, Nr 1 2750
- Revista** de istorie a Moldovei, 1995, Nr 2 702, 1312
- Revista** de istorie a Moldovei, 1995, Nr 3/4 801
- Revista** de istorie a Moldovei, 1996, Nr 1 763
- Revista** de istorie a Moldovei, 1997, Nr 3/4 660, 901, 999, 1153
- Revista** de istorie a Moldovei, 1998, Nr 1/2 655
- Revista** de istorie a Moldovei, 1999, Nr 1/2 292

- Revista** de istorie a Moldovei, 1999, Nr 3/4 704
Revista de istorie a Moldovei, 2000, Nr 1/2 2354
Revista de istorie a Moldovei, 2001, Nr 1/4 981
Revista de istorie a Moldovei, 2002, Nr 1/2 311, 715
Revista de istorie a Moldovei, 2002, Nr 4 977
Revista de istorie a Moldovei, 2003, Nr 1/2 993
Revista de istorie a Moldovei, 2004, Nr 4 1097
Revista de istorie a Moldovei, 2005, Nr 4 977
Revista de istorie a Moldovei, 2007, Nr 1 1313, 2091
Revista de istorie a Moldovei, 2008, Nr 1 709
Revista de istorie a Moldovei, 2008, Nr 2 2662
Revista de istorie a Moldovei, 2009, Nr 2/3 978
Revista de istorie a Moldovei, 2010, Nr 1 288
Revista de istorie a Moldovei, 2010, Nr 3/4 442
Revista de istorie a Moldovei, 2011, Nr 1/2 2133
Revista de istorie a Moldovei, 2011, Nr 3/4 2050
Revista de istorie a Moldovei, 2012, Nr 1 898, 2135
Revista de istorie a Moldovei, 2012, Nr 3 984, 985
Revista de istorie a Moldovei, 2013, Nr 1 483, 656 , 701, 887, 989 , 1219, 1398, 1611, 1835, 2136, 2827, 2829
Revista de istorie a Moldovei, 2013, Nr 2 392
Revista de istorie a Moldovei, 2013, Nr 4 2693, 2358
Revista de istorie a Moldovei, 2014, Nr 1 826, 1139
Revista de istorie a Moldovei, 2014, Nr 2 1721
Revista de istorie a Moldovei, 2014, Nr 3 1396
Revista de istorie a Moldovei, 2015, Nr 1 2252
Revista de istorie a Moldovei, 2015, Nr 2 2924, 2934, 2947, 2975
Revista de istorie a Moldovei, 2016, Nr 1 1318, 1720
Revista de istorie a Moldovei, 2016, Nr 2 589, 2100
Revista de istorie a Moldovei, 2016, Nr 3 2131
Revista de istorie a Moldovei, 2017, Nr 1 230, 2672
Revista de istorie a Moldovei, 2017, Nr 2 864
Revista de istorie a Moldovei, 2017, Nr 3 517, 885
Revista de istorie a Moldovei, 2017, Nr 4 158, 231, 382, 592, 751, 761, 892, 1037, 1058, 1106, 1218
Revista de lingvistică și știință literară (Chișinău), 1994, Nr 5 2353
Revista istorică (București), 1940, Nr 1/3 1765
Revista istorică : ser. nouă (București), 1990, Tom 1, nr 4 1807
Revista istorică : ser. nouă (București), 1990, Tom 1, nr 5 1808

- Revista** istorică : ser. nouă (București), 1991, Tom III, nr 1/2 1737, 1805
Revista istorică : ser. nouă (București), 1992, Tom III, nr 7/8 1806
Revista istorică : ser. nouă (București), 1993, Tom IV, nr 1/2 1840
Revista istorică : ser. nouă (București), 1993, Tom IV, nr 3/4 1498, 1734
Revista istorică : ser. nouă (București), 1993, Tom IV, nr 9/10 1738,1751, 1759, 1764
Revista istorică : ser. nouă (București), 1994, Tom V, nr 5/6 1381, 1484
Revista istorică : ser. nouă (București), 1995, Tom VI, nr 5/6 595
Revista istorică : ser. nouă (București), 1997, Tom VIII, nr 1/2 1486
Revista istorică : ser. nouă (București), 1997, Tom VIII, nr 3/4 1685
Revista istorică : ser. nouă (București), 2001, Tom XII, nr 1/2 716, 1752, 1831, 1839
Revista istorică : ser. nouă (București), 2008, Tom XIX, nr 5/6 1810
Revista istorică : ser. nouă (București), 2011, Tom XXII, nr 1/2 437, 1552
Revista moldovenească de drept internațional și relații internaționale (Chișinău), 2010, Nr 3 878
Revista societății „Tinerimea Română”, 1926 194, 221
România liberă (București), 1990 1785
România liberă (București), 1991 2685
România liberă (București), 1994 1781
România literară (București), 1993 1618
România Mare : săptămânal absolut independent, 1991 1795, 2074
România Mare : săptămânal absolut independent, 1993 135
România Mare : săptămânal absolut independent, 1995 1537
România Mare : săptămânal absolut independent, 1997 99, 120, 121, 1626, 1627
România Mare : săptămânal absolut independent, 1998 1041
România Mare : săptămânal absolut independent, 1999 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 1359, 1607, 1616
România Nouă (Chișinău), 1918 525, 730, 732, 734, 735, 753, 766, 806, 1070, 2225, 2683
Românul : Săptămânal de opinie și informare (București), 1993 840

S

- Sfatul** Țării, 1991 2087, 2243
Sfatul Țării, 1992 684, 687, 968, 1137, 2420, 2624, 2805
Societatea de mâine : revistă săptămânală pentru probleme sociale și economice cuprinzând Buletinul Secției Social-Economice a „Astrei” (Cluj), 1927, An IV, nr 12 1735

Soldatul moldovan (Chișinău), 1917 2226
Steaua : Literatură, artă, cultură (București), 2012, Nr 12 1612
Studia Universitatis Moldaviae : Revistă științifică (Chișinău), 2014, Nr 4 (74) 2370
Studii și articole de istorie (București), 1983, Vol. XLVII-XLVIII 1346
Studii și articole de istorie (București), 1984, Vol. XLIX-L 1574, 2123
Studii și articole de istorie : ser. nouă (București), 1995, Vol. LXII 417, 946, 1351, 1382

Ș

Școala basarabeană : Revistă de cultură pedagogică și de apărarea interese-
lor învățătoarești (Chișinău), 1934, Nr 10 1030
Școala basarabeană : revistă de cultură pedagogică și de apărarea interese-
lor învățătoarești (Chișinău), 1938, Nr 3 1029
Școala basarabeană : revistă de cultură pedagogică și de apărarea interese-
lor învățătoarești (Chișinău), 1938, Nr 4 2722
Școala Basarabiei : revistă pentru cultură, învățământ și educație națională
(Chișinău), 1919, Nr 6 668, 2067
Școala și viața (București), 1930 1368

T

Timpul (Iași), 1918 1195
Timpul (Chișinău), 1993 451, 2116
Timpul (Chișinău), 2007 976, 1068, 1093, 2124, 2258
Timpul (Chișinău), 2008 1121, 1124, 1191, 2106, 2113, 2174, 2175, 2177
Timpul (Chișinău), 2009 1117, 1118, 1504, 2178
Timpul (Chișinău), 2010 1000, 1123, 2173, 2484, 2872
Timpul (Chișinău), 2011 2170, 2273
Timpul (Chișinău), 2012 2222
Timpul (Chișinău), 2013 652, 728, 2936
Timpul (Chișinău), 2014 2017, 2430
Timpul (Chișinău), 2015 606, 612, 1174, 2006, 2010, 2014, 2015, 2025
Timpul (Chișinău), 2016 605, 1512, 1857, 1858, 1984, 1985, 1987, 1997,
1998, 2003, 2005, 2009, 2013, 2018, 2020, 2022, 2267, 2297, 2348, 2385,
2525, 2663, 2668, 2746, 2935
Timpul (Chișinău), 2018 1014, 1015, 1016, 1017, 2063, 2118, 2818
Timpul de dimineață (Chișinău), 2005 479
Timpul de dimineață (Chișinău), 2011 1113, 1122
Tineretul liber (București), 1992 687

- Tineretul** Moldovei, 1990 148, 488, 546, 873, 2303
Totuși, iubirea, 1992 1386, 2160
Totuși, iubirea, 1993 164, 731
Transylvanian Review (Zalău), 2018, Nr 2 108, 518, 576, 601, 895, 1496
Tribuna, 1992 2141
Tribuna, 1993 713
Tribuna învățământului : săptămânal de informație, opinie și cultură pedagogică (București), 2004
Tyragetia : Anuar (Chișinău), 1998, [Vol.] 6/7 515, 1201
Tyragetia : Anuar (Chișinău), 1999, [Vol.] 8 1013
Tyragetia : Anuar (Chișinău), 2001, [Vol.] 10 630, 1081
Tyragetia : Anuar (Chișinău), 2002, [Vol.] 11 627, 1107
Tyragetia : Anuar (Chișinău), 2003, [Vol.] 12 2134
Tyragetia : Anuar (Chișinău), 2006, [Vol.] 15 1012, 1133, 1815, 3003, 3015
Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă (Chișinău), 2007, Vol. 1 (16), nr. 2 1051, 1813
Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă (Chișinău), 2008, Vol. 2 (17), nr. 2 2130
Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă (Chișinău), 2012, Vol. 6 (21), nr. 2 3009
Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă (Chișinău), 2013, Vol. 7 (22), nr. 2 1063, 2868, 3028
Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă (Chișinău), 2014, Vol. 8 (23), nr. 2 758, 1677
Tyragetia : Istorie. Muzeologie : ser. nouă (Chișinău), 2015, Vol. 9 (24), nr. 2 547, 1731, 2071

Ț

- Țara** (Chișinău), 1977 2150
Țara (Chișinău), 1992 1947
Țara (Chișinău), 1993 2413, 2455
Țara (Chișinău), 1994 487, 2454
Țara (Chișinău), 1995 1004, 2127, 2437, 2440, 2983
Țara (Chișinău), 1996 2711
Țara (Chișinău), 1997 1216, 2296, 2965
Țara (Chișinău), 1998 691, 1203, 2879
Țara (Chișinău), 1999 2031, 2639
Țara (Chișinău), 2000 2841
Țara (Chișinău), 2001 2483
Țara noastră (București), 1928 486, 803

U

Unghiul (Ungheni) 2014 639

Unirea : revista elevilor Liceului de băieți „Alexandru Donici” (Chișinău), 1933, Nr 3 926

Univers Pedagogic Pro (Chișinău), 2013 2863

Universul românesc (București), 1993 921, 2806

V

Vestitorul (Odessa), 1917 699

Viața Basarabiei (Chișinău), 1932, Nr 1 480, 791

Viața Basarabiei (Chișinău), 1932, Nr 2 2577

Viața Basarabiei (Chișinău), 1932, Nr 3 2590, 2885

Viața Basarabiei (Chișinău), 1932, Nr 4 616

Viața Basarabiei (Chișinău), 1932, Nr 6 765

Viața Basarabiei (Chișinău), 1933, Nr 1 2180, 2336, 2594

Viața Basarabiei (Chișinău), 1933, Nr 3 1129, 2305, 2814

Viața Basarabiei (Chișinău), 1933, Nr 4/5 454, 526, 636, 1187, 2227, 2599, 2730

Viața Basarabiei (Chișinău), 1933, Nr 8 452, 1211

Viața Basarabiei (Chișinău), 1934, Nr 3 2302

Viața Basarabiei (Chișinău), 1934, Nr 6 2584

Viața Basarabiei (Chișinău), 1934, Nr 7/8 2068

Viața Basarabiei (Chișinău), 1934, Nr 11 2405

Viața Basarabiei (Chișinău), 1935, Nr 1 2588, 2620

Viața Basarabiei (Chișinău), 1935, Nr 2 2979

Viața Basarabiei (Chișinău), 1935, Nr 4 2590, 2978

Viața Basarabiei (Chișinău), 1935, Nr 7/8 2889

Viața Basarabiei (Chișinău), 1935, Nr 9 2886

Viața Basarabiei (Chișinău), 1935, Nr 10 2963

Viața Basarabiei (Chișinău), 1936, Nr 1 2887

Viața Basarabiei (Chișinău), 1936, Nr 3/4 2888, 2972

Viața Basarabiei (Chișinău), 1936, Nr 7/8 2801, 2803, 2804, 2817, 2820, 2825, 2837, 2838, 2839, 2840, 2843, 2844, 2845, 2848, 2849, 2851, 2854, 2855, 2858, 2862, 2867, 2869, 2870, 2873, 2878

Viața Basarabiei (Chișinău), 1936, Nr 8 2871

Viața Basarabiei (Chișinău), 1936, Nr 9 2931, 2956, 2966, 2959, 2970

Viața Basarabiei (Chișinău), 1936, Nr 10 2682

Viața Basarabiei (Chișinău), 1936, Nr 11/12 524

Viața Basarabiei (Chișinău), 1937, Nr 1/2 2612

- Vița** Basarabiei (Chișinău), 1937, Nr 3/4 2117, 2622
Vița Basarabiei (Chișinău), 1937, Nr 5/6 947
Vița Basarabiei (Chișinău), 1937, Nr 7/8 301, 2281, 2576
Vița Basarabiei (Chișinău), 1937, Nr 11 2280
Vița Basarabiei (Chișinău), 1938, Nr 1/2 440
Vița Basarabiei (Chișinău), 1938, Nr 4 301, 794, 2581
Vița Basarabiei (Chișinău), 1938, Nr 6/7 2242, 2592, 2810
Vița Basarabiei (Chișinău), 1938, Nr 12 2579, 2628
Vița Basarabiei (Chișinău), 1939, Nr 1/2 2577, 2598, 2676
Vița Basarabiei (Chișinău), 1939, Nr 4 2958
Vița Basarabiei (Chișinău), 1939, Nr 6 2577
Vița Basarabiei (Chișinău), 1939, Nr 7/8 2577
Vița Basarabiei (Chișinău), 1939, Nr 11/12 2586
Vița Basarabiei (Chișinău), 1940, Nr 1 2993
Vița Basarabiei (Chișinău), 1940, Nr 2/3 2607
Vița Basarabiei (Chișinău), 1940, Nr 4 2619
Vița Basarabiei (Chișinău), 1940, Nr 7/8 2287 , 2575, 2595, 2609, 2741, 2819
Vița Basarabiei (Chișinău), 1940, Nr 9/10 2334, 2415, 2583, 2729, 2807
Vița Basarabiei (Chișinău), 1940, Nr 11/12 641, 2618, 2742, 2753, 2758, 2762, 2764
Vița Basarabiei (Chișinău), 1941, Nr 1 2809
Vița Basarabiei (Chișinău), 1941, Nr 2/3 2335
Vița Basarabiei (Chișinău), 1941, Nr 4 2585
Vița Basarabiei (Chișinău), 1941, Nr 5 633, 2600
Vița Basarabiei (Chișinău), 1941, Nr 6 2539, 2596, 2821
Vița Basarabiei (Chișinău), 1941, Nr 8 2608 , 2614
Vița Basarabiei (Chișinău), 1941, Nr 9/10 2582
Vița Basarabiei (Chișinău), 1941, Nr 11/12 2631
Vița Basarabiei (Chișinău), 1942, Nr 1 2610
Vița Basarabiei (Chișinău), 1942, Nr 2 2574
Vița Basarabiei (Chișinău), 1942, Nr 4 1072, 2613, 2621, 2792
Vița Basarabiei (Chișinău), 1942, Nr 7 820, 2278, 2572, 2605
Vița Basarabiei (Chișinău), 1942, Nr 8/9 2602
Vița Basarabiei (Chișinău), 1942, Nr 10/11 2589
Vița Basarabiei (Chișinău), 1943, Nr 1 1776, 2606
Vița Basarabiei (Chișinău), 1943, Nr 2 2597, 2653
Vița Basarabiei (Chișinău), 1943, Nr 3/4 756, 819, 1048, 2601, 2814
Vița Basarabiei (Chișinău), 1943, Nr 5 418

- Viața** Basarabiei (Chișinău), 1943, Nr 6 1073, 2603
Viața Basarabiei (Chișinău), 1943, Nr 9/10 2473, 2615
Viața Basarabiei (Chișinău), 1943, Nr 11/12 2540
Viața Basarabiei (Chișinău), 1944, Nr 1/2 2593, 2802
Viața Basarabiei (Chișinău), 1944, Nr 3/4 1143, 2587, 2816
Viața Basarabiei (Chișinău), 1944, Nr 5 2569, 2616
Viața Basarabiei : ser. nouă (Chișinău), 2007, Nr 1 2642
Viața Basarabiei : ser. nouă (Chișinău), 2011, Nr 1/2 2691
Viața Basarabiei : ser. nouă (Chișinău), 2011, Nr 3/4 2350
Viața Basarabiei : ser. nouă (Chișinău), 2015, Nr 1 2654
Viața Basarabiei : ser. nouă (Chișinău), 2015, Nr 4 2015
Viața Basarabiei : ser. nouă (Chișinău), 2018, Nr 1 247
Viața Românească (București), 1936, An. XXVIII 2580
Viața Românească (București), 2007 2629
Viața satului (Chișinău), 1989 2288
Viața satului (Chișinău), 1992 2428
Viața satului (Chișinău), 1993 613, 1999, 2426
Viața satului (Chișinău), 1994 2740
Vocea poporului (Chișinău), 1990 588, 1002, 1020, 2256, 2623

Z

- Ziarul** național (Chișinău), 2015 764
Zorile Bucovinei, 1993 1353

B

- Вечерний** Кишинев, 1998 2738, 3032
Вопросы истории, 1968, Nr 9 1261

Г

- Голос** народа (Chișinău), 1990 1282

К

- Кишинёвские** новости (Chișinău), 1991 1279, 1298
Коммерсант plus (Chișinău), 2013 1294
Коммунист (Chișinău), 2016 481, 694
Красная Бессарабия (Москва), 1926, Nr 1 1277
Красная Бессарабия (Москва), 1926, Nr 2 1289
Красная Бессарабия (Москва), 1926, Nr 3/4 227
Красная Бессарабия (Москва), 1927, Nr 1 (7) 1256, 1265, 1278, 1296,

1882, 1885, 1886

Красная Бессарабия (Москва), 1928, Nr 1 (13) 1290, 1309, 1319, 1320, 1884

Красная Бессарабия (Москва), 1930, Nr 1 (31) 1264, 1274, 1883, 2773

Красная Бессарабия (Москва), 1931, Nr 1/2 (43/44) 1280, 1310

Красная Бессарабия (Москва), 1931, Nr 4 (46) 614

Красная Бессарабия (Москва), 1931, Nr 5/6 (47/48) 1273

Красная Бессарабия (Москва), 1932, Nr 1 (55) 1266, 1275, 1288, 1302, 1303, 2981

Красная Бессарабия (Москва), 1932, Nr 5 (59) 1301

Красная Бессарабия (Москва), 1932, Nr 6 (60) 1315

Красная Бессарабия (Москва), 1932, Nr 8/9 (62/63) 1281

Красная Бессарабия (Москва), 1932, Nr 11 (65) 1316

Красная Бессарабия (Москва), 1932, Nr 12 (66) 1295

Красная Бессарабия (Москва), 1933, Nr 1 (67) 1260, 1267, 1297, 1314, 1403

Красная Бессарабия (Москва), 1933, Nr 2 (68) 1267

Красная Бессарабия (Москва), 1933, Nr 3 (69) 1267

Красная Бессарабия (Москва), 1933, Nr 11 (77) 1404, 1405

Красная Бессарабия (Москва), 1934, Nr 1 (79) 1269

Красная Бессарабия (Москва), 1935, Nr 1 (91) 229, 1268

Красная Бессарабия (Москва), 1936, Nr 1 (103) 1276

Красная Бессарабия (Москва), 1936, Nr 7 (109) 1270

Красная Бессарабия (Москва), 1936, Nr 9 (111) 1271

Красная Бессарабия (Москва), 1936, Nr 10 (112) 1272

Красная Бессарабия (Москва), 1937, Nr 1 (115) 1306

Красная Бессарабия (Москва), 1937, Nr 2 2706

М

Молдавские ведомости (Chişinău), 2011 1257

Молдавские ведомости (Chişinău), 2016 1293, 1299

Н

Независимая Молдова (Chişinău), 1993 2453

Независимая Молдова (Chişinău), 1995 2223

Независимая Молдова (Chişinău), 2010 1305

Новое время : Информационно-аналитическая газета (Chişinău), 2011 2790

С

Советская культура, 1991 1881

Советская Молдавия (Chișinău), 1990 1263

Советская Молдавия (Chișinău), 1991 1881

Сфатул Цэрий (Chișinău), 1992 2772

Сфатул Цэрий (Chișinău), 1993 2453

Ц

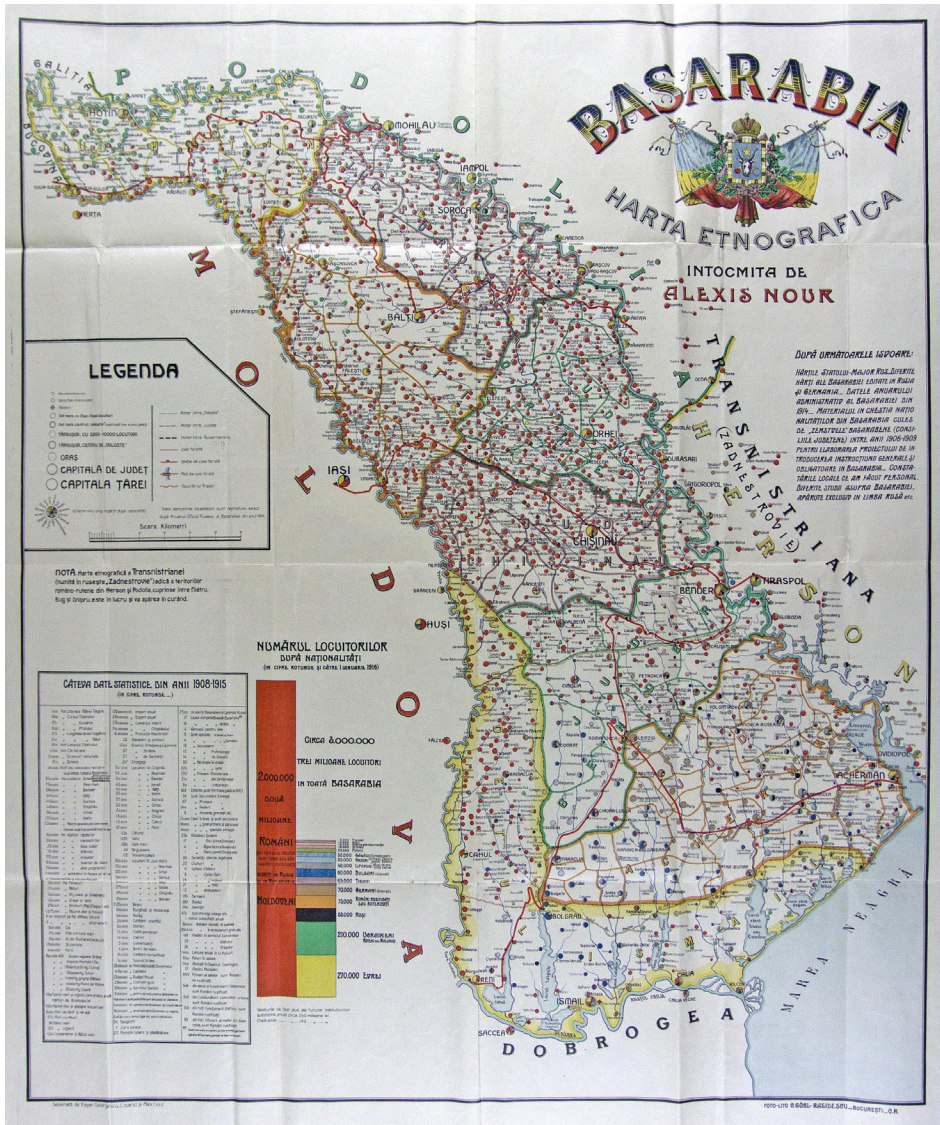
Цара (Chișinău), 1991 1292

Цара (Chișinău), 1992 2640

Цара (Chișinău), 1993 2416, 2455

Цара (Chișinău), 1994 1258, 2454

DIN ICONOGRAFIA MARII UNIRI

10 martie 1917, Chișinău. Manifestanții salută căderea autocrației și exprimă încredere Guvernului Provizoriu.

10 martie 1917, Bălți. Demonstrație în susținerea Guvernului Provizoriu

Нувынт Молдовенеск

Газеты националы пентру молдовеній дин Басарабія ши де песте Нистру.

Плата инквиреря ла газету ну тоате адресу- риле ши ну архиватура прын пошти:
Де анул интре 4 р., пе зумата де ач 2 р., 20 к.
Пе 3 луня—1 р., 20 к. пе о луня 50 коп.
In strimatare prelat gazetei pe an au intreg 10 franci.
Прецул 3 коп.

Адреса газетей „Нувынт Молдовенеск”: г. Кишиневъ, улица Жу- ковскаго 15, П. Н. Халиппа. (Kischinef, Jucovski 15, P. N. Halippa). Пе ачасти адресъ се тримете плата газетей, скриси- риле ши тот, че привеште редакция „Нувынт Молдовенеск”.
Скриторій сьнт гуащъ сы скрие пе о парте а хьртійей, ламурит, арэтынду- щъ нумеле ши адреса лор. Дориторій де а прими рэспунс ла вр-о вытребаре а лор сы бинеовскы а алтура о маркы де 10 к., сау о карты поштам де 3 р.

Плата пентру рекламе:
Ун ранд де нонпарель
1) пе фила интэя— 50 коп.
2) пе фила а патра— 20 коп.

Ачул 4. Кишинэу, 23 Априліе анул 1917. № 32 (232.)

✓ Че вря партидул национал молдовенеск.

Му тоате кы програмул партидул национал молдовенеск а фокт фекут ку- аскут прын тшлар, атыт ан лимба молдовняскы кыт ши мч чы русаскы, тогуш се сымте невоа ка- ма сьтрум ши май ачул- ануит асупра луй, пентру ка сь-л ырнягы кыт май бине ши молдовеній ти чей де алт нам.
Муль се интрыба: де че молдовеній шы-ау фекут ун партид деосабит ал лор: де че ну с-ау лингт ей май бине ла алте партиде по- литиче дин Басарабія, ка- ты пын акум?
Авестора ле рэспундем: молдовеній ар фи врут кы- кы демулт сь шы факы ун партид ал лор, кум ау то- ате намуриле дин думе, дар стьшавря чы веке й-а км- льедкат. Пе пуцалій мол- ловень луминаль ши му- тражере де нимы пентру вород стьшавря ачяста й-а адуагат дин Басарабія прын- локурь департае, ка сь ли- се шырыт урма ши воро- дул сь рамье феры воме- цуниторь. Стьшавря вом дь- ын кипул ачеста сь-й фа- кы де молдовеній сь уйте- че сьнт ей ши че ау де- фекут ын лума ачяста.
Кьмылт ачяста стьшавря- ре подратя ши венянд ын- лодул ей оамень ку дра- госте пентру слобозенія- оменешь ши национале. ера- дукорь кум му се поаме мал- фиреск, ма молдовеній сь- се адуине ла ун лок ши сь- шавря а факт пентру би-

не ле лор чей че века сть- шавря ну й-а аэсат сь- факы. Демокрація русаскы- каре а фекут революція, а- нуус доар пе факы, кы а- вря сь кьзэщудьскы слобо- зы тугурор вород ачул- ануит пентру де астыль а- Русей ласы аша дары тоа- те вородале сь дукре- душе кум кред еле пентру- бинеле лор ши ал пэрий.
Дар бинеле ачеста требу- шь ши-л факы фьсаре, кыч- ашяста й-о сь-л факы ал- тора де-а гага.
Чино сь-й лее де шьлд- а молдовазудуй тог де че ар- ед невоа, дакы ну се вь- шьлка сьнгуур? О сь шы- алцій сь-й кымбе чей-й тре- буй луй?
Дамы ар фи аша, атугча- й-ар требул сь май фье до- шок партиде политиче ын- шавря, чы сь фье нумай сть- шывря, каре сь дее тугу- рора тотул де-а гага. Дар аша чена ау ведем, чы дим- стрыва, ведем ын Русей- автрым тог фьел де пар- тизе, карь тоате шумт дь- де ачул ачул лор вьнт ун ма- фьшавря биначу.
Аша о-ау гьмылт шы мол- довеній сь-шы факы пар- тидул лор. Пын акум ей- ау фекут парте дин фьел- де фьел де партиде, дунь карь масы нимик и-ау фо- лосит. Акум ей с-ау мя- кредипнат кы нумай прин- ципа партид ал лор ворт- нута ачулже ла вьбывля- ва гьндуринор лор сьнтге.
Че вря партидул молдо- венеск? Рэспьчяста ла ачя-

сты интребаре е скурт: ел- а вря ка Басарабія сь фье- аутономы ши ка молдо- веній сь абыб дрегнул де а- вьтрал слобозь ын ачясты пэ- рьы. Унй рэвониторь ачул- ануит партиду молдовенеск- ар авя ле гьнд сь обькы- думскы пе докуниторій дь- алты лимба ай Басарабіей.
Ачяста ну е аденарат! Пар- тидул вря, че е дреит, бы- неле молдовенішор, кыч- а пентру ачяста о-а ачызгу- лт ел,—тар ел ласы ши пе- тоате чьелалте вородале дин- Басарабія сь трыяска кы- депшпы слобозеніе. Сау- дар вря чьлєва, ка парти- дул сь ну-шь бата капул- ку молдовеній? Дар атугча- шьпе ле вь авя де грьжак?
Ши ярышь аты алцій кы- партидул национал фьнд- молдовенеск ну е демокра- тик, кычь демокрація е ин- тернационалы, адемы май- прьсусе де тоате нащїле.
Де факт партидул нистру- е кыт се поате де демокра- тик ел вря ка молдовану- сь трыяска ку лимба сь- шькы о лимбы интернапо- шькы мь каре ар вьрби- тоате вородале пьчь ну- вьсте. Дар оаре рувий ай- вор сь се шумьнезе ши ей- ын лимба лор, украиней ын а лор, литвачей ын а лор, грузней ын а лор, шь- аша май департе ынгомай- кь ши вьст?
Сьнт оаре ты привидна- ачяста националнїтї руш- думьань ай демокрацїе? Поамье фьрешет! Де че сь- шькы атугчя сьнгыт ын

реакционарь, адемы ка ны- шьте оамень карь вор сь- шьпе ла стьрїле веке, ной- вьр врем ка молдовеній сь се шумьнезе ши сь се- шьнтарьскы кыт май мулт- шькы ка ачелан лукру сь-л факы ши чьелалте воро- дале дин Басарабія, пентру а- чь фь стьльш кыт май- дукеринь ай Русей?
Алцій май кьвет-сєм, кы- ной ну сьнтемь буюршкы- де революцій русаскы ши- де стьшавря чы вьст. Дар, пентру Думькьау, чьларе- май мулт дреит сь се ру- дуре де кьлєры вьей сть- шыврь, ка томай нєл- молдовеній, карь кь ачул- атыга де суфьрт де урма- кой? Ной бинекувлягь дин- тоаты нимы революція, ка- ре а фекут сь рэсары соар- ле слобозеній ши ынтемь- гага сь жертфам тотул пентру- дептина ей ынбьндарь.
Ну, фьрац молдовеній ши- фьрац басарабей! Парти- дул национал молдовенеск- буюршкы шы мь ачяста- лимбай де революцій русь- скы, е хотэрыт сь шумь- ачызурь де тоате вьбывля- Русей пентру ашэарь слобозеніалор демократиче. Ел- ну вря алгьчєва дьшкы сь- се ынфьнтуяскы ачяста слобозеній ши пентру молдо- веней атыт де обькышкы- шьн акум. Кычь, дакы чьлє- ва авя грьжак партидул ей- вор рэмыня шь де ачяста- коло уйгьп де томай кы- шьн ачяк.

Casa Eparhială din Chișinău. În acest edificiu, la 19-25 aprilie 1917, și-a ținut lucrările Congresul clerului și mirenilor din Basarabia; la 25-28 mai 1917 – Congresul învățătorilor moldoveni; la 20-27 octombrie 1917 – Congresul militarilor moldoveni, care a proclamat autonomia Basarabiei. Aici, la 17 iunie 1917, părintele Alexei Mateevici a citit, pentru prima oară, în fața învățătorilor participanți la cursurile de limbă, literatură, istorie și cultură națională, poemul “Limba noastră”.

Palatul Sfatului Țării. În acest edificiu, în perioada 21 noiembrie 1917-27 noiembrie 1918, și-a ținut ședințele primul parlament democratic al populației dintre Prut și Nistru, care, la 2 decembrie 1917, a proclamat Basarabia Republică Democratică Moldovenească, la 24 ianuarie 1918, a votat independența ei, iar la 27 martie 1918, a votat Declarația de Unire a Republicii Democratice Moldovenești (Basarabiei) cu România.

Președinții Sfatului Țării

Ion INCULEȚ

A fost ales președinte în ședința de inaugurare (21 noiembrie 1917). După unirea Basarabiei cu România (27 martie 1918), fiind numit ministru în guvernul de la București, a deșus mandatul.

Constantin STERE

A fost ales președinte la 2 aprilie 1918. A demisionat din această funcție la 25 noiembrie 1918.

Pantelimon HALIPPA

În ședința de inaugurare (21 noiembrie 1917) a fost ales vicepreședinte. Președinte a fost ales în ședința din 25 noiembrie 1918.

ПРОТОКОЛЬ № I

засѣданія Бессарабскаго Краевого Органа-Сфатуль Церій, состоявшагося въ г. Кишиневѣ 21-го ноября 1917 года при участіи избранныхъ депутатовъ и представителей разныхъ общественныхъ, военныхъ, политическихъ и національныхъ организацій.

Засѣданіе открывається въ 12 часовъ дня.

Надъ дворцомъ "Сфатуль Церій" развѣвается флагъ Бессарабіи.

Предъ началомъ засѣданія въ домової церкви, находящейся въ этомъ же дворцѣ, въ лѣвой его части, было совершено торжественное молебствіе на молдавскомъ языкѣ Управляющимъ Бессарабской Епархіей Преосвященнымъ Гаврииломъ, Епископомъ Аккерманскимъ, который въ концѣ обратился къ собравшимся со слѣдующими словами на молдавскомъ языкѣ: "Поздравляю молдаванъ съ автономіей. Богъ въ помощь. Да здравствуетъ Сфатуль Церій на многія лѣта."

Послѣ этого присутствующіе вышли изъ церкви и направились въ залъ засѣданій, куда нѣсколькими солдатами былъ внесенъ національный стягъ молдавскаго полка. Этотъ стягъ былъ Преосвященнымъ Гаврииломъ окропленъ святой водой. Хоръ Протоіерея Березовскаго исполнилъ національный гимнъ "Счнись Румынія" и "На нашемъ знамени начертано единеніе".

Публика воодушевленно восклицала: "Ура". "Да здравствуетъ".

Затѣмъ публика выходитъ на балконъ, чтобы наблюдать церемоніальное шествіе молдавскаго полка и другихъ войскъ, пришедшихъ оказать должную честь "Сфатуль Церій".

Въ 2 часа дня депутаты и публика занимаютъ мѣста въ большомъ залѣ, гдѣ должно произойти открытіе засѣданій Сфатуль Церій. Первые два ряда стульевъ предназначены для депутатовъ; остальные для публики.

По правую и лѣвую стороны Предсѣдательскаго мѣста двѣ скамейки для представителей прессы. Среди нихъ находятся и бѣженцы изъ Трансильваніи, Буковины и Румыніи.

Старѣйшій изъ депутатовъ, Н.Н.Александрі, занявъ предсѣдательское мѣсто, обращается къ присутствующимъ со слѣдующими словами: "Господа депутаты. Объявляю засѣданіе Сфатуль Церій открытымъ." Какъ по условленному знаку всѣ депутаты и публика встаютъ и, бурно аплодируя, восклицаютъ: "Да здравствуетъ Автономная Бессарабія. Да здравствуетъ Демократія. Да здравствуетъ Молдавская Республика."

Хоръ снова исполняетъ гимнъ: "Очнись Румынія". На глазахъ многихъ ви

27 martie 1918. Alexandru Marghiloman, prim-ministru al României, flancat de miniștri și ofițeri români, la recepția de la Cercul Militar din Chișinău, organizată cu prilejul Unirii Basarabiei cu România.

Deputații Sfatului Țării participanți la ședința legislativului basarabean din ziua de 27 noiembrie 1918/10 decembrie 1918, ședință la care s-a votat reforma agrară și unirea necondiționată a Basarabiei cu România.

Declarația

Sfatului Țării Republicii Democrate Moldovenești.

In numele Poporului Basarabiei Sfatul Țării declară:

Republica Democratică Moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și reșchile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul neolii Moldovei, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului, că: no-rouadele singure se și hotărăsă soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se uneste cu mama sa - România.

Accasta Unire se face pe următoarele baze:

1) Sfatul Țării actual rămâne

mai departe pentru rezolvirea realizarea reformei agrare după nevoile și cererile marelui; aceste hotărâri se vor recomanda de Guvernul Român.

2) Basarabia își păstrează autonomia provincială, având un Sfat al Țării (Sută), ales pe viitor prin vot universal, egal, direct și secret cu un Organ Împlinitor și administrație proprie.

3) Competența Sfatului Țării este:

a) votarea bugetelor locale,

b) Controlul tuturor organelor venstelor și oraselor,

c) numirea tuturor funcționarilor administrației locale prin Organul sau Împlinitor, iar funcționarii săi sânt interziși de Guvern.

4) Recrutarea Armatei se va face în principiu pe baza teritoriului.

5) legile în vigoare și organizația locală (scuțe și orșe) sânt în putere și vor putea și schimbate de Parlamentul Român numai după ce vor lua parte la lu-

curările lui și reprezentanți. Țării.

1) Respectarea drepturilor minorităților din Basarabia.

2) Doi reprezentanți ai Basarabiei vor intra în Consiliul de Miniștri Român, acum desemnați de actualul Sfat al Țării, iar pe viitor luați din rândul reprezentanților Basarabiei din Parlamentul Român.

3) Basarabia va trimite în Parlamentul Român un număr de reprezentanți proporțional cu populația aleși pe baza votului universal, egal, direct și secret.

4) Toate alegerile din Basarabia pentru solete și sute, orșe, venstelor și Parlament se vor face pe baza votului universal, egal, secret și direct.

5) Libertatea personală, libertatea țepărului, a cuvântului, a credinței a adămirilor și toate libertățile obștești vor fi garantate prin Constituție.

6) Toate călcările de legi făcute din motive politice în vremea celturării ale prifacerii din urată sânt amnistiate.

Basarabia uninduse cu ficia Cu mama sa - România, Parlamentul Român va hotări convocarea nintârziată a Constituanței, în care vor intra proporțional cu populația și reprezentanții Basarabiei, aleși prin vot universal, egal, direct și secret spre a hotări în prenuă cu totuși înscrierea în Consti-tuție a principiilor și a garan-țurilor de mai sus.

Trăiască Unirea Basara-biei cu România de apururi și totdeauna!

Prezidentele Sfatului Țării Basarabiei M. R. Ury, ay

Secretarul Sfatului Țării B. Burduja

în Chișinău
27 Martie 1918.

Declarația de Unire a Republicii Democrate Moldovenești (Basarabia) cu România, votată de Sfatul Țării la 27 martie 1918

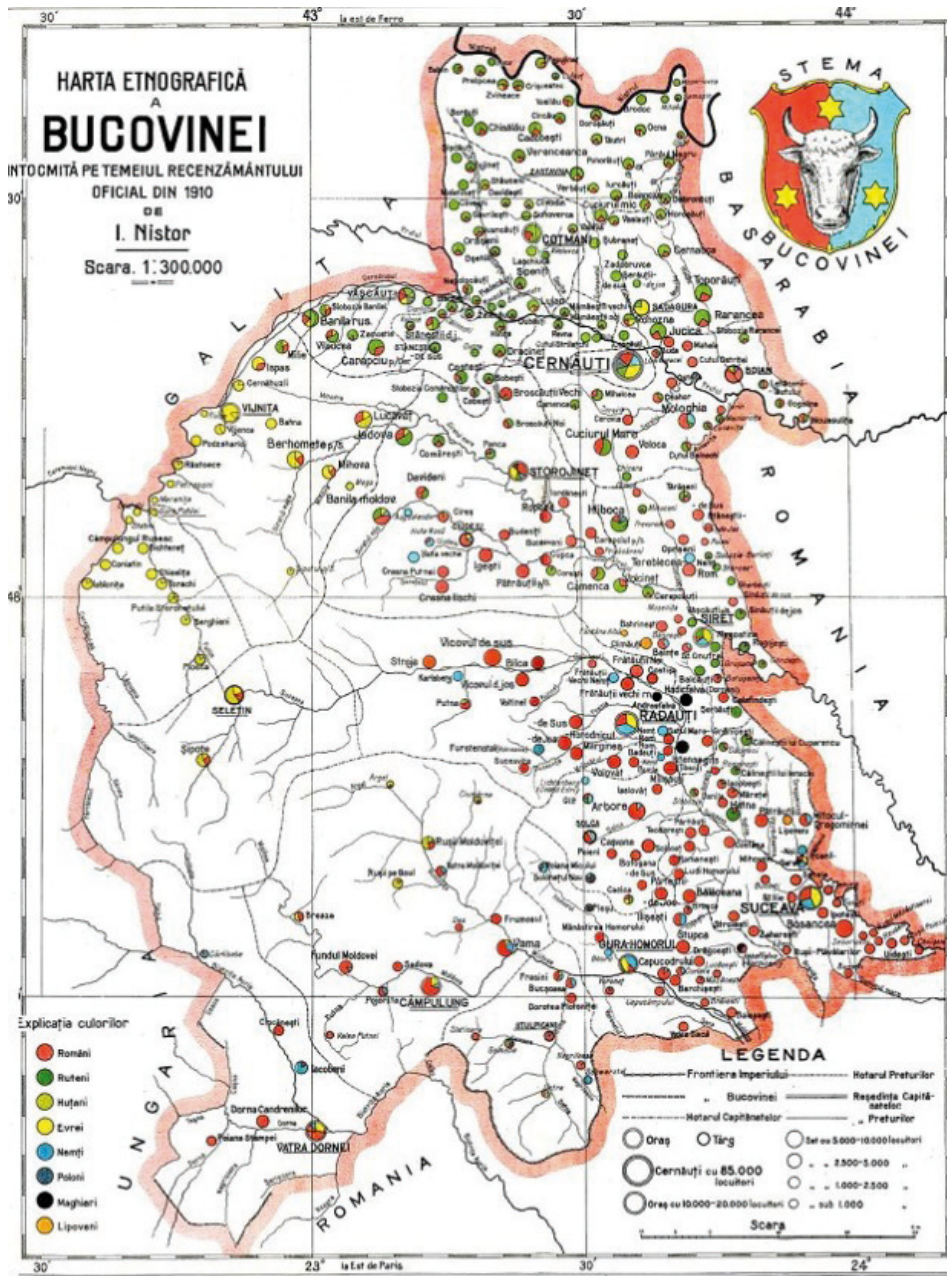

Portret colectiv al deputaților Sfatului Țării, executat în 1928, cu ocazia împlinirii a 10 ani de la Unirea Basarabiei cu România

Monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt din central Chișinăului (sculptor – Alexandru Plămădeală), inaugurat la 29 aprilie 1928, cu prilejul împlinirii a 10 ani de la Unirea Basarabiei cu România

Anul I.

Cernăuți, Vineri, 29 Noemvre 1918

Nr. 14.

Glasilul Bucovinei

Organ de propagandă pentru unirea politică a Românilor de pretutindeni

Apare zilnic.

Director: Sextil Pușcariu.

Abonamentul:
Pe an an 60 Lei, pe 1/2 an 30 Lei, pe trei luni 15 Lei.
Un număr costă 40 Bani.

Redacția și administrația:
Cernăuți, Piața Unirii Nr. 11 (Palatul școlilor).
Se primesc numai articolele înscrise.

Anunțuri și reclamații.
Se calculează la săptămâni: coloana în două, pe pag. a 4-a: un gir 30 b., de două ori 20 b., de trei ori 10 b. Pentru înscrise în săptămânii săptămânii se calculează la 100.

Cea mai mare sărbătoare a Bucovinei.

Implinirea visului de aur.

După o lungă și dureroasă așteptare, Bucovina și-a recăpătat astăzi libertatea. Rupând lanțurile robiei austriace, ea prin votul de astăzi al congresului general s'a realipit la sinul patriei mame de unde fusese ruptă.

Visul nostru de aur s'a împlinit. Părinții noștri cari au murit de dorul acestui vis, de azi înainte vor găsi odihna cuvenită în pământul liber și desrobii.

O veche fărădelege, săvârșită față de țară și de poporul ei băștinaș, s'a reparat și firul istoric ce fusese întrerupt cu silnicie înainte de un veac și jumătate, s'a reluat astăzi și se va putea continua în tihnă spre binele și propășirea tuturor.

Cu smerenie ne plecăm capetele înaintea Dumnezeuului părinților noștri care ne-a învrednicit de a trăi aceste clipe înălțătoare și făgăduim că ne vom strădui a ne arăta vrednicii de dănselle.

Trăiască Bucovina desrobită și reintegrată în familia României Mari.

Trăiască regele nostru liberator!

Basarabia-Bucovina. Info I. Nistor.

Prin unirea la democratizarea statului Român.

În aceste zile de bucurie, când se făurește unirea tuturor țărilor locuite de Români într'un stat național unitar, un gând, care trebuie să preocupe pe conducătorii românismului mai presus de toate, este — să ajungem cât mai degrabă la acea unitate sufletească, care trebuie să fie pusă la baza statului nostru.

Trebuie să recunoaștem cu toții, că după un trai îndelungat în diferite condiții, Românii se prezintă ca o națiune, care este departe de a fi unită „în cuget și simțiri”. Trebuie să recunoaștem, că Românii încă nu au un simțec la fel. Vederile și simțirile Românilor diferează nu numai dela clasă la clasă, dar și dela provincie la provincie.

Un singur lucru, care pare că caracterizează pe conducătorii naționali — mai mult sau mai puțin — pe toți, este dragostea pentru țărâna noastră, singura clasă socială, care a fost în decursul veșnicilor păstrătoare a stăruinței naționalității românești. Așa se prezintă țărâna noastră în Basarabia, și în Bucovina, și în Transilvania și chiar în România liberă, care n'a fost nică de acuită de învazia străinismului cuceritor.

Această dragătețe pentru țărâna rămâne însă deocamdată platonice, și conducătorii de mâine ai statului românesc vor trebui s'o justifice prin fapte de guvernământ și de administrație. Statul va trebui să iele un gir de măsură, care să facă cu putință participarea țărânelor la viața statului și care să rădească starea economică și culturală a țărânelor. Agenții statului vor trebui să fie desprinși cu grijă, să țărânelor săi numai un element ce trebuie să fie, ci și un element care are dreptul de a fi serviz de legănele statului.

Numai așa vom ajunge un stat puternic și numai așa vom căpăta și acea unitate sufletească, care astăzi ne lipsește. Căci democrația, odată chibzată la viață, va șterge acele deosebiri, care ne despărț clasele sociale și provinciile ca toate sidiuri chinezești.

Este îndeajuns cunoscută puterea de unificarea democrației în viața statelor și de aceea nu-i nevoie să stăruim mai mult asupra lucrului acestui. Să ne pătrundem cu toții mai degrabă de gândul acesta și prin democratizarea vieții să pășim la făurirea sufletului românesc unitar!

Pan. Halippa.

vico-președintele statului țării — Basarabia.

Ion Zelea-Codreanu.

Unul dintre cei mai intranzigenți țărâneli și nemurii noștri, nelinduplicat prin nici o laboratură a vremii și lupănel fără răgaz și fără șovăire pentru drepturile clasei țărânești, din rândurile dănsa s'a ridicat și alături port curat ca sufletul țărânelii și poartă mereu, a soată ieri în Cernăuți, pentru a se bucura de fericia țărânelor sale, la al dănsa realizare a contribuției o viață întregă.

Mănat de aborul sufletului său românesc a părăsit în 1908 orașul Suceava, al dănsa cler a fost, și de atunci n'a mai căutat pe pământul Bucovinei până în clipa, când ghemul puterii al ghemului Bucovinei și-a chemat din toate părțile, ca să iele parte la strălătoarea băștăniilor sale.

I. Zelea-Codreanu a venit cu birurilor. Are măștină de două ori a fărâșitului dăns, care-și vede înălțată ideea, pentru care a părăsit un steag, ce nu și le plăcut nimic și nică odată.

Măsurul român, vitezul acordat de statul ori în săvârșirea glorioasă a frontului țărânel, fiul al acestor țăărâni buse al venit înare noi.

D. Marmeliuc.

Două zile Mari 27 Martie și 15 Noemvrie.

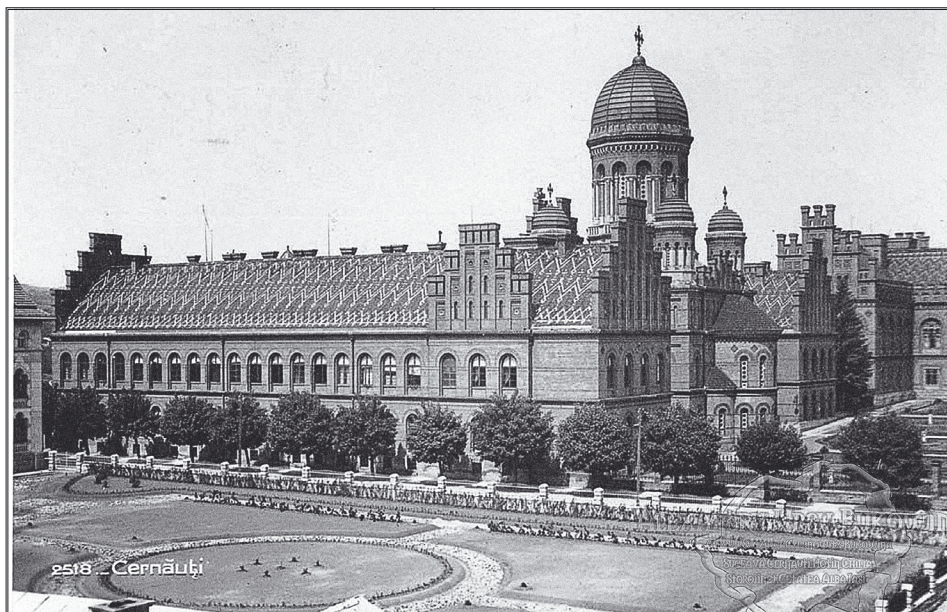
În istoria neamului românesc și în deosebi în istoria Moldovenilor au fost înscrise două zile negre pline de jale și de scârba. Una e ziua când în anul 1775, când s'a zmutit din sânul Moldovei cel mai scump și sfânt pămant și alta e ziua când caldul de muscal în anul 1812 a răpit cea mai mare parte din vechea Moldovă. De atunci au început pentru neamul nostru din aceste părți zilele de scârba și de rușine. Dar acu au venit și zilele dreptății. Bocetele și strigătele flăcăilor bucovinieni și basarabeni cari se ucideau unul pe altul în jurul Putnei, ne auvând pentru cine și ce, au fost auzite de Voievodul sfânt și El s'a îndalțat din mormânt și a sanat din corn și noi vedem cum toată Moldova s'adună. La 27 Martie Basarabia, iar la 15 Noemvrie Bucovina se unesc pentru totdeauna la vechiul trunchi al Moldovei. Sunt două zile mari, zile de dreptate, zile de răsplăta pentru neamul nostru, să fim deci cu toții demni și vrednici de aceste zile, să fim la îndălțarea vremurilor, să ne descoperim cu toții înaintea muncitorimii noastre și să-i dăm toată răsplăta cuvenită căci numai ea n'a fost trădătoare și numai ei se datoresc aceste două zile mărețe.

Dă Doamne ca aceste două zile să fie zile de drept pentru acei cari au suferit și au suportat toate chinurile și care totodată au stat să-și păstreze dătinile și obiceiurile strămoșești.

Gr. Cazaclia

Deputat în statul țăării al Basarabiei.

Palatul Mitropolitan din Cernăuți. În acest edificiu și-a ținut ședințele Congresul General al Bucovinei, care la 15/28 noiembrie 1918 a votat unirea necondiționată a Bucovinei cu România.

Cernăuți. Monumentul Unirii, dezvelit la 11 noiembrie 1924, distrus de autoritățile sovietice după 1944.

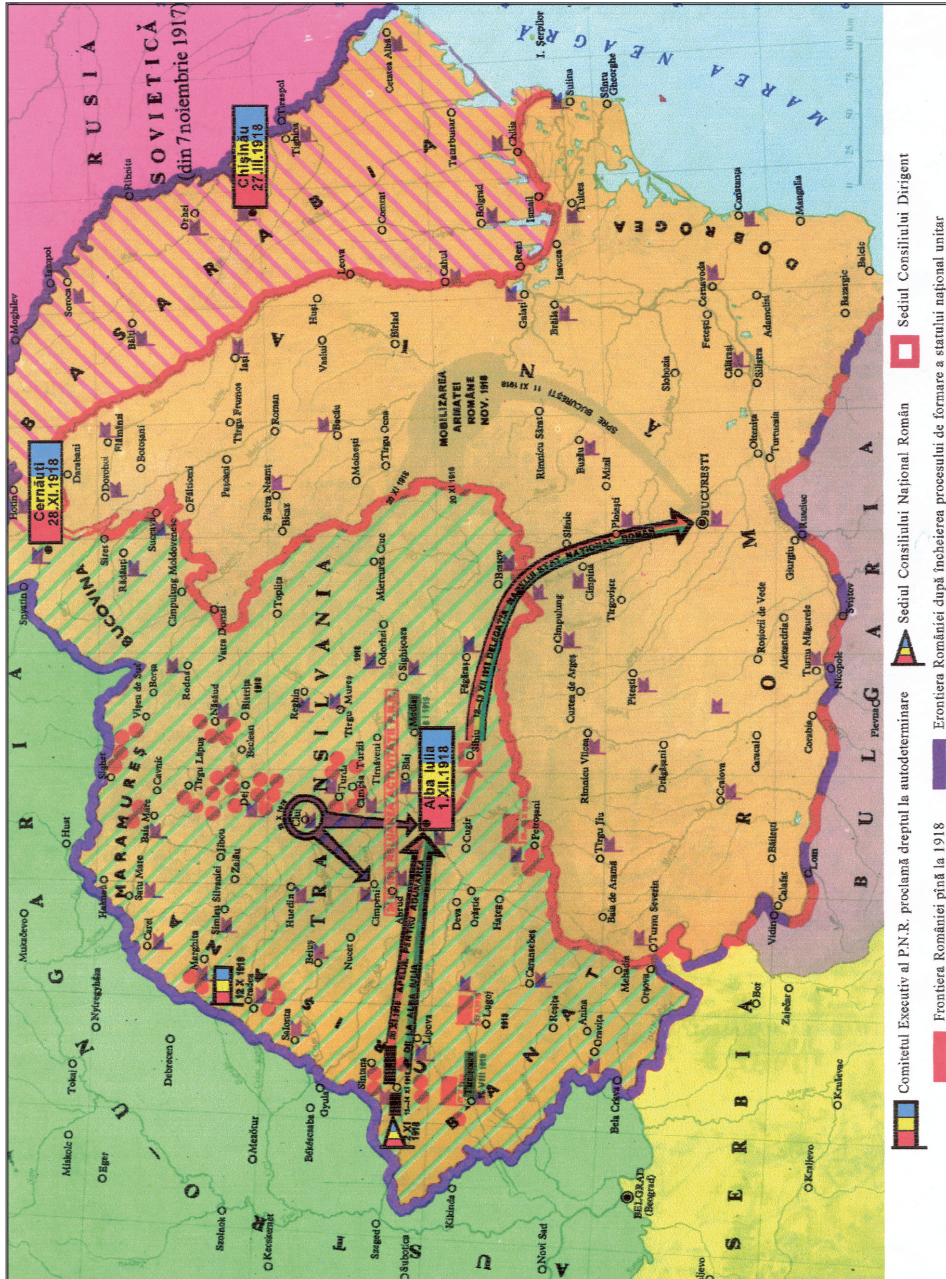

Episcopul Iuliu Hossu citește Rezoluția Adunării Naționale de la Alba Iulia.

15 octombrie 1922. Alba Iulia. Ceremonia de încoronare a Regelui Ferdinand și a Reginei Maria ca suverani ai României întregite

Delegația Basarabiei la ceremonia de încoronare a Regelui Ferdinand I și a Reginei Maria ca suverani ai României întregite, manifestare ce a avut loc la 15 octombrie 1922, la Alba Iulia. Delegații sunt fotografiați în fața Palatului Regal din București.

ANEXE DOCUMENTARE

27 martie 1918, Chișinău. Procesul-verbal al ședinței Sfatului Țării la care s-a votat Unirea Republicii Democratice Moldovenești (Basarabia) cu România

Ședința se deschide la orele 4 și 15 min. p.m. sub președinția lui I.C. Inculeț, în prezența următorilor membri ai prezidiului: P.N. Halippa, B.M. Epure, C.P. Misirkov, I.A. Buzdugan.

În sală sunt prezenți: toți membrii cabinetului Republicii Moldovenești, primul-ministru al cabinetului român dl Marghiloman, dl Stere, Ministrul de Război Hârjeu, anturajul primului-ministru și alți mulți reprezentanți ai guvernului român.

Președintele: Salut în numele Parlamentului nostru pe capul guvernului român, dl Marghiloman (*aplauze*).

Ședința de astăzi, domnior deputați, va fi o ședință istorică pentru națiunea noastră, pentru poporul nostru. Noi trebuie să depunem toate silințele ca să ieșim cu cinste în acest moment istoric. Dați-mi voie să acord cuvântul primului ministru dl Marghiloman pentru a face declarație cu ce scop a venit la noi (Voci: rugăm, rugăm).

La tribună se urcă primul-ministru Marghiloman, întâmpinat cu aplauze furtunoase. Când acei prezenți în sală s-au liniștit, primul-ministru s-a adresat către ei în limba românească cu o cuvântare, în care a declarat: Marea și sfânta problemă, de care s-a călăuzit un întreg partid politic în România, – problema unirii Basarabiei la sânul patriei-mame, a României, – a fost pusă pentru prima dată la ordinea zilei în toate dimensiunile ei în ziua proclamării independenței Republicii Moldovenești; iar în timpurile de față această problemă este scoasă la iveală și mai pronunțat mulțumită mersului istoric al lucrurilor și însuși Sfatului Țării.

În vremurile de răstriaște ale Republicii Moldovenești, când tânărul guvern s-a adresat României după ajutor, ea ca mamă iubitoare, care a auzit vocea cunoscută a copilului său, n-a întârziat să vină în ajutorul ei. Toate clasele sociale, toate partidele, ca unul s-au grăbit să vină acolo, unde-i chema datoria și vocea sângelui. Și iată că astăzi noi culegem roadele muncii domniilor voastre, fii adevărați ai poporului, și patrioților, care au muncit pentru folosul și mărirea poporului nostru și a întregii Români.

Cu atenție încordată cercurile politice ale României urmăreau ce se face pe partea cealaltă a Prutului, și, când s-a ivit pericolul care amenința inte-

gritatea Republicii, România înrudită s-a grăbit cu ajutorul, ca să garanteze integritatea și nedespărțirea acestei țări.

La conferința de pace din București am lămurit condițiunile prin care s-ar putea păstra integritatea și nedespărțirea Basarabiei, și eu m-am grăbit să vin aici, în mijlocul domniilor voastre.

Din constatările și tratativele cu reprezentanții diferitelor fracțiuni și partide ale parlamentului, eu am înțeles dorințele și cerințele dictate de vremuri și împrejurări, pe care noi trebuie să le îndeplinim în conformitate cu obiceiurile locale, moravurile, libertățile și drepturile câștigate de domniile voastre și care nu sunt în contradicție cu interesele marii, unitei și nedespărțitei României.

Unirea Basarabiei cu România trebuie să se facă cu condițiunea păstrării particularităților locale ale acestei țări.

Dar să trec din domeniul dorințelor la fapte ceva mai reale, să-mi dați voie să dau citire declarației guvernului român, – *termină cuvântarea sa primul-ministru și trece la citirea în limba românească a declarației:*

„Sfatul Țării de astăzi va rămâne pentru rezolvarea chestiunii agrare potrivit cu nevoile poporului. Guvernul va prezenta Adunării Constituante, la care vor lua parte și reprezentanții aleși ai Basarabiei, normele stabilite de Sfatul Țării, care vor rămâne până la rezolvarea acestei chestiuni de către Adunarea Constituantă.

Basarabia își păstrează autonomia provincială având Sfatul său provincial (dieta), ales în viitor pe baza votului universal, direct, secret cu organul său executiv și cu administrația proprie.

Acest Sfat provizoriu (dieta) votează bugetul local și controlează organele autoadministrării orașenești și a zemstvei.

Organul lui executiv numește funcționarii instituțiilor administrative locale. Funcționarii locali se numesc de către guvern.

Legile existente și autoadministrarea locală (orașenească și a zemstvei) vor rămâne și nu vor putea fi schimbate de către Parlamentul român până când la lucrările lui nu vor lua parte și reprezentanții Basarabiei.

Drepturile, câștigate de către minoritățile din Basarabia se vor păstra.

Guvernul propune ca în Consiliul de Miniștri al României să intre și doi reprezentanți ai Basarabiei aleși de Sfatul Țării existent.

Basarabia trimite în Parlamentul Țării un număr de reprezentanți proporțional cu numărul populației. Ei vor fi aleși în Cameră potrivit legii generale electorale; în Senat potrivit regulilor care vor fi stabilite de către Adunarea Constituantă.

Votul universal, egal, direct și secret va servi ca bază pentru alegerile din Basarabia în volosti (plăși), sate, orașe și zemstve.

Libertatea individuală, libertatea cuvântului, a presei, cugetului și adunărilor și toate libertățile cetățenești se garantează de către Constituție pentru Basarabia, ca și pentru întreaga țară.

Toate infracțiunile săvârșite până acuma împotriva legilor din motive politice în timpurile tulburi ale transformărilor vor fi amnistiate.

După unirea Basarabiei, ca a unei fiice, cu patria-mamă România, Parlamentul va hotărî convocarea neîntârziată a Adunării Constituante, în care vor intra proporțional cu populația reprezentanții Basarabiei, aleși pe baza dreptului general electoral pentru a introduce în Constituție de comun acord principiile și garanțiile arătate mai sus.”

După ce a terminat citirea, primul-ministru a declarat că el ar dori, ca parlamentul să poată discuta cu toată libertatea propunerea guvernului român și de aceea el cu reprezentanții săi părăsește sala.

În aplauzele furtunoase ale întregii săli, oaspeții români părăsesc parlamentul.

Președintele: Domnilor deputați, are cuvântul, pentru a face o declarație în afară de ordinea zilei, reprezentantul Blocului Moldovenesc, deputatul Cijevschi.

Deputatul Cijevschi: Blocul Moldovenesc, având în vedere activitatea și meritele luptătorului politic și profesorului savant Stere, basarabean, a hotărât să-l primească în mijlocul său.

Președintele Inculeț: Domnilor deputați, eu am avut fericirea să fac revoluția rusă la Petrograd, unde am văzut, că în toate organizațiile democratice și revoluționare, care s-au creat acolo, cei mai doriți oaspeți au fost emigranții. Eu cred că reîntoarcerea mucenicului regimului țarist, a luptătorului pentru idealurile cele mai frumoase, a profesorului Stere nu poate fi trecută cu tăcerea, eu propun să-l primim în mijlocul nostru, ca pe deputatul nostru (*aplauze furtunoase pe toate băncile.*)

Toți deputații se scoală în picioare și-l ovaționează lung și furtunos pe profesorul Stere.

În strigătele „Trăiască profesorul Stere” și în aplauzele neconținute ale întregii săli, profesorul se urcă la tribună și mulțumește adunării.

Domnilor deputați, începe cuvântarea sa profesorul Stere, în viața omului, ca și a popoarelor întregi, momente așa de înălțătoare nu sunt multe. Sunt profund emoționat pentru încrederea, pe care mi-ați acordat-o, și pentru greaua sarcină pe care ați pus-o pe umerii mei, dar simt și o bucurie

nesfârșită, că îmi dați iar posibilitatea de a lupta pentru dreptul și libertatea poporului, al cărui fiu sunt.

Gonit din țara mea natală prin puterea oarbă a despotului țar astăzi eu iar sunt adus aici prin voința poporului eliberat.

Astăzi noi trebuie să hotărâm aceea ce va avea importanță hotărâtoare, extraordinară, asupra soartei viitoare a poporului nostru. Mersul de fier al istoriei pune asupra umerilor noștri o răspundere, pe care noi n-o putem ignora cu nici un fel de sofisme.

Nimeni, în afară de noi, n-are dreptul să vorbească și să hotărască ceva în numele poporului Basarabiei. Noi suntem aduși aici prin acel proces elementar istoric, care distruge temeliiile cetăților și Bastiliei. Revoluția a adus la aceasta nu numai pe ruși, ci și pe întreg poporul românesc.

Voi ați aprins acea făclie, de la a cărei flacără s-au aprins și au ars toate hârtiile care împărțeau pe oameni în privilegiați; voi ați creat din poporul moldovenesc un popor care n-are alt privilegiu mai înalt, decât acela al muncii. Acum sunteți chemați de istorie să duceți această flacără sfântă dincolo ca să-i luminați tot așa pe frații voștri și să le rupeți lanțurile nedreptății de veacuri, achitând prin aceasta datoria voastră față de frați, care au venit în ajutorul vostru în cel mai greu moment istoric (*aplauze furtunoase*).

Astăzi noi proclamăm drepturile poporului suveran nu numai aci, în Basarabia, ci și drepturile tuturor fraților noștri, oriunde ar fi ei.

Mulțumindu-vă pentru cinstea pe care mi-ați arătat-o prin alegere, astăzi după atâția ani de luptă, eu împreună cu voi voi merge la luptă, cu aceeași hotărâre ca și 30 de ani în urmă, când încă tânăr, am fost aruncat în pușcăria, care se înalță și astăzi acolo, ca o amintire a trecutului blestemat, de care noi astăzi ne-am despărțit pentru totdeauna. (*Aplauze furtunoase pe băncile deputaților și în public. Deputații și publicul se scoală în picioare și-l ovaționează pe profesor*).

După aceasta profesorul se adresează parlamentului în rusește:

Domnilor deputați, în acest moment istoric, care trebuie să ne ridice la nivelul acestei probleme, la care ne-a ridicat pe noi soarta, eu îmi voi permite să mă adresez acelora, care până acuma au fost stăpânii situației, și nu s-au deprins cu gândul despre schimbarea acestei ordini.

Domniile Voastre ați auzit declarația pe care a făcut-o primul-ministru, cum a înțeles el din discuțiile pe care el le-a avut cu diferiți reprezentanți ai parlamentului, dorința țării. El a vorbit despre hotărârea poporului românesc și a guvernului român de a satisface dorințele Domniilor Voastre.

Socot, că vorbesc cu Domniile Voastre, ca cu oameni care se conduc de rațiunea oamenilor de stat, care înțeleg situația, și socot că sunt oameni care nu sunt mulțumiți cu hotărârea luată, dar eu vă rog să vă gândiți, în fața cărei dileme trebuie să stea statul român, dacă Sfatul Țării ar respinge ideea unirii?

Domnilor, se poate ca România să renunțe la drepturile sale istorice, la idealurile naționale și chiar la dreptul de viață, fiindcă fără a avea acces la mare, România nu poate trăi. Să presupunem că din dorința de a complăce îndoielilor și conștiinței minorităților, guvernul român, devenind trădătorul întregului trecut al poporului românesc, ar renunța la aceasta. Ce ar ieși din aceasta? *Toate poftele vecinilor ar duce în mod inevitabil la aceea, că România, sacrificându-și viitorul poporului său, ar pune Basarabia în fața unei necesități crude: să fie ruptă în bucăți de către vecini.*

Este admisibil aceasta pentru Basarabia? Și dacă România nu poate renunța nici la drepturile sale istorice, nici la idealurile naționale, nici la interesele de stat, care-i dictează să-și găsească ieșire la mare, ea va fi nevoită să anexeze Basarabia fără consimțământul nostru, sau, bazându-se pe alte elemente ale societății, anume acele elemente, care de multe ori în viața istorică a Basarabiei aveau singuri dreptul de a vorbi în numele ei. Și dacă unirea s-ar face sub auspiciile elementelor doborâte de noi, la ce ar duce aceasta?

Tot sângele, toate suferințele din care a ieșit Basarabia liberă, ar fi zadarnice.

Această dilemă, domnilor, stă înaintea noastră, și ca fiu al Basarabiei, eu zic, că o asemenea hotărâre ar pune asupra noastră o mare răspundere în fața urmașilor noștri, căroră poate le va fi sortit să trăiască din nou toată groaza trecutului nu prea îndepărtat. Poate oare un pretext oarecare, o oarecare creațiune logică să justifice această răspundere?

Fac apel, domnilor, la conștiința domniilor voastre, la răspunsul domniilor voastre.

Mai departe, profesorul Stere, adresându-se în moldovenește către fracțiunea țărănească, continuă:

Unul din reprezentanții minorităților, un rus, a spus că dacă se va face unirea Basarabiei cu România, toată intelectualitatea rusească va pleca de aici. Eu respect acest sentiment, fiindcă toate sentimentele sunt legitime, dar omul la care sentimentele de legătură cu această țară sunt atât de slabe și șubrede, poate să aibă același mod de judecată, ca și populația băștinașă?

Poporul românesc n-a venit în Basarabia din afară, el aici s-a născut, aici a fost acel cazan unde au fiert și s-au topit toate acele elemente, din care

s-a născut poporul român. Noi n-avem unde ne duce și pe noi nimeni nu ne poate alunga din casa noastră.

Un veac fără sfârșit, noi, plecați, tăcuți, conștienți de slăbiciunea noastră, noi am dus jugul, un veac întreg limba noastră a fost interzisă, un veac întreg cartea în limba maternă a fost persecutată, ca o otravă revoluționară; sacrificii imense făceau aceia care doreau să-și însușească începuturile culturii naționale.

Și acuma, când noi vroim să intrăm ca stăpâni în casa noastră, reprezentanții minorităților n-au dreptul moral de a închide ușa în fața noastră. Nu uitați domnilor, că nu numai chestiunea dreptății naționale, ci și chestiunea dreptății sociale, cer să avem tăria și hotărârea de a lua asupra noastră răspunderea. Astăzi voi puteți da poporului pământul cerut de el în condițiunile acceptabile pentru el și nimeni nu poate garanta, că mâine voi veți putea avea această posibilitate.

Conștiința proprie a domniilor voastre să vă lumineze.

Președintele: Domnilor deputați, dați-mi voie să stabilim următoarea ordine de zi a ședinței noastre: dintâi să ascultăm declarațiile reprezentanților diferitelor grupări, și pe urmă rezoluțiile propuse să le punem la vot.

(Adunarea se unește cu propunerea).

Atunci cuvântul îl are deputatul Buzdugan, reprezentantul Blocului Moldovenesc.

Deputatul Buzdugan înaintea citirii declarației Blocului Moldovenesc spune: „În numele Blocului Moldovenesc, care întotdeauna a fost straja intereselor poporului moldovenesc, apărând cu râvnă drepturile lui de orice tentative venite de oriunde, în numele Blocului Moldovenesc, care de astăzi înainte va fi Blocul Românesc, care va apăra drepturile întregului neam românesc, am marea cinste, ca în această ședință istorică a Sfatului Țării, să dau citire următoarei declarații.

În numele poporului Basarabiei, Sfatul Țării declară:

Republica Democratică Moldovenească (Basarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Dunăre, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului ca noroadele singure să-și hotărască soarta lor de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama sa România!

Această unire se face pe următoarele baze:

1) Sfatul Țării actual rămâne mai departe pentru rezolvarea și realizarea reformei agrare după nevoile și cererile norodului; aceste hotărâri se vor recunoaște de Guvernul României.

2) Basarabia își păstrează autonomia provincială, având un Sfat al Țării (Dietă), ales în viitor prin vot universal, egal, direct și secret, cu un organ împlinitor și administrație proprie.

3) Competența Sfatului Țării este: a) votarea bugetelor locale; b) controlul tuturor organelor zemstvelor și orașelor; c) numirea tuturor funcționarilor administrației locale prin organul său împlinitor, iar funcționarii înalți sunt întăriți de guvern.

4) Recrutarea armatei se va face în principiu pe baze teritoriale.

5) Legile în vigoare și organizația locală (zemstve și orașe) rămân în putere și vor putea fi schimbate de Parlamentul României numai după ce vor lua parte la lucrările lui și reprezentanții Basarabiei.

6) Respectarea drepturilor minorităților din Basarabia.

7) Doi reprezentanți ai Basarabiei vor intra în Consiliul de Miniștri al României, acum desemnați de actualul Sfat al Țării, iar în viitor dintre reprezentanții Basarabiei din Parlamentul României.

8) Basarabia va trimite în Parlamentul României un număr de reprezentanți proporțional cu populația ei pe baza votului universal, egal, secret și direct.

9) Toate alegerile din Basarabia pentru voloste și sate, orașe, zemstve și Parlament se vor face pe baza votului universal, egal, secret și direct.

10) Libertatea personală, libertatea tiparului, a cuvântului, a credinței, a adunărilor și toate libertățile obștești vor fi garantate prin Constituție.

11) Toate călcările de legi făcute din motive politice în vremurile tulburi ale prefacerii din urmă sunt amnistiate.

Basarabia, unindu-se ca fiică cu mama sa România, Parlamentul român va hotărî convocarea neîntârziată a Constituantei, în care vor intra proporțional cu populația și reprezentanții Basarabiei aleși prin vot universal, egal, direct și secret, spre a hotărî cu toți înscrierea în Constituție a principiilor și a garanțiilor de mai sus.

Trăiască Unirea Basarabiei cu România de-a pururi și totdeauna!

Aceași declarație o citește în limba rusă deputatul Cijevski.

Deputatul Țiganko: Eu mă voi mărgini la rezoluția pe care a scos-o fracțiunea țărănească.

Fracțiunea țărănească recunoscând toată importanța chestiunii unirii Republicii neatârnat Moldovenești cu Regatul român, în această clipă de o importanță politică extraordinară în fața istoriei scumpului său popor pentru rezolvarea acestei chestiuni, crede necesar a o preda la hotărârea votului întregului popor (referendum) sau a Adunării Constituante, ca exponentul voinței suverane a poporului cu condițiunea că această voință va fi liberă în

Republica Moldovenească liberă și neatârnată.

Fracțiunea țărănească, care singură exprimă dorințele poporului și care reprezintă majoritatea adevărată a populației, declară, că ea, apărând neatârnată Republicii Moldovenești, în același timp *socoate posibilă formula unirii popoarelor înfrățite moldovenesc și românesc într-o alianță federativă strânsă. (Aplauze pe unele bănci).*

În numele populației germane din Republica Moldovenească *deputatul Von Lesch* declară: În calitate de reprezentant al tuturor germanilor din Republica Moldovenească, care se ridică la mai bine de 75 000, în numele fracțiunii mele declar, că *populația germană nu ne-a împuternicit să hotărâm chestiunea alipirii Republicii Moldovenești oriunde ar fi.* La această chestiune poate da răspuns congresul tuturor germanilor din Republica Moldovenească. De aceea noi ne abținem de la vot.

În numele bulgaro-găgăuzilor, *deputatul Misirkov* declară:

Fracțiunea bulgaro-găgăuzilor m-a împuternicit să declar, că ea în nici un caz nu se socoate în drept fără împuternicirea populației găgăuze și bulgare din Basarabia, să discute și să hotărască chestiunea alipirii Basarabiei la orice stat vecin. Chestiunea înțelegerii cu statele străine, care ar lumina drepturile politice și neatârnată Basarabiei, după părerea fracțiunii, poate fi pusă în discuție și rezolvată numai de către Adunarea Constituantă a Republicii Moldovenești, aleasă liber de către tot poporul, de aceea *fracțiunea bulgaro-găgăuză în chestiunea unirii Basarabiei la România în orice condițiuni se abține de la vot.*

Reprezentantul populației ucrainene *deputatul A.D. Osmolovski* declară:

Când ucrainenii ne-au trimis pe noi în Sfatul Țării, ne-au dat mandat, ca fii credincioși ai republicii tinere, s-o păzim și s-o întărim.

Chestiunea alipirii ei oriunde ar fi nici nu s-a ridicat. Și de aceea noi, *neavând împuternicire pentru acest scop nu ne socotim în drept a hotărî o chestiune de importanță atât de mare;* după părerea noastră ea poate fi rezolvată numai prin voința întregului popor al Republicii Moldovenești exprimată prin Adunarea Constituantă.

În numele polonezilor iese *deputatul Dudkiewicz:*

Regret foarte mult că în această zi solemnă pentru populația moldovenească, eu trebuie să vorbesc în limba rusă, care a fost simbolul împilării atât a națiunii moldovenești cât și a celei poloneze. Limba moldovenească n-o cunosc, iar pe cea poloneză nu o vor putea înțelege moldovenii.

În această zi mărească, eu salut călduros nefericitul și în același timp fericitul popor moldovenesc înfrățit, care în sfârșit poate să se unească cu poporul românesc legat prin sânge.

În numele poporului polonez susțin în întregime unirea Basarabiei cu România, cum aceasta o doresc moldovenii, locuitorii băștinași ai acestei țări.

Din partea ligii culturale rusești iese *deputatul A.F. Grekulov*.

Chestiunea unirii Basarabiei astăzi în ordine urgentă, *sub nici un motiv nu poate fi rezolvată*, ea poate să fie rezolvată numai de către Adunarea Constituantă moldovenească.

Deputatul Țiganko, în numele fracțiunii țărănești roagă să se întrerupă ședința pentru a discuta chestiunea, dacă fracțiunea va putea vota propunerea blocului.

Președintele suspendă ședința pentru zece minute.

După redeschiderea ședinței, *deputatul Bârcă Teodosie* dă citire declarației unei părți a fracțiunii țărănești, care s-a separat de acea fracțiune:

Noi, mai jos iscăliții deputați moldoveni, neam hotărât astăzi, în această zi măreață și sfântă pentru națiunea noastră sa *ne unim cu toți moldovenii din Sfatul Țării pentru înfăptuirea unirii noastre cu frații de sânge din România (aplauze)*. Eu cred că din cei ce împărtășesc părerea noastră sunt încă mulți.

Deputatul Halippa, de pe bancă: „Sunt mulți de aceștia!”

În numele muncitorilor, *deputatul Krivorukov*, declară: Având în vedere seriozitatea momentului, când Sfatul Țării, sub influența unei politici fără răspundere a unei grupări mici, este chemat să săvârșească un act de o importanță istorică mare și recunoscând că Sfatul Țării nu este împuțernicit pentru aceasta de către poporul republicii, eu ca reprezentant al clasei muncitoare, țin de datoria mea să arăt, că *clasa muncitoare își declină răspunderea pentru actul care se înfăptuiește în spatele lui, și refuză de a lua parte la votare*.

Președintele, adresându-se adunării, întreabă, cum să se facă votarea rezoluției Blocului și a altor rezoluții.

Deputatul Cijevski, în numele Blocului Moldovenesc, cere ca votarea să se facă nominal și deschis.

Deputatul Țiganko, în numele fracțiunii țărănești cere vot secret.

Președintele dă cuvânt unui orator să se pronunțe pentru votul deschis și unuia pentru secret.

Deputatul Buzdugan se pronunță pentru votul deschis, motivând că în acest moment istoric important, fiecare trebuie deschis și cu curaj, să-și exprime părerea în fața poporului întreg și a țării, ca poporul și istoria să știe adevărata opinie a fiecărui deputat ce-și dă votul.

Las ca poporul nostru, țara noastră și toată lumea să știe, că noi românii basarabeni, care am suferit un veac întreg sub jugul țarismului rus, că noi

toți dorim unirea cu frații noștri de peste Prut, că noi vroim să fim și să rămânem pentru totdeauna împreună cu toți românii.

Să știe toată lumea, că noi vroim unirea tuturor românilor, de partea aceasta a Prutului și de cealaltă a Carpaților într-o Românie Mare, una și nedespărțită, și în baza principiului proclamat de revoluție de autodeterminare a popoarelor, astăzi, domnilor deputați, *noi suntem chemați să înfăptuim cel mai revoluționar act în istoria poporului nostru, mult încercat în suferințe, – să votăm pentru unirea Basarabiei cu România.*

Eu zic cel mai revoluționar, întrucât numai în zilele revoluției adevărate, problema națională a unirii popoarelor după particularitățile lor de rasă și etnice, s-a pus în toată puterea ei. Și înfăptuind acest pas, adică votând pentru unirea Basarabiei cu România, la care avem toate drepturile istorice și naționale, noi prin aceasta în mod logic vom duce la sfârșit revoluția noastră națională.

Isprăvind cu chestiunea unirii naționale, nouă ne rămâne să rezolvăm încă o problemă cardinală – chestiunea agrară, care este și națională, fiindcă, domnilor, chestiunea agrară, în rezolvarea radicală a căreia este interesată toată țărâna noastră, este o chestiune națională, fiindcă de îmbunătățirea vieții agricultorilor noștri, a țăranilor, depinde și viitorul mai frumos al întregului nostru popor, fericirea întregii națiuni românești și bunăstarea întregii țări.

Astăzi noi avem să rezolvăm definitiv prima chestiune națională – unirea Basarabiei cu România.

Și în această oră solemnă, eu, domnilor deputați, în fața întregului popor și a urmașilor, în fața istoriei și a omenirii întregi vă invit să vă faceți datoria până la sfârșit – să votați deschis și curajos pentru unirea Basarabiei cu România.

În special adresez această rugămintă către țărâna muncitoare mai cu seamă cea moldovenească și zic: pentru binele întregii țărâni, pentru binele poporului nostru moldovenesc și tuturor urmașilor, datoria Domniilor Voastre, țărani-moldoveni, să votați pentru unire. Fiți tari și îndepliniți-vă datoria, fiindcă ceasul unirii a sunat. Vă chem pe toți să votați cu îndrăzneală și deschis, ca istoria să fixeze pentru totdeauna numele tuturor fiilor adevărați ai poporului nostru moldovenesc, care au votat pentru unirea tuturor românilor, a viitoarei Românie Mari.

Deputatul Diaconovici, vorbește împotriva votului deschis, găsind că numai votul secret poate da fiecărui deputat posibilitatea, fără ingerințe din partea oricui ar fi, să-și spună cuvântul său în această chestiune atât de importantă pentru întreaga țară.

Președintele: Propun să se voteze nominal chestiunea – să se facă votarea deschis sau secret.

Rezultatul votului este următorul: pentru votul deschis s-au pronunțat 82 de deputați, contra 27 și 16 s-au abținut.

Președintele: Pun rezoluția Blocului Moldovenesc la vot deschis nominal.

Se votează și după aceasta Președintele cu vicepreședintele numără voturile.

Președintele I. Inculeț: Cu adâncă emoțiune vă aduc la cunoștință rezultatul votării. Domniile Voastre cu unanimitate de voturi m-ați pus în capul Sfatului Țării și în mod cinstit, ca un revoluționar adevărat și democrat am muncit pentru binele poporului.

În fracțiunea țărănească s-a spus astăzi, că eu nu fac ceea ce s-ar cuveni și n-am muncit cât a trebuit.

Eu, domnilor, până la vârsta de 15 ani am fost țăran și interesele țărânimii îmi sunt scumpe. Fiecare pas al meu este pătruns de iubire față de țărani și fiecare pas al meu a fost dictat de interesele și nevoile țărânimii; eu întotdeauna am fost pentru ea și niciodată nu m-am lepădat de ea, nu mă lepăd nici în acest moment grav. Domniile Voastre cunoașteți bine părerile mele și evoluția lor, și iată vă spun, că tot ce se face acuma se face în interesele țărânimii noastre. Aici se spunea că se poate sta la o parte.

Poate, dar nu țărâni, care în afară de pământ nu se pot aștepta la nimic. Și eu cu conștiința curată vă spun, că actul unirii, care se săvârșește astăzi, se face pentru binele țărânimii, că conștiința mea, a alesului lor, este curată.

Și acuma, domnilor deputați, să-mi dați voie să vă aduc la cunoștință rezultatul votării. Pentru rezoluția Blocului Moldovenesc au votat optzeci și șase (86) de deputați, împotriva – trei (3); s-au abținut treizeci și șase (36); absenți treisprezece (13).

Cu majoritate de optzeci și șase (86) voturi împotriva a trei (3) rezoluția pentru unirea Basarabiei cu România a Blocului Moldovenesc este primită (aplauze furtunoase). Trăiască unirea cu România-mamă!

În acest timp în sala ședinței își fac apariția oaspeții români în cap cu primul-ministru, dl Marghiloman.

Președintele comunică capului guvernului român, dl Marghiloman, rezultatul votului Parlamentului.

O nouă explozie de aplauze și strigăte „Vivat!”, „Trăiască România!”

După propunerea Președintelui, secretarul Sfatului Țării, *deputatul Buzdugan*, dă citire declarației primite de către Sfatul Țării, în limba moldovenească, care este ascultată în picioare de toată asistența.

La tribună se urcă dl Marghiloman primul-ministru al României și declară: *În numele poporului român și al Regelui Ferdinand I iau act de unirea Basarabiei cu România de aci înainte și în veci! Trăiască România Mare, termină el (Aplauze furtunoase și strigăte: „Vivat!”, „Ura!”, „Trăiască România Mare!”, „Trăiască unirea în veci!”).*

Din public se aruncă flori deputaților:

Președintele Sfatului Țării I. Inculeț pune întrebarea primului-ministru dl Marghiloman: primește guvernul român condițiunile unirii, citite de către secretarul Buzdugan, din rezoluția Blocului Moldovenesc, primate de către parlament ca declarație a Sfatului Țării?

Primul-ministru dl Marghiloman se urcă din nou la tribună și declară că guvernul român primește în întregime atât litera cât și sensul condițiilor unirii Basarabiei cu România pe bazele arătate în rezoluția Blocului Moldovenesc, primate ca declarație a Sfatului Țării (*aplauze furtunoase și strigăte „Ura!”, „Trăiască unirea!”, „Trăiască România Mare, nouă!”*).

Deputații și publicul ovaționează pe președintele I.C. Inculeț, primul-ministru Ciugureanu și ministrul Pelivan. Președintele, la orele 7 și 20 seara, declară închisă ședința Sfatului Țării.

***Președintele Sfatului Țării, I. Inculeț
Secretari: I. Buzdugan, B. Epuri***

1918. noiembrie 15/28, Cernăuți. Moțiunea adoptată de Congresul General al Bucovinei privind unirea necondiționată și pentru totdeauna a Bucovinei cu Regatul României

Moțiune:

Congresul general al Bucovinei, întrunit azi, joi, în 15/28 noiembrie 1918, în Sala Sinodală din Cernăuți,

considerând că, de la fondarea Principatelor Române, Bucovina, care cuprinde vechile ținuturi ale Sucevei și Cernăuților, a făcut pururea parte din Moldova, care în jurul ei s-a încheșat ca stat;

considerând că în cuprinsul hotarelor aceste țări se găsește vechiul scaun de domnie de la Suceava, gropnițele domnești de la Rădăuți, Putna și Sucevița, precum și multe alte urme și amintiri scumpe din trecutul Moldovei;

considerând că fii ai acestei țări umăr la umăr cu frații lor din Moldova și sub conducerea aceluiași domnitori, au apărut de-a lungul veacurilor ființa neamului lor împotriva tuturor încălcărilor din afară și a cotozirii păgâne;

considerând că în 1774, prin viclesug, Bucovina a fost smulsă din trupul Moldovei și cu de-a sila alipită coroanei Habsburgilor;

considerând că 144 de ani poporul bucovinean a îndurat suferințele unei ocârmuirii străine, care îi nesocotea drepturile naționale și care prin strâmbătăți și persecuții căuta să-i înstrăineze firea și să învrăjbească celelalte neamuri cu care el voiește să trăiască ca frate;

considerând că, în scurgere de 144 de ani, Bucovinenii au luptat ca niște mucenici pe toate câmpiile de bătălie în Europa sub steag străin pentru menținerea, slava și mărirea asupritorilor lor, și că ei drept răsplată aveau să îndure micșorarea drepturilor moștenite, izgonirea lor din viața publică, din școală și chiar din biserică;

considerând că în același timp poporul băștinaș a fost împiedicat sistematic de a se folosi de bogățiile izvoarelor de câștig ale acestei țări și despoiată în mare parte de vechea sa moștenire;

considerând că, cu toate acestea, bucovinenii n-au pierdut nădejdea că ceasul mântuirii, așteptat cu atâta dor și suferință, va sosi și că moștenirea lor străbună, tăiată prin granițe nelegiuite, se va reîntregi prin realipirea Bucovinei la Moldova lui Ștefan, și că au nutrit veșnic credință că marele vis al neamului se va împlini când se vor uni toate țările române dintre și

Tisa într-un stat național unitar;

constată că ceasul acesta mare a sunat!

Astăzi, când după sforțări și jertfe uriașe din partea României și a puternicilor și nobililor ei aliați, s-au întronat în lume principiile de drept și umanitate pentru neamurile, și când în urma loviturilor zdrobitoare Monarhia austro-ungară s-a zguduit în temeliiile ei și s-a prăbușit, și toate neamurile încătușate în cuprinsul ei și-au câștigat dreptul de liberă hotărâre de sine, cel dintâi gând al Bucovinei dezrobite se îndreaptă către Regatul României, de care întotdeauna am legat nădejdea dezrobirii noastre.

Drept aceea noi, Congresul general al Bucovinei, întrupând suprema putere a țării și fiind singuri cu puterea legiuitoare, în numele suveranității naționale, hotărâm:

Unirea necondiționată și pe vecie a Bucovinei în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru cu Regatul României.

1918, noiembrie 18/decembrie 1, Alba Iulia. Proces-verbal al Adunării Naționale a poporului român din Transilvania, Banat și părțile ungurene, ținută duminică, în 1 decembrie 1918 la Alba Iulia, în Sala Cercului Militar din cetate

Delegații convocați prin manifestul din 7/20 noiembrie 1918 al Marelui Sfat Național Român din Arad, după-ce au luat parte la slujbile d-zeești, împreunate cu chemarea Duhului Sfânt, în cele două biserici românești ale orașului, – s-au întrunit în număr complet în sala destinată pentru decurgerea adunării.

La ora 10 și jumătate convocatorul **dr. Ștefan C. Pop**, ca președinte al Marelui Sfat Național Român din Arad, ia cuvântul. D-sa rostește următorul discurs:

Onorată Adunare Națională!

Marele Sfat Național, în ședința sa din 2/15 noiembrie, a hotărât convocarea marelui Adunări Naționale a națiunii române din Ungaria și Transilvania. De loc mai potrivit am aflat Alba Iulia, această Meccă a neamului românesc.

În anul 1914 s-a început războiul năpraznic și nu era minte omenească, care și-ar fi putut închipui mărimea, ce avea să și-o ia acest război.

Noi am văzut-o: românii noștri, cum au plecat de la vatra lor părintească. Noi am văzut-o, că ni s-au dus tânărul și bătrânul, și apoi, dacă a mai rămas cineva și a mai avut o păreche de boi, ori o păreche de cai, a fost luat să fie trimis la hotarele Galiției, ori în Polonia rusească, să facă serviciu cu vitele sale, și cine n-a avut nici boi, nici cai, în sfârșit și acela a trebuit să plece, să se ducă. (Voci: *Așa-i!*). Acasă au mai rămas mamele pline de jale și de lacrimi, și noi nu știam ce se întâmplă în jurul nostru. Auziam numai de la vecinii noștri despre Volhinia, Polonia și altele.

Soldații și oamenii noștri ne întrebau:

„Ce-i Domnilor? Drept e, că România ține cu noi, și că ni se vor împlini toate dorințele? Drept e, ce ne spun ofițerii?”

S-a început războiul cu minciuni (*Așa-i!*) s-a continuat cu cele mai sfruntate minciuni și înșelăciuni (*Așa-i!*)

Când ziceam noi în casa țării și aici acasă când li-am strigat: „Stați, nu fiți atât de nemiloși, vedeți cum curge sângele miilor de jertfe ale neamului nostru: –, ni s-a răspuns: „Ce vă fâliți, că nu voi, ci armata maghiară a sece-

rat gloriile cele mari!”

Cedăm, ziceau ei, că țăranul vostru este de omenie și luptă cinstit, însă voi, popilor, voi inteligență, voi învățătorilor, voi sânteți trădători, voi ați trimis în țara românească pe Lucaci și pe Goga, voi ați subminat temelia poporului. Cu toate că numai atunci s-a început războiul, totuș mai ales în părțile Bănatului, au fost închiși, au fost târâți și internați sute și sute de intelectuali români (întreruperi în adunare: *Trăiască bănățenii! Trăiască internații!*)

Aceasta, fraților, a fost numai începutul vremurilor, care au urmat. Când a venit cea mai frumoasă și cea mai fericita zi a mamei noastre, România, (furtuni de strigăte: *Trăiască România*, aplauze repetite, *Trăiască*, prelung și repetit, *s-auzim!*) când unii înțelepți frați ai noștri n-au putut suferi durerile fraților din Transilvania, Ungaria și Banat (*Trăiască!*) ei au trecut munții să ne salveze, să ne scoată din robie (*Trăiască!*) Cu acest termen se începe Golgota neamului românesc. (*Așa-!*) Să nu credeți însă, fraților, că nu suntem coriștii să dăm partea leului scumpei noastre României, pentru că jertfele, pe care le-a adus România, sunt atât de mari în proporții cu jertfele, care le-am adus noi, încât cu pietate și cu smerenie trebuie să ne închinăm acelor factori, care au venit în ajutorul nostru.

Ce s-a întâmplat aici acasă, fraților, toți o știți: voi preoți, dascăli, care ați fost purtați printre sulii. Este Golgota neamului românesc, este Clujul blăstămat unde mii și mii de suflete (o voce în adunare: *Cinci mii!*) au suferit suferințe de martiri. Dar nici voi Mărginenilor, cărora vi s-a răpit averea, n-ați fost mai pre jos. Nu s-au mulțumit numai cu viața noastră. Cheltuielile cele mari ale unui război nebun, au voit să le acopere din avutul nostru.

Nici voi, mamelor și văduvelor, care șiroaie de lacrimi ați vărsat după fii și bărbaiții voștri, n-ați fost cruțate. O știe un neam întreg.

Acum se întoarce roata așa, că noi am avut cea mai grea soartă. Voi sânteți eliberatorii, mândria sufletului nostru, dar noi în urma unui blăstăm, care te silește să-ți omori fratele, noi am avut trista și jalnica soartă de robi.

Care nu și-a ridicat arma în contra fraților noștri, a fost strivit cu gloanțe de mitraliere și pușcă, (Întreruperi: *Și acum pușcă în noi*). Nu cred, că în istoria popoarelor se mai găsește un caz asemenea.

Sărman neam românesc; la sud cu frații tăi din Timoc, la răsărit cu frații tăi din România, la nord-răsărit cu frații din Basarabia. Poate că istoria veacurilor viitoare o să ne descrie gemetele durerilor, ce azi nu încap în mintea omenească. Acești frați au trebuit să stea față în față contra fraților, să se ucidă unul pe altul. Cine pe fața pământului, ce sociolog, ce economist-național, ce filozof, ce bărbat de stat, care om cuminte mai poate pre-

tinde de la acest neam să mai sufere încă odată repetarea acestei suferințe?

Fraților! Chiar frumoasa Românie, care a sărit într-ajutorul nostru, prin forța cea mai barbară și mai neumană a fost provizorie învinsă: chiar mica Românie a trebuit să sufere deasemenea cu popoarele cele mari, să aducă jertfe poate înzecite decât acele puteri. Însă nici România, nici noi n-avem să deplângem hotărârea ei de a fi intrat în război, căci hotărârea aceasta ne-a format titlul de drept la adunarea și hotărârea noastră de astăzi.

Momente senine apărură pentru neamul românesc atunci, când se amestecară în război Statele Unite Nord Americane (*Trăiască Statele Unite, trăiască Wilson*) și când marele Wilson, al doilea Mesia (Aplause furtunoase aclamațiuni: *Trăiască Wilson*) face legi pentru popoarele lumii.

Din glasul lui am auzit prima dată o veste îmbucurătoare pentru noi. Cuvintele cele mai sublime și mai înălțătoare, care le-a rostit acest bărbat sunt următoarele: „Voim libera dispunere a popoarelor asupra sorții lor, însă înainte de toate voim ca aceasta liberă dispunere să nu fie o fraza, pentru-că cine o aplică ca frază, asupra capului aceluia se vor sfărâma toate consecințele!”

Cuvinte de aur a spus Wilson: „Eu văd că rătăcirea acestui război își găsește începutul în asupra popoarelor mici, neorganizate, care n-au fost în poziție niciodată să-și spună cuvântul că la care stat voiesc să aparțină, care n-au avut niciodată puterea liberă și independentă la întocmirea lor în state”. Vedeți: Cui sunt adresate aceste cuvinte? Oare nu și poporului românesc?

Fraților! Nu mai suntem acel popor, care a stat aici în robie și a fost impeștriat artificial cu asupritori, care ni-au luat fiecare comună din stăpânirea noastră, Nouă ne-a fost imposibil ca în casa țării să primim cel puțin un minimal de drepturi, căci când am cutezat să cerem ni s-a strigat: ștreangul vouă!

Curioși erau frații noștri de azi și dușmanii de ieri!

De câte ori se raporta despre o învingere mare pentru centraliști, se aduna gloata din Budapesta și făureau la legi tot mai umilitoare contra românilor și de câte ori le mergea treaba rău, mai scriau și câte o carte la mitropolii noștri. (*Râsete*)

Fraților! Bunul Dumnezeu, care toate le întocmește cu înțelepciunea lui, a voit, să se întoarcă roata.

Nici nu se putea altcum într-o monarhie, unde 80% se rugau lui Dumnezeu așa: Bate-i Doamne pe stăpânii noștri. Nici nu se putea altcum, pentru-că ar fi fost o imposibilitate, ar fi fost contrar cu civilizațiunea, contrar dezvoltării omenești: să învingă crima și mișelia asupra virtuților. Din vara

anului acestuia răsuflăm mai liberi. Prima răsuflare ni-au adus-o faptele minunate ale armatelor Antantei. Glorioasa națiune franceză (aclamațiuni repetite) împreună cu nobila Anglie (aclamațiuni nesfârșite) cu sora dulce a noastră, cu Italia (*trăiască*, urale) și mai ales întărite de puterile tinere ale Statelor Unite americane (uragan de aplauze, *trăiască*) au dus steagul dreptății la învingere. Văzusem noi, care vedem mai bine și auzisem noi, care avem auz mai bun, că se cutremură țările centraliștilor.

Din rezerva, din neliniștea vrăjmașilor noștri înțelegeam, că se pregătesc vremuri epocale, vremuri mari. N-a trebuit mult, ca deodată, ca prin minune să se surpe acest ticălos târg de minciuni numit: alianță a puterilor centrale (strigăte *jos cu ei!*) Acest putregai întemeiat pe minciună, pe tiranie și pe cele mai josnice interese personale a trebuit să se prăbușească cu regii și împărații lor cu tot.

Fraților! Comitetul Partidului Național Român la timpul potrivit, în parlament și-a spus cuvântul său (voci: *trăiască Vaida*); prin rostul d-lui deputat dr. Alexandru Vaida-Voivod, a adus la cunoștința lumii întregi și mai ales la cea a vecinilor noștri, că noi în dreptul firească al popoarelor de a-și determina singuri soarta, pentru totdeauna ne desfacem de națiunea ungarilor, (Voci: *Așa-!, așa trebuie*). Am declarat, că nu mai cunoaștem parlamentul maghiar și guvernul maghiar în cauzele noastre, că voim singuri, neînfluențați de nimeni, a putea să ne hotărâm și noi vom statori condițiile și raporturile cum să ne așezăm între statele libere, ca stat liber și coordonat. Acest început, domnilor, a fost în 18 octomvrie st. n. După aceasta evenimentele au urmat cu o iuțeață zguduitoare. Tot ce doream și așteptam noi era: Doamne, Doamne, dă să vină un glas lămurit și pentru neamul nostru. Prea mult ne-am înșelat până acum. Nu credeam, nu vedeam situația curată.

Atunci, fraților apare scrisoarea aceea, care cred, că V-a făcut să tremurați de bucurie. Am plâns ca copiii și am întins jocul de bucurie. Solia lui Wilson (voci: *trăiască Wilson, trăiască Lansing*), în care se spune că marele prezident cunoaște jertfele cele mari, care le-a adus pentru civilizațiune și pentru omenire mica Românie, îi recunoaște revendicările și înainte de toate îi recunoaște dreptul la o unitate națională (*Trăiască România mare, aplause, aclamațiuni lungi, trăiască unitatea națională*).

Ce a urmat, fraților, este o dezvoltare logică a împrejurărilor. Noi care am fost puși de lumea noastră în fruntea afacerilor naționale, am aflat momentul psihologic de sosit pentru a anunța dușmanilor noștri de secol, cum că noi primim imperiul peste toate ținuturile locuite de românii din Transilvania, Ungaria și Bănat (*trăiască!*). Credem că ce am făcut bine am

făcut (voci: „*Trăiască!*” „*Nu se putea mai bine!*”). Dușmanii noștri însă nu au voit să ne recunoască acest drept. Și când au văzut că valahii aceștia oropșiți, că iobagii aceștia nu se însuflețesc pentru treburile lor, ne-au ridicat acuza că înșelăm poporul (strigăte de protestare: *Nu-i adevărat, minciuni!*), că noi nu suntem dispuși să primim bunătățile cele mări care ni le oferă ei (voci: *nu le primim!*) fraților! Între acestea noi neînfricoșați, cu fruntea ridicată am mers cu un pas mai departe și am publicat manifestul marelui sfat național român (voci: *trăiască!*)

Permiteți-mi, fraților, să cetesc ceva din acest manifest, să vă cetesc voiața noastră: citește: „Neamul românesc din Ungaria și Transilvania nu admite mistificare asupra condițiilor propuse. Protestează împotriva revendicărilor maghiarilor asupra teritoriului românesc, care de la descălecare împăratului Traian a fost nimicit de brațele noastre și a fost scaldat cu sângele nostru, și sub nici o condițiune nu mai suferim o legătură de stat cu națiunea maghiară, ci neamul nostru este hotărât a-și înființa stătul său liber și în (voci, nedumeriri, „*ce-i asta?*”) cetește ... sprijinul lumii civilizate declară sărbătorește că vom peri mai bine cu toții decât să stăm mai departe cu maghiarii.

Fraților, poate prea lung vâ vorbesc, iasă în convingerea mea cred, că am făcui bine, că Vani schițat aceasta.

Cu aceste comitetul național și-a împlinit datorința față de națiunea sa (Aplauze, *să trăiască!*)

A spune mai mult, voi reprezentanții poporului sunteți chemați! (Voci: *Trăiască România Mare*, aclamațiuni unanime *trăiască România Mare*, voci puternice: *Fără condițiuni*, strigăte: *Să auzim*, larmă: *fără conditiuni, s-auzim!*) După toate acestea, ținând cont de mandatul primit de la d-voastră, noi am venit înaintea D-voastră și declarăm cu hotărâre sfântă, că poporul român este matur, își cunoaște chemarea sublimă în lumea civilizată (*trăiască aplauze*), vrem unirea tuturor românilor.

Propunerile le va face comitetul provizor. Cu sfială vă salut pe voi reprezentanți ai poporului român, salut cu dragoste pe reprezentanții României care nu vreau să facă aici politică (*trăiască*, aplauze) și care nu vreau să le spun numele; pe reprezentanții Basarabiei: vicepreședintele Sfatului Tării: Pantelimon Halippa și delegatul Cazacliu, pe reprezentantul Bucovinei: prof. Alecu Procopovici. Salut corpul voluntarilor din Transilvania și Ungaria cu sediul în Iași: dr. Victor Deleu, Vasile Osvadă, Toma Vasinca, Eugen Goga și Bihorean.

Eu mi-am împlinit misiunea. Dumnezeu să ne dea înțelepciunea, ca să aducem hotărâri bune!

Numesc de notari ad-hoc pe d-nii dr. Laurențiu Oanea și dr. Sever Micla, iar de raportor al Comisiunii de verificare pe dr. Ioan Suciu. Dau cuvântul d-lui raportor.

Dr. I. Suciu: Domnilor delegați! Comitetul național central din Arad a decis la 15 x. tr. convocarea adunării naționale de astăzi a poporului român din Transilvania, Ungaria și Banat, pentru-ca să decidă asupra sortii sale. Credenționale au intrat nu numai din cele 24 comitate, ci au mai intrat dintr-unul, deci total din 25 județe. Au intrat credenționale aproape din toate cercurile electorale, adică din 130 de circumscripții electorale, din care sau prezentat peste 683 de delegați. Afară de aceștia, multe cercuri au trimis și suplenții. S-au prezentat Prea Sfințiile Lor, Domnii Episcopi (Aclamațiuni. *Trăiască!*), au sosit exmișii Consitoriilor și Capitlelor. Apoi delegații societăților culturale românești, ca asociațiunea transilvană pentru cultura poporului român, cea pentru fondul de teatru și peste o sută de alte asociațiuni. S-au prezentat de la fiecare școală medie și de la institutele teologice și pedagogice delegați speciali. Au sosit delegații reuniunilor învățătoresți, ai reuniunilor de meseriași, delegații Partidului Social-Democrat Român, cei ai gărzilor naționale și au venit și aceia, care reprezintă viitorul națiunii noastre: tinerimea universitară română. Aici sunt credenționalele, aici e lista delegaților, dacă doriți să cetim lista delegaților (întreruperi: *Nu-i de lipsă! Le vedem! Le vedem! Să nu se citească!*)

Raportez numai scurt, că s-au prezentat delegați și din comitatele: Trei-Scaune, Ciuc, și din Cenad, Bichiș și chiar din Ugocia la adunarea națională de astăzi, la încoronarea visului tuturor românilor. S-au prezentat învingând și trecând peste pedeci mari și frați din Torontal.

Comisia verificatoare a aflat toate actele în ordine. Vă rog să luați la cunoștință.

Nu pot trece cu vederea, ca să nu amintesc, că au sosit mii de adrese de aderență cu sute mii de semnături, și că toate acestea arătând, cum că fiecare știe, ce avem să decidem. Despre aceasta se va face dare de seamă publică, dar cred, că astăzi să nu le cetim aici.

Sunt 1 228 de delegați. (Voci pe galerie: *Dar Reuniunile femeilor?*)

Dr. Sacia: Cer scuze dacă am intrelăsat sa amintesc că și Reuniunile femești sunt reprezentate prin delegatele lor. Femeea română a fost doar totdeauna în-suflețită pentru idealul național. (*Trăiască femeile române!*)

Aflu astfel că adunarea națională este capace a aduce hotărâri decizive, prin urmare avem să trecem la constituire.

Domnilor! Comisiunea Vă face următoarea propunere:

Binevoiți a alege de președinți pe domnii: **George Pop de Băsești** (*Tră-*

iască *Badea George*, trăiască prelung și repetit) și pe **Prea Sfințiții Episcopi Ioan I. Pap** și **dr. Demetriu** (aclamațiuni), de vicepreședinți pe domnii **dr. Teodor Mihali**, **pr. Ștefan Cicio-Pop** și **Ioan Flueraș**, de notari pe domnii **dr. Alexandru Fodor**, medic în Bălgrad, **dr. Sever Miclea**, **dr. Caius Bre-diceanu**, **dr. Silviu Dragomir**, **dr. Deleu Victor**, **Iosif Ciser**, **dr. Ionel Pop** și **dr. George Crișan**. (Adunarea i-a aclamat prelung primind propunerea unanim).

George Pop de Băsești: Prea iubiții mei! Onorată adunare a tuturor românilor din Transilvania, Ungaria și Banat.

Națiunea română la toate evenimentele mari istorice, în trecut și astfel și astăzi, s-a adunat pentru a decide asupra sorții sale. Așa, onorată adunare, în anii 1848, când era cea mai grea sarcină asupra națiunii române, greutatea robotei, s-au adunat pe Câmpul Libertății la Blaj și acolo adunarea națională a luat hotărârea cu care avea să înfrunte iobăgia, în care gema sărmana națiune română.

După desrobirea noastră din iobăgie a urmat altă iobăgie și mai mare, iobăgia sufletelor noastre și apoi a urmat iobăgia de clasă.

Astfel, onorată adunare, la locul acesta sfințit de sângele marilor noștri martiri, V-ați adunat și D-Voastră ca să sfărâmați și cătușile robiei noastre spirituale, ale robiei noastre seculare și să decidem ca un popor liber asupra sorții noastre, precum ne-a trimis solia marele Wilson, care a fost cel din-tâi, care a înțeles, cum că sfințele învățături ale lui Isus Hristos, cum trebuie să se aplice între popoare.

Ne-am adunat aici, ca să hotărâm asupra sorții noastre.

Eu Vă salut pe toți cei prezenți. Salut adunarea liberă a tuturor românilor din Transilvania, Ungaria și Banat și rog pe Atotputernicul Dumnezeu să ne ajute să punem peatra fundamentală a fericirii neamului nostru românesc. Declar adunarea constituită și deschisă. (Aplauze, aclamațiuni).

Dr. Silviu Dragomir: Onorată Adunare Națională! Din partea Comitetului Executiv al Partidului Național Central a intrat o adresă. Vă rog să-mi dați voie să o citesc. (Citește). Comitetul Executiv al Partidului Național Român din Transilvania, Ungaria și Banat, sosind era de liberă dispunere, își depune mandatul. Dat în 30 noiembrie. Gheorghe Pop de Băsești. (Aclamațiuni furtunoase). Propune ca Adunarea Națională să ia cunoștință depunerea mandatului comitetului național. Se primește.

Președintele dă cuvântul d-lui **Vasile Goldiș**, care rostește următoarea cuvântare:

Mărită Adunare Națională!

Zămislit din necesitatea imperiului roman de a-și așeza o sentinelă

puternică în Carpații sud-estici și coborișurile lor împotriva semințiilor barbare de la miazănoapte și răsărit, care amenințau cultura umană creată prin geniul latin, neamul românesc de la început și până astăzi a îndurat soarta aspră rezervată oricărei sentinele credincioase: loviturile dușmane în statornică răbdare.

Bogată și fericită la început, Dacia romană în curând se face trecătoarea nesfârșitelor seminții, care orbite de strălucirea departe a Romei de aur, se gonesc întrecându-se spre fermecătoarele orașe ale împărăției. Lovită de putreziciunea oricărui neam, care se oprește cu cerbicie la un anumit fuștel pe scara civilizațiunii, și năpădită în această slăbiciune de furnicarul no-rodadelor barbare, Roma sucombă.

Creanga tăiată din puternica tulpină, colonii lui Traian își adâncesc rădăcinile prin stânci și văi și roditoarelor ogoare ale prejmuțoarelor câmpii. Lipsiți de srutul împărăției și lăsați în grija propriilor puteri, acești orfani romanici acopăr trunchiul vechi tracic și infiltrați de o pătură oarecare a blânzilor și visătorilor Slavi, ei se făcură un singur neam, o singură limbă, o singură fire: neamul românesc.

Răsare o minune fără pereche în istoria lumii. Lung șir de veacuri călcată în picioare de orde barbare, națiunea română își pierde unitatea de stat, se fărâmă prin văi sub dominațiuni răslețe și una de altă neatârânătoare; pierde încopciarea cu fluviul larg și luminos al istoriei mondiale, ca apă de ploaie în nisip parcă dispăre de la suprafața conștiinței umane. Dar când după optsprezece veacuri sufletul românesc se trezește din somnul de moarte și reînvie ca un soare luminos, conștiinta de neam, hotarele etnice ale acestui popor cu precizie aproape milimetrică sunt tot acelea, care sunt desemnate pe harta istorică drept hotare ale Daciei lui Traian. Și basarabeantul, care-și adapă calul în valurile întunecate ale Nistrului se înțelege desăvârșit la grai cu crișantul din apropierea blondelor ape ale Tisei. Sentinela română a rămas credincioasă chemării sale de a păzi geniul latinității și neîncetătelor lovituri dușmane ea a opus virtutea-i legendară: statornica-i răbdare.

După lungi veacuri de ascunziș așesându-se viscolii cotropitori, națiunea română reapare la lumina istoriei în chipul duor țărișoare răzimate de Carpați și cu fețele spre Dunăre și Nistru, dar trunchiul, cu rădăcina în munții smulși odinioară de la eroicii Daci, rămâne bătut de soarta rea și înlănțuit de un popor năpraznic la fire și pornit spre dominațiunea fără cruțare. Fusesse cuib de vârtejuri locul, unde ne așezase Traian și svârcolirile spre fericire ale neamului nostru s-au lovit veacuri de-a rândul de nesațul hrăpitorilor dușmani, care ne înconjurau de pretutindeni.

Micile țărișoare, care se întemeiaseră prin vitejii coborători din Mara-

mureș și Făgăraș, se lovira înainte de toate de cel mai crâncen dușman al oricărei comuniuni omeneste: zavistia și ura dintre frați.

Nefericirea lor fu mărită prin inamicii din afară: unguri, leși și tătari. Se ridică în urmă semiluna și acum românii sunt sortiți să-și apere cu sângele lor nu numai trupul și avutul ci și sufletul și credința.

Scut s-au făcut ei cultului plăpânde, ce începuse a încolți pe temeiurile învățăturilor lui Hristos și prin jertfele lor fără seamăn întru apărarea progresului civilizațiunii umane față de concepția inferioară a mohamedanismului, propagat principal cu mijloacele barbariei, românii și-au făurit titlu neperitor și îndreptățire la recunoștința întregii omenimi. Nimic nu dovedește mai mult tăria credinței creștinești a sufletului acestui popor, decât faptul, că în numele luptei creștinătății împotriva păgânilor mai întâi după răsălțirea neamului prin soarta fatală s-a putut face pentru o clipă unirea lui în cetatea aceasta prin brațul puternic al geniului scânteetor al Viteazului Mihai.

Dar această unire de o clipă dispăru ca fulgerarea unei scânteii electrice și trupul neamului nostru se frânse iar în bucăți. Frații noștri de pe coborârșurile răsăritene ale Carpaților și din șesurile hotărnicite prin Dunărea de jos și apele Nistrului îndurară suveranitatea turcească, suferiau prădăciunea leșilor și tătarilor, îngrășară cu sângele lor lifta blestemată din Fanar. Țara Cernăuților și mormântul lui Ștefan cel Mare îl răpi hoțeste pajura spurcată a Habsburgilor perfizi, dulcile câmpii ale Basarabiei le fură muscalul tiran. Noi, cei ce rămăsesem la vatra străbună în Ardeal, Banat și Țara Ungurească am fost dripiți de cea mai crâncenă soartă ce-o poate avea un neam de oameni în lume. Am fost lăntuiți înrr-o robie trupească, economică și sufletească, cum nu se mai pomenește în istoria întreagă a omenimii. Încercarea desperată în 1784, de a scutura jugul, n-a avut rezultat și sfârșitul din acest oraș al țaranului Horia așteaptă încă geniul literar, care să întruchipeze una dintre cele mai înfiorătoare tragedii ale istoriei. Adevăr a grăit S. Bărnăuțiu în epocalul său discurs rostit în catedrala Blajului în ziua cea mare din 1848, zicând: „Dacă nu-și poate închipui cineva greutățile, ce le suferiau iudeii de la faraoni, să se uite la faraoni din Ardeal”.

Veacuri de-arândul poporul românesc, adevăratul și legitimul proprietar al pământului, ce fusese odată Dacia Romană, a fost socotit străin și sclav pe pământul său strămoșesc.

Iar când după suferinți de secol din depărtatul Apus, de la dulcea soră latină, care pășește în fruntea ginților spre lumina desăvârșirii, a sosit și în munții noștri duhul libertății, egalității și frățietății, când credeam să înviem la libertate prin întocmirile create de lumea nouă, vechii noștri opri-

matori s-au înfrățit cu împăratul, pentru care noi vărsasem sângele nostru cu credință și aceste două puteri ne-au robit din nou. Umbra îndurerată a regelui munților, a scumpului nostru Iancu, rămâne pentru vecie clasică dovadă a legendarei ingraturii habsburgice. Împotriva voinței noastre au unit Ardealul nostru cu Țara Ungurească și printr-un constituționalism fals și mincinos ne-au luat libertatea culturii, ne-au desființat politiceste, bisericile noastre le-au aservit tendinței lor de opresiune și ni-au făcut imposibil progresul economic, prin care am fi putut să ne apărăm împotriva năvălirii oardelor străine pe pământul părinților noștri.

Într-această priviam cu iubire duioasă la frații noștri de la răsărit, care începuseră a se reculege din urgiile vremilor barbare. Resimțiră obârșia comună și la razele luminii primite de la apus conștiința națională săvârși la 1859 unirea Principatelor române sub bunul și luminatul Cuza Vodă, iar sângele vărsat din nou cu atâta vitejie împotriva păgânilor la 1877 scutură și cele de pe urmă zale ale lanțului, care lega România de Constantinopol și la 10 mai 1881 Carol I așează pe capul său coroana de rege al României libere și independente.

Noi însă ne făceam datoria de cetățeni ai Ungariei și supuși ai dinastiei de Habsburg-Lotharingia. Am crezut, că îndelunga noastră răbdare și credința noastră pentru patrie și tron în cele din urmă totuși va muia inimile celor puternici și ni se va oferi chiar în interesul monarhiei puțința unei vieți naționale și condițiunile progresului cultural și economic. Așteptările noastre au fost zadarnice. Oprimarea se întetește. Oprimatorii mărturisesc acum pe față, că scopul lor este un stat național maghiar și că prin urmare, noi naționalicește trebuie să ne desființăm. A pornit opera de estirpare și războiul mondial, care acum s-a sfârșit, în gândul opresorilor noștri a avut chemarea să încoroneze opul. Sute de mii de români și-au vărsat și acum sângele lor pentru „patrie și tron”, iară patria și tronul au târât în urgia internării pe părinții și frații acestor luptători; patria și tronul au decretat moartea școalei românești, au trimis sbirii lor în adunările noastre bisericesti, au pregătit proiectele pentru nimicirea noastră politică, au început ruinarea noastră economică, au aruncat în temniți zeci de mii de români, ni-au sugrumat libertatea presei și a cuvântului, „patria și tronul” s-au conjurat împotriva noastră și ne pregăteau mormântul.

Dar zadarnică este lupta omenească împotriva adevărului și a dreptății. Legea tainică a firii cu necesitate de fier îndrumă întâmplările omenești pe cărarea civilizațiunii ce duce spre desăvârșire; omenirea instinctiv urmează acestei legi. Ea a ajuns la recunoașterea necesității de a sintetiza libertatea individuală și libertatea națională într-o unire superioară a societății

omenești. Sinteza aceasta e condiționată însă de desăvârșirea celor două libertăți: individuală și națională. Dacă însă aproape în toate statele civilizate libertatea individuală este desăvârșită ori pe calea desăvârșirii, în unele dintre acestea state libertatea națională era încătușată. Războiul mondial s-a făcut pentru descătușarea acestei libertăți. Națiunile trebuie să fie libere, ca astfel între egale drepturi și condițiuni să poată încheia cea mare unire a popoarelor, care va fi chemată să reprezinte o concepțiune superioară pe scara civilizațiunii și să sporească astfel fericirea omenească pe pământ. Toate capetele luminate ale apusului au mărturisit crezul lor: războiul acesta este războiul pentru eliberarea națiunilor, nu de dragul acestor națiuni, ci pentru interesul lumii, pentru interesul omenirii, care numai în chipul acesta e capabilă a pași un pas înainte pe calea fericirii sale. Ideile acestea le-a copt istoria, și apostolul care le vestește, este Wilson, (*Trăiască Wilson*, ovații entuziaste și îndelung repetate).

Pentru învingerea acestor idei au intrat în luptă puterile aliate ale apusului. Românii de pretutindenea s-au aliat acestor puteri, noi cu sufletul, frații liberi cu armele. Românii și-au făcut și de data asta datoria lor de sentinelă a civilizației împotriva brutalității.

Națiunile trebuie eliberate. Între aceste națiuni se află și națiunea română din Ungaria, Banat și Transilvania. Dreptul națiunii române de a fi eliberată îl recunoaște lumea întreagă, le recunosc acum și dușmanii noștri de veacuri. Dar odată scăpată din robie, ea – aleargă în brațele dulcii sale mame. Nimic mai firesc în lumea aceasta. Libertatea acestei națiuni înseamnă: – unirea ei cu Țara Românească. Bucățirea poporului românesc n-a fost urmarea vre-unei „legi economice”, în care terminologic se ascunde minciuna. Dimpotrivă, teritoriul dintre Nistru, Tisa și Dunăre constituie cea mai ideală unitate economică, aproape autarhie. Bucățirea trupului românesc a fost act de barbarie. Distrusă barbaria – unirea tuturor românilor într-un singur Stat este cea mai firească pretensiune a civilizației. (Strigăte entuziaste: *așa-i*). Teritoriile locuite de români de la descălcarea lui Traian și până astăzi au fost teritorii românești. Nu există putere de a suci logica până acolo, ca invadările elementelor străine, dirijate pe aceste teritorii în chip artificial și prin abuzul de putere al statului cu scopul desființării noastre naționale, să poată clătina dreptul nostru de proprietate asupra acestor teritorii (*așa-i*). Așa ceva ar fi sancționarea crimei și ar constitui o pălmuire a civilizațiunii, care principial nu admite substituirea dreptului prin brutalitate. După drept și dreptate românii din Ungaria și Transilvania dimpreună cu toate teritoriile locuite de dânsii trebuie să fie uniți cu Regatul Român. (îndelungate strigăte de aclamații).

După cum însă cea dintâi reunire de o clipă a elementului românesc

la marginile de la răsărit ale lumii civilizate s-a făcut prin sabia lui Mihai în numele unui principiu superior, tot așa această nouă unire, care de data asta va fi integrală și pentru eternitate, se face prin strălucita învingere a armelor purtate pentru civilizațiune. În numele unei concepții de viață superioară, care are să transforme lumea ce se prăbușește. Este principiul libertății adevărate a tuturor neamurilor și cel al egalității condițiilor de viață pentru fiecare individ al oricărei națiuni și este principiul întovărășirii tuturor națiunilor libere într-o alianță internațională, spre a împiedeca nedreptatea și a scuti pe cei mari și mici deopotrivă.

Unirea tuturor românilor într-un singur Stat numai atunci va fi statornică și garantată prin istoria de mai departe a lumii, dacă va răspunde tuturor îndatoririlor impuse prin noua concepție a civilizațiunii, dacă ea ne va inspira datoria să nu pedepsim progenitura pentru păcatele părinților și ca urmare ea va trebui să asigure tuturor neamurilor și tuturor indivizilor conlocuitori pe pământul românesc aceleași drepturi și aceleași datorinți. Civilizațiunea care ne-a eliberat, pretinde de la noi respectul pentru dânsa și ne obligă să prăbușim în noul nostru stat orice privilegiu și să statorim ca fundamentul al acestui stat: munca și răsplata ei integrală.

Înaintașii noștri pe Câmpul Libertății în 1848 au hotărât așa: „Națiunea română depune jurământ de credință către împăratul, către patrie și către națiunea română”. Împăratul ne-a înșelat (*așa-i*), patria ne-a ferecat și ne-am trezit că numai credința în noi înșine, în neamul nostru românesc ne poate mântui. Să jurăm credință de aici înainte numai națiunii române, dar tot atunci să jurăm credință tare civilizațiunii umane. Câtă vreme vom păstra aceste credințe, neamul nostru va trăi, se va întrări și fericiți vor fi urmașii noștri până la sfârșitul veacurilor.

La lumina celor expuse până aici, din încredințarea și în numele marelui sfat al națiuni române din Ungaria, Banat și Transilvania rog mărita Adunare Națională să binevoiască a primi și a enunța ca ale sale următoarele hotărâri.

D-l Vasile Goldiș citește apoi următorul proiect de rezoluțiune:

I. Adunarea Națională a tuturor românilor din Transilvania, Banat și Țară Ungurească adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua 1 decembrie 1918 decretează unirea acelor români și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România. (Aplauze frenetice. *Trăiască România Mare!* Lumea să scoală la picioare, mâinile se ridică. Ora e punct 12). **Adunarea Națională proclamă îndeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între râurile Mureș, Tisa și Dunăre.** (Voci *Trăiască*, aclamațiuni, aprobări),

II. Adunarea Națională rezervă teritoriilor susindicate autonomie

provizorie până la întrunirea Constituantei, aleasă pe baza votului universal.

III. În legătură cu aceasta ca principii fundamentale la alcătuirea noului stat român, Adunarea Națională proclamă următoarele:

1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.

2. Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat.

3. Înfăptuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terenurile vieții publice. Votul obștesc, direct, egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe, în vârsta de 21 de ani, la reprezentarea în comune, județe ori parlament. (Voci: *Trăiască femeile! Trăiască!* aclarmațiuni pe galerie, damele flutură batistele).

4. Desăvârșită libertate de presă, asociare și întrunire; libera propagandă a tuturor gândirilor omenești.

5. Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conscrieri desființând fidei-comisiile în temeiul dreptului de-a micșora după trebuință latifundiile, i se va face posibil țăranului să-și creieze o proprietate (arător, pășune, pădure) cel puțin atât, cât să o poată munci el și familia lui. Principiul conducător al acestei politici agrare este pe de-o parte promovarea nivelării sociale, pe de altă parte potențarea producției.

6. Muncitorimei industriale i-se asigură aceleași drepturi și avantajii, care sunt legiferate în cele mai avansate state industriale din apus.

IV. Adunarea Națională dă expresiune dorinței sale, ca congresul de pace să înfăptuiască comuniunea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurate pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimineze războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

V. Români adunați în această Adunare Națională salută pe frații lor din Bucovina, scăpați din jugul monarhiei Austro-Ungare și uniți cu țara mamă, România.

VI. Adunarea Națională salută cu iubire și entuziasm eliberarea națiunilor subjgate până aici în monarhia austro-ungară, anume națiunile: ceho-slovacă, austro-germană, jugoslavă, polonă și ruteană și hotărăște ca acest salut al său să se aducă la cunoștința tuturor acelor națiuni.

VII. Adunarea Națională cu smerenie se închină înaintea memoriei

acelor bravi români, care în acest război și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru, murind pentru libertatea și unitatea națiunii române.

VIII. Adunarea Națională dă expresiune mulțumitei și admirațiunii sale față de puterile aliate, care prin strălucitele lupte purtate cu cerbicie împotriva unui dușman pregătit pe multe decenii pentru război, au scăpat civilizațiunea din ghiarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii române din Transilvania, Banat și Țara Ungurească Adunarea Națională hotărăște instituirea unui Mare Stat Național Român, care va avea toată îndreptățirea să reprezinte națiunea română oricând și pretutindeni față de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiunile, pe care le va afla necesare în interesul națiunii.

În sfârșit vă rog să le primiți aceste rezoluțiuni și închei cu aceea, că legătura sfântă a celor 14 milioane de români ne îndreptățeste azi a zice:

„Trăiască România Mare!” (Aplauze nesfârșite).

Președintele dă apoi cuvântul d-lui **Iuliu Maniu** care pronunță următorul discurs:

Dacă privim îndărăt la suferințele îndurate de neamul românesc, dacă ne amintim de sângele vărsat, nu știm cum să mulțumim lui Dumnezeu, că ne este dat, nouă, celor din generația de acum, să trăim aceste timpuri de înălțare. În aceste momente solemne, ne vom purta vrednic de timpurile pe care le trăim. Vrednicia națională se judecă după înțelepciunea, cuminenția și înălțarea sufletească, cu care se aduc hotărâri chemate să croiască soarta noastră.

Noi ne simțim ca orbul care de zeci de ani n-a văzut lumina zilei, când printr-o binefacere dumnezească i se deschid ochii și vede lumina sfântă a soarelui. Noi suntem aici ochii poporului, care văd azi lumina libertății neamurilor. Înainte de a lua hotărâri, trebuie să ne închinăm înaintea acelorora, care au ajutat ca lumina aceasta să străbată norii. Aceștia sunt vitejii din glorioasa armata română. (Strigăte viforoase: *Să trăiască!*) conduși de marele lor căpitan: Regele Ferdinand. (Toată adunarea să scoală în picioare și strigă: *Trăiască Regele Ferdinand! Trăiască Regina Maria!*) Nu pot vorbi mai departe, până ce nu las să ne înclinăm capetele noastre înaintea celor morți și apoi înaintea celor vii, care au luptat pentru înfăptuirea idealului unității românilor.

Istoria ne-a învățat, că nu trebuie să așteptăm nimic de la împărații străini și de la fiii altor neamuri, ci de la propriile noastre puteri. Adevărul ce ne călăuzește acum e, că singura noastră forță, care ne poate ține în viitor, e aceea provenită prin unirea tuturor românilor.

Ce aş putea adăuga încă, ca să întărim convingerea în voi, că unirea tuturor românilor este o necesitate de viaţă a românilor de pretutindeni? Această unire noi avem dreptul s-o pretindem pe baza fiinţei noastre unitare naţionale. Suntem toţi de aceeaşi tradiţie şi cu aceleaşi aspiraţiuni. Ce ar mai putea să împiedece ca această unire ce există în noi, în sufletele noastre, să se înfăptuiască în realitate; ca această naţiune romană să fie un singur trup şi suflet?

Toată lumea a recunoscut acum, că fiecare popor trebuie să se constituie într-un singur stat, că numai așa poate contribui la înaintarea civilizaţiei mondiale conform însuşirilor sale proprii. Îndeosebi noi, românii din Ardeal şi Ungaria suntem în drept să cerem această unire, fiindcă aici la noi e leagănul românismului. Numai o crudă barbarie poate împiedeca ca însuşi vatra, leagănul, să fie despărţit, să rămână separat, atunci când toate celelalte se unesc. Şi Ardealul trebuie să fie o parte întregitoare din corpul naţiunii române. În afară de dorinţa noastră obştească de a ne apropia de sânul mamei noastre, toate argumentele ştiinţifice şi sociologice întăresc justeţta revendicării noastre, – ele au înfăptuit România mare. (Aplauze vii). Aclamările D-voastre cu care a-ţi întâmpinat proiectul de rezoluţie, ce vi s-a cetit înainte, arată dorinţa noastră vie, care e şi dorinţa lumii culte, care stă alături de noi.

Nimic dar nu ne poate sta în cale să înfăptuim această dorinţă. Trebuie să cerem încorporarea fără întârziere şi pe veci într-un singur Stat al tuturor românilor. (Aplauze).

Când voim să înfăptuim acest ideal al nostru, nu dăm numai de prieteni, – ci şi de o tabără întregă de oameni, care voiesc să împiedece cu toate mijloacele unirea. Pentru înlăturarea oricărei îndoeli a străinilor asupra ce voim să facem prin unirea noastră şi libertatea noastră naţională. Marele Sfat Naţional Român declară, că nu voeşte un imperiu de asupra. Nu voim ca din asupraţi ce-am fost să devenim asupraitori. Voim să asigurăm libertatea pentru toţi şi dezvoltarea pentru toate popoarele conlocuitoare. Marele nostru Sfat Naţional ţine să accentueze, că urmează vechiul nostru proverb: *Ce ţie nu-ţi place altuia nu face*. Noi voim pe acest pământ al României mari, să întronăm libertatea naţională pentru toţi. Voim ca fiecare naţiune să se poată cultiva în limba ei, să se roage lui Dumnezeu în credinţa ei şi să ceara dreptate în limba ei.

Noi care am vărsat lacrimi văzând limba noastră scoasă din şcoli, biserici, justiţie, nu o vom lua altora. Nu vom lua putinţa vieţii de la alţii. Nu voim să trăim din sudoarea altora, pentru că noi putem trăi din vrednicia şi puterea noastră, prin munca noastră. (Aplauze entuziaste). Numai printr-un regim democratic putem întări ţara noastră românească, mai ales când

trebuie să ținem seamă de cerințele vieții moderne de stat. Numai având un regim de drepturi și libertăți înlăuntrul țării, vom avea tărie să validăm cauza noastră în afară. Deplina libertate a tuturor straturilor sociale, – e o garanție pentru binele țării. De acea Marele Sfat Național Român a pus în proiectul lui de rezoluție acel punct care vorbește de înfăptuirea regimului democratic.

Noi suntem un popor de țărani. Tot ce vedem înaintea noastră, în haie negre și cu frunți luminate, a ieșit din popor. Nici unul nu poate zice că obârșia lui nu este de la plugul român, de la pământul românesc, de unde își scoate credința lui în viitor. De acea Marele Sfat Național cere o reformă agrară radicală ca să se împartă pământ țăranilor, ca această clasă țărănească, izvorul nesecat al forțelor, să fie puternică.

Un neajuns în structura națiunii noastre este că industria și comerțul nu ne sunt dezvoltate.

Trebuie să căutăm să avem nu numai o independență națională, ci și o independență economică, să avem toate din puterile și munca noastră. Să dăm dar toate libertățile acelei clase, care va contribui la dezvoltarea industriei și comerțului nostru. Suferinței îndurate de clasa meseriașilor și muncitorilor în apus, luptele ce le-au adus, – ne pun în poziție să știm ce măsuri trebuiesc luate de cu vreme, pentru înaintarea acestei clase de meseriași și muncitori. Trebuie să profităm de experiențele altora. Trebuie să ne silim ca structura socială a neamului românesc să corespundă cerințelor moderne.

Trebuie să ținem apoi seamă de greutățile unei tranziții la unire. De acea Marele Sfat Național a hotărât ca până la întrunirea Constituantei, să se dea ținuturilor noastre o autonomie provizorie, ca această tranziție să se facă fără greutăți. Căci nu în 2–3 zile se poate face o perfectă unitate în organizația administrativă și judiciară.

Națiunea noastră nu poate lăsa apoi din vedere întocmirea generală viitoare a omenirii. Trebuie să ne spunem dar cuvântul și în această chestiune, cerând ca în legăturile mari internaționale să nu domnească rigiditatea unei suveranități, ci să se aplice frățietatea universală, iar printr-un juriu internațional să se împiedece în viitor coliziunile cu arme.

Salutăm pe bucovinenii, frați care au suferit acelaș jug și s-au unit acum cu România.

Cu noi, românii, au suferit jugul neamuri întregi: cehii, slovacii, polonii, etc.

Trebuie să constatăm că lupta lor fără preget pentru independența și desrobirea lor națională a fost o pildă luminoasă pentru noi. (Strigăte însuflețite: *Trăiască cehii!*) Experiențele lor, faptele lor eroice au fost pentru noi momente de înălțare și întărire, ca să mergem și noi pe acea cărare, ca să ne înfăptuim și noi idealul național, ca să mergem și noi pe acea cale pentru realizarea visului nostru.

Trebue dar să ne aducem acum aminte de ei și să le trimitem un dulce salut, dorindu-le întreaga fericire. (Aplauze îndelung repetate).

Avem să mai mulțămim armatelor glorioase ale Antantei și diplomaților ei.

E o datorie a noastră să salutăm această alianță a națiunilor antantei. (Acla-mări entuziaste).

Vă rugăm să primiți unanim proiectul nostru de rezoluții. Acest proiect arată cărarea pe care mergând înainte, ne vom putea atinge idealul și să punem temelia unei Românie Mari și unite, care în veci are să fie, ca în ea să se înfăptuiască spiritul desăvârșitei democrații și dreptatea socială.

Urmează la tribuna social-democratul **Jumanca**, care rostește următoarea cuvântare:

Preacinstită Adunare Națională!

În anul 1914, când izbucnise crâncenul război european, când întreagă lume și mai cu seamă Franța tremura de groază, că cultura franceză, libertatea franceză și republica franceză au să fie dripite de militarismul german, atunci întreagă națiunea franceză, social-democrații și toate partidele într-o singură unitate s-au ridicat și au ținut piept puvoiiului, ce venia de la hotare.

Astăzi e vorba de libertatea, de posibilitatea dezvoltării în viitor a culturii românești și astăzi venim și noi aici, adevărați reprezentanți ai muncitorimei române (*Trăiască!* Aplauze) din Ungaria, Transilvania și Banat, venim să ne declarăm în fața preacinstitei adunări, să declarăm în fața internaționalei socialiste, că vrem unirea tuturor românilor (*trăiască*, aplauze prelungite).

O vrem și suntem gata a lupta cu toate mijloacele pentru înfăptuirea și pentru apărarea ei.

Noi suntem proletari, noi ducem o luptă de clasă.

În lupta aceasta suntem solidari cu toți frații de pretutindenea, cu toții suntem pentru transformarea socială, ca fiecare om să fie om liber și stăpân pe sine însuși. (Voci: *Bravo!*)

Dar solidaritatea aceasta nu o înțelegem în așa fel, ca și mai departe să fim numai sateliții unui singur partid, și nu voim nici să fim și pe mai departe o clasă fără importanță, o clasă, care n-are la dispoziție mijloacele necesare pentru afirmare și dezvoltare.

De aceea când aderăm la unirea tuturor românilor, voim totodată și posibilitatea de dezvoltare a muncitorimei române, voim să deschidem brațele largi, pentru ca în această Țară Românească Nouă să se dezvolte și să progreseze un popor muncitor, tot așa, cum a progresat popoarele muncitoare din apus.

Social-democrația nu-i identică cu lipsa simțului național (voci: *Trăiască!*) Noi nu zicem, că: *Ubi bene ibi patria*, dimpotrivă zicem, că: unde ți-e patria, acolo trebuie să-ți cauți de ea! De aceea noi nu ne temem, că nu vom avea puterea să ne căutăm drepturile la o viață liberă. (Aprobări).

Când facem declarația aceasta, că aderăm la unire, o facem nu numai pentru că în instinctul nostru, în internul nostru, în inima noastră există simțul acesta, ci o facem și cu mintea clară, prin convingerea aceea fermă, că prin postulatele luate în rezoluția, ce s-a prezentat precinstitei adunări, sunt luate toate acele garanții, care sunt suficiente pentru democratizarea României.

Noi am trăit într-una cu tovarășii noștri unguri. Și mai mult: ei ne-au dat mâna de ajutor, de ne-am organizat, ba ce e și mai mult: ei au căutat să ne sprijinească, ca și noi să ne putem valida în Internațională.

Dar astăzi a sosit momentul, când declarăm, că suntem solidari cu ei ca clasă, nu le suntem dușmani, dar vrem să fim o *floare singură în buchetul Internaționalei*. (*Așa-i, aplauze*).

În Ardeal, în Tara Ungurească și în Banat, e adevărat că nu sunt numai muncitori români, ci e fapt, că proletariatul din aceste ținuturi este în majoritate de altă naționalitate; dar pentru noi, socialiștii români, aceasta nu poate fi un motiv, ca să nu aderăm la unire, pentru că noi muncitorii români ne simțim una cu întreg neamul românesc. (*Trăiască*).

Ne mai cerând nime să ia cuvânt la obiectul de la ordinea zilei, președintele Gh. Pop de Băsești încheie discuția și pune întrebarea, că Adunarea Națională dorește oare ca rezoluțiunea propusă de d-l Vasile Goldiș să fie supusă votării punct de punct, ori că voește a fi acea rezoluțiune supusă cu bloc aprecierii adunării (voci unanime: *cerem să fie în întregimea ei supusă aprecierii*).

Președintele Gh. Pop de Băsești se ridică din scaunul prezidial și pune întrebarea. Primește onorata adunare rezoluțiunea propusă de d-l Goldiș în întregimea ei?

Adunarea erupe în aprobări unanime: *Primim. Trăiască Regele nostru Ferdinand I, Trăiască Regina Măria, Trăiască dinastia româna! Vrem o singură Românie a tuturor românilor!*

După minute, în șirul cărora însuflețirea tuturor se manifestă în aclamări frenetice, președintele Gheorghe Pop de Băsești enunță că: Adunarea Națională a poporului român din Transilvania, Banat și părțile ungurene a primit rezoluțiunea prezentată prin Vasile Goldiș în întregimea ei și astfel Unirea acestor provincii românești cu țara-mumâ și cu celelalte provincii surori deja alipite este pentru toate veacurile decisă.

Adunarea erupe pe urma acestei enunțării prezidiale din nou în ovațiuni la adresa părechei regale românești.

Președintele acordă apoi cuvântul d-lui **Alesandru Vaida-Voevod**, care arată că până la înfăptuirea tehnică a Unirei, ce chiar și a măsurat rezoluțiunii primite numai de la prima Constituantă a României mari încolo se poate înfăptui, aceste provincii au lipsă de un organ propriu al lor, care să conducă, sub controlul unei reprezentatii a poporului, agendele administrative și judiciare. Propune ca Marele Sfat Național contemplant prin punctul IX al rezoluției primite să conștea din 250 membri, dintre care 200 să aleagă aceasta Mare Adunare imediat, iar restul până la 250 să fie întregit prin cooptare de către însăși acel Mare Sfat. Deasupra îi vor aparține și membrii episcopatului.

Președintele, după-ce a pus întrebarea, că primește adunarea aceasta propunere ori nu, pe urma aclamărilor unanime a delegaților din adunare, enunță primirea în întregime a propunerii dlui Al. Vaida-Voevod,

În urma acestei enunțaiuni dl. Al. Vaida-Voevod dă cetirea listei acelor, pe care îi propune a fi aleși de Adunarea Națională în Marele Sfat.

În temeiul aprobării unanime a listei propusă, președintele George Pop de Băsești declară pe cei cuprinși în lista cetită și alăturată acestui proces verbal de membri aleși în Marele Sfat Național al Transilvaniei, Banatului, Crișanei, Sătmarului și Maramureșului, cu dreptul acordat acestei corporaiuni provizorie d-a emite din sânul său un guvern provizoric al acestor ținuturi și de a se întregi pe sine, prin cooptări, până la numărul de 250 membri.

Episcopul **dr. Demetriu Radu al Orăzii Mari**, propune ca Adunarea Națională să exprime mulțumită sa iubitelui său președinte (Ovații: *Trăiască Badea George*), vechiului comitet național, cum și organului de executivă, înjghebat în Arad sub numirea de Mare Sfat Național Român, pentru munca desfășurată cu atâta dragoste și însuflețire pentru realizarea visului de veacuri al nostru. Se primește unanim.

Episcopul Ioan I. Papp al Aradului aseamănă ziua de azi, cu ziua de 15 mai 1848. Sub influența acestei amintiri întreaga adunare intonează imnul național „Deșteaptă-te, române!”

Președintele Gh. Pop de Băsești suspendă ședința pentru a putea fi aduse hotărârile luate la știrea sutelor de mii de români, care așteaptă pe Câmpul lui Horia vestirea lor.

Președintele și delegații părăsesc sala pentru a ieși între mulțimea poporului.

Dintre vorbirile rostite poporului de pe mai multe tribune, ce erau ridicate pe Câmpul lui Horia de lângă cetatea Alba Iulii, remarcăm la acest proces verbal cea pronunțată în fața prezidiului de **Episcopul Miron E. Cristea al Caransebeșului**:

„Sunt aproape două mii de ani, de când împăratul Traian a sădit, a altoit nobila viță romană în tulpina vânjosă a rezistentului neam dacic, dând astfel naștere poporului nostru român.

Ca o sentinelă neadormită și credincioasă a organizației și a civilizațiunii române, a răspândit acest popor lumina culturii latine, prefăcând aceste plaiuri și ținuturi – pe atunci încă sălbatice – în „Dacia felix”.

Dar năvălirea hunilor și a numeroaselor hoarde barbare – câte s-au strecurat pe-aceia în curs de veacuri – nu numai că ne-au stingherit în munca și opera noastră, ci ne-au înfrânt pentru multa vreme, și, cecece a fost mai rău pentru noi, ne-au divizat, ne-au împărțit.

Astfel cu timpul am ajuns ușor unii în jugul maghiarilor, dedați de la fire – ca și ceilalți turani – a trai din sudoarea altora; – alții au ajuns în robia turcilor, mai târziu a germanilor și a țarismului rusesc. Mai lungă a fost robia noastră, a românilor din Banat, Ungaria și Transilvania, care a durat o mie de ani.

V-aș amără prea tare sufletele și aș prea întuneca seninătatea acestui frumos praznic național, dacă v-aș înfățișa icoana amănunțită a lungilor noastre suferințe din cursul acestor 10 veacuri.

Amântesc numai:

Cum am zăcut veacuri întregi în cea mai neagră iobăgie;
cum am fost proscrisi de legile nu numai aspre, ci draconice ungurești;
cum în atâtea rânduri ne-am pierdut pe toți conducătorii;
cum ne-au sfâșiat chiar credința strămoșească;
cum au rupt legăturile canonice și firești ale bisericii noastre cu biserica mamă a fraților de dincolo;
cum ne-au bătut păstorii, ca să se risipească mai ușor turma;
cum au hrănit cu scump sângele nostru toate lipitorile lapidaturilor străine.

Dar cu toate acestea – precum după vorba lui Alecsandri „Ceahlăul sub fortuna nu cade mușuroi” – așa și puterile neamului românesc n-au putut fi zdrobite pentru totdeauna. Din contră! Mulțumită puternicei însușiri a poporului de-a se spori văzând cu ochii, s-au împlinit față de noi cuvântul poetului:

„Barbarii vin, barbarii trec; românul îi petrece,
Și – unde unul a căzut – răsar în locu-i zecé”.

Astfel codrul neamului a odrăslit mereu, subliniind nu numai golurile marilor jertfe, ci am fost chiar în stare să dăm lumii – pe lângă multe altele – și eroi, ca pe Ioan Corvinul, carele – ca și Ștefan cel Mare – a frânt puterea semilunei păgâne; pe Matei Corvinul, carele a fost cel mai mare rege al Ungariei.

Dar cu cât începeau să iasă mai bine la iveală strălucitele noastre însușiri strămoșești – cu atâta se sileau mai tare turanicii noștri tirani a ne asupri și strâmtora.

Orbiți de gogorița „ideii de stat național maghiar” nu s-au rușinat a născoci cele mai drăcești căi și mijloace cu scopul hotărât de a ne desființa și maghiariza. De o parte habsburgii haini și meșteri întru a sămăna intrigi și discordie între popoarele fostei monarhii, ca asfel să le poată domina și să se poată susține; de altă parte barbarii de germani au aflat în finii lor maghiari pe cei mai tipici ucenici ai imoralei lor devize: „Macht geht vor Rechr”. Contele negru Iuliu Andrassy, pe care intenționează republica maghiară a-l trimite ca delegat la tratativele de pace, a declarat în camera ungară: „Cauza naționalităților din Ungaria este chestie de putere și nu de drept”.

Mai ales ceea ce au făcut cu noi în anii din urmă, trece toate marginile. Strigau la cer răzbunare nedreptățile, care trebuia să le suferim. Ne durea mai ales încătușarea sufletului nostru românesc și răpirea școalelor, căci n-am uitat nici pe o clipă admoniția de la 1848 a marelui Bărnuf: „Și cu cât vor învăța mai mulți români la școale străine, cu atât va pierde națiunea mai mulți fiu.” Fiecare fiu înstrăinat era o bucată ruptă cu dureri din trupul nostru.

În fața asupririlor și a nedreptăților, pe care nu le puteam opri, ne-am retras resignați la vetrele familiilor și la altarele bisericuțelor noastre: și acolo am străjuit cu neadormita grijă și am salvat scumpele comori ale sufletului: legea, limba, datinile strămoșești și toată moștenirea ființei noastre etnice de români.

Dar asupririle acestea – deși ne-au împeștriat cu străini pământul strămoșesc prin colonizări, deși cu toată forța mijloacelor de guvernament ne-au înstrăinat orașele, ne-au ținut în neștiință, împiedcând aproape orice progres; – totuși nu ne-au putut istovi, ci ne-au făcut mai rezistenți, ne-au întărit, ne-au încheat. Iară țara fraților din regatul liber a devenit pentru noi steaua strălucitoare a nădejdelor noastre de mai bine.

Prinzând curaj, am întetit tot mai mult lupta noastră politică, pornită în contra opresorilor noștri, cristalizând tot mai clar ținta aspirațiilor noastre naționale.

La anul 1866 scrie Papiu Ilarian unui deputat român din parlamentul ungar: „Românii să pretindă curat și simplu, ca să fe națiune politica egală... Numai înainte cu curaj și cauza voastră va ajunge la cunoștința Europei – si atunci ați câștigat totul.”

Bărbăteștile lupte politice ale episcopilor și fruntașilor noștri conducători, pecetluite cu însemnate jertfe de mucenici naționali, formează pagini strălucite ale trecutului nostru întreg.

Ele au convins pe marile popoare, care conduc destinele lumii, despre sfințenia cauzei noastre și despre îndreptățirea aspirațiilor noastre spre libertate.

Și când tiranii noștri seculari au intrat și-n sfintele noastre biserici și au pângărit altarele lor, pe cât de sfinte pe atât și de românești, frații noștri liberi n-au mai putut suferi umilirea noastră. Atunci marele fiu al marelui sau părinte Ioan Brătianu – în casa căruia s-au cultivat cu sfințenie cultul desrobirei noastre, cu aprobarea plină de însuflețire a tuturor factorilor competenți, urmați de toată țara – a sfătuit din poziția sa plină de răspundere pe Vodă, să scoată sabia și să înceapă lupta alături de acele popoare, pe-a căror steag este scris; „Înfrângerea tiraniei, biruința dreptății și eliberarea popoarelor asupra.”

Ajutorul Celui-de-sus a fost cu ele și cu noi; căci adevăr cuprind cuvintele însuflețitului Nicolae Bălcescu: „Dumnezeu a lăsat libertatea pentru popoare; și cine se luptă pentru libertate, se luptă pentru Dumnezeu.”

După 52 luni de uriașe jertfe și de mult sânge românesc vărsat în lupte crâncene, a biruit sfânta și mântuitoarea poruncă din solia puternicului Wilson: „Tot poporul trebuie să aibă libertatea a fi stăpân pe sine și a-și croi însuși viitorul și soarta.”

Ca să ne folosim și noi românii din Banat, Ungaria și Transilvania de dreptul cuprins în acest evanghelic principiu, am venit la această istorică și măreață Adunare Națională în străvechia Alba Iulie, de care ne leagă amintirea celor mai crude chinuri și suferințe, dară și cea mai sfântă nădejde.

Deși au trecut veacuri de atunci, totuși și acum aud, cum geme de adânc din fundul temniței regele munților Iancu, aud mai ales suspinele și sfâșietoarele urlate de durere ale mucenicilor Horia și Cloșca, care aici, pe locul unde stăm acum, au fost trași pe roată.

Sub impresia acestor amintiri amare, sub impresia proaspetelor noastre suferințe din anii războiului... care român mai poate dori, să mai trăim în același Stat cu maghiarii? Cine-ar dori aceasta, nu poate fi român.

Dar, chiar de s-ar fi șters din sufletul nostru orice amintire a muceniei noastre de veacuri, și încă nu ne puteam gândi astăzi la altceva, decât la aceea, ce-au hotărât și făcut frații din Basarabia și Bucovina, adică la Unirea cu scumpa noastră Românie, alipindu-i întreg pământul strămoșesc.

Aceasta a trebuit să fie singura noastră tendință firească; doară idealul suprem al fiecărui popor, ce locuiește pe un teritoriu compact, trebuie să fie unitatea sa națională și politică. Am fi niște ignoranți, vrednici de dispreț și râsul lumii, dacă în situația de azi am avea o altă dorință.

Numai din unirea tuturor românilor de pretutindenea vor putea răsări astfel de produse și manifestațiuni ale geniului nostru național, care prin

însușirile lor specifice românești să contribuie la progresul omenirii.

Deci – oricât ar fi de tare gardul Carpațiilor, care până acuma ne-a despărțit de frații noștri – totuși azi și aici – în atmosfera tradițiilor lui Minai Vodă Viteazul – nu pot decât să exclam împreună cu poetul Rădulescu Niger:

*„Hotarele de astăzi sunt margini trecătoare,
de care timpul râde;
Căci el pătrunde 'n taina ursitei viitoare,
când ele s or deschide!”
Ciasul deschiderei a sosit.*

Nu putem și nici n-avem lipsă să retezăm Carpații căci ei sunt și trebuie să rămână și în viitor inima românismului; dar tot natul român de pretutindenea trebuie să simțească cum astăzi prin glasul nostru unanim am deschis larg și pentru totdeauna porțile Carpaților, ca să poată pulsa prin arteriile lor cea mai caldă viață românească și ca prin această să ni se înfăptuiască:

*„acel vis neîmplinit, copil al suferinții,
Cu a cărui dor au adormit și moșii și părinții”.*

Am ferma convingere că precum noi, cei adunați la Alba Iulia am hotărât azi cu glas unanim unirea cu România, așa și glasul întregii națiuni se va concentra azi asupra singurei dorințe, pe care o pot exprima în trei cuvinte: „Pân' la Tisa!”

După aceste cuvinte poftesc pe **Preasfințitul episcop dr. Iuliu Hussu** de la Gherla să cetească hotărârea adusă în această privință.

După informarea publicului biroul Marei Adunări Naționale și o parte din delegați s-a reîntors în sală, unde președintele Gh. Pop de Băsești după ce a mulțumit pentru încrederea onorartă, pusă în persoana d-sale și în soții săi din prezidiu, anunță că Mare Sfat Național și din aceasta Adunare Națională este invitat la ședința de constituire pe mâine, luni, 2 decembrie 1918 orele 9 în sala Tribunalului Alba Iulia.

După acestea prezidiul declară Adunarea Națională de încheiată.

p. Președinte:
(ss) dr. T. Mihali
Verificatori:
(ss) Iuliu Maniu
(ss) Ioan Suci

Notar:
(ss) Silviu Dragomir

CUPRINS

Traseul spre lumină și libertate al Basarabiei (1917-1918)	3
Notă asupra ediției	59
BIBLIOGRAFIE	63
I. Contextul intern și extern al reîntregirii naționale românești	64
II. Unirea Basarabiei cu România (27 martie/9 aprilie 1918)	92
III. Unirea Bucovinei cu Regatul României (15/28 noiembrie 1918)	220
IV. Unirea românilor din Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș cu Regatul României (18 noiembrie/1 Decembrie 1918)	230
V. Recunoașterea internațională a actelor Unirii	258
VI. Făuritori ai unității naționale românești	291
Personalia	
Alistar Elena (1 iun. 1873 -1955)	330
Baltaga Alexandru (14 apr. 1861 - 7 aug. 1941)	335
Buzdugan Ion (9 mar. 1887 - febr. 1967)	337
Ciobanu Ștefan (11 noiem. 1883 - 28 febr. 1950)	341
Ciugureanu Daniel (9 dec. 1885 - 6/7 mai 1950)	348
Crihan Anton (10 iul. 1893 - 9 ian. 1993)	352
Episcopul Dionisie [Erhan] (2 noiem. 1868 - 17 sept. 1943)	357
Găină Andrei (1885 - 1940)	360
Mitropolitul Gurie [Grosu] (1 ian. 1877 - 14 noiem. 1943)	361
Halippa Pantelimon (1 aug. 1883 - 30 apr. 1979)	369
Holban Ștefan (1 aug. 1886 - 27 aug. 1961)	384
Inculeț Ion (5/18 apr. 1884 - 18 noiem. 1940)	386
Pântea Gherman (13 mai 1894 - 1 febr. 1968)	391
Pelivan Ion (1 apr. 1876 - 25 ian. 1954)	394
Stere Constantin (1 iun. 1865 - 26 iun. 1936)	403
Stroescu Vasile (11 noiem. 1845 - 13 apr. 1926)	416
Index de titluri	423
Index de nume	520
Indexul publicațiilor seriale consultate la depistarea materialului	546
DIN ICONOGRAFIA MARIÍ UNIRI	570
ANEXE DOCUMENTARE	587
<i>Anexa Nr. 1</i>	588
<i>Anexa Nr. 2</i>	600
<i>Anexa Nr. 3</i>	602

Bun de tipar: 28.11.2018

Apărut: 2018

Coli de tipar: 39,12

Tiraj: 40

Tiparul sub comanda nr. 21
Executat la Primex.com, Chișinău